

~~24 25 26 27~~
B/4 Ac. 16

Αποδυναμωμένος Νυκτοφάνης

Ευνοϊκός - Βαρυάχος

Ουρογαστρίτις

16

B/i Ac 16 7a

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
(POL ARCAS)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ

1910

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ "ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗΝ,,

Διὰ τῆς κωμωδίας ταύτης ὁ Ἀριστοφάνης ἐκτραγω-
δεῖ τὰ δεινὰ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, παρουσιάζει
δὲ τὰς γυναῖκας μηχανευομένας τὴν κατάλυσιν αὐτοῦ, διὰ
τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν συζυγικῶν των
ἀποχρεώσεων.

ΠΡΟΣΩΠΑ¹

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ Ἀθηναία

ΚΑΛΟΝΙΚΗ »

ΜΥΡΡΙΝΗ »

ΛΑΜΠΙΤΩ γυνή Λακεδαιμονία

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΙΝΕΣ (Α', Β', Γ', κλπ.)

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

» ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΑΣ σύζυγος τῆς Μυρρίνης

ΠΑΙΣ — » »

ΚΗΡΥΞ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

ΠΡΕΣΒΕΙΣ »

» ΑΘΗΝΑΙΩΝ

¹ Ἡ παρῶσα μετάφρασις ἐδιδάχθη τὸ πρῶτον ἀπὸ σκηνῆς, ὑπὸ θιάσου καταρτισθέντος ἐπὶ τούτῳ, ἐν τῷ Δημοτικῷ Θεάτρῳ Ἀθηνῶν κατὰ Ἰανουάριον 1905. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι παράστασις αὐτῆς ὑποθιάσων ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ μεταφραστοῦ, συμφώνως μὲ τὸν Νόμον ΓΥΠΓ' (ἀριθ. 3483) τοῦ ἔτους 1909.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ ὁδόν, ἐφ' ἧς βλέπει ἡ οἰκία τῆς Λυσιστράτης.—Ἀποψὲς τῆς Ἀκροπόλεως.—Ἡ Λυσιστράτη ἵσταται παρὰ τὴν θύραν τῆς οἰκίας της.

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μ' ἂν τῆς ἐκάλεσε κανεὶς [κι' ἀπὸ τὰ σπίτια φύγανε]
καὶ ἡ στοῦ Βάχχου τὸ ναό, ἡ στοῦ Πανὸς ἐπήγανε¹,
ἡ στὴ Γεννετυλίδᾳ² μας, ἡ καὶ στὴν Κωλιάδᾳ³,—
ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ τύμπανα ποῦ θᾶνε στὴν ἀράδα,
δὲν θὰ μποροῦσε βέβαια γυναῖκα νὰ περάσῃ.

¹ Αἱ γυναῖκες εἶχον καὶ ἰδιαιτέρας ἐορτὰς ἐκτὸς τῶν δημοτελῶν. Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Πανὸς ὠργίαζον μετὰ κραυγῶν.

² Νύμφη ἐκ τῆς συνοδείας τῆς Ἀφροδίτης· ἐκδηλωτικὸν ἀσελγείας. (Νεφέλαι 52).

³ Ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἀττικὴν ναὸς τῆς Κωλιάδος Ἀφροδίτης, εἰς μέρος καλούμενον «Κωλιάς», λαβὸν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ὁμοιότητος πρὸς τὸ ὁμώνυμον μέλος τοῦ ἀνθρώπου.

Κι' ὅμως καμμιὰ δὲν φάνηκε στὸ σπίτι μου νὰ φθάσῃ—
ἔξω ἀπὸ τὴ γειτόνισσα ποῦ ἔρχεται τρεχάτη.
—Τὴν Καλονίκη χαιρετῶ.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κ' ἐγὼ τὴ Λυσιστράτη.

(Δίδουν τὰς χεῖρας).

Τὸ μάτι μου σὲ ταραχὴ καὶ σκυθρωπὴ σὲ βλέπει·
νὰ γίνωνται τὰ φρύδια σου σὰν τόξα, δὲν σοῦ πρέπει,
παιδί μου.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καλονίκη μου, μέσ' στὴν καρδιά μου καίει
γιὰ τῆς γυναῖκες μιὰ φωτιά, ποῦ κάθε ἄνδρας λέει
πῶς εἴμαστ' ὅλες πονηρές· καὶ τοῦτο μὲ λυπεῖ.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὰ τὸ θεό! δὲν εἴμαστε;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ εἴχαμε εἰπῇ

ἐδῶ νὰ μαζευθοῦμε,

καὶ ὅλες γιὰ ὑπόθεσι σπουδαία νὰ σκεφθοῦμε·
μὰ νὰ τες ποῦ δὲν ἔρχονται· τὸ ρῖξαν στὸ κοιμῆσι.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θὰ ρθοῦν. Δὲν εἶνε εὐκολο πολὺ νὰ ξεκινήσῃ
γυναῖκ' ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς· ἡ μία θὰ φροντίσῃ
καὶ γιὰ τὸ νοικοκύρη τῆς· ἐκείνη θὰ ξυπνίσῃ
τὸ δοῦλό τῆς· ἡ τὸ μωρὸ ἢ ἄλλη θὰ κοιμίσῃ·
κι' αὐτὴ θὰ λούσῃ τὸ παιδί, κι' αὐτὴ θὰ τὸ ταΐσῃ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐδῶ ὑπάρχει κάτι

πειὸ σπουδαιότερ' ἀπ' αὐτά.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τί τρέχει, Λυσιστράτη ;
 ποῦ τῆς γυναῖκες κάλεσες νὰ ρθοῦνε δίχως ἄλλο ;
 Ποιὸ πράγμα εἶπε, φίλη μου, καὶ πόσο ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄ, μεγάλο.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μπα ! μήπως εἶνε καὶ χονδρόν ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ τὸ θεό, χονδρόν.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καὶ τότε πῶς δὲν ἤλθαμε ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δὲν εἶνε [τῶν ἀνδρῶν]
 αὐτὸ ποῦ ξέρεις· τότε πειὰ θὰ φθάνουμε τρεχάλα·
 μὰ εἶνε πράματ' ἄλλα,
 ποῦ τὰ ἐξέτασα καλὰ μονάχη ἔμπρὸς καὶ πίσω,
 κι' ἀγρύπνησα πολλές νυχτιές, γιὰ νὰ τὰ συζητήσω.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἄμ' τότε θᾶνε πράματα πολὺ λεπτά ἐπίσης,
 γιὰ νὰ μπορέσης εὐκόλα νὰ τὰ στριφογυρίσης.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τόσο λεπτά, ποῦ ἡ Ἑλλάς μπορεῖ [᾽ς αὐτὸν τὸ χρόνο,]
 τὴ σωτηρία της νὰ βρῇ μὲ τῆς γυναῖκες μόνο.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὲ τῆς γυναῖκες ! ; [Ἐλα δά ! θᾶταν μεγάλο θᾶμα,]
 νὰ στέκ' ἡ σωτηρία της σὲ τόσο λίγο πράμα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Γιὰ τὸ καλὸ τῆς πόλεως ὅ,τι θὰ εἰπῶ, ἂν γίνῃ,

ἀπὸ Πελοποννήσιο ρουθοῦνι δὲν θὰ μείνη,

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὰ τὸ θεό, καλήτερα νὰ λείψουνε κι' αὐτοί.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ τότε θὰ καταστραφοῦν καὶ ὅλ' οἱ Βοιωτοί.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἄλλὰ νὰ μὴ καταστραφοῦν καὶ ὅλοι στὴν ἐντέλεια·

[τῆς Κωπαίδος μοναχὰ] ἐξαίρεσε τὰ χέλια.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα δὲ ποτὲ στὸ νοῦ μου δὲν θὰ βάλω

τέτοιο κακὸ μεγάλο.

[μὰ τοῦτο δὲν σημαίνει,]

μπορεῖς νὰ νοιώσης μόνη σου πῶς πάει κι' αὐτὴ χαμένη.

Ἄν ὅμως μαζεuthoῦν ἐδῶ στὸ [σπίτι μου πλησίον]

τὰ θηλρκὰ τῶν Βοιωτῶν καὶ Πελοποννησίων,

καὶ ὅλες σύμφωνες ἡμεῖς τὰ χέρια μας ἂν δώσουμε,

ἔ τότε τὴν Ἑλλάδα μας ἀφεύκτως θὰ τὴν σώσουμε.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὰ ἡ γυναῖκες πῶς μποροῦν κάτι καλὸν νὰ κάνουνε,

καὶ κάποια φρόνιμη δουλειά, ποῦ κάθονται καὶ βάνουνε

στὸ σπίτι τους φτιασίδια,

καὶ κίτρινα φορέματα, καὶ χίλια δυὸ στολίδια,

ποῦ βάνουν καὶ κυμβερικὰ¹ φουστάνια [δίχως ζώνη]

καὶ παντουφλάκια ἐλαφρά ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Αὐτὰ θὰ γίνουν μόνη

¹ Φορέματα χωρὶς ζώνην καὶ μὴ συρόμενα, καλούμενα ὡς ἐκ τούτου «ὀρθοστάδια» καὶ ἀναλογοῦντα πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν «μπεμπέ».

αἰτία, ποῦ θὰ βρῇ 'ς ἡμᾶς ἡ πόλις τὸν σωτῆρα·
τὰ κίτρινα φορέματα, οἱ στολισμοί, τὰ μύρα,
τὰ διάφανα ποκάμισα, κι' αὐτὸ τὸ παντουφλάχι—

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καὶ μὲ ποιὸν τρόπο ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ποῦ θὰ ἰδῇς καὶ μόνη, σὲ λιγάκι.
νὰ μὴ βρεθῇ ἀρσενικός, ποῦ δόρου νὰ σηκώσῃ,
καὶ ἄλλον νὰ σκοτώσῃ.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

"Αν ἡ γυναῖκα, ὅπως λές, τὸ θαῦμ' αὐτὸ θὰ κάνῃ,
μὰ τῆς θεές, βάφω κ' ἐγὼ τὸ κίτρινο φουστάνι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Οὔτε ἀσπίδα πειὰ κανεῖς νὰ πιάτῃ θὰ μπορέσῃ—

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θὰ βάλῳ καὶ κυμβερικὸ φουστάνι [δίχως μέση]—

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ οὔτε μαχαιράκι—

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θὰ βάλῳ παντουφλάχι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν αὐτὲς νὰ ᾔν' ἐδῶ παροῦσες ;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τί λές ! ποῦ ἔπρεπε φτερά νὰ κάνουν ἢ βρωμοῦσες !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ Ἀθηναῖες εἶν' κι' αὐτὲς, ὅπως καθέννας βλέπει,
ποῦ πάντα φτιάνουν κάθε τι τὴν ὥρα ποῦ δὲν πρέπει.
Καὶ δὲν ἐφάνηκε χαμμιά [νὰ φθάσῃ στὴν Ἀθήνα,]
οὔτ' ἀπὸ τῆς θαλασσινές, οὔτ' ἀπ' τὴ Σαλαμῖνα

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὰ ξέρω πῶς πρωτὶ-πρωτὶ στὰ τρεχαντήρια μπήκανε
καὶ στὴ στεριά διαβήκανε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ ὅμως ἐλογάριαζα πῶς πειρὸ μπροστὰ θὰ φθάσουν
τῶν Ἀχαρνῶν τὰ θηλυκά·—μὰ νά, θὰ μᾶς τὸ σκάσουν.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἀλλὰ ἡ Θεαγέναινα, γιὰ νάρθη ἐδῶ τρεχάτη,
πῆγε καὶ συμβουλευθήκε τῇ νύχτα τὴν Ἑκάτη.
Μὰ νὰ ποῦ φθάνουν μερικὲς . . . νὰ κι' ἄλλες ποῦ κινᾶνε.
Οὐ, οὐ ! κι' αὐτὲς ποιὲς νᾶνε ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄ, εἶν' ἀπ' τὸν Ἀνάγυρο [ὅλα αὐτὰ τὰ πλήθη.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θαρρῶ πῶς ὁ ἀνάγυρος στ' ἀλήθεια ἐκινήθη.
(Εἰσέρχεται ἡ Μυρρίνη, Λαμπιτῶ καὶ πολλαὶ γυναῖκες)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Αἱ Ἀνωτέρω, ΜΥΡΡΙΝΗ, ΛΑΜΠΙΤΩ καὶ τινες Γυναῖκες μετ' ὀλίγον..

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μήπως [καὶ στὸ συνέδριο, τοῦ θέλησες νὰ γίνη,]
ἡ τελευταῖες φθάσαμε ; Γιὰ δὲν μιλᾷς ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μυρρίνη,
βέβαια τὸ ἐγκώμιο δὲν θὰ σοῦ πλέξω τώρα,
ποῦ γιὰ σπουδαῖα πρόκειται καὶ μοῦρθες τέτοιαν ὥρα.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἐγύρευα τὴ ζώνη μου
μέσ' στὸ σκοτάδι μόνη μου.

Μ' ἂν ἦγε τόσο σοβαρό, ποῦ λές, τὸ πρᾶμα ἐκεῖνο,
πές το 'ς ἐμᾶς ποῦ ἤλθαμε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

· Ἀλλὰ θὰ περιμεῖνω
καὶ τῆς γυναῖκες, ποῦ θὰ ρθοῦν γιὰ τὴν αὐτὴν αἰτία,
ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο κι' ἀπὸ τὴ Βοιωτία.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄ, μάλιστα· ὅσο γι' αὐτό...
Νὰ ποῦρχεται κ' ἡ Λαμπιτώ.

(Εἰσέρχεται ἡ Λαμπιτώ)

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καλῶς τῇ Σπαρτιάτισσα τῇ Λαμπιτώ ! τί χρῶμα !
πῶχεις, ἴλυκειά μου ! τί γερὸ καὶ σιδερένιο σῶμα !
τί ὠμορφιά ! ποῦ φαίνεται [καὶ λάμπει ἐδῶ καὶ πέρα !]
Καὶ ταῦρο θὰμποροῦσες σὺ νὰ πνίξης κάμμιὰ μέρα !

ΛΑΜΠΙΤΩ

Μὰ τοὺς θεοὺς, εἶνε γερὸ αὐτὸ τὸ σῶμα ὅλο μου.
γυμνάζομαι ὥς ποῦ χτυποῦν' κ' ἡ φτέρνες μου στὸν κῶλό μου.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ φηλαφοῦσα τὰ στήθη τῆς Λαμπιτοῦς.

[Στάσου λιγάκι, στάσου]

Καὶ τί ὠραῖα ποῦν' αὐτά, φιλτάτη, τὰ βυζιά σου.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Σᾶς βλέπω ποῦ ξαμώνετε τὰ χέρια νὰ μὲ ψάξετε,
λές κ' εἶμαι κάποιο σφάγιο [καὶ ἤρθα νὰ μὲ σφάξετε.]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ ἡ κοπέλλα ἀπὸ ὧ ποιά εἶνε ;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Μὰ τὸν Δία,
εἶνε κι' αὐτὴ ἀρχόντισσα ἀπὸ τὴ Βοιωτία—

ποῦ ἔρχεται γιὰ λόγου σας.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λοιπὸν εἶμαι βεβαία,
ὅτι χωράφι ἐκλεκτὸ θάχης καὶ σύ, Θηβαία.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ (θωπεύουσα τὴν Θηβαίαν).

Ἐγὼ νομίζω μάλιστα πῶς τοῦτο τὸ καῦμένο,
θὰ τό 'χη τὸ χωράφι του καὶ καλλιεργημένο.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ τὸ κορίτσι ἀπὸ δῶ ποῖο εἶνε ;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Μὰ τὸν Δία
εἶνε μιὰ κόρη ὠμορφή ἀπὸ τὴν Κορινθία.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σὰν εἶν' ἀπὸ τὴν Κόρινθο, θᾶνε πολὺ καλή,
καὶ μάλιστα μοῦ φαίνεται καὶ λίγο παρδαλή.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Ποιὸς ἔκαμε νὰ ῥθῇ ἐδῶ ν' ἀράξῃ τοῦτος ὅλος
τῶν γυναικῶν ὁ στόλος ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐγώ.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Γιὰ μίλησε λοιπὸν μὲ λόγια μετρημένα,
τί θέλεις ἀπὸ μένα ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Πές μας λοιπὸν, καῦμένη !

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ναί, λέγε μας, τί τάχατε σπουδαῖο σοῦ συμβαίνει ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀμέσως τώρα θὰ τὸ πῶ· μὰ θὰ ρωτήσω πρῶτα,

καὶ θ' ἀπαντήσετε καὶ σεῖς.

ΜΥΡΡΙΝΗ

“Ο,τι κι' ἂν θέλῃς ρώτα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σεῖς δὲν ἐπιθυμήσατε, μονάχες νύχτα - μέρα,
νὰ ἔχετε τῶν τέκνων σας κοντά σας τὸν πατέρα,
ποῦ λείπει γιὰ τὸν πόλεμο; γιατί καλὰ τὸ ξέρω—
πῶς ἔφυγαν οἱ ἄνδρες σας.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

“Α! τὸ δικό μου γέρο
στὴ Θράκη μοῦ τὸν στείλανε, καυμένη, νὰ φυλάττῃ
τὸν στρατηγὸν Εὐκράτη!¹

ΓΥΝΗ Α'.

Καὶ τὸ δικό μου φίλο
μῆνες ἑφτά σωστοῦς-σωστοῦς τὸν ἔχουνε στὴν Πύλο.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Καὶ ὁ δικός μου βιαστικός κάμμιὰ φορὰ ἂν ἔβγῃ
ἀπὸ τῆς τάξεις, μοῦ ρχεται καὶ δὸς τοῦ ξαναφεύγει.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καλὲ τί λές; ἀπὸ γαμιᾶ
δὲν ἔχει μείνῃ σπῖθα μιὰ.

Ἄφ' ὅτου οἱ Μιλήτιοι μᾶς ἔχουνε προδότη,
κ' ἐκόψαμε τὴ σχέσι τους, δὲν εἶδα οὔτε τόση
μιὰ ὀχταδάκτυλη φωλὴ ἀπὸ πετσί φτιασμένη,
γιὰ πέτσινῃ παρηγοριᾷ τοῦλάχιστο νὰ μένῃ.
Θέλετε σεῖς λοιπὸν μ' ἐμέ, ἂν τύχῃ κ' εὔρω τρόπο,

¹ Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, κομψοδούμενος ὡς δωροδοκούμενος καὶ προ-
δότης.

νά παύσουμε τὸν πόλεμο [ποῦ ρήμαξε τὸν τόπο ;]

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μὰ τῆς θεές, ἂν ἦτανε ἀνάγκη νὰ πουλήσω
καὶ τὸ πανωφοράκι μου, κι' αὐτὸ θὰ τὸ θελήσω—
καὶ θὰ τὸ πιῶ αὐθιμερόν.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κ' ἐγὼ τί νὰ σᾶς πῶ ;
καὶ ἂν μοῦ ἦταν δυνατὸν σὰ σφήκα νὰ κοπῶ
στὰ δύο, τῶνα κομμάτι μου θὰ τὸ παραχωροῦσα.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Στοῦ Ταυγέτου τὴν κορφή ν' ἀνέβω θὰ μποροῦσα
κ' ἐγώ, ἀρκεῖ νὰ ἤξευρα μ' αὐτὸ πῶς ἡ εἰρήνη
μποροῦσε καὶ νὰ γίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Νὰ σᾶς τὸ κρύψω δὲν μπορῶ· κι' ἀκοῦστε τί θὰ φτιάσουμε.
"Ἄν θέλετε, γυναῖκές μου, τοὺς ἄνδρες ν' ἀναγκάσουμε
νὰ κάμουν τὴν εἰρήνη,
ἢ κάθε μιὰ στὸν ἄνδρα τῆς νὰ παύτῃ νὰ τὸ δίνη.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καὶ πῶς ; γιὰ λέγε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

"Ε λοιπὸν τί λέτε ; τοὺς τὸ φτιάνουμε ;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κι' ἂν πρέπη νὰ πεθάνουμε,
νὰ γίνη αὐτὸ ποῦ λές.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λοιπὸν ν' ἀποκηρύξουμε τῆς ἀνδρικές φωλές.

(Αἱ γυναῖκες δεικνύουν δυσαρέσκειαν, ἄλλαι κλαίουں καὶ ἄλλαι
διατίθενται νὰ φύγουν).

—"Ε ! σεῖς γιὰ ποῦ τὸ βάλατε ; —Καὶ σεῖς γιὰ ποῦ τὸ στρί-
[ψατε ;

τί στραβομουτσουνιάσατέ ; τὰ μοῦτρα τί τὰ κρύψατε ;
 Τί ἄλλαξε τὸ χρῶμά σας κι' ἀρχίσατε νὰ κλαῖτε ;
 ἀρνεῖσθε ; ἢ τὸ κάνετε ; τί σκέπτεσθε ; δὲν λέτε ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄρνοῦμαι· δὲν μὲ μέλει.

Ἄ μπᾶ, μπορεῖ ὁ πόλεμος νὰ γίνετ' ὅσο θέλει.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ τῇ Καλονίκῃ.

Αὐτὰ λοιπὸν περίμενα, βρὲ σφήκα, νὰ μᾶς πῆς ;
 Δὲν ἤσουν σὺ ποῦ ἔλεγες στὰ δύο νὰ κοπῆς ;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἄλλαξε λόγια, ἄλλαξε ! καὶ στὴ φωτιὰν ἀπάνω
 νὰ περπατήσω ἂν ἀγαπᾷς, — γιὰ χάρι σου τὸ κάνω·

κι' αὐτὸ, ποῦ λές, τὸ προτιμῶ,

παρὰ τῆς πούτσας τὸν καῦμό,

γιατὶ δὲν ξεύρω σὰν κι' αὐτὴ τί ἄλλο θ' ἀποκτήσω.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ τῇ Μυρρίνῃ.

Καὶ σὺ τί λές ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μά...τὴ φωτιά κ' ἐγὼ θὰ προτιμήσω.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

ὦ γένος ξεκωλιάρικο ! Δικαίως, μὰ τὸν Δία,

λένε πῶς βγαίνει ἀπὸ μᾶς ἡ κάθε τραγωδία.

Δὲν ξέρουμ' ἄλλο τίποτα κ' ἐμεῖς [μικραί, μεγάλαι],

παρὰ ξεροκουνήματα καὶ δός του μπάσε-βγάλε !

Μὰ κι' ἂν ἡ Σπαρτιάτισσα στὸ κόμμα μου θὰ μείνῃ,

μπορεῖ νὰ κατορθώσουμε ἢ дуό μας τὴν εἰρήνη.

Δός μου λοιπὸν τὴν ψῆφόν σου.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Εἶνε κακὸ πολὺ

ἀπ' τῆς γυναίκας τὸ πλευρὸν νὰ λείπη κ' ἡ ψωλὴ
καὶ μόνη νὰ κοιμᾶται.

Μὰ ἡ εἰρήνη μ' ὅλ' αὐτὰ θαρρῶ πῶς προτιμᾶται.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Εὐγέ σου, φιλενάδα!

εἶσαι γυναίκα πειὸ σωστὴ ἀπ' ὅλες [στὴν Ἑλλάδα.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Θαρρεῖς πῶς ἂν ἀπέχουμε κι' ἀπ' τὴ δουλειὰν ἐκείνη,
γιὰ τοῦτο, — ὃ μὴ γένοιτο! — θὰ κάμουν τὴν εἰρήνην;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ τῆς θεές, εἶν' ἀρκετό. Ἄν κάτσουμε κλεισμένες
μέσα στὰ σπίτια μας ἡμεῖς, καλοφτιασιδωμένες,
καὶ στὰ ποκαμισάκια μας αὐτὰ τ' ἀμοργινά,¹ —
ἀφήσουμε τὰ σώματα νὰ φαίνωνται γυμνά
καὶ τὸ κουρέψουμε κι' αὐτό, — οἱ ἄνδρες θὰ λυσσάξουν
ἀπ' τὴν ἐπιθυμία τους νὰ ρθοῦν νὰ μᾶς τὴ σάξουν·
κι' ὅταν θὰ ἰδοῦν ἡ κάθε μιὰ ὅτι γι' αὐτοὺς δὲν τῶχει,
τότε νὰ ἰδῇς τὸν πόλεμον τὸν παύουνε, ἢ ὄχι;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Τὸ ἴδιο κι' ὁ Μενέλαος, σὰν εἶδε τὴν Ἑλένη

[στὰ στήθη γυμνωμένη]

καὶ εἶδε τὸ βυζί της,

ἐπέταξε τὸ ξίφος του [κ' ἐκόλλητε μαζύ της.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

[Γιὰ στάσου τώρα, βρέ κουτὴ:

κι' ἂν μᾶς ἀφήσουνε κι' αὐτοί;

ἔ, τότε τί γινόμαστε;

¹ Ἐσθῆς ἐκ τῆς νήσου Ἀμοργοῦ λεπτή καὶ διανθής.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

κι' ἂν ἡ γυναῖκα δὲν δεχθῇ τὰ δόντια της νὰ δείξη,
ὁ ἄνδρας δὲν εὐφραίνεται.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἔ τότε τὸ δεχόμεθα, σὰν εὐκολο σᾶς φαίνεται.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Ὅσο γιὰ μᾶς, θὰ πείσουμε τοὺς ἄνδρας μας νὰ γίνῃ
εἰλικρινῆς εἰρήνη·

ἀλλὰ αὐτὸς ὁ παλαβὸς λαὸς τῶν Ἀθηναίων,
πῶς θὰ πεισθῇ τὸν πόλεμο νὰ μὴ γυρεύῃ πλέον ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Γιὰ τοῦτο μὴ σὲ μέλῃ,
κ' ἐμεῖς τὸν καταφέρνουμε νὰ μὴ τὸν ξαναθέλῃ.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Γιὰ τὴν εἰρήνην ὁ λαὸς δὲν κάνει οὔτε βῆμα,
ἐνόσω πλοῖα ἔχετε κι' ἀμέτρητο τὸ χρῆμα,
ἀπάνω στὴν Ἀκρόπολι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐφρόντισα γιὰ τοῦτο·

θὰ κυριεύσουμε κι' αὐτὴ καὶ ὅλον της τὸν πλοῦτο·
θὰ πᾶν' ἐμπρὸς ἢ πειὸ γρη῏ς, κατὰ τὴ συμφωνία,
καὶ τάχα μὲ τὴν πρόφασιν νὰ κάνουνε θυσία
θὰ πιάσουν τὴν Ἀκρόπολιν, ὥς ποῦ νὰ μαζευθοῦμε
κ' ἡμεῖς, καὶ τί θὰ κάνουμε ἐδῶ νὰ συσκεφθοῦμε.

ΛΑΜΠΙΤΩ

Ὅλα καλὰ ὅσα μᾶς λές.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔ, Λαμπιτώ, καὶ τώρα
γιατί δὲν ὀρκιζόμαστε, μὰ χάνουμε τὴν ὥρα,
κ' ἔτσι τὴ συμφωνία μας ποτὲ νὰ μὴ χαλάσουμε ;

Λυσιστράτη

ΛΑΜΠΙΤΩ

Πές μας λοιπὸν τοῦ λόγου σου τὸν ὅρκο ποῦ θὰ πιάσουμε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀλήθεια· ποῦν' ἡ δούλα μου;—Ἔ, ποῦ κυττάζεις ; Βάλε σὺ τὴν ἀσπίδ' ἀνάποδα, καὶ τὰ ἐντόσθια βγάλε τοῦ θύματος, [νὰ κάνουμε τὸν ὅρκο].

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Λυσιστράτη,
ποιὸν ὅρκο τάχα θὰ μᾶς πῆς νὰ κάνουμε, φιλτάτη ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ποιὸν ὅρκο ; Καὶ ὁ ποιητὴς Αἰσχύλος τῶχει πῆ·
ἀπάνω στὴν ἀσπίδα μας τὸ θῦμα θὰ κοπῇ. (1)

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ὅχι, δὲν εἶνε δυνατόν, ὅρκος γιὰ τὴν εἰρήνην
σὲ μιὰ ἀσπίδα δηλαδὴ πολεμικὴ νὰ γίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ πῶς θὰ ὀρκισθοῦμε ;

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἐν ἄλογο θὰ βροῦμε
ἄσπρο, καὶ τὰ ἐντόσθια ἡ δούλα νὰ τοῦ βγάλῃ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ποῦ νὰ τὸ βροῦμε τᾶλογο τὸ ἄσπρο τώρα πάλι ; (2)

1) «Μηλοσφαγούσας» : ἐννοεῖ τὴν θυσίαν τῶν προβάτων (μῆλων), παρῳδῶν τὸν ἐν «ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας» στίχον τοῦ Αἰσχύλου :

ἄνδρες γὰρ ἑπτὰ θούριοι λοχαγέται
ταυροσφαγοῦντες εἰς μελάνδετον σάκος . . .

1) «Λευκὸν ἵππον» (σ. 191): Φαίνεται ὅτι ὁ Ἄρ. παίζει ἐνταῦθα μὲ τὴν λέξιν, ὁπονοῶν δι' αὐτῆς τὸ αἰδοῖον ἄλλως: ἐννοεῖ τὰς Ἀμαζόνας θυσιάζουσας λευκοὺς ἵππους.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καὶ πῶς λοιπὸν ἡ κάθε μιὰ τὸν ὄρκο τῆς θὰ κάνη;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Θὰ σοῦ τὸ πῶ. Νὰ πάρουμε κατὰμαυρη λεκάνη,
ἀνάποδα τῇ βάζουμε

κ' ἓνα σταμνὶ ἀπὸ κρασί τῆς Θάσου θυσιάζουμε,
κι' ὄρκο 'ς αὐτὸ θὰ δώσουμε—

[ἐμφαντικῶς.]

πῶς δὲν θὰ τὸ νερώσουμε!... (1)

ΛΑΜΠΙΤΩ

ὦχ, ὦχ! τὸν ὄρκο σου αὐτὸν
κ' ἐπαίνους νὰ τοῦ ψάλλουμε δὲν εἶνε δυνατόν.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λοιπὸν ἄς τρέξῃ μέσα μιὰ ἓνα σταμνὶ νὰ φέρῃ
καὶ μιὰ λεκάνη.

(Εἰσέρχεται μιὰ Γυνή καὶ ἐξέρχεται φέρουσα λήκυθον καὶ κύλικα).

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τί σταμνὶ, ὅπου δὲν ἔχει ταῖρι!

(Δαμβάνει τὴν λήκυθον).

Τί γλύκα ποῦ θὰ αἰσθανθῇ αὐτὴ ποῦ θὰ τὴν πιᾶσῃ
καί, κλούκ, θὰ τὴν ἀδειάσῃ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄφησε κάτω τὸ σταμνὶ, καὶ πιάσ' ἐδῶ μπροστὰ μου! (2)

Ἡ ΚΑΛΟΝΙΚΗ θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗΣ καταλλήλως. —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ ἐπισήμως.)

— Πειθῶ! Βασίλισσά μου!

— καὶ σύ, ὦ στάμνα τοῦ γλεντιοῦ! δέξου τὴν ἱκεσία

1) Ὅπου εὐκαιρία, ὁ Ἄρ. κωμῳδεῖ τὰς γυναῖκας ὡς ἐπιρροπεῖς εἰς τὴν μέθην.

2) «Προσλαβοῦ μοι τοῦ κάρπου» (σ. 202): ἐννοεῖ τὸ αἰδοῖον,

τῶν γυναικῶν μὲ εὖνοια, καὶ τούτῃ τῇ θυσία.

(Χύνει εἰς τὴν λεκάνην οἶνον).

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τί αἷμα κατακόκκινον ! γιὰ ἰδὲς πῶς λαμπυρίζει ;

ΛΑΜΠΙΤΩ

Ἀλήθεια, μὰ τὸν Κάστορα, καὶ τί γλυκὰ μυρίζει !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἀφῆστέ με, γυναῖκές μου, πρώτη νὰ μπῶ στὴ μέση
νὰ ὀρκισθῶ !

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ὅχι ποτέ, ὁ κλῆρός σου πρὶν πέση.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐ, Λαμπιτώ ! στὴ στάμνα μας ἀπλώσετε τὸ χέρι,
κι' ἄς ἔβγῃ μιὰ γιὰ ὅλες σας τὸν ὄρκο νὰ προσφέρῃ,
ὅπως ἐγὼ θὰ τὸν εἰπῶ· καὶ σεῖς θὰ ὀρκισθῆτε
τὸν ὄρκο ποῦ θὰ δώσουμε πῶς δὲν θὰ παραβῆτε.

(Ὑπαγορεύει τὸν ὄρκον).

Δὲν θὰ βρεθῇ οὔτε γαμιᾶς, οὔτε κι' ὁ ἄνδρας μου ἔστω —

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Δὲν θὰ βρεθῇ οὔτε γαμιᾶς, οὔτε κι' ὁ ἄνδρας μου ἔστω —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

ποῦ καυλωμένος θὰ μοῦ ρθῇ μέσ' στὸ κρεββάτι —

(Ἡ ΚΑΛΟΝΙΚΗ διστάζει. Ἡ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ ἐπιτακτικῶς·)

— Πές το !

ΚΑΛΟΝΙΚΗ ¹

Ποῦ καυλωμένος θὰ μοῦ ρθῇ ἀπάνω στὸ κρεββάτι.

(μετὰ τρόμου).

Μοῦ κόπηκαν τὰ γόνατα, καϋμένη Λυσιστράτη !

1) Διὰ τὸ κωμικώτερον ἡ Καλονίκη ἐφεξῆς πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ
τὸν ὄρκον κλαυθμηρῶς.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ μέσ' στὸ σπίτι θὰ περνῶ χωρὶς ἀνδρὸς παιγνίδια —

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καὶ μέσ' στὸ σπίτι θὰ περνῶ χωρὶς ἀνδρὸς παιγνίδια —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὲ κίτρινα φορέματα καὶ χίλια δυὸ στολίδια —

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὲ κίτρινα φορέματα καὶ χίλια δυὸ στολίδια —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ποῦ νὰ λυσσάξῃ ὁ ἄνδρας μου νὰ κοιμηθῇ μαζύ μου —

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ποῦ νὰ λυσσάξῃ ὁ ἄνδρας μου νὰ κοιμηθῇ μαζύ μου —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ δὲν θὰ τὸν δεχθῶ ποτὲ καὶ μὲ τῇ θέλησί μου —

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὰ δὲν θὰ τὸν δεχθῶ ποτὲ καὶ μὲ τῇ θελησί μου —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κι' ἂν θέλῃ καὶ μὲ τὸ στανιὸ ἐκεῖνος νὰ μὲ πιάνῃ —

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Κι' ἂν θέλῃ καὶ μὲ τὸ στανιὸ ἐκεῖνος νὰ μὲ πιάνῃ —

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ὅσο μπορῶ χειρότερα θ' ἀφίνω νὰ τὴν κάνῃ.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ὅσο μπορῶ χειρότερα θ' ἀφίνω νὰ τὴν κάνῃ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τῆς Περσικῆς [παντοῦφλές μου μέρες, βδομάδες, μῆνες,] (1)
πρὸς τὸ ταβάνι δὲν θὰ ἰδῇ ποτέ του σηκωμένες.

1) «Τὰ Περσικά» (σ. 230): εἶδος ἐμβάδων γυναικείων· ἐννοεῖ τὸν τρόπον τῆς συνουσίας.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Τῆς Περσικῆς [παντοῦφλές μου ἐκεῖνες,]
 πρὸς τὸ ταβάνι δὲν θὰ ἰδῇ ποτέ του σηκωμένες.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Οὔτε θὰ τουρλωθῶ ποτέ, καθὼς ἡ λιονταρῖνες⁽¹⁾
 ποῦ εἶν' ἀπάνω στοῦ τυριοῦ τοὺς τρίφτες [σκαλισμένες.]

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Οὔτε θὰ τουρλωθῶ ποτέ, καθὼς ἡ λιονταρῖνες,
 ποῦ εἶν' ἀπάνω στοῦ τυριοῦ τοὺς τρίφτες [σκαλισμένες.]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Πίν' ἀπ' τὸ κρασί αὐτὸ
 καὶ τὸν ὄρκο τὸν κρατῶ.
 (πίνει)

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

(παρατηροῦσα τὴν Λυσιστράτην πίνουσαν)

Πίν' ἀπ' τὸ κρασί αὐτὸ
 καὶ τὸν ὄρκο τὸν κρατῶ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ στὸν ὄρκ' ὅποια δὲν μείνη
 τὸ κρασί νερὸ νὰ γίνη.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καὶ στὸν ὄρκ' ὅποια δὲν μείνη
 τὸ κρασί νερὸ νὰ γίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (πρὸς τὰς λοιπὰς)

Ὅρκίζεσθε λοιπὸν καὶ σεῖς γιὰ ὅλα;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μὰ τὸν Δία!

1) «Οὐ στήσομαι λέαιν' ἐπὶ τυροκνήστιδος» (σ. 231): Εἶδος συνουσίας πορνικῆς ὀκλαδόν, ὅπως αἱ λέαιναι αἱ ἑγγλυφοὶ ἐπὶ τῶν μαχαίρων τοῦ μαγειρείου, ὡς εἶδος λαβῆς αὐτῶν.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Φέρε λοιπὸν νὰ πιῶ ἐγώ, ν' ἀρχίσω τῇ θυσίᾳ.

(Λαμβάνει τὴν λήκυθον καὶ ἐτοιμάζεται νὰ πῇ).

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Ἔ, ἔ, ποῦ παῖς, φιλτατὴ μου ; θέλω μερίδα ἴση.

Ἄ, πρέπει ἡ φιλία μας ἀπὸ ὧ δὲ ν' ἀρχίσῃ.

(Ἀκούεται θόρυβος μακρόθεν. Ἡ Λυσιστράτη ἀφίνει τὴν λήκυθον, ἐνῶ ἡ Καλονίκη σπεύδει, τὴν λαμβάνει καὶ πίνει).

ΛΑΜΠΙΤΩ

Καλέ, ἀκούσατε φωνές, γυναῖκές μου, καὶ θρῆνο ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ παρατηροῦσα ἐκ τοῦ παραθύρου.

Ἠσύχασ', εἶν' ἐκεῖνο —

ποῦ εἶχα πῇ προτῆτερα· ἡ πειρὸ γρηῒς ἐφθάσανε,

καὶ πῆγαν στὴν Ἀκρόπολι καὶ τὸ ναὸ ἐπιάσανε.

— Σὺ, Λαμπιτώ, τράβα λοιπὸν στὴ Σπάρτῃ νὰ φροντίσης

ὅσα ἐσυμφωνήσαμε νὰ πραγματοποιήσης,

τῆς ἄλλες δὲ Λακωνίσσες ὁμήρους θὰ κρατήσουμε·

ἡμεῖς δὲ στὴν Ἀκρόπολι καὶ τῆς λοιπῆς θὰ κλείσουμε

κ' ἐκεῖ θ' ἀμπαρωθοῦμε.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Καλά· γιὰ νὰ σοῦ ποῦμε :

Κι' οἱ ἄνδρες [ἀπ' τὴν πόλιν]

ἂν ἔλθουν ἐναντίον μας καὶ ἐκστρατεύσουν ὅλοι ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Λίγο μὲ μέλει πειὰ γι' αὐτούς· φωτιά δὲν θάχουν τόση

οὔτε φοβέρες ἀρχετές, ὥστε νὰ κατορθώσῃ —

ἡ βία, τόσο εὐκολα τῆς πόρτες μας ν' ἀνοίξουν,

ἐὰν δὲν ἀποδείξουν

ὅτι τοὺς ὅρους τοὺς λαμπρούς, ποῦ ἡ γυναῖκες θέσανε,

αὐτοὶ τοὺς ἐκτελέσανε.

ΚΑΛΟΝΙΚΗ

Μὰ τῇ θεά ! καὶ βέβαια· κι' ἂν δὲν τὰ βροῦνε σκούρα,
δειλὴ νὰ εἰποῦν τὴν κάθε μιὰ καὶ παληοπατσαβούρα !

(Ἀπέρχονται πᾶσαι, ἐνῶ ἡ Καλονίκη φεύγουσα τελευταία κενώνει ταυτοχρό-
νως τὸ ὑπόλοιπον τῆς ληκύθου).

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὴν πρὸς τὰ Προπύλαια πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως, ἀνωθεν τῆς ὁποίας φαίνονται τὰ τεῖχη. Εἰσέρχεται ὁ χορὸς τῶν Γερόντων, κρατούντων ἐπ' ὤμου κλάδους ξηροῦς δένδρων καὶ ἀνερχομένων τὸ ὕψωμα μετὰ κόπου. Ὁ κορυφαῖος τοῦ Χοροῦ κρατεῖ καὶ πύραυλον εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἀνθρακας ἀνημμένους).

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Τράβα, Δράκη, ἐμπρὸς μὲ θάρρος,
κί' ἂν τὸν ὦμό σου τσακίζῃ τῆς χλωρῆς ἐλῆᾶς τὸ βάρος·
 συφορὲς ὁ βίος ἔχει
 ποῦ κάνεις δὲν τῆς παντέχει.
ὦ Στρυμόδωρε! (1) ποῖος τάχα ἤθελε στὸ νοῦ του βάλλῃ,
πῶς θ' ἀκούσῃ τῆς γυναῖκος, — ποῦνε συφορὰ μεγάλη
 τοῦ σπιτιοῦ καὶ φανερή,
 καὶ τῆς βόσκουμε οἱ μωροί, —
τὴν Ἀκρόπολι νὰ πιάσουν, καὶ τὸ ἄγαλμα ν' ἀρπάξουν
τῆς θεᾶς, καὶ μὲ τὰμπάρια τὰ προπύλαια νὰ φράξουν;
Πᾶμε γρήγορα ἀπάνω, ὦ Φιλοῦργε, ν' ἀνεβοῦμε,
καὶ νὰ βάλουμ' ἓνα γύρω ὅλα τοῦτα ποῦ κρατοῦμε, —
 τὰ κλαδιὰ ἀπ' τὴν ἐλῆά,

1) Ἐκ τοῦ ὀνόματος τούτου ὁλόκληρον τὸ ἀνωτέρω χορικὸν ὀνομάζεται καὶ «Στρυμόδωρος».

κι' ὅσες θέλησαν νὰ φτειάσουν τούτη τὴ βρωμοδουλειά,
 μιὰ φωτιά ν' ἀνάψουμ' ὅλοι, σύμφωναι καὶ μὲ μιὰ γνώμη,
 καὶ μὲ τοῦτά μας τὰ χέρια νὰ τῆς κάψουμεν ἀκόμη,
 καὶ τοῦ Λύκωνος⁽¹⁾ πειὸ πρώτη τὴ γυναῖκα. Ὅσο ζῶ,
 μὰ τὴ Δήμητρα! δὲν πρέπει νὰ μὲ πάρουν γιὰ χαζό.
 Οὐτ' αὐτὸς ὁ Κλεομένης⁽²⁾ ποῦ τὴν εἶχε καταλάβῃ,
 ἔφυγ' ἀπὸ τούτην δίχως καὶ κακὴ ποινὴ νὰ λάβῃ·
 ἀλλὰ μολονότι Λάκων, παλληκάρι στὴν ἐντέλεια,
 βγῆκε καὶ μὲ δίχως ὅπλα καὶ μὲ φόρεμα κουρέλια,
 λερωμένος καὶ βρωμιάρης, κ' ἔξῃ χρόνια νὰ λουστῇ,
 καὶ χωρὶς νὰ κουρευθῇ.

Τοῦ ἔστησαν πολιορκία καὶ τὸν ἔσφιξαν αὐτοῦ

δεκαφτὰ γραμμὲς στρατοῦ,

ποῦ τῆς νύχτες ἐκοιμᾶτο

στὰ Προπύλαι' ἀπὸ κάτω.

Τώρα ποῦμ' ἐδῶ καὶ πάλι,

στῆς ἐχθρὲς τοῦ Εὐριπίδῃ⁽³⁾ κι' ὅλων τῶν θεῶν, μεγάλη

τιμωρία νὰ τοὺς δώσω,

τάχα δὲν θὰ κατορθώσω;

Μήπως καὶ στὸ Μαραθῶνα

1) Ὀνομάζει ἐνταῦθα γνωστὴν ἐταίραν ἐν Ἀθήναις, Ροδίαν ὀνομαζομένην, μητέρα τοῦ Αὐτολύκου καὶ σύζυγον τοῦ Λύκωνος· «ὥσπερ ἐπὶ τὴν Λύκωνος ἔρρει πᾶς ἀνὴρ» (Εὐπολις).

2) Στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος, ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Ἀττικῆς κατέλαβε τὴν Ἀκρόπολιν· πολιορκηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ ὑπὸ συνθήκην.

3) Ὡς γνωστόν, ὁ Εὐριπίδης ἦτο μισογύνης, ὁ δὲ Σοφοκλῆς σκώπτων αὐτὸν ἔλεγεν: «ἐν γε ταῖς τραγωδίαις μισογύνῃς ἐστίν, ἐν δὲ τῇ κλίνῃ φιλογύνῃς».

τρόπαιό μου δὲν ὑπάρχει [ποῦ θὰ μείνῃ στὸν αἰῶνα ;]
 Ἄλλ' αὐτὸ τὸ μέρος μένει ἀπ' τὸ δρόμο ὡς ἐκεῖ—
 τοῦτος ὁ ἀνηφοράκης,—κι' ἄς τραβοῦμε βιαστικοί.
 Καὶ τὸ φόρτωμα καθένας εἰς τὴν ράχῃ ἄς τὸ πάρῃ
 μονομιᾶς, χωρὶς σαμάρι·
 μολονότι αὐτὰ τὰ ξύλα [ἀπ' τὸ βάρος κι' ἀπ' τὸ δρόμο]
 μοῦ τσακίσανε τὸν ὦμο.

Μὰ τώρα ὅμως πρέπει νὰ βαδίσουμε,
 καὶ τὴ φωτιά μας πρέπει νὰ φυσήσουμε,
 μὴ τύχη καὶ μᾶς σβύσῃ καὶ τὴ χάσουμε.
 ὅταν στοῦ δρόμου τὴν κορφὴ θὰ φθάσουμε.

(Φυσᾷ εἰς τὸ πύραυλον).

Φῦ! φῦ!

Πῶ, πῶ! καπνός, [βρὲ ἀδελφοί!]

ὦ Ἡρακλῆ μου! ὁ καπνός ποῦ ἀπ' τὴ χύτρα βγαίνει,
 δαγκώνει μέσ' τὰ μάτια μου τὰ σκύλλα λυσσασμένη.

Ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω
 πῶς ἀπ' τὴ Λῆμνο ἢ φωτιά⁽¹⁾ θὰ εἶνε δίχως ἄλλο,
 [κι' ἂν τὴν πολυφυσήσω
 μὰ τοὺς θεούς, σὰν τοὺς Λημνιοὺς τσιμπλῆς θὰ καταντήσω.]
 Ἄλλοιῳ δὲν θὰ μοῦ δάγκωνε στὸ κάθε φύσημά μου
 τὰ δυὸ τσιμπλόμματά μου.
 Τρέχα σὺ λοιπόν, ὦ Λάχῃ, στὴν Ἀκρόπολι ἐπίσης
 τὴ θεὰ νὰ βοηθήσῃς,

1) «Λήμνιον πῦρ» (σ. 299) : παίζει μὲ τὴν φράσιν, ἐννοῶν τὴν παροι-
 μίαν «λήμνιον κακόν», προκύψασαν ἐκ τοῦ γνωστοῦ ἐγκλήματος τῶν γυ-
 ναικῶν τῆς Λήμνου, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸν Εὐριπίδην «Λῆμνον ἄρδην ἀρσέ-
 νων ἐξώκισαν», δηλαδὴ ἐφρόνευσαν τοὺς ἄνδρας των, διότι εἶχον ἐπιδοθῇ
 εἰς τὴν παιδερασίαν.

γιατί τώρ, ἂν τὴν ἀφήσης,
δὲν ξανάχεις εὐκαιρία, γιὰ νὰ τὴν ὑπερατπίσης.

(Φυσᾷ ἐκ νέου εἰς τὸ πύραυρον).

Φῦ! φῦ!

πῶ, πῶ, καπνός, [βρὲ ἀδελφοί!]

Τούτ' ἢ φωτιά νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ σβύνη,
κάποιου θεοῦ βοηθάει καλωσύνη.

Τί λέτε: πειδὲ καλὰ δὲν θὰ τὰ φτιάναμε,
ἐδῶ τὰ δυὸ τὰ ξύλα ἂν τὰ βάναμε,
κι' ἀφοῦ στὴ χύτρα τὸ δαυλὸ ἀφήσουμε,
μὲ τὴ φωτιά τὴ θύρα νὰ κτυπήσουμε;

Κι' ἂν ὅταν τῆς καλέσουμε τὰ μπάρια δὲν ἀνοίγουν,
καῖμε τῆς πόρτες γρήγορα καὶ οἱ καπνοὶ τῆς πνίγουν.

Κάτω λοιπὸν τὸ φόρτωμά μου.

Ποιὸς τάχ' ἀπὸ τοὺς στρατηγούς τοὺς δυστυχεῖς τῆς Σάμου⁽¹⁾
τὰ ξύλα θὰ συλλάβῃ αὐτά; — Μωρὲ καπνός! βαῖ-βαῖ!...

(Ἀποθέτουν τὰ ξύλα ἐντὸς τοῦ παρασκηνίου, ἔνθα ἀποσύρονται οἱ λοιποί, πλὴν τοῦ Κορυφαίου κρατοῦντος τὸ πύραυρον, καὶ ἐτέρου κρατοῦντος δαυλόν).

Τὸ σπάσιμο τῆς ράχης μου ἐτέλειωσε καὶ πάει.

Καὶ τώρα, χύτρα! χρέος σου τὸ ἔργο σου ν' ἀρχίσῃς
καὶ ἀναψε τὰ κάρβουνα. — Φέρε καὶ σὺ ἐπίσης

τὸν ἀναμμένο τὸ δαυλό!

(Λαμβάνει τὸν ἀνημμένον δαυλὸν καὶ ἐπικαλεῖται:)

ὦ Νίκη! σὲ παρακαλῶ

κατὰ τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ποῦ κλείσθηκαν στὰ τεῖχη,

1) Ἐννοεῖ τοὺς ἐν Σάμῳ στρατηγούς, δυστυχήσαντας εἰς τὸν πόλεμον, λέγει δέ: ποῖος ἀπ' αὐτοὺς θὰ συλλάβῃ τὸ ἀναμμένον ξύλον, διὰ νὰ (καῇ) γίνῃ περισσότερον δυστυχής;

ἡ νίκη μου κι' ὁ θρίαμβος βοήθει νὰ πιτύχη !

(Ἀπέρχεται μετὰ τοῦ χοροῦ εἰς τὰ παρασκήνια. Εἰσέρχεται ἀριστερόθεν ὁ Χορὸς τῶν Γυναικῶν).

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Γυναῖκες ρίχτε μιὰ ματιά·

βλέπω μιὰ φλόγα καὶ καπνὸ, σὰν νᾶρχεται ἀπὸ φωτιά.

(Παρατηροῦν πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀκροπόλεως).

Ὅλες γρήγορα τρεχᾶτε ! πέτα, πέτα, Νικοδίκη

πρὶν νὰ κάψουν τὴν Καλύκη—

καὶ τὴν Κρίτυλλα ἢ φλόγες, —ἀπὸ νόμους φοβεροὺς

κι' ἀπὸ γέρους βρωμεροὺς.

Ἀλλὰ φοβᾶμαι τώρα

μήπως ἀργὰ ἐφθάσαμε καὶ χάσαμε τὴν ὥρα.

Νὰ ρθῶ στὴ βρύσι γιὰ νερὸ πρῶι-πρῶι σηκώθηκα

κ' ἐσπρώχθηκα καὶ χώθηκα—

στὸ θόρυβο ποῦ κάνανε ἡ στάμνες καὶ ἡ δοῦλες,

ποῦ ἔχουνε στὰ πρόσωπα ζωγραφισμένες βοῦλλες. (1)

Ἀρπάζω τὸ σταμνὶ λοιπὸν μὴ χάσω τὸν καιρὸ

καὶ φέρνω τὸ νερὸ

βοήθεια νὰ κάνω—

ἔς αὐτὲς τῆς συνδημότιδες ποῦ καίοντ' [ἐκεῖ πάνω.]

Μοῦπαν πῶς μερικοί, στραβοὶ ἀπὸ τὰ γερατεῖα,

ἐκάμαν' ἐκστρατεία,

καὶ ξύλα τρία τάλαντα κουβάλησαν βαρειά,

1) «Στιγματῖται» : αἱ δοῦλαι ἔστιζον τὰ πρόσωπα πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῶν ἐλευθέρων.

στῶν Προπυλαίων τῇ μεριά,
 λὲς καὶ νερὸ γιὰ λούσιμο γυρεύουν νὰ ζεστάνουν,
 κι' ὅτι μὲ λόγια τρομερὰ φρικτὲς φοβέρες κάνουν
 τὰ παληογυναικάρια μὲ τὴ φωτιά νὰ ψήσουνε,
 καὶ κάρβουνο ν' ἀφήσουνε.

Εἶθε [αὐτὸ ποῦ λένε
 νὰ μὴ γενῇ,] οὔτε νὰ ἰδῶ, θεά μου, νὰ τῆς καῖνε,
 τὸν τόπο καὶ τοὺς Ἑλληνας νὰ σώσουν μόνο ἐκεῖνες
 ἀπ' τοῦ πολέμου τὰ κακὰ κι' ἀπ' τῆς παραφροσύνης.
 Γιὰ τοῦτο, ὦ Χρυσόλοφη, ⁽¹⁾ [ἔς αὐτὴ τὴ σκέψι ἐφθάσανε]
 καὶ τὸ ναό σου πιάσανε.

Ἀλλά, ὦ Τριτογένεια ⁽²⁾! ἐὰν φωτιά μεγάλη
 [προφθάσῃ κι'] ἀπὸ κάτω του κἀνένας ἀνδρας βάλῃ,
 μ' ἐμᾶς νὰ συμμαχήσῃς,
 [καὶ σὺ νερὸ νὰ χύσῃς.]

(Εἰσέρχεται δεξιόθεν ἡ ΣΤΑΤΥΛΛΙΣ κηταδιωκομένη ὑπὸ τινος γέροντος, ὅστις τὴν ἔχει συλλαβὴ ἐκ τοῦ ἐνδύματος. Ἀκολουθεῖ ὁ Χορὸς τῶν Γερόντων καὶ λαμβάνει θέσιν ἑναντι).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ καὶ ΣΤΡΑΤΥΛΛΙΣ. — ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ
 ΣΤΡΑΤΥΛΛΙΣ

Βρὲ ἄφες με!

(Διαφεύγει τῶν χειρῶν τοῦ Γέροντος καὶ ἐνοῦται μὲ τὰς λοιπὰς τοῦ Χοροῦ).

1) Τίτλος τῆς Ἀθηνᾶς.

2) Ὡσαύτως ἀπὸ τῆς Τριτωνίδος λίμνης τῆς Λιβύας, περὶ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀθηνᾶ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός, εἴτε ἐκ τῆς λέξεως τριτώ, ἥτις αἰολιστὶ σημαίνει κεφαλὴν.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τί εἶν' ἐκεῖ ;

Ἄνδρες κακοί !

Αὐτὰ ποῦ κάνετε ἐσεῖς, ὅς' εἶνε τιμημένοι
καὶ εὐσεβεῖς δὲν κάνουνε.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ποιὸς νὰ τὸ περιμένη
αὐτὸ τὸ πράμα πῶς θὰ ἰδῇ ; Νά, ποῦχει ξεκινήση
κι' ἄλλο γυναικομάζωμα στῆς πόρτες νὰ βοηθήση.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τί ; μᾶς ἐφοβηθήκατε ; ἡμεῖς [ποῦ τώρα βγήκαμε]
πολλές σᾶς ἐφανήκαμε ;
δὲν εἶδατε ἀκόμα

οὔτε καὶ τὸ μυριοστὸν ἀπ' τὸ δικό μας κόμμα.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Φαιδρία ! πῶς ; θ' ἀφήσουμε αὐτὲς μὲ τέτοια γλῶττα
νὰ κοπανᾶνε τόσα ;
Δὲν πρέπει νὰ τῆς πιάσουμε
καὶ ὅλα τοῦτα τὰ ραβδιὰ στὴ ράχη τους νὰ σπάσουμε ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Καὶ ἀπὸ μᾶς ἡ κάθε μιὰ
θὰ βάλῃ κάτω τὰ σταμνιά,
νὰ μὴ μᾶς ἐμποδίζουνε, καὶ τότε διορθώνει
αὐτόν, ποῦ κατ' ἀπάνω μας τὸ χέρι του ξαμώνει.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ὦ, μὰ τὸν Δία ! ἂν κάνεις, μὲ χαστουκὲς γερές,
τοὺς τσάκιζε δυὸ-τρεῖς φορές,
—ὅπως κι' αὐτοῦ τοῦ Βούπαλου(1)—τῆς δυότους τῆς μασέλες,

1) Ἀγαλματοποιὸς διακωμωδούμενος.

τώρα δὲν θάχανε φωνή [νὰ λένε τέτοιες τρέλλες !]

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἐδῶ στεκόμαστε μπροστά,
κι' ἄς ἔρθῃ ὅποιος τοῦ βαστᾷ.

μὰ [θὰ σὲ κάμω ἐγὼ νὰ εἰπῇς, πῶς] οὔτε σκύλλα εἶδες
νὰ σ' ἔχῃ ἀρπάξῃ πειὸ γερά ἀπὸ τῆς δυό σου ἀρχίδες.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἄν ἴσως δὲν σωπάσῃς,
τὸ τελευταῖο γῆράς μου κακὰ θὰ δοκιμάσῃς.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Σὰν θέλῃς πᾶρ' τὰ μοῦτρά σου,
τὴν Σρατυλλίδα ἄγγιξε, [νὰ ἰδῇς ποῦ πάει ἡ κούτρα σου.]

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Τί θὰ μοῦ κάνῃς, στῆς σβερκὲς ἂν ἔλθω καὶ σ' ἀρχίσω ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τᾶντερά καὶ πλεμόνια σου μὲ δαγκανιὲς θὰ χύσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κάνεις δὲν εἶνε πειὸ σοφὸς ἀπὸ τὸν Εὐριπίδη,
[ποῦ τῆς γυναῖκες πάντοτε τῆς στρώνει στὸ βρυσίδι].
γιατὶ ὥς σήμερα στῇ γῇ δὲν εἶνε γεννημένα
πλάσματα ἀναιδέστερα [καὶ πειὸ ξετσιπωμένα].

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἐμπρός, Ροδίππη, τὰ σταμνιά, [μὴ χάνουμε καιρό].

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Γιατί, θεοκατάρατες ! ἐφέρατε νερό ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Γιατί, μωρὲ ψοφῆμι σύ, ἤλθες φωτιά ν' ἀνάψῃς ;
τὸ σῶμά σου θὰ κάψῃς ;

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ἤλθα ν' ἀνάψω τῇ φωτιά τῆς φίλες σου νὰ ψῆσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἔ, ἤλθα τῇ φωτιά κ' ἐγὼ μὲ τὸ νερὸ νὰ σβύσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Θὰ ρίψης τῇ φωτιά νερά ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Θὰ στ' ἀποδείξω μιὰ χαρά.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Σὲ ξεροψήνω στὴ στιγμή μὲ τὸ δαδὶ ποῦ φέρω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἄν ᾔσαι βρώμιος κι' ἄπλυτος λουτρὸ θὰ σοῦ προσφέρω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Θὰ κάμης σὺ λουτρὸ 'ς ἐμέ, μωρὴ βρωμοσουπιὰ ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Θᾶν' καὶ λουτρὸ τοῦ γάμου σου.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἄκοῦς ξεδιαντροπιά !

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μὰ εἴμ' ἐγὼ ἐλεύθερη.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κ' ἐγὼ θὰ στὸ βουλῶσω
τὸ στόμα σου, ποῦ τᾶφῃσες καὶ τσαμπουνάει τόσο.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἀλλὰ στὸ δικαστήριον δὲν θὰ ἔχῃς πειὰ δουλειά.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Μῶρ' δὲν τῆς καῖτε τὰ μαλλιά !

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (κενώνουσι τὰς ὑδρίας των ἐπὶ τῶν Γερόντων).

Ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς τὸ χρέος τοῦ ἄς κάνῃ !

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ὦχ ! ὦχ ! κακόμοιρος ἐγώ !

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μήπως ζεστό σοῦ ἐφάνη ;

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Βρὲ τί ζεστό ! δὲν παύεις πειά ; κατάλαβες τί κάνεις ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τί ἔκανα ; σ' ἐπότισα βλαστούς νὰ ξαναβγάνης.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ ριγῶν

Ξεράθηκ' ἀπὸ τῇ νοτιά.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Σὰν ἀναψες καὶ τῇ ρωτιά,
τρέχα κοντά της νὰ σταθῇς
καὶ γρήγορα νὰ ζεσταθῇς.

(Εἰσέρχεται ὁ ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοξοτῶν κρατούντων μοχλοῦς)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ καὶ μετ' ὀλίγον ΛΥΣΙΣΤΡΑ ΤΗ

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἄναψε στῆς γυναϊκές μας ρωτιές τὸ φαγοπότι,
τὰ ὄργια τοῦ Σαβάζιου¹ καὶ τοῦ τυμπάνου οἱ κρότοι,
κι' αὐτὸς ὁ Ἀδωνιασμὸς² μέσα στὸ κάθε δῶμα,
ποῦ ἄκουα τὸν ἤχό του κι' ὡς πρὶν Βουλὴν ἀκόμα.
Τῇ μέρᾳ ποῦ ὁ Δημόστρατος³ ἔλεγε, πῶς τὰ πλοῖα

1) «Σαβάζιος» βαρβαρικὸν ὄνομα τοῦ Διονύσου.

2) Ἑορτὴ τοῦ Ἀδώνιδος γινομένη ἰδιαιτέρως εἰς οἰκίας καὶ εἰς κή-
πους ὑπὸ τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐθρῆνουν τὸν θάνατον τοῦ Ἀδώνιδος.3) Δημόστρατος στρατηγός, ὑποκινήσας ἐν Ἀθήναις τὴν κατὰ τῆς
Σικελίας ἐκστρατείαν.

ὅεν πρέπει νὰ κινήσουνε νὰ πᾶν στὴ Σικελία,
 ἐχόρευε ἡ γυναῖκα [του στὸ σπίτι κ' ἐγλεντοῦσε]
 καί, ἄου - ἄου! τὸν Ἄδωνι κι' αὐτὴ μοιρολογοῦσε!
 στὰ ὅπλα αὐτὸς Ζακυθινοὺς ζητοῦσε νὰ καλέσῃ,
 καὶ ἡ γυναῖκα του στουππὶ στὴν κάμερα εἶχε πέσῃ
 καὶ κλαίοντας τὸν Ἄδωνι· κι' ὁ Χολοζύγης ¹ πάλι
 ἔβαζε πειρὸ μεγάλη
 φωνή, ὁ σιχαμένος
 καὶ θεοσκοτωμένος!

Νὰ τὰ τιμοκαμώματα ποῦ φτιάνουν κάθε μέρα!

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κι' ἂν μάθαινες τὴν προσβολὴ καὶ τούτην ἐδῶ πέρα!
 Ἄφοῦ καλὰ μᾶς βρῖσανε, τῆς στάμνες τοὺς ἐπιάσανε
 κι' ἀπάνω μας ἀδειάσανε,
 καὶ τώρα νά, τὰ ροῦχά μας κουνᾶμε τὰ βρεμένα,
 σὰν νᾶν' κατουρημένα.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μὰ τὸ θεὸ τῆς θάλασσας! δικαίως τὰ παθαίνουμε,
 Ἄφοῦ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι στὰ γλέντια τῆς μαθαίνουμε,
 καὶ τῆς βοηθοῦμε 'ς ὅλους τοὺς τῆς πονηριᾶς ποῦ κάνουν,
 τέτοιες ιδέες βέβαια θὰ ἰδοῦμε νὰ μᾶς βγάνουν.
 Ἄφοῦ ἐμεῖς οἱ [ἴδιοι πηγαίνουμε τρεχᾶτοι]
 μέσα στὰ ἐργαστάσια καὶ λέμε στὸν ἐργάτη:
 Τὴ νύχτα ποῦ ἡ γυναῖκα μου ἐχόρευε μὲ βιάσι.,
 ἀπὸ τὸ περιδέραιον ὅπου τῆς εἶχες φτιάσῃ,
 ὦ χρυσοχόε, γλίστρησε καὶ βγῆκε τὸ κεφάλι

1) Ὁ Δημόστρατος ἐκαλεῖτο Βουζύγης, καὶ κωμικῶς Χολοζύγης, ὡς ἐκ τοῦ μελαγχολικοῦ χαρακτηρισμοῦ του.

ἀπὸ τὴν τρύπα πάλι.

Στὴ Σαλαμῖνα σήμερα θὰ πεταχθῶ μὲ βία·
γι' αὐτὸ λοιπὸν τοῦ λόγου σου, ἂν εὖρης εὐκαιρία,
πέρνα τὸ βράδυ ἀπὸ κεῖ, κι' ὅπως μπορεῖς νὰ κάνης,
μὰ τὸ κεφάλι στερεὰ στὴν τρύπα νὰ τὸ βάνης.
Ὁ ἄλλος πάλι τρέχοντας τὸν παπουτσῆ γυρεύει,
—ποῦνε παιδί, μὰ ἔχει ψωλὴ ποῦ δὲν σοῦ χωρατεύει—
καὶ λέει :—Τῆς γυναίκας μου τὸ πόδι, τὸ πληγώνει,
στὸ τρυφερό της δάκτυλο ἀπάνω, στὸ κορδόνι·
τὸ μεσημέρι κόπιασε στὸ σπίτι νὰ στὸ δείξῃ,
καὶ τέντωσέ το γρήγορα, ὅσο μπορεῖ ν' ἀνοίξῃ.
Μὰ νὰ τὰποτελέσματα ὅλων αὐτῶν. Καὶ τώρα
ποῦ κωπηλάτες γύρισα κ' ἐμάζεψα στὴ χώρα,
καὶ πρέπει ν'άχω χρήματα, μαζεύθηκαν ἡ φίλες
καὶ μοῦ ἔκλεισαν τῆς πύλες!

Ἄλλὰ δὲν εἶν' αὐτὸ δουλειὰ
νὰ στέκωμαι σὰν κούτσουρο [καὶ μὲ χωρὶς μιλιὰ!]
Φέρ' τοὺς μοχλοὺς ἐσὺ ἐδῶ, καὶ θὰ τιμωρηθοῦν πολὺ
γι' αὐτὴν τὴν προσβολή.

(Πρὸς Τοξότην κρατοῦντα μοχλόν).

—Τί χάσκεις, κακορροΐζικε, ἐκεῖθε τί χαζεύεις
χωρὶς νὰ κάνης τίποτε ; τὸ καπηλειὸ γυρεύεις ;
Γιατί δὲν πᾶτε τοὺς μοχλοὺς στῆς πύλες νὰ τοὺς χώσετε
νὰ τῆς ἀναστηκώσετε ;

Ἐμπρός ! καὶ ἀπὸ δῶ κ' ἐγὼ γιὰ βοηθὸς πηγαίνω.

(Ἐτοιμάζονται νὰ θέσουν τοὺς μοχλοὺς εἰς τὰς πύλας).

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ ἐξερχομένη.

Τῆς πύλες μὴ σηκώνετε, καὶ μοναχὴ μου βγαίνω.
Γιὰ τοὺς μοχλοὺς ποῦ φέρνετε, δὲν εἶν' ἀνάγκη τόση.

ἀνάγκη μόνον ἔχετε ἀπὸ μυαλὸ καὶ γνῶσι,
[ὅπου σᾶς λείπει ἀκόμα.]

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μπα ! σ' εἶσαι μωρὴ βρώμα !
— Ποῦ εἶνε ὁ τοξότης μου ! τρέξε καὶ σύλλαβέ τη
καὶ πισθαγκώνιασέ τη !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ τῇ θεᾷ τὴν Ἄρτεμι ! ἂν ἴσως καὶ τολμήσῃ
καὶ μὲ τὸ δακτυλάκι του μονάχα νὰ μ' ἐγγίσῃ,
θὰ κλάψῃ πολὺ γρήγορα, κι' ἄς εἶνε κ' ἐξουσία.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Βρὲ σύ, τὴν ἐφοβήθηκες ; — Δὲν παῖτε μὲ τῇ βίᾳ
κ' οἱ δυὸ νὰ τὴν ἀρπάξετε, — ἓνας ἀπὸ τὴ μέση,
κι' ὁ ἄλλος νὰ τὴν δέσῃ ;

ΓΥΝΗ Α' ἐμφανιζομένη πλησίον τῆς Λυσιστράτης.

Ἄν βάλῃς, μὰ τὴν Πάνδροσο, χέρι 'ς αὐτὴν ἀπάνω,
θὰ πάθῃς τσαλαπάτημα εὐθύς, ποῦ θὰ σὲ κάνω
καὶ θὰ χεσθῇς ἀπάνω σου.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἄ, ἔτσι ; τώρα στάσου,
κι' αὐτὸ τὸ χέσιμο, ποῦ λές, θὰ πάθ' ἡ ἀφεντιά σου.
Ποῦν' ὁ τοξότης ; — Δέσε τὴν προτήτερ' ἀπ' τῆς ἄλλης
αὐτὴν, ποῦ τῆς παλληκαριὲς μᾶς κάνει τῆς μεγάλης.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄν κάνῃς, μὰ τὴν Ἄρτεμι, καὶ δάκτυλο ν' ἀπλώσῃς,
σοῦ κάνω τῆς μασσέλες σου στὸ μούσκιο νὰ τῆς χώσῃς.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μὰ τέλος πάντων τ' εἶν' αὐτά ; — Ποῦν' ὁ τοξότης ; Πίσω !
κι' αὐτὴν τὴν καταβόθρα σὰς ἐγὼ θὰ σᾶς τὴν κλείσω !

ΓΥΝΗ Α'

Νὰ τὴν ἐγγίσης μοναχὰ μοῖρα κακὴν ἂν εἶχες,
κ' εὐθὺς σὲ σουρομάδησα ἀπ' ὅλες σου τῆς τρίχες.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἀλλοίμονό μου, ὁ δύστυχος ! καὶ ὁ τοξότης πάει.
Τοὺς ἄνδρας εἶνε δυνατόν γυναῖκα νὰ νικάῃ ;

(Πρὸς τοὺς λοιποὺς τοξότας).

Σκύθαι ! ἐμπρός ! ὅλοι μαζί ! χτυπήσατ' ἐνωμένοι !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ τῆς θεές ! νὰ ξέρετε πῶς εἶν' ἐδῶ κλεισμένοι
τέσσαρες λόχοι γυναικῶν, ποῦ κάθε μία τᾶχει
ἀκονισμένα κ' ἔτοιμα τὰ ὅπλα τῆς γιὰ μάχη.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Τὰ χέρια τους πισθάγκωνα δέσσετ' ἀμέσως, Σκύθαι !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔ, σεῖς ! γυναῖκες σύμμαχοι ! ἐβγῆτε ἀπὸ κεῖθε !
αὐγολαχανοφασουλομανάβισσες ! [τρεχᾶτε !]
Σκορδοχατζηξενοδοχοφουρνάρισσες ! [ἐλᾶτε !]
δὲν θὰ μαλλιοτραβήσετε ; ...
καὶ δὲν θὰ κοπανίσετε ;
δὲν θὰ καταξεσχίσετε ; ...
καὶ δὲν θὰ σκυλλοβρίσετε ; ...
δὲν θὰ ξετσιπωθῆτε ;

(Αἱ Γυναῖκες ἐξορμῶσιν ἐκτὸς τῶν τειχῶν καὶ συμπλέκονται μὲ τοὺς Τοξότας, οἵτινες τρέπονται εἰς φυγὴν. Ἡ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ ἡπιώτερον καὶ θριαμβευτικῶς πρὸς τὰς γυναῖκας.)

Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ, σταθῆτε !

Γυρίστε πίσω· στὸν ἐχθρὸ τὰ ὅπλα πάλι δότε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἀλλοίμονο ! τί συφορά μοῦ πάθανε οἱ Τοξόται !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τί νόμισες ; μὲ δουλικά λοιπὸν πῶς πολεμᾷς,
ἢ μὲ χωρὶς παλληκαριὰ μᾶς πέρασες ἡμᾶς ;

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Πολλή, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἡ παλληκαριὰ σας,
καὶ μάλιστα σὰν βρίσκεται καὶ κάπελας κοντά σας.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Τί τόσα λόγια χάνεις,
καὶ μὲ τῆς ὀχεντρες αὐτὲς κουδέντες τώρα πιάνεις,
Ἐπίτροπε τῆς χώρας ;
Δὲν ξέρεις πῶς μᾶς κάνανε λουτρὸ πρὸ λίγης ὥρας
στὰ ρουχαλάκια μας, χωρὶς καὶ μ' ἀλυσσίβας σκόνῃ ;

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (πρὸς τὸν Χορὸν Γερόντων)

Βρὲ κουτεντέ ! τὸ χέρι του δὲν πρέπει νὰ σηκώνῃ
ὁ ἄνθρωπος αὐθαίρετα τὸν ἄλλον κατ' ἐπάνω·
σὰν τὸ σηκώνης, τούμπανα τὰ μάτια θὰ σοῦ κάνω.
Κακὸ δὲν κάνω κάνενός· φρόνιμα θὰ καθήσω,
σὰν κοριτσάκι· οὔτε κλωνὶ ἀχύρου θὰ κινήσω,—
ἐνόσω δὲν θελήσῃ
κάνεις, σὰν τῇ σφηγκοφωλιά νὰ ρθῇ νὰ μ' ἐρεθίσῃ.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ὦ Ζεῦ ! ἔχουμε τάχα χρεῖα,
ἀπὸ αὐτὰ τὰ κνώδαλα τάχρεϊα ;

(Τῷ Προβούλῳ :)

Κανεῖς νὰ ὑποφέρῃ δὲν μπορεῖ
αὐτὸ τὸ πρᾶμα τὸ βαρὺ.

Λοιπὸν νὰ ἐξετάσουμε τί φτιάσανε,
γιατ' ἦλθανε τὸ φρούριο τοῦ Κραναοῦ ¹ καὶ ἐπιάσανε,

1) «Κρανάα» ὠνομάζετο ἡ πετρώδης ἀκρόπολις, ἀπὸ τοῦ βασιλέως Κραναοῦ.

τὴν ἄβατη Ἀκρόπολι, τὴν πέτρα τῇ μεγάλῃ
καὶ τὸν ναὸ τὸν Ἱερό. Ἐξέτασε καὶ πάλι—

καὶ μὴ πεισθῆς,

κι' ὅλα τὰ μέσα ποῦ μπορεῖς, νὰ μεταχειρισθῆς.

Γιατὶ ντροπὴ θὰ πάθουμε,

εἰάν δὲν ἐξετάσουμε τί τρέχει καὶ δὲν μάθουμε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Καί, μὰ τὸν Δία, βέβαια· σεῖς πρῶτες θὰ μοῦ πῆτε
τί τάχα στὴν Ἀκρόπολι γυρεύατε νὰ μπῆτε
καὶ μὲ μοχλοὺς τὴν κλείσατε ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τὸ χρῆμα νὰ κρατήσουμε

σωστό, νὰ μὴν ἀφήσουμε

γιὰ χρήματα στὸν πόλεμο τὸ αἷμά σας νὰ χύνετε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Θαρρεῖτε γιὰ τὰ χρήματα ὁ πόλεμος πῶς γίνεται ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ γι' ἄλλους λόγους γίνεται αὐτὸ τὸ ἀνακάτωμα :

Γιὰ νὰ μπορῇ ὁ Πείσανδρος ¹, καὶ ὅλα τ'ἄλλα ἄτομα

ποῦ τὴν ἀρχὴν βυζαίνουνε, νὰ βρίσκουν εὐκαιρίες

γιὰ κλέψιμο, ἀνοίγοντες στὸν τόπο φασαρίες.

Ἄς κάμουν ὅ,τι θέλουνε καὶ ὅ,τι τοὺς ἀρέσει·

νὰ βγάλῃ χρῆμα ἀπὸ δῶ κάνεις δὲν θὰ μπορέσῃ.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Καὶ τί θὰ κάμῃς ;

1) Ὁ Πείσανδρος ἦτο συνάρχων μετὰ τοῦ Φρυνίχου καὶ τοῦ Θηρα-
μένους· κωμωδεῖται ὡς δωροδοκούμενος, καταχραστής καὶ δειλός.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τὸ ρωτᾷς ; τί ἄλλο δὰ θὰ πράξουμε.
παρὰ νὰ τὸ φυλάξουμε ;

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Σὺ φύλακας στῆς πόλεως τὰ χρήματα θὰ γίνῃς ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μπᾶ ! δύσκολο τὸ κρίνεις ;
Μήπως ἐμεῖς δὲν εἵμαστε καὶ φύλακες συνάμα
γιὰ τοῦ σπιτιοῦ τὰ χρήματα ;

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Δὲν εἶν' τὸ ἴδιο πράμα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δὲν εἶν' τὸ ἴδιο πράμα ;

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ναί μ' αὐτὸ θὰ πολεμήσουμε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ καὶ γι' αὐτὸ τὸν πόλεμο νὰ γίνῃ δὲν θ' ἀφήσουμε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Τὴν πόλι πῶς θὰ σώσουμε ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐμεῖς θὰ σᾶς γλυτώσουμε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Σεῖς, λέει ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Βέβαια ἐμεῖς.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Σὰν δύσκολο πολύ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ κι' ἂν δὲν θέλῃς, θὰ σωθῇς.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἡ γλῶσσά σου μίλει
πολὺ κακά.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀγανακτεῖς ; μὰ θὰ τὸ κατορθώσουμε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἄδικο, μὰ τὴ Δήμητρα !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄ, πρέπει νὰ σᾶς σώσουμε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Κι' ἂν ἴσως δὲν θελήσω ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Νὰ κ' ἓνας λόγος πλειότερος τὸ ζήτημα νὰ λύσω.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἀλλὰ κι' ἂν πρέπ' εἰρήνη

ἢ πόλεμος νὰ γίνη,

πῶς βγήκατε τὴ γνώμη σας νὰ δώσετε στὴ χώρα ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Θὰ σοῦ τὰ ποῦμε τώρα.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Θὰ κλάψης· λέγε γρήγορα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄκου λοιπὸν καὶ στάσου,

καὶ μὴ μᾶς τὰ παρακουνᾶς μπροστά μας τὰ ξερά σου.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Νὰ τὰ κρατήσω δὲν μπορῶ· με πιάνουνε κ' ἐξάψεις
ἀπ' τὸ θυμό μου.

Α' ΓΥΝΗ

Ἔ, λοιπὸν περσσότερο θὰ κλάψης.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ (πρὸς τὴν α' Γυναῖκα)

Πές το αὐτὸ καλήτερα, γρηά, στὸν ἑαυτό σου.

(Τῇ Λυσιστράτῃ :)

Γιὰ ἔλα τώρα, λέγε μας ἐσὺ τὸ σχέδιό σου.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Αὐτὸ κ' ἐγὼ ἔχω σκοπό,
τὸ σχέδιό μου νὰ σοῦ εἰπῶ.

Ἐμεῖς αὐτὸν τὸν πόλεμο, [ποῦ τρώει τὴν Ἑλλάδα],

πρῶτες τὸν ἀνεχθήκαμε μὲ τόση φρονιμάδα,

κι' ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ἀρχίσατε,

οὔτε καὶ νὰ γκρινιάσουμε καθόλου μᾶς ἀφήσατε·

μὰ μολονότι εἴμαστε καὶ δυσαρεστημένες,

κ' ἐμέναμε κλεισμένες

στὰ σπίτια μας, πολλές φορές

σὲ ὑποθέσεις σοβαρές

νὰ παίρνετε ἀπόφασι πολὺ κακὴ ἀκούσαμε.

Κατόπιν σᾶς ρωτούσαμε—

μὲ γέλιο καὶ μὲ λύπη μας μέσ' τὴν ψυχὴ κρυφῇ :

—«Τί ἀποφάσισ' ἡ Βουλὴ στὴ στήλῃ¹ νὰ γραφῇ

»γιὰ τὴν εἰρήνῃ σήμερα ;». —«Εἶν' ἀλλουνοῦ δουλειὰ»

μοῦ ἔλεγε ὁ ἄνδρας μου. «Σκασμός !» Δὲν ἔβγαζα μιλιὰ !

Α' ΓΥΝΗ

Ἄ, νὰ κρατήσω σιωπὴ ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσα.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Θά' σκουζες, ἂν δὲν σώπαινες.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ σιωποῦσα.

Καὶ ὅταν ἐμαθαίναμε ποῦ' χατε ξαναβγάλλῃ

ἀπόφασι χειρότερη, ρωτούσαμε καὶ πάλι :

1) Ἡ στήλῃ ἦτο ὀρθογώνιος λιθίνη ἢ χαλκῇ, ἐκτεθειμένη εἰς δημόσιον μέρος, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνεγράφοντο τὰ ψηφίσματα, αἱ συνθήκαι, καὶ αἱ πράξεις τῶν στηλιτευομένων ἐπὶ κακίᾳ ἢ ἐπαινουμένων ἐπ' ἀρετῇ.

— «Μὰ πῶς τὰ καταφέρατε μὲ τόση κουταμάρα» ;
 Κ' ἐκεῖνος, μ' ἓνα βλέμμα του ποῦ σ' ἔπιανε τρομάρα,
 ἂν δὲν καθήσω, μοῦ λεγε, μονάχα μὲ τῇ ρόκα μου
 θὰ μοῦ σπαῖζε τὴν κόκα μου.
 Ὁ πόλεμος εἶνε δουλειὰ καὶ σκέψις ἀνδρική.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

ὦ, μὰ τὸν Δία, στά λεγε καλά.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄκοῦς ἐκεῖ,
 μοῦ τά 'λεγε καλά !
 πῶς τάχα - ὅταν σκέπτεσθε καὶ σεῖς χωρὶς μυαλά,
 πρέπει νὰ σᾶς ἀφίνουμε
 καὶ γνῶμες νὰ μὴ δίνουμε ;
 καὶ ὅταν μιὰ φορὰ
 στὸ δρόμο σᾶς ἀκούσαμε νὰ λέτε φανερά
 πῶς ἄνδρας μέσ' στὴ χώρα
 δὲν ἀπομένει τώρα,
 κι' ὁ ἄλλος εἶπε : «ναί, κανεῖς, μὰ τὸ θεό», —σκεφθήκαμε,
 καὶ ἡ γυναῖκες γρήγορα μαζὺ ἐσυναχθήκαμε
 καὶ τὴν Ἑλλάδα σήμερα νὰ σώσουμε' εἶνε χρεία.
 Ποῦθε θὰ περιμέναμε γιὰ νᾶρθ' ἡ σωτηρία ;
 Λοιπόν, ἂν ἴσως σήμερα εἶν' καὶ δικό σας θέλημα,
 ἄνδρες, ν' ἀκούσετε αὐτὰ τὰ λόγια τὰ ὠφέλιμα,
 κι' ὅπως ἐκάναμε κ' ἐμεῖς τὸ στόμα νὰ βουλλώσετε,
 μπορούμε νὰ σᾶς σώσουμε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἐσεῖς ἐμᾶς νὰ σώσετε ;
 Βαρὺς καὶ ἀνυπόφορος ὁ λόγος ὅπερ βγαίνει
 ἀπὸ τὸ στόμα σου.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σκασμός!

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μωρὴ καταραμένη!

Ἐσὺ θὰ δώσης προσταγὴ 'ς ἐμέ νὰ σιωπήσω,
 μὲ τὴ μανδῆλα ποῦ φορεῖς; Μπᾶ! κάλλιο νὰ μὴ ζήσω!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄν μὲ τοῦτο σ' ἐμποδίζω,
 τὴ μανδῆλα σοῦ χαρίζω,
 τὸ κεφάλι σου νὰ δένης,
 νὰ σιωπαίνης.

Νὰ καλάθῃ, βάλ' το μπρός σου,
 πᾶρε καὶ τὴν ρόκα ζώσου,
 καὶ κάθησε νὰ τρῶς κουκκιά¹ καὶ ξαῖνε τὰ μαλλιά.
 Ἄ, τώρα εἶν' ὁ πόλεμος τῶν γυναικῶν δουλειά!

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἔλα, γυναῖκες, κάθε μιὰ
 ἀφῆστε κάτω τὰ σταμνιά,
 στῆς φίλες μας νὰ ρθοῦμε
 μαζύ τους νὰ ἐνωθοῦμε
 Μὲ δίχως κούρασι μπορῶ
 νὰ μπαίνω πάντα στὸ χορό —
 [χωρὶς νὰ πέφτω χάμου,]
 κι' ὁ κόπος δὲν ἐκούρασε ποτὲ τὰ γονατά μου.
 Θέλω νὰ κάνω κάθε τι
 ποῦ τὸ προστάζ' ἡ ἀρετή,
 [καὶ νὰ περάσω ἀπὸ κεῖ]

(1) Σατυρίζει τοὺς δικαστάς· τινὲς τῶν ὁποίων ὑπεχρεοῦντο νὰ τρώ-
 γουν κουκκιά, διὰ νὰ μὴ νυστάζουν κατὰ τὰς δίκας.

μιαζὺ μ' αὐτὲς νὰ ἐνωθῶ, ποῦχουνε χάρι, λογική,
 ποῦ ἔχει τόλμη κάθε μιά, κ' εἶνε σοφία ὅλη,
 καὶ ἀγαπᾶνε μ' ἀρετὴ καὶ φρόνησι τὴν πόλι.

Σύ, ποῦσαι μιά γρη῏α γερή,
 καὶ σὰν τσουκνίδα τσουχτερή,
 νὰ μὴ δειλιάσης, τράβα ἔμπρός,
 γιὰτ' εἶνε πρῖμος ὁ καιρός.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κι' ἂν ὁ γλυκὸς ὁ ἔρως ἐπιμένῃ—
 κ' ἡ Ἀφροδίτ' ἡ Κυπρογεννημένη
 πόθο μέσα στοὺς κόρφους μας ν' ἀνάψῃ,
 καὶ τὰ μεριά μας μὲ φωτιὲς νὰ κάψῃ,
 καὶ ἂν τοὺς ἄνδρες ἀπ' τὴν καύλα λειώσῃ,
 καὶ σὰν τὸ ρόπαλο τοὺς τὴν τεντώσῃ,—
 στοὺς Ἑλληνας, θὰ μᾶς εἰποῦν μιά μέρα
 πολεμοκαταλύτρες πέρα ὡς πέρα !

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Πῶς θὰ τὸ καταφέρνατε καὶ τοῦτο ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

[Μιά χαρά!]

Νὰ παύσουνε στὴν ἀγορὰ
 νὰ βγαίνουν λυσσασμένοι
 καὶ πάντοτ' ὠπλισμένοι.

ΓΥΝΗ Α'

Ναί, μὰ τῆς Πάφου τῇ θεά !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κι' ἄλλῃ δουλειὰ δὲν ἔχουνε,
 παρὰ σὰν τοὺς Κορύβαντας (1) στὴν ἀγορὰ νὰ τρέχουνε,

1) Υἱοὶ τοῦ Ἡφαίστου, ἱερεῖς τῆς Κυβέλης, τελοῦντες τὰ ὄργια αὐτῆς
 μὲ ὕμνους θορυβώδεις καὶ μὲ παραφόρους κινήσεις, ἐν Φρυγίᾳ καὶ Κρήτῃ.

κ' ἐκεῖ ν' ἀνακατώνουνε τὰ ὅπλα τὰ πολεμικά,
 μὲ χύτρες καὶ λαχανικά!

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Κ' ἔτσι πρέπει, μὰ τὸν Δία!
 Νά, αὐτὸ θὰ πῇ ἀνδρεία·

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κι' ὅμως εἶν' ἀστεῖο πρᾶμα, νὰ κρατῇ κάνεις ἀσπίδες
 μὲ Γοργόνες, καὶ νὰ τρέχῃ ν' ἀγοράζῃ, τί;—μαρίδες!

ΓΥΝΗ Α'

Μὰ τὸ θεό, εἶδα κ' ἐγὼ
 καβάλλ' ἀπάνω 'ς τᾶλογο σπουδαῖον ἀρχηγό,
 νὰ βγάν' ὑπερηφάνως
 τὸ χάλκινό του κράνος
 μὲ τὰ μαλλιά τὰ μακρὰ,—
 νὰ βάλῃ μέσα ἐν' αὐγό, π' ἀγόρασε ἀπὸ μιὰ γρηά!

Κ' ἓνα ἄλλο παλληκάρι,
 ποῦ ἦτανε σὰν τὸν Τηρέα (1), μὲ ἀσπίδα καὶ κοντάρι,
 κ' εἶχε 'ρθῇ ἀπὸ τῇ Θράκῃ, μιὰ γυναῖκα ἀπειλοῦσε,
 ὅποῦ σῦκα ἐπουλοῦσε,
 καὶ τῆς ἔχαφτ' ἓνα-ἓνα
 ὅσα ἦσαν γινωμένα.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Καὶ πῶς θὰ ἦσθε δυνατές,
 τῆς ταραχῆς ὅλες αὐτὲς
 ὅποῦ στῆς χώρες γίνονται, ἐσεῖς νὰ καταπνίξετε;

1) Ἡρώς καὶ βασιλεὺς Θρακικός, περὶ τοῦ ὁποίου πλείότερα εἰς τὰ
 σχόλια τῶν «Ὀρνίθων».

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄ, εἶνε τόσο εὐκολο.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μὰ πῶς ; νὰ τ' ἀποδείξετε,

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σὰν κλωστές, ποῦ ὅταν πέφτουν σὲ μιὰ μπερδεψιά κακὴ,
τῆς τραβοῦμε μὲ τὰδράχτια, μιὰ ἀπὸ ὀῶ καὶ μιὰ ἀπὸ 'κει,
ἔτσι καὶ τὸν πόλεμό σας θὰ διαλύσω τὸν μεγάλο,
στέλνοντας ἀμέσως πρέσβεις στὸ 'να μέρος καὶ στὸ ἄλλο.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Τί μᾶς λέτε, βρὲ κουτές,
μὲ μαλλιά καὶ μὲ κλωστές
καὶ μ' ἀδράχτια σεῖς ὑαρρεῖτε
τέτοια πράματα μεγάλα πῶς νὰ παύσετε μπορεῖτε ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄλλ' ἂν εἴχατε σεῖς γνῶσι, κι' ἀπὸ τοῦτα τὰ μαλλιά
μάθημα θάχατε πάρη γιὰ τὴ κάθε σας δουλειά.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Πῶς λοιπόν ; γιὰ νὰ τὸ ἰδοῦμε.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ὅπως βάζομε στὴν πλύσι
πρῶτα-πρῶτ' ἀπὸ τὴ βρώμα τὸ μαλλὶ νὰ καθάρισι,
ἔτσι ἔπρεπ' οἱ πολῖται τὰ ραβδιὰ νὰ πάρειτ' ὅλοι,
μοχθηροὺς καὶ ραδιούργους νὰ πετάξαιτ' ἀπ' τὴν πόλιν·
καὶ αὐτοὺς, ποῦ κάνουν πάντα μεταξύ τους μιὰ φατρία,
καὶ κολλοῦν στὴν ἐξουσία,
νὰ τοὺς ξύνετε, μαδῶντας τὸ [κακό τους] τὸ κεφάλιν·
ἔπειτα μέσ' στὸ καλάθιν νὰ τοὺς ξάνειτ' ὅλους πάλιν—
πρὸς ὠφέλεια τῆς χώρας· νάχετε ἀνακατωμένους

ἐκεῖ μέσα τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς φίλους σας τοὺς ξένους·
ἀλλ' ἂν τύχη καὶ κἀνέναν στὸ δημόσιο χρωστᾷ,
βάλτε τον κ' ἐκεῖνον μέσα [νὰ μὴ μένη χωριστά.]

Καὶ ἡ πόλεις, μὰ τὸν Δία, ὅπου εἶνε μέχρις ὥρας
ἄποικοι αὐτῆς τῆς χώρας,

νὰ τὸ ξέρετε πῶς εἶνε σὰν κομμάτια χωρισμένα :

πάρετε κάθε κομμάτι, νὰ τὰ κάμετ' ὅλα ἓνα.

Φτιάστε μιὰ τρανὴ τουλούπα μ' ὅλ' αὐτὰ τὰ μαζωμένα,
κ' ἔπειτα μ' αὐτὴ τοῦ Δήμου νὰ ὑφαίνετε τὴ χλαῖνα.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Δὲν εἶνε ἀνυπόφορο τέτοια μαλλιά νὰ ξαίνουν
αὐτές, ὅπου στὸν πόλεμο καὶ μέρος δὲν λαβαίνουν ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καὶ ὅμως, τρισκατάρατε ! [στὸν πόλεμο δὲν πᾶμε]
μὰ δίνουμε περσσότερο κ' ἀπ' τὸ διπλό : —γεννᾶμε
τὰ τέκνα ἡμεῖς πρῶτες
ποῦ πᾶνε στρατιῶτες.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μὴ μοῦ θυμίζης τὸ κακό !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δὲν πρέπει νὰ χαροῦμε
λοιπὸν κ' ἡμεῖς τὰ νηάτα μας ; νὰ εὐχαριστηθοῦμε,
ποῦ σήμερα κοιμώμεθα μονάχες, ἐξ αἰτίας
αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας ;

Κι' ὅσο γιὰ μᾶς ἀφῆστέ το, [δὲν μᾶς πολυπειράζει].
μὰ κεῖνο, ὅπου τῶχουμε μέσ' στὴν καρδιά μαράζι,
εἶνε ποῦ τὰ κορίτσια μας ἀνύπανδρα γερνᾶνε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Μήπως κ' οἱ ἄνδρες δὲν γερνοῦν ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μπα ! λές τὸ ἴδιο νᾶνε ;

Ὁ ἄνδρας, ἐπιστρέφοντας καὶ γέρος ἀπ' τῇ μάχῃ,
μπορεῖ λαμπρὰ νὰ πανδρευθῇ καὶ νηὰ γυναῖκα νάχῃ.
Μὰ τῆς γυναίκας φεύγουνε τὰ νηάτα καὶ ἡ χάρι,
κι' ἂν δὲν προφθάσῃ γρήγορα, κάνεις δὲν θὰ τὴν πάρῃ,
καὶ κάθεται [στὸ ράφι]

γιά νὰ ρωτᾷ ἀπὸ κει τῇ μοῖρα, τί τῆς γράφει !

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Ἀλλὰ γιατί, ἀφοῦ μπορεῖ καὶ γέρος νὰ τὴν πάρῃ,
ὅποῦ νὰ τοῦ σηκώνεται ἀκόμα σὰν στηλιάρι ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σύ, γιά πές μου τώρα: τάχα τί νὰ μάθῃς περιμένεις
ποῦ ἀκόμα δὲν πεθαίνεις ;

Νὰ σὲ θάψουν ἔχεις τόπο·

[λοιπὸν κάμε καὶ τὸν κόπο]

καὶ ἀγόρασε μιὰ κάσσα, καὶ γιά χάρι σου ὥς τόσο
τὰ μελομακάρουνά¹ σου μοναχὴ θὰ σοῦ ζυμώσω.

Νὰ κι' αὐτὸ γιά στέφανό σου·

πᾶρέ το καὶ στεφανώσου.

(Τοῦ ρίπτει ἄνωθεν στέφανον)

ΓΥΝΗ Α' (ρίπτουσα ταινίχας)

Νὰ κι' αὐτά, δικό μου δῶρο.

ΓΥΝΗ Β' (ρίπτουσα στέφανον)

Καὶ στεφάνι θὰ σοῦ βάλλῳ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Πές μου, τί σοῦ λείπει ἄλλο ;

Καὶ τί θέλεις [νὰ σοῦ πάρω ;]

1) «Μελιτοῦττα» παρασκευάσμα ζύμης μετὰ μέλιτος, τὸ ὁποῖον ἐτίθετο πλησίον τῶν νεκρῶν, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τροφή τοῦ κερβέρου κατὰ τὴν διάβασιν εἰς τὸν ᾠδην

Τράβα γρήγορα στὴ βάρκα... [δὲν ἀκοῦς, καλέ], τὸ Χάρο;...
 σὲ φωνάζει... σὲ προσμένει...

Δὲν μπορεῖ νὰ ξεκινήσῃ, [κ' εἶν' ἡ βάρκα τοῦ δεμένη !]

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Δὲν εἶνε πρᾶμα φοβερό; [δὲν εἶνε ἀηδία]
 αὐτὰ ποῦ σήμερα ἐδῶ παθαίνω; Μὰ τὸν Δία,
 θὰ πάω κ' οἱ ἐπίτροποι γιὰ νὰ μ' ἰδοῦν οἱ ἄλλοι,
 καὶ νὰ μὲ καμαρώσουνε 'ς αὐτὸ τὸ μαῦρο χάλι!

(Φεύγει)

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (κραυγάζουσα ὀπισθὲν τοῦ:)

Μὴ τύχη κ' ἐναντίον μας θὰ φτιάσῃς κατηγορία,
 ποῦ τάχα σοῦ τὸ κρύψαμε τὸ λείψανό σου χώρια;¹
 Ἐννοια σου, σὰν περάσουνε τρεῖς μέρες ἀπὸ σήμερα,
 θὰ ρθοῦμε νὰ σοῦ κάνουμε πρωτὶ-πρωτὶ τὰ τρήμερα!

(Εἰσέρχεται)

1) Τὸ λείψανον ἀπετίθετο εἰς δημοσίαν θέαν πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας καὶ ἐκεῖ τὸ ἔκλαιον αἱ γυναῖκες.

ΣΚΗΝΗ Ε'. 1

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ—ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ὁ ἐλεύθερος ὁ ἄνδρας νὰ κοιμᾶται δὲν τοῦ πρέπει.

Ἄς ξετάσουμε τὸ πρᾶμα· εἰς αὐτὸ καθένας βλέπει

πῶς ὑπάρχει κάτι ἄλλο

πειὸ πολὺ καὶ πειὸ μεγάλο,

καὶ μυρίζει τυραννία

σὰν κ' ἐκείνη τοῦ Ἰππία.²

Εἶνε φόβος μήπως ἦλθαν Σπαρτιάτες στοῦ Κλεισθένη³

κ' ἐκατάφεραν μὲ δόλο κάθε μιὰ καταραμένη,

νὰ κρατήσουνε τὸ χρῆμα, ποῦ χουμε [καὶ πολεμοῦμε]

καὶ τῇ σύνταξι ποῦ ζοῦμε.

Εἶνε τρομερὸ νὰ βγαίνουν συμβουλές νὰ μᾶς πουλᾶνε,

καὶ γιὰ χάλκινες ἀσπίδες ἢ γυναῖκες νὰ μιλᾶνε,

καὶ νὰ μᾶς συμφιλιώσουν μὲ τοὺς Λάκωνας ἀκόμα,

ὁποῦ ἔχουν τόση πίστι, ὅση κ' ἓνα λύκου στόμα.

[Δὲν εἶν' ἀμφιβολία

πῶς] ὅλ' αὐτὰ σκαρώσανε νὰ φτιάσουν τυραννία.

Ἀλλὰ νὰ γίνουν τύραννοι καιρὸ δὲν θὰ τοὺς δώσω,

1) Ἡ ἀνωτέρω σκηνὴ μέχρι τέλους τῆς παρούσης πράξεως δύναται καὶ νὰ παραλείπεται κατὰ τὴν ἀπὸ σημερινοῦ θεάτρου διδασκαλίαν.

2) Ἰππίας καὶ Ἰππαρχος, γνωστοὶ τύραννοι τῶν Ἀθηνῶν, υἱοὶ τοῦ Πεισιστράτου, τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀριστογείτονος.

3) Τρυφηλὸς καὶ συζῶν μετὰ πολλῶν γυναικῶν.

καὶ μέσα σὲ μυρτιάς κλαδιά τὸ ξίφος μου θὰ χώσω,¹
καὶ θὰ σταθῶ στὴν ἀγορά, καὶ θὰ παραφυλάττω
ἐκεῖ στοῦ Ἀριστογείτονος τὸ ἄγαλμ' ἀπὸ κάτω.

Ἔ, τώρα τούτη τὴ γρηὰ μου ῥχεται νὰ τὴν πιάσω,
καὶ τὴν παληομασσέλα της [μὲ μιὰ γροθιά] νὰ σπάσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ὅταν καθένας ἀπὸ σᾶς στὸ σπίτι του γυρίσῃ,
θὰ τὸν ἰδῇ κ' ἡ μάνα του καὶ δὲν θὰ τὸν γνωρίσῃ.

— Φίλες γρηές! ἀφῆστέ τα ἐτοῦτα ποῦ κρατεῖτε.

— Γιὰ τὸ καλὸ τῆς πόλεως μιλοῦμ' ἐμεῖς, πολῖται·
καὶ πρέπει, γιατί μ' ἔθρεψε μὲ χάδια ζηλευτά,
καὶ μὲ λαμπρότητα πολλή. Ἀπὸ χρονῶν ἐφτά

κρατοῦσα [μιὰ χαρά]

μέσ' στῆς γιορτὲς τῆς Ἀθηνᾶς τὰ βάζα τὰ ἱερά²
στὰ δέκα χρόνια μ' ἔβαζαν καὶ ἄλεθα [μὲ χάρι]

τὸ ἱερὸ κριθάρι·

καὶ τὴν ἀρκούδα ἔκανα μὲ φούστα κροκωτὴ
στῆς Βαυρωνίας³ τὴ γιορτὴ·

καὶ ὅταν πειὰ ἐγίνηκα μιὰ ὠμορφή κοπέλλα,

1) Ὑπονοεῖ τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἀριστογείτων ἐφόνευσε τὸν Ἰππαρχον.

2) «Ἀρρηφορία» ἐλέγετο ἡ μετακόμισις ἀγγείων, ἐντὸς τῶν ὁποίων αἱ παρθένοι ἔφερον τὰ «ἄρρητα» εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

3) Βαυρὼν ἦτο δῆμος Ἀθηναίων πλησίον τοῦ Μαραθῶνος, ἐνθα λέγεται ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἐθυσίασε τὴν Ἰφιγένειαν καὶ οὐχὶ ἐν Αὐλίδι. Ἐκεῖ μυθολογεῖται ὅτι ἄρκτος τις δοθεῖσα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἐξημερώθη, ἐν τούτοις ἡμέραν τινὰ κατέσχισε τὸ πρόσωπον παρθένου τινός, τῆς ὁποίας ὁ ἀδελφὸς ἐφόνευσε τὸ ζῶον. Ἐκ τούτου ὀργισθεῖσα ἡ Ἀρτεμις διέταξεν, ὅπως ἐκάστη παρθένος ἀπὸ ἡλικίας 5—10 ἐτῶν ἐνδύεται ἅπαξ ἱερὰν κροκωτὴν ἐσθῆτα καὶ χορεύῃ ὡς ἄρκτος.

καὶ τὸ κανίστρι ἐκράτησα καὶ σῦκα μιὰ τσαπέλλα.
 Γι' αὐτὸ λοιπὸν πρέπει κ' ἐγὼ νὰ δώσω μιὰ καλὴ
 στὴν πόλι συμβουλὴ.

Κι' ἂν ἡ δική μου ἡ ψυχὴ καλὸ στὴν πόλι θέλῃ,
 κι' ἂν ἔτυχε νὰ γεννηθῶ γυναίκα, μὴ σᾶς μέλλῃ,—
 οὔτε καὶ ἂν τὰ πράματα, ποῦ ἔχουν χάλι τόσο,
 ἐγὼ θὰ διορθώσω.

Δίνω τὸ μερδικό μου
 στὴν πόλι, τὸ δικό μου.

Μὲ ἄνδρες πάντα κάθε μιὰ τὸ φόρο της προσφέρει·
 δὲν εἴσθε σεῖς γιὰ τίποτε, δυστυχισμένοι γέροι!
 παρὰ ξεκοκκαλίζετε τὴ σύνταξι ποῦ παίρνετε
 ἀπ' τὸν καιρὸ τῶν Μηδικῶν, καὶ τίποτε δὲν φέρνετε
 καὶ κινδυνεύ' ἡ χώρα

ὀλόκληρη, γιὰ χάρι σας, νὰ παραλύσῃ τώρα.

Ἔχεις κ' αἰτία ἄλλη
 γιὰ νὰ γκρινιάζῃς πάλι ;

Κύττα καλὰ, κακόμοιρε ! γιὰτ' ἂν μὲ πιάσ' ἡ τρέλλα,
 μὲ τὸ σκληρὸ τὸ τσόκαρο σοῦ σπάζω τὴ μασσέλα.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ὦ ! μ' αὐτὸ ποῦ λένε πάλι
 εἶνε μιὰ βρισιὰ μεγάλη !
 κι' ὅλο τὸ κακὸ ἀνάβει
 κι' ὅλο πέφτουμε στὰ ἴδια—

Ἐ ! τὰ μέτρα του ἄς λάβῃ
 κάθε ἄνδρας πῶχει ἀρχίδα !

Ἄς πετάξουμε τὰς χλαίνας,—
 κι' ὅτον ἄνδρας εἶν' κἀνέννας
 πρέπει ἀνδρίκια νὰ μυρίζῃ,

καὶ δὲν πρέπει τυλιγμένος στὰ πανιὰ νὰ τριγυρίζῃ.
 Λοιπὸν ἐμπρός. λυκόποδες ! ἐμεῖς, ποῦ νέοι τότε,
 πήγαμε στὸ Λειψύδιον ¹ [κρυφὰ γιὰ συνωμότης,]
 πρέπει νὰ ξανανηώσουμε καὶ τούτῃ τῇ φορᾷ,

νέα νὰ πάρουμε φτερά,

καὶ τὰ γεράματά μας

μακρὰν νὰ τὰ πετάξουμε ἀπὸ τὰ σώματά μας.

Γιατὶ ἀέρα τόσο

καὶ μόνον ἂν τοὺς δώσω,

μποροῦν νὰ βροῦνε τὸν καιρὸ

νὰ φτιάσουν κᾶτι τολμηρό:

μποροῦν καὶ πλοῖα μάλιστα στὴ θάλασσα νὰ ρίξουν·

μποροῦν καὶ κατ' ἐπάνω μας ἀκόμῃ νὰ τραδῇξουν,

νὰ κάνουν ναυμαχία

σὰν τὴν Ἀρτεμισία².

Κι' ἂν [εὕρουν εὐκαιρία

μιὰ μέρα νὰ] τὸ ρίξουνε καὶ στὴν καθαλλαρία, —

τὸ ξέγραψα τὸ ἱππικόν·

γιατὶ τὸ κάθε θηλυκὸ

ἔχει γιὰ τὴν καβάλλα

κεφάλαια μεγάλα,

καὶ δὲν ἐγλίστρησε ποτὲ νὰ πέσῃ στὴν τρεχάλα.

Δὲν παίρνεις τὸ παράδειγμα κι' ἀπὸ τῆς Ἀμαζόνες,

1) Χωρίον ξηρὸν καὶ ἄνυδρον πλησίον τῆς Πάρνηθος, εἰς τὸ ὁποῖον συνῆλθόν τινες ἐκ τῆς πόλεως πρὸς συνωμοσίαν, ὡς βεβαιοῖ ὁ Ἀριστοτέλης εἰς τὴν Ἀθηναίων Πολιτείαν.

2) Θυγάτηρ τοῦ Λυγδάμιδος ἐξ Ἐφέσου καταγομένη, σύμμαχος τοῦ Ξέρξου κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν.

στή ζωγραφιά τοῦ Μύκωνος,¹ ποῦ πολεμαῖνε μόνες
καβάλλα κατὰ τῶν ἀνδρῶν; Λοιπὸν μὴ τῆς ἀφήσουμε,
καὶ τὸ λαιμό τους γρήγορα στὸ φάλαγγα² νὰ κλείσουμε.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μὰ τῆς δυὸ θεές! τὸ αἷμα κι' ἂν μ' ἀνάψη πειρὸ πολὺ,
θ' ἀπολύσω τὴ χολή,
θὰ σοῦ βγάλω μάτια, μύτες,
ποῦ νὰ τρέχης νὰ γυρεύης βοηθοὺς σου τοὺς πολῖτες.
—Κι' ἀπὸ μᾶς ἢ κάθε μία τὸ κορμί της τώρ' ἄς γδύσῃ,
γυναικίλες νὰ μυρίσῃ.
Κι' ὅποιος τώρα τοῦ βαστᾷ,
ἄς ζυγώσῃ ἐδῶ μπροστὰ,
νὰ τοῦ δείξω ἐγώ, ἂν σκόρδα τοῦ λοιποῦ θὰ ξαναφάῃ
[γιὰ τὸν πόλεμο νὰ πάῃ]
κι' ἂν θὰ φάῃ μαυροκούκλια [γιὰ νὰ πάῃ νὰ δικάζῃ
καὶ νὰ κάθεται στὴν ἔδρα δίχως νὰ ξερονυστάζῃ.]
Μιὰ τὸ στόμα σου μονάχα λέξιν ἄσχημη νὰ βγάνῃ,
καὶ ὁ θυμὸς εὐθύς μὲ πιάνει,
ποῦ θὰ βγῇς ἀπ' τὸν καυγᾶ
ὅπως ἀπὸ τὸ σκαθάρι κι' ὁ ἀητός, —χωρὶς αὐγά! ³
Μὰ κι' ἂν στέκεται μπροστὰ μου, δὲν μὲ μέλει πειὰ γι' αὐτό,
ὅσο εἶν' ἡ Λαμπιτῶ,
κι' ὅσο βρίσκεται ἐκεῖ

1) Μύκων, περίφημος ζωγράφος Ἀθηναῖος, ζωγραφίσας μάχην Ἀμαζόνων εἰς τὴν Ποικίλῃν Στοάν.

2) Τρυπημένον ξύλον, «κήφων»· ἐντὸς τῆς ὀπῆς αὐτοῦ ἐκλειον τὸν λαιμὸν τῶν κακούργων.

3) Κατὰ Αἰσώπειον μῦθον ἐλέχθη: οἱ κάνθαροι καταστρέφουσι τὰ φᾶ τῶν ἀετῶν. Ἴσως ὑπονοεῖ τοὺς ὄρχεις.

κ' ἡ Θηβαία Ἰσμηνία, ποῦνε κόρη εὐγενική.

Κι' ἂν σωστὲς φορὲς ἑφτά

μᾶς ψηφίστης ἐναντίον, δὲν περνοῦν 'ς ἐμᾶς αὐτά,

κακομοίρη, ποῦ γυρεύεις

σὲ γειτόνους καὶ σὲ φίλους συφορὲς νὰ μαγερεύης.

Χθὲς ἀκόμα μὲ τῆς ἄλλης στῆς Ἑκάτης τῇ γιορτῇ,

τούτῃ τὴν ἀγαπητῇ

ἐπροσκάλεσα κοπέλλα, ποῦνε ὠμορφή καὶ μέλι

καὶ τῆς Βοιωτίας χέλι.

Καὶ δὲν ἤθελαν νὰ στείλουν τῆς γυναικὲς τους δῶ πέρα

ἀπὸ τὰ ψηφίσματά σου, [ὅπου βγάνεις κάθε μέρα.]

Παῦτε τὰ ψηφίσματά σας, πρὶν κανέναν σᾶς ἀρπάξῃ

ἀπ' τὰ γέρικά σας σκέληα, καὶ τὸ σβέρκο σᾶς τινάξῃ!

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ Γ'.

(Ἡ Σκηνὴ ὅπως καὶ εἰς τὴν Β' πράξιν.)

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, καὶ μετ'ὀλίγον ΓΥΝΗ Γ'. Δ'.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Σύ, ἀρχηγὲ τῆς πράξεως, γιὰ πές μας τί συμβαίνει,
ποῦ βγαίνεις τόσο σκυθρωπὴ καὶ τόσο λυπημένη ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τῶν γυναικῶν τῶν πρόστυχων τὰ ἔργα τὰ κακὰ
καὶ τὰ μυαλὰ τὰ θηλυκὰ
[ποῦ φρόνησι τοὺς λείπει]—

ἔ, νά, αὐτὰ μ' ἐκάμανε νὰ περπατῶ μὲ λύπη.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τί λές ; τί λές ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀλήθεια, ναί.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ ἐστάθη ;

Πές το στὴ φιλαινάδα σου, [ποῦ θέλει νὰ τὸ μάθῃ.]

■ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κι' ἂν σᾶς τὸ πῶ θὰ ἦν' αἰσχρό,
κι' ἂν δὲν τὸ πῶ κακό-ψυχρό.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μὴ μᾶς τὸ κρύβῃς τὸ κακό, καὶ πές το ἴσα-ἴσα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κοντολογῆς, μᾶς ἔπιασε γιὰ τὸ γαμῆσι λύσσα!

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ὦ Ζεῦ!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τί νὰ σοῦ κάνῃ ὁ Ζεὺς; Αὐτὸ ζητοῦν νὰ φτιάσουν,
καὶ νὰ τῆς κάνω δὲν μπορῶ τοὺς ἄνδρες νὰ ξεχάσουν.

Καὶ κατορθώνει κάθε μιὰ μὲ τρόπο νὰ μοῦ φύγῃ.

Τῇ μίᾳ, τρύπα μυστικὴ τὴν ττάκωσα ν' ἀνοίγῃ—
μέσ' στοῦ Πανὸς τὸ ἱερό.

[κ' ἡ ἄλλη μὲ σχοινὶ γερὸ]

κατέβῃ, ἀπ' τοῦ πηγαδιοῦ δεμένη, τὸ μαγκάνι.

ἡ ἄλλη πάει στὸν ἐχθρὸ κι' αὐτομολία κάνει.

κι' ἄλλη καβάλλα ἤθελε νὰ πάρῃ ἓνα σπυργίτι,

νὰ πέσῃ στοῦ [πορνοβοσκοῦ] Ὀρσίλοχου¹ τὸ σπίτι,—

ὥς ποῦ τὴν ἐξεμάλλιασα. Καὶ ὅλες μοῦ ζητᾶνε

προφάσεις, νὰ τὸ σκάσουνε, στὰ σπίτια τους νὰ πᾶνε.

Θὰ ἰδῇτε· κάποια ἔρχεται καὶ πλητιάζει· νά τη!

—Παρακαλῶ, ποῦ τό βαλες τοῦ λόγου σου τρεχάτῃ;

(Εἰσέρχεται ἡ Γυνὴ Β'.)

ΓΥΝΗ Β'

Θέλω νὰ πάω σπίτι μου. Ἄφησα ἔς τὸ κατώϊ

ἀπὸ τῇ Μίλητο² μαλλιά, κι' ὁ σκόρος μοῦ τὰ τρώει.

1) Πορνοβοσκὸς καὶ μοιχός, κωμωδούμενος καὶ ἐπὶ θηλυπρεπείᾳ.

2) Τὰ ἔρια τῆς Μιλήτου ἐπροτιμῶντο ὡς ἐκλεκτότερα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ποῖος σκόρος ; ἀφησέ τ' αὐτά· [τράβα καὶ γύρνα πίσω !]

ΓΥΝΗ Β'

Στῆς δυὸ θεές ὀρκίζομαι, ἀμέσως θὰ γυρίσω·

θὰ πεταχτῶ τρεχάτη,

νὰ τὸ ξαπλώσω μιὰ στιγμὴ ἀπάνω στὸ κρεβάτι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Δὲν φεύγεις, οὔτε τὸ μαλλὶ θ' ἀπλώσης τώρα· ἄς το !

ΓΥΝΗ Β'

Μὰ θὰ τὸ χάσω τὸ μαλλί !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

"Ε, δὲν πειράζει· χάς το !

ΓΥΝΗ Γ'. εἰσερχομένη

"Η δύστυχη ! ἡ δύστυχη ! καὶ τώρα τί νὰ κάνω,

ποῦ τὸ λινάρι τάφησα μὲ δίχως νὰ τὸ ξάνω !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Νὰ κι' ἄλλη, ποῦ μᾶς κόπιατε τὸ δρόμο της νὰ πάρη,

γιατὶ ἄφησεν ἀκτύπητο στὸ σπίτι τὸ λινάρι !

Πήγαινε μέσα γρήγορα !

ΓΥΝΗ Γ'.

Μὰ θὰ γυρίσω πίσω,

μὰ τὴν Ἑκάτη, στὴ στιγμὴ, ἀρκεῖ νὰ τὸ κτυπήσω !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

"Ας λείψουν τὰ κτυπήματα· γιὰ τ' ἔτσι ἂν ἀρχίσῃ,

κι' ἄλλη θὰ μᾶς κουβαληθῇ τὸ ἴδιο νὰ ζητήσῃ.

(Εἰσέρχεται ἡ Γυνὴ Δ' ἔχουσα ἐξωγκωμένην τὴν γαστέρα)

ΓΥΝΗ Δ'.

"Ω σύ, θεὰ Εἰλείθυια !¹ κράτει [μὲ κάθε τρόπο,]

1) Θεὰ προστάτις τῶν τοκετῶν.

για νὰ προφθάσ' ἡ γέννα μου νὰ γίνη 'ς ἄλλον τόπο,
χωρίς τὴν ιερότητα ποῦ ἔχει τοῦτος νᾶχη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τί φαίλνεις σὺ μονάχη ;

ΓΥΝΗ Δ'.

Κύττα ! στὴν ὥρα βρίσκομαι τῆς γέννας ἡ καϋμένη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

"Ε, μὰ καλὰ· σὺ ὅμως χθὲς δὲν ἤσουν 'γγαστρωμένη.

ΓΥΝΗ Α'.

Τί τάχα ; εἶμαι σήμερα. Στείλέ με στὴ στιγμή
νὰ πεταχθῶ στὸ σπίτι μου νὰ φέρω τὴ μαμή.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ γιὰ ποιὸ λόγο ; τοῦτο δῶ μοῦ φαίνεται πολὺ σκληρό.

ΓΥΝΗ Α'.

"Α, εἶν' ἀρσενικὸ μωρό.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Μὰ τὴ θεά ! ἐδῶ παιδὶ δὲν φαίνεται γιὰ νᾶχη·
σὰν τεντζερέδι φαίνεται· στάσου, θὰ ἰδῶ μονάχη,

(Ἐρευνᾷ ὑπὸ τὸν χιτῶνα τῆς Γυναικὸς Δ'. καὶ ἐξάγει
χαλκὴν περικεφαλαίαν).

Τὸ κράνος ἔχωσες ἐδῶ, ἀνόητη ! τῆς 'Αθηνᾶς,
καὶ λὲς ὅτι κοιλοπονᾷς ;

ΓΥΝΗ Δ'.

Μὰ τὸ θεό, κοιλοπονῶ.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Καλὰ, κ' ἐδῶ στὴ ζώνη
τὸ κράνος γιὰτί τῷβαλες ;

ΓΥΝΗ Δ'.

Γιατί ἂν μοῦ 'ρθουν πόνοι

ἀπάνω στὴν Ἀκρόπολι, νὰ κάτσω χέρι-χέρι
νὰ κάνω μέσα τὸ παιδὶ καθὼς τὸ περιστέρι.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τί λές ! ὦραία πρόφασι ! μὰ εἶνε φανερό !
Γιατί ἐδῶ δὲν κάθεται νὰ κάνης τὸ μωρό,
καὶ στὴ δεκάτῃ μέρα τοῦ ἀπάνω ἴσα-ἴσα,
μέσα στὸ κράνος τοῦ παιδιοῦ νὰ κάνης τὰ βαφτίσα ;¹

ΓΥΝΗ Δ'.

Ἄ, ὅχι· στὴν Ἀκρόπολι ἐγὼ δὲν θέλω νᾶμαι
καὶ [μόνη] νὰ κοιμᾶμαι·
μὲ πῆγε ριπιτίδι

τὴν ὥρα ποῦ ἀντίκρυσά τῆς Ἀθηνᾶς τὸ φίδι.²

ΓΥΝΗ Ε'. (Εἰσερχομένη)

Ὦχ, ὦχ ! ἡ κακορροϊζικὴ ! ἀπ' τὴν ἀγρύπνια θὰ χαθῶ·
οὔτε στιγμὴ νὰ κοιμηθῶ
ἢ κουκουβάγες μ' ἄφησαν !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Παῦτε τὰ παραμύθια,
δαιμονισμένες ! θέλετε τοὺς ἄνδρες σας 'ς τ' ἀλήθεια·
θαρρεῖτε πῶς δὲν θέλουμε νὰ εἴμεθα μαζύ τους ;
δὲ ξέρουμε τὸ τί τραβοῦν τῆς νύχτες μοναχοί τους ;
Μὰ λίγο κρατηθῆτε
καὶ στενοχωρηθῆτε,
γιατί τὸ εἶπε κι' ὁ χρητμός : ἡ νίκ' εἶνε δική μας

1) Κατὰ τὸν Σχολιαστὴν ἡ δεκάτῃ καὶ κατὰ τὸν Νεόφυτον Δούκαν ἡ πέμπτῃ ἡμέρα τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου, καθ' ἣν αἱ φίλαι περιέφερον αὐτὸ γύρω τῆς ἐστίας τῆς οἰκίας· ἡ τελετὴ αὕτη ἐκαλεῖτο «ἀμφιδρόμια».

2) Ὁ ἱερὸς δράκων τῆς Ἀθηνᾶς, φύλαξ τοῦ ναοῦ.

ἂν γκρίνιες δὲν ἀνοίξουμε καὶ στάσι μεταξύ μας.

Αὐτὸς λοιπὸν εἶν' ὁ χρησμὸς...

ΓΥΝΗ Β'

Γιὰ πὲς νὰ τὸν ἀκούσουμε.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἀκοῦστε καὶ σκασμός!

—«Ὅταν ἡ χελιδόνες ¹

»θὰ μαζευθοῦν σὲ μιὰ μεριά καὶ θὰ καθήσουν μόνες

»ἀπὸ τοὺς τσαλαπετεινοὺς ² μακρὰν κι' ἀπὸ ἀρσενικά,

»θὰ σταματήσουν τὰ κακά.

»κι' ὁ Ζεὺς ὅπου βροντᾷ ψηλά [μὲ τὸ τρανό του χέρι,]

»τὰ πράματα θὰ φέρη,

»ποῦ τὰπὸ πάνω θὰ βρεθῇ στὸ κάτω πλακωμένο» .

ΓΥΝΗ Α'.

Θὰ πέφτουμ' ἀπὸ πάνω τους ἐμεῖς;—[καταλαβαίνω.]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

«Ἡ χελιδόνες δὲ αὐτὲς ἂν τσακωθοῦν κάμμιὰ φορὰ

»κι' ἀπὸ τὸν ἱερὸ ναὸ φύγουν καὶ κάνουνε φτερά,

»ὄρνιο ποτὲ δὲν θὰ φανῇ [στὸν κόσμον γεννημένο]

»πειὸ πουτανιάρικο ἀπ' αὐτὲς καὶ πειὸ ξεκωλιασμένο! . . . »

ΓΥΝΗ Α'.

Ἄ, μὰ τὸν Δία! ὁ χρησμὸς τὰ λείει παστρικά.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Θεοί! ἄς μὴ δειλιάσουμε ἀπ' τοῦτα τὰ κακά.

Περάστε μέσα, φίλες μου, [τὰ χέρια μας νὰ σφίξουμε]

καὶ προδοσία στὸ χρησμὸ θᾶνε κακὸ νὰ δείξουμε.

(Εἰσέρχονται ὅλοι ἐντὸς τῶν πυλῶν καὶ τὰς κλείουν).

1) Ἐννοεῖ τὰς γυναῖκας.

2) Τοὺς ἄνδρας.

ΣΚΗΝΗ Β'.¹

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ—ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (ΓΡΑΙΩΝ)

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ἼΑκουσ' ἓνα παραμῦθι ἀπὸ τὸ δικό μου στόμα,
 ποῦχα μιὰ φορὰν ἀκούσῃ, ποῦ μουνα παιδὶ ἀκόμα.
 Λοιπὸν ἦταν ἓνας νέος, Μελανίων² τῶνομά του,
 μιὰ φορά, ὅπου τὸ γάμο δὲν τὸν ἤθελ' ἡ καρδιά του,
 καὶ τὴν ἐρημιὰ ἐπῆρε καὶ τὰ ὄρη ἐκατοικοῦσε·
 εἶχε καὶ σκυλλὶ καὶ δίκτυ καὶ λαγούς ἐκυνηγούσε.
 Λοιπὸν ἔτσι, τῆς γυναῖκες εἶχε τόσο σιχαθῇ,
 ποῦ σὲ πόλι καὶ σὲ σπίτι δὲν μπορούσε νὰ σταθῇ,—
 μὰ κοντεύω κι' ἀπὸ κεῖνον πειὸ πολὺ νὰ σὲ μισήσω·
 μολαταῦτα σὰν νὰ θέλω, βρὲ γρηά, νὰ σὲ φιλήσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ἼΑλλ' ἀνάγκη πειὰ δὲν θάχῃς ἀπὸ κρομμυδιοῦ κορμάτια
 νὰ σοῦ κλάψουνε τὰ μάτια.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Καὶ τὸ πόδι θὰ σηκώσω
 μὲ κλωτσιᾶς νὰ σὲ φορτώσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Βλέπω ποῦχεις κρεμασμένη
 γενειάδα φυτρωμένη.

1) Ἡ σκηνὴ αὕτη δύναται καὶ νὰ παραλειφθῇ κατὰ τὴν ἀπὸ θεάτρου διδασκαλίαν.

2) Μελανίων ἢ Μειλανίων, σύζυγος τῆς Ἀταλάντης, μεταμορφωθείς εἰς λέοντα. Ἐνταῦθα ἀναγράφει τὸν μῦθον πρὸς εἰρωνείαν, διότι ὁ Μελανίων, συναντηθεὶς μετὰ τῆς Ἀταλάντης εἰς κυνήγιον ἐπὶ τῶν ὄρεων τῆς Ἀρκαδίας, τὴν κατεδίωξε καὶ τὴν ἐβίασεν.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Μὰ κι' αὐτὸς ὁ Μυρωνίδης¹ τοὺς ἐχθροὺς ἐφόβιζ' ὅλους
 μὲ τοὺς μαύρους του τοὺς κώλους
 καὶ μὲ τὴν τραχειά του ὄψι, — ὅπως κάνει κι' ὁ Φορμίων.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἄφοῦ εἶπες σὺ ἐκεῖνο, ποῦ καμὲν ὁ Μελανίων,
 ἔχω καὶ ἐγὼ σκοπὸ
 ἓνα μῦθο νὰ σοῦ εἰπῶ :

Κάποιος Τίμων² εἶχε ζήση, μὲ μορφὴ σκουντουφλιασμένη,
 λές καὶ ἦτανε μ' ἀγκάθια γύρω-γύρω τῆς φραγμένη,
 ὅπως βράχος Ἐρινύων. Ἔ, λοιπόν, αὐτὸς ὁ Τίμων
 ἔφυγεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν κακῶν καὶ τῶν ἀτίμων.
 Τοὺς ἀχρεῖους, ὅπως εἴσθε, εἶχε τιχαθῇ κι' αὐτός, —
 κι' ὅμως ἦταν στῆς γυναῖκες τρυφερὸς κι' ἀγαπητός. —
 Τὴ μασσέλα θὰ σοῦ σπάσω !

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Καλὲ σῶπα ! μὴν τὸ κάνης, — κι' ἀπ' τὸ φόβο θὰ τὰ χάσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Νά, τὰ σκέλια θὰ σηκώσω καὶ θὰ σὲ κλωτσήσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κτύπα !

νὰ σοῦ ἰδοῦμε καὶ τὴν τρύπα.

1) Μελανίων καὶ Φορμίων. Γενναῖοι στρατηγοί. Τοὺς μελαμπύγους ἐθεώρουν γενναίους, τοῦναντίον δὲ δειλοὺς καὶ θηλυπρεπεῖς τοὺς λευκοπύγους.

2) Τίμων ὁ Μισάνθρωπος: οὗτος ἀποφεύγων τοὺς ἀνθρώπους, κατέφυγεν εἰς ἐρημικὰ μέρη· καταπεσὼν δὲ ἀπὸ ἀπιδέαν καὶ μὴ θέλων νὰ προσκαλέσῃ ἰατρὸν νὰ περιποιηθῇ τὸ τραῦμά του, ἀπέθανεν ἐκ γαγγραινης, ὃ δὲ τάφος του κατεκλύσθη ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Σούνιον.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τώρα ς τὰ γεράματά μου δὲν θὰ ἰδῆς αὐτὴν τῇ χάρι,
γιατὶ τῶχῳ μαδημένο σὰν νὰ τό καφε λυχνάρι.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ, ΓΥΝΗ Α' καὶ ΜΥΡΡΙΝΗ

(ἐπὶ τοῦ τείχους)

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔ, ἔ ! γυναῖκες ! γρήγορα ἐλᾶτ' ἐδῶ !

ΓΥΝΗ Α'

Τί τρέχει ;

ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ θόρυβος, καὶ ποιὰν αἰτίαν ἔχει ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Νά ! βλέπω ἄνδρα ποῦ τραβᾷ ἐδῶ 'ς τὸ τεῖχος ἴσα·
τὸν ἔχει πιάσῃ, φαίνεται, γιὰ τῆς γυναῖκες λύσσα.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Σύ, τῶν Κυθήρων ἡ θεά, [ἡ ἀφρογεννημένη],
ποῦσαι στὴν Πάφο [λατρευτή], στὴν Κύπρο [δοξασμένη],
'ς αὐτὸν τὸν δρόμο ποῦ ἀνοιξες, δύναμι τώρα δίνε
νὰ πάρῃ τὸν ἀνήφορο.

ΓΥΝΗ Α'.

Ποιὸς ἔρχεται ; ποῦ εἶνε ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἐκεῖ στῆς Χλόης¹ τὸ ἱερὸ ἐπρόβαλε τρεχᾶτος.

ΜΥΡΡΙΝΗ

ὦ, μὰ τὸν Δία ! νά τος !

ΓΥΝΗ Α'.

Ποιὸς νᾶνε ;

1) Ἱερὸν τῆς Δήμητρος ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦγον ἐορτὴν καὶ ἐθυσίαζον κατὰ τὸν μῆνα Θαργηλιῶνα (Μαῖον).

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τὸν γνωρίζετε κάμμιὰ ἀπὸ σᾶς ; γιὰ ἰδῆτε.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Τὸν ξέρω· γιὰ σταθῆτε·

αὐτὸς εἶνε ὁ ἄνδρας μου, ὁ Κινησίας.²

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔλα,

ψῆσέ τον, στριφογύρισ' τον, δεῖξε πῶς ἔχεις τρέλλα
 γι' αὐτόν, πῶς δὲν τὸν ἀγαπᾷς κατόπιν, κι' ὅ,τι ἄλλο,
 ὅξ' ἀπ' αὐτὸ ποῦ δώσαμε τὸν ὄρκο τὸν μεγάλο.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄ ! μὴ σέ μέλη κ' ἔννοια σου· κουνουῖπι θὰ τοῦ γίνω.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κ' ἐγὼ μαζὺ θὰ μείνω

νὰ τοῦ σηκώσω τὰ μυαλὰ καὶ νὰ τὸν ξεροψήσω.

(Πρὸς τὰς λοιπὰς)

Πηγαίνετε περὶ πίσω.

("Ἀπχσαι αἱ ἐπὶ τοῦ τείχους γυναῖκες καὶ ἡ Μυρρίνη κρύπτονται).

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ—ΚΙΝΗΣΙΑΣ

ΚΙΝΗΣΙΑΣ ἐρχόμενος κάτωθεν τοῦ τείχους :

Πῶ, πῶ, πῶ ! ὁ κακομοίρης ! τί σπασμὸς ποῦ μ' ἔχει πιάση,
 λές καὶ στὸν τροχὸ μὲ δέσαν.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔ ! τίς εἶ ! ποῦ 'χεις περάση

μέσ' στοὺς φύλακας ;

2) Διακωμῶδεῖ τὸν αὐτὸν Κινησίαν τὸν διθυραμβοποιόν, ὡς ἐπιρρεπῆ
 εἰς τὴν ἡδονήν, περὶ οὗ μακρὸς ὁ λόγος εἰς τοὺς «Ὅρνιθας».

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἐγώ, εἶμαι !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄνδρας εἶσαι ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἄνδρας, πῶς ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Θέν θὰ φύγῃς ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Τ' εἶσαι τάχα σὺ ποῦ μοῦ τὸ λές ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σκοπός.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Φώναξέ μου τῇ Μυρρίνῃ νὰ βγῇ ἔξω, στὸ θεό σου !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἄκου ! θέλει τῇ Μυρρίνῃ νὰ φωνάξω ! σέ καλό σου !

Καὶ τοῦ λόγου σου ποῖος εἶσαι, [ὅπου προσταγές μᾶς δίδεις ;]

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Εἶμ' ὁ ἄνδρας ὁ δικός της, — Κινησίας Πεονίδης.¹

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σὺ 'σαι, φίλτατέ μου ; Γειά σου !

κάθε μιά μας τῶνομά σου,

ὄχι καὶ μὲ δίχως δόξα ἐδῶ πέρα τὸ γνωρίζει·

ἢ γυναῖκα σου στὸ στόμα τῶχει καὶ τὸ πιπιλίζει,

κ' εἴτ' αὐτὸ κρατεῖ στὸ χέρι

εἴτε μῆλο, τὸ φυλάει πάντοτε νὰ τὸ προσφέρῃ

1) Λογοπαίγνιον πρὸς τὸ πέος, καὶ τοῦτο ἵνα ταυτοχρόνως διαβάλλῃ αὐτὸν ὥς μὴ καταγόμενον ἀπὸ κανένα ἀθηναϊκὸν δῆμον, καὶ ἐπομένως ὥς ξένον καὶ Θρᾷκα.

στὸν καλὸ τῆς Κινησίᾳ, [ποῦ τὸν ἄφησε στὸ σπίτι.]

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἄχ! γιὰ τὸ θεό! [χρυσό μου!]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ὦ, ναί, μὰ τὴν Ἀφροδίτῃ!

Κι' ἂν συμβῇ κάμμιά κουθέντα γιὰ τοὺς ἄνδρας μας νὰ γίνῃ,
πάντοτε μᾶς λέει ἐκείνη:

[ὅλ' αὐτὰ ποῦ λέτ' ἀλήθεια],

μὰ μπροστὰ στὸν Κινησίᾳ εἶνε ὅλοι κολοκύθια!».

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Τρέχα, τρέχα φώναξέ τη!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Κάτι τι δὲν θὰ θελήσῃς

καὶ 'ς ἐμένα νὰ χαρίσῃς;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (χειρονομῶν καταλλήλως)¹

Ἄκου λέει! Μὰ τὸν Δία, νὰ τὸ θέλῃς μόνο φθάνει·
τοῦτο μοῦ τυχε νὰ ἔχω,—σοῦ τὸ δίνω [ἂν σοῦ κἀνῃ].

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Στάσου λίγο· κατεβαίνω νὰ σοῦ τὴν φωνάξω τώρα.

(εἰσέρχεται)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Τρέχα γρήγορα καὶ φέρ' τη· γιατί' ἄχ! ἀπὸ τὴν ὥρα
ποῦ μοῦ ἔφυγε ἀπ' τὸ σπίτι [κι' ἀπὸ μένα μένει χῶρια,
στὴ ζωὴ δὲν βρίσκω χάρι . . . μπαίνω μέσα, στενοχῶρια...
ὅλα ἔχουνε ρημάξῃ

ἄνοστο καὶ τὸ φαί μου κι' ἀπ' τὴν καύλα ἔχω λυσσάξῃ!

Ἐξέρχεται ἡ ΜΥΡΙΝΗ εἰς τὸ τεῖχος.

1) «Τὸ αἰδοῖον δείκνυσιν» (Σχολιαστής).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΜΥΡΡΙΝΗ—ΚΙΝΗΣΙΑΣ

ΜΥΡΡΙΝΗ (ὥσεί μονολογοῦσα)

Τὸν ἀγαπῶ, τὸν ἀγαπῶ, κι' ὅμως αὐτὸς δὲν θέλει
καθόλου τὴν ἀγάπη μου· λοιπὸν σὰν δὲν τὸν μέλῃ,
τί μ' ἔφερες ἐδῶ γι' αὐτόν ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Γλυκό μου Μυρρηνάκι !
Γιατί μοῦ κλείσθηκες αὐτοῦ ; [ἔλα μ' ἐμέ λιγάκι.]

ΜΥΡΡΙΝΗ

Κάτω ἐγώ ; ! μὰ τὸν θεό, οὔτε στὸ νοῦ τὸ βάζω.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μυρρίνη ! πῶς ; δὲν ἔρχεσαι 'ς ἐμέ, ποῦ σέ φωνάζω ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἀνάγκες ἀπὸ μένα σὺ δὲν ἔχεις πειὰ πολλές.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἐγὼ γιὰ σέ ; [Μὰ τ' εἶν' αὐτὰ ποῦ λές ;]
Ἐγὼ ἐκαταστράφηκα χωρὶς ἐσέ.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Θὰ φύγω.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Στάσου ἀκόμα λίγο.

(Σπεύδει εἰς τὰ παρασκήνια καὶ ἰδηγεῖ ὑπηρετὴν φέροντα παιδίον.)

Ἀκουσε τὸ παιδάκι μας,

(Πρὸς τὸ παιδίον :)

Τί στέκεσαι, βρὲ βλάκα ;

φώναξε τὴ μαμάκα σου.

ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ

Μαμάκα μου ! μαμάκα ! (1)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Βρὲ σύ ! μὰ οὔτε τὸ παιδί λυπᾶται, σὰν μητέρα,
ποῦν' ἄπλυτο καὶ ἀβύζαχτο γιὰ ἕκτη τώρα μέρα ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἐγὼ λυπᾶμαι τὸ παιδί· μὰ 'κεῖνος ὅπου μένει
σκληρός, εἶν' ὁ πατέρας του.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μωρὴ δαιμονισμένη!
κατέβα χάριν τοῦ παιδιοῦ !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἡ μάννα δὲν ξεχάνει
τὸ σπλάγχνο της· ἄς κατεβῶ· τί τάχα θὰ μοῦ κάνη ;

(Εἰσέρχεται)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μωρέ, αὐτὴ μοῦ φαίνεται πειὸ νηὰ ὅτι τὴ βρῆκα,
καὶ τώρα ἔχει πειὸ πολλὴ μέσ' στὴ ματιά της γλύκα·
κι' ὅσο μοῦ κάνει ἀντίστασι, κι' ὅσο μοῦ κάνει νάζι,
τόσο τοῦ πόθου τῆς φωτιὲς μέσ' στὴν καρδιά μου βάζει.

ΜΥΡΡΙΝΗ (ἐξέρχεται ἐκ τοῦ παρασκηνίου καὶ σπεύδει πρὸς τὸ παιδίον.)

Γλυκὸ παιδί, ἐνὸς μπαμπᾶ μὲ διαστρεμμένη φύσι !
ἔλα στὴ μητερίτσα σου νὰ σὲ γλυκοφιλήσῃ.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (συλλαμβάνων αὐτήν)

Παληγογυναίκα σύ ! γιατί σὲ πείσανε ἢ ἄλλες,
καὶ φασαρίες ἀνοιξες στὸν ἄνδρα σου μεγάλες,
ποῦ ἔτσι βλάπτεισαι καὶ σύ, κ' ἐκεῖνος ὑποφέρει ;

(1) «Μαμμία ! μαμμία ! μαμμία !».

ΜΥΡΡΙΝΗ

Παρακαλῶ ! μὴ ἀκουμπᾶς ἐπάνω μου τὸ χέρι !

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Κι' ἄφησες τόσα πράγματα ἔρμα στὸ σπίτι χάμου
δικά σου καὶ δικά μου ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Μπᾶ, δὲν μὲ μέλει τέσσερα.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Βρὲ μίλα λογικά·
καὶ τὰ κοκκόρια ποῦ τρυποῦν τὰ [δόλια] πανικά ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄς τὰ τρυποῦν.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Τόσον καιρὸν ποῦ λείπεις ἀπ' τὸ σπίτι.
θυσία πειὰ δὲν ἔκαμες κάμμιὰ στὴν Ἀφροδίτη.
Λοιπὸν δὲν θὰ ρθῆς σπίτι σου ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄ, τοῦτο δὲν θὰ γίνη,
ἐὰν δὲν παύσῃ ὁ πόλεμος κι' ἂν δὲν λεισθῇ εἰρήνη.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἡσύχατε παρακαλῶ·
κι' αὐτὸ θὰ γίνη γρήγορα, ἂν μᾶς φανῇ καλό.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἐ, ὅταν τᾶς φανῇ καλό, θὰ ρθῶ κ' ἐγὼ κοντά σου·
μὰ ὄρκο τώρα ἔκανα [καὶ κάτω τὰ ξερά σου !]

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Καλά· μὰ ἔλα μιὰ στιγμὴ νὰ πέσουμ' ἐδῶ πάνω.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Δὲν λέγω πῶς δὲν σ' ἀγαπῶ, — μὰ ὄχι, δὲν τὸ κάνω.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἄχ, μ' ἀγαπᾷς ; λοιπὸν γιατί δὲν πέφτεις, Μυρρινάκι,
μαζὺ μ' ἐμέ λιγάκι ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Γελοῖε ! τέτοια πράγματα, καὶ στὸ παιδί μπροστά ; !

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μὰ τὸ θεό ! πολὺ σωστά !

(Πρὸς τὸν ὑπηρέτην)

—Μωρὲ Μανῆ ! ¹ πᾶρ' τὸ παιδί καὶ πήγαινε στὴ χώρα.

(Ὁ ὑπηρέτης ἀπέρχεται).

—Νά, ἔφυγε καὶ τὸ παιδί, ἔ, δὲν θὰ πέσης τώρα ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Δύστυχε ! ποῦ θὰ κάνουμε λοιπὸν τέτοια δουλειά ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Θᾶνε καλὰ μέσ' στοῦ Πανὸς νὰ πᾶμε τὴ σπηλιά.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Καὶ ἀπ' αὐτὸ τ' ἀμάρτημα ποῖος θὰ μὲ καθάρισῃ ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Καὶ στῆς Κλεψύδρας ² μιὰ στιγμὴ δὲν πλύνεσαι τὴ βρύσι ;

ΜΥΡΡΙΝΗ

Βρὲ δυστυχῇ ! ὠρκίσθηκα καὶ θὰ γενῆς αἰτία
νὰ γίνω καὶ ἐπίορκος.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἵς ἐμὲ κ' ἡ ἀμαρτία.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Στάσου τοῦλάχιστον νὰ ἑρῶ κανένα κρεββατάκι.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μπᾶ ! δὲν βαρυέσαι ; πέφτουμε καὶ χάμου γιὰ λιγάκι.

1) Σύνηθες παρ' Ἀριστοφάνει ὄνομα ὑπηρέτου.

2) Κλεψύδρα : κρήνη ἐν τῇ Ἀκροπόλει καλουμένη καὶ Ἐμπιδῶ ὀνομάσθη οὕτω, διότι ἄλλοτε ἐπλημμύρει καὶ ἄλλοτε ἐξηραίνεται.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Τί λές ; μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, σὰν τὸ δικό σου σῶμα
ποτέ δὲν θὰ παραδεχθῶ νὰ κυλισθῇ στὸ χῶμα.

(Ἀπέρχεται)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Τούτ' ἢ γυναίκα ἢ καφερὴ
μοῦ ἔχει ἀγάπη φοβερή

ΜΥΡΡΙΝΗ κατερχομένη με δύο δίποδα ἠνωμένα διὰ πανίου].

Νά, πέσε καὶ ξαπλώσου,
καὶ τώρα θὰ γδυθῶ κ' ἐγὼ [καὶ θὰ ρθω στὸ πλευρό σου.]

(Προσποιεῖται ὅτι ἐκδύεται καὶ αἰφνης ἀνακόπτεται.)

Μπα ! εἶδες ποῦ ἐξέχασα νὰ φέρω τὸ ψαθί ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἀφ' το κι' ἄς λείψῃ τὸ ψαθί· ἄς πάῃ νὰ χαθῇ !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄ, ὄχι μὰ τὴν Ἀρτεμι· αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κάνω
μέσ' στὸ πανὶ ἀπάνω.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἔλα νὰ σὲ φιλήσω !

Ἡ ΜΥΡΡΙΝΗ πλησιάζει καὶ τὴν φιλεῖ.

Μπῶ, μπῶ ! τρομάρες !... γρήγορα νὰ μοῦ γυρίσης πίσω !

(Ἡ ΜΥΡΡΙΝΗ ἀπέρχεται καὶ ἐπανέρχεται ἀμέσως κομίζουσα ψάθαν)

Νὰ ψάθα· πέσε, νὰ γδυθῶ.

(Προσποιεῖται ὅτι ἐκδύεται καὶ ἀνακόπτεται).

ὦ ἢ ὀργὴ νὰ πάρῃ !
δὲν ἔχεις μαξιλάρι !

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπ' αὐτό.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄ! ἔχω καὶ πολλή. (φεύγει)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἄχ ! τούτη ἡ φωλὴ

τὸν Ἡρακλῆ¹, ὡς φαίνεται, θὰ ἔχη μουσαφίρη,
[ποῦ τελευταῖος ἔφθανε στὸ κάθε πανηγύρι.]

ΜΥΡΡΙΝΗ ἐπνέρχεται φέρουσα προσκεφάλαιον

Σήκω ἀπάνω ! πήδησε !

(Τοποθετεῖ τὸ προσκεφάλαιον)

Ἔ, ὅλα τάχεις τώρα.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ὅλα, χρυσό μου ! ἔλα πειά, [μὴ χάνουμε τὴν ὥρα.]

ΜΥΡΡΙΝΗ

Νὰ ξεκουμπώσω μιὰ στιγμή τὴν πόρπη· μὴ ξεχάσης.
καὶ γιὰ τὴ συμφιλίωσι, ποῦ εἶπες, μὲ γελάσης.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἄν τὸ ξεχάσω, νὰ χαθῶ !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Κουβέρτα ποῦ δὲν ἔχεις ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Οὐφ ! τώρα ποῦ νὰ τρέχης
[καὶ πάλι σούρτα φέρτα
νὰ πᾶς νὰ βρῇς κουβέρτα;]

Κουβέρτες δὲν χρειάζομαι, - μὰ θέλω νὰ γαμήσω.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Κι' αὐτὸ θὰ γίνη· μιὰ στιγμή καὶ πάλι θὰ γυρίσω.

(φεύγει.)

1) «Ἀπὸ παροιμίας, ὡς ὁ Ἡρακλῆς, περιερχόμενος πᾶσαν γῆν, ἄλλη ἄλλοτε ἐξενίζετο, οὕτω καὶ τὸ πέος τοῦτο, οὐκέτι τὴν οἰκείαν εὗρισκει καλύβην (Νεοφ. Δούκας)». Ἄλλως : ὅτι οἱ ὑποδεχόμενοι τὸν Ἡρακλέα βραδύνουσιν, ἀδηφάγον ὄντα (Σχολιαστής).

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μωρὲ αὐτὸ τὸ θηλυκὸ

• μοῦ φτιάνει μὲ τὰ στρώματα περσσότερο κακὸ !

ΜΥΡΡΙΝΗ φέρουσιν σκέπασμα.)

Ἔ, σήκω τώρα μιὰ στιγμή [ν' ἀναπαυθῆς καλῆτερα]

ΚΙΝΗΣΙΑΣ¹

Δὲν βλέπεις ποῦ σηκώθηκεν ἐτοῦτό μου προτήτερα !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Θέλεις καὶ λίγες μυρουδιὰς [νὰ σοῦ ρθουνε στὴ μύτη ;]

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ὁχι, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἄ, μὰ τὴν Ἀφροδίτη,

[θὰ μοῦ μοσχομυρίσης]

θελήσης, δὲν θελήσης. (ἐξάγει φιαλίδιον)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Ἀφέντη Δία ! δῶσε μιὰ καὶ χύσε το εὐθύς !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Ἀπλωσ' τὸ χέρι σου λοιπὸν καὶ πᾶρε ν' ἀλειφθῆς.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (ἀλειφόμενος διὰ τοῦ μύρου)

Μὰ τὸν Ἀπόλλωνα ! κι' αὐτὸ

ὅταν μᾶς τρώῃ τὸν καιρό, εἶν' ἄνοστο καὶ περιπτό,

κι' ὅταν δὲν ἔρχεται μαζὺ [μὲ τὴ δική του εὐωδιά,]

τοῦ γαμησιοῦ ἢ μυρουδιά !

ΜΥΡΡΙΝΗ

Πῶ, πῶ ! ἢ κακομοίρα !

τί ἔπαθα ! σοῦ ἔφερα, καλέ, τῆς Ρόδου μύρα.

1) «Τὸ αἰδοῖον δείκνυσι». (Σχολιαστής).

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Εἶνε κι' αὐτὸ καλὸ πολὺ·
ἄφησε τᾶλλα, βρέ τρελλή.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Γιὰ πές μου ! ἀστειεύεσαι ;

(Φεύγει ταχέως)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Κακὴ καὶ μαύρη μοῖρα,
'ς αὐτὸν ποῦ τοῦ κατέβηκε νὰ πρωτοφτιάσῃ μύρα !

ΜΥΡΡΙΝΗ (ἐπανερχομένη με φιαλίδιον)

Πᾶρε τὸ μπουκαλάκι αὐτό.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ

Μὰ ἔχω μιὰ μπουκάλα ! (1)
"Ελα μου δῶ νὰ ξαπλωθῆς καὶ μὴ μοῦ φέρνῃς ἄλλα.

ΜΥΡΡΙΝΗ

Βέβαια, μὰ τὴν "Αρτεμι· αὐτὸ κ' ἐγὼ θὰ κάνω·
νά, τὰ παπούτσια βγάνω.

'Αλλ' ὅμως, φιλαράκο μου, τὸ εἶπες καὶ θὰ γίνῃ·
θὰ δώσης ψῆφο γρήγορα καὶ σὺ γιὰ τὴν εἰρήνη.

(Φεύγει ταχέως)

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (πίπτων ἐπὶ τῆς κλίνης)

Καλά, αὐτὸ θὰ τὸ σκεφθῶ. (Βλέπων τὴν Μυρρίνην φεύγουσαν)

Τρανὴ μου συμφορά !

πάει ἡ γυναῖκα ! κι' ὅλ' αὐτὰ μοῦ τᾶφησε ξερά !

Πῶ, πῶ κακὸ ποῦ τῶπαθα ! ποιὰν θὰ γαμήσω τώρα,
ποῦ ἡ πειὸ καλὴ μ' ἐγέλασε ἀπ' ὅσες ἔχ' ἡ χώρα ;

Μιὰ παραμάννα πῶς θὰ βρῶ τώρα γι' αὐτή, [καὶ ποῦ ; . . .]

(1) «Τὸ αἰδοῖόν φησι». (Σχολιαστής).

Ποῦ εἶσαι, μωρὴ σκυλλαλεποῦ ! . . . (2)
 στείλ' της τοῦλάχιστον κοντὰ
 μιὰ παραμάννα καὶ νταντά ! . . .

(Εἰσέρχονται ἐκατέρωθεν οἱ Χοροί)

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Σὲ βατανίζει, δυστυχῇ !
 κακὸ μεγάλο στήν ψυχῇ,
 ὅπου κ' ἐμὲ ταραττει,
 γιὰ τούτῃ τὴν ἀπάτῃ.

Ποιὰ νεφρὰ μποροῦν ν' ἀνθέξουν, [στὸ σκληρὸ αὐτὸ παιγνίδι ;]
 καὶ ποιὰ μέση [θὰ κρατήσῃ], ποιὰ ψυχὴ καὶ ποιοὶ ἀρχίδι ;
 ποιοὶ θ' ἀνθέξῃ κωλονοῦρι, ποῦ μὲ δύναμι τεντώνει,
 τὸ πρωὶ νὰ μὴ πλακώνῃ ;

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (ἐπὶ τῆς κλίνης)

Ζεῦ πατέρα ! δὲν ἀντέχω !
 τί τινάγματα ποῦ ἔχω !

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Νά, τί σοῦ φτιασεν ἀκόμα
 ἡ ἀχρεία καὶ ἡ βρώμα !

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ναί, μὰ εἶνε φιλαινάδα ὅλο χάρι κι' ὅλο γλύκα.

ΚΙΝΗΣΙΑΣ (ἐγειρόμενος τῆς κλίνης :)

Βρὲ ποιὰ γλύκα ! σιχαμένη καὶ σαχλὴ πάντα τὴ βρῆκα !

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

ὦ Ζεῦ ! ἀνεμοστρόβιλο γερὸ
 κ' ἓνα τυρῶνα στείλε καυτερό,

(2) Ἐννοεῖ τὸν Φιλόστρατον τὸν ἐπικαλούμενον Κυναλῶπεκα, καὶ πορ-
 νοβοσκὸν ὄντα, παρὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ γυναῖκα.

κι' ἀνέβασ' τες μὲ δύναμι τρανή
ψηλά, σὰν τοῦ ἀχύρου τὸ κλωνί,
καὶ στριφογύρισέ τες μὲ ὀργή,
καὶ δῶσ' τους μιὰ νὰ πέσουνε στὴ γῆ,
καὶ νὰ ρθουνε μὲ δύναμι πολλή
νὰ καρφωθοῦν ἐπάνω στὴν ψωλή !

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ—ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ—ΚΗΡΥΞ—ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

ΚΗΡΥΞ

Σὲ ποιά μεριά τῶν Ἀθηνῶν θὰ βρῶ τὴ γερουσία.
καὶ ποῦ τὰ πρυτανεῖα ;
θέλω ἓνα νέο νὰ τοὺς πῶ.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Καὶ σὺ τί εἶσαι τάχα ;
ἄνθρωπος ἢ δαιμόνιο τῆς σκόνης εἶσαι ;

ΚΗΡΥΞ

Χάχα !

πῶχαις λαχάνου κεφαλὴ,—κῆρυκας ἔχω γίνῃ,
κι' ἀπὸ τῆ Σπάρτη ἔφθασα ἐδῶ γιὰ τὴν εἰρήνην.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

[Καλὸ καὶ τοῦτο πάλι,]
μὰ βλέπω δόρυ νὰ κρατῆς κάτ' ἀπὸ τὴ μασχάλη. (1)

ΚΗΡΥΞ

Μὰ τὸ θεό, καθόλου ... μπᾶ !...

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Κι' ἀπ' τὴ μεριά τὴν ἄλλην
γιατί γυρίζεις πάλι ;

(1) «Διὰ τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ μέγα εἶναι, ἐξέτεινε τὰ ἱμάτια τῇ χειρὶ· ὁ δὲ εἶπε, δόρυ ἔχεις» (Σχολιαστής).

Καὶ κάτ' ἀπ' τῇ χλαμύδα σου τ' εἶν' κεῖνο ποῦ φουσκώνει ;
ἀπὸ τὸ δρόμο τὸν πολὺ μὴ ἔβγανες βουβῶνι ;

ΚΗΡΥΞ

Σὺ θᾶσαι, μὰ τὸν Κάστορα, γεροξεκουτιασμένος.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Βρὲ σιχαμένε ἄνθρωπε ! φτοῦ ! εἶσαι καυλωμένος !

ΚΗΡΥΞ

Ὅχι μὰ τὸ θεό ! αὐτὸ
μήτε νὰ πῆς γιὰ χωρατό.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Τότε λοιπόν, τί εἶν' αὐτό, ποῦ βλέπω σὰν τὸ στῦλο ;

ΚΗΡΥΞ

[Ποιό ; τοῦτο ; εἶνε ξύλο]—
σκυτάλη σπαρτιατική.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ χειρονομῶν καταλλήλως :

Ὅσο σκυτάλη εἶν' αὐτό, τόσο καὶ τούτῃ ποῦν' ἐκεῖ !

Μὰ πές μου τὴν ἀλήθεια σύ, ὥσάν γνωστή μου νᾶνε :

Ἐκεῖ στὴ Λακεδαίμονα τὰ πράματα πῶς πᾶνε ;

ΚΗΡΥΞ

Ὅλα ὀρθὰ στὴν πόλι
κ' οἱ σύμμαχοί μας ὅλοι
καυλώσανε κ' ἐκεῖνοι·
γυρεύουν τὴν Πελλήνη ! (1)

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Πῶς ἔτυχε ἡ συμφορὰ νὰ πέσῃ 'ς ὅλους γενικῶς ;

Μὴν τύχη κ' εἶνε πανικός ;

(1) Πελλήνη : πόλις τῆς Ἀχαΐας τὴν ὁποίαν διεξεδίκουν Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ πολέμου, συγχρόνως δὲ καὶ γνωστὴ ὡραία ἐταίρα ἐν Ἀθήναις.

ΚΗΡΥΞ

Καθόλου, πᾶ ! δὲν εἶν' αὐτό·

Νομίζω πῶς ἡ Λαμπιτῶ

ἄρχισε πρώτη, κ' ὕστερα ὅλες τὸ ἴδιο πράξανε,
καὶ ὅλες ἀπ' τὰ σκέληα τους τοὺς ἄνδρας ἐπετάξανε.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Καὶ πῶς περνᾶτε σεῖς λοιπόν ;

ΚΗΡΥΞ

"ὦχ ! ὑποφέρουμε' ὅλοι.

μερόνυχτα στὴν πόλι

γυρίζουμε σκυφοί-σκυφοί,

λὲς καὶ φανάρι ὁ καθεὶς στὰ χέρια του κρατεῖ.

Γιατ' ἡ γυναῖκες [θύμωσαν, καὶ νάζα κάνουν χίλια·]

δὲν θέλουν καὶ ν' ἀγγίζουμε τῆς τρύπας τους τὰ χεῖληα,

ἂν στὴν Ἑλλάδα ὅλοι μας καὶ μὲ τὴν ἴδια γνώμη,

εἰρήνη καὶ φιλίωσι δὲν κάμωμεν ἀκόμη.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ

Τώρα καταλαβαίνω,

πῶς ἡ γυναῖκες τῶχουνε παντοῦ συμφωνημένο.

Τρέξε λοιπόν, [μὴ κάθεσαι· καὶ ἡ δουλειὰ ἡ πρώτη σου]

στὸν κάθε πατριώτη σου

πρέσβεις νὰ πῆς νὰ στείλῃ

γιὰ τὴν εἰρήνη γρήγορα, [νὰ γίνουμε' ὅλοι φίλοι.]

Κ' ἐγὼ θὰ πῶ στοὺς Βουλευτὰς νὰ φύγουν πρέσβεις ἄλλοι,

καὶ θὰ τοὺς πείσω, δείχνοντάς τῆς πούτσας μου τὸ χάλι !

ΚΗΡΥΞ

Ὡραῖο σχέδιο κι' αὐτό !

φτεροῦγες κάνω καὶ πετῶ !

('Απέρχονται)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ — ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Νᾶνε χειρότερο θεριὸ ἀπ' τῇ γυναίκα, δὲν μπορεῖ·
οὔτε τῇ φθάν' ἢ πάρδαλις, οὔτ' ἢ φωτιά ἢ φοβερή !

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἄφοῦ μᾶς ξέρεις σὺ ἐμᾶς
γιατὶ μαζύ μας πολεμᾶς,
ποῦ θᾶσουν πάντα φίλος μου καλὸς κι' ἀγαπημένος ;

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἄ δὲν θὰ παύσω νὰ μισῶ τῶν γυναικῶν τὸ γένος.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Νὰ κάμῃς ὅπως ἀγαπᾷς· μὰ ἐγὼ δὲν θὰ θελήσω
νὰ σὲ παραμελήσω·
γιατὶ ἂν ἀποφάσις γυμνὸς στοὺς δρόμους νὰ φανῇς,
—ποῦσαι γιὰ νὰ γελάῃ κανεῖς,—
θὰ ρθῶ νὰ ρίξω ἀπάνω σου τὸ ροῦχο τὸ δικό μου.

(Ῥίπτουν ἐπὶ τῶν γερόντων τὰ μικρὰ ἐπικνωφόριά των).

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Δὲν εἶν' κακό· εἶχα γδυθῇ ἀπ' τὸν πολὺ θυμό μου.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Καὶ πρῶτον ἔτσι φαίνεσαι σὰν ἄνδρας ττὴν ἐντέλεια·
δεύτερον, σὰν ἐντύθηκες, δὲν εἶσαι πειὰ γιὰ γέλια,
καὶ ἂν ἴσως σὺ δὲν μ' ἔκανες νὰ σκάσω ἀπὸ γινάτι,
ἕνα κουνουπι θὰ βγαζα ποῦ σοῦχει μπῆ στὸ μάτι.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Γιὰ τοῦτο τώρα μ' ἔτριβε τὸ μάτι τόσῃν ὥρα.
Πᾶρε τὸ δακτυλίδι μου καὶ σκάλισέ το τώρα

καὶ τὸ κουνουῖπι βγάλε μου [εἰς τὴν ὀργὴν νὰ πάῃ],
γιτὶ ἔχει ὥρα κάμποση ποῦ μὲ κατατσιμπάει.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἦ, θὰ τὸ κατορθώσω,
μ' ὅλο ποῦ εἶσαι ἄνθρωπος διεστραμμένος τόσο.

[Ἡ κορυφαία τοῦ Χοροῦ τῶν Γυναικῶν λαμβάνει τὸ δακτύλιον τοῦ Κορυφαίου τοῦ Χοροῦ τῶν Γερόντων καὶ καθαρίζει διὰ τοῦ δακτυλου-
λίθου τὸν ὀφθαλμόν του].

ὦ Ζεῦ ! κουνουῖπι τρομερὸ σοῦχει χωθῇ στὸ μάτι·
δὲν εἶν' ἀπ' τὴν Τρικόρυθο ; (1)

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἡσύχασα κορμάτι.
Πηγάδι μέσα μ' ἀνοιγε—καλὸ ποῦ μοῦχεις κάμη!—
καὶ τώρα ἰδὲ τὰ δάκρυα ποῦ τρέχουν σὰν ποτάμι.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἐγὼ θὰ τὸ σκουπίσω
καί, μ' ὅλο ποῦσαι καὶ κακός, θὰ ρθῶ νὰ σὲ φιλήσω.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ὅχι νὰ μὲ φιλήσης !

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μωρὲ θὰ σὲ φιλήσω ἐγώ, θελήσης, δὲν θελήσης !

(Αἱ Γυναῖκες ὁρμοῦν καὶ φιλοῦν τοὺς Γέροντας διὰ τῆς βίας).

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἦ, νὰ σᾶς πάρῃ ἡ εὐκὴ !
γιὰ νὰ χαϊδεύετε καλὰ, τῶχετε τέχνη φυσικὴ !
καὶ δὲν εἰπώθηκε κακὰ

(1) Ἡ Τρικόρυθος : δῆμος καὶ χωρίον τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ Τετραπόλεως·
πλησίον τοῦ Μαραθῶνος, ἀνήκον εἰς τὴν Αἰαντίδα φυλὴν.

αὐτὸ ποῦ ἀκοῦμε τακτικά :

«οὔτε νὰ ζῇ κανεὶς μπορεῖ μὲ τὴν πανούκλ' αὐτὴ μαζύ,
οὔτε χωρὶς αὐτὴ νὰ ζῇ»!

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Μὰ τώρα πειὰ ποῦ κάναμε συνθήκη καὶ εἰρήνη,
ἀπὸ τὸν ἕνα μας κακό στὸν ἄλλο δὲν θὰ γίνη.

Καὶ τώρα ἄς ἀρχίσουμε
μαζὺ νὰ τραγουδίσουμε.

(Ἀντιστροφή)

Κακὸ δὲν εἶχα ἐγὼ σκοπὸ
γιὰ τοὺς πολίτας μας νὰ εἰπῶ.

τὸ ἐναντίο μάλιστα [καὶ κάτι παρὰ πάνω]
μόνο καλὸ ἐγὼ θὰ εἰπῶ κι' ὅλο καλὸ θὰ κάνω,

γιατὶ ἀρκετὰ εἶνε τὰ κακά

κι' ὅλα τὰποτελέσματα ποῦ φέρνουν τακτικά.

Καὶ ἂν θελήσῃ χρήματα κάνεις καμμιὰ φορά,
γυναίκα ἢ ἄνδρας, μιὰ-δυὸ μναῖς, ἄς τὸ δηλώσῃ καθαρά,
γιατὶ ἔχουμε περσσότερα στής τσέπες· κι' ὅταν γίνη

μὲ τὸ καλὸ εἰρήνη,

ἐκεῖνος, ὅποῦ σήμερα ἐγὼ θὰ τοῦ δανείσω,

ἄς μὴ τὸ δώσῃ πίσω.

Ἔχουμ' ἀπὸ τὴν Κάρυστο κάτι ἀνθρώπους ξένους
πολὺ καλοὺς καὶ παστρικοὺς (1) στὸ σπίτι μας φερμένους,
τραπέζι σὰν τοὺς κάνουμε· ἔχ' ὅσπρια φτιασμένα.

καὶ γουρουνάκι (2) ἕνα,

(1) Ἐκωμωδοῦντο οἱ Καρύστιοι ὡς μοιχοί, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ παρ' Ἀριστοφάνει.

(2) «Δελφάκιον» : ἐννοεῖ τὸ χοιρίδιον καὶ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον.

καὶ κρεατάκι ἀπαλὸ

θὰ φᾶνε, καὶ πολὺ καλόν.

Λοιπὸν νὰ ρθῇτε σπῖτι μου, [τραπέζι σᾶς προσμένει]·

μὰ πρέπει νᾶρθετε πρῶτ' καὶ νᾶσθε καὶ λουστμένοι

καὶ σεῖς, καὶ τὰ παιδάκια σας νᾶνε κάλολουσμένα·

μὰ δίχως καὶ κανένα

στὴν πόρτα νὰ ρωτήσης,

σὰν νᾶται μέσ' στὸ σπῖτι σου, γραμμὴ νὰ προχωρήσης,

[κι' ἂν τὸ τραπέζι δὲν τὸ βρῇς, ὅπως θαρρεῖς, στρωμένο,]

θὰ βρῇς τὸ μύλο σφαλιστὸ καὶ τὸ νερὸ κομμένο! (1)

(1) Ἐπέρχεται ἀπροόπτως διὰ τῆς φράσεως «ἴσως δ' ἡ θύρα κεκλείσεται», ἣτις, κατόπιν τῶν προηγουμένων ἐπαγγελιῶν, ἀντιστοιχεῖ περίπου πρὸς τὴν ἀνωτέρω σύγχρονον δημοτικὴν.

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἡ σκηνὴ ἢ αὐτὴ ὥς εἰς τὴν Β' καὶ Γ' πρᾶξιν).

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ, ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ καὶ μετ' ὀλίγον

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ καὶ ΧΟΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Πρέσβεις ἔρχονται ἀπ' τῆ Σπάρτη, ποῦ μεγάλα γένεια σέρνουν,
καὶ μπροστὰ παλούκια φέρνουν
στὰ μεριά τους τεντωμένα,
σὰν αὐτὰ ὅπου κρατοῦνε τὰ γουρούνια μας δεμένα,

(Εἰσέρχεται ἀριστερόθεν χορὸς Λακεδαιμονίων).

— Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι! πρῶτα σᾶς χαιρετοῦμε,
καὶ δεύτερα, τί πάθατε ποῦ ἔρχεσθε, ρωτοῦμε;

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Τί χρεῖα νὰ τὸ μάθετε μὲ λόγια μας πολλὰ;
Τί μᾶς συμβαίνει κ' ἤρθαμε, τὸ βλέπετε καλὰ.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Πάθατε μιὰ συφορὰ
νευρωμένη τρομερά,
κι' ἀπὸ τοῦ Ἑρμῆ ἐκείνη
πειὸ τρανὴ σᾶς ἔχει γίνη.¹

1) Τὰ ἀγάλματα τοῦ Ἑρμοῦ ἔφερον συνήθως τὸ αἰδοῖον τερατῶδες καὶ ἐντεταμένον.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Δὲν λέγονται, μὴν τὰ ρωτᾶς.
 Τί κι' ἂν τὰ λέμε; δὲν κυττᾶς;
 Κάντε γρήγορα εἰρήνη,
 κι' ὅπως θέλετε νὰ γίνη.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Δὲν κυττᾶς καὶ τοὺς δικούς μας [μὲ τὰ χάλια τὰ δικά τους,]
 ὅπου τὰ φορέματά τους
 σὰν τοὺς παλαιστὰς σηκώνουν ἀπὸ πάνω ἀπ' τὴν κοιλιά;
 εἶνε, φαίνεται ἡ ἀρρώστια τῆς γυμναστικῆς δουλειᾶ!

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ (εἰσερχόμενος:)¹

Ποιὸς θὰ μοῦ πῇ ποῦ βρίσκεται ἐκεῖν' ἡ Λυσιστράτη;
 εἵμαστε ἄνδρες πειᾶ ἐμεῖς, [ἢ σάτυροι βαρβᾶτο;]

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Κι' ἀρρώστια τούτη πάλι
 εἶνε ὅμοια μὲ τὴν ἄλλη·
 Τὸ πρωτὶ, ποῦ ξημερώνει,
 σᾶς τινάζει; σᾶς τεντώνει;

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Μὰ τὸν Δία! μᾶς συμβαίνει,
 κ' εἵμαστε κατεστραμμένοι.
 Κι' ἂν κάνεις δὲν κατορθώση
 γιὰ νὰ μᾶς συμφιλιώση,
 πές μου, ποιὸς δὲν θὰ τολμήσῃ
 τὸν Κλεισθένη ² νὰ γαμήσῃ;

1) Χάριν τοῦ κωμικοῦ εἰρμού ὁ Α' Ἀθηναῖος δύναται νὰ ᾔνε αὐτὸς ὁ Κινησίας.

2) Υἱὸς τοῦ Σιβυρτίου, κωμωδούμενος ἐπὶ θηλυπρεπείᾳ.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Φρόνιμοι ἄν εἴσθε ἄνδρες, πιάστε τὰ φορέματά σας,
 [ρίχτε τὰ καλὰ μπροστά σας],
 μήπως σᾶς ἰδῇ κἀνένας [Ἀθηναῖος κουνενὲς]
 ἀπὸ κείνους, ὅπου κόβουν τῶν Ἑρμῶν¹ τῆς μπροστινῆς!

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ (διευθετῶν τὰ ἱματιά του:)

ὦ, μὰ τὴν Δία, βέβαια· μιλεῖς μὲ τὰ σωστά σου.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ (ὠσχύτως)

Μὰ τοὺς θεοὺς, ὠστὰ· κ' ἐγὼ τὰ κατεβάζω,—στάσου·
 [καλὰ καὶ ποῦ τὸ μάθαμε.]

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Χαίρετε, ἄνδρες Λάκωνες! πολὺ κακὰ τὴν πάθαμε!

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ (ὁ Κορυφαῖος πρὸς ἓνα ἐκ τῶν λοιπῶν).

Τί συφορά, πολύχαρε, καὶ ἄν μᾶς εἶδαν ἔτσι
 καταγδαρμένο νᾶχουμεν [αὐτὸ τὸ σκυλοπέτσι.]

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Λοιπὸν ἐλᾶτε, Λάκωνες, νὰ μᾶς εἰπῆτε τώρα
 γιὰτ' ἦλθατε στὴ χώρα;

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Πρέσβεις γιὰ τὴν εἰρήνην.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Λαμπρά· καθ' ἓνας κι' ἀπὸ μᾶς πολὺ σωτὰ τὴν κρίνει.
 Γιατί νὰ μὴ φωνάζουμε λοιπὸν τὴ Λυσιστράτη,
 ὅπου αὐτὴ στὸ ζήτημα μπορεῖ νὰ κάνῃ κάτι;

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Μὰ τοὺς θεοὺς, καλέστε τη.

1) «Ἑρμοκοπίδαι». Τέσσαρα ἔτη πρὸ τῆς συγγραφῆς τοῦ ἔργου τούτου, κατὰ τὰς παραμονάς τοῦ πλοῦ εἰς Σικελίαν, ἠκρωτηρίασαν διὰ νυκτὸς τοὺς Ἑρμᾶς, τοὺς εὕρισκομένους πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Δὲν φαίνεται γιὰ νᾶχη
ἀνάγκη ἀπὸ προσκάλεσμά· νὰ ποῦρχεται μονάχη.

(Ἡ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ κατέρχεται ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὴν σκηνήν).

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

Ἄπ' τῆς γυναῖκες [τούτου τοῦ καιροῦ,]
γειά σου, ἐσύ, ἡ πειὸ παλληκαροῦ!
γίνου σεμνή, ἀχρεία, τρομερή,
παμπόνηρη, καλὴ καὶ τρυφερή,
γιατί, κ' οἱ πρῶτοι Ἕλληνες μποστὰ σου
ἔγειναν δοῦλοι ἀπ' τὰ θέλγητρά σου,
καὶ ἔρχονται σὲ σένα μὲ χαρά τους
νὰ λύσης κάθε μιὰ διαφορά τους.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Εἶν' εὐκόλον, ἀφοῦ φωτιὲς ἀνάπτουν στὸ κορμί τους
ποῦ νὰ τῆς σβύτουν δὲν μποροῦν τὸ ἀναμεταξύ τους!
Γρήγορα θὰ διορθωθῇ [καὶ μὲ καλὸ θὰ βγῇ].

Ποῦ εἶν' ἡ Συνδιαλλαγή¹

(Προσέρχεται μία ἐκ τῶν γυναικῶν).

Φέρε μου σὺ τοὺς Λάκωνας μὲ χέρι τρυφερό,
κι' ὄχι μὲ τὴν αὐθάδεια, — ὅπου δὲν χάνουνε καιρὸ
οἱ ἄνδρες μας νὰ δείξουνε, — [καὶ οὔτε μὲ κακία,]

¹ Ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο ἡ κωμῳδία ὀνομάζεται καὶ «Διαλλαγαί».

μὰ ὅπως πρέπει, φιλικά, σὲ φύσι γυναικεία.

Μὰ κι' ἂν κανέναν ἀπ' αὐτοὺς τὸν βρῆς ἀσυγκατάβατον,
ἀπ' τὴν ψωλή του τράβα τον!

(Πρὸς ἑτέραν γυναῖκα)

— Φέρε τοὺς Ἀθηναίους σύ, κι' ἂν σ' ἀρνηθοῦν τὸ χέρι τους,
πιάσ' τους καὶ σὺ καὶ τράβα τους ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη τους.

[Ἡ πρώτη γυνὴ ὁδηγεῖ τὸν Κορυφαῖον τοῦ Χοροῦ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἡ δὲ
δευτέρα τὸν Κορυφαῖον τοῦ Χοροῦ τῶν Ἀθηναίων, οὓς ἀκολουθοῦσιν
οἱ λοιποί].

— Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι! σταθῆτ' ἐδῶ κοντά μου·

— κ' οἱ ἄλλοι σεῖς, ἀγούσατε τὰ λόγια τὰ δικά μου.

Γυναίκα εἶμαι, βλέπετε, μὰ ἔχω γερὸ μυαλό,

κ' ἡ κάθε μιὰ ἰδέα μου ἐβγῆκε σὲ καλό,

γιατὶ δὲν μ' ἀναπτύξανε ὥς σήμερα κακὰ

τὰ λόγια τὰ γεροντικά,

καὶ γνώσεις μοῦ ὅσων πολλὰς —

ἢ πατρικὲς ἢ συμβουλές.

Σὰν ἔτυχε στὰ χέρια μου νὰ εἴσθε μιὰ φορά,

θὰ σᾶς μιλήσω φανερά

καὶ μὲ χωρὶς χατήρια:

Τοὺς ἰδίους ἔχουμε βωμούς, τὰ ἴδια ραντιστήρια,

καὶ ὅλ' οἱ ἄνθρωποι μαζὺ μᾶς εἶδανε σὰν ἀδελφοὺς

στὴν Ὀλυμπία πάντοτε, στῆς Θερμοπύλες,¹ στοὺς Δελφοὺς

καὶ 'ς ἄλλα τόσα μέρη

— νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, — ποῦ ὁ καθένας ξέρει.

Κ' ἐνῶ βαρβαρικὸς στρατὸς συγκεντρωμένος τώρα,

1) «Ἐν Πύλαις»: ἐννοεῖ τὰς Θερμοπύλας, ὅπου ἔπεμπον τοὺς λε-
γομένους ἱερομνήμονας.

[ποῦ σύμμαχο τὸν ἔχετε,] βρίσκεται μέσ' στὴ χώρα,
σεῖς πᾶτε ἐναντίον σας τὰ ὅπλα σας νὰ στρέφετε,
καὶ πόλεις καταστρέφετε!

Ἔ τὸ μισὸ τοῦ λόγου μου ἐτέλειωσ' ἐδῶ πέρα.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Κ' ἐγὼ ἐξεψωλιάστικα, κακὴ ψυχρὴ μου μέρα!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Τώρα ἔς ἐσᾶς, ὦ Λάκωνες, τὸ λόγο μου θὰ φέρω:

[ὅπως κ' ἐγὼ τὸ ξέρω]

καὶ σεῖς τὸ ξέρετ' ὅλοι,

ὁ Περικλείδης¹ μιὰ φορὰ ὁ Λάκωνας, στὴν πόλι
τῶν Ἀθηνῶν πῶς ἔφθασεν ὠχρὸς καὶ ἰκετεύοντας,
καὶ στοὺς βωμοὺς ἐκάθησε στρατεύματα γυρεύοντας.

Εἶχατε τότε πόλεμον ἐσεῖς μὲ τὴ Μεσσήνη,

μὰ καὶ σεισμοὶ εἶχαν γίνη.

Πῆρε χιλιάδες τέσσαρες ὁ Κίμωνας ὀπλίτες
καὶ ἦλθε καὶ σᾶς ἔσωσε καὶ πόλι καὶ πολῖτες.

Ἀφοῦ λοιπὸν τέτοιο καλὸ σᾶς κάναμε, πῶς τώρα
σεῖς φέρνετε καταστροφές μέσ' στὴ δική μας χώρα;

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Μὰ τὸ Θεό! μᾶς ἀδικοῦν αὐτοί, ὦ Λυσιστράτη!

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ

Σᾶς ἀδικοῦμε; μὰ καὶ σεῖς ἐβάλατε στὸ μάτι
ἓναν ὥραϊον κῶλο²

1) Πρεσβευτὴς τῶν Λακεδαιμονίων, ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ ζητήσῃ στρατὸν κατὰ τῶν εἰλώτων, ἀποστατησάντων εἰς τὴν Ἰθώμην.

2) «Ἄλλ' ὁ πρωκτὸς ἄφατος καὶ καλός»: κατὰ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ διδασκάλου τοῦ γένους Νεοφύτου Δούκα. ὁ Ἀρ. ὑπονοεῖ ἐδῶ τὴν Ἀσπα-

[καὶ θαυμαστό, καὶ κάνατε γι' αὐτὸν τὸν πόλεμ' ὅλο.]

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (πρὸς τοὺς Ἀθηναίους),

Μὰ καὶ σᾶς τοὺς Ἀθηναίους, τί θαρρεῖτε ; θὰ θελήσω
δίχως ἔλεγχον ν' ἀφήσω ;

Δὲν τὸ ξέρετ' ἐσεῖς τάχα, πῶς οἱ Λάκωνες μιὰ μέρα
μὲ τοὺς δουλικοὺς χιτῶνας ἐσκατῶσαν ἐδῶ πέρα
τοὺς ἐχθροὺς τοὺς Θεσσαλοὺς,
ποῦ τοὺς εἶχεν ὁ Ἰππίας, καὶ ἄλλους σύμμαχους πολλοὺς,
καὶ ἔδωκαν ἐλευτεριά,

μὲ τὰ δόρατα μονάχοι πολεμῶντας τὰ βαρῆα ;
καὶ ἔτσι ὁ δῆμος, ποῦ τοῦ δούλου τὸν χιτῶνα εἶχε βάλη,
τῆς ἐλευτεριάς τὴ χλαῖνα ξανσφόρεσε καὶ πάλι.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Δὲν εἶδα ἀγαθώτερη γυναῖκα ὥς τὴν ὥρα.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Κ' ἐγὼ κομμάτι πειὸ καλὸ δὲν εἶχα ἰδῆ ὥς τώρα.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀφοῦ λοιπὸν τόσα καλὰ ἐδώσατε καὶ ἐλάβετε,
πῶς πολεμᾶτε ; — καὶ γιὰ τὴν ἐχθρὰ δὲν τὴν παύετε ;
καὶ πῶς δὲν κατωρθώσατε νὰ συμφιλιωθοῦμε ;
ποιοὶ ἦταν τὸ ἐμπόδιο λοιπόν ; γιὰ νὰ τὸ ἰδοῦμε.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Μὰ τὴν εἰρήνην σήμερα καὶ ἐμεῖς τὴ θέλουμ' ὅλοι,
φθάνει νὰ ξαναπάρουμε τὴ στρογγυλὴ τὴν πόλι.

σίαν, χάριν τῆς ὁποίας ἐγένετο τὸ ψήφισμα τῶν Μεγαρέων· ἐκ τούτου ἐξε-
ράγη ὁ πόλεμος, τοῦ ὁποίου αἴτιος ἦτο ὁ Περικλῆς, ἐραστὴς τῆς Ἀσπασίας·
ἐννοεῖ δ' ὁ Λάκων : Ἠδικήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ σεῖς ἠδικήσατε χάριν τοῦ
θαυμαστοῦ πρωκτοῦ τῆς Ἀσπασίας.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Φίλε, ποιά πόλι στρογγυλή ;

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Νά, θέλουμε τὴν Πύλο
ὅπου τὴν ψηλαφίζουμε τόσο καιρό.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

[Τὸ φίλο!]

Ἄ, μὰ τὸν Ποσειδῶν μας, αὐτὸ ποῦ δὲν θὰ γίνη.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ (πρὸς τὸν Ἀθηναῖον.)

Ὅχι, καλέ μου, ἄφησε δική τους νὰ ἀπομείνη.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Τότε λοιπὸν ποῦ ταραχὲς θὰ κάνουμε μεγάλες ;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀντὶ τῆς Πύλου πάλι σεῖς ζητεῖτε πόλεις ἄλλες.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Καλά, τὸν Ἐχινούντα¹ κ' ἐγὼ θὰ τοῦ ζητήσω,
τοῦ κόλπου τοῦ Μαλιακοῦ, ποῦ ἔχει, τ' ἀπὸ πίσω,
τὰ [τείχη] τὰ Μεγαρικά, τὰ σκέληα [ὅπως λένε]....

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Μὰ ὅχι πάλι κι' ὅλ' αὐτὰ ποῦ θέλεις, λυσσασμένε!

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἀφῆστε, δὲν μᾶς μέλει
καὶ τόσο γιὰ τὰ σκέλη.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Θέλω καὶ γρήγορα τὴ γῆ γδυτὸς νὰ τὴν ὀργώσω.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Καὶ κοπριά προτῆτερα νὰ τὴν καταφορτώσω.

1) Ἐχινούς, πόλις Θεσσαλικὴ παρὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἦ, ὅλα θὰ τὰ φτιάσετε,
φιλίες ὅταν πιάσετε.

Μὰ ὅλ' αὐτὰ κι' ἂν θέλετε νὰ γίνουνε, σκεφθῆτε,
νὰ πᾶτε στοὺς συμμάχους σας τὴ σκέψι σας νὰ πῆτε.

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Βρέ, ποιὺς συμμάχους, ἀδελφή;
ἐμᾶς μᾶς γίνηκε καρφί!
Καὶ τί ἔχεις νομίση,
πῶς ἐπειδ' εἶναι σύμμαχοι δὲν θέλουν τὸ γαμῆσι;

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Μὰ τοὺς θεούς! [τί λές ἐκεῖ!]
τὸ θέλουν φίλοι καὶ δικοί!

ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Μὰ τὸ θεό! τὸ θέλουνε κι' αὐτοὶ ἀπὸ τὴν Κάρυστο,
[ποῦ 'ναι δικοί μας σύμμαχοι καὶ μ' ἐργαλεῖον ἄριστο.]¹

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Πολὺ σωστά. Τώρα λοιπὸν καθαρισθῆτε ὅλοι,
καὶ γρήγορα στὴν πόλι
καθεὶς θὰ φιλοξενηθῇ

ἀπ' τῆς γυναῖκες, μ' ὅ,τι πειὰ μέσ' στὰ καλάθια μας βρεθῇ.
Καὶ πίστιν ἀφοῦ δώσετε καὶ ὄρκον ὑψηλό,
πᾶρτε τῆς γυναικοῦλές σας νὰ πᾶτε στὸ καλό.
Ἐμπρὸς πηγαίνομε λοιπόν.

ΛΑΚΩΝ

Πηγαίνουμ' ὅπου ἀγαπᾶς.

1) «Ἐλέγετο μοιχοὺς εἶναι τοὺς Καρυστίους...» (Σχολιαστής).

ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ὦ, μὰ τὸν Δία ! γρήγορα ὅτο μπορεῖς νὰ πᾶς.

(Ἐξέρχονται ὅλοι, πλὴν τοῦ Χοροῦ Γερόντων καὶ Γυναικῶν).

ΣΚΗΝΗ Γ'

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ — ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Στρώματα διάφορα κ' ἐπανωφοράκια
καὶ χρυσᾶ κοσμήματα καὶ φορεματάκια,
μ' εὐχαρίστησι πολὺ τὰ δώρῳ στήν ἀφεντιά σας
νὰ τὰ πᾶτε στὰ παιδιὰ σας
καὶ στήν κάθε μιὰ σας κόρη,
ὅταν πειὰ θὰ μεγαλώσουν καὶ θὰ γίνουν κανηφόροι.
Μπῆτε μέσ' τὸ σπίτι μου σᾶς παρακαλῶ,
κι' ὅτιπραματάκι μου βρίσκετε καλὸ
πᾶρτέ το, θὰ σᾶς τὸ δώσω·
τίποτα δὲν βρίσκεται σφραγισμένο τότο,
ποῦ νὰ μὴ μπορέσετε, ἔτσι δὰ νὰ πιάσετε,
κι' ὅλες τῆς σφραγιδῆς του νὰ τῆς κομματιάσετε
κι' ὅποιος τὰ ματάκια του τάχει ἀνοιγμένα
πειὸ καλὰ ἀπὸ μένα,
ᾶς φορέση ὅ,τι τύχη—
[κι' ἀπὸ σθέρκο θὰ πιτύχη !] ¹
Κι' ἂν κανέννας ἀπὸ σᾶς δὲν ἔχει σιτάρι,
καὶ ἔχει δούλους καὶ παιδιὰ, ᾶς ἐρθῇ νὰ πάρῃ,

1) Ἐπέρχεται ἀπροόπτως ἡ ἄρνησις κατόπιν τῶν ἐπαγγελιῶν, ὡς καὶ ἐν προηγουμένῳ χορικῶ τῶν Γυναικῶν, πρὸς ἐντονώτερον χαρακτηρισμὸν ἴσως τοῦ φιλαπαίγμονος καὶ τοῦ ἀπατηλοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν.

ὅλα θὰ τὰ βρῇ 'ς ἐμένα,
καὶ ψωμί μεγάλο νέο, καὶ μικρά [καλοψημένα].
Κι' ὅποιος ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς στὸ φαῖ ἔχει τὴν ἔννοια,
ἅς ἐρθῇ στὸ σπíti μου, φέρνοντας σακκιά πετσένια,
κι' ὁ Μανῆς μου θὰ τοῦ βάλῃ
τὸ σιτάρι στὸ τσουβάλι.

Μὰ σᾶς λέγω καθαρά: μὴ στήν πόρτα προχωρῆτε
κι' ἀπ' τὴ σκύλλα φυλαχθῆτε.

(Εἰσέρχεται ὁ Α' Ἀθηναῖος ὅστις κτυπᾷ θύραν οἴκου τινὸς πλουσίου)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΧΟΡΟΣ ΓΕΡΟΝΤΩΝ—ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ—Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ—Η ΘΥΡΩΡΟΣ

Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ (κρούων τὴν θύραν)

Ἀνοίξετε τὴν πόρτα σεῖς!

Η ΘΥΡΩΡΟΣ (ἐξερχομένη καὶ κρατοῦσα δᾶδα ἀνημμένην)

Ἔ, σύ! τραβήξου πίσω!

Θ' ἀπλώσω τὴ λαμπάδα μου καὶ θὰ σέ τσουρουφλίσω
Θὰ εἶνε κ' ἐνοχλητικὸ [νὰ βγῶ στὸ μέσο τῆς σκηνῆς
μὲ τὴ λαμπάδα ποῦ κρατῶ καὶ νὰ καῇ μ' αὐτὴ κάνεις],

—μ' ἂν τὸ θελήσετε ποτὲ,

ἔ, θὰ τὸ κάνουμε κι' αὐτὸ γιὰ χάρι σας, ὦ θεαταί!

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τὸ ὑποφέρνουμε κ' ἐμεῖς.

Η ΘΥΡΩΡΟΣ (πρὸς τὸν Α' Ἀθηναῖον καὶ τὸν χορὸν τῶν Γερόντων)

Θὰ φύγετε; θὰ πάψετε;

φευγᾶτε, γιατί γρήγορα τῆς τρίχες σας θὰ κλάψετε.

(ἀπειλεῖ διὰ τῆς δαδός)

φευγᾶτε, γιατί οἱ Λάκωνες πρέπ' ἤσυχα νὰ φᾶνε

Λυσιστράτη

κ' ὕστερα στῆς πατρίδες τους μὲ τὸ καλὸ νὰ πᾶνε.

(Εἰσέρχονται οἱ Β' καὶ Γ' Ἀθηναῖοι)

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Β' ΑΘΗΝΑΙΟΣ, Γ' ΑΘΗΝΑΙΟΣ, ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ

Β' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Τέτοιο τραπέζι σὰν κι' αὐτό, δὲν εἶδα ὥς τὴν ὥρα
σὲ τούτη μας τὴ χώρα.

Γ' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ἦσαν πολὺ εὐχάριστοι οἱ Λάκωνες, ἀλλὰ καὶ σὺ
κ' ἐγώ, κι' ὅλοι ἐμεῖς σοφοί, σοφοὶ συντρόφοι στὸ κρασί.

Β' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Χέμ, φυσικά, μὲ τὸ κρασί σοφοὶ κ' ἐμεῖς νὰ γίνουμε,
σὰν εἵμαστε ἀνόητοι τῆς ὥρες ποῦ δὲν πίνουμε.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἂν πειθοῦν, θὰ στέλνουμε στοὺς ξένους
τοὺς πρέσβεις μεθυσμένους·

γιατὶ ἂν σπὴν Λακεδαίμονα μᾶς στείλουν τὴν ὥρα ἐκεῖ,
πάλι καυγᾶ θὰ στήσουμεν ἂν πᾶμε νηστικοί·

μ' ἂν εἵμαστε πιωμένοι,

κάνεις τὰ ὅσα θὰ μᾶς ποῦν δὲν θὰ καταλαβαίνει,
κι' ἂν δὲν θὰ λένε τίποτε, θὰ νοιώθουμε πολλὰ
καὶ ἄλλ' ἄντ' ἄλλων. Κ' ἔτσι πειὰ ὅλα θὰ πᾶν καλὰ.

Μὰ κι' ἂν ἀπὸ τὸν Αἴαντα τοῦ Σοφοκλῆ ἀρχίσῃ
[μὲ τὴν πολεμικὴν ὥδῃ] κάνεις νὰ τραγουδήσῃ,
ἅς ποῦμε ὅτι τραγουδεῖ τῆς Κλειταγόρας τῆς στροφῆς

καὶ τὸ παραδεχόμεσθε [καὶ παύουν κ' ἢ καταστροφές].¹

Η ΘΥΡΩΡΟΣ (ἢ Α' ΑΘΗΝΑΙΟΣ)

Νά τοι, ποῦ ἔρχονται μαζύ.

(Ἡ Θυρωρὸς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ἑποιοὶ σπεύδουν νὰ παρατηρήσουν διὰ τῆς θύρας)

— Βρὲ μάγκες! δὲν τραβάτε
στὸ δρόμο σας νὰ πᾶτε;

Β' ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Νά, ἔρχονται.

(Ἐξέρχονται ἐκ τῆς οἰκίας οἱ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν γυναικῶν των καὶ ἡ Λυσιστράτη)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΙ ΑΝΩΤΕΡΩ—ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ—ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ (ὁ κορυφαῖος τοῦ Χοροῦ πρὸς ἓνα τῶν λοιπῶν).

Πολύχαρε, θέλω νὰ τραγουδήσω
ἐδῶ γιὰ ὅλους ὡμορφα, καὶ νὰ χοροπηδήσω.
πᾶρε τὸ φυσητῆρί σου. (1)

Β'. ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ναί, πᾶρ' τὸ φυσητῆρι,
καὶ τοῦ δικοῦ σας τοῦ χοροῦ, ὦ Λάκωνες, οἱ γῦροι
ἀμέσως ἄς ἀρχίσουνε

1) Τὸ χωρίον τοῦτο ἐν τῷ κειμένῳ εἶνε ἀσαφὲς διὰ τὸν σημερινὸν ἀναγνώστην, ἄνευ ἀναλύσεως καὶ ἐπεξηγήσεως· ὁ Ἀρ. ὑπονοεῖ ἐνταῦθα θούριον στροφὴν ἐκ τοῦ Τελαμωνίου Αἴαντος, ἀκατάλληλον διὰ συμπόσιον εἰρήνης· ἡ δὲ Κλειταγόρα ἦτο ποιήτρια ἐκ Λακωνίας ἢ ἐκ Θεσσαλίας.

(1) Ἐννοεῖ τὸν αὐλόν.

νὰ μᾶς εὐχαριστήσουνε.

(Εἰς ἐκ τῶν Λακῶνων συνοδεύει πρὸς αὐλὸν τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ Κορυφαίου.)

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

Μνημοσύνη ! δός στους νέους
 [Σπαρτιάτας κι' Ἀθηναίους]
 κίνησι γιὰ τὸ χορὸ,
 ποῦ μᾶς ξέρει ἀπὸ καιρό,—
 ὅταν μ' ἀθανάτους ἴσοι
 μὲ τὰ πλοῖα εἶχαν ὀρμήσῃ
 καὶ τοὺς Μῆδους πολεμοῦσαν
 στὸ Ἀρτεμίσιο καὶ νικοῦσαν.
 Ὁ Λεωνίδας μου μ' ἐμένα,
 μὲ τὰ δόντια ἀκονισμένα,
 σὰν τὸν κάπρο, ἔφθατε πρῶτα,
 κι' ὁ ἀφρὸς ἀπ' τὸν ἰδρῶτα
 στὰ σαγόνια μας ἀνθοῦτε
 κι' ὡς τὰ σκέληα μας κυλοῦσε.
 Καὶ οἱ Πέρσαι ἦσαν μπροστά μου
 ἄπειροι, ὡς εἶδος ἄμμου.
 Ἐλα τώρα ἐσὺ μ' ἐμένα
 Ἀρτεμις, θεὰ παρθένα,
 ποῦ σκοτώνεις τὰ θηρία,—
 τῆς σπουδὲς καὶ τῆ φιλίας,
 μὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἐπίσης,
 γιὰ καιρὸ νὰ τὴν κρατήσης.
 Ἄς γενῇ φιλία τώρα
 ὅλο καὶ μὲ πλούσια δῶρα,
 κι' ὅχι λόγια πειὰ περίστια

τρυφερά κι' ἄλεπουδίτια !

Ἔλα, ἔλα σὺ μ' ἐμένα,

κυνηγέ, θεὰ παρθένα !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔ, ὅλα τώρα πᾶν' καλά. Ὁ κάθε Λάκων ἄς ἐρθῇ,

νὰ πάρῃ τὴ γυναῖκά του κοντά της νὰ σταθῇ,

κι' αὐτὴ κοντὰ στὸν ἄνδρα της, κι' ἀφοῦ χοροὺς θὰ στή-
σουμε

γι' αὐτὴ τὴν καλορροζικὴ συνθήκη ποῦ θὰ κλείσουμε,

ἔ, τότε στοὺς θεοὺς μαζὺ ὄρκο μεγάλο πιάνουμε,

αὐτὴν τὴν ἁμαρτία πειὰ νὰ μὴ τὴν ξανακάνουμε.

ΧΟΡΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Κορυφαῖος

Σῦρε τὸ χορό,—τῆς Χάρες κάλεσε μαζύ,—εὐχῆσου
στ' ὄνομα τοῦ Διονύσου.

ποῦ μὲ τῆς Μαινάδες⁽²⁾ τρέχει

καὶ φωτιὲς στὰ μάτια του ἔχει,—

στὸν Ἀπόλλωνα εὐχῆσου τῶν χορῶν τὸν ἀρχηγό,—

στὴ Θεὰ τὴν κυνηγό,

καὶ στὸν Δία ποῦ ἀνάφτει,

καὶ βροντάει καὶ ἀστράφτει,—

μὰ καὶ στὴ συντρόφισσά του⁽³⁾ τὴ θεὰ τὴν εὐτυχῇ,—

καὶ ἔς τοὺς δαίμονας εὐχῇ,

ὅπου δὲν ξεχνοῦν ἐκεῖνοι,

καὶ γιὰ μάρτυρες σταθῆκαν στὴ μεγάλη τὴν εἰρήνη,

ποῦ ἔχει γίνῃ στερεὰ

(2) Μαινάδες καὶ Βάκχαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀπεδίδετο ἡ λάμψις τῶν βλεμμάτων τοῦ Διονύσου.

(3) Τὴν Ἥραν.

ἀπ' τῆς Κύπρου τῇ θεά.
 Τραλαλαλά ! ἐμπρός ! παιάν !
 νίκη ! εὐοῖ ! εὐαί, ! εὐάν !

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ἔλα τώρα, Σπαρτιάτη,
 νὰ μᾶς ξαναψάλης κάτι.

ΧΟΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ

ὦ μοῦσα ἐστὺ Λακωνική !
 ἄφ' τὸν Ταύγετον ἐκεῖ,
 ποῦ εἶνε τόσο εὐχάριστος, κ' ἔλα νὰ ψάλης πρῶτα
 Ἀπόλλωνα καὶ Ἀθηνᾶ,
 καὶ τοῦ Τυνδάρου (1) τὰ παιδιά, ποῦ παίζουने παντοτινὰ
 στῆς ὄχθες τοῦ Εὐρώτα.
 Ἔλα καὶ πῆδα ἐλαφρά μ' ἐμᾶς νὰ τραγουδήσουμε,
 τῇ Σπάρτῃ νὰ ὑμνήσουμε,
 ποῦ τόσο τὴν εὐφραίνουνε οἱ θεῖκοι χοροί,
 καὶ τὰ ποδοκτυπήματα, ὅταν ἡ κόρ' ἡ τρυφερὴ
 κοντὰ κοντὰ τὰ πόδια τῆς κτυπᾷ, σὰν τὸ πουλᾶρι,
 πηδῶντας στοῦ Εὐρώτα μας τὸ πράσινο χορτάρι,
 καὶ τὰ μαλλιά τῆς ἀρχινᾷ
 ὁ ἄνεμος νὰ τὰ κινᾷ,
 ὅπως ὅταν χοροπηδοῦν κισσοστεφανωμένες
 ἡ Βάκχες μεθυσμένες.
 Καὶ πρώτη πρώτη στὸ [χορὸ ἀπὸ τῆς ἄλλες χώρια]
 ἡ κόρη μπαίν' ἡ πάναγνη τῆς Λήδας(2) κ' ἡ πανώρηα.

(1) Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, σύζυγος τῆς Λήδας καὶ πατὴρ τῶν Κάστορος, Πολυδεύκου, Ἑλένης καὶ Κλυταιμνήστρας.

(2) Ἡ Ἑλένη.

Ἐμπρός ! περόνη πέρασε καὶ κάρφωσ' τὴν πλεξίδα,
καὶ κτύπησε τὰ χέρια σου, καὶ σὰν τὸ λάφι πήδα !
Ἐμπρός ! καὶ τώρα τοῦ χοροῦ ᾗς ἀκουσθοῦν οἱ κρότοι,
καὶ ψάλε [ἀπ' ὅλες πρώτη]
τὴν Ἀθηνᾶ, ποῦνε θεὰ
ἀνίκητη καὶ κραταιά !...

ΤΕΛΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΦΕΞΗ

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ Πρακτική Γ. Παρίση λεπ. 70	Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΑΡΗΣ Flammarion λεπ. 60
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ Πρακτικής υπό Κ. Στασινοπούλου » 80	ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ υπό J. Laumonier » 60
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ Οικιακή Α. Γεωργιάδου » 60	ΟΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟΙ ΛΙΘΟΙ Paul Gaubert » 60
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΪΑΣ Πρακτικής υπό Κ. Στασινοπούλου » 90	Ο ΧΡΥΣΟΣ υπό H. Mercereau » 60
ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΣΙΩΝ υπό Κ. Στασινοπούλου » 80	ΤΟ ΑΛΑΣ υπό M. Arsandaux » 60
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ (ήπλ) Federico Reale καθηγητού » 90	ΥΓΙΕΙΝΗ τών ΟΔΟΝΤΩΝ υπό Schupp » 50
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ υπό Henri Coupin, καθηγητού » 80	ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ επί πορσελάνης και ξύλου » 80
ΜΕΤΑΞΕΣΚΩΛΗΚΟΤΡΟΦΙΑ Πρακτική υπό Χ. Φωσκόλου, γεωπόνου » 80	ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΙΑ » 80
ΤΟ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ υπό Α. Hébert » 80	Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ » 80
ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΪΑ και 'Αγγειοπλαστική υπό Ch. Guillard, καθηγ. Χημείας » 90	Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ » 80
Ο ΗΛΙΟΣ υπό Charles Martin » 60	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΪΑ » 90
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΚΥΝΗΓΟΥ υπό Κίμωνος Δημακούλη » 70	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ » 90
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ πρακτική και θεωρητική υπό Α. 'Ανδρεοπούλου » 90	ΚΡΕΟΦΑΓΙΑ και ΦΥΤΟΦΑΓΙΑ » 90
ΟΙΚΙΑΚΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ Ν. Σταθάτου » 90	ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ » 90
ΟΙΚΙΑΚΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ υπό Ν. Δημητριάδου » 90	Η ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ του δέρματος και τριχών » 50
ΠΩΣ ΚΑΘΑΡΙΖΟΝΤΑΙ και διατηρούνται τὰ ἐνδύματα υπό Α. Γεωργιάδου » 50	'Οδηγός καλλιεργ. καπνού υπό Α. Λάμπρου δρ. 1.—
Η ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑ ως νοσοκόμος και φαρμακοποιός υπό Α. Γεωργιάδου » 60	Διδασκαλία Χορού υπό Α. 'Ανδρεοπούλου » 2.—
ΤΟ ΨΑΡΕΥΜΑ υπό Φ. Καλαφάτη » 90	Λογιστική και Διπλογραφία Faure » 4.—
ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ υπό τής Βαρώνης Στάφ. Τεϋχος Α'. Γέννησις — Βάπτισις — Γάμος — Προκλήτηρια — 'Εκκλησιαστικά — 'Επιστολαί — 'Αγγελτήρια — Φιλοφρονήσεις — 'Εορταί κτλ. » 70	'Οδηγός τής Μοδίστας υπό 'Ελίζης Χιρτζ » 1.50
Τεϋχος Β'. Γεύματα — 'Εσπερίδες — Δώρα — Χοροί — 'Αλληλογραφία κτλ. » 70	'Εγκόλπιον 'Οδοντοιατρικής Α. Prettere » 2.—
Τεϋχος Γ'. 'Επισκέψεις — 'Εθιμοτυπία συνομιλίας — Προσόντα του ἀληθοῦς τέχνητος και τής εὐγενούς κυρίας κτλ. » 70	Μηχανική και σιδηροδρομική » 2.—
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ Π. Σουρῆ » 90	'Εγχειρίδιον 'Ορνιθοτροφίας » 0.80
Ο ΟΥΡΑΝΟΣ υπό Charles Martin » 60	Οικιακή Γυμναστική » 0.90
ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ υπό Charles Martin » 60	Στρατολογικός ὁδηγός τοῦ κληρωτοῦ » 0.60
ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ υπό Victor Meunier » 60	Πρακτική παιδιατρική Α. Γεωργιάδου » 4.—
ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ υπό Charles Martin » 60	Μεγάλη μαγειρική και Ζαχαροπλαστική υπό Καντῶρου » 3.—
Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ υπό Legrain » 60	Μέθοδος Κιθάρας Carulli » 2.50
ΑΙ ΑΚΤΙΝΕΣ ΡΑΙΝΤΓΕΝN υπό Paul Philipprou, καθηγητού » 60	Μέθοδος Μανδολίνου υπό Κριστοφάρο » 4.—
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΟΔΗΛΑΤΟΥ » 60	'Ορθογραφικαὶ ἀσκήσεις υπό Μ. Ευδία » 1.20
	Πρακτική Μηχανική υπό Ν. Σολωμοῦ » 4.—
	Πρακτική Οικοδομική υπό Ν. Σολωμοῦ » 2.50
	Σιδηρουργική υπό Ν. Σολωμοῦ » 2.50
	Κοπτική και Ραπτική υπό Roussel » 3.—
	Ευλουργική υπό Α. Λαμπροπούλου » 2.50
	Στοιχεῖα Θεωρίας Μουσικῆς Α. Λαυράγκα » 1.—
	'Εγχειρίδιον Ἀρμονίας υπό Α. Λαυράγκα » 4.—
	'Οδηγός τής τελωνειακῆς ὑπηρεσίας υπό Γ. Μουρίκη » 2.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΝΑΣΘΕΝ' ΑΓΟΡΑΣΗΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΣΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΔΡΕΑΝ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΦΕΞΗ (Συντάκματος Kuntzé).

'Ο 'Ελλην ἐν Γαλλίᾳ ἢ 'Ελληνογαλλικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς τῶν γαλλικῶν λέξεων δρ. 0.80
'Ο 'Ελλην ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἢ 'Ελληνοαγγλικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς αὐτῶν » 0.80
'Ο 'Ελλην ἐν Γερμανίᾳ ἢ 'Ελληνογερμανικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς τῶν γερμ. λέξεων » 0.80
'Ο 'Ελλην ἐν Ἰταλίᾳ ἢ 'Ελληνοϊταλικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς τῶν Ἰταλικῶν λέξεων » 0.80
'Ο 'Ελλην ἐν Τουρκίᾳ ἢ 'Ελληνοτουρκικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
'Ο 'Ελλην ἐν Αἰγύπτῳ ἢ 'Ελληνοαραβικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
'Ο 'Ελλην ἐν Ρωσίᾳ ἢ 'Ελληνορωσικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
'Ο 'Ελλην ἐν Ρουμανίᾳ ἢ 'Ελληνορουμανικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
Le Français en Grèce ἢ Γαλλοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
Der Deutsche in Griechenland ἢ Γερμανοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
The Englishman in Greece ἢ Ἀγγλοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—
L'Italiano in Grecia ἢ Ἰταλοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων » 1.—

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Μέθοδος Γαλλικής γλώσσας Gaspey-Otto-Sauer	Δρ.	5.—
Κλεις μεθόδου γαλλικής γλώσσας Gaspey-Otto-Sauer	»	1.50
Ἡ Γαλλικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouse	»	7.50
Νεωτάτη Μέθοδος τῆς γαλλικῆς γλώσσας ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν Γαλλοελληνικὸν ὑπὸ Θ. Κυπρίου. Τόμοι 2	»	10.—
» Ἑλληνογαλλικὸν » » » 2	»	12.50
Πρόχειρον Γαλλοελληνικὸν Λεξικὸν Δ. Μελισσοπούλου	»	4.—
» Ἑλληνογαλλικὸν » » »	»	4.—
Ἑμπορικὴ Ἑλληνογαλλ. Ἐπιστολογραφία Θ. Κυπρίου	»	1.50
Γαλλικὴ γραμματικὴ Γ. Φέξη (ἐγκεκριμ. ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ.)	»	1.20
Γαλλικὸν ἀλφάβητάριον Γ. Φέξη » » »	»	1.20
Ἑλληνογαλλικοὶ διάλογοι δι' ἑλλήνων καὶ χαρακτήρων	»	70
Ἡχὼ τῶν Παρισίων	»	2.—
Ὁ Ἕλληνας ἐν Γαλλίᾳ ἢ Ἑλληνογαλλικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	80
Les Français en Grèce ἢ Γαλλοελληνικοὶ διάλογοι »	»	1.—

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Μέθοδος Ἀγγλικῆς γλώσσας ὑπὸ Gaspey-Otto-Sauer	»	5.—
Κλεις Μεθόδου Ἀγγλικῆς γλώσσας » » »	»	1.50
Ἡ Ἀγγλικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouge	»	7.50
Νεωτάτη μέθοδος τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν ἀγγλοελληνικὸν ὑπὸ Γ. Ἀλεξάνδρου	»	6.50
» ἑλληνοαγγλικὸν » » »	»	6.50
» ἀγγλοελληνικὸν ὑπὸ Ἀλ. Γεωργιάδου	»	10.—
Πρόχειρον ἀγγλοελληνικὸν λεξικὸν ὑπὸ Φ. Φιλίππου	»	4.—
» ἑλληνοαγγλικὸν » » »	»	4.—
Ἀγγλοελληνικὸν ἐπιστολόγειον ὑπὸ Θ. Κυπρίου	»	2.50
Ἑμπορικὴ ἑλληνοαγγλικὴ ἐπιστολογραφία ὑπὸ Hugo	»	1.50
Ἀγγλικὸν ἀλφάβητάριον ὑπὸ Ἀλ. Γεωργιάδου	»	50
Γραμματικὴ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας ὑπὸ Φ. Φιλίππου	»	2.50
Ἡχὼ τοῦ Λονδίνου	»	1.25
Ὁ Ἕλληνας ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ Ἑλληνοαγγλικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	80
The Englishman in Greece ἢ Ἀγγλοελλήν. διάλογοι Kuntzé	»	1.—

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ Γερμανικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouge	»	7.50
» » » » Sanderson	»	3.50
Νεωτάτη μέθοδος τῆς γερμανικῆς γλώσσας ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν γερμανοελληνικὸν ὑπὸ Ἐμμ. Δρακοπούλου	»	7.50
» ἑλληνογερμανικὸν ὑπὸ Χ. Χαμαδᾶ	»	7.50
Γραμματικὴ τῆς γερμανικῆς γλώσσας ὑπὸ Χ. Χαμαδᾶ	»	2.—
Ὁ Ἕλληνας ἐν Γερμανίᾳ ἢ Διάλογοι ἑλληνογερμανικοὶ Kuntzé	»	80
Der Deutsche in Griechenland ἢ Γερμανοελλήν. διάλογοι »	»	1.—

ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ Ἰταλικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouge	»	7.50
Νεωτάτη μέθοδος τῆς Ἰταλικῆς γλώσσας ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν Ἰταλοελληνικὸν ὑπὸ Μ. Παρίδου	»	7.50
Ἰταλικὸν ἀλφάβητάριον	»	60
Ἰταλικὴ γραμματικὴ ὑπὸ Χ. Γεωργιάδου	»	2.—
Ὁ Ἕλληνας ἐν Ἰταλίᾳ ἢ Ἑλληνοἰταλικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	80
L'Italiano in Grecia ἢ Ἰταλοελληνικοὶ διάλογοι »	»	1.—

ΑΡΑΒΙΚΑ-ΤΟΥΡΚΙΚΑ-ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ-ΡΩΣΣΙΚΑ-ΛΑΤΙΝΙΚΑ-ΟΜΗΡΙΚΑ

Ὁ Ἕλληνας ἐν Τουρκίᾳ ἢ Ἑλληνοτουρκικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	1.—
» » » Ρουμανία ἢ Ἑλληνορουμαν. » » »	»	1.—
» » » Ρωσσία ἢ Ἑλληνορωσικοὶ » » »	»	1.—
» » » Αἰγύπτῳ ἢ Ἑλληνοαραβικοὶ » » »	»	1.—
Λεξικὸν Λατινοελληνικὸν Σ. Κουμανούδη	»	7.—
» Ἑλληνολατινικὸν Χρ. Ἀδαμαντίου	»	4.—
» Οὐγγρικὸν μέγα, ὑπὸ Ι. Πανταζίδου	»	7.—
» » ὑπὸ Ε. Κοφινιώτου	»	3.—

5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΔΕΜΕΝΑ ἢ ΚΑΕΤΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΥΤΕΣ ΑΝΑ
 Ἱστορικά — Νομικά — Γαλικά — Λεξικά — Θεολογικά — Φιλολογικά — Διδακτικά —
 Θεάτρων — Ἑμπροσθία — Μουσική — Περιηγήσεις — Ποίσεις — Ναυτικά — Φιλολογία —
 Μυθιστορήματα — Ἑννα γλώσσαι — Ἑπαγγελματικά — Βιβλία συναστροφῶν — Λα-
 οὶ — Ἱστορία — Βιβλιοθήκη — Ταξιδίων — Παιδική βιβλιοθήκη — Βιβλιο-
 θήκη Πρακτικῶν γνώσεων — Βιβλία τοῦ λαοῦ — Μουσικά τεμάχια κτλ. κτλ.

10 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΛΗΡΗ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ (1/50) — ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΝΟΜΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ καταρτισθέντες υπό

Γ. Διοβουνιώτου, δικηγ., ύφηγ. εν τῷ Πανεπ.	
Πολιτική Δικονομία (ἐκδόσεις Β')	Δρ. 22.—
Ἐμπορική Νομοθεσία (ἐκδόσεις Β')	» 15.—
Δικλωματική καὶ Προξενική Νομοθεσία	» 7.—
Ἴδιος Πολιτικός Κώδιξ	» 8.—
Χαρτόσημον	» 4.—
Ἑλληνικά Συντάγματα	» 3.50
Διεθ. Ἐλεγχος. Δημ. Χρέος. Μονοπώλια	» 4.—
Φορολογία καπνοῦ	» 2.—
Ποινική Δικονομία (ἐκδόσεις Β')	» 13.—
Ποινικός Νόμος (ἐκδόσεις Β')	» 13.—
Διοικητική Ἐκτέλεις	» 4.—
Φορολογία ἐπιτηδευμάτων	» 2.—
Στρατ. καὶ Ναυτ. Ποινική Νομοθεσία	» 4.—
Ἑλληνική Ἐκκλησία	» 3.—
Δικαστικός Ὄργανισμός	» 4.—
Ἀστικοὶ Νόμοι	» 13.50
Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, Δημόσιον Λογιστικόν, Συντάξεις	» 6.—
Δημοτική Νομοθεσία	» 3.—
Ὁδοποιία, Οἰκοδόμ. πόλεων, Δημ. ἔργα	» 4.—
Τελωνιακή Νομοθεσία	» 3.—
Γενικὸν Εὐρετήριο	» 3.—

Τὸ ὅλον Δρ. 141.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΡΩΜΑ-Ι-ΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ὑπὸ Ber-

nard Windscheid κατὰ μετάφρασιν Ἀθανασίου Ἀργυροῦ, δικηγόρου.	Δρ. 60.—
Τόμος Α'. Γενικαὶ Ἀρχαί	» 14.—
» Β'. Ἐμπράγματον Δίκαιον	» 12.—
» Γ'. Ἐνοχικὸν Δίκαιον, μέρος α'.	» 11.—
» Δ'. » β'.	» 12.—
» Ε'. Οἰκογενειακὸν Δίκαιον	» 6.—
» ΣΤ'. Κληρονομικὸν Δίκαιον	» 12.—

ΛΕΞΙΚΟΝ ΝΟΜΙΚΗΣ συγγραφὴν ἐπιμελεῖ Θ.

Φλογαῖτου, τόμοι 2, σελ. 2,000	» 30.—
--------------------------------	--------

ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ὑπὸ Θεοδώ-

ρου Φλογαῖτου	Δρ. 14.—
---------------	----------

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ κατὰ τὰς παραδό-

σεις Ξεν. Ψαρᾶ, σχ. 8ον, σελ. 920	Δρ. 12.—
-----------------------------------	----------

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΥΠΙ-

ΚΟΥ ὑπὸ Κωνσταντίνου Μάτσα	Δρ. 12.—
----------------------------	----------

ΝΕΟΙ ΠΑΝΔΕΚΤΑΙ, ἦτοι συλλογὴ πασῶν τῶν

μέχρι σήμερον γραφεισῶν νομικῶν διατριβῶν, ἐπιμελεῖ Ν. Κουντουριώτου δικηγόρου.

Τόμ. α'. Α. Ἀβαρία - Ἀνήλικος	Δρ. 17.50
» β'. Α. Ἀνταγωγὴ - Ἀχρεώστητον	» 16.—
» γ'. Β-Δ. Βιασμός - Δημ.κατήγορος	» 12.50
» δ'. Δ. Διαζύγιον - Δωσιδικία	» 13.50
» ε'. Ε. Ἐγγραφα - Ἐπιταγή	» 13.50
» στ'. Ε-Κ. Ἐπιτροπεία - Κεφαλαιώσεις	» 12.50
» ζ'. Κ-Μ. Κηδεμονία - Μουκαανὸν τεκμήριον	Δρ. 13.50
» η'. Ν-Π. Ναῦλος - Πράξεις ποιν.	» 14.—
» θ'. Π-Ρ. Προανάκρισις - Ρέοντα ὕδατα,	» 12.50
» ι'. Σ-Υ. Σήματα - Ὑπέρογκ. βλάβη	» 12.—
» ια'. Υ-Ω. Ὑποθήκη - Ὀφελείας ἀναγνῆ - Εὐρετήριο	» 9.50

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΝΑΣΘΕ Ν' ΑΓΟΡΑΣΗΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ Ζητήσατε τιμολόγιον ὅλων τῶν βιβλίων μας 1450 (δωρεάν).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΟΛ. ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΝΟΜΩΝ ὑπὸ Δ. Ποταμιάνου προέδρου Ἐφετῶν. Τόμοι 4, σελ. 3452 Δρ. 40.—

ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Τὸ γνήσιον κείμενον αὐτῶν μόνον,

κατ' ἐπεξεργασίαν τῶν κ. κ. Γ. Διοβουνιώτου καὶ Κ. Διοβουνιώτου. Τόμοι 5 Δρ. 25.—

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ὑπὸ Θ.

Φλογαῖτου. Τὸ ὅλον ἔργον	Δρ. 47.50
Τόμ. α'. Πολιτική Δικονομία καὶ Ὁργανισμός Δικαστηρίων, σελ. 928	Δρ. 10.—
» β'. Ποινικός νόμος - Ποιν. δικονομία - Ποιν. διατίμεις	» 10.—
» γ'. Ἐμπορικός νόμος - Ἀστικός νόμος - Χαρτόσημον	» 10.—
» δ'. Ἐξάβιβλος Ἀρμενοπούλου	» 14.—
» ε'. Ἐπίμετρον τῆς β' ἐκδόσεως περιλαμβάνον τοὺς νεωτέρους νόμους, Β. Διατάγματα, νομολογίαν κτλ.	» 3.50

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, γραφεῖσα

ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συγγράμματος Κ. Ν. Κωστή ὑπὸ Ἰω. Πετρουνάκου. Τόμοι 3 Δρ. 9.—

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, γραφεὶς ὑπὸ Ν.

Κουντουριώτου, δικηγόρου. Δρ. 10.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ὑπὸ Lyon

Caen καὶ Κ. Renault, καθηγητῶν ἐν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων. Μετάφρασις Κουντουριώτου, καὶ Σακελλαρίου δικηγόρων. Τὸ ὅλον ἔργον τόμοι 8 Δρ. 80.—

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ,

ὑπὸ Θ. Φλογαῖτου, σελ. 488 Δρ. 10.—

ΕΙΔΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟ-

ΜΙΚΟΙ ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἄλλων Τραπεζῶν, κτλ. ὑπὸ Γ. Κασίμη δικηγ. Δρ. 3.—

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ καὶ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΑΥ-

ΤΙΛΙΑ ὑπὸ Ἐμμ. Μακρυγιάννη Δρ. 18.—

ΛΕΞΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ, πε-

ρίεχον σύντομον ἐρμηνείαν ἐκάστου θεσμοῦ, τοὺς σχετικούς τύπους καὶ τὴν σχετικὴν νομολογίαν, ὑπὸ Ν. Κουντουριώτου. Τόμ. α'. Ἀβαρία - Ἀπιστία. Σελ. 752 Δρ. 14.—

ΒΑΣΙΛΙΚΑ, Κατὰ τὴν ἐν Λειψίᾳ ἐκδοσιν τοῦ

G. E. Heimbach καὶ τὸ συμπλήρωμα τοῦ Z. Lingenthal, καὶ τῶν E. Ferrini καὶ J. Mercati, οἱ προστεθῆσαν αἱ νεαραὶ διατάξεις τῶν Βυζαντινῶν Ἀυτοκρατόρων αἱ μέχρι τῆς καταλύσεως τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας ἐκδοθεῖσαι, τὰ ἐλλείποντα κείμενα τῆς Ἰουστινιανείου νομοθεσίας, τὰ κείμενα τοῦ Jus Graecoromanum, ἡ μέχρι τοῦ νῦν σχετικὴ νομολογία τῶν Ἑλληνικῶν δικαστηρίων καὶ πλείστοι ἐρμηνευτικαὶ σημειώσεις, ὑπὸ Ἰωάννου Ζηππου δικηγόρου. Ἐκδόσις δευτέρα, ἐπιτηδεύμενη καὶ βελτιωμένη (μεγαλητέρα τῆς α' ἐκδόσεως κατὰ 1000 σελίδ.). Τόμοι 5. Σχ. 4ον διστ. Δρ. 150.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΡΩΜΑ-Ι-ΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. ὑπὸ Ἐρ-

ρίκου Dernburg καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου, κατὰ μετάφρασιν Γεωρ-

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Ο Γερω-Μαρτέν (Κορμών-Γκρανζέ) δρ.	1.20
Τόσκα, (Σαρδού) δράμα εις πράξεις 4	1.—
Οί Βρυκόλακες, (Ίψεν) δράμα, πράξ. 3	1.—
Ἡ λύρα τοῦ Γέρω-Νικόλα, (Κόκκου)	0.80
Ὁ μακαρίτης Τουρινέλ, (Μπισόν)	1.—
Ἡ Τιμή, (Σούδερμαν) δράμα, πράξ. 3	1.20
Πατρίς, (Σαρδού) δράμα, πράξεις 5	1.20
Ἡ Καραντίνα, (Ν. Λάσκαρη) κωμωδία	1.20
Αἱ δύο Ὁρφαναί, (Δ' Ἐννερὺ) δράμα	1.20
Κωμωδία μονόπρακτοι (Ν. Λάσκαρη)	1.20
Ἀλκάδης τῆς Θαλαμέας, (Καλδεράν)	1.—
Ὁ Ἀγαπητικὸς τῆς Βοσκοπούλας,	1.20
Νὰ τὸ λέμε ; (Λαμπis) κωμωδία	1.—
Μονόλογοι Καλαποθάκη, Λάσκαρη κλ.	0.80
Οἱ δύο Λοχίαι, (Δοβιννὸ) δράμα	1.20
Ἡ Στριγγλα, (Ν. Ἀντωνοπούλου)	0.80
Οἱ ἄτιμοι, (Ροβεττά) δράμα, πράξεις 3	0.80
Ὁ Καπετὰν Γιακουμῆς, (Κόκκου)	1.20
Ἡ Φαιδώρα, (Σαρδού) δράμα, πρ. 4	1.20
Ἡ Γκόλφω, (Περεισιάδου) δράμ. εἰδύλ.	1.20
Μαλλιά Κουβάρια (Λάσκαρη) κωμωδ.	1.40
Ὁ Σταυρός, (Ι. Νικολάρα) δράμα	0.60
Ἡ Χαΐδω, (Π. Μελισσιώτου) δρ. εἰδ.	0.80
Ἡ Θεία τοῦ Καρόλου, (Μπρατζάν)	1.—
Ὁ Γαμβρός μας, (Λάσκ.-Γιαννουκάκη)	1.20
Ντροπαλὸς ἐρωτευμένος, (Λάσκαρη)	0.60
Σαμπινιὸλ χωρὶς νὰ θέλῃ, κωμωδ.	1.40
Ἡ Μήδεια, (Σουβορίν) δράμα, πρ. 4	1.20
Ἡ Λαμπαδοδρομία, (Ἐρβιέ) δράμα	1.20
Ἐρωτοὶ Θρίσμβος, (Ζιακόζα) μῦθος	0.60
Τὸ σπίτι τῆς Κούκλας, (Ίψεν)	1.40
Ὁ υἱὸς τῆς νυκτός, (Σεζούρ) δράμα	1.20
Θυμιούλα ἡ Γαλαξειδιώτισσα, εἰδ.	0.80
Μάρκελλα, (Π. Δημητρακοπούλου)	1.20
Οἱ Ἰακωβίται, (Κοππὲ) δράμα, πρ. 5	1.—
Νύξ ἐλεημοσύνης, (Ἰω. Βουλοδήμου)	1.—
Ὁ Ράπτης τῶν Κυριῶν, (Φεϋδῶ)	1.20
Ἀπὸ τῆ Γῆ ᾧ τὸν Οὐρανό, (Δημητρ.)	1.20
Κωμωδία, (Λάσκαρη), σειρὰ δευτέρα	1.—
Ἡ Λοκαντιέρα, (Γκολδόνη) κωμωδία	1.40
Ὁ Δὸν Κιχώτης, λαοτραγωδία	1.40
Ὁ μπάριμπα-Λινάρδος, (Κόκκου)	1.—
Τὸ Στοιχείο, (Καλδεράν) δράμα	1.—
Οἱ Ἰππῶται τῆς Ὀμίλης, δράμα	1.40
Ἀγαθόπουλος ὁ Ξεροχωρίτης, (Μολ.)	0.80
Γιὰ τὴν τιμή, (Χρηστοβασίλη) δράμα	1.—
Νικηφόρος Φωκᾶς, (Π. Ζάννου) τραγ.	1.20
Ἡ Χήρα, (Μεϊλάν-Ἀλεβὺ) κωμωδία	1.—
Δραμιάτια, (Λάσκ.) «Νὰ μὲ ζηλεύς» κλ.	1.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΝΑΣΘΕ Ν' ΑΓΟΡΑΣΗΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

Τὸ Μπαλόνι, (Δάργλεϋ-Φέν) κωμωδ.	1.20
Ταρτούφος, (Μολιέρου) κωμωδία	1.20
Πικ-Νίκ, (Ν. Λάσκαρη-Γ. Πῶπ) κωμ.	1.20
Πολιτικὸς Ἀνεμόμυλος, (Γκοντινὰ)	0.60
Γένος καὶ καρδία, (Π. Ζάννου) δράμα	0.80
Ὁ μνηστὴρ τῆς Ἀρχοντούλας,	0.80
Ἰωσίας ὁ Ἀκτοφύλαξ, δράμα	1.20
Γουλιέλμος ὁ ἀχθοφόρος, δράμα	1.20
Ὁ ἡθοποιὸς Κῆν, (Δουμά) δράμα	1.40
Ὁ Μίδας καὶ ὁ κουρεύς του, (Λάσκ.)	0.80
Ὁνειρον ἐαρινῆς πρωΐας, (Δ' Ἀνσόν.)	0.60
Ἀρχοντοχωριάτης (Μολιέρου) κωμ.	1.—
Ὁ Χορὸς τοῦ Ζαλόγγου, (Περεισιάδ.)	1.20
Σεβέρος Τορέλλης, (Κοππὲ) δράμα	1.—
Τὸ ξένο ψωμί, (Τουργένιεφ) δράμα	1.—
Σκλάβοι, (Σ. Περεισιάδου) δράμα, πρ. 4	1.—
Κωμωδία, (Π. Ζάννου)	1.20
Ἐλισσάβετ, (Γιακομέττη) δράμα, π. 5	1.20
Νόρμα, (Δορμεβίλ) τραγωδία, πρ. 5	1.40
Ὁ μαρκήσιος Πριολά, (Λαβεδάν)	1.20
Πάτερ ἡμῶν, (Κοππὲ) δράμα, πρ. 1	0.40
Ἐσμέ, (Περεισιάδου) δραματ. εἰδύλ.	1.—
Ἡ Ἐξωσις τοῦ Ὀθωνος, (Δημητρ.)	1.—
Οἱ μετανάσται, (Ἀρνιότου) δράμα	1.—
Γαλάτεια, (Σ. Βασιλειάδου) δράμα	0.70
Κωνστ. Παλαιολόγος, (Ζαμπελίον)	0.60
Ἡ Ψυχοκόρη, (Ι. Βοτσάκη) δραμ. εἰδ.	1.20
Μερόπη, (Δ. Βεργαδάκη) τραγωδία	0.70
Κυρία μὲ τὰς Καμελίας, (Α. Δουμά)	1.40
Σκύλλα, (Σ. Βασιλειάδου) δράμα	0.70
Γύπαρις, (Κ. Σάθα) κωμωδοτραγωδία	3.20
Στάθης, (Σάθα) κρητικὴ κωμωδία	2.50
Ἑλληνικ. Θέατρον, κωμωδία «Ὁ θάνατος τοῦ Περικλέους» Δ'. Κορομηλά—Ἐπὶ ἐχεμύθειαν Ν. Λάσκαρη. — «Ζητεῖται ὑπερῆτης» Χ. Ἀννίνου. — «Τὸ ἀνδρείκειλον» Δ. Καμπούρογλου. — «Ἡ διαθήκη τοῦ θεῖου μου» Μ. Γιαννουκάκη. — «Ἐνοικιάζεται» Λάσκαρη-Δημητρακοπούλου. — «Εἰς ἀναζήτησιν δραματικοῦ συγγραφέως» Π. Ἀξιώτου. δρ. 2.50	
Κωμωδία μονόπρακτοι (Ν. Λάσκαρη) «Τὸ κοκκαλί τῆς νυκτερίδας» — «Ὁ Μύλος τῆς ἐριδος» — «Ἡ πώλησις τῆς Ἀθηνᾶς» — «Ἡ ἐξ Ἀδου παραγγελία» — «Ἡ παληόγλωσσα» — «Ἡ Ἐλενίτσα τῆς οδοῦ Ἀγγέσμου» δρ. 1.50	
Κωμωδία μονόπρακτοι Α. Πίστη. «Θ' αὐτοχειριασθῶ» — «Ἄστε ντοῦα οὐ» — «Νυκτερινὰ συνεντεύξεις» — «Γιάντες» — «Βέβαια, βέβαια» — «Σὲ μιὰ ταράτσα» — «Ποῦ ξεύρεις πῶς ἔχω ντολμάδες» — «Δημοπρασία» δρ. 1.70	
Κρητικὸν Θέατρον, ὑπὸ Κ. Σάθα δρ. 3.50	
Ἐρωφίλη, τραγ. Γ. Χορτάση ὑπὸ Σάθα δρ. 3.50	

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

ΚΑΒΑΛΛΕΡΙΑ ΡΟΥΣΤΙΚΑΝΑ Mascagni
ΥΠΝΟΒΑΤΙΣ Sonambula Bellini
ΠΑΛΗΑΤΣΟΙ Leoncavallo — ΤΟΣΚΑ Puccini
ΜΑΝὸΝ ΛΕΣΚΩ Puccini — ΚΑΡΜΕΝ Bizet
ΤΡΑΒΙΑΤΑ Verdi — ΜΠΟΕΜ Puccini
ΦΡΑ ΔΙΑΒΟΛΟΣ Auber — ΝΟΡΜΑ Bellini
ΜΕΦΙΣΤΟΦΕΛΗΣ Boito — ΕΡΝΑΝΗΣ Verdi
Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Σ. Εὐνδα.
Η ΜΑΓΙΣΣΑ Δ. Λαυράκη, Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ
ΚΑΙ Ο ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ Π. Καρρέρ
Ο ΡΙΓΟΛΕΤΤΟΣ Verdi — ΦΑΟΥΣΤ Gounod

ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΙΑ Δ. Λαυράκη
Η ΕΥΝΟΟΥΜΕΝΗ (La Favorita) Donizetti
Ο ΚΟΥΡΕΥΣ ΤΗΣ ΣΕΒΙΛΛΗΣ Rossini.
ΛΟΥΚΙΑ ΤΟΥ ΛΑΜΜΕΡΜΟΥΡ Donizetti
ΜΑΡΚΟΣ ΒΟΤΣΑΡΗΣ Π. Καρρέρ
Ο ΚΡΙΣΠΙΝΟΣ ΚΑΙ Η ΚΟΥΜΠΑΡΑ Ricci
ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΣ (Les noces de A. I. AA Verdi [Jeannette) Massé
Ο ΡΑΨΩΔΟΣ (il Trovatore) Verdi
ΧΟΡΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΟΦΟΡΩΝ (Un balle in ma-
MIPELLA (Mireille) Gounod [schera) Verdi.

ΙΑΤΡΙΚΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ,
ὕπὸ Α. Strümpell, καθηγητοῦ διευθυντοῦ
τῆς λατρικῆς κλινικῆς τοῦ ἐν Breslau Πανε-
πιστημίου. Ἐξελληνισθεῖσα ἐκ τῆς τελευ-
ταίας 16ης ἐκδόσεως τοῦ Γερμανικοῦ πρω-
τοτύπου ὑπὸ Α. Καλλιβακᾶ καὶ Θ. Βαρουῆνι,
ὑφηγητῶν Ἐθν. Παν. Μετ' εἰκόνων. Τόμοι
3. Ἐκδόσις 1908. Δρ. 50.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ, ὑπὸ Paul Lefert,
καθηγ. Μετάφρ. Α. Καλλιβακᾶ. Δρ. 4.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ, ὑπὸ
Paul Lefert. Μετάφρ. Ν. Μακρίδου. Δρ. 4.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ, γραφεῖσα ὑπὸ
Ἀν. Καλλιβακᾶ, ἱατροῦ. Σελ. 890. Δρ. 4.—

ΟΞΕΙΑΙ ΔΟΙΜΩΔΕΙΣ ΝΟΣΟΙ Α. Strümpell,
μετάφρασις Α. Καλλιβακᾶ. Δρ. 3.—

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ἐν τῇ καθ' ἡμέραν πράξει, μετὰ πολλῶν ἐν τῷ κειμένῳ
εἰκόνων ὑπὸ Γερ. Φωκᾶ, καθηγητοῦ ἐν τῷ
Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, τόμοι 3 Δρ. 39.—

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ὑπὸ Ε. Viault
καὶ Ε. Jolyet καθηγητῶν, μετάφρασις Ἀλ.
Γεωργιάδου ἱατροῦ, εἰκόνες 150 Δρ. 16.—

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ὑπὸ Ν. Καλλικούνῃ, καθη-
γητοῦ τῆς Θεραπευτικῆς καὶ Φαρμακολογίας
ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ. Δρ. 5.—

ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ὑπὸ Ἰω. Καραβία,
ὑφηγητοῦ τῆς Φαρμακολογίας κλπ. Δρ. 3.—

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ
ὑπὸ τοῦ Dr Villeroi, κατὰ μετάφρασιν Ὁ-
ρέστου Κυπριάδου, ἱατροῦ. Δρ. 5.—

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ
καὶ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ὑπὸ Henri Durand.
Μετάφρασις Α. Καλλιβακᾶ, Δρ. 5.—

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΝΟΣΟ-
ΛΟΓΙΑΣ** ὑπὸ Dr. Villeroi, μετάφρασις Χρ.
Μοσχονησίου, ἱατροῦ. Δρ. 5.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΠΑΛΗΡΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ἐφημεροσμένη, ὑπὸ
Gaston Lyon. Μετάφρασθεῖσα ἐκ τῆς τε-
λευταίας ἐκδόσεως ὑπὸ Ι. Καραβία, Ι. Πα-
πασιλείου, Ι. Ἀβάξου καὶ Α. Καλλιβακᾶ
ἱατρῶν. Τόμ. 2, σελ. 2000 Δρ. 30.—

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ, ὑπὸ Edmond Les-
ser καθηγητοῦ τῆς Συφιλολογίας ἐν Βε-
ρολίῳ. Μετάφρασις ἐκ τῆς τελευτ. ἐκδόσεως
ὑπὸ Σ. Ζωγραφίδου καὶ Α. Γεωργιάδου Δρ. 8.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
γραφεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συγγράμματος
τοῦ καθηγητοῦ Λουκᾶ Παπαϊωάννου ὑπὸ
Ἀλεξ. Γεωργιάδου, ἱατροῦ. Δρ. 10.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ, ἥτοι
περὶ αἰτίων, ἀνατομικῶν ἀλλοιώσεων κ.τ.λ.
γραφεῖσα ὑπὸ Μεν. Σακορράφου Δρ. 16.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ πρὸς χρῆσιν
τῶν τε ἱατρῶν καὶ Νομικῶν ὑπὸ Α. Καλ-
λιβακᾶ ἱατροῦ, ὑφηγητοῦ κτλ. καὶ Δ. Ποτα-
μιάνου, ἐφέτου κτλ. Δρ. 4.—

ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΟΔΟΝΤΟ-ΙΑΤΡΙΚΗΣ πρὸς χρῆ-
σιν τῶν ἱατρῶν καὶ ὁδοντοῖατρῶν, ὑπὸ Α.
Pretterre, μετάφρ. Α. Καλλιβακᾶ Δρ. 2.—

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΩΝ ὑπὸ Ε. Weill, καθηγη-
τοῦ τῆς Κλινικῆς τῶν Παιδῶν ἐν τῷ Πανε-
πιστημίῳ τῆς Lyon, μεταφρασθέντα ἐκ τῆς
τελευταίας Γαλλικῆς ἐκδόσεως ὑπὸ Α. Καλ-
λιβακᾶ, μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Δρ. 5.—

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ὑπὸ L. Dubrisay, πρῶτῃν ἀρχιά-
τρου τῆς Μαιευτικῆς κλινικῆς τῶν Σχολῶν
τῶν Παρισίων καὶ G. Jeannin ἐκτάκτου κα-
θηγητοῦ τῆς Μαιευτικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν
Παρισίων. Μετάφρασθεῖσα ἐκ τῆς τελευταίας
γαλλικῆς ἐκδόσεως ὑπὸ Α. Καλλιβακᾶ ἱατροῦ
ὑφηγητοῦ κτλ. μετὰ πολλῶν εἰκόνων. Δρ. 5.—

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚ. ΧΗΜΕΙΑΣ
ὑπὸ Γ. Γαρουφαλίου. Δρ. 5.—

ΛΑΪΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

ΦΘΙΣΙΣ. Ἡ φθίσις εἶνε μεταδο-
τικὴ. Ἡ φυματίωσις καὶ ὁ ἀλ-
κοολισμός. Πῶς θάναται τις νὰ
ἀποφύγῃ τὴν φθίσιν. Θεραπεία.

ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ. Ὁξὺς ἀρθριτι-
κὸς ρευματισμός. Χρόνιος ρευ-
ματισμός. Μυϊκὸς ρευματισμός.
Ἐπιπλοκαί. Θεραπεία.

ΑΨΠΝΙΑ. Νευρική ἀψπνία. Ἀψ-
πνία νευρασθενικῶν. Ὑπνωτικά
τινα φάρμακα. Θεραπεία.

ΔΥΣΚΟΙΛΙΟΤΗΣ. Μορφαί τῆς
δυσκοιλότητος. Κίνδυνος καὶ
συνέπειαι. Θεραπεία.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΡΔΙΑΣ. Περι-
καρδίτις. Μυοκαρδίτις. Ἀθρο-
μάτωσις. Παλμοί. Θεραπεία.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΙΜΑΤΟΣ (Ἀναι-
μία, Χλώρωσις κτλ.) Θεραπεία.

ΝΕΥΡΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ. Νοσή-
ματα τῶν νεύρων. Παράλυσαις
Σπασμοί. Νευραλγία. Ἀναι-
σθησία. Συνολοκαί. Θεραπεία.

ΒΛΕΝΝΟΡΡΟΙΑ. Ἡ βλεννόρροια
εἰς τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὴν γυ-
ναῖκα. Ἐπιπλοκαί. Θεραπεία.

ΣΥΦΙΛΙΣ. Πῶς μεταδίδεται. Τὸ
σκληρὸν ἔλκος. Β' περίοδος. Γ'
περίοδος. Στοματίτις. Θεραπεία.

ΑΥΝΑΝΙΣΜΟΣ. Αἷτια. Μέσα θε-
ραπείας. Ἀνάλογα νοσήματα.

ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΣ. Ἀνικανότης ψυ-
χολογική. Ἀνικανότης ἐκ κατα-
χρήσεων. Θεραπεία.

ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑ. Ἱστορία. Συμ-
πτώματα. Ἐξέλιξις. Θεραπεία.

ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ. Συμπτώματα. Με-
ταδοτικότης. Θεραπεία.

ΙΜΦΛΟΥΕΝΤΖΑ. Συμπτώματα. Αἷτια. Διάρκεια. Ἐπιπλοκαί. Θεραπεία. Προφύλαξις.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. Κνη-
σμός. Λευκόρροια. Κολπίτις.
Ἐμμηνα. Μητρίτις. Θεραπεία.

Ο ΓΑΜΟΣ (Συζυγική ὑγιεινή). Αἱ
συζυγικαὶ σχέσεις. Διατηρητική
τῆς ἐγκύου γυναίκος. Περί στει-
ρώσεως. Αἰμόμικτοι γάμοι κτλ.

Ἡ θεραπεία τῆς ψαμμιάσεως ὑπὸ
Α. Χαράμη, ἱατροῦ Δεπ. 80

Κίνδυνος καὶ προφύλαξις ἐκ τῶν
ἀφροδισίων παθῶν ὑπὸ Α. Τραμ-
παδόρου, ἱατροῦ Δεπ. 60

Ὁ ἀλκοολισμός ὑπὸ τοῦ δόκτορος
Legrain Δεπ. 70

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΑ 50

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ (ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ) Χ. Ἀννίνου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΡΙΤΗΣ Ο ΣΚΕΡΑΕΜΠΗΣ, Η. Οικονομοπούλου.

Η ΟΛΟΚΑΥΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ ὑπὸ Ι. Κονδυλάκη.

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ ὑπὸ Ι. Πετρούντζου.

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ. ΟΙ
τρεις Πύργοι κτλ. ὑπὸ Π. Δημητράκοπούλου

Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ ὑπὸ Χρ. Χρηστοβασιλῆ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ, ὑπὸ Α. Καλογεροπούλου.

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ ὑπὸ Γ. Ἀσπρέα.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ Γ. Τσοκοπούλου.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ Ε. Παντελίδου.

Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ ὑπὸ Σπ. Ποταμιάνου.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ ὑπὸ Τιμ. Μωραλτίνη.

ΣΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ
ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ ΔΩΡΕΑΝ

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ Γ. Φραγκοῦδη.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΛΑΒΑΝΩΝ ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ Γ. Ἀντωνοπούλου.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1878
ὑπὸ Ἰδομενέως Στρατηγοπούλου.

Η ΕΝΔΟΣΟΣ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ὑπὸ Ἀνδρέου Στράτου.

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ὑπὸ Ε. Εὐστρατιάδου

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΛΙΑΠΗΔΕΣ ὑπὸ Χρ. Χρηστοβασιλῆ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑ-ΙΣΣΑΚΗΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ὑπὸ Χρ. Χρηστοβασιλῆ.

Η ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ ὑπὸ Ἰωάν. Κονδυλάκη.

ΡΗΓΑΣ Ο ΦΕΡΡΑΙΟΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ὑπὸ Θεοδ. Γ. Κυπρίου.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΑ 35

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Ίστορία τῶν ἀνατολικῶν λαῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Γ. Σωτηριάδου	δρ. 4.—
Ίστορία τῶν ἐπαναστάσεων τῆς Κρήτης ὑπὸ Ἰωάννου Κονδυλάκη	δρ. 3.50
Ίστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ὑπὸ Κ. Πα- παρηγοπούλου, συμπληρωθεῖσα δὲ ὑπὸ Π. Καρολίδου. Τόμοι 5, σελ. 4,500	δρ. 30.—
Ίστορία Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου ὑπὸ Τρύ- φωνος Εὐαγγελίδου. Τόμοι 2	δρ. 4.—
Ίστορία τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ὑπὸ Τρύφωνος Εὐαγγελίδου	δρ. 3.50
Τὰ μετὰ τὸν Ὀθῶνα ἦτοι Ἱστορία τοῦ Βασι- λέως Γεωργίου Α΄ ὑπὸ Τ. Εὐαγγ. δρ. 6.—	
Χαρίλαος Τρικούπης. Βιογραφία ὑπὸ Γ. Τσκο- πούλου	δρ. 1.70
Ἐπανάστασις τῆς Αἰγύπτου (1881-1882)	δρ. 1.20
Ίστορία τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου ὑπὸ Ἡλίας Οἰκονομοπούλου μετὰ 350 εὐρωπαϊ- κῶν εἰκόνων	δρ. 12.—
Ίστορία τῶν Ρωμαίων ὑπὸ Β. Δουρουή. Μετά- φρασις Α. Ἀργυροῦ	δρ. 3.—
Ἡ ἐκθεσις τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου Κωνσταν- τίνου περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ στρατοῦ τῆς Θεσσαλίας (1897).	δρ. 3.—

ΝΑΥΤΙΚΑ

Ἀπάνθισμα ναυτικῆς ἐπιστήμης ὑπὸ Ι. Μαν- ρομμάτη	δρ. 6.50
Ἐμπορικὴ ναυτιλία Ἐμμ. Μακρυγιάννη	» 18.—
Φάροι καὶ Φανοὶ Ν. Συρίγου	» 3.—
Ὁ νέος πρῶτος Ι. Μαυρομμάτη	» 5.50
Περὶ ἑξαρτισμοῦ Γ. Κουτσοβίλη	» 2.—
Χρονόμετρον Ι. Μαυρομμάτη	» 3.—
Λιμενοδείκτης Ι. Μαυρομμάτη	» 5.—
Τεταρτημόριον Ι. Μαυρομμάτη	» 1.50

ΠΟΙΗΣΙΣ—ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Σκηναὶ τοῦ Βοημικοῦ βίου ὑπὸ Myrger	δρ. 2.50
Ἡ Ἀθήνα μας ὑπὸ Ν. Σπανδωνῆ	» 5.—
Ἡ Ταβέρνα (L'assomoir) ὑπὸ Αἰμ. Ζολᾶ	» 4.50
Ἡ Γῆ (La terre) ὑπὸ Αἰμ. Ζολᾶ	» 4.50
Ἀττικαὶ νύκτες Σ. Βασιλειάδου	» 6.—
Ἀπολεσθεὶς Παράδεισος ὑπὸ Μίλτωνος	» 3.50
Χίος δούλη ὑπὸ Θ. Ὀρφανίδου	» 90
Ἐκφυλισμὸς Max Nordau	» 2.—
Ποιήματα Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου	» 5.—
Τὰ Ἀπαντα Ζαλοκώστα	» 3.50
Τὰ Ἀπαντα Διονυσίου Σολωμοῦ	» 2.50
Σκουπιδιάδα. Σάτυρα Π. Δημητρακοπούλου	1.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΝΑΣΘΕ Ν' ΑΓΟΡΑΣΗΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΛΕΞΙΚΑ

Λεξικὸν Ἐμπορίου ὑπὸ Σ. Θεοχάρη	δρ. 7.—
Λεξικὸν Ὀμηρικόν ὑπὸ Ε. Κοφινιώτου	» 3.—
Λεξικὸν Νομικῆς ὑπὸ Θ. Φλογαίτου. Τόμ. 2.	» 30.—
Ἑλληνογαλλικὸν Λεξικὸν Θ. Κυπρίου	» 12.50
Γαλλοελληνικὸν Λεξικὸν Θ. Κυπρίου	» 10.—
Ἑλληνογαλλικὸν Λεξικὸν Πρόχειρον ὑπὸ Δ. Μελισσοπούλου	» 4.—
Γαλλοελληνικὸν Λεξικὸν Πρόχειρον ὑπὸ Δ. Μελισσοπούλου	» 4.—
Ἀγγλοελληνικὸν Λεξικὸν Πρόχειρον ὑπὸ Φ. Φιλίππου	» 3.50
Ἑλληνοαγγλικὸν Λεξικὸν Πρόχειρον ὑπὸ Φ. Φιλίππου	» 3.50
Πλήρες Ἀγγλοελληνικὸν Λεξικὸν ὑπὸ Α. Γεωργιάδου	» 10.—
Ἑλληνοαγγλικὸν Λεξικὸν Γ. Ἀλεξάνδρου	» 6.50
Ἀγγλοελληνικὸν Λεξικὸν Γ. Ἀλεξάνδρου	» 6.50
Ἑλληνογερμανικὸν Λεξικὸν Χ. Χαμαδᾶ	» 7.50
Γερμανοελληνικὸν Λεξικὸν ὑπὸ Ἐμμ. Δρακοπούλου	» 7.50
Ἰταλοελληνικὸν Λεξικὸν Μ. Περιδίου	» 7.50
Ὀμηρικὸν Λεξικὸν Ι. Πανταζίδου	» 7.—
Ἑλληνολατινικὸν Λεξικὸν Χ. Ἀδαμαντίου	» 4.—
Λατινοελληνικὸν Λεξικὸν Σ. Κουμανοῦδη	» 7.—
Ἐπίτομον Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ Δημ. Ζαλούχου.	δρ. 6.—
Λεξικὸν Ἱστορίας, Γεωγραφίας, Μυθολογίας καὶ Βιογραφίας ὑπὸ Μ. Bouillet. Μετάφρασις ἐπεκταθεῖσα εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν Ἑλλη- σμὸν ἀρθῶρα ὑπὸ Ἡλίας Οἰκονομοπούλου. Τόμοι 2. Σελ. 2872	δρ. 19.—

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Ἀμαξα ὑπ' ἀριθ. 13 ὑπὸ Χ. Montepin	δρ. 4.—
Ἀπολεσθεὶς παράδεισος Ἰουλίου Μαυρῦ	» 4.—
Ἀρτοπῶλις ὑπὸ Χ. Montepin	» 4.50
Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ ὑπὸ Στ. Ξένου	» 4.—
Δύο Ὀρφαναὶ ὑπὸ δ' Ἐννεργῶν	» 7.—
Ἰατρὸς τῶν τρελλῶν ὑπὸ Montepin	» 6.—
Μοῖκανοὶ τῶν Παρισίων ὑπὸ Δουμᾶ	» 8.—
Ὁ Σαλβατόρος (συνέχεια)	» 8.—
Πάπισσα Ἰωάννα ὑπὸ Ἐμμ. Ροῦδου	» 2.—
Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος	» 6.—

ΒΙΒΛΙΑ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΩΝ

Μαγικὰ παίγνια	δρ. 1.20
Παίγνια συναναστροφῶν	» 1.40
Ζατρίκιον (Σκάκι)	» 1.40
Χαρτομαντεία καὶ χειρομαντεία	» 1.—
Ντάμα καὶ Τριώδιον	» 1.20
Μπιλιάρδο	» 1.20

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

Αἱ Φιλιππῖναι νῆσοι	Ἡ Περού	Ἡ Σιδηρία
Ἡ Μαδαγασκάρη	Ἡ Κίνα	Ἡ Τύνις
Νῆσοι τοῦ Ὠκεανοῦ	Τὸ Ἀφγανιστάν	Οἱ Τουρκομάνοι
Τὸ Ἀλγέριον	Ἡ Κεϋλάνη	Ἡ Βραζιλία
Τὰ Ἰνδικὰ Ἰμαλάια	Τὸ Μαρόκον	Τὸ Σιάμ
Τὸ Κάϊρον	Ἡ Λαπωνία	Ὁ Καναδάς
Οἱ Ἀθίγγανοι	Ἡ πόλις τῶν Δερβιδῶν	Ἡ Βουβάν
Ἡ Βενεζουέλα	Ἡ Ἀδριανία	Ἡ Μασαχίκα

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ ΕΜΜΕΤΡΟΣ
ΠΟΛ. Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

(POL. ARCAS)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ
1910

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία τῶν ὑπ' ἐμοῦ παραφρασθεισῶν κωμωδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, ἄνευ τῆς ἐγγράφου ἀδείας μου, συμφώνως πρὸς τὸν νόμον „ΓΥΠΓ” (ὑπ' ἀριθ. 3483 τῆς 11 Δεκεμβρίου 1909).

ΠΟΛ. Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτελεῖ εἰδικῶς σάτυραν τῆς ἀθηναϊκῆς
Βουλῆς καὶ τῆς πολιτικῆς διοικήσεως ἐν Ἀθήναις, παριστῶν τὰς
γυναῖκας ὡς ἀναλαμβάνουσας τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν πρὸς
ἐπανόρθωσιν τῶν κακῶν κειμένων. Σατυρίζεται ταυτοχρόνως ἡ
πλατωνικὴ πολιτεία καὶ αἱ περὶ κοινογαμίας καὶ κοινοκτημοσύνης
θεωρίαι.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ *γυνή Ἀθηναία*
ΜΕΡΙΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ (Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, κλπ.)
ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΒΛΕΠΥΡΟΣ *σύζυγος τῆς Πραξαγόρας*
ΑΝΗΡ [ΓΕΙΤΩΝ] (*τοῦ Βλεπύρου*)
ΧΡΕΜΗΣ *πολίτης Ἀθηναῖος*
Ο ΚΑΤΑΘΕΙΣ (ΑΝΗΡ Α΄)
Ο ΜΗ ΚΑΤΑΘΕΙΣ (ΑΝΗΡ Β΄)
ΚΗΡΥΞ
ΜΕΡΙΚΑΙ ΓΡΑΙΑΙ (Α΄, Β΄, Γ΄)
ΝΕΑΝΙΣ
ΝΕΑΝΙΑΣ
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ (*τοῦ Βλεπύρου*)
ΔΕΣΠΟΤΗΣ (*ὅστις δύναται νὰ ᾔνε καὶ ὁ Βλέπυρος*)

ΠΡΟΣΩΠΑ ΒΩΒΑ

ΣΙΜΩΝ
ΠΑΡΜΕΝΩΝ } *κομίζοντες τὰ σκεύη τοῦ Καταθέντιος. (Μέρος Β΄)*
ΑΥΛΗΤΗΣ *Μέρος Δ΄)*
ΓΕΡΩΝ *διαβάτης (Μέρος Δ΄).*

[Ἡ παράφρασις αὕτη τῶν «Ἐκκλησιαζουσῶν» ἐδιδάχθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ θέατρον τῆς «Νέας Σκηνῆς» τὴν 11 Αὐγούστου 1904].

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ “ΕΚΚΛΗΣΙΑΖΟΥΣΑΙ,,

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Ἡ σκηνὴ παριστᾷ ὁδὸν ἀπόκεντρον καὶ σκοτεινὴν. Οἰκίαι τινὲς χαμηλαὶ φαίνονται κατὰ σειρὰν, ἐξ ἀπόψεως δὲ ἡ Ἀκρόπολις μετὰ τοῦ Παρθενῶνος. Εἶνε νύξ].

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ ἐξέρχεται μετὰ προφυλάξεως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς, κρατοῦσα λύχνον ἀνημμένον, τὸν ὅποιον τοποθετεῖ ἐπὶ τινος λίθου καὶ ὁμιλεῖ πρὸς αὐτόν: ¹

ὦ φῶς λαμπρὸ τοῦ λύχνου μου! — ποῦ στὸν τροχὸ τὸν πλάσανε, καὶ ὕστερα ψηλὰ ψηλὰ στὸ σπίτι τὸν κρεμάσανε!

Λύχνε, θὰ εἰπῶ τὴν τύχη σου καὶ τὴν καταγωγὴν:

Βγαλμένος ἀπὸ τὸν τροχό, ποῦ ζύμωσε τὴ γῆ,

χύνεις ἄχτῖνες λαμπερές, κ' ἡ [λαδερὴ σου] μύτη

λαβαίνει ὅλες τῆς τιμὲς τοῦ Ἥλιου μέσ' στὸ σπίτι.

Λοιπὸν τὸ φῶς σου χύνε

ᾗς ὅ,τι μαζύ σου εἶνε.

Τὰ μυστικά μας ἔχουμε καὶ ὅλα τὰ κρυμμένα

ᾗς ἐσὲ φανερωμένα, —

γιατί ποτὲ δὲν κρύψαμε ἀπ' τὸ δικό σου μάτι

τῆς στάσεις, ποῦ λαβαίνουμε ἀπάνω στὸ κρεβάτι,

οὔτε μπορέσαμε ποτὲ μέσ' στὰ κρυφὰ μας δώματα

νὰ κρύψουμ' ἀπὸ τὸ μάτι σου τὰ ντοῦρά μας τὰ σώματα,

καὶ κάθε μὰς κρυφὴ μεριὰ φωτίζεις μοναχός σου,

(¹) Ὁ μονόλογος οὗτος τῆς Πραξαγόρας πρέπει ν' ἀπαγγέλληται ὑπὸ τοῦ ἡθοιοῦ ὅσον οἷόν τε πομπωδῶς, διότι διὰ τούτου παρωδεῖ καὶ σατυρίζει ὁ Ἀριστοφάνης τὸ ὕφος τῶν τραγικῶν ποιητῶν.

καὶ ὅπου τρίχες μας ἀνθοῦν, γυαλοκοποῦν στὸ φῶς σου.
 Κι' ὅταν, ἀπὸ τοὺς ἄνδρες μας κρυφά, στής ἀποθήκες
 πᾶμε γιὰ φρουτὰ καὶ κρασί, πάντα μπροστά μας βγῆκες,
 καὶ μολονότι ἐγκληματεῖς μαζύ μας τόσους χρόνους,
 ποτὲ δὲν τὸ μαρτύρησες, λυχνάρι, στοὺς γειτόνους!
 Γι' αὐτὸ θὰ μάθης σήμερα, [ἀγαπητὸ καντηλὶ μου],
 ὅ,τι ἐσυμφωνήσαμε ἐγὼ καὶ κάθε φίλη μου
 στῶν Σκίρων τὴν πανήγυρι. . . Μὰ [βλέπω ἐρημιά],
 κι' ἀπ' ὅσες καρτερῶ νάρθοῦν, δὲν φαίνεται κάμμιά. . .

Κοντεύει ὅμως ἡ αὐγή,
 καὶ εἶνε χρέος ἡ Βουλὴ πρωτὶ πρωτὶ νὰ βγῇ. . .
 Καὶ πρέπει νὰ προφθάσουμε
 τῆς ἑδρες τοὺς νὰ πιάσουμε,
 —ποῦ κ᾽ἔποτ' ὁ Φυρόμαχος εἶπε γι' αὐτές, πῶς «πρέπει
 »ἢ πόρνες ὅταν κάθωνται κἀνεῖς νὰ μὴ τῆς βλέπη».
 Τί νὰ συμβαίνει ἄρά γε; μήπως δὲν εἶχαν ἔννοια
 νὰ ῥάψουνε τὰ γένεια,
 ποῦ εἴπαμε νὰ φέρνουμε, ἢ μήπως δὲν μποροῦνε
 νὰ κλέψουν τὰ φορέματα, ποῦ οἱ ἄνδρες τοὺς φοροῦνε;
 Μὰ βλέπω ἓνα φῶς ἐκεῖ ποῦ φθάνει γάλι-γάλι·
 μήπως εἶν' ἄνδρας ποῦρχεται; ἐγὼ τὸ στρίβω πάλι.

(Διατίθεται νὰ παραλάβῃ τὸν λύχνον καὶ νὰ φύγῃ. Εἰσέρχεται ἀριστερῶς ἡ
 Α' ΓΥΝΗ φέρουσα λύχνον, περιβολὴν ἀνδρικήν ἀνὰ χεῖρας μετὰ πλαστῆς γε-
 νειάδος καὶ βακτηρίαν).

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ καὶ κατὰ μικρὸν αἱ ΓΥΝΑΙΚΕΣ Α', Β', Γ', Δ'. ἄπ.

Α' ΓΥΝΗ

Ἔ! ὦρα νὰ τραβήξουμε λοιπὸν γιὰ τὴ Βουλὴ·
 τώρα γιὰ δεύτερη φορὰ ὁ πετεινὸς λαλεῖ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἐγὼ σᾶς καρτεροῦσα,
 κι' ὁλονυχτῆς τὰ μάτια μου νὰ κλείσω δὲν μποροῦσα.

Ἄ, στάσου τώρα μιὰ στιγμή γιὰ νὰ εἰδοποιήσω
καὶ τὴ γειτόνισσ' ἀπὸ δῶ, καὶ νὰ τῆς γρατσουνίσω
τὴν πόρτα μὲ τὸ νύχι μου, κ' ἐκείνη νὰ τὸ στρίψῃ,
χωρὶς νὰ νοιώσῃ ὁ ἄνδρας τῆς τὴ νύχτα πῶς θὰ λείψῃ.

(Ἐκτελεῖ. Μετὰ στιγμὴν ἀνοίγεται ἡ θύρα καὶ ἐξέρχεται μετὰ προφυλάξεως
ἡ Β' ΓΥΝΗ κρατοῦσα γένεια, ῥάβδον, ἐνδύματα καὶ ὑποδήματα ἀνδρικά εἰς τὰς
χεῖρας).

Β' ΓΥΝΗ

Τὴν ὥρα ὅπου σ' ἄκουσα νὰ γρατσουνᾷς τὴ θύρα
φοροῦσα τὰ παπούτσιά μου· γιατί αὐτὸς ποῦ πῆρα,
(καὶ εἶνε Σαλαμίνιος ὁ ἄνδρας μου), φιλτάτῃ,
γερὸ κουπὶ μοῦ τράβαγε τὴ νύχτα στὸ κρεβάτι.
[Ἔτσι δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ κοιμηθῶ σιμά του],
καὶ τώρα μόλις βούτηξα κι' αὐτὸ τὸ φόρεμά του.

Α' ΓΥΝΗ

Νά, τώρα βλέπω ποῦρχεται ἐδῶ κ' ἡ Κλειναρέτῃ,
καὶ ἡ Σωστράτῃ... ἔρχεται μαζὺ κ' ἡ Φιλαινέτῃ...

(Καταφθάνουσι βαθμηδὸν πολλαὶ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ὁμοῦ, φέρουσαι ἀνὰ χεῖρας
ἐνδύματα ἀνδρῶν).

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ ἐρχομένη πρὸς αὐτάς :

Ἐλᾶτε γρήγορα καὶ σεῖς, γιατί ὠρκίσθ' ἡ Γλύκῃ
πῶς ὅποια θ' ἔρθῃ ὑστερνὴ θὰ φάῃ καταδίκη,
[καὶ φοβερὴ ἀλήθεια],
τρεῖς μπότσεσ ἀδολο κρασί, κ' ἓνα σταμνὶ ρεβίθια.

Α' ΓΥΝΗ

Νὰ καὶ τοῦ Σμικυθίωνος ἡ Μελιστίχη πάλι,
ποῦ τῆς ἀρβύλες τῆς πλατειᾶς τ' ἀνδρός τῆς ἔχει βάλῃ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θαρρῶ πῶς εἶνε μόνη αὐτή, ποῦ ἡσυχία βρῆκε
τὴ νύχτ' ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς, καὶ τῶσκάσε καὶ βγῆκε.

Β' ΓΥΝΗ

Καλὲ δὲν βλέπετ' ἀπὸ κεῖ κι' αὐτὴ τὴ Γευσιστράτῃ
τοῦ ταβερνιάρῃ, ποῦ ῥχεται μ' ἓνα κερί τρεχάτῃ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Νὰ κ' ἡ Φιλοδωρήταινα... νὰ καὶ ἡ Χαιρητάδῃ...
 Οὐ!... βλέπω κι' ἄλλες ποῦ ῥχονται, δλόκληρο κοπάδι·
 ὅλο τὸ ἄνθος δηλαδὴ τῆς πόλεως.

(Εἰσέρχεται πληθὺς γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουν ἐκατέρωθεν τὰ
 δύο τμήματα τοῦ χοροῦ).

Γ' ΓΥΝΗ ἐρχομένη ταχέως

Οὐφ! πόσο,

φιλτάτῃ, ἐκοπίασα, ὥς ποῦ νὰ ξετρυπώσω!
 γιατί ἔφαγεν ὁ ἄνδρας μου ὅσες σαρδέλλες εἶχα
 τὸ βράδυ, καὶ μοῦ πνίγηκε τὴ νύχτ' ἀπὸ τὸ βῆχα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καθῆστε, τώρα ποῦσθ' ἐδῶ,
 νὰ σᾶς ρωτήσω καὶ νὰ ἰδῶ
 ἂν ἴσως κ' ἐκτελέσατε τὰ προμελετημένα
 στῶν Σκίρων τὴν πανήγυρι.

Δ' ΓΥΝΗ

Ἄ, ὅσο δὰ γιὰ μένα,
 ἔχω στῆς ἀμασχάλες
 καὶ ἀπὸ δάσος πειὸ πυκνὲς τῆς τρίχες καὶ μεγάλες,
 κατὰ τὴ συμφωνία μας. Ἐκαμα κι' ἄλλο ἀκόμα·
 ὅταν ἐπῆγε ὁ ἄνδρας μου στὴν ἀγορά, τὸ σῶμα
 πασάλειψα, καὶ στάθηκα στὸν ἥλιον ὅλη μέρα.

Ε' ΓΥΝΗ

Μὰ τὸ ξυράφι πέταξα ἀπὸ τὸ σπίτι πέρα,
 καὶ τρίχες ἄφησα κ' ἐγὼ στὸ σῶμά μου νὰ βγάζω,
 ποῦ, ὅσο εἶνε δυνατό, γυναῖκα νὰ μὴ μοιάζω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἔχετε καὶ τὰ γένεια σας, ποῦ ὅταν θὰ μπορέσουμε
 νὰ συναχθοῦμε, εἴπαμε πῶς ὅλες θὰ φορέσουμε;

Δ' ΓΥΝΗ

Ὡραῖα γένεια ἔφτιασα κ' ἐγὼ, μὰ τὴν Ἐκάτῃ!

Ε' ΓΥΝΗ

Κ' ἐγὼ πολὺ καλῆτερα κι' ἀπὸ τοῦ Ἐπικράτη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καὶ σεῖς τί λέτε;

Δ' ΓΥΝΗ

Σύμφωνες, καὶ μὲ τὴν ἴδια γνώμη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βλέπω λοιπὸν πῶς κάματε καὶ ὅλα τᾶλλ' ἀκόμη,
κ' ἐπήρατ', ὅπως εἶπαμε, Λακωνικὲς κουντοῦρες,
καὶ ἀνδρικὰ φορέματα, καὶ ἀνδρικὲς μαγκοῦρες.

Ζ' ΓΥΝΗ

Κ' ἐγὼ ἐπῆρα μία
ἀπ' τὸν ξυλοκουβαλητὴ ἐκεῖνον τὸ Λαμία
τὴν ὥραν ποῦ κοιμώτανε.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Φαίνεται' αὐτὴ τὸν κάνει
ποῦ, ὅταν τὴ φορτώνεται στοὺς ὤμους, ὅλο κλάνει.

Α' ΓΥΝΗ

Μὰ τὸ Θεό! ἂν ἔφερνε τοῦ Ἄργου τὸ τομάρι
ποῦχε τὰ μάτια τὰ πολλὰ, μποροῦσε νὰ τὴν πάρῃ
κι' ὅλον νὰ βγάλῃ στὴ βοσκὴ τὸν Δῆμον Ἀθηναίων!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἐλᾶτε, τί θὰ κάνουμε νὰ ποῦμε τώρα πλέον,
ὅσο τᾶστέρια φαίνονται στὸν οὐρανὸ νὰ λάμπουν.
Γιατ' ἡ Βουλὴ, ὅπου ἐμεῖς κ' ἡ φίλες ὅλες θὰ ἔμπουν,
πρέπει νὰ γίνῃ τὸ πρωῒ.

Α' ΓΥΝΗ

Ἄ, ὥστε, μὰ τὸν Δία,
τὰς θέσεις μας θὰ πάρουμε μπροστὰ στὰ Πρυτανεῖα,
κάτ' ἀπ' τὸ βράχο τῆς Πνυκός.

Η' ΓΥΝΗ εἰσέρχεται κρατοῦσα ἡλακᾶτην καὶ νήθουσα μαλλίον.

Τὴν ὥρα νὰ μὴ χάνω,
πῆρα καὶ τοῦτα τὰ μαλλιά μέσ' στὴ Βουλὴ νὰ ξάνω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ ἐν ὄργῃ.

Γεμάτῃ νῶνε ἡ Βουλὴ καὶ λόγου τῆς νὰ ξαίνῃ ; !

— τί λές, δυστυχισμένη ;

Η' ΓΥΝΗ

Βέβαια, μὰ τὴν Ἄρτεμι ! μαζὺ μ' αὐτὴ πηγαίνω·
καὶ τάχα τί χειρότερα θ' ἀκούσω κι' ἂν θὰ ξαίνω ;
Εἶν' τὰ παιδάκια μου γυμνά.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Κατάλαβες τί κάνεις,

νὰ πᾶς καὶ σὺ νὰ ξάνῃς

τὴν ὥρα, ποῦ δὲν πρέπει

κάνενας ἵχνος γυναικὸς ἀπάνω μας νὰ βλέπῃ ;

Καλὰ θὰ τὴν παθαίναμε ἂν ἔβγαινε κάμμιά,

κι' ἀδρασκελῶντας τὰ σκαμνιά

τῇ φούστα τῆς ν' ἀνοίξῃ,

καὶ στὴ γεμάτῃ τῇ Βουλὴ τὸ πρᾶμά τῆς νὰ δείξῃ.

Ἄν ὅμως πᾶμε πειρὸ μπροστὰ τῆς θέσεις μας νὰ πιάσουμε,
χωμένες μέσ' τὰ ροῦχά τους, ὅλους θὰ τοὺς γελάσουμε.

Κ' ἐκεῖ ποῦ θὰ καθήσουμε

καὶ γένεια θὰ κολλήσουμε,

ποιὸς δὲν θὰ πῇ πῶς εἴμαστε σὰν ἄνδρες στὴν ἀράδα ;

Κι' ὁ στρατηγὸς Ἀγύρριος, ποῦχε τὴ γενειάδα

τοῦ Πρόνομου, ἐκρύφτηκε τὸ ἴδιο καὶ καλήτερα·

κι' ὅμως γυναίκα ἦτανε καὶ λόγου του προτήτερα !

Καὶ τί μεγάλα πράματα κάνει στὴν πόλι τώρα !

Ἔτσι λοιπὸν θὰ κάνουμε κ' ἐμεῖς καλὸ στὴ χώρα

ἀπ' αὔριο, ἡ τόλμη μας ἂν πάῃ κατ' εὐχὴ,

καὶ πάρουμε στὰ χέρια μας τοῦ τόπου τὴν ἀρχή·

γιατί, καθὼς τὸν φτιάнуουμε αὐτὸν τὸν τόπο πειά,

οὔτε πανιὰ τὸν πᾶν' ἐμπρός, μὰ οὔτε καὶ κουπιά !

Η' ΓΥΝΗ

Μὰ τὸ γυναικοπάζαρο πῶς θὰ μπορέσῃ πάλι

καὶ ρήτορες νὰ βγάλῃ !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καὶ στής γυναῖκες ρήτορες μπορεῖ κανεῖς νὰ βρίσκη.
 Λένε πῶς καὶ οἱ πούστηδες ἐκεῖν' οἱ νεανίσκοι
 βγαίνουνε ὅλοι ρήτορες κι' ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοὺς.
 Μήπως κ' ἐμεῖς δὲν κάνουμε ἴδια δουλειὰ μ' αὐτούς ;

Η' ΓΥΝΗ

Δὲν ξέρω ἢ κακομοίρα·
 μὰ γίνονται πολλὰ κακὰ ἐκεῖ ποῦ λείπ' ἢ πεῖρα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γι' αὐτὸ κ' ἐμαζευθήκαμε λοιπὸν 'ς αὐτὸν τὸν τόπο,
 γιὰ νὰ προμελετήσουμε, γειτόνισσες, τὸν τρόπο.
 Κάμετε γρήγορα λοιπὸν τὰ γένεια νὰ κολλήσετε,
 ὅσες ἐσχεδιάσατε πῶς πρέπει νὰ μιλήσετε.

Θ' ΓΥΝΗ (πρὸς τὴν Η' Γυναῖκα).

Κουτή, καὶ ποιά εἶν' ἀπὸ μᾶς, ὅπου δὲν ἔχει γλῶσσα
 ποῦ νὰ μὴν κόβῃ τόσα ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βάλτε τὰ γένεια κάθε μιά, τὴν ὥρα της μὴ χάνη,
 κι' ἄς γίνῃ ἄνδρας· ἐγὼ δὲ θὰ βάλω τὸ στεφάνι,
 καὶ γένεια θὰ κολλήσω
 ἂν ἴσως καὶ μοῦ κατεβῇ μπροστά σας νὰ μιλήσω.
 (Ἐκτελοῦν ὅλαι).

Β' ΓΥΝΗ

Γλυκειά μου Πραξαγόρα,
 σκέψου, καϋμένη, τώρα—
 ἀστεία κᾶπως φαίνεται ἢ γενειάδ' αὐτή.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἀστεία ; καὶ γιατί ;

Β' ΓΥΝΗ (ἐφαρμόζουσα τὴν γενειάδα).

Μὰ ἔτσι, μὲ τὰ γένεια μας καὶ σαγονοδεμένες,
 μοιάζουμε ὅλες μὲ σουπιές ἀπ' τὴ φωτιά καϋμένες.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ (λαμβάνουσα ὕψος κωμικῶς σοδαρόν).

Ὁ ὑπηρέτης τοῦ βωμοῦ τὴ γάττ' ἄς τριγυρίσῃ
κι' ἄς ἔβγῃ μὲ τὸ αἶμά της τῆς ἔδρες νὰ ραντίσῃ.

Ἔ! Ἀριφράδῃ! σώπασε! — Καὶ λόγο ποιὸς θὰ βγάλῃ;

Θ' ΓΥΝΗ

Ἐγώ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Λαμπρά! νὰ στέφανος, καὶ βάλ' τον στὸ κεφάλι.

Θ' ΓΥΝΗ ἐκτελοῦσα.

Νά με λοιπόν!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἔ, μίλησε!

Θ' ΓΥΝΗ

Ἔτσι τὸ λές ἐσύ;

Πῶς θὰ μιλήσω δηλαδή προτοῦ νὰ πιῶ κρασί;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γιὰ ἰδέες· κρασί θέλει νὰ πιῇ!

Θ' ΓΥΝΗ

Καὶ βέβαια· γιατί;

φορῶ στεφάνι, βρὲ κουτὴ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Φύγε ἀπὸ 'δῶ ἐσύ, τρελλή!

γιατί τὰ ἴδια, φαίνεται, θὰ φτιάσῃς στὴ Βουλὴ.

Θ' ΓΥΝΗ

Γιατί, παρακαλῶ; γιατί;

δὲν πίνουν στὴ Βουλὴ κι' αὐτοί;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Εἶσαι βεβαία; πίνουνε μέσ' στὴ Βουλὴ ποῦ πᾶνε;

Θ' ΓΥΝΗ

Κι' ἀπ' τὸ καλῆτερο κρασί, μὰ τὴ θεά, ρουφᾶνε·

γι' αὐτὸ κ' ἢ κάθ' ἀπόφασι, ποῦ ἀπ' τῇ Βουλῇ μας βγαίνει
ὅταν μεθοῦν, εἶνε κι' αὐτὴ σὰν τούτους μεθυσμένη.

ὦ, μὰ τὸν Δία τὸ θεό,
ρουφᾶνε, σοῦ τὸ βεβαιῶ.

Καὶ ποιὰ θὰ ἦταν ἀφορμὴ τέτοια κακὰ νὰ γίνουνε,
ἂν ἴσως στὴ Βουλῇ κρασί δὲν βρίσκανε νὰ πίνουνε ;
Μὰ μεθυσμένοι κάθονται καὶ θρίζονται καὶ βρίζουνε,
καὶ οἱ τοξόται [μπαίνουνε στὴ μέση καὶ χωρίζουνε,
καὶ σπρώχνονται καὶ σπρώχνουνε]
καὶ τοὺς μπεκρῆδες διώχνουνε !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τράβα καὶ κάτσε κάτω σύ ! Εἶσαι κολοκυθένια !

Θ' ΓΥΝΗ

Μὰ τὸ θεό, τὸ ἤθελα νὰ μείνω δίχως γένεια,
γιατὶ θὰ σκάσω ἀπ' τοῦ κρασιοῦ τῇ δίψα τῇ μεγάλη.
(ἀποσύρεται)

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἔ ! μήπως ἔχει ὄρεξι νὰ ρητορέψη ἄλλη ;

Ι' ΓΥΝΗ

Ἐγώ !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἐμπρὸς τοῦ λόγου σου, βάλ' τὸ στεφάνι αὐθωρεί,
γιατὶ κ' ἢ ὦρα προχωρεῖ.

Μίλησε σὺ λοιπὸν καλὰ, στάσου σὰν ἄνδρας ντούρα,
καὶ στῆριξε τὸ σῶμά σου καλὰ μὲ τῇ μαγκούρα.

Ι' ΓΥΝΗ στεφανομένη καὶ λαμβάνουσα τὸν λόγον.

Ἦθελα ἄλλη νὰ 'βγαине ρητόρισσα προτήτερα,
ν' ἀγόρευε καλήτερα
στὴν ἄκρη νὰ καθήσω.

ἄλλα, ἐγὼ τούλάχιστον ποτέ μου δὲν θ' ἀφήσω,
γιατὶ δὲν εἶν' καλὴ δουλειά,

ν' ἀνοίγουν μόνο γιὰ νερὸ τοὺς λάγκκους μέσ' στὰ καπηλιά.
Δὲν τὸ φρονῶ, μὰ τῆς θεές...

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ τῆς θεές ! ποῦ τρέχεις,
δυστυχισμένο θηλυκό ! τὸ νοῦ σου ποῦ τὸν ἔχεις ;

Ι' ΓΥΝΗ

Μπα ! σφάλμα ἔκαμα ; καὶ ποιό ;
Ἐγὼ δὲ ζήτησα νὰ πιῶ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ὅλα τὰ εἶπες μιὰ χαρά· μὰ στῆς θεές ὠρκίστηκες
ἄνδρας ἐσύ, πῶς μίλησες μὲ λέξεις γυναικίστικες ;

Ι' ΓΥΝΗ

Οὐ !... ναί, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Παῦσε καὶ σὺ τῇ λίμα,
γιατὶ ἐγὼ γιὰ τὴ Βουλὴ δὲν κάνω οὔτε βῆμα,
ἂν ἴσως δὲν προγυμνασθῶ.

(τῆς ἀφαίρει τὸν στέφανον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν).

Ι' ΓΥΝΗ

Φέρ' τὸ στεφάνι πίσω·
τώρα μελέτησα καλὰ καὶ θὰ τὸ ξαναρχίσω.
(λαμβάνει τὸν στέφανον ἐκ νέου καὶ τὴν στάσιν τοῦ ρήτορος)
— Ἐγὼ λοιπόν, γυναῖκές μου...

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γυναῖκες, — συφορά σου, —
τοὺς ἄνδρας πάλι κοπανᾷς ποῦ βλέπεις μπρὸς σου ;

Ι' ΓΥΝΗ

Στάσου !

μοῦ φάνη τὸν Ἐπίγονο πῶς εἶδα [ἀπὸ πίσω]
καὶ μὲ γυναῖκες νόμισα πῶς πρέπει νὰ μιλήσω.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γκρεμίσου ἀπ' αὐτοῦ καὶ σὺ, καὶ κάθησε πειδὸ κεῖθε·
θὰ πάρω ἐγὼ τὸ στέφανο καὶ θὰ μιλήσω. — Εἶθε

τὴν προσευχή μου οἱ θεοὶ ν' ἀκούσουν τοῦρανοῦ,
καὶ νὰ 'πιτύχουν ὅλ' αὐτὰ ποῦ μοῦ 'ρθανε στὸ νοῦ.

(Ἀνέρχεται ἐπὶ λίθου καὶ ἀγορεύει :)

'Αγαπῶ κ' ἐγὼ τὸν τόπο, ὅπως σεῖς, ὦ ἄνδρες, ὅλοι,
καὶ γι' αὐτὸ δὲν ὑποφέρω ὅσα γίνονται στὴν πόλι.
Εἶνε ὅλ' οἱ ἄρχοντές μας παληανθρώποι πέρα-πέρα,
κι' ἂν φανῇ κάνεις πῶς εἶνε ἀγαθὸς γιὰ μιὰν ἡμέρα,
θᾶνε μασκαράς γιὰ δέκα. 'Σ ἄλλον ἔδωκες τὴ θέσι ;
ἄλλα θᾶχης· ἀπ' τὰ χεῖρου στὰ χειρότερα θὰ πέση.

Δύσκολο κάνεις νὰ βάλῃ

νοῦ καὶ φρόνησι μὲ λόγια σὲ ἀνόητο κεφάλι.

Σεῖς φοβεῖσθε πάντα ὅσους τὴν ἀγάπη τους σᾶς δίδουν,
κι' ὅλο γλείφετε ἐκείνους, ὅπου πάντα σᾶς προδίδουν.

'Ἦταν ἐποχή, ὦ ἄνδρες, ποῦ Βουλές δὲν λειτουργοῦσαν,
τὸν 'Αγῶρριον ἐν τούτοις νὰ τὸν βρίζουν δὲν ἀργοῦσαν·

τώρα ποῦχομε Βουλή,

ἐπαινοῦν αὐτὸν ποῦ δίδει τὸν παρὰ τὸν πειὸ πολὺ·

κι' ὅποιος μερδικὸ δὲν παίρνει, κρίνει ἄξιον θανάτου
ὅποιον βουλευτὰς πληρώνει νὰ κερδίζῃ τὴ δουλειά του.

Α' ΓΥΝΗ

'Στὴν 'Αφροδίτῃ ! μίλησες μὲ φρόνησι μεγάλη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τὴν 'Αφροδίτῃ ἔπιασες, δυστυχισμένη, πάλι ;
Λαμπρὰ θὰ τὰ κατὰφερνες καὶ στὴ Βουλή ἀπάνω,
τὸ ἴδιο ἂν σοῦ ξέφευγε.

Α' ΓΥΝΗ

Μπᾶ, δὲν τὸ ξανακάνω,

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τὸ νοῦ σου, καὶ φορὲς πολλὲς
μὴ συνηθίσῃς νὰ τὸ λές.

(Ἐξακολουθοῦσα τὴν ἀγόρευσίν της).

'Όταν κάμμιά συμμαχία γιὰ τὴν πόλι ἐσυμφωνεῖτο,
ἔλεγαν πῶς ἂν δὲν γίνη, συμφορὰ τρανὴ θὰ ᾔτο·

κι' ὅταν ἐγινόταν πάλι,

ἔπεφταν σὲ στενοχώρια καὶ ᾽ς ἀπελπισιὰ μεγάλη·
κι' ἀπ' τοὺς ρήτορας κανένας, ἢ γιὰ τό 'να ἢ γιὰ τᾶλλο
συμβουλὴ ἂν εἶχε δώση, πάθαινε κακὸ μεγάλο.

Ὁ φτωχός, ὅπου γιὰ φόρο οὗτ' ἓνα λεπτὸ δὲν δίνει,
σκούζει πάντα πῶς ὁ στόλος πρέπει ἄφευκτα νὰ γίνη,
ἀπὸ τᾶλλο δὲ τὸ μέρος πλούσιοι καὶ γεωργοί,

[πῶχουνε παρὰ καὶ γῆ],

δὲν τὸν θέλουν. Εἶχες πρῶτα μὲ τοὺς Κορινθίους γίνη
ἄσπονδος ἐχθρός, τὸ ἴδιο σ' ἐμισούσανε κ' ἐκεῖνοι·

τώρα ἔχουνε στὸ νοῦ

φίλοι σου νὰ γίνουν, τώρα φίλος τους καὶ σὺ γενοῦ.

Ἄργειος [ὁ δημαγωγός, ποῦνε σοφὸς καὶ φρόνιμος],
εἶν' ἀμαθής· κ' εἶνε γιὰ σᾶς σοφὸς ὁ Ἱερώνυμος,

[ἐκεῖνο τὸ κοροῖδο,

ποῦ σᾶς τὰ κάνει ροῖδο!]

Σὺ λοιπὸν εἶσαι, ὦ Δῆμε, ἡ αἰτία ὅλου τούτου,
ποῦ μοιράζετε τὸ χρῆμα καὶ τοῦ δημοσίου πλούτου,

καὶ κυττᾷτ' ἰδιαιτέρως

τί καθένας θὰ μπορέσῃ νὰ τραβήξῃ κατὰ μέρος,

κ' οἱ πολῖται, ὅλ' οἱ μπουῖφοι,

νὰ κυλιῶνται ἀπὸ δῶθε καὶ ἀπὸ κεῖ σὰν κλωτσοσκοῦφι.

Ἄν ᾽ς ἐμένα θὰ πεισθῇτε,

ἔχετε καιρὸ ἀκόμῃ καὶ μπορεῖτε νὰ σωθῇτε.

Σᾶς προτείνω λοιπὸν τώρα

νὰ ἐμπιστευθῇτε ὅλοι στῆς γυναῖκές μας τὴ χώρα,

ποῦ τῆς ἔχουμ' ἐπιστάτες καὶ ταμίες μέσ' στὸ σπίτι!

Α' ΓΥΝΗ

Εὐγε! εὐγε! Μὰ τὸν Δία!...

Β' ΓΥΝΗ

Πές τα! πές τα, συμπολίτη!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πόσο εἶνε ἡ γυναῖκα ἀπ' τὸν ἄνδρα πειὸ καλή,

θὰ σᾶς τ' ἀποδείξω τώρα. Πρῶτον, πλένει τὸ μαλλί!

πάντα σὲ θερμὸ νερό,
σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ νόμο, ποῦταν στὸν παλῆον καιρό.
Καὶ ποτὲ δὲν θὰ τῇ δῆτε τῇ γυναῖκα, κατὰ πόδα

νὰ πηγαίνει μὲ τῇ μόδα.

Ἄν τῶν Ἀθηνῶν ἡ πόλις ἤθελε ν' ἀκολουθῇ
ᾧ,τι κάνουν ἡ γυναῖκες, δὲν θὰ εἶχε καὶ σωθῇ,

κι' ἂν δὲν εἶχε τέτοια νόσο

νὰ μᾶς ξεφουρνίζῃ τάχα καὶ μιὰ μόδα κάθε τόσο ;
Ἡ γυναῖκες ὅπως πρῶτα κάθονται καὶ τηγανίζουν·
ὅπως πρῶτα μὲ τῇ στάμνα στὸ κεφάλι τοὺς γυρίζουν·
ὅπως πρῶτα θεσμοφόροι τρέχουνε στὸ πανηγῦρι·
ὅπως πρῶτα ξεροτρίβει κάθε μιὰ τὸ νοικοκύρη·
ὅπως πρῶτα τοὺς γαμιάδες μέσ' στὸ σπίτι κρυφοβάνουν·
ὅπως πρῶτα τοὺς μεζέδες τοὺς καλῆτερους τοὺς φτιάχνουν·
ὅπως πρῶτα κρασοπίνουν [καὶ περνοῦν ζωὴ καὶ κόττα].
κ' ἐπὶ τέλους τὸ γαμίσι τοὺς ἀρέσει ὅπως πρῶτα !
Εἰς αὐτὲς λοιπόν, ὦ ἄνδρες, ὥς ἀφήσουμε τὸν τόπο,
δίχως πλέον νὰ ρωτᾶμε γιὰ νὰ μάθουμε τὸν τρόπο

ὅπου θὰ διοικηθοῦμε·

ἀλλὰ τοῦτα νὰ σκεφθοῦμε :

ὅτι σὰν καλὲς μαννάδες, θὰ σκεφθοῦν ἐκεῖνες πρῶτες
ναῦρουν τρόπο γιὰ νὰ σώσουν τοὺς δικούς των στρατιῶτες·

κι' ἄλλη ποιὰ, ἂν ὅχ' ἡ μάνα,

θὰ φροντίσῃ γιὰ νὰ στείλῃ στὸ παιδί της κουραμανα ;
Μόνον ἡ γυναῖκα ξέρεῖ τὸν παρὰ νὰ κομποδένη,
καὶ ποτὲ στὴν ἐξουσία δὲν ἐβγῆκε ἀπατημένη,
γιατ' αὐτὴ ξέρεῖ τὸν τρόπο [μὲ τὰ λόγια τὰ μεγάλα]
ν' ἀπατάῃ καὶ τὸν ἄνδρα. Ἀφῆσέ τα πειὰ καὶ τᾶλλα.
Ἄν πεισθῇτε ᾧ ὅσα εἶπα καὶ μ' ἀκούσετε κ' ἐμένα,
θὰ περάσετε, πολῖται, τῇ ζωὴ εὐτυχισμένα.

(κατέρχεται τοῦ λίθου).

Α' ΓΥΝΗ

ὦ Πραξαγόρα μου γλυκειά! τὰ εἶπες μιὰ χαρά.
Καὶ ὅλ' αὐτὰ ποῦ τᾶμαθες, φτωχή μου;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μιὰ φορά

μέσ' στῆς φευγάλας τὸν καιρό, ὅπως κ' ἡ ἄλλες βγῆκα,
κ' ἔμεινα μὲ τὸν ἄνδρα μου ἐκεῖ κοντὰ στὴν Πνύκα·
ἄκουα τὸ λοιπὸν ἐκεῖ παρλάτες κατὰ κόρον,
κ' ἔτσι τὴν ἔμαθα κ' ἐγὼ τὴν τέχνη τῶν ρητόρων.

Α' ΓΥΝΗ

Ἄφοῦ λοιπόν, βρὲ ἀδελφή,
ἀδίκως δὲν ἐγίνηκες σπουδαία καὶ σοφή,
σ' ἐκλέγουμ' ἀπὸ σήμερα καὶ στρατηγὸ μεγάλη,
ἂν τὰ πιτύχης ὅλ' αὐτά, ποῦ σοῦ ῥθαν στὸ κεφάλι.
Μ' ἂν πληρωθῇ ὁ Κέφαλος καὶ πεταχθῇ μπροστά σου
κ' εἰπῇ ὅτι μ' αὐτὰ ποῦ λὲς δὲν εἶσαι στὰ σωστά σου,
τί θὰ τοῦ εἰπῆς, παρακαλῶ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θὰ 'πῶ πῶς ἐτρελλάθη.

Α' ΓΥΝΗ

Δὲν εἶν' ἡ πρώτη δὲ φορά ποῦ ὁ κόσμος θὰ τὸ μάθῃ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πῶς εἶν' ὑποχονδριακός.

Α' ΓΥΝΗ

Καθένας πειὰ τὸ βλέπει.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἔ, θὰ τοῦ εἰπῶ πῶς φέρνεται στὴν πόλι ὅπως πρέπει,
μὰ φτιάνει πιάτα ἄσχημα.

Α' ΓΥΝΗ

Καὶ ἂν σὲ κοροϊδέψῃ
καὶ ὁ Νεοκλείδης ὁ τσιμπλῆς, τί θὰ τοῦ εἰπῆς;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Νὰ στέψῃ

καὶ σὰν μπορῇ εὐκόλως,
ὥς διακρίνη τὴ μεριά ποῦν' τοῦ σκυλλιοῦ ὁ κῶλος.

Α' ΓΥΝΗ

Καὶ ἂν σοῦ φτιάσουν τὴν δουλειά;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τί λόγος! νὰ δὰ ἡ ὥρα!
θὰ τὸ δεχτῶ· ὅσο γι' αὐτὸ εἶμαι δασκαλα τώρα!

Α' ΓΥΝΗ

Κι' αὐτὸ δὲν τὸ σκεφθήκαμε: "Ἄν ἔλθουν οἱ τοξόται
καὶ σὲ μαλλιοτραβήξουνε, σὰν τί θὰ κάμης τότε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ (δεικνύουσα τὸν τρόπον τῆς ἀμύνης).

Νά, θὰ τοὺς σπρώξω ἔτσι δὰ μὲ δύναμι μεγάλη,
ἀλλὰ στὴ μέση, ἔννοια σου, κἀνεῖς δὲν θὰ μὲ βαλῇ

Α' ΓΥΝΗ

Καὶ τέλος ἂν σὲ πιάσουνε, τοὺς λέμε καὶ σ' ἀφίνουν.

Η' ΓΥΝΗ

Αὐτὰ ποῦ θυμηθήκατε μποροῦν λαμπρὰ νὰ γίνουν·
μ' αὐτὸ δὲν τὸ σκεφθήκαμε: Καὶ πῶς θὰ θυμηθοῦμε
τὰ χέρια νὰ σηκώσουμε ἐκεῖ ποῦ θὰ βρεθοῦμε,
ἀφοῦ ἐσυνηθίσαμε τὰ σκέλια νὰ σηκώνουμε;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τὸ πρᾶμα εἶνε δύσκολο· ἀλλὰ τὸ κατορθώνουμε
πειὸ εὐκόλα νὰ γίνη,

ἄρκει τὸ ἓνα μπράτσο μας ὀλόγυμνο νὰ μείνῃ.

Ἐμπρὸς λοιπὸν τὰ ροῦχά σας σηκῶστε τώρα, φίλες,
περάστε τῆς Λακωνικῆς στὰ πόδια σας ἀρβύλες,
καὶ δέστε ὅπως εἶδατε τοὺς ἄνδρες νὰ τῆς δένουν,
ὅταν στὴν πόρτα βγαίνουνε, ἢ στὴ Βουλὴ πηγαίνουν.

Καὶ ὅταν ταῦτα γίνουνε μὲ τὴ σοφὴ σας ἔννοια,
κολλᾶτε καὶ τὰ γένεια·

κι' ὅταν καλὰ τὰ δέσετε,

αὐτὰ τοῦ ροῦχα τῶν ἀνδρῶν, ποῦ κλέψατε, φορέσετε,

ένα τραγοῦδι βλάχικο ἀρχίζετε, σάν γέροι,
καί προχωρεῖτε ψέλνοντας μέ τὸ ραβδί στὸ χέρι

Β' ΓΥΝΗ

Καλὰ τὰ λές· ἄς πᾶμ' ἐμπρὸς ἐμεῖς ἢ πειδὸ μεγάλες,
γιατὶ στήν Πνύκα θ' ἄρθουνε ἀπ' τοὺς ἀγροὺς καὶ ἄλλες.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γρήγορα κάμετ' ὅμως,
γιατ' εἶνε κ' ἓνας νόμος :

ὅσοι στήν Πνύκα γιὰ νὰ πᾶν πρῶτ'—πρῶτ' δὲν ἔβγουν,
οὔτε παλοῦκι δὲν βαστοῦν στὰ χέρια τους σάν φεύγουν.

(Αἱ γυναῖκες μεταμφιέζονται εἰς ἄνδρας).

ΧΟΡΟΣ

Ἔφθασ' ἡ στιγμή, ὦ ἄνδρες· στή γραμμὴ καὶ ξεκινᾶτε·
τοῦτο πάντοτε νὰ λέτε καὶ ποτὲ μὴν τὸ ξεχνᾶτε·
εἶν' ὁ κίνδυνος μεγάλος ἂν μᾶς πιάσουνε στή φάκα,
νὰ σκαρώνουμε τὴ νύχτα στὸ σκοτάδι τέτοια φιάκα.

Α' ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ

Πᾶμε στή Βουλή, ὦ ἄνδρες. Τὸ μισθό του θὰ τὸν χάσῃ,
ὅπως εἶπ' ὁ νομοθέτης, ὅποιος τὸ πρῶτ' δὲν φθάσῃ
σκονισμένος, τσιμπλιασμένος [καὶ μ' ἀχτένιστα μαλλιά],
καὶ χωρὶς νὰ φάῃ ἄλλο, παρὰ μόνο σκορδαλιά.

Σμίκυθε, Χαριτιμήδη, καὶ σὺ Δράκη, ξεκινᾶτε

κι' ὅ,τι πρέπει μὴ ξεχνᾶτε,

μήπως καὶ σᾶς φύγῃ λόγος, ποῦ στὸ πρᾶμα δὲν συμφέρει·
κι' ὅταν πάρῃ ὁ καθένας καὶ τὸ σύμβολο στὸ χέρι
καὶ καθήσουμε στῆς ἑδρες σοβαρὰ καὶ στήν ἀράδα,
θὰ ψηφίσουμ' ὅ,τι θέλει κάθε μιά μας φιλενάδα—

ὦ τί λάθος, πῶ, πῶ, πῶ!

φίλος, ἤθελα νὰ εἰπῶ!

Β' ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ (δεικνύων πρὸς ἀριστερά)

Ἔχετ' ἀπὸ κεῖ τὸ νοῦ σας· σπρῶχτέ τους νὰ φύγουν, ὅσοι
ἔρχοντ' ἀπ' τὴν πόλι νύχτα καὶ προτοῦ νὰ ζημερώσῃ,

μόνον τὸ μισθὸ νὰ πάρουν,
καὶ νὰ κάτσουν νὰ λιμάρουν.

Γιατ' οἱ Βουλευταί μας πρῶτα εἶχαν ἔθιμο καλό·

καὶ κανέννας δὲν τολμοῦσε νὰ ζητήσῃ ὁβολό·

κι' ὅλοι ἔπαιρναν μαζύ τους, στὸν καιρὸ τοῦ Μυρρωνίδη,

ἐν' ἄσκι νερό, ψωμάκι, τρεῖς ἐλγές κ' ἓνα κρομμύδι.

Σήμερα, γιὰ νὰ σκεφθοῦνε στῆς πατρίδος τὸ καλό,

θέλουνε κ' ἡμεροδοῦλι, λές καὶ κουβαλοῦν πηλό.

(Ἀπέρχονται γυναῖκες καὶ χορὸς πρὸς ἀριστερά, μετημφισμέναι εἰς ἄνδρας καὶ ψάλλουσαι).¹

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὸ αὐτὸ μέρος μὲ τὸ τῆς προηγουμένης πράξεως. Ἐξέρχεται ὁ ΒΛΕΠΥΡΟΣ, φέρων στενὰς γυναικείας ἐμβάδας εἰς τοὺς πόδας, ἡμίγυμνοι καὶ κακῶς κρυπτόμενος ὑπὸ βραχὺ ἐρυθρὸν γυναικεῖον χιτῶνιον. Κρατεῖ τὴν κοιλίαν τοῦ καὶ προφανῶς ἀναζητεῖ κατάλληλον θέσιν πρὸς ἀφόδουςιν. Εἶνε νύξ).

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ μόνος

Μωρέ ! τί πράματα εἶν' αὐτά !... εἶνε σχεδὸν ἡμέρα,
κι' ἀκόμα ἡ γυναῖκα μου δὲν φαίνετ' ἐδῶ πέρα.

Πῶς γλίστρησε ;... τί ἐστάθηκε ;...

ποῦ πῆγε καὶ μοῦ χάθηκε ;...

Ἐκεῖ ποῦ ἐκοιμώμουνα, μοῦ ἔρχεται νὰ χέσω·

ζητῶντας τῆς ἀρβύλες μου στὰ πόδια μου νὰ δέσω

καὶ τὸ χιτῶνα γιὰ νὰ βγῶ, στὸ σκότος ψηλαφοῦσα

ἐδῶ κ' ἐκεῖ, μὰ πουθενὰ νὰ ταῦρω δὲν μποροῦσα.

(¹) **Σημ. Μετ.** Ὡς ἄσμα τοῦ χοροῦ ἐτονίσθη διὰ τὴν παράστασιν ἡ πρώτη στροφή «Ἐφθασ' ἡ στιγμή, ὦ ἄνδρες» ἐλλείπει ἄλλου καταλληλοτέρου χωρίου.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Κοπριᾶς στήν πόρτα εἶχε φθάσῃ
 κ' ἐχτύπαγε μέ βιάσι,
 πέρασα τῆς παντοῦφλές της, ὅπου αὐτὴ ἐφόρει,
 κι' αὐτὸ τὸ πανωφόρι...

Μὰ τώρα ποῦ νὰ βρῇ κἀνείς καλὴ μεριά νὰ χέσῃ ;
 Ἔ, νύχτα, — ὅπου κι' ἂν σταθῇς πάντα θὰ βρῇς μία θέσι·
 ὅπου κι' ἂν χέσω δηλαδὴ κανέναν δὲν μὲ βλέπει.

(Ἀναζητῶν τὸ κατάλληλον μέρος :)

ὦχ ! κακορροΐζικος ἐγώ ! τί ξύλο ποῦ μοῦ πρέπει !
 μὲ μιὰ γυναῖκα νὰ μπλεχθῶ ἀπάνω στὰ γεράματα,
 νὰ πάθω τέτοια πράματα !
 Γιατὶ αὐτὴ κᾶτι καλὸ δὲν βγῆκε νὰ μοῦ φτιάσῃ...
 Ἐν τούτοις μ' ἔσφιξε ἡ κοιλιὰ κ' εἶνε καιρὸς ν' ἀδειάσῃ.
 [Κάθεται πρὸς ἀπόδουσιν. Διακόπτεται ὁμως ἐν τῇ πράξει,
 διότι εἰσέρχεται ὁ ΑΝΗΡ [ΓΕΙΤΩΝ)].

ΣΚΗΝΗ Β'

ΒΛΕΠΥΡΟΣ — ΑΝΗΡ

ΑΝΗΡ

Τίς εἶ !... Δὲν εἶν' ὁ Βλέπυρος ποῦ εἶν' ἐκεῖ στὸ βάθος ;
 μὰ τὸ θεό, ὁ γείτονας... αὐτὸς... δὲν κάνω λάθος.
 Πές μου, τί πρᾶμα εἶν' αὐτὸ τὸ κόκκινο μπροστά σου :
 μήπως καὶ σοῦ κουρέλιασε κανέναν τ' ἀπαυτά σου ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ ἐγειρόμενος

Ὅχι, μὰ τῆς γυναίκας μου τὸ κόκκινο τὸ ροῦχο
 ἄρπαξα ἔτσι βιαστικά [γιά μιὰν ἀνάγκη ποῦχω]
 καὶ ὅπως εἶμ' ἐβγῆκα.

ΑΝΗΡ

Καὶ τὸ δικό σου φόρεμα ποῦ εἶνε ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δὲν τὸ βρῆκα,
 τί νὰ σοῦ 'πῶ ; στὰ στρώματα δὲν πέτυχα μανδύα.

ΑΝΗΡ

Δέν εἶπες στὴ γυναῖκά σου νὰ ψάξῃ ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ τὸν Δία,

δέν ἦταν πειὰ κοντά μου·

ξετρύπωσε κρυφά-κρυφά ἀπὸ τὴν καμερά μου,
καὶ τρέμω μήπως ἔχουμε νεώτερα παιγνίδια·

ΑΝΗΡ

ὦ Ποσειδῶν ! μὰ ἔπαθες λοιπὸν καὶ σὺ τὰ ἴδια ;

γιατὶ κ' ἐμένα μ' ἄφησε κρυφά τὸ θηλυκό μου,
κ' ἐχάθη μὲ τὸ φόρεμα τὸ ἴδιο τὸ δικό μου.

Κ' ἂν ἦν' αὐτὸ δέν μὲ λυπεῖ· ἀλλὰ καὶ τῆς δικῆς μου
ἀρβύλες δέν τῆς εὔρηκα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ τῆς Λακωνικῆς μου

αὐτές, μὰ τὸν Διόνυσο, τῆς ἔχασα κ' ἐγώ,

Μὰ μ' ἔσφιξε τὸ χέσιμο, ποῦ λές, καὶ δέν ἀργῶ,
κ' ἔβαλ' αὐτὸ τὸ τσόκαρο, μὴ χάσω τὸν καιρὸ
καὶ χέσω μέσ' στὸ πάπλωμα, ποῦ ἦταν καθαρό.

ΑΝΗΡ

Τί νὰ συμβαίνει τάχατες ; μήπως καμμιὰ τῆς φίλῃ

γιὰ δεῖπνο καμμιὰ πρόσκλησι κρυφά τῆς εἶχε στείλῃ ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μπορεῖ κι' αὐτό· δέν εἶν' κακὲς κι' αὐτὲς ἡ κακομοῖρες·

(Λαμβάνων ἐκ νέου τὴν στάσιν τῆς ἀφοδεύσεως)

ΑΝΗΡ

Σύ, φαίνεται, τὸ χέσιμο σχοινι-λουρὶ τὸ πῆρες.

Ἐγώ, εἶν' ὥρα στὴ Βουλὴ νὰ πάω δίχως ἄλλο,

καὶ τρέχω τὸ μανδύα μου τοῦλάχιστον νὰ βάλω.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θάρθῳ κ' ἐγώ, ἀλλὰ

θὰ χέσω πρὶν καλὰ·

γιατί μου τά 'χει σφίξῃ ἐκεῖ
κάποια ἀχλάδα στιφτική.

ΑΝΗΡ

Σάν κείνη, ποῦ δὲν ἔφησε εἰς τὸν παλῆν τὸν χρόνον,
νὰ δώσῃ ὁ Θρασύβουλος στοὺς πρέσβεις τῶν Λακῶνων
ἀπάντησιν.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ τὸ θεὸ εἶν' ἔνοχος καὶ πάλι.
'Αλλὰ δὲν εἶν' ἡ λύπη μου τόσο γι' αὐτὸ μεγάλη·
σὰν φάγω ὅμως σκέπτομαι, ποῦ τάχα διευθύνεται
ἡ κοπριά ποῦ γίνεται ;
γιατ' ὁ δημότης 'Αχλαδοῦς, ποῦ γιὰ φαῖ τὸν πῆρα,
μου βούλλωσεν τὴ θύρα.

(Ο ΑΝΗΡ ἀπέρχεται δεξιόθεν)

Ποιὸς θὰ μοῦ βρῇ ἓνα γιατρό, καὶ τάχα ποιὸν ἀπ' ὅλους ;
καὶ ποιὸς τὴν τέχνην ἔμαθε νὰ διορθῶνῃ κώλους ;
Μὴ ὁ 'Αμύνων ; θ' ἀρνηθῇ καὶ μάταιος ὁ κόπος
τὸν 'Αντισθένη τὸ γιατρὸ καλέσεν ὅπως-ὅπως,
κι' αὐτὸς ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς ἂν κρίνῃ, θὰ μπορέσῃ
τί θέλει ὁ κῶλος νὰ μᾶς 'πῇ ὅταν ζητῇ νὰ χέσῃ.
'Ω σεβαστὴ Εἰλείθυια ! βοήθα με πρὶν σκάσω
καὶ πρὶν στουπποκωλιάσω.

['Ω σεβαστὴ Εἰλείθυια ! βοήθα με κ' ἐχάθηκα]

προτοῦ γενῶ χειρότερος κι' ἀπὸ τὰ σκατοκάθηκα !

[Λαμβάνει θέσιν πρὸς ἀφόδευσιν. Εἰσέρχεται ἀριστερόθεν ὁ ΧΡΕΜΗΣ]

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ — ΧΡΕΜΗΣ

ΧΡΕΜΗΣ

Τί φτιάνεις αὐτοῦ πέρα σύ ; χέζεις ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ ἐγειρόμενος

'Εγώ ; ᾗ, ὅχι

σηκώνομαι.

ΧΡΕΜΗΣ

Γιὰ ἰδὲς ἐκεῖ χιτώνιο ποῦ τῶχει !

μὰ τοῦτο εἶνε γυναικός.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τὸ πῆρ' ἀντὶ τῆς χλαίνης
στὸ σκότος. Σὺ ποῦθ' ἔρχεσαι καὶ τάχα ποῦ πηγαίνεις ;

ΧΡΕΜΗΣ

Ἄπ' τῇ Βουλῇ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πῶς ; Τέλειωσε ;

ΧΡΕΜΗΣ

Κ' εἶνε πρωὶ ἀκόμα.

Τί γέλοια ὅμως ποῦ ἔκαμα, δὲν ξέρεις, μὲ τὸ χῶμα
τὸ κόκκινο, ποῦ μὲ σχοινὶ τὸ ρίχναν [οἱ κλητῆρες
ἔς ὅποιον ἀργὰ ἐρχότανε].

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τριώβολο ἐπῆρες ;

ΧΡΕΜΗΣ

Θὰ σοῦ τὸ ἔπῳ, μὰ ντρέπομαι· ποιὸς δὲν τὸ θέλει τάχα ;
ἀλλ' ἄργησα καὶ μοῦ μείναν ἢ τσέπες μου μονάχα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ ποιὸ ἦταν τὸ αἶτιο ;

ΧΡΕΜΗΣ

Κόσμο πολὺν εὐρῆκα,
ὅσος ποτέ, σὲ βεβαιῶ, δὲν ἔτρεξε στὴν Πνύκα·
καὶ ἦσαν ὅλοι κάτασπροι στὸ δέρμα πέρα-πέρα,
σὰν τσαγκαράδες [ποῦ περνᾶν στὸν ἴσκιο τὴν ἡμέρα].
Κ' ἔτσι λεφτὸ δὲν πήραμε καὶ στρέψαμ' ὅλοι πίσω.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ὡστε δὲν παίρνω οὔτ' ἐγώ, κι' ἀδίκως θὰ κινήτῳ ;

ΧΡΕΜΗΣ

Κι' ὅταν γιὰ δεύτερη φορὰ λαλοῦσαν τὰ κοκκόρια
ἀν ἦσουν, πάλι θὰ ἔμενες ἀπὸ τοὺς ἄλλους χώρια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ (μὲ κωμικῶς τραγικὸν ὕφος).

«ὦ τριώβολο χαμένο !
 »σέ θυμοῦμαι καὶ πονῶ·
 »κλάψε με καὶ πεθαμμένο
 »κλάψε με καὶ ζωντανό»¹.

Τὴν ἔπαθα ! Καὶ δὲν μοῦ λές, ποιοὺς λόγους νᾶταν τώρα
 ποῦ τόσον κόσμον μάζωξε στὴν Πνύκα τέτοιαν ὥρα ;

ΧΡΕΜΗΣ

Ποιὸς ἄλλος τάχα ; φαίνεται πῶς οἱ πρυτάνεις ὅλοι
 ζητᾶνε γνῶμες πῶς μποροῦν νὰ σώσουνε τὴν πόλιν.
 Ὁ Νεοκλείδης ὁ τσιμπλῆς ἐγλίστρησε στὴ μέση·
 μὰ ὅλοι τοῦ φωνάζανε : —Κι' αὐτὸς πῶς θὰ μπορέσῃ
 στὰ πράματα τῆς πόλεως νὰ βάλῃ τὴν οὐρά του,
 ποῦ τσίμπλες ἐγεμίσανε κι' αὐτὰ τὰ τσίνουρά του ;
 Τότε κ' ἐκεῖνος γύρισε κ' ἐκύτταξε τὰ πλήθη :
 — Γιὰ πέτε μου, τί ἔπρεπε νὰ κάμω ; ἀποκρίθη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἐγὼ ἂν ἤμουν ὅμως,
 τὸ γάλα θὰ τοῦ σύσταινα ποῦ βγάζει ὁ φρέσκος φλόμος
 ἀπὸ βραδὺς νὰ στίβῃ,
 καὶ μ' ἓνα σκορδοκέφαλο τὰ τσίπουρα νὰ τρίβῃ.

ΧΡΕΜΗΣ

Τότε κι' ὁ ἔξυπνος Γλετζές, αὐτὸς ὁ κουρελῆς,
 γδυτὸς ἐφανερώθηκε στὸ μέσον τῆς Βουλῆς,
 ὅπως πολλοὶ τὸν εἶδανε· μὰ τό 'λεγε κι' αὐτὸς
 πῶς ἦτανε γδυτός.

(¹) Σ. Μ. Ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοφάνης παρῳδεῖ τὸ γνωστὸν εἰς τὴν ἐποχὴν χω-
 ριον ἐκ τῶν «Μυρμιδόνων» τοῦ Αἰσχύλου :

«Ἀντίλοχ', ἀποίμωξόν με τοῦ τεθηνηκότος
 τὸν ζῶντα μᾶλλον»,

τὸ ὅποῖον ἐθεώρησα καλὸν ν' ἀποδώσω ἀντὶ τῆς ἀνωτέρω παραλλήλου παρῳδίας
 τοῦ σημερινοῦ, διότι ἄλλως θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῇ διὰ τοὺς συγχρόνους
 μας ἀκροατάς, κατὰ τὴν ἀπὸ σκηνῆς παράστασιν.

Καὶ ὁμως, ναί, γιὰ τὸ λαὸ ἐμίλησε καλὰ :
 «Κυττάχτε με ! ἔχω κ' ἐγὼ ἀνάγκη ἀπὸ ψιλὰ·
 »μὰ σᾶς τὸ λέγω παστρικά : νὰ σώσετε τὴν πόλι,
 »καὶ τοὺς πολῖτες· κ' οἱ γυμνοὶ ὅταν θὰ πάρουν ὅλοι,
 »σὰν πιάση βαρυχειμωνιά, ἀπ' τοὺς ἐμπόρους χλαίνας,
 »ἔ, δὲν θὰ πάρη ἀπὸ μᾶς πλευρίτωμα κἀνένας.

[Ὁ ΒΛΕΠΥΡΟΣ ἐπιδοκιμάζει διαρκῶς εἰς ὅσα ἀκούει].

«Κι' ὅσοι δὲν ἔχουν στρώματα
 »κρεβάτια καὶ παπλώματα,
 »θὰ κάνουνε τὸ μπάνιο τους κι' αὐτοὶ χωρὶς παράδες,
 »καὶ θὰ τραβοῦν νὰ κοιμηθοῦν στοὺς σκυλλοτομαράδες
 »Κι' ἂν μέσ' στὸ κρῦο νὰ τοὺς κλειοῦν τὴν πόρτα τῶβρουν νόστιμο,
 »τρία γερά γουναρικά νὰ δίνουνε γιὰ πρόστιμο».

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Λαμπρά, μὰ τὸν Διόνυσο ! Δὲν θᾶχε ν' ἀντικρούση
 κἀνένας τέτοια πρότασι, ποῦ ἔτυχε ν' ἀκούση.
 Καὶ δὲν ἐπρόσθετ' ὁ κουτὸς νὰ δίνουν, ἔτσι, χάρι
 κ' οἱ ἀλευράδες στοὺς φτωχοὺς τρία κοιλὰ σιτάρι,
 καὶ ὅποιος τ' ἀρνηθῇ,—ραβδὶ καθέννας νὰ τοῦ δίδῃ,
 νὰ ἰδῇς τᾶλεύρια ποῦ θὰ πᾶν' κι' αὐτοῦ τοῦ Ναυσικύδη.

ΧΡΕΜΗΣ

Τότε πετιέται πάλι

ἓνα παιδάριο κομψὸ μὲ ὠμορφο κεφάλι,
 σὰν τοῦ Νικία κάτασπρο, καὶ εἶπε παστρικά
 πῶς πρέπ' ἡ πόλις νὰ δοθῇ εὐθὺς στὰ θηλυκά.
 Μὲ ζήτη ὑποδέχθηκε τοὺς λόγους του μεγάλα,
 ὅλος ὁ τσαγκαρολαός, ὁ ἄσπρος σὰν τὸ γάλα,
 κ' ἔβαλαν μόνον τῆς φωνῆς ὅσοι χωριάτες ἦσανε,
 καὶ δὲν τὸ παρεδέχθηκαν, καὶ κᾶπως τὰ ξυνίσανε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Φρόνιμοι ἄνθρωποι.

ΧΡΕΜΗΣ

«Α, ναί· ἀλλὰ στήν ἐκκλησίᾳ
 ἡ μειονοψηφία τους δὲν εἶχε σημασία,

ἔκοβε δὲ τοῦ ρήτορα χίλια καλὰ ἢ γλῶσσα
 γιὰ τῆς γυναῖκος, καὶ γιὰ σέ—οὐ τόσα κι' ἄλλα τόσα !

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τί εἶπε ;

ΧΡΕΜΗΣ

Σὲ βαγαποντιὲς τοὺς ἔλεγε πῶς πέφτεις·

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιὰ σένα ;

ΧΡΕΜΗΣ

Ὕστερη δουλειά. Εἶπε πῶς εἶσαι κλέφτης.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μόνος ἐγώ ;

ΧΡΕΜΗΣ

Μὰ τὸ θεό, καὶ συκοφάντης.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μόνος,

μόνος ἐγώ ;

ΧΡΕΜΗΣ

Μὰ τὸ θεό, καὶ ὅλοι μας συγχρόνως.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ὅσο γι' αὐτὸ ἀντίθετη κάνεις δὲν ἔχει γνώμη.

ΧΡΕΜΗΣ

Καὶ ἡ γυναῖκα ἔχει νοῦ, ἐπρόσθεσεν ἀκόμη,
 καὶ κομποδένει τὸν παρᾶ,
 κι' οὔτε ἔβγαλε καμμιὰ φορὰ
 ἀπὸ τὸ στόμα μυστικὸ κατὰ τὰ Θεσμοφόρια,
 ἐνῶ ἡ εὐγενεῖές μας τὸ βγάζουμ' ἀπ' τὰ ὅρια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ τὸν Ἑρμῇ ! σὲ βεβαιῶ κ' ἐδῶ δὲν εἶπε ψέματα.

ΧΡΕΜΗΣ

Ἐπειτα [ἔστρεψε, ποῦ λές, τὸ λόγο 'ς ἄλλα θέματα],
 καὶ εἶπε πῶς δανείζονται τὸ μεταξὺ τοὺς χρήματα.

ροῦχα, χρυσᾶ κοσμήματα,

ποτήρια, δίχως μάρτυρες νὰ βρίσκωνται μπροστά,
καὶ μὸλ' αὐτὰ τὰ δανεικὰ κάμμια δὲν τὰ βαστᾷ·
ἐνῷ οἱ ἄνδρες [πράματα κάνουνε, λέει, χείριστα],
καὶ τακτικὰ δανείζονται, μὰ δανεικὰ κι' ἀγύριστα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Βρὲ καὶ μὲ μάρτυρας μπροστά τὰ ἴδια καταντοῦνε.

ΧΡΕΜΗΣ

Καὶ δὲν καταδιώκουνε, καὶ δὲν συκοφαντοῦνε,
καὶ δὲν τὸν καταστρέφουνε τὸ Δῆμο, — κι' ἄλλα, κι' ἄλλα
γιὰ τῆς γυναῖκες ἔλεγε καλὰ πολὺ μεγάλα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Λοιπὸν τί ἀποφάσισαν μετὰ τὰ λόγια ἐκεῖνα ;

ΧΡΕΜΗΣ

Μόνον γυναῖκες ἄρχοντες θὰ γίνουν στὴν Ἀθήνα
γιατ' ὅλα τὰ παράξενα ἔχουνε γίνῃ τάχα,
κι' αὐτὸς ὁ νεωτερισμὸς δὲν ἔγεινε μονάχα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι' ἀποφασίσθη ;

ΧΡΕΜΗΣ

Τᾶπαμε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι' αὐτές, σὰν κυβερνήτες,
θὰ κάνουν τὰ καθήκοντα ποῦ κάνουν οἱ πολῖτες ;

ΧΡΕΜΗΣ

Ὅλα τελειωμένα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ πῶς ; στὸ δικαστήριον θὰ πάῃ αὐτὴ γιὰ μένα ;

ΧΡΕΜΗΣ

Κι' ἀκόμα· καὶ στὸ σπίτι σου αὐτὴ [σὰν ἐπιστρέφῃ],
θᾶχῃ τὴν ὑποχρέωσι νὰ φέρῃ νὰ σᾶς τρέφῃ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δὲν θὰ σηκώνωμαι πρωτὶ ν' ἀναστενάζω ;

ΧΡΕΜΗΣ

Οὔτε·

μονάχα ἡ γυναῖκά σου γι' αὐτὸ ὑποχρεοῦται·
καὶ ἄλλο δὲν θὰ κάνης,
παρὰ μέσ' στὸ σπιτάκι σου θὰ κάθῃσαι νὰ κλάνης.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἐκεῖνο ποῦ φοβᾶμ' ἐγὼ καὶ δὲν πολυσυμφέρει
εἶνε, μὴ ὅταν πάρουνε τοὺς χαλινούς στὸ χέρι
μᾶς πιάνουνε κι' ἀπ' τὰ μαλλιά...

ΧΡΕΜΗΣ

Γιατί ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιὰ νὰ τοὺς κάνουμε κ' ἐκείνη τῇ δουλειά...

ΧΡΕΜΗΣ

Κι' ἂν δὲν μποροῦμε δηλαδή ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Φαῖ δὲν θὰ μᾶς δίδουνε.

ΧΡΕΜΗΣ

Μὰ καὶ τὰ δυὸ τὰ πράματα μπορεῖ λαμπρὰ νὰ γίνουνε, —
καὶ τὸ φαῖ καὶ ἡ δουλειά. Ἐσένα τί σὲ νοιάζει ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ξέρεις... σὰν γίνεται μὲ βιά, περσότερο κουράζει.

ΧΡΕΜΗΣ

Χέμ ! δίκηο ἔχεις· μ' ἂν κι' αὐτὸ ἡ πόλις τὸ ἐγκρίνη,
οἱ ἄνδρες θὰ τὸ κάνουνε καὶ ἔτσι, τί νὰ γίνη !

Ἐλεγαν οἱ πατέρες μας μιὰ σοφωτάτη γνώμη :
πῶς καὶ ἡ σκέψεις ἡ κουτές, κ' ἡ πειὸ ζουρλές ἀκόμη
ὅπου θὰ κόψη τὸ μυαλό,

μποροῦν κι' αὐτὲς κάμμιὰ φορὰ νὰ βγοῦν καὶ σὲ καλό.

Καὶ ἄμποτε, ὦ Ἀθηναῖ καὶ σεῖς θεοὶ σεπτοί,

κ' ἡ κουταμάρ' αὐτὴ

νὰ δείξῃ πῶς μᾶς ὠφελεῖ. —

Γειά σου· πηγαίνω.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Χρέμη μου, ἡ ὥρα ἡ καλή·

(Ὁ Χρέμης φεύγει δεξιόθεν, ὁ Βλέπυρος εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν του).

ΧΟΡΟΣ

(Γυναικῶν μετημφισμένων εἰς ἄνδρας εἰσέρχεται ἀριστερόθεν μετὰ προφυλάξεως καὶ σπουδῆς. Ἡ Κορυφαία ἀπαγγέλλει πρὸς ὑπόκρουσιν τῆς ὀρχήστρας).

Ἐμβα, τράβα δρόμον ἴσο,
μήπως εἶν' κἀνένας ἄνδρας καὶ μᾶς πῆρεν ἀπὸ πίσω ;

Στρέψου, κάνε καὶ μία γύρα·
ἔχουν πονηριές οἱ ἄνδρες καὶ φυλάξου, κακομοίρα,
μήπως καὶ ἀκολουθήσουν ἀπὸ πίσω κατὰ βῆμα,
νὰ μᾶς νοιώσουν ἀπ' τὸ σχῆμα.

Κτύπησε καλὰ τὰ πόδια, δυνατὰ νὰ περπατᾶνε,
'ς ὅλες μας ντροπὴ θὲ νᾶνε,
ἂν οἱ ἄνδρες μᾶς τσακώσουν
καὶ μᾶς νοιώσουν·

Τυλιχθῆτε ὅσο παίρνει· στρέφετε κάθε φορά
δεξιὰ κι' ἀριστερά,
κι' ὅλο γρήγορα τραβάτε μὴ μᾶς ἔλθῃ συφορά.
Τώρα στὴ παληὰ τῇ θέσι εἴμαστε κοντὰ πολὺ,
ποῦ βρεθήκαμε τὴ νύχτα γιὰ νὰ πᾶμε στὴ Βουλή.
Νὰ το μάλιστα τὸ σπίτι, ποῦ ἡ Στρατηγίνα βγῆκε,
κ' ἐψηφίσανε οἱ πολῖτες τὴν ἐφεύρεσι ποῦ βρῆκε.
Ἄς μὴ χάνουμε τὴν ὥρα· νὰ προσμένουμε δὲν πρέπει
μὲ τὰ ψεύτικα τὰ γένεια· γιὰτ' ἂν κἀνὴ πῶς μᾶς βλέπει
ένας ἄνδρας τέτοιαν ὥρα

ἤμπορεῖ νὰ τὰ τραβήξῃ, νὰ τὰ βγάλῃ ὅλα φόρα !
Πᾶμ' ἐδῶ κοντὰ στὸν τοῖχο, ποῦνε καὶ σκιὰ κορμάτι,
κύτταξε μὲ τό 'να μάτι
καὶ χωρὶς πολὺ ν' ἀργῆς,

σάξου πάλι σὰν γυναίκα, ὅπως ἦσουν πρὶν νὰ βγῆς.
Ἄλλὰ νὰ κ' ἡ Στρατηγίνα ἀπὸ ἐκεῖ κοντοζυγώνει.
Κάνε γρήγορα καὶ βγάλε τὰ μαλλιά ἀπ' τὸ σαγόνι.

Νὰ καὶ τοῦτες ἦσαν ἔτσι, μὲ φορέματ' ἀνδρικά,
μὰ τ' ἀλλάξανε τὸ σχῆμα καὶ γινῆκαν θηλυκά.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ εἰσέρχεται ἀριστερόθεν

Λοιπόν, γυναῖκες, εὐγέ μας ! εἴχαμε καὶ δὲν εἴχαμε
τὸ πρᾶγμα τὸ πιτύχαμε.

Ἀλλὰ πετᾶχτε γρήγορα, γιὰ τὸ θεό, τὰς χλαίνας
μὴ σᾶς ἰδῇ κανένας.

Βάλτε καὶ τὰ παπούτσια σας καὶ τὰ κορδόνια λύστε τα,
καὶ τὰ ραβδιὰ ἀφήστε τα.

(Πρὸς τὴν Κορυφαίαν τοῦ χοροῦ).

Καὶ σὺ διόρθωσ' τες καλά. Ἐγὼ θὰ σᾶς ἀφήσω
καὶ τρέχω τώρα γρήγορα στὸ σπίτι νὰ γλιστρήσω,
προτοῦ μὲ πάρῃ ὁ ἄνδρας μου γυρίζοντας χαμπάρι,
νὰ βάλω στὸ κρεβάτι του τὰ ροῦχα ποῦχα πάρῃ.

ΧΟΡΟΣ

Ἐγείνε ὅ,τι μᾶς εἶπες· τώρα σὰν καλὴ δασκάλα
ἔχεις χρέος, Στρατηγέ μας, γιὰ νὰ μᾶς διδάξης κι' ἄλλα.
κι' ὅ,τι θὰ σοῦ κατεβῇ

ἔτοιμ' εἶν' ἡ κάθε μιά μας νὰ τὸ κάνῃ σὰν στραβή.
Δὲν ἐγνώρισα ὥς τώρα μέσ' στῶν γυναικῶν τὴ ράτσα
ἀπὸ σένα πειὸ καπάτσα !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Περιμένετε λιγάκι, κι' ὅταν τὴν ἀρχὴ κρατήσω
γιὰ συμβούλους θὰ σᾶς πάρω καὶ θὰ σᾶς χειροτονήσω,
ὅπου μέσ' στῆς φασαρίες τῆς ἀρχῆς καὶ στὰ δεινά,
θὰ γενῆτε παλληκάρια, ποῦ δὲν γίνηκαν ξανά !

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὸ ἐσωτερικὸν οἰκίας Ἀθηναίου ἀστοῦ. Μία κλίνη εἰς τὸ ἄκρον, ἐπὶ τῆς ὁποίας κάθηται ἀγρυπνῶν ὁ Βλέπυρος· πλησίον του καίει λυχνία, ἐνῷ ἐκ τοῦ παραθύρου διαφαίνεται τὸ πρῶτον φῶς τῆς ἡμέρας. Εἰσέρχεται ἡ Πραξαγόρα μετὰ προφυλάξεως, φέρουσα τὰ ἀνδρικὰ ἐνδύματα ὑπὸ μάλης].

ΣΚΗΝΗ ΜΟΝΑΔΙΚΗ

ΒΛΕΠΥΡΟΣ - ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

ΒΛΕΠΥΡΟΣ ἀναπηδῶν ἐν ὀργῇ.

Μωρέ...! ἡ Πραξαγόρα!

ποῦ ἦσουνα, παρακαλῶ, ποῦ ἦλθες τέτοιαν ὥρα ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καὶ τί σέ μέλει, φίλε μου ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ τί μὲ μέλει ; !... Νά τη !

τί κουταμάρες εἶν' αὐτές ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βέβαια στὸ κρεββάτι

ἐνὸς κρυφοῦ μου ἐραστῇ δὲν θὰ μοῦ πῆς πῶς πῆγα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δὲν θᾶταν ἓνας βέβαια...

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σὰν ἔχης τέτοια μυῖγα,

ἐξέτασε.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πῶς ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μυρουδιές δὲν ἔχω στὸ κεφάλι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καλὸ καὶ τοῦτο πάλι !

Καὶ ἡ γυναῖκα δὲν μπορεῖ νὰ κάνη τὴ δουλειὰ
χωρὶς καὶ ν᾿ἄχη μυρουδιές βαλμένες στὰ μαλλιά ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἄ ! ἔτσι ὅπως σὺ τὸ λές, Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ ! ...
ποτέ δὲν τῶχω πράξῃ ! ...

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Λοιπὸν πῶς τό σκασες πρωτὶ, καὶ ποῦ μοῦ εἶχες πάη
μαζὺ μὲ τὸ μανδύα μου ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἐγώ ; ... κοιλοπονάει
μιὰ φίλη καὶ συντρόφισσα κ' ἐπῆγα ἐκεῖ γιὰ λίγο.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ πῶς δὲν ρώτησες ἐμέ, καὶ νὰ μοῦ πῆς « θὰ φύγω » ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μπα, σὲ καλὸ σου, ἄνδρα μου ! Θαρρεῖς ὅτι μποροῦσα
σὲ τέτοιο χάλι φοβερὸ ν' ἀφήσω μιὰ λεχοῦσα ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μποροῦσες καὶ νὰ μοῦ τὸ πῆς, πρὶν πᾶς ἐκεῖ τρεχάτη.
Ἐδῶ συμβαίνει κάτι.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ τῆς θεές, πετάχθηκα ὅπως κι' ἂν ἤμουν ἔξω,
γιατὶ ἔπρεπε καὶ γρήγορα, κι' ὅπως μπορῶ, νὰ τρέξω.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ ἔπειτα, -- γιὰ στάσου !

Δὲν ἔπρεπε νὰ βάλῃς σὺ τὰ ροῦχα τὰ δικὰ σου ;
πῶς τὰ δικὰ μου φόρεσες καὶ μ' ἄφησες φουστάνια,
καὶ μ' ἄφησες σὰν τὸ νεκρό, ποῦ μόνο τὰ στεφάνια
καὶ τὰ σταμνιὰ τοῦ λείπανε ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἐκρύωνα ἡ καυμένη,
κ' εἶμαι πολὺ φιλάσθην καὶ λεπτοκαμωμένη.
Ἐ, γιὰ νὰ ζεσταθῶ λοιπὸν, [νὰ κάνω ἄλλοιῶς δὲν μπόρεσα],
τὰ πῆρα καὶ τὰ φόρεσα,

ἐνῶ ἐσένα σ' ἄφησα στὸ στρῶμα ξαπλωμένον,
καὶ ζεστοκοπημένον.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρβύλες μου μαζύ σου ταξιδέψανε
καὶ τὸ ραβδί.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ καὶ γι' αὐτὸ τὰ ροῦχα δὲν μοῦ κλέψανε,
γιατ' ἔσερνα, καθὼς ἐσύ, στὸ χῶμα τὰ ποδάρια,
ἐνῶ μὲ τὴ μαγκούρα σου κτυποῦσα τὰ λιθάρια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ξέρεις, ποῦ ἔπρεπε νὰ βγῶ σιτάρι ν' ἀγοράσω
μὲ τὸν μισθό μου τῆς Βουλῆς, καὶ τώρα θὰ τὸν χάσω,
[καὶ σὺ αἰτία θᾶσαι ;]

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἐγέννησεν ἀρσενικὸ παιδί, καὶ μὴ φοβᾶσαι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ποιός ; ἡ Βουλὴ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ὅχι, καλέ· ἡ φίλη μου ποῦ ἐγέννα.

Μὰ ἡ Βουλὴ μαζώχθηκε ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δὲν στᾶχω εἰπωμένα

ἀπὸ τὰ χθές ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θυμᾶμαι, ναί.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δὲν ἔφθασε ὡς ταῦτιά σου

μία εἴδησις ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ τὸ Θεό, δὲν ξέρω...

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἄϊντε χάσου

καὶ κάτσε μάσσαγε σουπιές, ποῦ ξέρεις τί σοῦ γίνεται.
Μωρὲ δὲν ἄκουσες τί λέν ; σὲ σᾶς ἡ πόλις δίνεται.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γιὰ νὰ ὑφαίνουμε ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τί λές ; ! Σᾶς κάνουν ἀρχοντίνας. . .

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σὲ ποιούς ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

᾽Σ ὅλα τὰ πράματα ἐν γένει τῆς Ἀθήνας.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

᾽Ω, μὰ τὴν Ἀφροδίτη μας ! χαρὰ λοιπὸν στὴν πόλι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιατί, γιατί ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γιὰ χίλια δύο. Δὲν θὰ τολμᾶνε ὅλοι.
νὰ φτιάχνουνε βρωμοδουλειές, οὔτε συκοφαντίες
καὶ ψευδομαρτυρίες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ὅχι, γιὰ ὄνομα Θεοῦ ! αὐτὸ νὰ μὴ τὸ κάνετε,
γιατὶ μὲ δίχως ψέματα τῆς πείνας θὰ πεθάνετε.

ΧΟΡΟΣ

᾽Αφησε τὴ γυναῖκά σου, ὦ ἄνδρα, νὰ μιλήση.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Οὔτε κάνεις τὸ γείτονα στὸ μέλλον θὰ φθονήσῃ,
κι' ὁ ἕνας δὲν θᾶνε γυμνός, κι' ὁ ἄλλος δὲν θὰ κλέβῃ,
οὔτε φτωχὸς θὰ βρίσκεται, οὔτε θὰ κοροῖδεύῃ
κάνένας, κι' οὔτ' ἐνέχυρα θὰ βάζουνε συνάμα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἐὰν δὲν εἶνε ψέμματα, εἶνε μεγάλο πρᾶμα.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θὰ σ' τὰποδείξω παστρικά καὶ πειὰ δὲν θ' ἀμφιβάλῃς,
καὶ τότε μάλιστα θὰ ἰδῇς ποῦ λέξι δὲν θὰ βγάλῃς.

ΧΟΡΟΣ

Τώρα πρέπει τὰ μυαλά σου, ὅπου τᾶχεις τετρακόσια,
γιὰ τὴν εὐτυχία ὅλων νὰ σκεφθοῦνε κι' ἄλλα τόσα.

Σὺ ποῦ εὐτυχία ξέρεις
γιὰ τῆς φίλες σου νὰ φέρης,
ὅσο ἔχεις εὐκαιρία πρέπει ναῦρης κάθε τρόπο
μ' εὐτυχίες νὰ στολίσης τοὺς πολῖτες καὶ τὸν τόπο.
Γιατ' ἡ πόλις ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ φρόνησι μεγάλη
καὶ μὴν κάμης ὅ,τι εἶπαν ἢ ἐκάμανε οἱ ἄλλοι.

Γιατ' ὁ κόσμος ἐσιχάθη
βλέποντας νὰ κακοπᾶνε ὅλο τὰ παληὰ τὰ λάθη.
Μὴν ἀργῆς· μὰ κάθε σκέψι ποῦ ὁ νοῦς σου μέσα κλείνει,
κάμε γρήγορα νὰ γίνη·
κι' ὅποιος γρήγορα τραβάει, καὶ δὲν πάει γάλι-γάλι,
στὸ κοινόν, ὅπου τὸν βλέπει, ἔχει πέρασι μεγάλη.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καὶ στὸν κόσμον θὰ διδάξω κάθε χρήσιμη δουλειά,
νέα πρεκματ' ἂν θελήσῃ, κι' ἂν ἀφήσῃ τὰ παληὰ.
Ἄλλ' αὐτὸ φοβᾶμαι μόνο...

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἄ, γιὰ τοῦτο μὴ φοβᾶσαι καὶ ἐγὼ 'ς τὸ βεβαιώνω.
Εἶν' ἡ μόνη μας ἡ σκέψι, κ' εἶν' ἡ μόνη μας ἀρχή,
νὰ ξεχνᾶμε κάθε μέρα τὴν παληὰ τὴν ἐποχή.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τώρα ὁμως, πρὶν καθένας ὅ,τ' εἰπῶ δὲν λάβ' ὑπ' ὄψι,
οὔτε νὰ μ' ἀντιμιλήσῃ, οὔτε νὰ μὲ διακόψῃ.

Ὅσοι βρίσκονται στὴν πόλι
μερδικὸ θὰ παίρνουν ὅλοι,
ποῦ τὸν ἕνα νὰ μὴ βλέπῃς βουτηγμένον στὸν παρᾶ,
καὶ τὸν ἄλλον φουκαρᾶ.

Οὔτ' ὁ ἕνας, νᾶχῃ ἀμπέλια καὶ χωράφια γιὰ νὰ ζήσει,
καὶ ὁ ἄλλος νὰ μὴν ἔχῃ οὔτε τάφο, σὰν ψοφήσῃ.

Οὐτ' ἀμέτρητους τοὺς δούλους νᾶχη πλέον ὁ μεγάλος,
 κι' οὐτ' ἀκόλουθον ὁ ἄλλος.

Τῇ ζωῇ κοινὴ θὰ κάνω,
 καὶ δὲν θᾶχη διακρίσεις, οὔτε κάτω, οὐτ' ἀπάνω.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πῶς ; θᾶνε κοινὸς ὁ βίος ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Πρόφθασε νὰ φᾶς σκατά !

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μπᾶ, κοινὰ θᾶνε κι' αὐτά ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ δυσανασχετοῦσα·

Μᾶς τὸν γάμῃσες τὸν λόγο ! Θὰ σοῦ τῶλεγα καὶ τοῦτο.
 Πρῶτα πρῶτ' ἀπ' ὅλα τᾶλλα θὰ μοιράσουμε τὸν πλοῦτο,
 κι' ὅ,τι ὁ καθένας ἔχει· θὰ χωρίσω καὶ τῇ γῇ
 ἴσα μερδικὰ νὰ βγῇ.

Κι' ὅταν γίνουν ὅλα ἴσα καὶ δοθοῦν ἀπὸ κοινοῦ
 ᾽ς ἐμᾶς, πῶχουμε τὸ νοῦ,
 θὰ φυλάμε μὲ τὰ δόντια τὸν παρὰ μέσ' στὰ ταμεῖα,
 καὶ τὸν ἄνδρα τῆς θὰ βγάζῃ στὴ βοσκὴ ἢ καθε μίᾱ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ καλὰ, κι' ὅποιος δὲν ἔχει φανερά λοιπὸν χωράφι,
 πῶς θὰ ξέρουμε ἂν ἔχει φυλαγμένο τὸ χρυσάφι ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θὰ τὸ φέρῃ νὰ τὸ δώσῃ, εἰδεμὴ θὰ ψευδορκήσῃ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μπᾶ ! κι' ἀπὸ τῆς ψευδορκίης μὴ δὲν τό ᾽χει ἀποκτήσῃ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

[Βέβαια, δὲν λέγω ὅχι·]

ἀλλὰ τί τοῦ χρησιμεύει τὸ χρυσάφι του, κι' ἂν τῶχῃ ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Τί τοῦ χρησιμεύει, λέει ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ φτωχὸς δὲ θᾶν' κἀνένας,

κι' ὅλοι θᾶχουνε ἀπ' ὅλα, ἄρτους καὶ παστὰ καὶ χλαίνας,
καὶ κρασιά, μὰ καὶ στεφάνια, καὶ γλυκά, ὡς καὶ ρεβίθια·
ὥστε, ἂν δὲν καταθέσῃ, τί κερδίζει ; κολοκύθια !

Ὅχι, πές μου, τί κερδίζει ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κ' ἔτσι πάλι ὅποιος κλέφτει πειὸ πολὺ θὰ θησαυρίζῃ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δίκηο ἔχεις, ναί· ἀλλ' ὅμως

τοῦτο ἐγινόταν πρῶτα, ποῦταν ὁ παλῆος ὁ νόμος·
ἀλλὰ τώρα ποῦ γιὰ ὅλους ἡ ζωὴ θᾶνε κοινή,
τί καὶ ἂν δὲν καταθέσῃ ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Δὲν μοῦ λές : καὶ ἂν φανῇ

μιὰ μικρούλα, καὶ θελήσῃ

ἕνας νὰ τὴν γαργαλίσῃ,

καὶ νὰ κοιμηθῇ μαζύ της γιὰ μιὰ νύχτα λόγου χάρι,
ἀπὸ τὸ κοινὸ ταμεῖο νὰ τῆς δώσῃ δὲν θὰ πάρῃ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Χέμ ! μὰ δωρεὰν θὰ πέφτουν γιὰ νὰ κοιμηθοῦν ἀντάμα,

καὶ θὰ κἀνω τὴ γυναιῖκα ποῦ κοινὸ θὰ ἦνε πρᾶμα,

κι' ὅποιος θέλει θὰ τὴν παίρνῃ

τὰ παιδιὰ της νὰ τῆς σπέρνῃ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ κι' αὐτὸ τί ὠφελεῖ,

ἂν θελήσῃ ὁ καθένας νὰ ριχθῇ στὴν πειὸ καλή ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἡ πειὸ ἄσχημη θὰ πάῃ

μὲ τὴν ὡμορφὴν στὸ πλάϊ,

κι' ὅποιος νηὰ ἐπιθυμήσῃ,

ἀπὸ τὴ γρηὰ θ' ἀρχίζῃ πρῶτα-πρῶτα τὸ γαμῆσι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι' ἓνας γέρος, σὰν κ' ἐμένα, μὲ γρη῏ς πῶς θὰ μπορέσῃ,
ὅπου καὶ προτοῦ ἀκόμῃ τῆς ζυγώσῃ, θὰ τοῦ πέσῃ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δὲν θὰ κάνουν ἀντιστάσεις.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιατί πρᾶμα;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὴ φοβᾶσαι,
καὶ κάμμιᾶς δὲν θὰ ξυνίσῃ, βέβαιος γιὰ τοῦτο νᾶσαι.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιατί πρᾶμα;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Νά, ποῦ εἶπες πῶς μπορεῖ νὰ μὴ θελήσῃ·
νά, ποῦ καὶ γιὰ σᾶς εὐρέθη τοῦ ζητήματος ἡ λύσις.
Βλέπεις ὅτι ἡ γυναῖκες εἶχανε τὸ νοῦ ἀκόμῃ
νᾶχουν καὶ γι' αὐτὸ μιὰ γνώμη,
καὶ προτῆτερα σκεφθῆκαν, νὰ μὴ μείνῃ, ὅπως εἶπα,
δίχως βούλωμα μιὰ τρύπα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἔ, καὶ τῶν ἀνδρῶν ἡ τρύπα τότε πειὰ τί θ' ἀπογίνη,
ποῦ θὰ τρέχουνε κ' ἐκεῖνοι
μὲ τοὺς ὠμορφους νὰ μείνουν,
καὶ τοὺς ἄσχημους ν' ἀφίνουν; ⁽¹⁾

(1) Ἐνταῦθα τὸ κείμενον ἔχει διπλὴν σημασίαν, οἱ δὲ σχολιασταὶ διαφωνοῦ-
σιν ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν, παραδεχόμενοι ὅτι ὁ Βλέπυρος ἐννοεῖ τὸ ἀνδρικὸν
μόριον διὰ τῆς φράσεως «τὸ δὲ τῶν ἀνδρῶν τί ποιήσῃ», ἐνῶ κατὰ τὴν ἀντίλη-
ψίν μου τὸ ἄρθρον «τὸ» ἀποδίδεται εἰς τὸν ἀμέσως προηγούμενον στίχον «μη-
δεμιᾶς ἢ τρῆμα κενόν», ἥτοι «τὸ (τρῆμα) δὴ τῶν ἀνδρῶν τί ποιήσῃ». Τοῦτο
ἄλλως εἶνε καὶ τὸ φυσικώτερον, διότι ἀνωτέρω λαμβάνει μέριμναν περὶ ὅλων τῶν
ἀνδρῶν. Ἐκ τούτου εἰκάζεται ὅτι ἡ ἔκφρασις αὕτη εἶνε διφορούμενη καὶ ἐπέχει
θέσιν λογοπαιγνίου.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἡ πειὸ ἄσχημες θ' ἀρπάζουν τὰ πειὸ ὠμορφα παιδιὰ,
 ὅταν φεύγουν ἀπ' τὰ δεῖπνα, νὰ περνᾶνε τὴ βραδεῖά.
 οἱ δὲ ἄσχημοι θὰ βάζουν στὰ δημόσια τὰ μέρη
 τῆς πειὸ ὠμορφες στὸ χέρι,
 καὶ δὲν θὰ μπορῇ γυναίκα μ' ἓναν ὠμορφο νὰ μείνη,
 στοὺς ζαβούς καὶ στοὺς ἀσχήμους ὅταν πρῶτα δὲν τὸ δίνη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ὡστε τότε καὶ ὁ μύτος ὁ τρανὸς τοῦ Λυσικράτη
 θὰ περνᾷ μὲ τοὺς ωραίους καὶ θὰ λέη πῶς εἶνε κάτι ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Δικαιώματα γιὰ ὅλους θάχῃ ὁ νόμος μας τὰ ἴδια·
 καὶ οἱ ἔμποροι, κ' ἐκεῖνοι ποῦ φοροῦν τὰ δακτυλίδια,
 θὰ ρεζιλευθοῦνε ὅλοι, ὅταν ἓνας μὲ ἀρβύλα
 θὰ τοὺς 'πῇ : «εἶν' ἡ σειρά μου, ῥάτσε ἔξω σὺ καὶ φύλα ;
 »κι' ὅταν τὴ δουλειά μου κάνω,
 »τότε σὺ θὰ πᾶς ἀπάνω».

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Βρὲ γιὰ στάσου· κ' ἔτσι ὅπως θάχμαστ' ὅλοι ἄνω-κάτου,
 πῶς καθένας θὰ μπορέσῃ νὰ γνωρίζῃ τὰ παιδιὰ του ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τί τὰ θέλει νὰ τὰ ξέρῃ ; ὅλ' οἱ νέοι πέρα-πέρα
 κάθε μεγαλῆτερό τους θὰ τὸν λένε καὶ πατέρα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κ' ἐπειδὴ δὲν θὰ γνωρίζουν τοὺς πατέρας τους καὶ πάλι,
 κάθε γέρο θὰ τὸν πνίγουν μὲ εὐγένεια μεγάλη,
 ἀφοῦ γι' ἄλλο δὲν φροντίζει κάθε γυιὸς 'ς αὐτὴν τὴ χώρα,
 παρὰ μόνο πῶς νὰ πνίγῃ τὸν πατέρα του καὶ τώρα.
 Ἡ θαρρεῖς γιὰ τὸν πατέρα ἂν κανένας ἀμφιβάλλῃ,
 πῶς θὰ παραλείψουν τάχα νὰ τὰ χέσουνε καὶ πάλι ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ὅποιος τύχῃ νὰ τὸ ἰδῇ.
 Τότε εὐκόλα κτυποῦσε τὸν πατέρα τὸ παιδί,

καὶ δὲν ἔδιναν καθόλου προσοχὴν οἱ πάρα-πέρα·
 ἀλλὰ τώρα, σὰν ἀκούσουν πῶς κτυποῦν ἓνα πατέρα,
 ὁ καθένας ὅτι δέρνουν τὸν δικόν του θὰ νομίσῃ
 καὶ θὰ τρέξῃ νὰ χωρίσῃ,

ΒΛΕΠΥΡΟΣ⁽¹⁾

* Ὅτ' εἶν' ὅλα κουταμάρες, δὲν μπορεῖ νὰ 'πῇ κάνεις.
 Κι' ὁ Ἐπίκουρος ἂν ἔλθῃ [ὁ σοφὸς τῆς ἡδονῆς,]
 ἢ αὐτὸς ὁ Λευκολόφας [ὁ φαυλόβιος] κ' εἰποῦνε
 ὅτι μ' ἔχουνε παππούλη, τί θὰ εἰποῦν ὅσοι τᾶκοῦνε !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μ' ἂν εἶν' ἔτσι, εἶνε κι' ἄλλο πειὸ χειρότερο ἀκόμα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ποιό ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Νὰ 'ρθῇ νὰ σέ φιλήσῃ ὁ Ἀρίστιλλος στὸ στόμα,
 καὶ πατέρα νὰ σέ λέῃ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Συφορὰ του, κι' ἂν τολμήσῃ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὲ τοῦ ἄγριου τοῦ дуόσμου τὴν ὁσμὴ θὰ σέ βρωμήσῃ.
 Μὰ ἐκεῖνος ἐγεννήθη πρὶν τὸ ψήφισμα γενῇ,
 ὥστε δὲν ὑπάρχει φόβος.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θᾶταν συμφορὰ τρανή.*

Ἄλλὰ τότε στὰ χωράφια ποιὸς θὰ μείνῃ γεωργός ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θᾶν' οἱ δοῦλοι· τί σέ μέλει ; σὺ θὰ κάθῃσαι ἄργός,
 καὶ τοῦ ρωλογιοῦ ὁ ἴσκιος δέκα πόδες σὰν μακραίνῃ,
 θὰ τραβᾷς γιὰ τὸ τραπέζι ποῦ γεμάτὸ θὰ προσμένῃ.

¹ Παραλείπεται κατὰ τὴν ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλίαν μέχρι τοῦ μέρους ὅπου ὑπάρχει ὁ ἕτερος ἀστερίσκος.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ γιὰ ρουχισμό ποῖον τρόπο ἔχετε σκοπὸ νὰ βρῆτε ;
Πρέπει νὰ μᾶς πῆς καὶ τοῦτο·

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Τὰ παληὰ σας θὰ φορῆτε,
καὶ θὰ σᾶς ὑφαίνουμ' ἄλλα.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Νὰ μοῦ πῆς ἀκόμη ἓνα :
ἂν οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου προστιμάρουνε κανένα
ποῦ θὰ βρῇ γιὰ νὰ πληρώσῃ ;
ἀπὸ τὸ κοινὸ ταμεῖο θᾶταν ἄδικο νὰ δώσῃ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ θὰ παύσουνε κ' ἡ δίκες.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

ὦ τί κόσμος θὰ χαθῇ !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Μὰ κι' αὐτὸ τῶχ'ω σκεφθῇ.
Καὶ γιατί νὰ γίνουν δίκες, κακομοίρη ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Λόγου χάρι.
πρῶτα-πρῶτα γιὰ τὰ χρέη, ποῦ θ' ἄρνῃτ' ὅποιος τὰ πάρῃ.

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Βρέ, καὶ ποῦ ὁ τοκογλύφος θαῦρῃ χρῆμα νὰ δανείσῃ,
ποῦ κοινὰ θὰ ᾔνε ὅλα, κ' ἡ μερίδα θᾶνε ἴση ;
Μὰ κι' ἂν κλέψῃ θὰ τὸν πιάσουν.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ τῇ Δήμητρα ! τὰ εἶπες, — οὔτε δάσκαλος ποῦ νᾶσουν !
Γιὰ ἐξήγει μου καὶ τοῦτο : Κι' ἂν κανέναν πάλι βρίσῃ
ἀπὸ τὸ πολὺ μεθύσι,
ἢ κι' ἂν κάνη μὲ τὸ ξύλο τᾶλλουνοῦ τῇ ράχ'ι μαύρῃ,
γιὰ τὸ πρόστιμο ποῦ θαῦρῃ ;
Χέ ! 'ς αὐτὸ θὰ κοκκαλώσῃς !

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ἄπο τὴν τροφὴν ποῦ τρώει· γιατί, ὅταν ἐλαττώσης
τὸ φαί, καὶ τιμωρήσης κατ' εὐθεΐαν τὴν κοιλιάν,
παύουν ἢ βρισές.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι' ἂν γίνῃ καὶ καμμιά κλεψοδουλειά ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ποιὸς θὰ κλέψῃ, [ποῦ καθένας τὸ δικό του θ' ἀποκτήσῃ] ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Οὔτε καὶ κανεὶς τὴν νύκτα θὰ σέ πιάσῃ νὰ σέ γδύσῃ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ποιὸς τὸ λέει ; οὔτε ὅταν μέσ' στὸ σπίτι θὰ κοιμᾶσαι,
ὅπως ἐγινόταν πρῶτα, ἢ στὴν πόρτα ἔξω θᾶσαι.

ὁ καθένας σας τὸ βιός του μέσ' στὴν πολιτεία θᾶχῃ
κι' ὅποιος κλέψῃ, κι' ὅποιος γδύσῃ, θὰ τοῦ βγαίνει ἀπὸ τὴν ῥάχι·
Τί χρειάζοντ' οἱ καυγάδες, ἢ φωνές, τὰ νταβατούρια ;
θὰ πηγαίνει στὸ ταμεῖο καὶ θὰ παίρνῃ πειδὸ καινούργια.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ οἱ ἄνθρωποι, γιὰ πές μου, δὲν θὰ παίζουν πειὰ τὸ ζάρι ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Γιὰ ποιὸ λόγο ;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Πῶς τὴν ὥρα θὰ σκοτώνουν λόγου χάρι ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Ὅλοι θὰ περνοῦν τὸ ἴδιο, κι' ὅλα θὰ τὰ κάνω ἓνα,
καὶ ἡ πόλις μας θὰ γίνῃ ἓνα σπίτι γιὰ καθένα,
ποῦ ἐλεύθερος νὰ βγαίνει
καὶ στὸν ἄλλον νὰ πηγαίνει.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ποῦ θὰ στρώνωνται τὰ δεῖπνα ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καὶ τὰ δικαστήριά σας
κ' ἡ στοές σας κατοικίες θὰ γενοῦν τῆς ἀφεντιάς σας.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Καὶ τῶν δικαστῶν τὸ βῆμα τί θὰ γίνη λὲς ἐσύ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θὰ γεμίζῃ ἀπὸ κρατῆρες κι' ἀπὸ στάμνες μὲ κρασί,
καὶ θὰ βάλω παιδαρέλια, ποῦ θὰ ψάλλουν μὲ χαρὰ
ὅλες τῆς ἀνδραγαθίης καθενὸς παλληκαρᾶ.
ἔτσι ἀπὸ τὴν ντροπὴ του, ἂν φανῇ κανεὶς δειλός,
νὰ μὴ ἔρχεται νὰ τρώῃ.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Εἶν' ὁ λόγος σου καλός.

Καὶ τάγγεῖα τί θὰ γίνουν, [ὅπου ἦσαν μιὰ φορὰ
μὲ τῶν δικαστῶν τοὺς κλήρους ;] αἶ ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Θὰ μποῦν στὴν ἀγορὰ

καὶ κοντὰ στοῦ Ἀρμοδίου τὸν μεγάλον ἀνδριάντα
θὰ τραβᾶμε κλήρους πάντα,
καὶ καθένας θὰ μαθαίνει
σὲ ποιὸ γράμμα θὰ δειπνήσῃ μὲ χαρὰ του νὰ πηγαίνει.
Ὅποιοι πέσουνε στὸ Βῆτα,
στὴ στοὰ τῶν βασιλέων θὰ δειπνοῦνε· καὶ στὸ Θῆτα
ὅσοι πέσουν, στὸ Θησεῖον· καὶ ὅσοι πέσουνε στὸ Κάππα,
στὴ στοὰ τῶν Ἀλευράδων.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιὰ νὰ χαύτουνε ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σοῦ τᾶπα,

μὰ τὸν Δία· γιὰ νὰ τρῶνε !

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Κι' οὔτινος δὲν πέσῃ πάλι

ἓνα γράμμα γιὰ νὰ φάῃ, θὰ τὸν διώχνουνε οἱ ἄλλοι;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Αὐτὸ ποτὲ δὲν θὰ γενῇ σὲ τέτοια κοινωνία,
καὶ 'ς ὅλους θὰ προσφέρωμε τὰ πάντα μ' ἀφθονία.

Κι' ὅποιος μεθάῃ στέφανο στήν κεφαλὴ θὰ φέρῃ,
 κι' ἀπ' τὸ τραπέζι θὰ τραβᾷ μ' ἓνα δαδί στὸ χέρι·
 ἢ δὲ γυναῖκες ἔτοιμες θὰ στέκουν στῆς διόδους,
 καὶ 'ς ὅποιους ἐπιστρέφουνε θὰ πέφτουνε μ' ἐφόδους
 καὶ θὰ τοὺς λέν' : « Ἐλα μ' ἐμᾶς· ἔχουμε μιὰ κοπέλλα
 »μικρούλα, ποῦνε τρέλλα».

«Κ' ἐδῶ μιὰ κάτασπρη θὰ βρῆς, ποῦνε θεὰ στὰ κάλλη»
 ἀπὸ τὰπάνω πάτωμα θὰ τοῦ φωνάζ' ἡ ἄλλη·
 »μὰ πρὶν μ' ἐκείνη κοιμηθῆς,
 »μ' ἐμένα πειὸ μπροστὰ θάρθῃς».

Μὰ πίσω ἀπ' τοὺς ὠμορφους, ποῦ θᾶνε στήν ἐντέλεια,
 κι' ἀπὸ τὰ παιδαρέλια,

θ' ἀκολουθοῦν οἱ ἄσχημοι καὶ τοῦτα θὰ τοὺς λένε :

«Ἔ, εἴ! τοῦ λόγου σου! ποῦ πᾶς; σὰν σὲ φωνάζουν μπαῖνε,
 »μὰ δὲν θὰ κάνῃς μὲ καμμιὰ,

»γιατ' ἐψηφίσθη στὴ δουλειὰ νὰ προηγῇτ' ἡ ἀσχημιὰ.

»Τώρα στήν πόρτα κάθισε τοῦ λόγου σου καὶ φύλα;

»καὶ πᾶρε δίφορης συκιᾶς καὶ ξερομάσσα φύλλα!».

Γιὰ πές μου τώρα ὅλ' αὐτὰ σ' ἀρέσουν;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μιὰ χαρά!

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Καλά· τώρα λοιπὸν κ' ἐγὼ τραβῶ στήν ἀγορά,
 καὶ μιὰ γερὴ ντελάλαινα καλόφωνη θὰ βρῶ,
 νὰ πάρ' ὅσον θὰ φέρουνε οἱ ἄλλοι θησαυρό.

Γιατὶ ἐμὲ ἐκλέξανε ἀρχόντισσαν οἱ ἄλλοι,
 καὶ πρέπει μὲ ταχύτητα νὰ γίνουμε μεγάλη·
 νὰ φτιάσω τὰ συσσίτια, καὶ νᾶν' ἡμέρα πρώτη
 ἢ σημερινή, ποῦ νὰ γενῇ τὸ πρῶτο φαγοπότι!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Θὰ τρῶμε ἀπὸ σήμερα;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σοῦ τῷπα πῶς θὰ γίνῃ.

Τώρα νὰ παύσω σκέπτομαι καὶ τὴν πουτανωσύνη.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιατί;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ

Σοῦ τὸ ἐξήγησα· νὰ παίρνουμ' ἐμεῖς πλέον
τὰ φρόγαλα τῶν νέων.

Κ' ἡ δοῦλες πειὰ δὲν θὰ μπορούν μὲ στολισμοὺς νὰ πέφτουνε,
καὶ ἀπὸ τῆς ἐλεύθερες τὴν ἡδονὴ νὰ κλέφτουνε,
ἀλλὰ οἱ δοῦλοι μοναχὰ θὰ πέφτουνε σιμά τους
μαζὶ μὲ τὰ κουρέλια τους καὶ τὸ παληόπραμά τους !

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Μὰ τότε νὰ σ' ἀκολουθῶ καὶ ἐγὼ κοντά σου πρέπει,
καθένας ποῦ μὲ βλέπει
νὰ λέη στήν 'Αθήνα :
«Τὸν ἄνδρα δὲν θαυμάζετε ποῦ ἔχ' ἡ Στρατηγίνα ; ! ». (¹)

(Ἀπέρχονται ἀμφότεροι)

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

[Ἡ Σκηνὴ παριστᾷ πλατεῖαν τῶν 'Αθηνῶν. Εἰσέρχεται ὁ Α' ΑΝΗΡ (ὅστις χάριν τοῦ εἰρμοῦ τῆς ὑποθέσεως δύναται κατὰ τὴν παράστασιν νὰ ᾔνε αὐτὸς ὁ ΧΡΕΜΗΣ) ἀκολουθούμενος ὑπὸ δύο μικρῶν θεραπόντων, φερόντων ἐπ' ὤμου διάφορα σκεύη οἰκιακά, τὰ ὅποια ἀποθέτουσι κατὰ γῆς].

ΣΚΗΝΗ Α'.

Α' ΑΝΗΡ καὶ ΣΙΜΩΝ, ΠΑΡΜΕΝΩΝ (βωδὰ πρόσωπα).

Α' ΑΝΗΡ

Πρέπει νὰ κάμω στήν ἀρχὴ μικρὴ ἐτοιμασίαν,
νὰ ἰδῶ ποιά εἰν' τὰ σκεύη μου καὶ ἡ περιουσία,
ποῦ θὰ φερθοῦν στήν ἀγορά.

(Σύρων πρῶτον κόσκινον ἀλεύρου)

(¹) Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ μέρους τούτου ἐλλείπουν τὰ χορικά δύναται ν' ἀναπληρωθῇ ἡ ἔλλειψις διὰ τοῦ χοροῦ κέρδονος ἐκτελουμένου ὑπὸ τοῦ Βλεπύρου καὶ τῆς Πραξαγόρας, ὡς ἐγένετο ἐπιτυχῶς κατὰ τὴν α' παράστασιν.

Τράβα λοιπόν, προχώρει,
 ὦ Κιναχύρα, ὥμορφη καὶ ζηλεμένη κόρη,
 ποῦ μέσ' στὸ βιός μου ἤσουν αἰσὺ προτιμημένη·
 καὶ ποῦ, γιὰ νὰ κανηφορῇς καλοφτιασிடωμένη,
 πολλὰ τοῦ ἀλευριοῦ σακκιὰ γιὰ χάρι σου ἀράδεις αἰσα,
 καὶ στήν κοιλιά σου τ'ἀδεις αἰσα.

Καὶ τώρα ποῦ νὰ βρίσκεται ἡ διφροφόρος· νὰ τη—

(φέρει ἐμπρὸς χύτραν)

ἡ χύτρα... ἔλα ἔξω σύ... μουντζούρα εἶσαι γεμάτη,
 μὰ τὸ θεό, λές κ' ἔτυχε νὰ βράσῃ τὴ μπογιά του
 ὁ Λυσικράτης μέσα σου, ποῦ βάφει τὰ μαλλιά του.
 —Πέρνα κοντά της τώρα σύ, καὶ στάσου γιὰ στολίστρα...

(ἀποθέτει πλησίον κάτοπτρον)

—καὶ φέρε καὶ τὴ στάμνα σύ ἡ νεροκουβαλίστρα...

(ἀποθέτει ὕδριαν καὶ λαμβάνει πετεινόν)

—ἔλα καὶ γιὰ κιθαρωδὸς ἡ ἀφεντιά σου τώρα,
 ποῦ πάντοτε μ' ἐξύπναγες στήν πρωϊνὴ τὴν ὥρα
 γιὰ νὰ πηγαίνω στὴ Βουλή,
 ὅπως ὁ νόμος τὸ καλεῖ.

[Γιὰ νᾶν' τὰ Παναθήναια, ὅπως ὁ νόμος γράφει,]
 ὁ σκαφοφόρος νᾶρθη ἐμπρὸς καὶ νὰ κρατῇ τὴ σκάφη...

(ὠθεῖ σκάφην)

—ἄλλος κεριὰ νὰ φέρῃ...

(ἀποθέτει κηρία)

—καὶ τὰ κλωνάρια τῆς ἐλθαῖς, ὅποῦ φοροῦν οἱ γέροι...

(ἐξάγει τρίποδα καὶ λήκυθον)

—βγάλε καὶ σύ τὸν τρίποδα... τὴ στάμνα μὲ τὰ μύρα...
 τσουκάλια... παρατσούκαλα... σωστὴ λαοπλημμύρα!..

(Ὦθεῖ καὶ τὰ ὑπόλοιπα σκεύη διὰ τοῦ ποδός. Εἰσέρχεται ὁ Β' ΑΝΗΡ).

ΣΚΗΝΗ Β'.

Β' ANHP καὶ οἱ ANΩΤΕΡΩ.

Β' ANHP (μονολογῶν)

Ἐγὼ νὰ ρθῶ στὴν ἀγορὰ ; νὰ δώσω ἐγὼ τὸ βίός μου ;
 μὰ πρέπει ν'ἄμαι ἄθλιος κι' ὁ πειρὸ ζουρλὸς τοῦ κόσμου.
 Στὸν Ποσειδῶνα ! ὅλ' αὐτὰ προτοῦ τάποφασίσω,
 θὰ τὰ σκεφθῶ προτῆτερα καὶ θὰ τὰ βασανίσω,
 καὶ τῆς οἰκονομίας μου καὶ τὸν δικό μου ἰδρῶτα
 μὲ λόγια δὲν τὰ δίνω ἐγὼ ἀνόητα, ἂν πρῶτα
 δὲν θὰ πεισθῶ τί ἐννοοῦν αὐτὲς ἢ μόδες ὅλεις.
 Καὶ τοῦτος τί ζητεῖ ἐδῶ μ' αὐτὲς τῆς κατσαρόλες ;
 — Ἐ, σύ ! μετακομίζεσαι, ποῦ τ'ἔβγαλεις στὴ φόρα,
 ἢ τάχα γιὰ ἐνέχυρο πᾶς νὰ τὰ βγλῆς τώρα ;

Α' ANHP

Καθόλου.

Β' ANHP

Κ' ἢ παράταξις σὰν τί σημαίνει πάλι ;
 μήπως γιὰ τὸν Ἰέρωνα τὴν ἔχεις τὸ ντελάλη ;

Α' ANHP

Μὰ τὸ θεό, στὴν ἀγορὰ τὰ ἔφερα στὸν ὦμο
 γιὰ νὰ τὰ δώσω, σύμφωνα μὲ τὸν καινούργιο νόμο.

Β' ANHP

Γιὰ νὰ τὰ δώσης ;

Α' ANHP

Βέβαια.

Β' ANHP

Δυστυχισμένε χάχα !

Α' ANHP

Πῶς ;

Β' ANHP

Πῶς ; καὶ δὲν τὸ ἐννοιῶσες ;

Α' ANHP

Μὰ τί ; δὲν πρέπει τάχα

στοὺς νόμους νὰ ὑποταχθῶ ;

B' ANHP

Ποιούς νόμους, δυστυχῇ ;

A' ANHP

Ποῦ ἔκαμαν παραδοχή.

B' ANHP

Βρέ, ποιὰ παραδοχή ;

Εἶσαι λοιπὸν τόσο κουτός ;

A' ANHP

Κουτός ;

B' ANHP

Αὐτὸ δὲν φθάνει,

κι' ἀπ' ὅλους πειὸ κουτότερος.

A' ANHP

Μπᾶ ἔτσι ; ὅποιος κάνει

τὸ νόμιμο εἶνε κουτός ; Ἐγὼ νομίζω ὅμως,

πῶς κάνει ὁ πειὸ φρόνιμος ὅ,τι προσταζει ὁ νόμος.

B' ANHP

Ὁ πειὸ κουτός.

A' ANHP

Δὲν σκέπτεσαι καὶ σὺ νὰ καταθέσης ;

B' ANHP

Ἐγὼ ; θὰ ἐπιφυλαχθῶ, προτοῦ τὰς διαθέσεις
ἰδῶ τοῦ πλήθους.

A' ANHP

Ὅχι δά, τί ἄλλο λές νὰ ξέρουνε,
παρ' ὅτι ἐτοιμάσθηκαν τὰ χρήματα νὰ φέρουνε ;

B' ANHP

Ἄν δὲν ἰδοῦν τὰ μάτια μου δὲν πείθομ' ὅ,τι νᾶνε.

A' ANHP

Μὰ ὅλο τοῦτο σήμερα στοὺς δρόμους κοπανᾶνε.

B' ANHP

Ἄς λένε !

A' ANHP

Ἄλλὰ εἶπανε καθένας νὰ μαζέψη

τὸ εἶναί του.

B' ANHP

Ἄς λένε ! μπᾶ !

A' ANHP

Κόσμο θὰ καταστρέψῃ

μ' αὐτὴν τὴν δυσπιστία του !

B' ANHP

Αὐτοὶ δὲν θὰ πιστέψουν.

A' ANHP

Μὰ νὰ σὲ καταστρέψῃ ὁ Ζεὺς !

B' ANHP

Αὐτοὶ θὰ καταστρέψουν

ἐσένα. Κι' ἄνθρωπος θαρρεῖς ποῦ ἔχει τὰ μυαλά του

θὰ φέρῃ καὶ θὰ μοιρασθῇ μὲ ἄλλους τὰ καλά του ;

Αὐτὸ δὲν ἦταν ἔθιμο καθόλου τῶν πατέρων μας,

καὶ μοναχὰ νὰ παίρνουμε ὑπῆρξε τὸ συμφέρον μας.

Ἔτσι τὸ κάνουν κι' οἱ θεοί· γιὰ ἰδῆς τὰ γάλατά τους

στὰ χέρια· σὰν εὐχόμεθα νὰ δώσουν τὰ γαθά τους,

στέκουν, κι' ἀνάποδα κρατοῦν τὰ χέρια τους αἰέποτε,

ὄχι νὰ δώσουνε κι' αὐτοί, ἀλλὰ ν' ἀρπάξουν τίποτε.

A' ANHP

Εὐλογημένη ἄνθρωπε ! παραίτησέ με τώρα

νὰ προετοιμασθῶ κ' ἐγώ· καὶ μὴ μοῦ τρῶς τὴν ὥρα,

νὰ συμμαζέψω τοῦτα ἐδῶ ... Ποῦ τῶχω τὸ λουρί ;

B' ANHP

Μὲ τὰ σωστά σου θὰ τὰ πᾶς ;

A' ANHP

Κι' ἀλλοιῶτικά μπορεῖ ;

αὐτοὺς τοὺς δυὸ τοὺς τρίποδες θὰ βάλω καὶ θὰ φύγω.

B' ANHP

Τί κουταμάρα ! μὰ γιατί δὲν περιμένεις λίγο,

νὰ ἰδῆς τὸ τί σκοπεύουνε νὰ κάμουνε κ' οἱ ἄλλοι,

ὅπου καὶ τότε πάλι

A' ANHP

Νὰ κάμω τί ;

B' ANHP

Περίμενε κ' εξέτασε ακόμη.

A' ANHP

Γιατί λοιπόν ;

B' ANHP

Μωρέ κουτέ, ὅλοι αὐτοὶ οἱ νόμοι
τῆς εἰσφορᾶς, πολλές φορές νὰ μείνουν καὶ στὴ μέση
μποροῦνε, ἂν γενῇ σεισμός, ἢ κεραυνὸς ἂν πέση
ποῦ ν᾿ ἄχῃ γοῦρι ἄσχημο, ἢ γάττα νὰ διαβαίνῃ.

A' ANHP ὥσεί καθ' ἑαυτὸν

Καλὴ δουλειὰ θὰ πάθαινα, ἂν ἦτανε πιασμένη
ἡ ἀγορά, καὶ δὲν βρεθῇ μιὰ θέσι νὰ τάφήσω.

B' ANHP

Τοῦτο νὰ συλλογίζεσαι : πῶς θὰ τὰ πάρης πίσω·
κι' ὅσο γιὰ τὴν κατάθεσι, μπορεῖς, ἂν ἀγαπᾷς,
καὶ 'ς ἓνα μῆνα νὰ τὰ πᾶς.

A' ANHP

Καὶ πῶς ;

B' ANHP

Τοὺς ξέρουμε καλὰ· γρήγορα πέφτει ὁ ψῆφος,
ἀλλὰ γιὰ τὴν ἐκτέλεσι πηγαίνει πάντα τζίφος !

A' ANHP

Μὰ θὰ τὰ κουβαλήσουνε, βρέ φίλε μου, κι' αὐτοί.

B' ANHP

Κι' ἂν δὲν τὰ κουβαλήσουν, τί ;

A' ANHP

Θὰ κουβαλήσουν γρήγορα· ὁ νόμος τᾶπαιτεῖ.

B' ANHP

Κι' ἂν δὲν τὰ κουβαλήσουν, τί ;

A' ANHP

Θὰ τὸν ἐξαναγκάσουμε αὐτὸν ποῦ τὰ κρατεῖ.

B' ANHP

Κι' ἂν ᾔνε οἱ περισσότεροι ποῦ τὰ κρατοῦνε, τί ;

A' ANHP

Πάω νὰ δώσω· [ἔβγαλαν διαταγὴ ῥητή.]

B' ANHP

Καὶ ἂν σοῦ τὰ πουλήσουν, τί ;

A' ANHP

Σκάσε ! [μοῦ ζάλισες ταύτί].

B' ANHP

Πολὺ καλὰ, κι' ἂν σκάσω τί ;

A' ANHP

Καλὰ θὰ κάμης.

B' ANHP

Ἄλλὰ σύ, κι' ἂν σκάσω, θὰ θελήσης
νὰ δώσης.

A' ANHP

Νὰ κ' οἱ γείτονες ποῦ κουβαλοῦν ἐπίσης.

B' ANHP (παρατηρῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ παρασκήνια)

Ὁ Ἀντισθένης βέβαια τραβᾷ νὰ καταθέσῃ·
θὰ ἦταν εὐκολώτερο πολὺ γι' αὐτόν, νὰ χέσῃ
τριᾶντα μέρες συνεχῶς κι' ἀκόμη πειὸ πολλές.

A' ANHP

Σκασμός, μ' αὐτὰ ποῦ λές !

B' ANHP

Καὶ ὁ χοροδιδάσκαλος Καλλίμαχος θὰ φέρῃ
ἀπ' τὸν Καλλία πλειότερα νομίζεις νὰ προσφέρει ;
Τί λές ἐκεῖ ! ὁ ἄνθρωπος τὸ βιὸς θὰ χάσῃ τώρα !

A' ANHP

Κακὰ μιλεῖς !

B' ANHP

Γιατί κακὰ ; Δὲν εἶδες ὥς τὴν ὥρα
πῶς ὅλα τὰ ψηφίσματα τραβοῦν τὸν ἴδιο δρόμο ;
ἐξέχασες τί ἔγινε στοῦ ἀλατιοῦ τὸ νόμο ;

A' ANHP

Ἄ, βέβαια.

B' ANHP

Κ' ἐξέχασες καὶ τᾶλλα τὰ ψηφίσματα,
ποῦ βγῆκαν γιὰ τὰ χάλκινα καὶ κάλπικα νομίσματα ;

Α' ΑΝΗΡ

Τί λές ! μ' αὐτὸ τὸ νόμισμα κ' ἐγὼ ἐχαντακώθηκα·
 γιατί σταφύλια πούλησα καὶ μὲ χαλκὸ μπουκώθηκα,
 κ' ἐτράβηξα στὴν ἀγορὰ ἀλεῦρι ν' ἀγοράσω·
 ὅταν, τὴν ὥρα ποῦ ἀνοιγα τὸ σάκκο νὰ τὸ μπάσω,
 λέει ὁ κῆρυξ: «Τὸ χαλκὸ νὰ μὴ παραδεχθοῦμε,
 »κι' ἀσῆμι μόνον τοῦ λοιποῦ θὰ μεταχειρισθοῦμε».

Β' ΑΝΗΡ

Κι' ὁ ὄρκος δὲν σοῦ ἀντηχεῖ 'ς ταύτί, ποῦ δώσαμ' ὅλοι,
 τὰ πεντακόσια τάλαντα νὰ μαζευθοῦν στὴν πόλι·
 ἀπὸ τὸ τεσσαρακοστόν, κατὰ τοῦ Εὐριπίδη
 τὴ γνώμη ; Καὶ ποιὸς ἔπαυσε ἐπαίνους νὰ τοῦ δίδῃ ;
 Σὰν ἐξετάσθη ὁμῶς
 κ' εὐρέθη κουροφέξαλα κι' αὐτὸς ὁ νέος νόμος,
 τότε τὸν Εὐριπίδη
 τὸν στῶσαν στὸ βρισίδι.

Α' ΑΝΗΡ

Τώρα τὰ ἴδια πράματα μὲ τότε δὲν ὑπάρχουνε·
 τότε ἤμαστε ἄρχοντες ἐμεῖς, τώρα γυναῖκες ἄρχουνε.

Β' ΑΝΗΡ

Τὸ κατ' ἐμέ, ἡ μόνη μου γι' αὐτὲς φροντίδα θᾶνε,
 μὰ τὸ θεὸ τῆς θάλασσας, νὰ μὴ μὲ κατουρᾶνε !

Α' ΑΝΗΡ

Τί τσαμπουνᾶς δὲν ξέρω·

(πρὸς τὰ παιδία)

Δὸς μου τὸ ξύλο ἐσύ, παιδί, τὰ πράματα νὰ φέρω. . .

[Λαμβάνει τὸ ξύλον καὶ ἐτοιμάζεται ν' ἀναρτήσῃ ἐξ αὐτοῦ τὰ σκεύη του. Εἰσέρχεται ὁ ΚΗΡΥΞ, ὅστις λαμβάνει θέσιν ἐπὶ βήθρου τινὸς εἰς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς καὶ κηρύττει μεγαλοφώνως:]

ΚΗΡΥΞ

Πολῖται ! ἀπὸ σήμερα στὴ Στρατηγὸ τραβᾶτε,
 γιὰ νὰ σᾶς 'πῇ ὁ κληρὸς σας κ' ἡ τύχη, ποῦ θὰ πᾶτε

νὰ κάτσετε νὰ φάτε.

Θὰ βρῆτε κάθε τράπεζα παντοῦ ἐτοιμασμένη,
ποῦ εἶνε μ' ὅλα τὰγαθὰ τοῦ κόσμου φορτωμένη,
καὶ κάθε κλίνη μὲ μαλλιά καὶ τάπητες στρωμένη !
Ἡ μυροπώλιδες, γραμμὴ, κράτῃρες σᾶς γεμίζουνε
ἀπὸ κρασιά· μὲ στῆ φωτιὰ μπριζόλες τσιτσιρίζουνε,
καὶ περασμένοι οἱ λαγοὶ μέσ' στὰ σουβλιὰ γυρίζουνε.

Πίττες καλοφουρνίζονται,
τὰ στέφανα στολίζονται,
στραγάλια καρβουρδίζονται !

Ὅλες ἡ κόρες ἡ πειὸ νηὲς ψήνουν ἀγάλια-ἀγάλια
τῇ φάβα στὰ τσουκάλια.

Καὶ ἕνας πουτανιάρης
καὶ πρῶην καθαλλάρης

μὲ τῇ στολῇ τοῦ ἱππικοῦ ἐκεῖ κοντὰ γυρίζει,
καὶ διαρκῶς τῶν γυναικῶν τὰ πιάτα καθαρίζει.

Κι' ὁ Γέρων, μ' ἕνα φόρεμα κομψὸ καὶ μὲ κατσάρι,
μ' ἕνα παιδὶ χασκάρει,
κ' ἔχει παραρριμμένα
παπούτσια του καὶ χλαῖνα.

Καὶ ὁ ψωμᾶς σᾶς καρτερεῖ· τὴν ὥραν σας μὴ χάσετε
κ' ἐλᾶτε τὰ σαγόνια σας, πολῖται, νὰ γυμνάσετε !

(Ὁ Κῆρυξ κατέρχεται καὶ ἀπέρχεται δεξιόθεν)

B' ANHP

Σὰν εἶνε ἔτσι τὸ λοιπόν, ἐμένα τί μὲ μέλει ;
τραβῶ κ' ἐγὼ γιὰ τὸ φαῖ, ἡ πόλις σὰν τὸ θέλη.

A' ANHP

Αἶ ! καὶ γιὰ ποῦ, παρακαλῶ, ἀφοῦ δὲν ἔχεις δώση ;

B' ANHP

Γιὰ τὸ φαῖ.

A' ANHP

Δὲν θὰ τὸ φᾶς, ἂν ἔχουν νοῦ καὶ γνῶσι,
πρὶν καταθέσης βέβαια.

B' ANHP

Πολὺ καλὰ, τὰ δίνω.

Α' ΑΝΗΡ

Πότε λοιπόν ;

Β' ΑΝΗΡ

Ἐμπόδιο μονάχος δὲν θὰ γίνω.

Α' ΑΝΗΡ

Γιατί ;

Β' ΑΝΗΡ

Κι' ἄλλοι θ' ἀργήσουνε περισσότερο ἐπίσης.

Α' ΑΝΗΡ

Σὺ ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ τραβᾷς νὰ τὴν γεμίσης.

Β' ΑΝΗΡ

Θὰ πάθω τί, παρακαλῶ ;

Κάθε πολίτης μὲ μυαλὸ

ἀρμόζει τῆς πατρίδος του τοὺς νόμους νὰ κρατῇ.

Α' ΑΝΗΡ (εἰρωνικῶς)

Χέμ ! καὶ ἂν σ' ἐμποδίσουν, τί ;

Β' ΑΝΗΡ

Θὰ πάω νὰ χωθῶ κ' ἐγὼ μὲ κεφαλὴ σκυφτή.

Α' ΑΝΗΡ

Καὶ ἂν δουλέψῃ ξύλο, τί ;

Β' ΑΝΗΡ

Θὰ τῆς ἐνάξω στὸν κριτή.

Α' ΑΝΗΡ

Καὶ ἂν σὲ κοροϊδέψουν, τί ;

Β' ΑΝΗΡ

Στὴν πόρτα θὰ σταθῶ μπροστά....

Α' ΑΝΗΡ

Καὶ τί θὰ κάνῃς δηλαδή ;

Β' ΑΝΗΡ

Κι' ὅποιος τὰ φαγητὰ βαστᾷ

θὰ τὰ βουτῶ.

Α' ΑΝΗΡ

Ὁ ὑστερνὸς θὰ ᾔσ' ὅλου τοῦ κόσμου.

(Πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦς του)

Παρμένων ! Σίμων ! πάρετε στοὺς ὠμούς σας τὸ βιός μου.

(Οἱ ἀκόλουθοι ἐκτελοῦσι)

Β' ΑΝΗΡ

Στάσου καὶ σὲ βοηθῶ κ' ἐγώ.

Α' ΑΝΗΡ

Σύ ; ! κάνε τὴ δουλειά σου·

γιατὶ φοβᾶμαι μὴν εἰπῆς πῶς εἶνε καὶ δικά σου,
ὅταν στὴ στρατηγίνα μας αὐτὰ θὰ καταθέσω.

(Ἀναχωρεῖ ἀριστερόθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν θεραπόντων, φερόντων τὰ σκεύη)

Β' ΑΝΗΡ (μόνος)

Μὰ τὸ θεό, πρέπει νὰ βρῶ λοιπὸν κανένα μέσο,
ποῦ κι' ὅσα ἔχω χρήματα στὸ σπίτι νὰ τὰ κρύψω,
χωρὶς κι' ἀπ' τὸ κοινὸ φαῖ μὲ τρόπο ν' ἀπολείψω.
Νὰ μιὰ ἰδέα ποῦν' ὀρθή. Τί κάθημαι κι' ἀργῶ ;
Ἐμπρὸς λοιπὸν γιὰ τὸ φαῖ νὰ τηλωθῶ κ' ἐγώ !

(Φεύγει δεξιόθεν)

ΜΕΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ

(Σειρὰ οἰκίσκων μονωρόφων μὲ θύραν καὶ παράθυρον ἕκαστος. Αὐλητῆς εὐρύ-
σκεται ἐξηπλωμένος παρὰ τὸ δεξιὸν παρασκήνιον. Εἶνε νύξ.)

ΣΚΗΝΗ Α'.

Α' ΓΡΑΥΣ (εἰς τὸ πρὸς δεξιὰ τῆς σκηνῆς παράθυρον)

Ἀκόμη πῶς δὲν φάνηκαν οἱ ἄνδρες ; εἶνε ὥρα·

καὶ περιμένω τώρα

ἀργή, ἀφοῦ μπλαστρώθηκα φτιασίδι ὅσο μπόρεσα,

κίτρινη φούστα φόρεσα,

καὶ μὲ καμώματα τρελλὰ κρυφὸ τραγοῦδι τραγουδῶ,

κ' εἶμ' ἑτοιμη στὴν ἀγκαλιά ν' ἀρπάξω ὅποιον ἄνδρα ἰδῶ.

Μοῦσαι ! ἐλᾶτε ! βάλτε μου στὸ στόμα ἓνα γλυκὸ

τραγοῦδ' Ἰωνικό.

(Ἄδει σιγὰ μὲ κωμικὰ ἀκκίσματα.— Ταυτοχρόνως ἡ ΝΕΑΝΙΣ ἐμφανίζεται ἐκ
τοῦ παραθύρου τῆς ἐναντι οἰκίας καὶ ἀκροᾶται)

ΣΚΗΝΗ Β'

Α' ΓΡΑΥΣ—ΝΕΑΝΙΣ

ΝΕΑΝΙΣ

Κᾶτι προτήτερ' ἀπὸ μὲ ξεμύτισες, βρὲ σάπια !
 ἐθάρρεψες κληματαριά πῶς θὰ τρυγήσης κᾶποια,
 τὴν ὥρα ποῦ 'λειπα ἐγώ, κ' ἐβγῆκες μουρμουρίζοντας,
 ν' ἀρπάξης ἀπ' τὴν ἀγορὰ κἀνένανε γυρίζοντας ;
 Κ' ἐγώ, σὰν κἀνης τοῦτο σύ, θὰ τραγουδήσω πάλι
 ἀπ' τὴ μεριά τὴν ἄλλη.

Ἡ μέθοδος καὶ πρόστυχη κι' ἀστεία νᾶνε πρέπει,
 μὰ φέρνει διασκέδασι 'ς ἐκεῖνον ποῦ τὴ βλέπει.

(Διέρχεται εἰς γέρων. Ἡ Α' ΓΡΑΥΣ κατ' ἀρχὰς διατίθεται νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ,
 ἀλλὰ βλέπousα τοῦτον γέροντα συγκρατεῖται. Ὁ γέρων παρέρχεται)

Α' ΓΡΑΥΣ

Μίλα μ' αὐτὸν τὸ γέρο σύ, καὶ τράβ' ἀπὸ δῶ πέρα.
 Καὶ σύ, ψυχὴ μου Αὐλητῇ, νὰ πάρῃς τὴ φλογέρα,
 κ' ἔλα νὰ παίξῃς μουσικῆς κομμάτια διαλεγμένα,
 ὅπου νὰ ᾄνε ἄξια γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα.

(Ὁ Αὐλητῆς ὑποκρούει διὰ τοῦ αὐλοῦ, ἡ δὲ Γραῦς ἀπαγγέλλει καταλλήλως)

Ὅποιος ποθεῖ

νὰ γλυκαθῇ,

μ' ἐμὲ νάρθῃ

νὰ κοιμηθῇ.—

Ἡ κάθε νηὰ δὲν ξέρει

πῶς νὰ τὰ καταφέρῃ,

καὶ ξέρει τὰ τερτίπια

μόνο ἢ γρηὰ ἢ τρύπια.—

Οὔτ' ἀπὸ μένα πειδὸ καλὰ

ξέρει κἀμμία νὰ κολλᾷ

στὸ φίλο, ποῦ θὰ λαχταρᾷ

καὶ θὰ τὸν σφίξῃ μιὰ φορά.

Ἡ ἄλλες κάνουν καὶ φτερά.

NEANIS (ἀπαγγέλλουσα ἐκ τοῦ ἑτέρου παραθύρου δι' ὑποκρούσεως τοῦ αὐτοῦ αὐλοῦ)

Παῦσε, καὶ μὴ ζηλεύης πειὰ
τὴν κάθε νηά, [γρηᾶ σουπιά !]
Γιατ' εἶν' ἐκείνη τρυφερή,
στὰ δύο της μῆλα δροσερὴ
καὶ στ' ἀπαλό της τὸ μερί.

Μᾶς ἔβγαλες τὴ μούρη σου καὶ σὺ πασαλειμμένη,
λές κι' [ὄχι ἀγαπητικός], μὰ Χάρος σέ προσμένει.

Α' ΓΡΑΥΣ (πρὸς τὴν νεάνιδα)

Ἡ τρύπα σου ξερὴ νὰ μείνη !
κι' αὐτὸ τὸ στῶμα καὶ τὴν κλίνη
κατὰ τὸ νόμο θὰ τὰ χάσης,
ἂν πᾶς μὲ ἄνδρα νὰ τὴ φτιάσης.
Φεῖδι στὴν κλίνη θ' ἀπαντήσης,
κι' ἂν ἔχῃς ὄρεξι γιὰ τὴ δουλειά,
πιάσ' το καὶ σφίξε το στὴν ἀγκαλιά
νὰ τὸ φιλήσης !

NEANIS (μετ' εἰρωνικοῦ παραπόνου.)

Ἀλλοίμονο ! τί θὰ γενῶ ! βαρβᾶτος δὲν ζυγώνει,
κ' εἴμ' ἐδῶ μέσα μόνη.

Ἡ μάνα μου ἐπῆγε ἀλλοῦ καὶ δὲν μὲ μέλει τώρα.

Κυρούλα ! σέ παρακαλῶ φέρε τὸν Καυλογόρα,
κι' ὅ,τι γιὰ σένα ἐπρόσταξαν τοῦ νόμου τὰ γραμμένα,
σ' ὀρκίζομαι πῶς θὰ γενοῦν καλῆτερα μ' ἐμένα.

Α' ΓΡΑΥΣ

Γιὰ τὸ γαμῆσι τὸ Ἰωνικὸ
σὲ γαργαλάει, δόλιο θηλυκό·
καὶ μάλιστα θαρρῶ πῶς ἀγαπᾷς
καὶ κατὰ τοὺς Λεσβίους νὰ τὸ πᾶς.
Ἀλλὰ ποτέ, ποτέ μὴν τὸ πιστέψης,
πῶς τὴ δική μου ἡδονὴ θὰ κλέψης
καὶ δὲν θὰ χάσω ὅ,τι μοῦ γουστάρει,
οὔτε τὴν ὥρα γιὰ δική σου χάρι.

(Παύει ἡ ὑπόκρουσις τοῦ αὐλοῦ)

Τραγούδα¹ ὅ,τι σοῦρχεται καὶ κύττα σὰν τὴν γάττα.
πρῶτα θὰ πᾶνε στῆς γρηές, καὶ ὕστερα στὰ νηάτα.

NEANIS

Γιὰ νὰ τῆς θάψουν βέβαια.

Α' ΓΡΑΥΣ

Καινούργιο τοῦτο πάλι !

NEANIS

Καινούργια θέλει μιὰ γρηὰ μὲ τέτοιο ποῦχει χάλι ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Δὲν εἶνε δὰ τὸ γῆράς μου ποῦ λύπη θὰ σοῦ κάνη ;

NEANIS

Τί ἄλλο ; τὸ φτιασίδι σου, ἢ μήπως τὸ βοτάνι,
[ποῦ βγάζει κόκκινη μπογιὰ ἢ ῥίζα του ποῦ στίφτεις ;]

Α' ΓΡΑΥΣ

Τί μοῦ μιλάς ;

NEANIS

Γιατί καὶ σὺ στὸ παραθύρι σκύφτεις ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Ἐγώ ; μονάχη τραγουδῶ

στὸν Ἐπιγένη τὸν καλόν, ποῦ περιμένω ν'ἔρθῃ ἐδῶ.

NEANIS

Ποιὸν ἄλλο θ'ἔχῃς ἐραστή τοῦ λόγου σου καὶ φίλο,
ποῦ νὰ σοῦ πρέπη, παρ' αὐτὸν τὸ Γέρο τὸν ψωρίλο ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Πρόσμενε ! τὴν ἐξήγησι ὁ νηός μου θὰ σοῦ κάνη,
ποῦ θ'ἔρθῃ γρήγορα 'ς ἐμέ, —

(κύπτει καὶ παρατηρεῖ πρὸς τὰ ἀριστερὰ παρασκήνια)

καὶ νάτος ! . . . νάτος ! . . . φθάνει.

(¹) Εἰς τὸ χωρίον τοῦτο, σκοτεινὸν καὶ ἀσαφές, διαφωνοῦσιν οἱ σχολιασταί, ἀποδίδοντες εἰς τὴν Νεάνιδα τοὺς στίχους τούτους. Νομίζω ὅτι ὀρθότερον προσ-
αρμύζονται εἰς τὸ στόμα τῆς Γραίας, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ ἀπάντησις τῆς
Γραίας «οὐκουν ἐπ' ἐκφοράν γε» πρὸς τὴν Νεάνιδα, ἐνῶ ἀνήκει μᾶλλον εἰς ταύ-
την, ὅπως ἐμφαίνεται ἐκ τῆς λογικῆς τοῦ διαλόγου. Ἡ δὲ λέξις «σαπρά» τῆς
Γραίας πρὸς τὴν Νεάνιδα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐμπαθὴς ἀνταπόδοσις τοῦ
αὐτοῦ χαρακτηρισμοῦ, ὅστις ἀποδίδεται εἰς αὐτὴν ἐκ μέρους τῆς Νεάνιδος ἀνωτέρω.

NEANIS

Δὲν ἔρχετ' ἐδῶ πέρα
για σέ, γρηᾶ χολέρα!

Α' ΓΡΑΥΣ

Τώρα θὰ ἰδῇς, χτικιάρα, σύ!

NEANIS

Τώρα θὰ σ' τὰποδείξω
κ' ἐγώ, κ' ἐκεῖνος γρήγορα. Πηγαίνω νὰ τάνοίξω.

(Εἰσέρχεται ταχέως)

Α' ΓΡΑΥΣ

Τρέχω κ' ἐγώ· αὐτὸς θάρθῃ μ' ἐμένα δίχως ἄλλο,
νὰ μάθης πῶς τὸ δίκηο μου εἶνε τὸ πειὸ μεγάλο.

(Εἰσέρχεται ταχέως)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

NEANIAΣ καὶ μετ' ὀλίγον Α' ΓΡΑΥΣ καὶ NEANIS

NEANIAΣ (εἰσέρχεται ἀριστερόθεν κλονούμενος ἐκ τῆς μέθης μὲ δᾶδα ἀνημ-
μένην εἰς τὰς χεῖρας).

Ἄχ! εἴθε νὰ μπορέσω
κοντὰ στὴ νηὰ νὰ πέσω,

προτοῦ μοῦ ῥθοῦν γιὰ πλάκωμα γρηῆς καὶ κουτσομύτες.
Αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται 'ς ἐλεύθερους πολῖτες!

Α' ΓΡΑΥΣ (καθ' ἑαυτήν, ἐξερχομένη εἰς τὸ παράθυρον)

Μωρέ, κ' ἂν τζιτζικώσης
στὸ κλάψιμο, — μὰ τὸ θεό, ἐμένα θὰ πλακώσης.
Πάει ἐκεῖνος ὁ καιρὸς τῆς Χαριζένης, [πάει,
ποῦ μὲ τραγούδια ἤξερε καθέννας ν' ἀγαπάη.]

Χέμ! τώρα βλέπεις ὅμως
δημοκρατία ἔχουμε καὶ τὸ προστάζει ὁ νόμος!

Ἄς ἔμβω νὰ κρυφθῶ ἐδῶ,
καὶ τί θὰ κάνη νὰ τὸ ἰδῶ.

(Εἰσέρχεται)

NEANIAΣ

Δῶστε, θεοί, τὴν ὥμορφη κοπέλλα ναῦρω μόνο,
ποῦ τόσο ρούφηξα κρασί κ' ἀπὸ τὸν πόθο λειώνω.

NEANIS (Ἐξέρχεται ἐκ τοῦ παραθύρου· καθ' ἑαυτήν)

Ἔτσι λοιπόν ! σ' ἐγέλασα, γρηᾶ καταραμένη !

Ἐνόμισε πῶς ἔφυγα, καὶ μέσα τώρα μένει.

(Πρὸς τὸν Νεανίαν)

Ἄχ ! αὐτὸν ἐκαρτεροῦσα
καὶ γι' αὐτὸν ἐγὼ μιλοῦσα !

Ἐλ', ἀγάπη μου, ἀπάνω,
καὶ στὸ πλάϊ μου κοιμήσου,
νὰ γλυκάνω
τὴν ψυχὴ σου.

Ὁ ἔρωτας μέ τυραννεῖ
γιὰ τὰ ὠραῖά σου μαλλιά,
καὶ ἔχω μιὰ φωτιά τρανὴ
ποῦ μοῦ φαγε τὴν ἀγκαλιά.

Ἐρωτα ! σὲ παρακαλῶ,
κάμε μου τοῦτο τὸ καλὸ
καὶ φέρτ' τον γρήγορα νὰ κερθῇ
στὸ πλάϊ μου νὰ κοιμηθῇ !

NEANIAΣ (κάτωθεν)

Ἐλα κάτω ! . . . ἔλα ! . . . ἔλα ! . . .

καὶ στήν πόρτα σου νὰ βγῆς,
γιατὶ μοῦρχεται σὰν τρέλλα
καὶ θὰ πέσω κατὰ γῆς.

Θέλω, φίλη μου, ἀπάνω
στὴ γλυκειά σου ἀγκαλιά
δυνατὸ καυγᾶ νὰ κάνω
μὲ τὰ δύο σου τὰ κωλιά !

ὦ Ἀφροδίτη ! ἄχ, γιατί,
γιατὶ μ' ἐτρέλλανες γι' αὐτή ;

Ἐρωτα, σὲ παρακαλῶ,
κάμε μου τοῦτο τὸ καλό,
καὶ φέρ' την γρήγορα νάρθῃ
στὸ πλάϊ μου νὰ κοιμηθῇ!

NEANIS

Αὐτὰ ποῦ ἄκουσες νὰ εἰπῶ, δὲν ἐξηγοῦν τὸν πόθο,
ποῦ στήν ψυχὴ μου νοιώθω.

Ἀγαπημένο μου πουλί!
ἄνοιξε, δός μου ἓνα φιλί,
πονῶ γιὰ σέ, πονῶ πολὺ!

NEANIAΣ

Χρυσό μου ἐσύ! βλαστάρι
τῆς Ἀφροδίτης! Μέλισσα τῆς Μούσας! κάθε Χάρι
σ' ἔθρεψε μ' ἄφθονη τροφή!
γιὰ χάδια καὶ φιλιὰ μορφή!
ἄνοιξε, δός μου ἓνα φιλί,
πονῶ γιὰ σέ, πονῶ πολὺ!
Α' ΓΡΑΥΣ (ἐξερχομένη τῆς θύρας τῆς)
Ἔ, ἔ! . . . τῆς πόρτες τί χτυπᾷς;
ἐμένα τάχα ἀγαπᾷς;

NEANIAΣ

(φέρων τὴν δᾶδα πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Γραίας)

Ἄ μπᾶ!

Α' ΓΡΑΥΣ

Μὰ πῶς; ἐκτύπησες γιὰ νὰ μοῦ ῥθῇς ἀπάνω.

NEANIAΣ

Μπᾶ! κάλλιο νὰ πεθάνω!

Α' ΓΡΑΥΣ

Τί ἀγαπᾷς λοιπὸν ἐσύ, κ' ἤλθες 'ς αὐτὰ τὰ μέρη
μὲ τὸ δαδὶ στὸ χέρι;

NEANIAΣ

Κᾶποιον βαρβατον θέλω.

Α' ΓΡΑΥΣ

Ποιόν;

NEANIAΣ

Ὅχι καὶ τὸν Σεγάμη,

ποῦ στέκεις καὶ τὸν καρτερεῖς [νάρθη νὰ σοῦ τὴν κάμη.]

Α' ΓΡΑΥΣ

Μὰ τῇ θεᾷ ! θεὸς καὶ δὲν θεὸς ['ς ἐμένα πὲς πῶς μπῆκες !]

NEANIAΣ (βραδέως καὶ ἐντόνως)

Ἐξῆντα χρόνων δίκες
ποτέ δὲν δικασθήκανε,
κι' ὅλες ἀναβληθήκανε·
κ' ἐδικασθῆκαν μόνο

ἐκεῖνες, ποῦ δὲν κλείσανε τὸν εἰκοστὸν τὸ χρόνο.

Α' ΓΡΑΥΣ

Στὴν ἐξουσία ποῦχατε τὴν πρώτη, γλυκανάλατε,
[αὐτὲς τῆς μόδες βγάλατε
κι' αὐτὲς τῆς κουταμάρες],
μὰ τώρα θὰ εἰσάγωνται μπροστὰ ἢ ἐξηντάρες·

NEANIAΣ

Ναί, ὅποιος θέλει δηλαδὴ νὰ παῇ μὲ τὴν τύχη,
ὅπως στὰ ζάρια γίνεται, ἄς πάρῃ ὅποια τύχη.

Α' ΓΡΑΥΣ

Μὰ μὲ τὰ ζάρια, ὅπως λές, δὲν τρῶς κι' ὅταν πεινᾷς.

NEANIAΣ

Δὲν ξέρω τί μοῦ τσαμπουνᾷς.
Τὴν πόρτ' αὐτὴ κτυπῶ ἐγώ· ἔτσι θαρρῶ καλῆτερα.

Α' ΓΡΑΥΣ

Ὅταν κτυπήσης δηλαδὴ τὴν πόρτα μου προτήτερα.

NEANIAΣ

Ἐγὼ δὲν θὰ κτυπήσω
κρησάρες νὰ ζητήσω.

(Στρέφεται νὰ φύγῃ, ἀλλὰ συλλαμβάνεται ὑπὸ τῆς Α' Γραίας)

Α' ΓΡΑΥΣ (κολακευτικῶς).

Τὸ ξέρω σὺ πῶς μ' ἀγαπᾷς, καὶ τώρα ἴσως θ' ἀπορῆς
ποῦρθες στὴν πόρτα νὰ μὲ βρῆς.

Ἔλα κοντά, καὶ δώσέ μου τὸ στόμα τὸ γλυκό σου.

NEANIAS

Ἄ μπᾶ! φοβάμαι, μάτια μου τὸν ἀγαπητικό σου.

Α' ΓΡΑΥΣ

Ποιόν ;

NEANIAS

Ἄ, τὸν ἐνδοξότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ζωγράφους.

Α' ΓΡΑΥΣ

Ποιόν ;

NEANIAS

Ποῦ στολίζει τὰ σταμνιά ποῦ βάζουνε στοὺς τάφους !

Κρύψου λοιπὸν νὰ μὴ σέ ἰδῇ στὴν πόρτα πῶς κατέβης.

Α' ΓΡΑΥΣ

Ἐννοια σου, καὶ κατάλαβα καλὰ τὸ τί γυρεύεις.

NEANIAS

ὦ, μὰ τὸν Δία, ἔννοιωσα κ' ἐγὼ πολὺ καλὰ

τί ἔχεις στὰ μυαλά.

Α' ΓΡΑΥΣ (σύρουσα αὐτόν)

Μὰ τῇ θεᾷ, ποῦ ἔτυχε 'ς ἐμένα νὰ σέ ρίψη,

δὲν θὰ σ' ἀφήσω.

NEANIAS

Βρὲ γρηά ! θαρρῶ πῶς σοῦχει στρίψη !

Α' ΓΡΑΥΣ

Λέγε μου κι' ἄλλ' ἀκόμα,

μὰ θὰ σέ πάω σέρνοντας μέσ' στὸ δικό μου στρῶμα.

NEANIAS (ὥσεί καθ' ἑαυτόν)

Κ' ἔπειτα ἀγοράζουνε

τσιμπίδες, ἀπὸ τὸν κουβά τὰ κρέατα νὰ βγάζουνε.

δὲν κατεβάζουν τῇ γρηά μέσ' στῆς [βαθειές] πηγάδες,

ν' ἀρπάζῃ μὲ τὰ κρέατα μαζὺ καὶ τοὺς κουβάδες ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Δυστυχισμένε ! σῶπα πειὰ καὶ μὴ μὲ κοροϊδεύης,

κ' ἔλα μ' ἐμὲ ν' ἀνέβης !

NEANIAS

Ἐγὼ δὲν σοῦ χρωστῶ,

ἀν φόρο δὲν ἐπλήρωσες πεντακοσιοστὸ

στήν πόλι ἀπ' τὰ χρόνια σου.

Α' ΓΡΑΥΣ

Μὰ τῇ θεά ! μακάρι,
νὰ πέφτω νὰ γλυκαίνωμαι μὲ κάθε παλληκάρι.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Ἄλλὰ ἐγὼ μὲ τῆς γρηῆς αἰσθάνομ' ἀηδία,
καὶ δὲν θὰ τὸ δεχόμουν ποτέ.

Α' ΓΡΑΥΣ

ὦ ! μὰ τὸν Δία,
μὲ τὸ στανιὸ τὸν κόπο
θὰ λάβῃς, παλληκάρι μου.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Καὶ τάχα μὲ ποιὸν τρόπο ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Χέμ ! εἶνε ψηφισμένα
τὰ πράματα, ποῦ πρέπει σὺ νὰ ῥθῇς μαζὺ μ' ἐμένα.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Καὶ ποιὸ εἶνε τὸ ψήφισμα ; Παρακαλῶ, γιὰ πέ το !

Α' ΓΡΑΥΣ

Στὸ λέγω κι' ἄκουσέ το !

(πανηγυρικῶς)

«Νόμο βγάλαν ἡ γυναῖκες, ὅταν νηὸς τῇ νηᾷ ποθῇ,
»δὲν μπορεῖ νὰ τὴν πλακώσῃ στὴ γρηᾷ προτοῦ χωθῇ·
»κι' ἂν προτῆτερα δὲν θέλῃ τῆς γρηῆς νὰ τῆς γαμῇ,
»καὶ τῆς νηῆς ἐπιθυμῇ,

»τότε κ' ἡ γρηῆς θὰ βγαίνουν, καὶ θὰ τρέχουν κούτσα — κούτσα,
»κι' ἀτιμωρητὶ θ' ἀρπάζουν κάθε νηὸν ἀπὸ τὴν πούτσα !

ΝΕΑΝΙΑΣ

Τότε Προκρούστης θὰ γενῶ κ' ἐγώ, ἀλλοίμονό μου !

Α' ΓΡΑΥΣ

Θὰ πᾶς μὲ τῇ διάταξι καὶ τοῦ δικοῦ μας νόμου.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Κι' ἂν ἔλθῃ κάποιος φίλος μου, ἢ κάποιος συνδημότης

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Β' ΓΡΑΥΣ—NEANIAΣ.

Β' ΓΡΑΥΣ

Μωρὴ ἐσύ ! ποῦ τὸν τραβᾶς αὐτὸν ἀπὸ τὸν δρόμο,
καὶ παραβαίνεις φανερὰ τὸν ψηφισμένο νόμο,
ἐνῶ εἶνε γραμμένα
προτήτερα 'ς ἐμένα
νὰ ρθῇ καὶ νὰ πλακώσῃ ;

NEANIAΣ

ὦ ! κακομοίρης ποῦ 'μουνά ! ποῦθ' ἔχεις ξετρυπώσῃ
καὶ μοῦ πετάχτηκες ; —κακὸ ποῦ νὰ σοῦ ρθῇ μεγάλο !
Οὔφ ! τούτῃ εἶνε βάσανο χειρότερο ἀπ' τᾶλλο !

Β' ΓΡΑΥΣ (σύρουσα τὸν Νεανίαν)

Ἐλ' ἀπὸ δῶ !

NEANIAΣ (τῇ Νεάνιδι)

Παρακαλῶ, μικρή μου, μὴ μ' ἀφίνης,
τὸν κακομοίρη, νὰ συρθῶ μέσα στὰ νύχια ἐκείνης.
(Ἡ νεάνις ἀπέρχεται).

Β' ΓΡΑΥΣ

Σὲ σέρνει ὁ νόμος, κι' ὅχι ἐγώ.

NEANIAΣ

Τάχα γιατί δὲν εἶπες
ὅτι μὲ σέρνει μιὰ βλογιά, πῶχει πληγὲς καὶ τρῦπες ;

Β' ΓΡΑΥΣ

Ἄφησε, τρυφεράδι μου, τὰ λόγια κ' ἔλ' ἀπάνω.

NEANIAΣ

Στάσου λοιπὸν προτήτερα τῇ χρεία μου νὰ κάνω
νὰ πάρω θάρρος· γιὰτ' ἀλλοιῶς ὁ φόβος ἂν μὲ κόψῃ
μέσ' στὴ δουλειά σου, θὰ μὲ ἰδῇς μὲ κίτρινη τὴν ὄψι.

Β' ΓΡΑΥΣ

Θάρρος καὶ τράβα ! χέζεις, νά, ἐδῶ ποῦ θὰ σὲ μπάσω.

NEANIAΣ

Φοβᾶμαι μήπως πλειότερα ἀπ' ὅ,τι θέλω φτιάσω.

Σοῦ βάζω δύο ἐγγυητὰς ἀξιοχρέους.

Β' ΓΡΑΥΣ

Τί ;

Ἄς λείψουνε.

(Σύρει τὸν Νεανίαν. Ὅρμᾳ ἐκ τῆς ἐτέρας θύρας ἡ Γ' Γραῦς)

ΣΚΗΝΗ Ε'.

Γ' ΓΡΑΥΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

Γ' ΓΡΑΥΣ (πρὸς τὸν Νεανίαν)

Ἔ! ἔ! ποῦ πᾶς τοῦ λόγου σου μ' αὐτή ;

ΝΕΑΝΙΑΣ

Ἐγὼ δὲν πάω· σέρνομαι· ὅποια κι' ἂν ᾔσαι, δός μου
βοήθεια, ποῦ τὰγαθὰ ὅλα νὰ ἰδῇς τοῦ κόσμου,
καὶ μὴ μ' ἀφίνης νὰ χαθῶ [μὲ τῆς γρηα-φακλάνες !]

(Βλέπων τὴν Γ' Γραῖαν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ὑποχωρῶν μετὰ φρίκης)

ὦ Ἡρακλῆ ! Διόσκουροι ! Κορύβαντες καὶ Πᾶνες !

οὔ ! τώρα μοῦ φορτώθηκε κι' ἄλλο κακὸ μεγάλο,

χειρότερ' ἀπὸ τᾶλλο !

Παρακαλῶ, τί εἶν' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τώρα πάλι ;

Μὴν τύχη κ' εἶνε πίθηκος κ' ἔχει φτιασίδι βάλῃ ;

ἢ μήπως κι' ἀναστήθηκε

κάμμιᾶς γρηᾶς βρυκόλακας [κι' ἀπάνω μου ἐχύθηκε ;]

(Γ' ΓΡΑΥΣ σύρουσα τὸν Νεανίαν)

Ἐλα μαζύ μου ἀπ' ἐδῶ καὶ μὴ μὲ κοροϊδεύης.

Β' ΓΡΑΥΣ (σύρουσα τὸν Νεανίαν)

Ὅχι!... ἐδῶ!...

Γ' ΓΡΑΥΣ (ὡς ἀνωτέρω)

[Δὲν θὰ τὸ φᾶς ἐκεῖνο ποῦ γυρεύεις.]

δὲν τὸν ἀφίνω.

Β' ΓΡΑΥΣ (ὡς ἀνωτέρω)

Οὔτ' ἐγὼ [μὲ σὲ νὰ μείνῃ μόνος.]

ΝΕΑΝΙΑΣ

Βρὲ θὰ μὲ κομματιάσετε, κακὸς ψυχρὸς σας χρόνος !

Β' ΓΡΑΥΣ

Σ' ἐμέ νάρθης προστάζουνε τοῦ νόμου τὰ γραμμένα.

Γ' ΓΡΑΥΣ

"Οχι κι' ἂν ἔβγῃ μιὰ γρηᾶ πειὸ ἄσχημη ἀπὸ σένα.

NEANIAΣ

Βρέ γιὰ σταθῆτε : κι' ἂν ἐσεῖς μὲ κάνετε κομμάτια,
πῶς θὰ μπορέσω πειὰ νὰ ἰδῶ μιὰν ὥμορφη στὰ μάτια ;

Γ' ΓΡΑΥΣ

Κάμε καλὰ· μὰ πρῶτ' αὐτὸ θὰ κάνης δίχως ἄλλο.

NEANIAΣ

Μὲ ποιὰ προτήτερ' ἀπ' τῆς δυὸ τὰ μάτια μου θὰ βγάλω ;

Β' ΓΡΑΥΣ

Δὲν ξέρεις ; κόπιασ' ἀπὸ 'δῶ.

(Τὸν σύρει)

NEANIAΣ (δεικνύων τὴν Γ')

Μὰ ἄς μ' ἀφήσ' ἡ ἄλλη.

Γ' ΓΡΑΥΣ (σύρουσα αὐτόν)

Θὰ 'ρθῆς μ' ἐμέ.

NEANIAΣ (δεικνύων τὴν Β')

Κι' αὐτὴ ἐδῶ ποῦ δὲν μ' ἀφίνει πάλι ;

Β' ΓΡΑΥΣ

"Ω, μὰ τὸν Δία ! τὸν κρατῶ καὶ δὲν σοῦ τὸν ἀφίνω.

Γ' ΓΡΑΥΣ

Κ' ἐγὼ δὲν σοῦ τὸν δίνω.

NEANIAΣ

Τί βαρκαδόροι θάσαστε κ' οἱ δύο σας κακοί !

Α' ΓΡΑΥΣ

Γιατί ;

NEANIAΣ

[Τράβ' ἀπὸ δῶ ἢ μιὰ, κ' ἡ ἄλλη ἀπὸ κεῖ,]

θὰ βγάζατε τῆς πλάτες

ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες.

Β' ΓΡΑΥΣ

Τράβα μπροστά και τσιμουδιά !

Γ' ΓΡΑΥΣ

Μ' ἐμέ θά βγάλη τή βραδειά !

ΝΕΑΝΙΑΣ

Ἄ, εἶνε φανερό

πῶς πᾶτε μ' ἓνα ψήφισμα, ποῦ βγῆκ' ἓναν καιρό,
[κι' ἂν ἦσαν ἔνοχοι πολλοὶ γιὰ ἔγκλημα μεγάλο,
ἔκαναν δίκες χωριστὰ ὁ ἓνας ἀπ' τὸν ἄλλο].

Πρέπει λοιπὸν ὥς τόσο

νά χωρισθῶ κ' ἐγὼ στὰ δύο, τῆς δύο σας νὰ πλακώσω ;
Πῶς θά τραβήξω δυὸ κουπιὰ λοιπὸν καὶ γιὰ τῆς δύο ;

Β' ΓΡΑΥΣ

Φάε μιὰ χύτρ' ἀπὸ βορβοῦς καὶ θά γενῆς θηρίο.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Ἀλλοίμονό μου ὁ δύστηχος ! τράβα καὶ τράβα, νά με,
κοντὰ στὴν πόρτα μ' ἔφερε !

Β' ΓΡΑΥΣ

Δὲν μοῦ γλυτώνεις· πᾶμε

νά κυλισθῶ μὲ σένα !

(Τὸν σύρει πρὸς τὴν θύραν της)

ΝΕΑΝΙΑΣ

Ἀπ' τὸ νὰ σ' εὔρουν δυὸ κακὰ, κάλλιο νὰ σ' εὔρη ἓνα !

(Ἡ Β' Γραῦς ἀποσύρεται μαινομένη εἰς τὸν οἶκόν της)

Γ' ΓΡΑΥΣ

Μὰ τὴν Ἑκάτη ! τώρα πειὰ ['ς ἐμένα θά κολλήσης,]
θειλήσης, δὲν θελήσης !

ΝΕΑΝΙΑΣ (ἐκ τῆς θύρας τῆς Γ')

Τί συφορὰ ποῦ μ' εὔρηκε ! Νὰ πέφτω νύχτα-μέρα
κ' ἓνα ψοφῆμι νὰ γαμῶ καὶ μιὰ σκουληκαντέρα !

Κι' ὅταν γλυτώσω μιὰ φορὰ ὥς τόσο ἀπὸ κείνη,

θά μ' εὔρη κι' ἄλλη Φρύνη

[νά μοῦ ριχτῇ μὲ νάζα,]

ποῦ θᾶνε τὰ σαγόνια της ἀπὸ φτιασίδι βάζα !

Δὲν εἶμαι ἄτυχος λοιπόν ;—στὸν Δία τὸν Σωτήρα !

δὲν εἶμαι ἄνδρας δυστυχῆς ; κακὴν δὲν ἔχω μοῖρα,

νὰ ταξιδέψω σήμερα

μὲ δυὸ θεριὰ ἀνήμερα ;

Ἄν πάθω στὸ ταξίδι μου φουρτοῦνες καὶ τρομάρες,

πλέοντας κάτω ἀπ' αὐτές, τῆς καραπουτανάρες,

θάφτε μ' ἀπ' ὅλους χωριστὰ

στὴν πόρτα ποῦ θὰ μπῶ μπροστά,

καὶ πιάστε ζωντανὴ κι' αὐτὴ

μὲ πίσσ' ἀλειψτέ τη καυτὴ,

κατόπι ν' ἀναλύσετε

μολύβι, καὶ στὰ πόδια τῆς τριγύρω νὰ τὸ χύσετε,

καὶ στῆστε τῇ μου ὕστερα στὸν τάφο μου, τὴ λάμνα,

γιαὶ νεκρικὴ μου στάμνα !

[Ἀπορρίπτει τὸν στέφανον ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ εἰσέχεται, συρόμενος ὑπὸ τῆς

Γ' εἰς τὸν οἶκόν τῆς].

[Εἰσέρχεται ΧΟΡΟΣ γυναικῶν καὶ νεανίδων].

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΧΟΡΟΣ—ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ καὶ ἔπειτα ΒΛΕΠΥΡΟΣ

ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ

Τί εὐτυχῆς ποῦν' ὁ λαός ! καὶ ἐγὼ ἡ δούλα ἡ καλή,

καὶ ἡ κυρά μου πειὸ πολὺ !

Κι' ὅλες ἐσεῖς, ποῦ κάθε μιὰ μπροστὰ στὴν πόρτα μένει,

κι' ὁ δῆμος καὶ οἱ γείτονες κι' αὐτοὶ εὐτυχισμένοι.

Μὰ τὸ θεό ; εἶμαι κ' ἐγὼ μιὰ δούλα, κι' ὅμως πῆρα

κ' ἔβαλα στὸ κεφάλι μου τὰ πειὸ ὠραῖα μύρα.

Κι' ἀπ' ὅλα τὰ μυρουδικὰ τῆς Θάσου εἶνε χίλιες

φορὲς πειὸ ἐκλεκτότερα, ποῦ τᾶχουν στῆς μποτίλλιες

κ' ἡ μυρουδιὰ μοσχαβολεῖ

πολὺν καιρὸν στὴν κεφαλὴ,

μὰ τᾶλλα ὅμως χάνουνε τὸ μύρο τους ταχύτερα.

Θεοί μου ! εἶνε πειὸ καλὰ, πολὺ, πολὺ καλήτερα.

—Κέρασε ἄδολο κρασί ! καὶ εὐφροσύνη θᾶχης

τὴ νύχτα ποῦ θὰ ψάχης

γιά νά διαλέξης ὅ,τι βρῆς ὁσμὴ γλυκειὰ νά χύνη.

— Ἀλλὰ τί ν᾿ἄχη γίνη,

γυναῖκες, ὁ ἀφέντης μου, ποῦ ἔχει τὴν κυρά μου;

ΧΟΡΟΣ

᾽Ω, θὰ τὸν εὖρης εὐκολὰ· περίμεν' αὐτοῦ χάμου.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ

Μάλιστα· νά τος! τῶβαλε κ' ἐκεῖνος γιά τὸ γλέντι.

[εἰσέρχεται ὁ ΔΕΣΠΟΤΗΣ, ὅστις χάριν τοῦ κωμικοῦ εἰρμού δύναται νά ᾔνε
αὐτὸς ὁ ΒΛΕΠΥΡΟΣ]

— ᾽Ω τρισευτυχισμένε μου, μακάριέ μου ἀφέντη!

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Ἐγώ;

ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ

Ἄμ βέβαια ἐσύ, ὅσο κανένας ἄλλος,
μὰ τοὺς θεούς! ποιὸς εὐτυχῆς θὰ ἦταν πειὸ μέγας
ἀπὸ τὴν εὐγενεῖά σου, ποῦ σὲς ψυχὲς τριᾶντα
χιλιάδες καὶ περσσότερες, δὲν ἔφαγες στὴν μπάντα;

ΧΟΡΟΣ

Εὐτυχισμένος ἄνθρωπος, [ἀπ' τὸ φαῖ στὸν ὕπνο.]

ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ

Καὶ τώρα γιά ποῦ τῶβαλες, ἀφέντη;

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Γιά τὸ δεῖπνο.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ

Μὰ τὴ θεά, ὁ ἔσχατος ἀπ' ὅλους πᾶς ὥς τόσο.

Μὲ πρόσταξ' ἡ γυναῖκα σου νὰ ῥθῶ νὰ σὲ τσακώσω,
καὶ μὲ τῆς κόρες τούτες ῥδῶ νὰ ῥθῆς ἐκεῖ καὶ σύ.

Περσσεύει χιώτικο κρασί

καὶ ὅλα τάγαθὰ τῆς γῆς·

ἔλα λοιπὸν καὶ μὴν ἀργῆς.

[πρὸς τὸ κοινόν]

— Καὶ ὁ καθένας θεατής,

ποῦ θ᾿ἄχη εὐχαρίστησι, κι' ὁ κάθε μας κριτής,

ἄν ἴσως δὲν φρονῇ ἄλλοιῶς, ἐκεῖ μ' ἐμᾶς ἄς πᾶνε,
κι' ἀπ' ὅλα θὰ τοὺς δώσουμε [νὰ κάτσουν καὶ νὰ φᾶνε !]

ΒΛΕΠΥΡΟΣ

Χέμ ! τότε πές τα νάκουσθοῦν ἀπ' ὅλους· κ' ἐλευθέρως
κάλεσε ὅπου νηὸς βρεθῇ, μικρὸ παιδί καὶ γέρος·
κανένα μὴν ἀφήσης·
καὶ ὅποιον ἀπαντήσης
τραβῶντας γιὰ τὸ σπίτι σου, πές του καλὰ ν' ἀκούση,
πῶς περιμένει ἑτοιμο γιὰ ὅλους τὸ τσιμποῦσι !

ΘΕΡΑΠΑΙΝΙΣ

Ἐγὼ ἐκεῖ πηγαίνω
κρατῶντας τοῦτο τὸ δαδί, ποῦ βλέπεις, ἀναμμένο.

ΧΟΡΟΣ

Τί χάνεις τόσες ὥρες,
καὶ δὲν τραβᾷς ἐκεῖ καὶ σὺ μαζὺ μ' αὐτὲς τῆς κόρες ;
Κ' ἐνόσω σὺ θὰ προχωρῇς [στὸ γλέντι τὸ μεγάλο,]
τραγοῦδι γιὰ τὴν ὄρεξι θ' ἀκούσης νὰ σοῦ ψάλλω.

(Ἡ Κορυφαία τοῦ Χοροῦ κάμνει Παράβασιν πρὸς τὸ κοινόν)

Τώρα λίγο θὰ θελήσω
στοὺς κριτάς μου νὰ μιλήσω.
Οἱ σοφοί, ἀπ' τῇ σοφίᾳ ἄς μὲ κρίνουν στὴν ἐντέλεια,
κι' ὅσοι θέλουν νὰ γελᾷνε, ἄς μὲ κρίνουν ἀπ' τὰ γέλια·
κ' ἔτσι ὅλοι θ' ἄχουν ἴση
τὴ μερίδα τους στὴν κρίσι.
Καὶ ὁ κλῆρος ποῦχει πέση,
[καὶ εἰς τὸ δικό μου ἔργο ἔδωκε τὴν πρώτη θέσι,
ὅταν μὲ σειρὰ θὰ ῥθοῦν
καὶ τὰ ἄλλα νὰ κριθοῦν,]
ἄς μὴν ᾔν' αἰτία πάλι
νὰ ξεχάσεται ὅσα εἶπα ἀπ' τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη,
μά, συμφώνως μὲ τὸν ὄρκο, ὁ καθένας σας ἄς κρίνη
τοὺς χορούς, καὶ ὅ,τι εἶπα μέσ' στὴ μνήμη σας νὰ μείνη, —

κι' ὄχι σὰν κακὲς πουτάνες, ὅπου ἄλλο δὲν θυμοῦνται,
παρὰ μοναχὰ ἐκείνους, ὅπου πέφτουν καὶ κοιμοῦνται !

— Πᾶμε, φιλαινάδες, τώρα,
ἄς τραβᾶμε γιὰ τὸ δεῖπνο νὰ μὴ χάνουμε τὴν ὥρα.

Καὶ τὰ δύο σου πόδια κίνει
μὲ τὸ κρητικὸ τὸ βῆμα.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ

Ὅπως εἶπες καὶ θὰ γίνη.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ ἡ λεπτοκαμωμένες μὲ τὰ σκέλια σας κρατεῖτε
τὸ ρυθμό, — κ' ἐκεῖ θὰ βρῆτε

μπαρμπουνοσελαχορτικο-
μπριζολογαλεογλυκο-
μελιτοπασσαλειμμένο-
κοκκοροκοττοψημένο-
λαγοτσιχλοκατσουλιερο-
φαβοφασσοπεριστερο-
φασουλοκοτσυφοτρυγον-
επιτατραγανοπτερύγων !

Σὺ ποῦ ἀκοῦς αὐτὰ τὰ λόγια, πᾶρε γρήγορα τὸ πιάτο
κ' ἕνα ὠμορφο ποτῆρι,
γιὰ νὰ φᾶς στὸ πανηγύρι
ὅπου γίνετ' ἐκεῖ κάτω, —

ΗΜΙΧΟΡΟΣ

ποῦ τὰ κρέατα, σὰν λύκοι
πεινασμένοι, θὰ τραβᾶν'.

ΧΟΡΟΣ

Σηκωθῆτ' ἀπάνω ! . . . Νίκη ! . . .

Στὸ φατ' ! . . . Εὐοῖ ! . . . εὐάν ! . . .

ΤΕΛΟΣ

καὶ μὲ τραβήξῃ ἀπὸ σᾶς ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Μάθε λοιπὸν ἐν πρώτοις,

ὅτι ὁ ἄνδρας σήμερα δὲν θὰ μπορῇ νὰ βγῇ,
[σὰν τῆς γυναῖκες μέχρι χθὲς] καὶ νὰ συναλλαγῇ
μ' ἄξια μεγαλήτερη ἐνὸς κοιλοῦ σιτάρι.

NEANIAΣ

Κι' ἂν θέλῃ νὰ παραιτηθῇ μὲ ὄρκο, [λόγου χάρι,
ὅπως στῆς δίκες γίνεται, ποῦ ἔχουν ἀδικίες ;]

Α' ΓΡΑΥΣ

Ἄ μπᾶ ! ἐδῶ θὰ λείψουνε καὶ ἡ στρεψοδικίες.

NEANIAΣ

Θὰ 'πῶ πῶς εἶμαι ἔμπορος, [κι' αὐτὸ θὰ εἶν' αἰτία
ν' ἀπαλλαχθῶ καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ θητεία.]

Α' ΓΡΑΥΣ

Θὰ τὸ πληρώσῃς κλαίοντας.

NEANIAΣ

Καὶ τί λοιπὸν θὰ κάνω ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Θὰ ρθῇς νὰ πᾶμ' ἀπάνω.

NEANIAΣ

Μὰ τί ! θὰ 'ρθῶ μὲ τὸ στανιό ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Θὰ ρθῇς καὶ μὲ τὸν τρόπο
τοῦ Διομήδη [τοῦ ληστῆ, ποῦ ἄρπαζ' ἀπ' τὸν τόπο
τοὺς ἄνδρες, ὅσους εὔρισκε, καὶ τοὺς ἐκλειοῦσε ὥρες
νὰ πέσουνε μὲ τὸ στανιὸ μὲ τῆς δикές του κόρες,
κι' αὐτές, ἀπὸ τῆ λύσσα τους, βυζαῖναν τὸν καθένανε
ὥς ποῦ τὸν ἐπεθαίνανε !]

NEANIAΣ

Ἐ ! τότε βάλε ρίγανι στὸ στρῶμα ποῦ θὰ πέσῃς,
τέσσαρες κληματόβεργες σπασμένες νὰ προσθέσῃς,
τὴν κεφαλὴ σου δέσε,
πᾶρε καὶ στάμνες νεκρικές καὶ γύρω γύρω θέσε,

κι' ὄστρακο βάλε μὲ νερὸ στήν πόρτα σου [νὰ μένη,
νὰ νίβειτ' ὅποιος ἔρχεται ἀπὸ τὴν πεθαμένη !]

Α' ΓΡΑΥΣ

Θὰ μ' ἀγοράσης, ἔννοια σου, ἐσὺ καὶ τὸ στεφάνι.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Μὰ τὸ θεό ! τὸ κέρινο στεφάνι ἂν σοῦ φθάνη,
κι' αὐτὸ θὰ τὰποκτήσης·
γιατὶ θαρρῶ πῶς μόλις μπῆς, θὰ πέσης νὰ ψοφήσης !

ΝΕΑΝΙΣ (ἐξερχομένη).

Ἔ ! ποῦ τὸν παῖς ;

Α' ΓΡΑΥΣ

Στὸ σπίτι μου· αὐτὸς εἶνε γιὰ μένα.

ΝΕΑΝΙΑΣ

Τᾶχεις, γρηᾶ, χαμένα !

Τέτοιος ποῦ εἶν' αὐτὸς ὁ νηός, δὲν ἔχει χρόνια τόσα
νὰ ρθῇ κοντὰ νὰ κοιμηθῇ μὲ σένα, γρηᾶ γκιόσσα !
δὲν θᾶσαι πειὰ γυναίκα του, θὰ σ' ἔχη γιὰ μητέρα.
Κ' ἔτσι αὐτὸς ὁ νόμος σας ἂν πιάση πέρα-πέρα,
τότε γεμάτη ὄλ' ἡ γῆ
ἀπὸ Οἰδίποδες θὰ βγῇ !

Α' ΓΡΑΥΣ

Βρὲ σίχαμα ! ὅλες αὐτὲς τῆς κουταμάρες τῆς πολλές
ἀπὸ τὴ ζήλεια σου τῆς λές !

Μὰ ἔννοια σου ! καὶ ἀπὸ μὲ θὰ τωῦρης, κακομοίρα !

(Ἀπέρχεται)

ΝΕΑΝΙΑΣ

Στὸ Δία τὸν Σωτῆρα,

κορίτσι μου γλυκύτατο, κάμε μ' αὐτὴν τὴ χάρι,
καὶ γλύτωσέ με ἀπ' αὐτὸ τὸ γέρικο κουφάρι,
κ' ἐγώ, γιὰ τοῦτο τὸ καλό, θὰ σοῦ προσφέρω πάλι
σὲ μιὰ ὀλόκληρη βραδειὰ χάρι παχειά, μεγάλη !

[Ἐνῷ ἡ Νεάνις ἐτοιμάζεται νὰ σύρῃ τὸν Νεανίαν πρὸς τὴν θύραν τῆς, ἐκ τῆς
πλησίον θύρας ὁρμᾷ ἡ Β' Γραῦς].

Ν Ο Μ Ι Κ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ καταρτισθέντες υπό

Π. Διοιοβουνιώτου, δικηγ., ύψηγ. έν τῷ Πανεπ.	
Πολιτική Δικονομία (έκδοσις Β΄)	Δρ. 22.—
Έμμεση Νομοθεσία (έκδοσις Β΄)	» 15.—
Διπλωματική και Προξενική Νομοθεσία	» 7.—
Ίόνιος Ισολογικός Κώδιξ	» 8.—
Χαρτόσημον	» 4.—
Έλληνικά Συντάγματα	» 3.50
Διεθ. Έλεγχος. Δημ. Χρέος. Μονοπώλια	» 4.—
Φορολογία καπνοῦ	» 2.—
Ποινική Δικονομία (έκδοσις Β΄)	» 13.—
Ποινικός Νόμος (έκδοσις Β΄)	» 13.—
Διοικητική Έκτέλεσις	» 4.—
Φορολογία έπιτηδευμάτων	» 2.—
Στρατ. και Ναυτ. Ποινική Νομοθεσία	» 4.—
Έλληνική Έκκλησία	» 3.—
Δικαστικός Όργανισμός	» 4.—
Άστικοί Νόμοι	» 13.50
Έλεγκτικόν Συνέδριον, Δημόσιον Λογιστικόν, Συντάξεις	» 6.—
Δημοτική Νομοθεσία	» 3.—
Όδοποιία, Οικοδόμ. πόλεων, Δημ. έργα	» 4.—
Τελωνιακή Νομοθεσία	» 3.—
Γενικόν Εύρετήριον	» 3.—

Τὸ ὅλον δρ. 141.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, υπό Ber-

nard Windscheid κατά μετάφρασιν Άθανασίου Άργυροῦ, δικηγόρου.	δρ. 60.—
Τόμος Α΄. Γενικαί Άρχαί	» 14.—
» Β΄. Έμπράγματον Δίκαιον	» 12.—
» Γ΄. Ένοχικόν Δίκαιον, μέρος α΄.	» 11.—
» Δ΄. » » β΄.	» 12.—
» Ε΄. Οικογενειακόν Δίκαιον	» 6.—
» ΣΤ΄. Κληρονομικόν Δίκαιον	» 12.—

ΛΕΞΙΚΟΝ ΝΟΜΙΚΗΣ συγγραφέν έπιμελεία Θ.

Φλογαΐτου, τόμοι 2, σελ. 2,000	» 30.—
--------------------------------	--------

ΕΞΑΒΙΒΛΟΣ ΑΡΜΕΝΟΠΟΥΛΟΥ υπό Θεοδώ-

ρου Φλογαΐτου	Δρ. 14.—
---------------	----------

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ κατά τὰς παραδό-

σεις Ξεν. Ψαρᾶ, σχ. 8ον, σελ. 920	Δρ. 12.—
-----------------------------------	----------

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΥΠΙ-

ΚΟΥ υπό Κωνσταντίνου Μάτσα	Δρ. 12.—
----------------------------	----------

ΝΕΟΙ ΠΑΝΔΕΚΤΑΙ, ήτοι συλλογή πασών των

μέχρι σήμερον γραφεισών νομικῶν διατριβῶν, έπιμελεία Ν. Κουντουριώτου δικηγόρου.

Τόμ. α΄. Α. Άβάρια - Άνήλικος	Δρ. 17.50
» β΄. Α. Άνταγωγή - Άχρεώστητον	» 16.—
» γ΄. Β-Δ. Βιασμός - Δημ.κατήγορος	» 12.50
» δ΄. Δ. Διαζύγιον - Δωσιδικία	» 13.50
» ε΄. Ε. Έγγραφα - Έπιταγή	» 13.50
» στ΄. Ε-Κ. Έπιτροπεία - Κεφαλαιώσεις	» 12.50
» ζ΄. Κ-Μ. Κηδεμονία - Μουκιανόν τεκμήριον	Δρ. 13.50
» η΄. Ν-Π. Ναύλος - Πράξεις ποιν.	» 14.—
» θ΄. Π-Ρ. Προανάκρισις - Ρέοντα ύδατα,	» 12.50
» ι΄. Σ-Υ. Σήματα - Έπέρογκ. βλάβη	» 12.—
» ια΄. Υ-Ω. Έποθήκη - Ωφελείας άγωγή - Εύρετήριον	» 9.50

Τὸ ὅλον δραχ. 147.—

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΠΟΛ. ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΝΟΜΩΝ υπό Δ. Ποταμιάνου προέδρου Έφε-

τών. Τόμοι 4, σελ. 3452	Δρ. 40.—
-------------------------	----------

ΒΑΣΙΛΙΚΑ. Τὸ γνήσιον κείμενον αὐτῶν μόνον,

κατ' έπεξεργασίαν τῶν κ. κ. Γ. Διοιοβουνιώτου

και Κ. Διοιοβουνιώτου. Τόμοι 5	Δρ. 25.—
--------------------------------	----------

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ υπό Θ.

Φλογαΐτου. Τὸ ὅλον έργον
 Δρ. 47.50 |

Τόμ. α΄. Πολιτική Δικονομία και Όργανισμός Δικαστηρίων, σελ. 928	Δρ. 10.—
--	----------

» β΄. Ποινικός νόμος - Ποιν. δικονομία - Ποιν. διατίμσεις
 » 10.— |
» γ΄. Έμπορικὸς νόμος - Άστικός νόμος - Χαρτόσημον
 » 10.— |
» δ΄. Έξάβιβλος Άρμενοπούλου
 » 14.— |
» ε΄. Έπίμετρον τῆς β΄ έκδόσεως περιλαμβάνον τοὺς νεωτέρους νόμους, Β. Διατάγματα, νομολογίαν κτλ.
 » 3.50 |

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, γραφεΐσα

έπὶ τῇ βάσει τοῦ συγγράμματος Κ. Ν. Κωστή

υπό Ίω. Πιτρουνάκου. Τόμοι 3	Δρ. 9.—
------------------------------	---------

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, γραφείς υπό Ν.

Κουντουριώτου, δικηγόρου.	Δρ. 10.—
---------------------------	----------

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ υπό Lyon

Caen και Κ. Renault, καθηγητῶν έν τῇ Νομικῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων. Μετάφρασις Κουν-

τουριώτου, και Σακελλαρίου δικηγόρου.

Τὸ ὅλον έργον τόμοι 8	Δρ. 80.—
-----------------------	----------

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ,

υπό Θ. Φλογαΐτου, σελ. 488	Δρ. 10.—
----------------------------	----------

ΕΙΔΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟ-

ΜΙΚΟΙ υπέρ τῆς Έθνικῆς Τραπεζῆς, άλλων

Τραπεζῶν, κτλ. υπό Γ.Κασίμη δικηγ. Δρ. 3.—

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΝΑΥ-

ΤΙΛΙΑ υπό Έμμ. Μακρυγιάννη	Δρ. 18.—
----------------------------	----------

ΛΕΞΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ, πε-

ριέχον σύντομον έρμηνείαν έκάστου θεσμοῦ,

τοὺς σχετικούς τύπους και τήν σχετικήν νομολογίαν, υπό Ν. Κουντουριώτου. Τόμ. α΄. Άβα-

ρία - Άπιστία. Σελ. 752
 Δρ. 14.— |

ΒΑΣΙΛΙΚΑ, Κατά τήν έν Λειψία έκδοσιν τοῦ

G. E. Heimbach και τὸ συμπλήρωμα τοῦ Z.

Lingenthal, και τῶν E. Ferrini και J. Mer-

cati, οἱς προσετέθησαν αἱ νεαραὶ διατάξεις τῶν

Βυζαντινῶν Αὐτοκρατορῶν αἱ μέχρι τῆς κατα-

λύσεως τῆς Βυζαντιακῆς Αὐτοκρατορίας έκδο-

δεῖσαι, τὰ ἐλλείποντα κείμενα τῆς Ίουστινια-

νείου νομοθεσίας, τὰ κείμενα τοῦ Jus Graeco-

romanum, ή μέχρι τοῦ νῦν σχετική νομολογία

τῶν Έλληνικῶν δικαστηρίων και πλείστοι έρ-

μηνευτικαὶ σημειώσεις, υπό Ίωάννου Ζέππου

δικηγόρου. Έκδοσις δευτέρα, έπιρρυημένη και

βελτιωμένη (μεγαλητέρα τῆς α΄ έκδόσεως κατά

1000 σελίδ.). Τόμοι 5. Σχ. 4ον διστ. δρ. 150.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. υπό Έρ-

ρίκου Dernburg καθηγητοῦ έν τῷ Πανεπ

στημῷ τοῦ Βερολίνου, κατά μετάφρασιν Γεωρ-

γίου Διοιοβουνιώτου, ύψηγητοῦ έν τῷ Έθνικῷ

Πανεπιστημίῳ. Έκδοσις δευτέρα έπιρρυημένη.

200 ΔΡΑΧ. ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΝΑΣΘΕ Ν' ΑΓΟΡΑΣΗΤΕ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΕΣ 10 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ Ζητήσατε τιμολόγιον ὅλων τῶν βιβλίων μας 1450 (δωρεάν).

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΦΕΞΗ

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ Πρακτική Γ. Παρίση	λεπ. 70
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ Πρακτικής υπό Κ. Στασινοπούλου	> 80
ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ Οικιακή Α. Γεωργιάδου	> 60
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΪΑΣ Πρακτικής υπό Κ. Στασινοπούλου	> 90
ΔΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΣΙΩΝ υπό Κ. Στασινοπούλου	> 80
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ υπό Federico Reale καθηγητοῦ	> 90
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ υπό Henri Courin, καθηγητοῦ	> 80
ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΤΡΟΦΙΑ Πρακτική υπό Χ. Φασκόλου, γεωπόνου	> 80
ΤΟ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑ υπό Α. Hébert	> 80
ΚΕΡΑΜΟΠΟΙΪΑ καὶ Ἀγγειοπλαστική υπό Ch. Guillard, καθηγ. Χημείας	> 90
Ο ΗΛΙΟΣ υπό Charles Martin	> 60
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΚΥΝΗΓΟΥ υπό Κίμωνος Δημακοῦλη	> 70
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ πρακτική καὶ θεωρητική υπό Α. Ἀνδρεοπούλου	> 90
ΟΙΚΙΑΚΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ Ν. Σταθάτου	> 90
ΟΙΚΙΑΚΗ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗ υπό Ν. Δημητριάδου	> 90
ΠΩΣ ΚΑΘΑΡΙΖΟΝΤΑΙ καὶ διατηροῦνται τὰ ἐνδύματα υπό Α. Γεωργιάδου	> 50
Η ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑ ὡς νοσοκόμος καὶ φαρμακοποιὸς υπό Α. Γεωργιάδου	> 60
ΤΟ ΨΑΡΕΥΜΑ υπό Φ. Καλαφάτη	> 90
ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ υπό τῆς Βαρώνης Στάφ. Τεῦχος Α'. Γέννησις—Βάπτισις—Γάμος—Προσκλητήρια—Ἐκκλησία—Θέατρον—Ἐπιστολαὶ—Ἀγγελτήρια—Φιλοφρονήσεις—Ἑορταὶ κτλ.	> 70
Τεῦχος Β'. Γεύματα—Ἐσπερίδες—Δῶρα—Χοροὶ—Ἀλληλογραφία κτλ.	> 70
Τεῦχος Γ'. Ἐπισκέψεις—Ἐθιμοτυπία συνομιλίας—Προσόντα τοῦ ἀληθοῦς τζέντλεμαν καὶ τῆς εὐγενοῦς κυρίας κτλ.	> 70
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ Π. Σουρῆ	> 90
Ο ΟΥΡΑΝΟΣ υπό Charles Martin	> 60
ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ υπό Charles Martin	> 60
ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ υπό Victor Meunier	> 60
ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ υπό Charles Martin	> 60
Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ υπό Legrain	> 60
ΑΙ ΑΚΤΙΝΕΣ ΡΑΙΝΤΓΕΝ υπό Paul Philippou, καθηγητοῦ	> 60
ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΠΟΔΗΛΑΤΟΥ	> 60

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΔΥΝΑΣΘΕ Ν' ΑΓΟΡΑΣΗΤΕ ΠΛΗΡΕΝΟΝΤΕΣ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΔΩΡΕΑΝ

Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΑΡΗΣ Flammarion	λεπ. 60
ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ υπό J. Laumonier	> 60
ΟΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟΙ ΛΙΘΟΙ Paul Gaubert	> 60
Ο ΧΡΥΣΟΣ υπό H. Mercereau	> 60
ΤΟ ΑΛΑΣ υπό M. Arsandaux	> 60
ΥΓΙΕΙΝΗ τῶν ΟΔΟΝΤΩΝ υπό Schupp	> 50
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ἐπὶ πορσελάνης καὶ ξύλου	> 80
ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΙΑ	> 80
Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ	> 80
Ο ΥΠΝΩΤΙΣΜΟΣ	> 80
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΪΑ	> 90
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΠΟΤΟΠΟΙΪΑ	> 90
ΚΡΕΟΦΑΓΙΑ καὶ ΦΥΤΟΦΑΓΙΑ	> 90
ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ	> 90
Η ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ τοῦ δέρματος καὶ τριχῶν	> 50
Ὁδηγὸς καλλιεργ. καπνοῦ υπό Α. Λάμπρου δρ.	1.—
Διδασκαλία Χοροῦ υπό Α. Ἀνδρεοπούλου	> 2.—
Λογιστική καὶ Διπλογραφία Faure	> 4.—
Ὁδηγὸς τῆς Μοδίστας υπό Ἑλίζης Χιρτζ	> 1.50
Ἐγκόλπιος Ὁδοντοϊατρικῆς A. Prettere	> 2.—
Μηχανικὴ καὶ σιδηροδρομικὴ	> 2.—
Ἐγχειρίδιον Ὁρνιθοτροφίας	> 0.80
Οἰκιακὴ Γυμναστική	> 0.90
Στρατολογικὸς ὁδηγὸς τοῦ κληρωτοῦ	> 0.60
Πρακτικὴ παιδιατρικὴ Α. Γεωργιάδου	> 4.—
Μεγάλῃ μαγειρικῇ καὶ Ζαχαροπλαστικῇ υπό Καντῶρου	> 3.—
Μέθοδος Κιθάρας Carulli	> 2.50
Μέθοδος Μανδολίνου υπό Κριστοφάρο	> 4.—
Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις υπό Μ. Ευδία	> 1.20
Πρακτικὴ Μηχανικὴ υπό Ν. Σολωμοῦ	> 4.—
Πρακτικὴ Οἰκοδομικὴ υπό Ν. Σολωμοῦ	> 2.50
Σιδηρουργικὴ υπό Ν. Σολωμοῦ	> 2.50
Κοπτικὴ καὶ Ραπτικὴ υπό Roussel	> 3.—
Ἐυλουργικὴ υπό Α. Λαμπροπούλου	> 2.50
Στοιχεῖα Θεωρίας Μουσικῆς Δ. Λαυράγκα	> 1.—
Ἐγχειρίδιον Ἀρμονίας υπό Δ. Λαυράγκα	> 4.—
Ὁδηγὸς τῆς τελωνειακῆς ὑπηρεσίας υπό Γ. Μουρέκη	> 2.—

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΦΕΞΗ

(Συνδτήματος Kuntzé).

Ὁ Ἕλλην ἐν Γαλλίᾳ ἢ Ἑλληνογαλλικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς τῶν γαλλικῶν λέξεων	ἰδ. 0.80
Ὁ Ἕλλην ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἢ Ἑλληνοαγγλικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς αὐτῶν	> 0.80
Ὁ Ἕλλην ἐν Γερμανίᾳ ἢ Ἑλληνογερμανικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς τῶν γερμ. λέξεων	> 0.80
Ὁ Ἕλλην ἐν Ἰταλίᾳ ἢ Ἑλληνοἰταλικοὶ διάλογοι μετὰ τῆς προφορᾶς τῶν Ἰταλικῶν λέξεων	> 0.80
Ὁ Ἕλλην ἐν Τουρκίᾳ ἢ Ἑλληνοτουρκικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
Ὁ Ἕλλην ἐν Αἰγύπτῳ ἢ Ἑλληνοαραβικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
Ὁ Ἕλλην ἐν Ρωσίᾳ ἢ Ἑλληνορωσικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
Ὁ Ἕλλην ἐν Ρουμανίᾳ ἢ Ἑλληνορουμανικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
Le Français en Grèce ἢ Γαλλοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
Der Deutsche in Griechenland ἢ Γερμανοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
The Englishman in Greece ἢ Ἀγγλοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—
L'Italiano in Grecia ἢ Ἰταλοελληνικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	> 1.—

ΙΑΤΡΙΚΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ, υπό Α. Strümpell, καθηγητού διευθυντού της Ιατρικής κλινικής του ἐν Breslau Πανεπιστημίου. Ἐξελληνισθεῖσα ἐκ τῆς τελευταίας 16ης ἐκδόσεως τοῦ Γερμανικοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ Α. Καλλιβωκά καὶ Θ. Βαρουῆνη, ὕφηγῆτων Ἐθν. Παν. Μετ' εἰκόνων. Τόμοι 8. Ἐκδόσις 1908. Δρ. 50.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ, ὑπὸ Paul Lefert, καθηγ. Μετάφρ. Α. Καλλιβωκά. Δρ. 4.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ, ὑπὸ Paul Lefert, Μετάφρ. Ν. Μακρίδου. Δρ. 4.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ, γραφεῖσα ὑπὸ Ἀν. Καλλιβωκά, Ιατροῦ. Σελ. 390. Δρ. 4.—

ΟΞΕΙΑΙ ΛΟΙΜΩΔΕΙΣ ΝΟΣΟΙ Α. Strümpell, μετάφρασις Α. Καλλιβωκά. Δρ. 3.—

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ἐν τῇ καθ' ἡμέραν πράξει, μετὰ πολλῶν ἐν τῷ κειμένῳ εἰκόνων ὑπὸ Γερ. Φωκά, καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ, τόμοι 3 Δρ. 39.—

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ τοῦ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ὑπὸ E. Viault καὶ E. Jolyet καθηγητῶν, μετάφρασις Ἀλ. Γεωργιάδου Ιατροῦ, εἰκόνες 150 Δρ. 16.—

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ὑπὸ Ν. Καλλιβωκά, καθηγητοῦ τῆς Θεραπευτικῆς καὶ Φαρμακολογίας ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ.

ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ὑπὸ Ἰω. Καραβία, ὕφηγῆτο τῆς Φαρμακολογίας κλπ. Δρ. 3.—

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ὑπὸ τοῦ Dr Villeroy, κατὰ μετάφρασιν Ὁρέστου Κυπριάδου, Ιατροῦ. Δρ. 5.—

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑΣ καὶ **ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ** ὑπὸ Henri Durand. Μετάφρασις Α. Καλλιβωκά, Δρ. 5.—

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ ὑπὸ Dr. Villeroy, μετάφρασις Χρ. Μοσχονησίου, Ιατροῦ. Δρ. 5.—

100 ΔΡ. ΒΙΒΛΙΑ ΠΛΗΡΟΝΤΕΣ 5 ΔΡ. ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΠΛΗΡΗΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ἐφημεροσμένη, ὑπὸ Gaston Lyon. Μετάφρασθεῖσα ἐκ τῆς τελευταίας ἐκδόσεως ὑπὸ Ι. Καραβία, Ι. Παπαβασιλείου, Ι. Ἀβάζου καὶ Α. Καλλιβωκά Ιατρῶν. Τόμ. 2, σελ. 2000 Δρ. 30.—

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ, ὑπὸ Edmond Lesser καθηγητοῦ τῆς Συφιλιδολογίας ἐν Βερολίνῳ. Μετάφρασις ἐκ τῆς τελευτ. ἐκδόσεως ὑπὸ Σ. Ζωγραφίδου καὶ Α. Γεωργιάδου Δρ. 8.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ γραφεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συγγράμματος τοῦ καθηγητοῦ Λουκά Παπαϊωάννου ὑπὸ Ἀλεξ. Γεωργιάδου, Ιατροῦ. Δρ. 10.—

ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ, ἥτοι περὶ αἰτίων, ἀνατομικῶν ἀλλοιώσεων κ.τ.λ. γραφεῖσα ὑπὸ Μεν. Σακορράφου Δρ. 16.—

ΣΥΣΤΗΜΑ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ πρὸς χρῆσιν τῶν τε Ἱατρῶν καὶ Νομικῶν ὑπὸ Α. Καλλιβωκά Ιατροῦ, ὕφηγῆτο κτλ. καὶ Δ. Ποταμιάνου, ἐφέτου κτλ. Δρ. 4.—

ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ ΟΔΟΝΤΟ-ΙΑΤΡΙΚΗΣ πρὸς χρῆσιν τῶν Ιατρῶν καὶ ὀδοντοῖατρῶν, ὑπὸ Α. Pretterre, μετάφρ. Α. Καλλιβωκά Δρ. 2.—

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΩΝ ὑπὸ E. Weill, καθηγητοῦ τῆς Κλινικῆς τῶν Παιδῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Lyon, μετάφρασθέντα ἐκ τῆς τελευταίας Γαλλικῆς ἐκδόσεως ὑπὸ Α. Καλλιβωκά, μετὰ πολλῶν εἰκόνων.

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ὑπ' L. Dubrisay, πρῶην ἀρχιάτρου τῆς Μαιευτικῆς κλινικῆς τῶν Σχολῶν τῶν Παρισίων καὶ G. Jeannin ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς Μαιευτικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Παρισίων. Μετάφρασθεῖσα ἐκ τῆς τελευταίας γαλλικῆς ἐκδόσεως ὑπὸ Α. Καλλιβωκά Ιατροῦ ὕφηγῆτο κτλ. μετὰ πολλῶν εἰκόνων.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚ. ΧΗΜΕΙΑΣ ὑπὸ Γ. Γαρουφαλίδου. Δρ. 5.—

ΛΑΪΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

ΦΘΙΣΙΣ. Ἡ φθίσις εἶνε μεταδοτική. Ἡ φυματίωσις καὶ ὁ ἀλκοολισμός. Πῶς δύναται τις νὰ ἀποφύγῃ τὴν φθίσιν. Θεραπεία.

ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ. Ὁξὺς ἀρθριτικός ρευματισμός. - Χρόνιος ρευματισμός. - Μυϊκός ρευματισμός. - Επιπλοκαί. - Θεραπεία.

ΑΨΠΝΙΑ. Νευρική ἀψπνία. - Ἀψπνία νευρασθενικῶν. - Ὑπνωτικά τινα φάρμακα. - Θεραπεία.

ΔΥΣΚΟΙΛΙΟΤΗΣ. Μορφαί τῆς δυσκοιλιότητος. - Κίνδυνος καὶ συνέπειαι. - Θεραπεία.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΑΡΔΙΑΣ. Περικαρδίτις. - Μυοκαρδίτις. - Ἀθηρωμάτωσις. - Παλμοί. - Θεραπεία.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΙΜΑΤΟΣ (Ἀναιμία, Χλώρωσις κτλ.) Θεραπεία.

ΝΕΥΡΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ. Νοσήματα τῶν νέρων. - Παράλύσεις Σπασμοί. - Νευραλγίαι. - Ἀναισθησίαι. - Συνολκαί. - Θεραπεία.

ΒΛΕΝΝΟΡΡΟΙΑ. Ἡ βλεννόρροια εἰς τὸν ἄνδρα καὶ εἰς τὴν γυναῖκα. - Επιπλοκαί. - Θεραπεία.

ΣΥΦΙΛΙΣ. Πῶς μεταδίδεται. - Τὸ σκληρὸν ἔλκος. - Β' περίοδος. - Γ' περίοδος. - Στοιματίτις. - Θεραπεία.

ΑΥΝΑΝΙΣΜΟΣ. Αἰτία. - Μέσα θεραπείας. - Ἀνάλογα νοσήματα.

ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΣ. Ἀνικανότης ψυχολογική. - Ἀνικανότης ἐκ καταχρήσεων. - Θεραπεία.

ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑ. Ἱστορία. - Συμπτώματα. - Ἐξέλιξις. - Θεραπεία.

ΔΙΦΘΕΡΙΤΙΣ. Συμπτώματα. - Μεταδοτικότης. - Θεραπεία.

ΙΜΦΛΟΥΕΝΤΖΑ. Συμπτώματα. - Αἰτία. - Διάρκεια. - Ἐπιπλοκαί. - Θεραπεία. - Προφύλαξις.

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ. Κνησμός. - Λευκορροία. - Κολπίτις. - Εμμηνα. - Μητρίτις. - Θεραπεία.

Ο ΓΑΜΟΣ. (Συζυγική ὑγιεινή). Αἱ συζυγικαὶ σχέσεις. - Διαιτητικὴ τῆς ἐγκύου γυναίκος. - Περί στειρώσεως. - Αἱμόμικτοι γάμοι κτλ.

Ἡ θεραπεία τῆς ψαμμάσεως ὑπὸ Α. Χαραμῆ, Ιατροῦ Δεπ. 80

Κίνδυνος καὶ προφύλαξις ἐκ τῶν ἀφροδισίων παθῶν ὑπὸ Α. Τραμπαδόρου, Ιατροῦ Δεπ. 60

Ὁ ἀλκοολισμός ὑπὸ τοῦ δόκτορος Legrain Δεπ. 70

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΑ 50

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ (ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ) Χ. Ἀννίνου. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ Ο ΣΚΕΡΑΕΜΠΗΣ, Η. Οικονομοπούλ.

Η ΟΛΟΚΑΥΤΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ ὑπὸ Ι. Κονδυλάκη. Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΙΝΟΥ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ ὑπὸ Ι. Πετρουνάκου. Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ. ΟΙ

τρεις Πύργοι κτλ. ὑπὸ Π. Δημητράκοπούλου Ο ΚΑΤΑΣΤΡΩΣΗ ὑπὸ Χρ. Χρηστοβασίλη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ, ὑπὸ Δ. Καλογεροπούλου, Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ ὑπὸ Γ. Ἀσπρέα.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ Γ. Τσοκοπούλου. Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ Ε. Παντελίδου.

Η ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ ὑπὸ Σπ. Ποταμιάνου. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣ ὑπὸ Τιμ. Μωραϊτίνη.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ ΔΩΡΕΑΝ

Η ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ Γ. Φραγκοῦδη. Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ Γ. Ἀντωνοπούλ.

ΑΝΑΜΗΝΗΣΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1878 ὑπὸ Ἰδομενέως Στρατηγοπούλου.

Η ΕΝΔΟΕΟΣ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ὑπὸ Ἀνδρέου Στράτου. ΟΙ ΒΟΥΓΑΓΑΡΟΚΤΟΝΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ὑπὸ Ε. Εὐστρατιάδου

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΛΙΑΠΗΔΕΣ ὑπὸ Χρ. Χρηστοβασίλη. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ὑπὸ Χρ. Χρηστοβασίλη. Η ΓΡΑΜΒΟΥΣΙΑ ὑπὸ Ἰωάν. Κονδυλάκη.

ΡΗΓΑΣ Ο ΦΕΡΡΑΙΟΣ ὑπὸ Γ. Τσοκοπούλου. Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ὑπὸ Θεοδ. Γ. Κυπρίου.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΙΜΑΤΑΙ ΛΕΠΤΑ 35

ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Μέθοδος Γαλλικῆς γλώσσης Gaspey-Otto-Sauer	Δρ.	5.—
Κλείς μεθόδου γαλλικῆς γλώσσης Gaspey-Otto-Sauer	»	1.50
Ἡ Γαλλικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouse	»	7.50
Νεωτάτη Μέθοδος τῆς γαλλικῆς γλώσσης ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν Γαλλοελληνικὸν ὑπὸ Θ. Κυπρίου. Τόμοι 2	»	10.—
» Ἑλληνογαλλικὸν » » » 2	»	12.50
Πρόχειρον Γαλλοελληνικὸν Λεξικὸν Δ. Μελισσοπούλου	»	4.—
» Ἑλληνογαλλικὸν » » »	»	4.—
Ἑμπορικὴ Ἑλληνογαλ. Ἐπιστολογραφία Θ. Κυπρίου	»	1.50
Γαλλικὴ γραμματικὴ Γ. Φέξη (ἐγκεκρ. ὑπὸ τοῦ Ὑπουργ.)	»	1.20
Γαλλικὸν ἀλφάβητάριον Γ. Φέξη » » »	»	1.20
Ἑλληνογαλλικοὶ διάλογοι δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων	»	70
Ἡχῶ τῶν Παρισίων	»	2.—
Ὁ Ἕλλην ἐν Γαλλίᾳ ἢ Ἑλληνογαλλικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	80
Le Français en Grèce ἢ Γαλλοελληνικοὶ διάλογοι »	»	1.—

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Μέθοδος ἀγγλικῆς γλώσσης ὑπὸ Gaspey-Otto-Sauer	»	5.—
Κλείς Μεθόδου Ἀγγλικῆς γλώσσης » » »	»	1.50
Ἡ Ἀγγλικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouge	»	7.50
Νεωτάτη μέθοδος τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν ἀγγλοελληνικὸν ὑπὸ Γ. Ἀλεξάνδρου	»	6.50
» ἑλληνοαγγλικὸν » » »	»	6.50
» ἀγγλοελληνικὸν ὑπὸ Ἀλ. Γεωργιάδου	»	10.—
Πρόχειρον ἀγγλοελληνικὸν Λεξικὸν ὑπὸ Φ. Φιλίππου	»	4.—
» ἑλληνοαγγλικὸν » » »	»	4.—
Ἀγγλοελληνικὸν ἐπιστολάριον ὑπὸ Θ. Κυπρίου	»	2.50
Ἑμπορικὴ ἑλληνοαγγλικὴ ἐπιστολογραφία ὑπὸ Hugo	»	1.50
Ἀγγλικὸν ἀλφάβητάριον ὑπὸ Ἀλ. Γεωργιάδου	»	50
Γραμματικὴ τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ὑπὸ Φ. Φιλίππου	»	2.50
Ἡχῶ τοῦ Λονδίνου	»	1.25
Ὁ Ἕλλην ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ Ἑλληνοαγγλικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	80
The Englishman in Greece ἢ Ἀγγλοελλ. διάλογοι Kuntzé	»	1.—

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ Γερμανικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouge	»	7.50
» » » Sanderson	»	3.50
Νεωτάτη μέθοδος τῆς γερμανικῆς γλώσσης ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν γερμανοελληνικὸν ὑπὸ Ἐμμ. Δρακοπούλου	»	7.50
» ἑλληνογερμανικὸν ὑπὸ Χ. Χαμαδᾶ	»	7.50
Γραμματικὴ τῆς γερμανικῆς γλώσσης ὑπὸ Χ. Χαμαδᾶ	»	2.—
Ὁ Ἕλλην ἐν Γερμανίᾳ ἢ Διάλογοι ἑλληνογερμανικοὶ Kuntzé	»	80
Der Deutsche in Griechenland ἢ Γερμανοελλ. διάλογοι »	»	1.—

ΙΤΑΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ Ἰταλικὴ ἄνευ διδασκάλου ὑπὸ Xavier de Bouge	»	7.50
Νεωτάτη μέθοδος τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης ὑπὸ F. Ahn	»	2.—
Λεξικὸν Ἰταλοελληνικὸν ὑπὸ Μ. Περίδου	»	7.50
Ἰταλικὸν ἀλφάβητάριον	»	60
Ἰταλικὴ γραμματικὴ ὑπὸ Χ. Γεωργιάδου	»	2.—
Ὁ Ἕλλην ἐν Ἰταλίᾳ ἢ Ἑλληνοἰταλικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	80
L'Italiano in Grecia ἢ Ἰταλοελληνικοὶ διάλογοι »	»	1.—

ΑΡΑΒΙΚΑ-ΤΟΥΡΚΙΚΑ-ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ-ΡΩΣΣΙΚΑ-ΛΑΤΙΝΙΚΑ-ΟΜΗΡΙΚΑ

Ὁ Ἕλλην ἐν Τουρκίᾳ ἢ Ἑλληνοτουρκικοὶ διάλογοι Kuntzé	»	1.—
» » » Ρουμανία ἢ Ἑλληνορουμαν. » »	»	1.—
» » » Ρωσσία ἢ Ἑλληνορωσικοὶ » »	»	1.—
» » » Αἰγύπτῳ ἢ Ἑλληνοαραβικοὶ » »	»	1.—
Λεξικὸν Λατινοελληνικὸν Σ. Κουμανούδη	»	7.—
» Ἑλληνολατινικὸν Χρ. Ἀδαμαντίου	»	4.—
» Ὀμηρικὸν μέγα, ὑπὸ Ι. Πανταζίδου	»	7.—
» » ὑπὸ Ε. Κοφινιώτου	»	3.—

100 ΔΡ. ΔΕΒΛΗ

ΔΕΜΕΝΑ ἢ ΔΑΔΕΤΑ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΠΛΗΡΗ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ (1450) — ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

100 ΔΡ. ΔΕΒΛΗ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΛΗΡΗ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΑΣ (1450) — ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

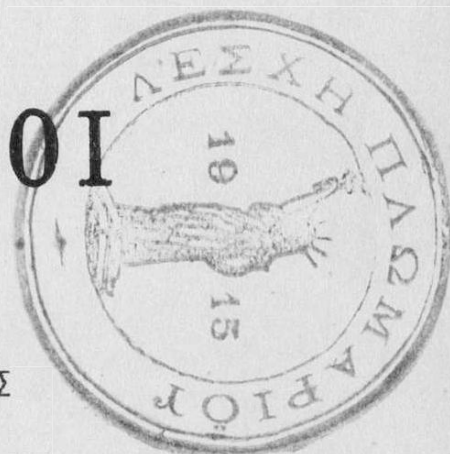
3α
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ

ΠΟΛΥΒΙΟΥ Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
(POL ARCAS)

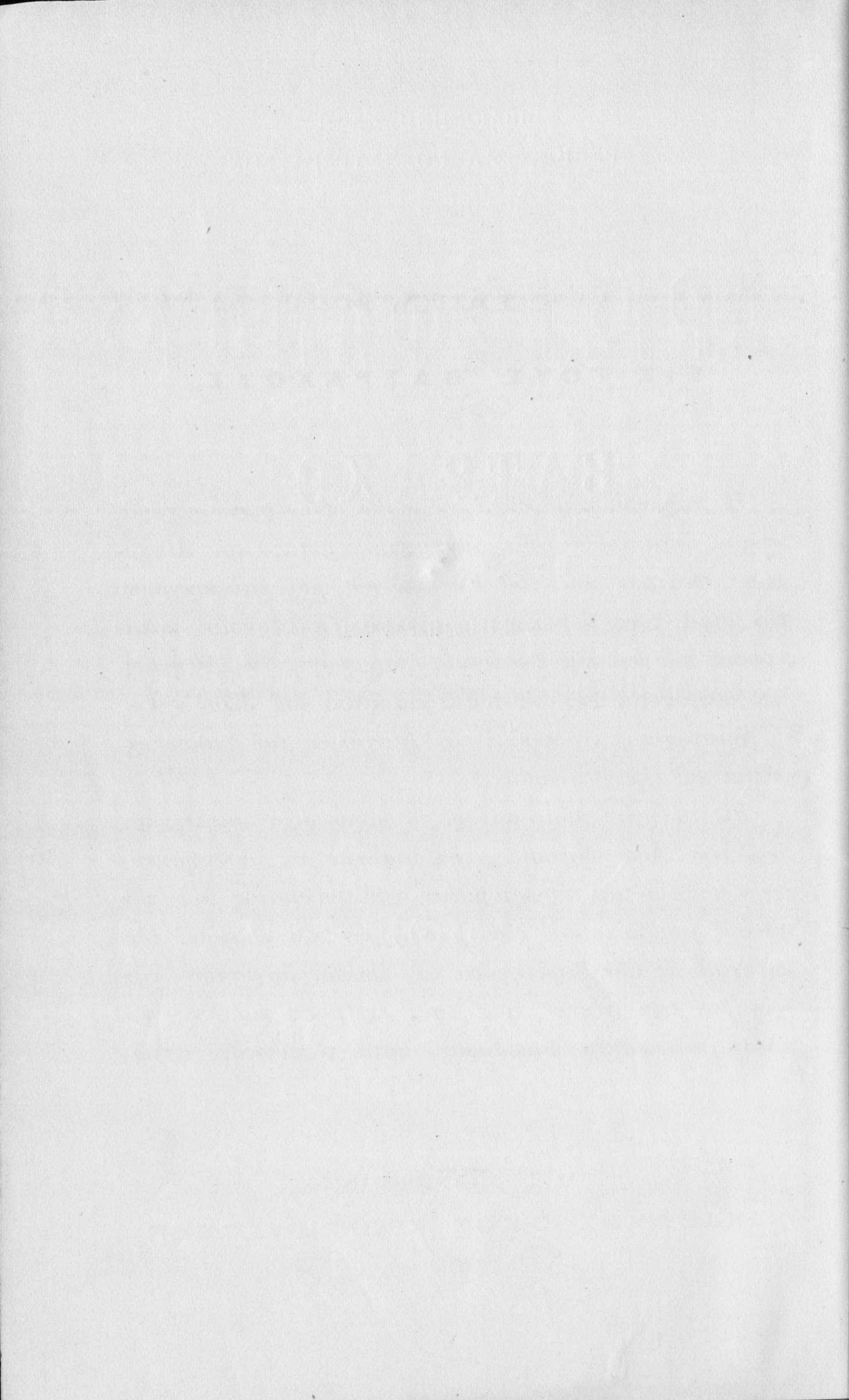

3419

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ

1910

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ "ΒΑΤΡΑΧΟΥΣ,"

Ἡ παροῦσα κωμωδία ἔχει κυρίως φιλολογικὸν χαρακτῆρα, ἀποτελοῦσα εἶδος συγκριτικῆς μεταξὺ τοῦ Αἰσχυλείου Θεάτρου καὶ τοῦ Εὐριπιδείου, καὶ κατακρίνουσα τὴν μετὰ τοὺς μεγάλους τραγικοὺς ἐπελθοῦσαν κατάπτωσιν τῆς ὑψηλῆς θεατρικῆς παραγωγῆς ἐν Ἀθήναις. Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ συμπεράσματος τοῦ ὅλου ἔργου, ὁ Ἀριστοφάνης προκρίνει τὸν Αἰσχύλον, τοῦ ὁποίου κηρύττει καὶ τὴν ἀθανασίαν.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο σατυροῖζει ὡσαύτως ὁ ποιητὴς τὰς περὶ τοῦ Ἀδου δοξασίας, τὴν ἐμμονὴν εἰς τὸ θρησκευτικὸν γράμμα καὶ παρερμηνείαν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἠθικοῦ συμβολισμοῦ τῶν μυστηρίων καὶ ἐορτῶν, τὰς καταχρήσεις τῶν στρατηγῶν καὶ λοιπῶν ἀρχόντων, τὴν ἐξίσωσιν τῶν ἀτίμων πρὸς τοὺς ἐντίμους καὶ ἐν γένει πᾶσαν πολιτειακὴν διαφθοράν, κατὰ τὸ σύννηθες αὐτῶ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (Βάκχος)

ΞΑΝΘΙΑΣ (ὕπνηρέτης)

ΗΡΑΚΛΗΣ

ΕΙΣ ΝΕΚΡΟΣ

ΧΑΡΩΝ

ΑΙΑΚΟΣ κριτής τοῦ Ἄδου

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ τῆς Περσεφόνης

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

ΠΛΟΥΤΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ΠΑΝΔΟΧΕΥΤΡΙΑ (Ξενοδόχος)

(ΠΛΑΘΑΝΗ)

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ ὁδὸν τινα παρὰ τὴν Τίρυνθα, εἰς τὴν ὁποίαν βλέπει μικρὸς οἰκίσκος—κατοικία τοῦ Ἡρακλέους. Εἰσέρχεται ὁ Διόνυσος, ἐνδεδυμένος κιτρίνην πολυτελῆ ἐσθῆτα, ἄνωθεν αὐτῆς φέρει λεοντήν, εἰς τοὺς πόδας κόθορον θεατρικὸν καὶ σύρων ῥόπαλόν βαρὺ, ὡς Ἡρακλῆς. Ἀκολουθεῖ ὁ Ξανθίας ἐπὶ ὄνου, φέρων ἐπὶ τῆς ῥάχews του δέμα στρωμνῆς προσηρμοσμένον ἐπὶ ξύλου.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΞΑΝΘΙΑΣ

ΞΑΝΘΙΑΣ

Νὰ εἰπῶ, ἀφέντη, κάτι τι ἀπ' τὰ συνηθισμένα
ποῦ τοῦ θεάτρου οἱ θεαταὶ γελᾶνε ὁλοένα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πες ὅ,τι θέλεις· πρόσεξε μὴ βγάλης ἀπ' τὸ στόμα σου
ὅτι τὸ φορτωμὰ σου αὐτὸ ἐτσακίσε τὸ σῶμα σου,

γιατὶ ἀρκετὰ τῆς ἀκουσα καὶ αὐτὲς τῆς ἀηδίας.

[σὲ τότες κωμωδίες] ¹.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἔ, ἄλλο χωρατὸ νὰ εἰπῶ κανένα ὅ,τι λάχη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐξ ἀπ' αὐτό: «μοῦ ττάκισε τὸ φόρτωμα τῇ ράχῃ».

ΕΑΝΘΙΑΣ

Χέμ! τί νὰ εἰπῶ γιὰ χωρατά;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὅ,τι ἀγαπᾷς, ἔξ' ἀπ' αὐτό.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ποιό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀπ' τὸν ἓνα νῶμό σου τραβᾷς τὸ φόρτωμά σου
στὸν ἄλλο νῶμο, σὰν νὰ θές νὰ κάνῃς τὰ κακά σου.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Νὰ μὴν εἰπῶ, τὸ πῶς αὐτὸ τὸ βάρος μ' ἔχει σπάσῃ,
καὶ ἂν κανένας δὲν βρεθῇ νὰ μοῦ τὸ κατεβάσῃ
θ' ἀναγκασθῶ νὰ κλάσω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Οὔτε κι' αὐτό· ἡ ὁρεξί σὰν μοῦρθη νὰ ξεράσω,
ὁ ἴδιος νὰ τὸ εἰπῇς, ἐγώ, θὰ σὲ παρακαλέσω.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τότε γιατί τὰ πράματα στῇ ράχῃ μου νὰ δέσω,
μὴν ἔχοντας δικαίωμα νὰ εἰπῶ κ' ἐγὼ ἄστεϊα,

1) Ὁ Ἄρ. σατυρίζει διὰ τούτου τοὺς κωμικοὺς ποιητάς, οἱ ὅποιοι ἐκ-
ρουσίαζον συνεχῶς φορτωμένους ὑπηρέτας ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ προκαλοῦν-
τας μὲ τὰς μεμφιμοιρίας τῶν τὸν γέλωτα τῶν θεατῶν.

καθώς αὐτὴ τοῦ Φρύνιχου ¹, τοῦ Λύκι κι' Ἀμειψία ²,
 ποῦ φορτωμένος πάντοτε στῆς κωμωδίες χώνουνε,
 [κι' ἀστεῖα ξεφορτώνουνε ;]

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Νὰ μὴν τὸ κάμης, γιατί ἐγὼ καὶ νὰ τ' ἀκούσω μόνο
 τέτοια σαχλὰ στὸ θέατρο, μὰ κι' ἀπὸ ἓνα χρόνο
 περσσότερο μοῦ φαίνεται πῶς φεύγω γερασμένος.

ΞΑΝΘΙΑΣ

ὦχ ! ὁ δυστυχισμένος !
 ὁ σβέρκος μου τσακίσθηκε καὶ τώρα δὲν ἀντέχω !
 κ' ἔπειτα νὰ μὴν ἔχω
 δικαίωμα, βρὲ ἀδελφέ, νὰ εἰπῶ καὶ δυὸ ἀστεῖα ; !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐπειτα εἶνε τεμπελιά τρανὴ κι' ἀχαριστία,
 Διόνυσος ἐγὼ, θεός,
 γυιὸς τοῦ Σταμνίου ³ [τοῦ Διὸς],
 νὰ παίρνω τέτοια κούρασι, πεζὶς νὰ ταξιδεύω,
 καὶ νὰ τὸν ἔχω αὐτὸν ἐδῶ νὰ τὸν καβαλλικεύω ⁴
 γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρῃ,

1) Ποιητὴς ἀνουςίων καὶ κακομέτρων ποιημάτων, κωμωδούμενος καὶ ὡς ξένος ἀναφέρονται καὶ ἄλλοι τρεῖς Φρύνιχοι ἐκτὸς αὐτοῦ.

2) Ὡσαύτως ὡς τοιοῦτοι σατυρίζονται ὁ Λύκις καὶ ὁ Ἀμειψίας. Ὁ τελευταῖος οὗτος ὁμως ἐνίκησε τὸν Ἀρ. εἰς δύο διαγωνισμοὺς, τῶν Νεφελῶν καὶ τῶν Ὀρνίθων.

3) Παρῶδεὶ τὸν τίτλον τοῦ Διὸς διὰ τοῦ «Σταμνίου», κατὰ τὸν τύπον τοῦ Ξενίου, Φιλίου (Διός) κλπ., διότι ὁ Διόνυσος εἶνε θεὸς τοῦ οἴνου.

4) «Τοῦτον δ' ὀχῶ»: τὸ «ὀχῶ» ἐπέχει διπλὴν ἐννοίαν ἐνταῦθα σημαῖνον: κάμνω τοῦτον νὰ ἱππεύῃ, ταυτοχρόνως δὲ ὑποσημαῖνον καὶ τὸ ὀχῶ=ὀχεύω (συνουσιάζομαι), διὰ τοῦτο καὶ ἀπεδόθη εἰς τὴν δημοτικὴν διὰ τῆς λέξεως «καβαλλικεύω» εἰς τὴν διπλὴν τῆς ὡσαύτως σημασίαν.

καὶ βάρος νὰ μὴ φέρῃ.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ πῶς ; δὲν φέρνω ἀπάνου μου μιὰ φορτωσιὰ μεγάλη ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πῶς φέρνεις, βρέ, ποῦ φέρνεται σὲ ἄλλο πράμα πάλι ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Νά, φέρνω αὐτά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τὰ φέρνεις πῶς ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Δὲν ὑποφέρω τάχα ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αὐτὰ τὰ φέρνει ὁ γαῖδαρος καὶ ὄχι ἐσύ, [βρέ χάχα] !

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μὰ τὸ θεό, καὶ ὅμως

ὁ γαῖδαρος δὲν τάχει αὐτὰ ποῦχει ὁ δικός μου νῶμος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄφοῦ καὶ ἄλλος φέρνει ἐσέ, πῶς σὺ τὸ φέρνεις τάχα
τὸ φόρτωμα ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ξέρω κ' ἐγώ ; νά, ξέρω αὐτὸ μονάχα :

ὁ νῶμός μου πῶς ἔσπασε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄφοῦ οὐ λές ἐμένα

τὸ πῶς δὲν βρίσκεις ὄφελος στὸ γαῖδαρο κανένα,
πᾶρ' τον κι' αὐτὸν στὸν ὥμό σου.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μωρέ, τί δυστυχία !

ποῦ μέρος ἂν ἐλάβαινα κ' ἐγὼ στὴ ναυμαχία
[στῆς Ἀργινοῦσες, ποῦ μαζὺ πολέμησαν κ' οἱ δοῦλοι

καὶ γι' ἀμοιβὴ τῆς νίκης τοὺς λευθερωθῆκαν οὗλοι] ¹

ἄλλ' ἄγε θά σου ἕλεγα : βούρλίσου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Παληάνθρωπε ! γκρεμίσου !
γκρεμίσου κάτω ! — Ἔφθασα στὴν πόρτα τούτη τώρα
ποῦ πρεπε νὰ τὴν κτύπαγα ἐδῶ καὶ τόσῃν ὥρᾳ.

(Κρούει τὴν θύραν).

Ἔ, παιδί ! παιδί !

(Ἐμφανίζεται ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν θύραν φέρων ὡσαύτως λεοντὴν καὶ βόπαλον)

ΣΚΗΝΗ Β'.

ἩΡΑΚΛΗΣ καὶ οἱ ἄνωτέρω.

ἩΡΑΚΛΗΣ

Τί τρέχει ; ποῖος κτυπᾷ τὴ θύρα [πάλι,
καὶ μὲ δύναμι μεγάλη]
σαν τὸν Κένταυρο ; Ποῖος εἶται ; μίλητέ !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐξακολουθῶν νὰ καλῇ ὡς ἔμποδος)

Παιδί !

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τί τρέχει ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Ξανθίαν)

Δὲν ἐπρόσεξες ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τί πράμα ;

1) Μῆνας τινὰς πρὸ τῆς συγγραφῆς τῆς κωμωδίας ταύτης εἶχε συγκροτηθῇ ἡ ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχία, κατὰ τὴν ὁποίαν λαδόντες μέρος καὶ οἱ δοῦλοι καὶ ἐπιδειξάντες παραδειγματικὴν ἀνδρείαν, ἐκηρύχθησαν ἐλεύθεροι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (δεικνύων τὸν Ἡρακλέα)

Μωρὲ φόβο ποῦ τὸν ἔχει !

ΞΑΝΘΙΑΣ

Θὰ σὲ πῆρε, μὰ τὸν Δία, γιὰ ζουρλὸν εἰς τὴν ἐντέλεια.

ΗΡΑΚΛΗΣ

(παρατηρῶν περιέρχως τὸν Διόνυσον καὶ γελῶν)

Δὲν μπορῶ νὰ τὰ κρατήσω, μὰ τῇ Δήμητρα, τὰ γέλια·
σφίγγομαι... μὰ τί νὰ κάνω ;... Θὰ γελάσω...δὲν ἀντέχω...

(καγχάζει θορυβωδῶς)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Ἡρακλέα)

Βρὲ εὐλογημένε, ἔλα, κι' ἀπὸ σὲ ἀνάγκην ἔχω.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μὰ μπορεῖ λοιπὸν τὸ γέλιο, ἀδελφὲ νὰ μὴ μὲ πάρῃ,
ποῦ σὲ ροῦχο ἀπὸ μετὰξί ¹ βάζεις λιονταριοῦ τομάρι ;
Δὲν μοῦ λές : ποιά σκέψι τάχ' ἵσ' ἔφερε 'ς αὐτὰ τὰ μέρη
μὲ τὸν κόθορνο ² στὸ πόδι, μὲ τὸ ρόπαλο στὸ χέρι ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ξέρεις, ἤμουν ἐπιβάτης ³ τοῦ Κλεισθένη μέσ' στὰ πλάια..

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μπα ! ἀλήθεια ; καὶ σὺ μέρος ἔλαβες στὴ ναυμαχία ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κ' ἐβουλιάξαμε καὶ πλοῖα

1) «Κροκωτὸς» φόρεμα τοῦ Διονύσου λεπτὸν καὶ κίτρινον ἐκ μετεξῆς, χρησίμον εἰς τὰς γυναῖκας ὡς ἐνδυμα πολυτελείας.

2) «Κόθορνος» ὑπόδημα ἀριστεροδέξιον (τσόκαρο), τὸ ὁποῖον ἔφερον οἱ ὑποκριταὶ εἰς τὸ θέατρον.

3) Ὁ Κλεισθένης, ὡς καὶ πολλαχοῦ κωμωδεῖται, ἦτο αἰσχροβίος, σπανὸς καὶ ὅμοιος μὲ εὐνοῦχον· ἐπομένως ἡ φράσις «ἐπεδάτευνον Κλεισθένη» ἐπέχει διπλὴν σημασίαν, ἥτις ἀπεδόθη ὡς ἀνωτέρω.

δώδεκα ὡς δεκατρία,

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἐσεῖς ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸν Ἀπόλλωνα !

ΞΑΝΘΙΑΣ (εἰρωνικῶς)

Βέβαια· καὶ σὲ λίγο. .

ἐξύπνησα !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔτσι λοιπὸν, [τὰν ἔτυχε νὰ φύγω]

διαβάζοντας μονάχος μου ἔς ἐκεῖνο τὸ ταξίδι
τὴν Ἀνδρομέδα, [δηλαδή τὸ δράμα τοῦ Εὐριπίδη],

ἄξαφνα ἓνα πόθο

μέσ' στὴν καρδιά μου νοιώθω,

βάλει μὲ νοῦ σου πόσο.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Πόθο; καὶ πόσο ἦτανε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πολὺ μικρός, νὰ, τόσο. .

(κάμνει σχῆμα μεγάλου)

μικρὸς καθὼς ὁ Μόλων.¹

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κι' αὐτὸν τὸν πόθον ὅλον

τὸν εἶχες γιὰ γυναῖκα ;

1) Δύο ἀναφέρονται Μόλωνες, εἰς λωποδύτης μεγάλοςωμος, καὶ ἕτερος ὑποκριτὴς μικρόσωμος· οἱ ἀρχαῖοι σχολιασταὶ διαφωνοῦσι περὶ τοῦ τίνα ἐννοεῖ ἐκ τῶν δύο· προτιμητέος ὁ μεγάλοςωμος διὰ τὴν κωμικὴν ἀντιθέσιν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἀρνητικῶς)

Μπᾶ!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Παιδί;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ὡς ἄνω)

Μπᾶ!

ΗΡΑΚΛΗΣ (μὲ κάποιαν στενοχωρίαν)

[Τί συμβαίνει!]

μήπως . . . γιὰ ἄνδρα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (μετ' ἀηδίας)

Τατατᾶ!

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μήπως μὲ τὸν Κλεισθένη..

τὴ φτιάσατε;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὦχ ἀδερφέ! τὴν κοροϊδεῖα πᾶφ' τη·

μὰ καὶ γι' αὐτὸ εἴμ' ἄσχημα καὶ μέσα μου ἀνάφτει

τέτοια φωτιά...

ΗΡΑΚΛΗΣ

Σὰν πόση,

βρὲ ἀδελφούλη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τόση,

ποῦ εἶναι ἀπερίγραπτη, μὰ θὰ στὴν ἐξηγήσω

μήπως μαι
~~μια πές μου~~ λιγάκι ἀλληγορικά· ὡς μου δ' ἐξωλήσω:
 σουρθε ὀρεξί για φάβα ξαφνικά.

κάμμιὰ φορά;

ΗΡΑΚΛΗΣ (μὲ ἐκφρασιν λαίμαργίας).

Για φάβα; οὐ!... [καὶ μιὰ φορά μονάχα];
 χίλιες φορές!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Να σοῦ δωκα νὰ καταλάβῃς τάχα
αὐτὸ ποῦ θέλω νὰ σοῦ εἰπῶ, ἢ νὰ σοῦ τὸ ἐξηγήσω
ἄλλοιῶτικα ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μὴν ξαναπῆς τὸ ἴδιο πρᾶμα πίσω·
ὅσο γιὰ φάδα, νοιώθω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τέτοιο λοιπὸν αἰσθάνθηκα μέσ' στὴ καρδιά μου πόθο
γι' αὐτὸν τὸν Εὐριπίδη.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μπα ! [δὲν τὸ καταλαβαίνω]
πόθο αἰσθάνθης στὴν καρδιά γιὰ ἓνα πεθαμένο ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

[Κ' ἐπιθυμιά μεγάλη],
ποῦ δὲν μπορεῖ ἀπὸ τὸ νοῦ κανέννας νὰ μοῦ βγάλῃ
τὸ νὰ μὴν τρέξω νὰ τὸν βρῶ.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ποῦ ; κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα,
στὸν Ἄδη ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι' ἂν βρισκότανε καὶ παρὰ κάτω ἀκόμα.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καλά· καὶ ὅλ' αὐτὰ γιατί ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γυρεύω ἓναν ποιητὴ·
κανένα πειὰ δὲν ἔχουμε, καὶ ὅσους ἔχουμ' ἀφ' τους,
οὔτε κι' ἀξίζει τίποτα κανέννας ἀπὸ δαῦτους.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μὰ τί, [μ' αὐτοὺς τοὺς ποιητάς, ποῦ λές, τοὺς τελευταίους]

τάχα δὲν ζῇ κι' ὁ Ἰοφῶν ¹ [ὁ γυιὸς τοῦ Σοφοκλέους,
αὐτός, ποῦ στὸν πατέρα του ἔφτιασε τόσα πράματα,
κι' εἶπε πῶς ἦταν καὶ ζουρλός, μὰ τοῦ κλεφτε τὰ δράματα ;]

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, μόνον τοῦτο τὸ καλὸ ἔχουμ' ἀπάνου-κάτου,
κι' ἂν τῶχουμε· τὰ ἔργα του ἂν εἶνε ἰδικά του
ποιὸς ξέρ' ἢ τοῦ πατέρα του ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καὶ δὲν μοῦ λές : γιατί
ἀπὸ κεῖ κάτω ποῦ ζητεῖς νὰ φέρῃς ποιητῇ,
δὲν ὀδηγεῖς τὸν Σοφοκλῆ, ποῦ εἶνε καὶ τρανότερος
ἀπὸ τὸν Εὐριπίδη αὐτόν, κι' ἀκόμα γεροντότερος ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὅχι, ποτέ, πρὶν πιάσω
καὶ κατὰ μέρος μιὰ φορὰ τὸ γυιό του δοκιμάσω
μὲ δίχως τὸν πατέρα του, νὰ ἰδῶ τί τάχα φτιάνει.
Κι' ὁ Εὐριπίδης πονηριὲς μπορεῖ κι' ἐκεῖ νὰ κάνῃ
καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ,
κολλῶντας εἰς τὸ Σοφοκλῆ, στὸν κόσμον νὰ γυρίσῃ,
ἐνῶ αὐτοῦ τοῦ Σοφοκλῆ [εἶν' ἡ ψυχὴ του μαλακῇ],
ἦταν καλόβολος κι' ἐδῶ, θᾶνε καλόβολος κι' ἐκεῖ.

1) Ἰοφῶν, υἱὸς τοῦ Σοφοκλέους, διὰ τὸν ὅποιον ὑπῆρχεν ὑποψία ὅτι φ-
καιοποιεῖτο τὰ δράματα τοῦ πατρὸς του, ὅστις καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς δράμα
του ὡς φθονερὸν. Πρὸς τὸ γῆρας τοῦ Σοφοκλέους ὁ Ἰοφῶν, ὀρεγόμενος τὴν
περιουσίαν του, κατηγόρησεν αὐτόν ὡς παράφρονά· ὁ δὲ Σοφοκλῆς, διὰ νὰ
ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶχε χάσῃ τὰς φρένας του, ἠρκέσθη ν' ἀναγνώσῃ εἰς τοὺς
Φράτορας τὸν Ὑμνον εἰς τὸν Κολωνόν, ἐκείνοι δὲ θαυμάσαντες ἐπατίμησαν
τὸν ἀχάριστον υἱόν. Τότε εἶπεν ὁ Σοφοκλῆς τὸ παροιμιώδες: «εἰ μὲν εἰμι Σο-
φοκλῆς, οὐ παραφρονῶ· εἰ δὲ παραφρονῶ, οὐκ εἰμι Σοφοκλῆς!».

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καὶ ὁ Ἀγάθων ;¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μοῦ φυγε καὶ πάει. Ἦταν ἄριστος
γιὰ ποιητής, καὶ ποθητὸς στοὺς φίλους του κ' εὐχάριστος.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ποῦ βρίσκεται ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στοὺς μάκαρας κι' αὐτὸς γλεντοκοπάει.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Κι' ὁ Ξενοκλῆς ;²

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐπέθανε, μα τὸ θεό, καὶ πάει.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καὶ ὁ Πυθάγγελος ;³

ΞΑΝΘΙΑΣ

Γιὰ μὲ κάνενας λόγος ὁμως,
ποῦ μοῦ τσακίσθηκε μ' αὐτὸ τὸ φόρτωμα ὁ νῶμος.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καὶ πῶς τάχα, δὲν ὑπάρχουν παιδαρέλια χίλια τόσα
ποῦ νὰ φτιάχνουν τραγωδίαι, δρόμο παίρνοντας στὴ γλῶσσα,
πειὸ πολὺ κι' ἀπ' Εὐριπίδες ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναί, γλωσσούδικα εἶν' ὅλα καὶ ὡς εἶδος ἀγουρίδες,
φλύαρα σὰν χελιδόνια, ποῦ τὴν ἐέχνη τὴ χαλοῦνε,

1) Τραγικὸς ποιητής, κωμωδούμενος διὰ θηλυπρέπειαν καὶ διακωμωδήσας τὸ διδασκαλεῖον τοῦ Σωκράτους.

2) Ποιητής ἄξεστος ἐν τῇ ποιήσει καὶ συμβολικός.

3) Τραγικὸς ποιητής μοχθηρὸς καὶ ἄσημος· διὰ τὴν δειξῆναι δὲ πλειοτέραν τὴν ἀσημότητά του ὁ Ἄρ. παρεισάγει τὸν Ξανθίαν διακόποντα τὸν λόγον καὶ ἐμιλοῦντα περὶ ἑαυτοῦ !

κι' ὅταν πείᾳ τὰ ἐπαινοῦνε
 χάνοντ' ἀπὸ τῆ χαρά τους,
 μόλις πρὸς τὴν τραγωδίαν ρίξουνε τὰ κάτουρά τους.¹
 Τώρα γόνιμον κἀνένα ποιητὴ δὲν θ' ἀπαντήσης,
 νὰ γεννᾷ μεγάλα λόγια, ὅσο θέλεις κι' ἂν ζητήσης.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Γόνιμον ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποῦ εὐκολία νᾶχη δηλαδὴ μεγάλη
 νάραδιάζῃ κάτι τέτοια ποῦ θὰ τοῦρθουν στὸ κεφάλι :
 Σπίτι τοῦ Διὸς [νὰ λέη] καὶ παλάτι τὸν αἰθέρα²
 γιὰ τοῦ χρόνου τὸ ποδᾶρι³ [νὰ σοῦ λέη πάρα πέρα],
 καὶ γιὰ γλῶσσα [νὰ σοῦ λέη] ὅποῦ κάνει ἐπιорκία
 δίχως τῆς ψυχῆς κακία !⁴

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἔ, κι' αὐτὰ σ' ἀρέσουν τᾶχα ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ τρελλαίνομαι ἀκόμα.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Δὲν σοῦ φαίνοντα· κ' ἐσένα πῶς γεμᾶτα εἶν' ἀπὸ βρώμα ;

1) «Ἀπαξ προσορῆσαντα τῇ Τραγωδίᾳ» : πηλίζει μετὰ τὴν λέξιν λαμβάνων αὐτὴν ὑπὸ διπλὴν σημασίαν : τοῦ οὐρίζω (πλέω πρὸς οὐριον ἄνεμον) καὶ τοῦ οὐρῶ ἢ διπλῇ ἀπόδοσις ἦτο ἀδύνατος εἰς τὴν δημοτικὴν καὶ ἐπρωτίμησα τὴν δευτέραν ἔννοιαν, συνηγορούσης καὶ τῆς γραφῆς τοῦ κειμένου : —ρήσαντα (μέη).

2) Ἐκ τῆς «Μελανίππης» τοῦ Εὐριπίδου :

ὄμνυμι δ' ἱρὸν αἰθέρα, οἴκησιν Διός.

3) Ἐκ τῆς «Ἀλεξάνδρας» τοῦ αὐτοῦ

καὶ χρόνου προὔβαινε πούς.

4) Ἐκ τοῦ Ἰππολύτου τοῦ αὐτοῦ (612)

ἡ γλῶττι' ὁμώμοχ', ἡ δὲ φρήν ἀνώμοτος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σπίτι ἔχεις· μὴν τρυπώνης μέσ' στὸ νοῦ μου.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Καὶ γιὰ μένα

σαχλαμάρες εἶνε ὅλα ὅσα ἔχουν εἰπωμένα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

[Σὺ γιὰ κριτικὸς δὲν κάνεις]· νὰ μὲ μάθης πῶς νὰ τρώγω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καὶ γιὰ μένα οὔτε λόγο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἦλθα νὰ σὲ βρῶ δῶ πέρα, ὅπως εἶς' ἐσὺ ντυμένος,
νὰ μοῦ εἰπῇς ἐκεῖ στὸν Ἄδη, ὅπου ἦσουν παγεμένος,
γιὰ τὸ κάθε κατατόπι, ἂν μοῦ τὸ καλὲς' ἢ χρεῖα,
δηλαδὴ σταθμούς, λιμάνια, φούρνους μὲ ψωμιά, πορνεία,
βρύσες, πύλες, μονοπάτια, κατοικίες, κάθε στράτα,
τέλος καὶ ξενοδοχεῖα ὅχι μὲ κορηοὺς γεμάτα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Καὶ γιὰ μένα οὔτε λόγο;

ΗΡΑΚΛΗΣ (πρὸς τὸν Ξανθίαν)

Δύστυχε! καὶ θὰ τολμήσης
γιὰ νὰ πᾶς καὶ σὺ ἐπίσης;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄφησέ τον τοῦτον τώρα
καὶ μὴ χάνουμε τὴν ὥρα·
πές μου γιὰ τὸ δρόμο μόνο
ποῦ ὁδηγεῖ στὸν Ἄδη κάτω, νᾶχω κέρδος μου τὸ χρόνο.
Θέλω νὰ μὴν εἶνε ὅμως
οὔτε κρύος-παγωμένος, οὔτε καὶ ζεστὸς ὁ δρόμος.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Γιὰ νὰ ἰδοῦμε σὰν ποιοῦ δρόμο νὰ σοῦ πρωτοδείξω τάχα;

τοῦ σκαμνιοῦ καὶ τῆς κρεμάλας ¹, -τοῦτον ξέρω ἐγὼ μονάχα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δρόμο πνιγερὸ μοῦ εἶπες.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Εἶνε κι' ἄλλος [δὲν σοῦ εἶπα]:

εἶν' ἓνα στενό, ποῦ βγαίνει ἀπὸ τοῦ γουδιοῦ τὴν τρύπα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄ, τὸ κώνειον;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τί ἄλλο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εἶνε δρόμος παγωμένος
καὶ κακοχειμωνιασμένος

καὶ παγώνει καὶ τὰ πόδια ².

ΗΡΑΚΛΗΣ

Νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ ἓναν ἄλλο

δρόμο, γρήγορον ἀκόμα, μὲ κατήφορο μεγάλο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναί, τὸν προτιμῶ αὐτὸ
ποῦ δυσκολοπερπατῶ.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Στὸν Κεραμεικὸ νὰ τρέξης...

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κ' ὕστερα, παρακαλῶ;

1) «Ἀπὸ κάλῳ καὶ θρανίου» ἐννοεῖ τὸ σχοινίον τῆς ἀγχόνης καὶ τὸ ἐδῶ-
λιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνέρχεται ὁ κατὰδικος, διὰ νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτοῦ. Τὸν
συμβουλευεὶ ν' ἀπαγχονισθῇ, διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν Ἄδην ταχύτερον.

2) Λέγεται ὅτι ὁ διὰ τοῦ κωνείου ἐπερχόμενος θάνατος χαρακτηρίζεται
πρῶτον διὰ τῆς ψύξεως τῶν κνημῶν, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Σωκράτους.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ν' ἀνεβῆς ἐκεῖ ἀπάνου εἰς τὸν πύργον τὸν ψηλό... ¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τί νὰ κάνω ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἀναμμένη τὴ λαμπάδα νὰ κυττᾷς,
κι' ὅταν δῇς τοὺς θεατὰς
νὰ φωνάζουν γιὰ τὸ δρόμον, πέφτεις κάτω...

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποῦ ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Στὸ χῶμα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δυὸ τολμάδες ² τὸ μυαλό μου θὰ γενῇ εὐθύς καὶ λυῶμα.
Δὲν τὸν παίρνω τέτοιο δρόμον ποῦ ἐστὶ μοῦ συμβουλευεῖς.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Τί θὰ κάνης ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θὰ κατέβω ἀπ' τὸ δρόμον ποῦ κατέβης.

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μὰ θὰ σοῦ φανῇ μεγάλο τὸ ταξίδι τοῦτο πάλι.

1) Λέγεται ὅτι ἐγένοντο τρεῖς τοῦ ἔτους ἀγῶνες λαμπαδηδρομίας εἰς τὸν Κεραμεικόν, κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ Προμηθέως· ὑπῆρχε δὲ πύργος ὑψηλὸς εἰς τὸν Κεραμεικόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου συμβουλευεῖ τὸν Διόνυσον ν' ἀναβῇ καὶ νὰ παρατηρῇ τὴν λαμπάδα του, ὅταν δὲ οἱ λαμπαδηδρομεῖς ἐκκινήσουν, νὰ ριφθῇ καὶ αὐτὸς κάτω.

2) «Θρίω δύο» : θρίον εἶνε τὸ φύλλον τῆς συκῆς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιτύλισσον κρέας κρεουργημένον (κιμαῖν) στέαρ, ψᾶ καὶ σεμιδάλι καὶ παρσκευάζον φαγητὸν ὁμοιον μὲ τοὺς παρ' ἡμῖν «τολμάδες», διὰ τοῦτο καὶ ἐπροτίμῃσα τὴν λέξιν.

θά περάσης καὶ μιὰ λίμνη σὰν τὴν ἄβυστο μεγάλη. ¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, καὶ πῶς θὰ τὴν περάσω πέρα-πέρα ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἵ ἓνα μέρος

μὲ μιὰ τόση δὰ σχεδία θὰ προσμένη ἓνας γέρος ²,
ὅπου γιὰ νὰ μπῆς σὲ δαῦτη
δύο ὀβολοὺς γιὰ ναῦλο. θὰ πληρώσης εἰς τὸ ναύτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μωρέ ! τί δύναμι πολλή
ποῦχουν οἱ δυὸ οἱ ὀβολοί !

Καὶ πῶς ἤλθες ἀπὸ κεῖθε ;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μ' ἔφερ' ὁ Θησεύς. Καὶ φείδια
τρομερὰ θὰ βρῆς κεῖ κάτω, καὶ θεριὰ θὰ βρῆς τὰ ἴδια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μ' ὅ,τι πῆς νὰ μὲ τρομάξης, κι' ὅ,τι πῆς νὰ μὲ φοβίσης,
ξέρε, δὲν θὰ μ' ἐμποδίσης.

ΗΡΑΚΛΗΣ.

Ἔπειτα καὶ λάσπην ἔχει,
μὰ πολὺ παχειὰ κεῖ πέρα· καὶ σκατὸ θὰ ἰδῆς νὰ τρέχῃ,
κ' ἐκεῖ μέσα βουτηγμένους :
ὅποιον, μιὰ φορὰ ποῦ ζοῦσεν, εἶχεν ἀδικήσῃ ξένους ³,

1) Ἡ Ἀχερουσία λίμνη, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Χάρων μεταφέρει ἐπὶ ἐλαφροῦ ἀκατίου τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν.

2) Ὁ Χάρων.

3) Τὸ χωρίον τοῦτο παρέχει ὑποψίαν ὅτι ἐκ τῶν « Βητράχων » ἐνεπνεύσθη καὶ ὁ Δάντης πρὸς συγγραφὴν τῆς « Κολάσεως ».

ἢ παιδιὰ εἶχε βατέψη,
 ἢ καὶ χρήματα εἶχε κλέψη,
 ἢ τὴν μάννα εἶχε χτυπήση,
 ἢ τοῦ ἴδιου τοῦ πατέρα τὰ σαγόνια κοπανίση,
 εἴτε εἶχ' ἐπιорκήση, ἢ καὶ γράφη κάτι τι
 ἐναντίον τοῦ Μορσίμου ¹ [τοῦ γιατροῦ καὶ ποιητῆ].

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐπρεπε μὲ τούτους ὅλους νὰ ὑπάρχη, μὰ τὸν Δία,
 κι' ὅποιος ἔχει μάθῃ ὥς τώρα τὸ χορὸ τοῦ Κινησία ².

ΗΡΑΚΛΗΣ

Ἵστερ' ἀπὲ κεῖ καὶ πέρα
 ἤχους τῶν αὐλῶν θ' ἀκούσης κι' ὥμορφο [σάν τὴν ἡμέρα]
 ἓνα φῶς θὰ ἰδῇς—σάν τοῦτο,—
 καὶ θὰ ἰδῇς ἀκόμα κήπους
 μὲ μυρσίνες φυτεμένες,
 θὰ ἰδῇς ἄνδρες καὶ γυναῖκες, συντροφιᾶς εὐτυχισμένες,
 καὶ χεριῶν θ' ἀκούτης κτύπους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μπα! κι' αὐτοὶ ποιοὶ τάχα νᾶνε;

ΗΡΑΚΛΗΣ

Στὰ μυστήρια ὅσοι πᾶνε ³.

ΕΛΛΗΘΙΑΣ

Μὰ τὸν Δία! νὰ κ' ἐγὼ

1) Ἀδέξιος ποιητῆς τραγῳδίας, ταυτοχρόνως δὲ καὶ ὀφθαλμίατρος· διὰ τούτου ὑπονοεῖ ὁ Ἄρ. τὰς ἐναντίον τῶν φαρμακῶν γραφομένας κατηγορίας.

2) Κινησίας, πολλαχοῦ ἀναφερόμενος εἰς τὰς κωμῳδίας τοῦ Ἄρ. ὡς φλύαρος διθυραμβοποιὸς (ἴδε « Ὀρνιθας » μετάφρασίν μου σελ. 111 κ. ἐ.) καὶ ὡς διδάσκαλος τοῦ πολεμικοῦ χοροῦ τῆς πυρρίχης.

3) Ἐννοεῖ τοὺς μεμνημένους εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια.

τὰ μυστήρια κομίζω, σὰν γαιδοῦρι φορτηγό ¹.

ἔ λειπόν, δὲν τὰ κρατῶ

πειὸ πολλές ἀκόμη ὥρες, [κι' ὅλα κάτω τὰ πετῶ].

(Ρίπτει τὸ φορτίον του κατὰ γῆς)

ΗΡΑΚΛΗΣ

Μόνο ἐκεῖνοι θὰ σοῦ δώσουν κάθε μιὰ πληροφορία,

ποῦ θὰ τύχῃ νᾶχῃς χρεία·

γιατὶ αὐτοὺς κοντὰ στὸ δρόμο πρώτους θὰ τοὺς βρῇς μπρο-
[στά σου

καὶ στοῦ Πλούτωνα τῆς θύρες. Ἀδελφέ μου, τώρα γειά σου !

(Εἰσέρχεται καὶ κλείει τὴν θύραν)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸν Δία, καὶ σὺ χαῖρε !

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΕΑΝΘΙΑΣ καὶ μετ' ὀλίγον ΝΕΚΡΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εανθίαν)

Σὺ κατέβα τώρα κάτω καὶ τὰ στρώματά μου φέρε.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πρὶν νὰ ξεκαβαλλικέψω

πῶς μπορῶ νὰ τὰ μαζέψω ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κάμε γρήγορα σοῦ λέω.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καλὲ ἄφησέ μ' ἐμένα,

1) Τὰ μυστήρια μετεκομίζοντο ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσίνα ἐπὶ ὄνων.

σὲ παρακαλῶ, καὶ πᾶρε μὲ μισθὸ νεκρὸ κἀνένα,
ἔτσι κ' ἔτσι ποῦ θὰ πάη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι' ἂν δὲν βρῶ ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τότε πηγαίνω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλὰ λές. Μὰ νὰ ποῦ βγάζουν τώρα κ' ἓνα παθαμένο.

(Εἰσέρχονται τέσσαρες νεκροφόροι φέροντες νεκρὸν ἐπὶ σανίδος, πρὸς τὸν
ὁποῖον ἀποτείνεται ὁ Διόνυσος)

Ἔ! ἄνθρωπε τοῦ λόγου σου! ἄκουσε, σὲ παρακαλῶ!
'ς ἑσένα τὸ νεκρὸ μιλῶ!

Μοῦ πηγαίνεις τὸ μπαλότο εἰς τοῦ Πλούτωνος τὸν τόπο ;

Ο ΝΕΚΡΟΣ

(ἡμιεγειρόμενος ἐπὶ τοῦ φορείου του)

Πόσο εἶνε ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Νά, ἐκεῖνο.

Ο ΝΕΚΡΟΣ

Θὰ μοῦ δώσης γιὰ τὸν κόπο
δυὸ δραχμοῦλες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρὲ πειδὸ λίγα δὲν γυρεύεις, μὰ τὸν Δία ;

Ο ΝΕΚΡΟΣ (πρὸς τοὺς φορεῖς)

Δρόμο σεῖς γιὰ τὴν κηδεῖα.

(ἐπανακίπτει)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ γιὰ στάσου, εὐλογημένε, ἴσως γίνῃ συμφωνία.

Ο ΝΕΚΡΟΣ

Ἄν δὲν δώσης δυὸ δραχμοῦλες, λέξι μὴ μοῦ λές κἀμμία.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὅβολοὺς ἐννηὰ σοῦ δίνω.

Ο ΝΕΚΡΟΣ (ἀνακαθήμενος ζωηρῶς)

Χώπ! καὶ ζωντανεύω πάλι!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Βρὲ τὸ θεοσκοτωμένο! δὲν τοῦ σπᾶτε τὸ κεφάλι;!

(μετὰ πείσματος)

Ὅχι! πάω μοναχός μου!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιὰ σου! εἶσαι παλληκάρι!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἄς τραβήξουμε στὸ Χάρο, μὲ τὸ πλοῖο νὰ μᾶς πάρη

(Ὁ νεκρὸς φέρεται ἐκ νέου ἐκτὸς τῆς σκηνῆς· ἐπὶ ὁ Ξανθίας, λαμβάνων ἐπ' ὤμου τὰ στρώματα ἀπέρχεται πρὸς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ἐξόδου τοῦ Νεκροῦ, σύρων τὸν ὄνον καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Διονύσου).

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ὀχθη τῆς Ἀχερουσίας λίμνης, πρὸς τὴν ὁποίαν φαίνεται προσεγγίζων ὁ Χάρων μὲ τὸ πλοιαρίον του. Εἰσέρχονται ὁ Ξανθίας καὶ ὁ Διόνυσος, καθ' ὃν τρόπον ἐξῆλθον εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου μέρους.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΧΑΡΩΝ—ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΞΑΝΘΙΑΣ

ΧΑΡΩΝ

(ρίπτων ναυτικὴν ἀρπάγην εἰς τὴν ὄχθην)

Προσάροξον!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μπα' τ' εἶν' αὐτό;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἡ λίμνη, μὰ τὸν Δία,

ὁποῦ μᾶς εἶπ' [ὁ Ἡρακλῆς]· βλέπω καὶ τὴ σχεδία.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Στὸν Ποσειδῶνα! εἶν' αὐτὸς ὁ Χάρος [ποῦχει φθάσῃ];

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐ, Χάρο! Χάρο! Χάρο, ἔ!

ΧΑΡΩΝ

Ποιὸς ἦλθε νὰ περάσῃ

ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ κακὰ κι' ἀπ' τὴ σκοτούρα τὴν πολλή

στον κάμπο τῆς Λησμονησιᾶς καὶ στοῦ γαιῶδάρου τὸ μαλλί,¹
 [μακρὰν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους],
 στοῦ Τάρταρου, στοὺς Κόρακες, στοῦ Κέρβερου τοὺς τόπους ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐγώ.

ΧΑΡΩΝ

Πέρασε γρήγορα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τὸ πλοῖό σου θὰ πάρῃ
 τὸ δρόμο «για τοὺς κόρακας ;...»²

ΧΑΡΩΝ

Ναί, γιὰ δική σου χάρι,
 μὰ τὸ θεό. Μὰ πέρασε !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Ξανθίαν)

Ἔλα παιδί !

ΧΑΡΩΝ

Τὸ σκλάβο

δὲν θὰ τὸν παραλάβω,
 ἂν ἴσως δὲν πολέμησε κι' αὐτὸς στὴ ναυμαχία,
 ἐλεύθερο τὸ κρέας του νὰ γίνη.³

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μὰ τὸν Δία

δὲν εἶχα μέρος λάβῃ

1) Εἰρωνεία, διὰ τὸ ἀχρησιμοποίητον τῆς τριχὸς τοῦ ὄνου, κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ διὰ τὴν ἀχρηστίαν τοῦ Ἄδου εἰς τὸν πρακτικὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς.

2) Τὸ ἐς κόρακας ἰσοδυναμεῖ, ὡς γνωστόν, μὲ τὸ σημερινὸν «εἰς τὸν Διάβολον» ἐν τούτοις ὑπῆρχε τόπος οὕτω καλούμενος καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὸν ὅποιον ἔρριπτον ἢ ἐφόνευον τοὺς ἐγκληματίας.

3) Ἴδε ὑποσημείωσιν σελίδος 9.

μή ἔχοντας στὰ μάτια μου ἀσθένεια καὶ βλάβη.

ΧΑΡΩΝ

Λοιπὸν θὰ πάρης γύρωθε τὴ λίμνη αὐτή.

ΕΑΝΘΙΑΣ

[Πηγαίνω].

καὶ ποῦ θὰ περιμένω;

ΧΑΡΩΝ

Νά, στὴν Ξερόπετρα ¹ ἐκεῖ, ποῦ οἱ πεθαμένοι [φαίνονται
καί] στέκουν καὶ ξεραίνονται,
καὶ στὰ Ξενοδοχεῖα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, καταλαβαίνει;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ πολὺ.

(φορτωνόμενος τὰ ροῦχα)

Ἀλλοίμονον καὶ τρισαλλοί!

πῶς τό παθ' ἀπ' τὸ σπίτι μου κ' ἐγὼ νὰ ξεμυτίσω
καὶ τοῦτον ν' ἀπαντήσω!

(φεύγει μὲ τὸ δέμα τῶν στρωμάτων).

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΧΑΡΩΝ—ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

ΧΑΡΩΝ

Κάθησε τώρα στὸ κουπί [τὴν ὥρα νὰ μὴ χάνης].

1) Αὐ ναίου λίθος: ἐκ τοῦ αὐνός = ξηρός· ὑπῆρχεν καὶ εἰς τὰς Ἀθή-
νας βράχος οὕτω καλούμενος.

(Ὁ Διόνυσος εἰσέρχεται εἰς τὴν σχεδίαν καὶ κάθηται ἐκ παρεξηγήσεως
ἐπὶ τῆς κώπης)

καὶ ὅποιος ἀγαπάει νὰ μπῇ, ἅς ἔλθῃ, — "Ε, τί κάνεις
αὐτοῦ ἐσύ ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τί κάνω ;

αὐτὸ ποῦ μοῦπες : ἑκατσα εἰς τὸ κουπὶ ἀπάνω.

ΧΑΡΩΝ

Κάθῃς' ἐδῶθε, κοιλαρᾶ !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (μετατοπιζόμενος)

Νά !

ΧΑΡΩΝ (ὁδηγῶν αὐτόν)

Φέρε' τὰ χέρια μπρὸς καλὰ

καὶ τέντωσέ τα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐκτελῶν)

Νά !

ΧΑΡΩΝ

Λοιπὸν ἄφῃς' τὰ λόγια τὰ πολλὰ·

τράβῃξε γρήγορα κουπὶ καὶ ὅλο μπρὸς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιὰ στάσου,

πῶς θὰ μπορέσω μόνος μου νὰ σύρω τὰ κουπιὰ σου,

ποῦμ' ἄπειρος στὴ θάλασσα, καὶ οὔτε μιὰ φορὰ

στὴ Σαλαμῖνα πῆγα ;

ΧΑΡΩΝ

Ἄ, θὰ μάθῃς μιὰ χαρά·

σὰν θὰ τραβᾷς κουπὶ

θ' ἀκοῦς τραγούδια ὁμορφα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιὸς τάχα θὰ τὰ εἰπῇ ;

ΧΑΡΩΝ

Οἱ κύκνοι θὰ σοῦ τραγουδοῦν, κ' οἱ βάτραχοι, χορὸς λαμπρός.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλά· δὸς τὸ παράγγελμα.

ΧΑΡΩΝ

Ἄπωσον! ἄπωσον! ἔμπρός!

(Ἡ λέμβος ἐκκινεῖ, ἀκούεται δὲ ἀόρχητος ὁ Χορὸς τῶν Βατράχων).

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Βρεκεκέξ, κοάξ—κοάξ!

βρεκεκέξ, κοάξ—κοάξ!

Παιδιά τῆς βρύσης, ζοῦμε

στῆς λίμνης τὰ νερά,

καὶ ὕμνους τραγουδοῦμε

μὲ αὐλοὺς κάθε φορά,

καὶ μὲ φωνὴ ἀρμονικὴ

τραγοῦδι ψέλνουμε γλυκύ,

—κοάξ—κοάξ!—

γιά τὸ Βάκχο τοῦ Διός,

ποῦ στὴ Νῦσα ¹ εἶνε θεὸς

καὶ στῆς Λίμνες ², στὸν καιρὸν

ποῦ τραγοῦδια μεθυσμένα τῶν Χυτρῶν τῶν ἱερῶν ³

1) Νῦσα : τύπος τῆς Ἀραβίας, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Διόνυσος ἐγεννήθη· κατ' ἄλλους ὁ Διόνυσος ἐκαλεῖτο Νύσιος ἀπὸ τῆς ἐν Ἰνδία Νύσης, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Φιλοστράτου ἐν 6. Ἀπολλωνίου Τυανέως.

2) Λίμναι : τόπος ἱερὸς τοῦ Διονύσου καὶ ναὸς ἐν Ἀττικῇ.

3) Χύτροι : ἐορτὴ τοῦ Βάκχου (καὶ τοῦ Ἑρμοῦ) ἐν Ἀθήναις, ἀγομένη κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν Ἀνθεστηρίων ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι (Φεβρουάριος πρὸς Μάρτιον), καθ' ἣν προσέφερον ὄσπρια ἐντὸς χυτρῶν. Ἐτελοῦντο δὲ καὶ ἀγῶνες καλούμενοι «χύτρινοι».

ψέλνονται ἀπ' τὸ λαὸ
στὸν δικό μου τὸ ναὸ—
βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρέ, «Κοᾶξ-κοᾶξ» [καῦμένα]!
σεῖς τραβᾶτε τὸ χορό σας,
ἀλλὰ δὲν ρωτᾷτ' ἐμένα

ποῦ πονῶ στὸ κωλονοῦρι;

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρεκεκέξι, καὶ ξερό σας!
ποῦ δὲν εἴσθε τίποτ' ἄλλο
ἀπὸ 'να «κοᾶξ» [μεγάλο].

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Τῷπες αὐτὸ πολὺ καλὰ,
ἐσύ, ποῦ φτιάχνεις τὰ πολλὰ.

Ἡ μοῦσες ἢ γλυκόλυρες ἐμένα μ' ἀγαπᾶν
καὶ ὁ κερατοπόδαρος καλαμοπαίχτης Πάν·
καὶ στὸν Ἀπόλλωνα τὸ λυράρη
φέρνω χαρά,

γιά χάρι

τοῦ καλαμιοῦ τοῦ τρυφεροῦ, ποῦ μέσ' στῆς λίμνης τὰ νερά
τὸ τρέφω γιά τὴ λύρα—
βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ ἐγὼ καροῦλες [πῆρα
κ'] ἔχω γεμίτη ὅλος
μοῦ ἰδρωσεν ὁ κῶλος

[τράβα καὶ τράβα τὸ κουπί],
ὅπου θαρρῶ κι' αὐτὸς θὰ 'πῇ:
βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ
Βρεκεκέξ κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάψε, τραγουδιστάδικη γενηά!

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Θὰ τραγουδήσουμε
καὶ θὰ χοροπηδήσουμε
ὅπως καὶ κάθε μιὰ φορά,
σὲ μέρες ἥλιου καφτεροῦ,
μέσα πηδᾶμε μὲ χαρὰ
στῆς κάπνιστες [τῆς δροσερῆς] καὶ στὰ καλάμια τοῦ νεροῦ,
χαρούμενοι, μὲ τῆς γλυκῆς
ὥδης, τῆς κολυμβητικῆς,—
ἤ, τοῦ Διὸς γυρεύοντας τῆς μπόρες ν' ἀποφύγουμε,
δρόμο στῆς λίμνης τὸ βυθὸ γρήγορα τότε ἀνοίγουμε,
καὶ ψάλλουμε κάθε φορά
τραγούδια ταιριασμένα
μαζὺ μὲ τὰ νερά
τὰ κυματοαφρισμένα—
βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄ! τὸ βρεκεκέξ αὐτὸ
τώρα πειὰ σᾶς τὸ κρατῶ.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ (εἰρωνικῶς)

ὦ! τί κακὸ ποῦ πάθαμε!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κ' ἐγὼ θὰ δοκιμάσω
πολὺ περσσότερο κακό, ἀπ' τὸ κουπὶ ἂν σκάσω.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ (μετὰ πείσματος)

Βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σκούζετε καὶ δὲν μὲ μέλει.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Μεῖς θὰ σκούζουμ' ἐδῶ πέρα
ὅσο ἀντέχει ὁ λάρυγγάς μας καὶ γιὰ ὅλην τὴν ἡμέρα—
βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὅσο κι' ἂν ξεφωνίσετε
μὰ δὲν θὰ μὲ νικήσετε!

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Οὔτε καὶ σὺ ἐμᾶς μπορείς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Οὔτε κ' ἐμένα πάλι ἐσεῖς, γιὰτὶ θὰ σκούζ' ὅλημερὴς
τὸ «βρεκεκέξ-κοᾶξ-κοᾶξ», ὥς ποῦ ἡ φωνὴ νὰ φθάσῃ
καὶ τὸ δικό σας τὸ «κοᾶξ» [στὸ τέλος] νὰ σκεπάσῃ.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

Βρεκεκέξ, κοᾶξ-κοᾶξ!

(Τὸ ἀκάτιον τοῦ Χάρωνος φθάνει εἰς τὴν ἀντιπέραν ὄχθην. Ὁ Χορὸς τῶν
Βατράχων σιγᾷ.)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (μετ' ἀνακουφίσεως)

Ἔ! δὲν τὸ καταλάβετε
πῶς τὸ «κοᾶξ-κοᾶξ» αὐτὸ στὸ τέλος θὰ τὸ παύατε;

ΧΑΡΩΝ

Ἔ! βάλε κάτω τὸ κουπί, ἄφησ' τοὺς λόγους τοὺς πολλοὺς,
καὶ βγαῖνε!... Δὸς τὸ ναῦλό σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(ἐγχειρίζων νόμισμα καὶ ἐξερχόμενος)

Πᾶρε τοὺς δύο σου ὀβολούς.

(Ὁ Χάρων λαμβάνει τὸ νόμισμα καὶ ἀπομακρύνεται μὲ τὴν λέμβον του, ἐνῷ εἰς τὴν ὄχθην ἐμφανίζεται ὁ Ξανθίας, φορτωμένος πάντοτε τὰ στρώματα).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΞΑΝΘΙΑΣ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ ὁ Ξανθίας, ποῦνέ τος;... Ξανθία!... "Ε!... ποῦ εἶσαι;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Οὐ!...

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

"Ελα δῶ, βρέ!

ΞΑΝΘΙΑΣ

Γειὰ χαρά!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ δὲν μοῦ διηγείσαι

τ' εἶν' ἀπὸ δῶθε;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Λασπουριά καὶ σκότος.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δῶθε πέρα

εἶδες κανένα ἀπ' αὐτοὺς ποῦ δέρνουν τὸν πατέρα,
κ' ἐπίορκο κανένα,

κατὰ ποῦ εἶπ' ὁ Ἡρακλῆς σέ μένα καὶ σέ σένα;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Ἐσὺ δὲν εἶδες ἀπ' αὐτοὺς [σέ τούτῃ ἐδῶ τῇ χώρᾳ];

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στὸν Ποσειδῶνα! βέβαια· τοὺς βλέπω, νά, καὶ τώρα.
Καὶ τί θὰ κάνουμε λοιπόν ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ὁ πειὸ καλὸς ὁ τρόπος
εἶνε νὰ πᾶμ' ἐμπρός, θαρρῶ, γιατί αὐτὸς ὁ τόπος,
[κι' αὐτὴ δῶ πέρα ἢ μεριά],
ὅπως μᾶς εἶπ' ὁ Ἡρακλῆς, ἔχει τὰ φοδερὰ θεριά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σκασμὸ νὰ βγάλη στο λαιμό,
ποῦ μοῦ κανε παλληκαριές, γιατί ἤξερε πῶς πολεμῶ
καὶ ζήλεψε! Μωρὲ κάνεις δὲν εἶνε γεννημένος
ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ αὐτὸν πειὸ ψωροφантаσμένος!
Εὐχομαι νάβρω κάτι τι κ' ἐγὼ σὲ τούτῃ τῇ μεριά,
κι' ἀντάξια τοῦ ταξειδιοῦ νὰ κάνω μιὰ παλληκαριά.

ΕΑΝΘΙΑΣ (ἀκροώμενος)

Μὰ τὸ θεό! σὰν τρίζιμον ἀκούσανε ταῦτιά μου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐμφοδος)

Ποῦ ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πίσω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(τοποθετούμενος ταχέως πρὸ τοῦ Εανθίου)

"Ελα πίσω μου.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μπροστά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐρχόμενος ὀπισθέν του)

"Ελα μπροστά μου.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μὰ τὸ θεό, ἓνα θεριὸ πολὺ τρανὸ θωρῶ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐντρομος πάντοτε)

Τί λογο εἶνε ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Φοβερό.

πολλές μορφές ἀλλάζει,

πότε βωδιοῦ ἢ μουλαριοῦ, πότε γυναίκας μοιάζει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποῦ εἶνε ; δεῖξέ μου νά ἰδῶ.

ΞΑΝΘΙΑΣ (δεικνύων πρὸς τὰ παρασκήνια)

Νά κύττα τώρα πάλι :

δὲν φαίνεται γυναίκα πειά, σὰν σκύλλα ἔχει προβάλη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (παρατηρῶν)

Μὰ τότε θᾶνε Μπόμπιρας. ¹

ΞΑΝΘΙΑΣ

Φωτιές ποῦ βγάζει [καὶ κακὸ]

τὸ μοῦτρό της ὁλόκληρο ! . . .

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ εἶν' ἀπὸ χαλκὸ

τὸ ἓνα της τὸ πόδι . . .

1) Ἕμποςα : ἐμυθολογεῖτο ὡς δαίμων φασματώδης ἀποστελλόμενος ὑπὸ τῆς Ἑκάτης πρὸς ἐκφόδισιν τῶν ὁδοιπορούντων τὴν νύκτα· κατ' ἄλλους ἦτο μονόπους, ἢ ἐνίπους, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα· κατ' ἄλλους δὲ ἐναλλάσσουσα μορφάς, ὡς καὶ ἀνωτέρω σημειοῦται, ἢ ταυτόσημος τῆς Ἑκάτης, ὡς ἐν τῇ ἀπολεσθεΐσῃ κωμῳδίᾳ τοῦ ἰδίου Ἄρ. «Ταγηνισταῖς», ἀναφέρεται, κατὰ τὸν Σχολιαστήν. Ἀπέδωκα ἀνωτέρω τὴν λέξιν διὰ τῆς συγχρόνου Μπόμπιρας, καθ' ὅσον εἶνε αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἡ λέξις Ἕμποςα, ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν γαλλικὴν vampire καὶ εἰς τὴν ἰταλικὴν vampiro, ἐξ ἧς ἐπκνηλθεν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ὁμιλουμένην ὑπὸ τὴν παραφθοράν βόμπιρας—μπόμπιρας. Παρὰ τῷ ἑλλήνι λαῷ ὁ Μπόμπιρας εἶνε δαίμων (νάνος) ροφῶν τὸ αἷμα τῶν βρεφῶν.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ τᾶλλο εἶνε κοπριά ἀπὸ γαῖδοῦρ' ἢ βῶδι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐντρομος)

Ποῦθε νὰ κάνω τώρα ἐγώ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Κ' ἐγὼ ποῦ θὰ τὸ σκάσω;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Φύλαξε, Ἰερέα μου¹, κ' ἐγὼ θὰ σὲ κεράσω
κρασί, νὰ πιῇς μαζύ μου

ΕΑΝΘΙΑΣ

Χανόμαστε, Ἡρακλῆ μου!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄνθρωπε, σὲ παρακαλῶ ἄφ' τῆς προσκλήσεις τῆς πολλές,
καὶ τῶνομα τοῦ Ἡρακλῆ μὴ μοῦ τὸ ξαναλές.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θέλεις Διόνυσο λοιπὸν [καὶ πάλι νὰ σὲ βγάλω];

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Νὰ λές καὶ τοῦτο τῶνομα λιγώτερ' ἀπὸ τᾶλλο.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Γιὰ ἔλ', ἀφέντη, ἀπὸ δῶ, καὶ τράβ' αὐτὸν τὸ δρόμο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τί τρέχει;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πᾶρε θάρρος πειά, [καὶ ἄφησε τὸν τρόμο].

1) Ἐνταῦθα διπλῇ ὑπόθεσις: ἢ ἀκολουθεῖ τὸν Διόνυσον ἱερεὺς, πρὸς ὃν ἀποτείνεται οὗτος, ἢ ὅτι ὁ Διόνυσος στρέφεται ἀπὸ τῆς σκηνῆς πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀκροατηρίῳ εὐρισκόμενον ἱερέα τοῦ Διονύσου καὶ ἀποτείνεται πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν ἐπίτασιν τῆς κωμικότητος τῆς σκηνῆς· ἡ δευτέρα ὑπόθεσις εἶνε καὶ ἡ πιθανωτέρα, καθόσον ἡ πρώτη εἰς οὐδέν τι στηρίζεται πραγματικόν ὑπαινιγμὸν ἐν τῇ κειμένῳ.

τώρα καλὰ τὴν ἔχουμε, ὅπου μπορεῖ νὰ εἰποῦμε
 κ' ἐμεῖς σὰν τὸν [ἡθοποιὸ] Ἑγέλοχο: « θωροῦμε
 γαλήν' ὑπὸ τὰ κύματα »! ¹ Μπόμπιρας [κι' ὅλα], πᾶνε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀλήθεια; ὄρκο κάνε!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Στὸ Δία!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ξανακάμε τον.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Στὸ Δία!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μιὰ φορὰ

καὶ πάλι.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μὰ τὸν Δία!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὦχ! τρανὴ μου συφορά!

τί κιτρινάδα ἔλαβα στὸ πρόσωπο μεγάλη!

1) Παρωδεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἄρ. κακὸζηλὸν στίχον τοῦ Εὐριπίδου ἐν Ὁρέστῃ (269)

« ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλήν' ὄρω »

τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Πλάτων κατακρίνει· τὸν στίχον τοῦτον κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ Ὁρέστου ἐν Ἀθήναις ὁ ὑποκρινόμενος τὸν ἥρωα τραγικὸς ὑποκριτὴς Ἑγέλοχος τόσον κακῶς ἀπήγγειλεν, ὥστε ἀντὶ τῆς λέξεως γ α λ η ν (ά), τὴν ὁποίαν ἐνέει ὁ ποιητής, ἠκούσθη ἡ λέξις γ α λ ή ν, αἰτιατικὴ τῆς λ. γαλή.

ΞΑΝΘΙΑΣ (δεικνύων τὸν Ἱερέα) ¹

Καὶ τὸν [κοκκινομάλλῃ] ²

τὸν ἱερέα κύτταξε, ποῦ γίνηκε στὸ χρώμα
πειὸ κόκκινος ἀκόμα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἄχ! ἀπὸ ποῦ τὰ βάσανα μοῦ πέσαν στὸ κεφάλι,
καὶ ποιὸς θεὸς ἐβάλθηκε λοιπὸν νὰ μὲ ξεβγάλλῃ;
Μὴ τὸ «παλάτι τοῦ Διὸς» ποῦ λένε τὸν αἰθέρα
ἢ «τὸ ποδᾶρι τοῦ καιροῦ». ³

ΞΑΝΘΙΑΣ

(παρατηρῶν πρὸς τὰ παρασκήνια καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Διόνυσον)

Ἔ, ἔ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἀνησύχως)

Τ' εἶν' αὐτοῦ πέρα;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Δὲν ἄκουσες;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ν' ἀκούσω τί;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τὸν ἥχο μιᾶς φλογέρας.

1) Ἀνάγεται εἰς τὴν προηγουμένην μου σημείωσιν, ὅτι ὁ Διόνυσος δεικνύει τὸν μεταξὺ τῶν θεατῶν Ἱερέα τοῦ Διονύσου.

2) Πολλαὶ ἐπεξηγήσεις ὑπάρχουν τῆς φράσεως ταύτης παρὰ τοῖς Σχολιασταῖς: τινὲς λέγουν ὅτι ὁ ἱερεὺς τοῦ Διονύσου ἦτο πυρρὸς [τὸ χρώμα, συσχετίζοντες τοῦτο πρὸς τὸ τοῦ Εὐπόλιδος, ὀνομάζοντος τὸν ἱερέα τοῦ Διον. αἰγόπυρρον· ὁ Ἀρίσταρχος ἐγνοεῖ τὸν ἴδιον Ξανθίαν, ἔχοντα τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ χρώματος τῆς κόμης. Ἀναφέρεται δὲ καὶ ἑτέρα ἐπεξήγησις, ὅτι ὁ Ξανθίας «ἐκκαλύψας τὸ αἰδοῖον εἶπε τοῦτο, πρὸς τὸ ἐπυρρίασε παίζων· πυρρὸν γὰρ ἦν καὶ τὸ αἰδοῖον» (Σχολιαστής).

3) Παρῶδει καὶ πάλιν στίχους τοῦ Εὐριπίδου, ὡς ἀναφέρεται καὶ ἐν τῇ σημειώσει μου τῆς σελ. 37.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀλήθεια· κάποιος μυστικός μ' ἐχτύπησεν ἀγέρας
 ποῦ ἔχει καὶ μιὰ μυρουδιά,
 σὰν νᾶρχεται ἀπὸ δαδιά.

Στάσου ν' ἀκούσουμε καλά· [τὸ μόνο ποῦ θὰ πράξουμε
 θὰ εἶνε] νὰ λουφάξουμε.

(Λαμβάνουν ἀμφότεροι πλαγίαν τινὰ θέσιν εἰς τὸ δεξιὸν πρόσθιον τῆς σκηνῆς
 καὶ ἀκροῶνται).

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ (ἔσωθεν)

Ἰακχε! ¹ ὦ Ἰακχε!

Ἰακχε! ὦ Ἰακχε!

ΕΑΝΘΙΑΣ (ιδίᾳ πρὸς τὸν Διόνυσον)

Ἄκουσ', ἀφέντη, ἀκουσε... θὰ παίζουν μὲ φλογέρα
 αὐτοὶ ποῦ μυηθήκανε ² [καὶ βρίσκοντ' ἐδῶ πέρα]
 —κατὰ ποῦ εἶπ' ὁ Ἡρακλῆς—καὶ τραγουδοῦνε τώρα
 κι' αὐτοὶ ἐδῶ τὸν Ἰακχο, ὡσὰν τὸ Διαγόρα. ³

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔτσι θαρρῶ· μὰ πειὸ καλὰ θὰ ἦταν νὰ ἡσυχάσουμε,
 νὰ μάθουμε τί γίνεται καὶ λέξι νὰ μὴ χάσουμε.

(Ἀκροῶνται. — Εἰσέρχεται ὁ Χορὸς τῶν Μυστῶν ἀριστερόθεν καὶ λαμβάνει
 θέσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ὅλοι κρατοῦν δᾶδας ἀνημμένας)

1) Ἰακχος: ἐπώνυμον τοῦ Βάκχου, (ἢ ἄλλης ὑποχθονίας θεότητας),
 τὸν ὁποῖον ἐπεκχλοῦντο κατὰ τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια.

2) Ἐννοεῖ τὸν χορὸν τῶν μεμυημένων εἰς τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια.

(3) Ποιητὴς καὶ φιλόσοφος Μήλιος ἄθεος, καταδικασθεὶς ἐπὶ ἐξυδρίσει
 καὶ ἀσεδείᾳ πρὸς τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια. Περὶ τούτου ἴδε καὶ σημείωσιν εἰς
 τὴν μετάφρασίν μου τῶν «Ὀργίθων» ἐκδοσιν Φέξη, 1910, σελ. 91.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ και οί ΑΝΩΤΕΡΩ

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Ἰακχε ! ποῦ ἐδῶ πέρα μεγαλότιμο ἔχεις θρόνο,

— Ἰακχε ! ὦ Ἰακχε ! —

ἔλα μὲ τοὺς ἁγιασμένους τοὺς συντρόφους σου καὶ μόνο,

ἔλα στῆσε τὸ χορὸ

στὸ λιβάδι [τὸ ἱερό],

τὸ πολύκαρπο στεφάνι, ποῦ ἔχεις βάλῃ

ἓνα γύρω στὸ κεφάλι,

ἔλα, τίναξέ το κάτω,

ποῦν' ἀπὸ μυρτιῆς γεμάτο,

καὶ μαζὺ μ' ἐμᾶς τοὺς μύστες κτύπα πόδι ζωηρὸ

εἰς τὸν ἅγιον αὐτὸ χορὸ,

τὸν γεμάτον ἀπὸ χάρες, τὸν ἀγνό, τὸν ἱερό.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θεῖα καὶ πολυτίμητη τῆς Δήμητρας κοπέλλα ! ¹

μιὰ εὐωδία, τρέλλα,

μοῦ ἔφθασεν ὥς ἐδῶ νὰ...

ἀπὸ κρεάτα χοιρινά !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἦσυχα· θὰ κάνης ἔτσι

ἂν θὰ φᾶς καὶ κοκορέτσι ;

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Σήκω, τίναχτ' τῆς λαμπάδες ποῦ κρατεῖς

1) Ἐννοεῖ τὴν Περσεφόνην.

φλογισμένες μέσ' στὸ χέρι,
 γιὰ νὰ φωτισθῇ ὁ λειμώνας ἀπ' τὸ φῶς τῆς τελετῆς
 καὶ νὰ λάμψη σὰν ἀστέρι.
 Τὰ γερωντικά τεντώνουν
 γόιατα, καὶ ξανανειώνουν·
 κ' ἢ τιμές ἢ ἱερές
 τῆς παλῆς καὶ φοβερῆς
 λῦπες διώχνουν καὶ τοὺς πόνους
 ἀπὸ περασμένους χρόνους.
 Ἔλα, τῇ λαμπάδα κράτει
 καὶ μὲ τὸ ρυθμὸ περπάτει,
 εὐτυχῆς, ξανανειωμένος,
 γιὰ νὰ φωτισθῇ ὁ λειμώνας τοῦ χοροῦ ὁ ἀνθισμένος.

(ΗΜΙΧΟΡΟΣ)

Ἄς φύγῃ ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη
 ὅποιος τὰ λόγια μου δὲν ξέρει
 κι' οὔτ' ἔχει σκέψι καθαρή, κι' ὅσοι δὲν ἦσαν χορευτὲς
 εἰς τῶν Μουσῶν τῆς τελετῆς, —
 οὔτ' ἔμαθαν τῇ γλῶσσαι ἐκείνου
 τοῦ ταυροφάγου τοῦ Κρατίνου, ²—
 κι' ὅσοι ἀστείότητες γυρεύουν
 ξετοπισμένες καὶ χαζές,

2) Ὁ Κρατίνος ἦτο κωμικὸς ποιητής, σατυρίσας μὲ πολλὴν ἐλευθεροστομίαν καὶ δριμύτητα τὰς ἀθηναϊκὰς ἀσχημίας, σκωπτόμενος καὶ ἀπὸ τὸν Ἄρ. ὡς μαλθακὸς καὶ μέθυρος· διὰ τοῦτο δὲ ὁ ποιητὴς ἀποδίδει αὐτῷ καὶ τὸν τίτλον τοῦ Ταυροφάγου, ὅστις εἶνε ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, ὡς θεοῦ τοῦ οἴνου ἢ διότι ἐθύετο εἰς αὐτὸν ταῦρος, ἢ διότι οἱ νικηταὶ εἰς τὰ Διονύσια ἐλάμβανον ταῦρον ὡς βραβεῖον.

καὶ γύρω ἀπ' τοὺς βωμοὺς λοχεύουν
 γιὰ νὰ τοὺς ἔλθῃ ἓνας μεζὺς ¹ —
 ἢ ἐχθρική ὅποιος ἀφίνει
 ττάσι, καὶ δὲν τὴν καταλεῖ,
 κ' ἡ κοινωνία δὲν τοῦ δίνει
 τιμὴ κ' ὑπόληψι πολλή,
 ἀλλὰ κι' ὁ ἴδιος κάνει στάσεις
 κι' ἀνάβει ἔχθρα φοβερή,
 ὅπου νὰ βρίσκῃ περιστάσεις
 γιὰ νὰ κερδίζῃ ὅ,τι μπορεῖ. —
 ἢ σὲ καιρό, ποῦ ὅλ' ἡ χώρα
 σὲ δυστυχίες ὑποφέρει,
 ὡς ἄρχοντας δέχεται δῶρα, —
 ἢ καὶ τῆς πόλεως προσφέρει
 φρούριον στὸν ἐχθρό, ἢ πλοῖον, —
 κι' ὅπως αὐτὸς ὁ Θωρυκίων, ²
 ποῦ εἰκοστὴ μᾶς ἔχει βάλῃ,
 ὁ φορομπήχτης ! ἓνα-ἓνα
 τραβάει τὰ παγορευμένα
 ἀπὸ τὴν Αἴγινα νὰ βγάλῃ,
 πίσσα, [πανιά], πετσίά, λινάρι,
 ἢ Ἐπίδαυρος γιὰ νὰ τὰ πάρῃ —

1) Βωμολόχοι ἐκαλοῦντο οἱ περὶ τοὺς βωμοὺς ἱστάμενοι πειναλέοι, οἱ ὅποιοι διὰ διαφόρων ἀστείότητων καὶ χυδαριοτήτων προσεκάλουν τὴν προσοχὴν τῶν θυτῶν, ἐκλιπαροῦντες τεμάχια ἢ ἐντόσθια τῶν σφαγίων· ἐκ τούτου καὶ ἡ λέξις βωμολοχία.

2) Στρατηγὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κατηγορούμενος ἐπὶ προδοσίᾳ, τῆς ὁποίας τὰς λεπτομερείας βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῷ κειμένῳ.

ἢ ὅποιος πάλι κατορθώσῃ
 ἄλλον [πειὸ πλούτιο] νὰ πείσῃ
 καὶ χρῆμα στὸν ἐχθρὸ νὰ δώσῃ
 τὸ στόλο του γιὰ νὰ βοηθήτῃ, —
 ἢ ἐχθρὸς εἶνε τῆς Ἑκάτης
 καὶ τοὺς χοροὺς τῆς τραγουδάει
 τοὺς κυκλικοὺς στ' ἀγάλματά τῆς, —
 ἢ ῥήτορας, ποῦ ἔχει φάη
 τὸ χρῆμα κάθε ποιητῇ
 καὶ κοροῖδεῖες τοῦχουν ψάλλῃ
 στοῦ Διονύσου τῇ μεγάλῃ
 πατροπαράδοτῃ γιορτῇ.
 Ὅσους αὐτοὺς ὅλους καθαρά
 λέω μὲ φωνὴ μεγάλη
 καὶ γιὰ δεύτερη φορὰ
 καὶ γιὰ τρίτῃ λέω πάλι:
 ἄς τραβοῦν ἀπ' τοὺς χοροὺς
 τῶν μυστῶν τοὺς ἱερούς.
 — Σεῖς ὦδές νὰ πῆτε θεῖες
 μέσα στῆς ὀλονυχτίες,
 ὅπως πρέπουνε 'ς αὐτὴ
 τὴν [ἀτέλειωτῃ] γιορτῇ.

(ΗΜΙΧΟΡΟΣ)

Μὲ θάρρος ἄς προβαίνῃ
 καθεὶς, καὶ μὲ ῥυθμὸ ποδιῶν,
 στὴν ἀγκαλιὰ τῶν λιβαδιῶν
 τὴν πολυανθισμένην,
 ψέλνοντας, καὶ μ' ἀστεῖα
 καὶ κάθε κοροῖδεῖα·

κ' ἐκεῖ ὅπου θὰ πάη
 θὰ βρῇ πολλά νὰ φάη.
 Μὰ ἔμβα μέσα νὰ ὑψώῃς τώρα
 μὲ δόξες καὶ τραγούδια [γιορτινά],
 τὴν Σώτειρα θεά, τὴν Ἀθηνᾶ,
 ὅπου ἔς αὐτὴν τὴ χώρα
 τὴ σωτηρία πάντοτε στέλλει,
 κι' ὁ Θωρυκίων ἂν δέν τὸ θέλῃ.
 Ἐλᾶτε τώρα πάλι
 κι' ἄλλα τραγούδι' ἀρχίσετε
 μὲ ὕμνους θείους νὰ στολίσετε
 τὴ Δήμητρα τὴν καρπερὴ καὶ τὴ μεγάλη.
 Ἔλα, ὦ Δήμητρα, κυρά,
 στὰ ὄργια τὰ ἱερὰ
 καὶ τοὺς χορούς σου σῶτε!
 Δύναμι ἔλα δῶτε,
 [ποῦ νὰ μπορῶ]
 ὀλομερὴς νὰ παίζω καὶ νὰ τραβῶ χορό,
 πολλά νὰ λέω κάθε φορὰ
 καὶ χωρατὰ καὶ σοβαρά·
 καὶ ὅταν ἄξια, [μὲ τὴ δύναμι σου]
 καὶ παίζω καὶ γελάσω στὴ γιορτὴ σου,
 καὶ τῆς νίκης νὰ μπορέσω
 τὸ στεφάνι νὰ φορέσω.
 Καὶ τὸν θεὸ παρακαλέστε τοῦτο
 μὲ ἄλλον ὕμνον ἱερό,
 ὅπου τῆς ὠμορφιάς ἔχει τὸν πλοῦτο
 καὶ συντροφεύει τὸ χορό.

Ἰακχε πολυτίμητε! τραγοῦδι νὰ ζητήσης
 γιὰ τούτη τὴ γιορτὴ γλυκό, κ' ἔλα ν' ἀκολουθήσης
 μαζὺ μὲ τὴ θεὰ καὶ σύ, καὶ ν' ἀποδείξης πάλι
 πῶς δὲν σοῦ φέρνουν κούρασι κ' οἱ δρόμοι οἱ μεγάλοι.

Ἰακχε φιλοχορευτὴ! ἔλα μαζὺ μ' ἐμένα!
 ὅπου, γιὰ γέλια, μᾶς φορεῖς κουρέλια καὶ σχισμένα
 καὶ ροῦχα καὶ πηδήματα,¹
 καί, δίχως ἔξοδα πολλά,
 παιγνίδια κάνουμε τρελλὰ
 καὶ τοῦ χοροῦ πηδήματα

Ἰακχε φιλοχορευτὴ! ἔλα μαζὺ μ' ἐμένα·
 ἐπῆρε τώρα ἓνα
 ἢ ματιὰ μου κοριτσάκι,
 ποῦ παίζει κάπου δῶ κοντά, μ' ὠμορφο προσωπάκι,
 κι' ἀπ' τὰ πουκαμισάκια του,
 ποῦ φαίνονται σκασμένα,
 πετιῶνται τὰ βυζάκια του, —

Ἰακχε φιλοχορευτὴ! ἔλα μαζὺ μ' ἐμένα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μ' ἀρέσουνε ἢ συντροφιές καὶ θέλω μὲ παιγνίδια
 καὶ μὲ χοροὺς νὰ βρίσκωμαι μ' αὐτή.²

ΕΛΛΗΝΙΑΣ

Κ' ἐγὼ τὰ ἴδια.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Θέλετε τὸν Ἀρχίδαμο νὰ κοροϊδέψουμε μαζὺ,

1) Ὑπαινίσσεται ἐνταῦθα ὁ Ἀρ. τὴν πενιχρότητα τῶν παραστάσεων τῶν
 θεατρικῶν ἔργων κατὰ τὰ Διονύσια, ἐλλείπει πλουσίων χορηγῶν.

2) Ἐννοεῖ τὴν κορασίδα, περὶ ἧς ἀνωτέρω.

ποῦ χρόνια ὀλόκληρα ἑπτὰ μέσα στήν πόλιν τώρα ζῇ,
 μὰ δὲν τοῦ φύτρωσε κάνεις
 ἀκόμα συγγενής, — ¹

ποῦ κάνει τὸ δημαγωγὸ στοὺς πεθαμένους τώρα
 ποῦχ' ἢ ἀπάνω χώρα, ²
 κι' ἔχει στή μοχθηρία
 παρμένα τὰ πρωτεῖα;
 Ξέρω καὶ γιὰ τὸν Κλεισθένη ³

ποῦ στοὺς τάφους τῶν ἡρώων [στὸν Κεραμεικὸ πηδᾶ],
 κι' ἀπὸ πάνω τους πηγαίνει

καὶ τὰ γένηα του τραβάει, καὶ τὸν κῶλὸ που μαδᾷ·
 ποῦ σκυμμένος μιὰ φορὰ
 εἶχε κλάψη φοβερά
 προσκαλῶντας τὸ Σεγάμη, ⁴

ποῦ εἶν' ἓνας φωλοτρίφτης, καὶ τὸ γυιὸ τοῦ Ἀλογογάμη,
 ὅπως λένε τὸν Καλλία,
 ὁποῦ καὶ στή ναυμαχία
 μέρος θέλοντας νὰ πάρῃ,
 ἐφορτώθηκε στή ράχη ἓνα λιονταριοῦ τομάρι.

1) Ἀθηναῖος δημαγωγός, κωμωδούμενος καὶ ὡς ξένος, ὅστις πολιτογραφηθεὶς, ἐπὶ ἑπτὰ ὀλόκληρα ἔτη δὲν εἶχεν ἀποκτήσῃ συγγενεῖς — (φράτορας)· ἐνταῦθα παίζει ὁ Ἀρ. μετὰ τὴν λέξιν φράτορες καὶ φραστήρες (=οἱ ὀδόντες τοῦ παιδίου) λέγων: «ὅς ἐπταέτης ὢν οὐκ ἔφυσε φράτορας», ὅπως ἡμεῖς θὰ ἐλέγομεν εἰς ἄλλην συνεκδοχὴν τραπεζίτας.

2) Ἐννοεῖ τοὺς Ἀθηναίους.

3) Σατυρίζει τοῦτον ὁ Ἀρ. κατὰ κόρον ὡς φαυλόδιον εἰς τὰς πλείστας τῶν κωμωδιῶν του.

4) Σεβίνος: ὄνομα πλυστόν ἐκ τοῦ σέ καὶ βινῶ, (=συνουσιάζομαι)· ὁμοίαν ἔπλασε κατωτέρω καὶ τὴν λέξιν ἱπποβίνος, ἐκ τοῦ βινῶ — ἱππον, ἥ ὡς ἵππος, ἣν ἀπέδωκα διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐν τῷ κειμένῳ λέξεως.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(πρὸς τὸν χορόν, ἐξερχόμενος τῆς κρύπτης του)

Δὲν μᾶς λέτε ποῦ ὁ Πλούτων κατοικεῖ; εἴμαστε ξένοι
καὶ οἱ δυὸ νεοφερμένοι.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Οὔτε μακρυὰ ἀπὸ δῶθε, οὔτε νὰ ξαναρωτήσης :
βρίσκεσαι μπροστὰ στὴ θύρα [ποῦ μπορείς καὶ νὰ κτυπήσης]

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Ἑανθίαν)

Ἔ, παιδί! καὶ πάλι [δρόμο].
πᾶρ' τὰ στρώματα στὸ νῶμο.

ΕΑΝΘΙΑΣ

(ἐγείρων τὸ φορτίον του μὲ κόπον)

ὦχ! αὐτὸ τὸ σῦρε κι' ἔλα θὰ τραβήξῃ τάχ' ἀκόμα;
«Διὸς Κόρινθος» ¹ χωμένος, μήπως βρίσκεται στὸ στρῶμα;

(Ἐξέρχεται δεξιόθεν μὲ τὸ φορτίον του ἀκολουθῶν τὸν Διόνυσον)

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Ἐμπρός! σύρετε τώρα τὸ χορὸ
τὸν κυκλικὸ καὶ ἱερό,
παίζοντας στ' ἀνθοσκέπαστα ἐκεῖ

1) Παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπαναλαμβανόντων τὰ αὐτὰ πράγματα, προελθοῦσα ἐκ τοῦ μύθου, ὅτι ὁ Κόρινθος, υἱὸς τοῦ Διὸς ἔκτισε τὴν ὁμώνυμον πόλιν, ἀποθανόντα δὲ οἱ Κορίνθιοι τὸν ἐτίμησαν ὡς θεόν· οἱ δὲ Κερκυραῖοι, ἄποικοι τῶν Κορινθίων ὄντες καὶ ἀποστειλόμενοι, ἐδέχοντο καθ' ἑκάστην προτροπὰς παρὰ τῶν Κορινθίων ν' ἀφοσιωθῶσιν εἰς τὴν μητρόπολιν διὰ πρέσβων, οἵτινες ἐπανελάμβανον συνεχῶς «μέμνησθε τοῦ Διὸς Κόρινθου» μέχρις ὅτου οἱ Κερκυραῖοι ἀπῆλθαν τοὺς κήρυκας διὰ ῥαβδισμῶν λέγοντες: «παῖε, παῖε τοῦ Διὸς Κόρινθον»!

τῆς Δήμητρας λιβάδια,
 ὅσοι ἔχετε τὴν ἄδεια
 γιὰ τὴ γιορτὴ τῇ θεϊκῇ.

Κ' ἐγὼ μὲ τῆς γυναῖκες καὶ τῆς κόρες,
 ὅπου γιὰ τὴ θεὰ περνοῦν ὁλονυχτίας ὥρες,
 στὸν ἴδιο τὸν καιρὸ

τὸ φῶς θὰ φέρνω τὸ ἱερό.

Μὲ τοὺς δικούς μας τρόπους,
 μέσα στοὺς ἀνθισμένους
 καὶ ῥοδοσκεπασμένους

τῶν λιβαδιῶν μας τόπους,

πᾶμε, οἱ ὠμορφοὶ χοροὶ νὰ γίνουν,
 ποῦ εὐτυχισμένες Μοῖρες διευθύνουν.

Γιὰ μᾶς ποῦ ἠμυθθήκαμε
 καὶ πάντοτε φερθήκαμε

σὲ ξένους καὶ πολίτας μας μὲ τρόπο εὐγενικό,
 ὁ ἥλιος εἶν' εὐχάριστος ἅ' εἶνε τὸ φῶς γλυκό.

(Ἐκκينوῦν καὶ διασχίζουσιν βραδέως τὴν σκηνὴν μὲ τὰς λαμπάδας εἰς τὰς
 χεῖρας, ὑπὸ τὸν ἦχον μουσικῆς μελωδίας).¹

ΑΥΛΑΙΑ

1) Ἐπειδὴ αἱ συνθήκαι τῆς ἀπὸ σκηνῆς σημερινοῦ θεάτροδ παραστά-
 σεως ἀπαιτοῦν δρᾶσιν, τὸ Δεύτερον τοῦτο μέρος δύναται νὰ συγχωνευθῇ μὲ
 τὸ ἐπόμενον, ἀφοῦ περικοποῦν τὰ χορικά τὰ ἀνηγόμενα εἰς πρόσωπα ὠρι-
 σμένα, τοποθετηθῇ δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸ Ἀνάκτορον τοῦ Πλούτωνος ἐπὶ τῆς σκη-
 νῆς καὶ ἔναντι τὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον τῆς Πανδοκευτρίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἐπὶ τῆς σκηνῆς βλέπει ἡ πρόσοψις καὶ ἡ θύρα τοῦ Ἀνακτόρου τοῦ Πλούτωνος.—Ἀριστερὰ πρὸς τὸ παρασκήνιον μικρὸς οἰκίσκος τῆς Ξενοδόχου.—
Εἰσέρχεται ὁ ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν ΞΑΝΘΙΑΝ, φορτωμένον πάντοτε τὰ στρώματα.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΞΑΝΘΙΑΣ καὶ μετὰ στιγμὴν ΑΙΑΚΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πές μου, πῶς θὰ χτυπήσουμε τὴ θύρα ; μὲ ποιὸν τρόπο ;
τῆς θύρες τάχα πῶς χτυποῦν ἐδῶ, ᾧ σὺτὸν τὸν τόπο ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μὴ χάνης καὶ τὴν ὥρα σου· χτύπα τὴ θύρα δυνατά,
σὰν ἔχης σχῆμα Ἡρακλῆ καὶ τὰ φορέματά σου αὐτά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (χτυπῶν τὴν θύραν)

Παιδί ! παιδί !

(ἐξέρχεται ὁ ΑΙΑΚΟΣ ¹⁾)

ΑΙΑΚΟΣ

(ἐκπληττόμενος ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ Διονύσου ὡς Ἡρακλέους)

Ποιὸς εἶν' αὐτός ;

1) Αἰακός : υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Αἰγίνης, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔλαβε τὸ ὄνομα καὶ ἡ ὁμώνυμος νῆσος. Ἐβασίλευσε μὲ τόσῃν δικαιοσύνῃν, ὥστε μετὰ θάνατον ἐμυθολογήθη ὡς ἀποτελέσας μέρος τοῦ τριπλοῦ δικαστηρίου τοῦ Ἅδου, τοῦ ὁποίου ἐκράτει καὶ τὰς κλεῖδας.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (μέ στόμφον)

Ὁ Ἡρακλῆς ὁ δυνατός.

ΔΙΑΚΟΣ (μετ' ὀργῆς)

ὦ σιχαμένε τολμηρέ, καὶ ὦ ξεντροπιασμένε!

ὦ μολυσμένε! μιὰρὲ καὶ χίλιοσιχαμένε!

ποῦ ἐπνίξεις καί, φεύγοντας, πῆρες ἀπὸ δῶ χάμου
τὸ σκύλλο μας τὸν Κέρβερο, ποῦ εἶχα φύλακά μου.

Μὰ τώρα ἐπιάσθης στὰ γερά,

καὶ θὰ σοῦ φτιάσουνε φρουρά

τοῦ ποταμοῦ Ἀχέρωνα ὁ ματωμένος βράχος,

καὶ τὰ σκυλλιά τοῦ Κωκυτοῦ, ¹ ποῦ τρέχουνε μετὰ τάχος,καὶ τοῦτ' ἡ πέτρα τῆς Στυγὸς ² μετὰ τὴν καρδιά τῇ μαύρῃ,κ' ἡ Ἑκατοντακέφαλη Ὀχιά, ³ ποῦ τώρα θαῦρη

τὰ σπλάγχνα σου νὰ σχίσῃ,

κ' ἡ Σμύρνα ἡ Ταρτήσια ⁴ πλεμόνι δὲν θ' ἀφήσῃ

ἄξέθαφτο 'ς ἐσένα.

καὶ τ'άντερα καὶ τὰ νεφρὰ τὰ δύο σου ματωμένα

Γοργόνες ἢ Τιθράσιες ⁵ θὰ σοῦ τὰ χύτουν ἔξω

1) Ποταμὸς τοῦ Ἄδου.

2) Πηγὴ τῆς Ἀρχαδίας, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ, ὥς ἐκ τῆς ψυχρότητός του, ἐθεωρεῖτο θανατηφόρον. Εἰς τὴν πηγὴν ταύτην ὤμνουν τὸν φρικτότερον ὄρκον.

3) Θηρίον τοῦ Ἄδου, τὸ ὁποῖον ἐφαντάσθη πρῶτος ὁ Εὐριπίδης εἰς τὸν «Θησέα».

4) Ταρτησία Μύραινα: Φοβερά δαίμων. Τὴν ὠνόμασε Ταρτησίαν κατὰ κωμικὴν συνεκδοχὴν. καθόσον αἱ Ταρτήσιαι γαλαῖ ἐθεωροῦντο ὥς αἱ μεγαλοσωμότεραι τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Ἡ Τάρτησος ἦτο πόλις τῆς Ἰθρίας παρὰ τὴν Ἄορνον λίμνην, ἡ δὲ Μύραινα εἶνε εἶδος θαλασσίου ἰχθύος, κοινῶς παρ' ἡμῖν σμύρνα.

5) Διπλῇ ἀπόδοσις: Ἡ ἀπὸ ὁμωνύμου δήμου τῆς Ἀττικῆς πενομένου καὶ κακοῦ, ἀνήκοντος εἰς τὴν Ἀγηίδα φυλὴν, ἡ ἀπὸ τοῦ Τιθρασίου, τόπου τῆς Λιθύης, ἐνθα μυθολογεῖται ὅτι διητῶντο αἱ Γοργόνες.

νά τὰ κατασπαράξουνε ! 'Σ αὐτὲς κ' ἐγὼ θὰ τρέξω !

(Ἐξέρχεται τοῦ Ἀνακτόρου καὶ ἀπέρχεται ταχέως. — Ὁ Διόνυσος ἐκ τοῦ φό-
βου του ἀφοδεύει ἐπὶ τῆς σκηνῆς)

ΣΚΗΝΗ Β'

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΕΑΝΘΙΑΣ

ΕΑΝΘΙΑΣ

Τί κάνεις αὐτοῦ χάμου ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔχεσα· κάλεσ' τὸ θεὸ [νά ρθῇ βοήθειά μου]. ¹

ΕΑΝΘΙΑΣ

Γελοῖε ! δὲν σηκώνεσαι, μήπως κανέννας ξένος
σὲ ἰδῇ [κατὰ ποῦ εἶσαι καθισμένος] ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Παράλυσαν τὰ γόνατά μου·

πᾶρε σφουγγάρι γρήγορα καὶ βρέξε τὴν καρδιά μου.

(Ὁ Εανθίας ἐξάγει μετὰ σπουδῆς σπόγγον ἐκ τοῦ δέματος, τὸν ὅποιον βρέχει
εἰς τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης καὶ προσφέρει εἰς τὸν καθήμενον Διόνυσον)

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πᾶρε καὶ βρέξου μόνος σου...

(Ὁ Διόνυσος βρέχει τὰ ὀπίσθιά του ἀντὶ τῆς καρδίας. — Ὁ Εανθίας ἐκπληκτος·)

Ποῦ εἶνέ τα ; [γιὰ στάσου] !

Χρυσοὶ θεοί ! ἐδῶ λοιπὸν τὴν ἔχεις τὴν καρδιά σου ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γλίστρησε ἀπ' τὸ φόβο της στὴν κάτω μου κοιλία.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἐσὺ κι' ἀνθρώπους καὶ θεοὺς πέρασες στὴ δειλία !

1) Ἐννοεῖ θεδαίως τὸν ἐν τῇ ἐγγυὲς ἀνακτόρῳ Πλούτωνα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐγειρόμενος)

Ἐγὼ εἶμαι δειλός, μωρέ, ποῦ ζήτησα σφουγγάρι ;
κάνένας δὲν θὰ τόλμαγε τὰ μοῦτρά του νὰ πάρη,
νὰ κάνη αὐτό.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τί θάκανε ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δειλός, θᾶπεφτε κάτου,
ὅπου θὰ μυριζότανε στὸ χῶμα τὰ κακά του·
ἐνῷ ἐγὼ σηκώθηκα καί, [μ' ἀνδρείᾳ περισσῖα],
σκευπίσθηκα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μὰ τὸ θεό ! πολὺ παλληκαρίσια !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔτσι κ' ἐμὲ μοῦ φαίνεται· καὶ πῶς ; σέν' αὐτοῦ πέρα
τάχα δὲν σὲ τρομάξανε τὰ λόγια κ' ἡ φοβέρα ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

Μπα, οὔτε τὰ λογάριασα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σὰν εἶσαι παλληκάρι

κ' εἶν' ἄφοβα τὰ σπλάγχνα σου, νά, πᾶρε τὸ τομάρι
τὸ λιονταρίσιο· νὰ κι' αὐτὸ τὸ ρόπαλο στὸ χέρι,
κι' ἀφοῦ ἡ καρδιά του [ὅπως λές] τὸ φόβο δὲν τὸν ξέρει,
ἔλα νὰ γίνης σὺ ἐγώ· κ' ἔτσι ἐγὼ μαζύ σου
μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θᾶρχωμαι σκευοκουβαλητῆς σου.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Φέρτα λοιπον, γιὰ νὰ πεισθῶ 'ς αὐτὴ τὴ συμφωνία,
καὶ κύτταξε τώρα καλὰ τὸν Ἡρακλο-Ξανθία, ¹

1) Ἐννοεῖ τὸν ἑαυτὸν του φέροντα τὴν περιβολὴν τοῦ Ἡρακλέους.

ἄν θᾶμαι φοβιτσιάρης
μ' ὄλην αὐτὴ τῇ φορεσίᾳ, ποῦ βρῆκες σὺ νὰ πάρης.

(Ὁ Διόνυσος παραδίδει τὴν περιβολὴν τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν Ξανθίαν)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸ θεό, πολὺ καλὰ τὰ καταφέρνει [ὥς τότο]
τὸ Μελιτοκοπέλλι ¹ μου. Ἔ, φέρε νὰ σηκώσω
ἐγὼ τὰ στρώματα λοιπόν.

(Ὁ Ξανθίας βοηθεῖ τὸν Διόνυσον νὰ φορτωθῇ τὸ δέμα τῶν στρωμάτων.—Ἐξέρχεται εἰς τὴν θύραν τοῦ Ἀνακτόρου τοῦ Πλούτωνος ἡ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ² τῆς Περσεφόνης)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἡ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

Ἡ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ (πρὸς τὸν Ξανθίαν)

Καὶ πάντα μὲ καλό,

ὦ Ἡρακλῆ ἀγαπητέ! ὁρίστε [τὲ παρακαλῶ]
πέρασε μέσα. Ἡ θεά, ³ σὰν ἔμαθεν ὅτι θὰ ῥθῆς,
ἐζύμωσε ψωμιὰ εὐθύς,
σὲ δυὸ-τρεῖς χύτρες [σοῦ] βράσε τὴ φάβα, βῶδι ἓνα

1) «Ὁ ἐκ Μελίτης μαστιγίας»: Ἀντὶ τοῦ «ὁ ἐκ Μελίτης Ἡρακλῆς», τοῦτο διότι εἰς τὴν Μελίτην, δῆμον τῆς Ἀττικῆς, ὁ Ἡρακλῆς ἐμυήθη εἰς τὰ Μικρὰ Μυστήρια, ὑπῆρχε δὲ ἐκεῖ καὶ ἱερὸν τοῦ Ἀλεξικάκου Ἡρακλέους· ὁ δῆμος ἐκεῖνος εἶχε λάβει τὸνομα ἀπὸ τῆς Νύμφης Μελίτης, ἐρωμένης τοῦ Ἡρακλέους. Κατ' ἄλλους χλευάζει τὸν Καλλίαν Ἰππονίκου, κατοικοῦντα εἰς Μελίτην, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε ἐκτενέστερον εἰς μετὰφρασίν μου «Ὁρνίθων». Ἐκδ. Φέξη 1910, σελ. 29, σημ. 2.

2) Κατ' ἄλλους ἐξέρχεται Θεράπων, ἀλλὰ προτιμότερα διὰ τὸ θέατρον εἶνε ἡ Θεράπαινα.

3) Περσεφόνη, σύζυγος τοῦ Πλούτωνος.

όλόκληρο σοῦ ἔφησε στὴ θράκα, καὶ ψημένα
 σοῦχει ψωμιὰ τετράγωνα, ¹ καὶ πίττες σοῦ φτιασε πολλές.
 Μὰ ἔλα, πέρασε λοιπόν!

ΕΑΝΘΙΑΣ (εἰρωνικῶς καὶ ἀρνητικῶς)

Μπα! μωρὲ μπράβο! τί μάς λές;

Η ΘΕΡΑΠΙΑΙΝΑ

Ἐγώ, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ποτὲ δὲν θὰ σὲ ἰδῶ,
 [χωρὶς νὰ πάρης τίποτε], νὰ φύγῃς ἀπὸ δῶ,
 γιατί καὶ κρέας ἔβρασε πουλερικῶν, νὰ φᾶς ἐσύ,
 στραγάλια σοῦ καθούρδισε κ' ἐκέρασε γλυκὸ κρασί.
 Μὰ ἔλα γρήγορα λοιπόν, ἔμδα μαζὺ μ' ἐμένα.

ΕΑΝΘΙΑΣ (ὥς ἀνωτέρω)

Μωρ' τί μάς λές;! πολὺ λαμπρά!...

Η ΘΕΡΑΠΙΑΙΝΑ

Τάχεις, καλέ, χαμένα;

Ἄμ' δὲν σ' ἀφίνω τώρα πειά· γιὰ σένα ἐδῶ προσμένει
 μιὰ αὐλητρίδα ὥμορφη [καὶ καλοκαμωμένη],
 καὶ δύο-τρεῖς χορεύτριες...

ΕΑΝΘΙΑΣ

Χορεύτριες;! πῶς εἶπες;

1) «Κολλάδους»: ἀρτίσκους τετραγώνους, ὁμοιάζοντας κατὰ πολὺ με-
 τοὺς κολλάδους ἢ κόλλοπας (κλειδιά, ντουζένια) τῆς κιθάρας ἢ
 τῆς λύρας καὶ τοῦ βιολίου. Τοιουτοτρόπως ἐλέγχεται, ὅτι ἡ παρ' ἡμῖν ἐν-
 χρήσει λέξις καθαλλέτο τῆς κιθάρας ἢ τοῦ βιολίου, εἶνε μόνον ξενό-
 μορφος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ξένη, εἶνε δὲ αὕτη ἡ ἀρχαία λέξις κόλλαδος
 κατὰ μετὰθεσιν καὶ μετατροπὴν γραμμάτων: κόθαλλος—καθαλλός,
 ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ ὁ Σχολιαστὴς τὸ πρὸ ἡμῖν καθαλλέτο ὀνομάζει
 καθαλλίον. (Scholia Graeca in Aristophanem, Parissis, Edit. Firmin
 Didot, σελ. 291 εἰς στίχον 507).

Η ΘΕΡΑΠΗΑΙΝΑ

Καὶ νηές, ποῦ μόλις τώρα δὴ τῆς μάδησαν τῆς τρυπες,¹
 [σὰν νηόπαντρες]· ἔλα λοιπὸν μέσα στὸ σπίτι τώρα,
 γιατί αὐτὸς ὁ μάγερας, ἐδῶ καὶ τόσην ὥρα,
 πῆγε νὰ κλέψῃ τὰ φαγιά ἀπ' τὸ τραπέζι ἀπάνω.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Τράβα, καὶ στῆς χορεύτριες νὰ εἰπῇς πῶς τώρα φθάνω.

(Ἡ Θεράπαινα εἰσέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ—ΞΑΝΘΙΑΣ—ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ΞΑΝΘΙΑΣ (πρὸς τὸν Διοόνυσον)

"Ε ! σύ, παιδί !... ἔλα κοντὰ καὶ σήκωτε τὸ μπόγο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιὰ στάσου ! πῆρες στὰ σωστὰ ἓναν ἀστεῖο λόγο
 πῶς θὰ σὲ κάνω Ἡρακλῆ ; "Αφησε τὴ μεγάλη
 τὴ φλυαρία σου αὐτῇ, Ξανθία, κ' ἔλα πάλι
 καὶ σήκωτε τὰ στρώματα.

ΞΑΝΘΙΑΣ

"Α, ᾶ ! γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ . . .

"Εχεις λοιπὸν σκοπὸ

νὰ ξαναπάρῃς πάλι αὐτὴ ποῦ μοῦ 'κανες τὴ χάρι ;

1) « Ἡβυλλιῶσαι κᾶρτι περιτετιλμέναι »: Ἡ βυ λ λ ι ῶ σ α ι = « Ἡθῶσαι καὶ αἰσχρῶς τίλλουσαι τὸ αἰδοῖον, ἢ ἀντὶ τοῦ ἀκμάζουσαι τὴν ἡλικίαν » (Σχολιαστής)· ᾶρτι περιτετιλμέναι: με προσφάτως μαδημένον ἀπὸ τὰς τρίχας τοῦ αἰδοῖον· τοῦτο ἦτο σύνηθες εἰς τὰς μελλονύμφους, ὅπως σήμερον εἰς τὰς ὀθωμανίδας.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μόνο σκοπό ; τὸ ἐκτελῶ καὶ κάτω τὸ τομάρι !

ΕΑΝΘΙΑΣ

Σὲ παραδίνω στοὺς θεοὺς ποῦ εἶνε μάρτυρές μου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σὲ ποιоὺς θεοὺς ; [για πές μου].

Δὲν εἶνε κουταμάρ' αὐτῇ, ποῦ θάρρεψες νὰ γίνης
σύ, ἓνας δοῦλος καὶ θνητός, ὁ γόνος τῆς Ἀλκμήνης ;

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καλὰ λοιπόν· νά, πᾶρέ τα· μὰ ἡ ὥρα δὲν ἔ' ἄργήσῃ
νὰ λάβῃς τὴν ἀνάγκη μου, ἂν ὁ θεὸς θελήσῃ.

(Ὁ Εἰανθίας παραδίδει τὴν περιβολὴν τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν Διόνυσον, ὅστις περιάλλεται αὐτὴν ἐκ νέου καὶ παραδίδει τὰ στρώματα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνωτέρω μετενδύσεως ὁ ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΩΝ ἐκτελεῖ τὰς κάτωθι στροφάς .)

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Τοῦτο στέκει πειὸ καλὰ
ἔ' ἓναν ἄνδρα μὲ μυαλά,
ποῦχει καὶ τὸ νοῦ γερό :
βόλτες πάντοτε νὰ φέρνῃ
καὶ νὰ στρίβῃ καὶ νὰ σέρνῃ
πρὸς τὸν τοῖχο τὸ χορό, —
παρ' ἀκίνητος νὰ στέκῃ καὶ μὲ μιὰ μορφή νὰ μένῃ,
σὰν εἰκὼν ζωγραφισμένη.
Στρίψ' ἐδῶ καὶ στρίψ' ἐκεῖ
στὴ μεριά τῇ μαλακῇ,
μόνον ἔξυπνος τὸ κάνει, — καὶ περσσότερο πηγαίνει
μὲ τὴν [πονηρῇ] τῇ φύσι [τοῦ γνωστοῦ] τοῦ Θηραμένη. ¹

1) Ὁ Θηραμένης ἦτο εἰς τῶν 30 τυράννων, ἐπικαλούμενος διὰ τὴν ἐπι-

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ θὰ ἦτανε γελοῖον, ὁ Ξανθίας, τὸ κοπέλλι,
 εἰς τὸ στρῶμα τῆς Μιλήτου τὸ καθήκί του νὰ θέλῃ
 ξαπλωμένος, τῇ χορεύτρα νὰ πλακῶνῃ ἀντικρύ μου,
 κ' ἐγὼ μόνο νὰ τὸν βλέπω καὶ νὰ τρίβω τὴν ξερή μου,¹
 κι' αὐτός, ἔτσι τιποτένιος, ὅπως εἶνε, νὰ κυττάζῃ
 καὶ μὲ μιὰ γροθιά καὶ δόντια καὶ ματσέλα νὰ μοῦ βγάζῃ!
 (Ἐμφανίζεται εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐνκντι Πανδοχείου ἡ Ξενοδόχος, καὶ ἡ ὑπη-
 ρέτριά της Πλαθάνη)²

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Η ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ—ΠΛΑΘΑΝΗ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

Η ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ

Καλὲ Πλαθάνη, ἔλα 'δῶ!

(Δεικνύουσα τὸν Διόνυσον ὡς Ἡρακλῆν)

Δὲν εἶν' αὐτὸς ὁ πονηρός,
 ποῦ στὸ Ξενοδοχεῖό μας, θὰ εἶνε κάμποσος καιρός,
 ἐμβῆκε κ' ἔφαγε ψωμιὰ [μονάχος] δεκαέξι;

ΠΛΑΘΑΝΗ

Ναί, μὰ τὸν Δία, εἶν' αὐτός!

ΞΑΝΘΙΑΣ

(Δεικνύων εἰς τὸ κοινὸν τὸν Διόνυσον εἰρωνικῶς καὶ μὲ χειρονομίαν
 ξυλοκοπήματος).

Γιὰ κάποιονε θὰ φέξῃ!

πολαιότητα καὶ τὸ εὐμετάβολον τοῦ χαρακτηῖρός του καὶ «^{υπόδορνα}Κόρινθος» (ὑπό-
 δημα ἀριστεροδέξιον τῶν ἡθοποιῶν, τσόκαρο). Κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν ἰδίων
 συνκρχόντων του εἰς τὸ κῶνειον, κατηγορηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κριτίου ἐπὶ προδοσίᾳ.

1) «Τοῦρεδίνθου»: Ἀλληγορικὴ ἔκφρασις διὰ τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον, προ-
 ελθοῦσα ἐκ τῆς συνηθείας τῶν ὑπηρετῶν, κατὰ τὰ γεύματα τῶν δεσποτῶν
 των, νὰ μασσοῦν στραγάλια πρὸς διασκέδασιν τῆς πείνης των.

2) Ἐκ τοῦ π λ ἄ θ ω.

Η ΕΕΝΟΔΟΧΟΣ

Κ' ἔφαγε κρέατα βραττα
κομμάτια εἴκοσι σωστά,
καὶ διατιμημένα
μισώβολο καθένα.

ΕΑΝΘΙΑΣ (ὡς ἀνωτέρω)

Ἄ, ἄ! κάποιος, μοῦ φαίνεται, θὰ τὰ πληρώσῃ γιὰ καλὰ!

Η ΕΕΝΟΔΟΧΟΣ

Καὶ σκόρδα ἔφαγε πολλὰ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὴν Εενοδόχον)

Γυναίκα σύ, παραμιλεῖς κι' οὔτε τί λὲς δὲν ξέρεις.

Η ΕΕΝΟΔΟΧΟΣ

Περίμενες νὰ μοῦ κρυφτῇς ποῦ τοὺς κοθόρνους¹ φέρεις;
καὶ ὅμως δὲν ἐμίλησα οὔτε γιὰ τὰ παστά.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Μὰ τὸ θεό, πολὺ σωστά·

οὔτε γιὰ τὸ χλωρὸ τυρὶ ἐμίλησες ἀκόμα,
ὅπου καλάθια ὀλόκληρα τὰ πέρασε ἀπ' τὸ στόμα.

Η ΕΕΝΟΔΟΧΟΣ

Κ' ἔπειτα, σὰν τοῦ ζήτησα τὴν πληρωμὴ νὰ κάνῃ,
μὲ κύτταξε μὲ μουγκρητό.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἔτσι παντοῦ τὰ φτιάνει,
κι' αὐτ' εἶν' ἡ μόνη του δουλειά.

Η ΕΕΝΟΔΟΧΟΣ

Καὶ τράβηξε καὶ τὸ σπαθί,
θαρροῦτες κ' εἶχε τρελλαθῇ

1) Ἐπειδὴ ὁ Διόνυσος ἐλατρεύετο καὶ ὡς θεὸς τοῦ θεάτρου, ἐμφανίζεται
μὲ περιβολὴν Ἡρακλέους, ἀλλὰ φέρει καὶ τοὺς κοθόρνους τοῦ ἡθοποιοῦ.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Μὰ τὸ θεό, ἡ δύστυχη!

Η ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ

Δόσαμ' ἀπὸ τὸ φόβο μιά,
 λ' ἢ δυὸ μαζὺ πηδῆσαμε στὸ ράφι [ποῦνε' τὰ ψωμιά].
 ἐκεῖνος τότε ἄρπαξε κι' ὅλες τῆς ψάθες ἀγκαλιά,
 καὶ τῆς ἐπῆρε κ' ἔφυγε.

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κι' αὐτὸ δική του εἶνε δουλειά.

Καὶ ὅμως ἔπρεπε καὶ σεῖς νάχατε κάνη κάτι.

Η ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ (πρὸς τὸν Πλαθάνην)

Γιὰ πῆγαινε τοῦ Κλέωνα ¹ νὰ φέρῃς τὸν προστάτη.

ΠΛΑΘΑΝΗ (πρὸς τὴν Ξενοδόχον)

Πῆγαινε νὰ νυττάξῃς

ποῦ εἶνε ὁ Ὑπέρβολος, ² κι' ἀμέσως νὰ τὸν κράξῃς
 γιὰ νὰ τὸν διορθώσουμεν αὐτόν.

Η ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ

Μὲ τί χαρά,

ὦ σύ! λαρύγγι ἀκάθαρτο! θά σπαζα [στὰ γερά]
 ὅλους τοὺς μασσητηῆρές σου, ποῦ μοῦχουν φαγωμένα
 φορτώματα ὀλόκληρα!

ΠΛΑΘΑΝΗ

Καὶ ὅσο πειὰ γιὰ μένα,

θα σὲ πετάξω στὸ γκρεμό!

Η ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ

Κ' ἐγὼ μ' ἓνα δρεπάνι

θα κόψω τὸ λαρύγγι σου, ποῦ μοῦχει θραῦσι κάνη

1) Ἐννοεῖ τὸν Κλέωνα τὸν δημαγωγόν, ἀποθαμμένον τότε.

2) Ὑπέρβολος ὁ δημαγωγός, φονευθεὶς εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Σαμίων.

εἰς τὰ ψωμιά.

ΠΛΑΘΑΝΗ

Στὸν Κλέωνα κ' ἐγὼ θὰ πάω πάλι
νὰ ρθῇ, κι' ἀπὸ τῇ μύτῃ σου ὅλα νὰ σοῦ τὰ βγάλῃ.

(Ἀποσύρονται ταχέως)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ—ΕΑΝΘΙΑΣ—ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (καθ' ἐαυτὸν)

Μοῦ φαίνεται πῶς χάθηκα, ἂν δὲν τὰ καταφέρω
νᾶν' ὁ Εἰανθίας φίλος μου.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἦσύχασε καὶ ξέρω...

δὲν ξαναγίνομ' Ἡρακλῆς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἰκετευτικῶς)

Καθόλου; [δὲν θὰ γίνῃς]

Εἰανθούλη μου;

ΕΑΝΘΙΑΣ (εἰρωνικῶς)

Πῶς γυιὸς ἐγὼ θὰ γίνω τῆς Ἀλκμήνης,
πεῦ εἶμαι δοῦλος καὶ θνητός;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (κολακευτικῶς)

Ἐθύμωστες, τὸ ξέρω·

μὰ κ' ἔχεις δίκη· δεῖρέ με καὶ θὰ τὸ ὑποφέρω.

Μ' ἂν τύχῃ κι' ἄλλῃ μιὰ φορὰ στὰ ξαναπάρω νὰ ντυθῶ,
νὰ θάψω τὴ γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδιὰ μου· νὰ χαθῶ
κ' ἐγώ, καὶ ὁ Ἀρχέδημος, ποῦ τσίμπλες ἔχει βγάλῃ.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καλά, τὸν ὄρκο δέχομαι καὶ θὰ τὰ πάρω πάλι.

(Ὁ Εἰανθίας καὶ ὁ Διόνυσος ἀνταλλάσσουν ἐκ νέου περιβολάς, ὥστε ὁ πρῶτος

νά φαίνεται Ἡρακλῆς, καὶ ὁ δεῦτερος θεράπων. Διαρκούσης τῆς νέας ταύτης μετενδύσεως ὁ Χορὸς ἀπαγγέλλει τὰς κάτωθι στροφάς :

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ (πρὸς τὸν Εὐανθίαν)

Εἶνε πειὰ δουλειά σου τώρα
τῇ στολῇ ἀφοῦ ἐπῆρες, ποῦχες ὄω καὶ λίγην ὥρα,
καὶ τὸ νειὸ νὰ ξανακάνης,
καὶ νὰ θυμηθῇς πῶς πρέπει
ἓνα γύρω ἢ ματιά σου φοβερά ν' ἀγριοβλέπη,
τὸ θεὸ ¹ σὰν παριστάνεις.
Μ' ἂν σὲ νοιώσουμε ν' ἀρχίσης
σαχλαμάρες
καὶ μᾶς κόψης κουταμάρες,
εἰς τὰ στρώματα καὶ πάλι ἐξ ἀνάγκης θὰ γυρίσης.

ΕὐΑΝΘΙΑΣ (πρὸς τὸν Χορὸν)

[Δίκηο ἔχετε], ὦ ἄνδρες, δὲν εἶνε κακὴ πολὺ
ἡ δική σας συμβουλή·
μὰ κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο τώρα μέσ' στὸ νοῦ μου ἔχω βάλη·
γιατὶ ἂν κάνένα πρᾶμα γιὰ συμφέρον ἔβγῃ πάλι,
ξέρω [πῶς θὰ μετανοιώσῃ] καὶ θὰ μοῦ τὸ ξαναπάρῃ.
Μὰ ἐγὼ θὰ δείξω τώρα πόσον εἶμαι παλληκάρι
καὶ τὸ μάτι μου θὰ βλέπη
σὰν τῇ ρίγανη [δριμύ]·
μὰ μοῦ φαίνεται πῶς πρέπει
ἀπὸ τούτῃ τῇ στιγμῇ
[τὸ καθῆκόν μου] ν' ἀρχίζω,
γιατὶ ἄκουσα στὴ θύρα κάποιον χτύπημα [νομίζω].

(Ὁ Εὐανθίας λαμβάνει κωμικῶς ἡρωικὴν στάσιν, πᾶλλον τὸ ρόπαλον τοῦ Ἡρακλέους.—Ἐξέρχεται ἐκ τοῦ Ἀνακτόρου τοῦ Πλούτωνος ὁ Αἰακὸς ἀκολουθούμενος ἀπὸ θεράποντας ῥαχδούχους).

1) Ἐννοεῖ τὸν Ἡρακλέα.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΑΙΑΚΟΣ—(ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ) καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΑΙΑΚΟΣ (πρὸς τοὺς ἀκολουθοὺς του)

Γρήγορα δέστε τον αὐτὸν τὸ σκυλλοκλέφτη¹ τώρα,
 νὰ δώσῃ λόγο!... γρήγορα!... μὴ χάνετε τὴν ὥρα!.

(Οἱ ἀκόλουθοι ὁρμοῦν πρὸς τὸν Ξανθίαν)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἀπομακρυνόμενος ἔμφοδος)

ὦχ, νά!... πλάκωσεν ἡ μπόρα!

ΞΑΝΘΙΑΣ

(ἀμυνόμενος, πρὸς τοὺς ἀκολουθοὺς)

Νὰ χαθῆτε, βρέ, δὲν πᾶτε;
 μὴ ζυγώνετ' ἐδῶ πέρα!

ΑΙΑΚΟΣ

Ἐμπρός!... [θάρρος]!... πολεμᾶτε!...
 ὁ Διτύλας, κι' ὁ Σκεβλύας κι' ὁ Παρδόκας², προχωρῆστε
 καὶ αὐτὸν ἐδῶ χτυπήστε!

(Γίνεται συμπλοκή.— Ὁ Ξανθίας δέρει τοὺς ἀκολουθοὺς,
 οἱ ἑποιοὶ ὑποχωροῦν)

Ἐ! μὰ φοβερό δὲν εἶνε, ξένα πράματα νὰ παίρνη
 καὶ στὸ τέλος νὰ μᾶς δέρνη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(Ὑπὸ πνεῦμα διαβολῆς, ὥστε νὰ προκαλέσῃ νέον ἐρεθισμόν κατὰ τοῦ Ξανθία,
 διὰ νὰ μὴ στραφῇ ἡ ὀργή κατ' αὐτοῦ).

Εἶνε πράμα φοβερό!

1) Ὑπαινίσσεται τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ Κερβέρου ἀπὸ τὸν Ἄδην ὑπὸ τοῦ Ἡ-
 ρακλέους.

2) Ὀνόματα συνήθη δούλων.

ΑΙΑΚΟΣ

Φοβερό καὶ τρομερό !

ΕΑΝΘΙΑΣ (συνδιαλλακτικῶς)

Μὰ τὸν Δία, ἐδῶ πέρα

ἐὰν ἦλθα κάμμιὰ μέρα,

καὶ ἂν ἴσως χέρι κλέφτη ἔβαλα σὲ πρᾶμ' ἀπάνω,
ποῦ ν' ἀξίζῃ καὶ μιὰ τρίχα, δέχομαι καὶ νὰ πεθάνω.

Μὰ γιὰ χάρι σου [ὥς τόσο]

μιὰν ἀπόδειξι μεγάλη [᾽ς ὅσα εἶπα] θὰ σοῦ δώσω :

(Δεικνύων τὸν Διόνυσον)

Πιάσε τὸ παιδὶ ἐτοῦτο καὶ βατάνισ' το γερά,
κι' ἂν σοῦ πῇ πῶς σοῦχω κάμη ἀδικία μιὰ φορά,
πᾶρέ με καὶ σκότωσέ με.

ΑΙΑΚΟΣ

Μὲ ποιὸν τρόπο θὰ τὸ κάνω;

ΕΑΝΘΙΑΣ

[Κάμε το] μὲ κάθε τρόπο: δέσε τον σὲ σκάλ' ἀπάνω,
κρέμασέ τον, χτύπησέ τον μὲ καμτσίκι ἀπὸ γουροῦνι,
δεῖρέ τον, ξεσβέρκωσέ τον, χύσ' του ξεῖδι στὸ ρουθοῦνι,
[κάψε] βάλ' του κεραμίδες,
κι' ἄλλα, ὅξω ἀπὸ πράσο κι' ἀπὸ φρέσκες πρασουλίδες¹.

ΑΙΑΚΟΣ

Μωρ' τί λές ; ! κι' ἂν σακατέψω τοῦ παιδιῦ αὐτοῦ τὸ σῶμα
ἀπ' τὸ ξύλο, θὰ γυρεύῃς καὶ τὴν πληρωμὴν ἀκόμα
τῆς ζημιᾶς.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἐγώ ; καθόλου [τέτοιο πρᾶμα]· ἄρπαξέ τον

1) Διὰ τῶν φύλλων τοῦ πράσου, ὡς ἐλαφροτέρων, ἔδερν τοὺς παῖδας συ-
νήθως καὶ τοὺς ἐλευθέρους πολίτας.

κι' ὅσο θές βασάνισέ τον ! ¹

ΑΙΑΚΟΣ

"Ε, λοιπόν, κ' ἐγὼ θὰ κάνω τὴν ἀνάκρισι μπροστά σου.

(Πρὸς τὸν Διόνυσον)

Βάλε σὺ τὰ πράματά σου

κάτω γρήγορα, καὶ ψέμα νὰ μὴ μᾶς εἰπῇς κἀνένα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στὸν καθέν' ἀπαγορεύω γιὰ νὰ βασανίζῃ ἐμένα·

εἴμ' ἀθάνατος. Εἰδ' ἄλλως, ὅποιος λίγο μ' ἐνοχλήσῃ,
τὸ ξερό του θὰ χτυπήσῃ.

ΑΙΑΚΟΣ

Τί μᾶς λές ; !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αὐτὸ ποῦ λέω· εἴμ' ἀθάνατος, [θεός],

Βάκχος, τέκνον τοῦ Διός,

καὶ αὐτὸν τὸν ἔχω δοῦλο.

ΑΙΑΚΟΣ (πρὸς τὸν Εὐνθίαν)

Τὸν ἀκούεις πῶς μ'λεῖ ;

ΕὐΝΘΙΑΣ

"Ετσι λέω· καὶ γιὰ τοῦτο θέλει ξύλο πειὸ πολὺ·

γιατί, ἂν εἶναι, ὅπως λέει, καὶ θεὸς ἀληθινά,

στῆς ξυλιές δὲν θὰ πονᾷ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι' ἀφοῦ δέχεσαι πῶς εἶσαι Ἡρακλῆς, καὶ μᾶς κομπάζεις,

γιατί τάχα σὰν ἐμένα νὰ τῆς φᾶς δὲν δοκιμάζεις ;

ΕὐΝΘΙΑΣ

Τᾶπες δίκηα καὶ σωστά.

1) Εἰκάζεται ὅτι αἱ καταθέσεις τῶν δούλων, διὰ λόγους δυσπιστίας πρὸς τὴν φιλαλήθειάν των, ἐλαμβάνοντο διὰ βασάνων.

(Πρὸς τὸν Αἰακόν)

Κι' ὅποιον ὄῃς ἀπὸ τοὺς δύο μας πῶς θὰ κλάψῃ πειὸ μπροστὰ
καὶ περσσότερο πονέσῃ ἀπ' τὸ ξύλο, τότε κρίνε
πῶς αὐτὸς θεὸς δὲν εἶνε.

ΑΙΑΚΟΣ

Ἄ, λοιπὸν σὺ πρέπει νᾶσαι καὶ παλληκαρᾶς λαμπρός,
καὶ τραβᾶς γραμμὴ στὸ δίκηρο. Ἔλα! νὰ γδυθῇτ', ἐμπρός!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πῶς ὁ νοῦς σου θὰ μᾶς κρίνῃ
καὶ μὲ τὴν δικαιοσύνη;

ΑΙΑΚΟΣ

Κρίσιν εὐκόλα θὰ βγάλω·
[τῆς ξυλιᾶς θὰ τῆς μοιράζω] μιὰ στὸν ἕνα, μιὰ στὸν ἄλλο.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καλὰ λές· κύτταξε τώρα γὰρ νὰ ἰδῇς ἂν θὰ σαλέψω

ΑΙΑΚΟΣ (ῥαβδιζῶν αὐτόν)

Νά, σ' ἐχτύπησα.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καθόλου.

ΑΙΑΚΟΣ

Μὰ κ' ἐγὼ θὰ τὸ πιστέψω·
στάσου τώρα νὰ χτυπήσω καὶ αὐτὸν ἐδῶ ἐπίσης.

(κτυπᾷ τὸν Αἰόγυσον)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλὰ, πότε θὰ χτυπήσῃς;

ΑΙΑΚΟΣ

Μὰ σὲ χτύπησα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀλήθεια; πῶς δὲν μοῦρθε φτερνητό;

ΑΙΑΚΟΣ

Ξέρω 'γώ ; ἄς δοκιμάσω κι' ἄλλη μιὰ φορά [μ' αὐτό].

ΞΑΝΘΙΑΣ

Κάμε γρήγορα.

(Ὁ Αἰακὸς κτυπᾷ ὁ Ξανθίας μορφαῖζων ἀπὸ πόνον·)

Πωπώπω !

ΑΙΑΚΟΣ

Τ' εἶναι τὸ πωπώπω ; μήπως
καὶ σὲ πόνεσεν [ὁ χτύπος] ;

ΞΑΝΘΙΑΣ

"Οχι, μὰ τὸν Δία· [μόνον]
τὸν καιρὸ τῶν Διομείων ¹ συλλογίσθηκα ἀγώνων
στὸ Ἡράκλειο.

ΑΙΑΚΟΣ

[Ἄλ' ἡθελῶ ;] Θεοσέβεια ποῦ ἔχει !
ἄς τραβήξω κατὰ τοῦτον [πάλι].

(Στρέφεται πρὸς τὸν Διόνυσον καὶ τὸν κτυπᾷ)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πονῶν)

"Ω ! . . . ὦ ! . . . ὦ ! . . .

ΑΙΑΚΟΣ

Τί τρέχει ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (προσποιούμενος ἀδικφορίαν)

Νά, καθαλλαραίους βλέπω.

ΑΙΑΚΟΣ

Γιατί κλαῖς, [μ' αὐτὸν τὰ ἴδια] ;

1) Διόμειοι ἀγῶνες, τελούμενοι εἰς τὸν Διόμειον, δῆμον τῆς Ἀττικῆς (Αἰγυλίδος φυλῆς), λαβόντα τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Διόμου, ἐρωμένου τοῦ Ἡρακλέους. Ἐκεῖ εὗρίσκετο καὶ ναὸς τοῦ Ἡρακλέους, Ἡράκλειον καλούμενος· πιθανὸν νὰ ᾔτο τὸ αὐτὸ μὲ τὸ σημερινὸν χωρίον Ἡράκλειον.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Νά...μυρίσθηκα κρομμύδια.

ΑΙΑΚΟΣ

Γιὰ τὸ ξύλο δὲν σὲ μέλει ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δὲν μὲ μέλει [καὶ πολὺ].

ΑΙΑΚΟΣ

"Ας τραβήξω κατὰ τοῦτον.

(κτυπᾷ τὸν Εὐανθίαν)

ΕὐΑΝΘΙΑΣ

"Ωχ, ἄλλοι καὶ τρισαλλοί !

ΑΙΑΚΟΣ

"Ε λοιπόν, τί ἔχεις πάθη ;

ΕὐΑΝΘΙΑΣ

(ἀναστρέφων τὸν πόδα καὶ δεικνύων τὴν πτέρναν)

Βγάλε μου αὐτὸ τὰγκάθι.

ΑΙΑΚΟΣ (στενοχωρημένος)

Μωρὲ τ' εἶν' αὐτό ! ἄς στρίψω κατ' αὐτὸν ἐδῶ [τὸ φίλο].

(κτυπᾷ τὸν Διόνυσον)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἀλγῶν καταφανῶς)

"Ω Ἀπόλλων, ποῦ ὑπάρχεις στοὺς Δελφοὺς καὶ εἰς τὴ Δῆλο !

ΕὐΑΝΘΙΑΣ (μὲ πνεῦμα διαβολῆς)

Δὲν ἀκοῦς ; ἔχει πονέση !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δὲν αἰσθάνομαι τὸν πόνο,

γιατὶ ἔβαλα στὸ νοῦ μου ἓναν ἱαμβό [καὶ μόνο]

τοῦ Ἰππώνακτος. ¹

1) Ποιητὴς ἱαμβικῶν στίχων καὶ σατυρικός· ἔζησεν ἐν Κλαζομεναῖς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Κύρου, καλούμενος Ἰππωνᾶς ὁ Κλαζομένος· κυρίως ἦτο Ἐφέσιος τὴν καταγωγὴν.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἄμ' ἔτσι δὲν θὰ κάνης καὶ δουλειά.
Πάστρεψέ του τὴν κοιλιά.

ΑΙΑΚΟΣ

Μὰ τὸν Δία, ἔχεις δίκηρο.

(πρὸς τὸν Διόνυσον)

Γύρισέ μου τὴν κοιλιά σου.

(κτυπᾷ τὸν Διόνυσον εἰς τὴν γαστέρα)

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἀλγῶν)

Ποσειδῶνα! . . .

ΕΑΝΘΙΑΣ (χαιρεκᾶκως)

Κᾶποιος σκούζει!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐξακολουθῶν ὡς ἀνωτέρω)

.... ποῦχεις τὰ βασιλεία σου

στοῦ Αἰγαίου τὰ κρωτήρια καὶ στῆς θάλασσας τὰ βάθη
τὰ γαλάζια! ¹

ΑΙΑΚΟΣ

Ἄν εἶν' ἔτσι δὲν μπορεῖ κάνεις νὰ μάθῃ,
μὰ τῇ Δήμητρ' ἀπ' τοὺς δύο σας ποιὸς εἶνε σωστὴ θεότης.
Μπῆτε μέσα [στὸ παλάτι] καὶ [ὁ Πλούτων] ὁ δεσπότης
κ' [ἡ κυρά] ἡ Περσεφόνη,
ποῦ εἶνε θεοὶ κ' ἐκεῖνοι, θὰ τὸ καταλάβουν μόνοι.

1) Χωρίον ἀπὸ τὸν «Λαοκόοντα» τοῦ Σοφοκλέους :

᾽Ω Πόσειδον, ὃς Αἰγαίου μέδεις πρῶνας,
ἧ γλαυκᾶς μέδεις εὐανέμου λίμνας,
ἐφ' ὕψηλαῖς σπιλάδεσι στομάτων..

Εἰς τὸ κείμενον (στ. 664-5) εὐρίσκεται μόνον ἡ φράσις «᾽Ω Πόσειδον... ὃς Αἰγαίου πρῶνας ἧ γλαυκᾶς μέδεις ἄλὸς ἐν βένθεσιν».

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καλὰ λές· κ' ἤθελα τοῦτο μοναχός σου νὰ τὸ νοιώσῃς.
πρὶν νὰ μὲ ξυλοφορτώσῃς.

(Ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ἐκνθίας εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἀνάκτορον τοῦ
Πλούτωνος, ἀκολουθοῦντος τοῦ Αἰακοῦ).

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Μοῦσα τῶν ἱερῶν χορῶν! μ' ἐμᾶς νὰ ρθῇς
νὰ εὐφρανθῇς
μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδις μας, νὰ ἰδῇς ἐδῶ [ποῦ τρέχει]
τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ὁποῦ σοφίαν ἔχει
κάθε λογῆς, καὶ πειὸ εὐγενικὴ
κι' ἀπὸ τὸν Κλεοφῶντα ¹ — ποῦ μὲ βουητὸ
στὰ φλύαρα τὰ χεῖλη του, σὲ βάρβαρο φυτό,
ἀχολογᾷ ἢ χελιδόνα ἢ θρακικὴ,
καὶ κελαδεῖ μὲ κλάματα περίσσια
καὶ μ' ἀηδονήσια ²
φωνή,

1) Κλεοφῶν : δημαγωγὸς καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, κωμωδούμενος ὡς βάρβαρος, καθὼς Θραξ ἐκ μητρὸς, καὶ ἀπότομος τοὺς τρόπους καὶ φλύαρος, διὸ καὶ παραβάλλεται πρὸς τὴν χελιδόνα. Εἶνε γνωστὸς ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Κλεοφῶν ὁ λυροποιός, ἔγραψε δὲ ὁ Πλάτων ὁμώνυμον διάλογον, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσάγεται ἡ μήτηρ του βαρβαρίζουσα.

2) Σατυρίζει τὸν ἀνωτέρω ὡς ψάλλοντα φλυάρως μὲν, ἀλλὰ καὶ κλαυθμηρῶς. — ὅπως ἡ ἀηδὼν ἢ θρηνοῦσα τὸν υἱὸν τῆς Ἴτυν (ἴδε μετάφρασίν μου «Ὀρνίθων», ἔκδ. Φέξη 1910, σελ. 23) — καθὼς συναισθανόμενον τὰς ὑπ' αὐτοῦ διαπραχθείσας ἀδικίας.

ὥς ποῦ νὰ καταδικασθῇ, κ' ἰσοψηφία ἂν φανῇ. ¹

Δίκηο εἶν' ὁ ἱερὸς χορὸς [νὰ βγαίνει]

τὰ φρόνιμα καὶ τὰ καλὰ στὴν πόλιν νὰ μαθαίνει.

Ἔχουμε σκέψιν πρώτη,

πῶς πρέπει κ' οἱ πολῖτες μας νὰ ἔχουν τὴν ἰσότη,

κ' οἱ φόβοι [γιά τὸν πόλεμον] νὰ πάφουνε οἱ μεγάλοι·

καὶ ἂν ἀπὸ τὸ Φρύνιχο, ² ποῦ ἔμβαζε τὴν πάλιν

στὴν τραγωδία,

ἐξεγελάσθηκε κανεὶς, ἅς ἔλθῃ ν' ἀπολογηθῇ

γι' αὐτὴν τὴν ἁμαρτία,

καὶ νὰ συχωρεθῇ.

Γιατί, νομίζω, ἄτιμον στὴν πόλιν πῶς δὲν πρέπει

λάνενας μας νὰ βλέπῃ.

Κ' εἶνε γελοῖο πραγματικά

οἱ δοῦλοι, ποῦ ναυμάχησαν ³ κι' αὐτοὶ [σὰν στρατιῶτες]

γιά μιὰ φορά, νὰ γίνουνε τῶν Πλαταιῶν δημότες

καὶ ἀπὸ δοῦλοι ἀφεντικά!

Δὲν θέλω βέβαια νὰ εἰπῶ ἢ πρᾶξις πῶς δὲν εἶν' καλὴ.

γι' αὐτὸ καὶ σεῖς τὸ κάνατε· κ' ἐγὼ τὸ ἐπαινῶ πολὺ.

1) Ἡ φράσις αὕτη, λεγομένη καθ' ὑπερβολήν, προδίδει τὴν κατὰ τοῦ Κλεοφῶντος ἀγανάκτησιν ἐν Ἀθήναις, καθόσον ἐν ἰσοψηφίᾳ ὁ κατηγορούμενος ἀπελύετο. Ἐν τούτοις ὁ Κλεοφῶν κατεδικάσθη καὶ εἰσέχθη εἰς εἰρκτήν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐφονεύθη κατὰ τινα στάσιν.

2) Ὁ ποιητὴς Φρύνιχος εἰς τὴν τραγωδίαν τοῦ «Ἀνταῖος» εἰσήγαγε κατὰ κόρον τὴν πάλιν καὶ τὴν κίνησιν μεταξὺ τῶν χορῶν, καὶ τοῦτον σατυρίζει ὁ Ἄρ. (Ἴδε καὶ σελ. 7). Κατ' ἄλλους ἐννοεῖ τὸν ὁμώνυμον στρατηγόν, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἠττήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐπροτίμησα διὰ τὴν μετὰφρασιν τὴν πρώτην ἀπόδοσιν.

3) Ἴδὲ σημ. σελ. 9. Οἱ οὕτως ἀπελευθερωθέντες δοῦλοι ἐνεγράφησαν δημόται Πλαταιῶν.

μὰ πρέπει νὰ συχωρεθοῦν γιὰ μιὰ τους ἁμαρτία
 κι' ὅτοι πολῖτες γνήσιοι μέρος στὴ ναυμαχία
 κι' αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες τους ἐλάβανε μαζύ σας. ¹

Σεῖς εἴσθε φυσικὰ σοφοί· ἀφῆστε τὴν ὀργή σας,
 ὦ ἄνδρες, καὶ ἀπόφασιν ἅς πάρουμε [στὴν πόλι],
 ὅτοι ἐναυμαχήσανε νὰ γίνουν ἴσοι ὅλοι

κ' ἐπίτιμοι πολῖτες·

κι' ἂν στέκουμε περήφανοι καὶ μὲ ψηλὰ τῆς μύτης,
 ὅταν ἡ πόλις βρίσκεται τοῦ κύματος τὴν ἀγκαλιά,
 εἰς τοὺς μετέπειτα καιροὺς δὲν θὰ φανῇ σοφὴ δουλειά.

Καὶ ἂν νὰ κρίνω ἤθελα [μέσα 'ς αὐτὸν τὸν τόπο]

καὶ τὴ ζωὴ τοῦ καθενὸς πολίτη καὶ τὸν τρόπο
 ποῦ πρέπει νὰ τιμωρηθῇ, μὰ οὔτ' ὁ πίθηκος αὐτὸς

ὁ Κλειγένης ² ὁ κουτός,

θᾶμενε γιὰ πολὺν καιρό,

ποῦχει μυαλὸ πειὸ πονηρὸ

ἀπὸ τὸν κάθε λουτρατζῆ, ὅπου τὸ σταχτονέρι

νὰ τὸ νοθεύῃ ξέρει

[καὶ νὰ τὰνακατώνῃ

κρυφά] μὲ Κιμωλία γῆ καὶ ψευτονίτρου σκόνῃ·

καὶ μὲ τὸ νὰ τὸ ξέρῃ

τί φτιάνει, ἀρματώνεται μ' ἓνα ῥαβδὶ στὸ χέρι,

1) Ἐννοεῖ τοὺς τέσσαρας στρατηγοὺς ἐκ τῶν σωθέντων κατὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, καταδικασθέντας ὥς μὴ θάψαντας τοὺς νεκροὺς καὶ φυγοδικοῦντας.

2) Ὁ Κλειγένης ἦτο πλούσιος ἐκ τῶν μετοίκων, ἀσχολούμενος εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ κωμωδούμενος ὥς συκοφάντης καὶ καταμηνυτής. Διὰ τοῦτο καὶ τὸν παραβάλλει πρὸς τοὺς βαλανεῖς τοὺς μεταχειριζομένους διάφορα μίγματα εἰς τὸ λουτρόν.

μὴ τὸν εὐρύῃ χωρὶς ῥαβδί κανέννας, καὶ τὸν γδύστη
ἀπάνω στὸ μεθύσι.

Πολλές φορές τὸ εἶδαμ' ὅλοι
αὐτὸ ποῦ εἶχε πάθ' ἢ πόλι

μὲ τοὺς πολῖτες τοὺς καλοὺς, ὅπως κανεῖς παθαίνει
μὲ τὸ παλῆρὸ τὸ νόμισμα, ὅταν καινούργιο βγαίνει:

ἄχρηστοι μένουν εἰ παλῆροί

ὅπου δὲν εἶνε κίβδηλοι, καὶ εἶν' ἀπ' ὅλους πειρὸ καλοὶ—

σάν τὰ παλῆρὰ νομίσματα τὰ περιφρονημένα,

μῶλο ποῦ κόπηκαν σωστά κ' εἶνε δοκιμασμένα

στοὺς ξένους καὶ στοὺς Ἑλληνας, μὰ προτιμᾶτε τὰ χαλκᾶ,

ποῦ κόπηκαν τώρα κοντά,

κι' ἄς ἦνε ὅλα κίβδηλα καὶ ἀπὸ μέταλλα κακά.

Ἔτσι, τὸ ἴδιο καταντᾷ

μὲ τοὺς πολῖτες: σάν κανεῖς

τοὺς κρίνη ἄνδρας εὐγενεῖς,

φρόνιμους, δίκηρους καὶ καλοὺς, καὶ στὴν παλαιστικὴν

ἀναθρεμμένους, στοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὴ μουσικὴν,

τοὺς διώχνουμε σάν τιποτένιους·

καὶ τοὺς κοκκινομάλληδες, ¹ καὶ τοὺς χαλκωματένιους,

ποῦ εἶνε ξένοι καὶ κακοὶ κι' ἀπὸ κακὴ καταγωγὴ,

μόλις ἐλθοῦν 'ς αὐτὴ τὴ γῆ

τοὺς τὰ προσφέρουμ' ὅλα,

ποῦ πρὶν δὲν θᾶσαν ἄξιοι νὰ πάρουν οὔτε φόλα ²

1) Πυρρίας: ὄνομα δούλου ἀπὸ τοῦ πυρρός τὴν κόμην, ὅπως καὶ
Ξανθίας ἀπὸ τοῦ ξανθός.

2) «Οἷσιν ἢ πόλις πρὸ τοῦ οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥαδίως ἐχρήτατ' ἂν»
φαρμακοῖσιν: ἐννοεῖ τὰ λεγόμενα καθάρματα, ἥτοι τοὺς ἀσθε-

Μα τώρα, ὦ ἀνόητοι! ν' ἀλλάξετε τοὺς τρόπους
καὶ πάλι νὰ τοὺς πάρετε τοὺς τίμιους ἀνθρώπους.

Ἐάν θὰ τὸ κάμετε αὐτό,
εἶνε καλὸ καὶ ἐπαινετό.

μ' ἂν γίνουνε καὶ λάθη, — ^{τὸ}
γιὰ τὴν κρεμάλα πειὸ καλὸ εἶν' τὸ γερὸ ξύλο·
καὶ κάλλιον [ἀπὸ φόλου]
κάνέννας νὰ τὴν πάθῃ,
κι' ἀπὸ σοφὸν καὶ γνωστικόν,
[παρὰ νὰ πάθῃ ἀπ' τὸν κακόν]!

(Ἐξέρχονται ἐκ τοῦ Ἀνκιδόρου ὁ Αἰακὸς καὶ ὁ Ἐανθίας).

ΣΚΗΝΗ Θ'

ΑΙΑΚΟΣ—ΕΑΝΘΙΑΣ—ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ΑΙΑΚΟΣ

Μὰ τὸν Δία τὸν σωτῆρα! ὁ δικός σου ὁ δεσπότης
εἶνε παλληκάρι πρώτης!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πῶς τὸν θέλεις παλληκάρι νὰ μὴ φαίνεται [μεγάλο]
ποῦ δὲν ξέρει τίποτ' ἄλλο
παρὰ μόνο τὸ πιετὸ καὶ τὸ γαμῆσι;

ΑΙΑΚΟΣ

Ἀπορῶ

πῶς δὲν σοῦ δώκε γερὸ

νικοὺς καὶ νοσηροὺς ἐν γένει, τοὺς ὁποίους ἐφόνευον, ὅσας τις ἠπειλεῖτο ἢ πό-
λις ὑπὸ λιμοῦ· διὰ τὴν ἀπόδοσιν ταύτην ἐθεώρησα καταλληλοτέραν τὴν φό-
λα, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα διὰ τοὺς κύνας, καὶ συνεκδοχικῶς διὰ
πάντα στερούμενον ἀξίας.

ξύλο, ποῦ ἐξεσκεπάσθης πῶς δὲν εἶς ἄφεντικό,
ὅπως ἤθελες νὰ δείξης, παρὰ μόνον δουλικό.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ναί, μὰ θὰ κλαιοῦν κι' ἐκεῖνος.

ΑΙΑΚΟΣ

Μπράβο σου! στὸ δοῦλο πρέπει
[τὸν ἀφέντη του νὰ βρίζῃ, σὰν ἐκεῖνος δὲν τὸν βλέπῃ],
ὅπως σὺ τὸ κάνεις τώρα· μὰ κ' ἐγὼ κάθε φορὰ
ἔτσι κάνω μὲ χαρά.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μπᾶ! σοῦ φαίνεται καλό;
πές μου, σὲ παρακαλῶ.

ΑΙΑΚΟΣ

Ὅταν στὰ κρυφὰ τὸν βρίζω, ἐπιτηρητῆς θαρρῶ
[στὰ μυστήρια] πῶς εἶμαι, [ποῦνε πρᾶμα ἱερό].¹

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ τί λές [κάθε φορὰ]
σὰν τῆς τρῶς εἰς τὰ γερά,
καὶ τραβιέσαι πρὸς τὴν θύρα τοῦ σπιτιοῦ μὲ μουγκρητό;

ΑΙΑΚΟΣ

Ἄ τρελλαίνομαι γι' αὐτό!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ τί νοιώθεις, μὲ τὸ ξύλο σὰν σοῦ κάνουνε κακό;

ΑΙΑΚΟΣ

Μὰ τὸν Δία! δὲν εἶν' ἄλλο ἀπὸ τοῦτο πειρὸ γλυκό!

1) Ὡς ἐξηγεῖται καὶ διὰ τῶν ἐν ταῖς ἀγκύλαις παρενθεθειμένων, ἡ ἐπιτήρησις τῶν Μυστηρίων ἐθεωρεῖτο μεγάλη τιμὴ καὶ ἱερὰ ὑπηρεσία.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ζεῦ θεέ! ποῦ προστατεύεις κάθε ὅμοιο πρᾶμα! ¹—[Στάσου]:
κι' ὅταν πᾶς νὰ κρυφακούσης τὸ τί λέν τᾶφεντικά σου;

ΑΙΑΚΟΣ

Τοῦτο πειὰ μου φέρνει τρέλλα, μὰ κι' ἀκόμα πειὸ πολὺ!

ΕΑΝΘΙΑΣ

Κι' ὅταν βγαίνης στὴν αὐλὴ
καὶ τοὺς βρίζης στοὺς γειτόνους;

ΑΙΑΚΟΣ

Τέτοιαν ἡδονὴ μου δίνει,
ὅταν κάνω τέτοιο πρᾶμα, ποῦ νομίζω πῶς μου χύνει!

ΕΑΝΘΙΑΣ

᾽Ω Ἀπόλλων μου καὶ Φοῖβε!— Δός μου [σὲ παρακαλῶ]
τὸ δεξί σου τὸ χεράκι, φίλα με νὰ σὲ φιλῶ,
κ' ἔλα πές μου, μὰ τὸν Δία,
—ποῦ κι' αὐτὸς εἶνε μπασμενος σὰν ἐμᾶς εἰς τὴν δουλεία—
σὰν τί γίνετ' ἐκεῖ μέσα, ποῦ ἀντηχοῦσαν τόσοι λόγοι
καὶ βοὴ καὶ βρισολόγι;

(Ἀκούεται ἔσωθεν θόρυβος φιλονεικίας).

ΑΙΑΚΟΣ

Τοῦ Αἰσχύλου κ' Εὐριπίδη....

ΕΑΝΘΙΑΣ

Αἶ!

ΑΙΑΚΟΣ

Μεγάλῃ φασαρία,

1) Οὕτως ἀπεδόθη ἡ λέξις «ὁμόγνιε»: θαυμάζει τὴν ὁμοιότητα τῶν πραγμάτων, δηλαδὴ τὰ ὅμοια ἐλαττώματα τῶν ὑπηρετῶν, ἀντὶ νὰ εἴπῃ «ὡ τῆς ὁμοιότητος!»

κ' ἔκαμαν οἱ πεθαμένοι στάσι.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Καὶ γιὰ ποιὰν αἰτία;

ΑΙΑΚΟΣ

Εἶνε νόμου διατάξεις ἐδῶ κάτω, σχετικές
μὲ τῆς τέχνης τῆς μεγάλης καὶ τῆς πειρὸ εὐγενικές:
ἀπὸ τοὺς τεχνίτες ὅλους ὁ πειρὸ πρῶτος [γι' ἀμοιβή του,
δωρεάν] στὸ Πρυτανεῖο ¹ θὰ λαβαίνει τὴν τροφή του

κι' αὐτὸς [μόνο]

θάχῃ θρόνο

εἰς τὰ πλαγινὰ στημένο

ἀπ' τοῦ Πλούτωνος τὸ θρόνο.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μάλιστα, καταλαβαίνω.

ΑΙΑΚΟΣ

Ὡς ποῦ νὰ ξανάρθῃ ἄλλος μὲ τὴν τέχνη πειρὸ μεγάλη,
ὁποῦ τότε αὐτὸς τὸ θρόνο θὰ τὸν παραδώσῃ πάλι.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Κι' ὁ Αἰσχύλος τί φοβᾶται;

ΑΙΑΚΟΣ

Μόνος του κρατοῦς' αὐτὸς
τὸν τραγωδικὸ τὸ θρόνο, ποῦνε πλέον δυνατός.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Ἔ, καὶ τώρα ποῖος τὸν πῆρε ἀπὸ κεῖνον;

1) Μεταφέρει τὸ ἐν Ἀθήναις ἔθιμον καὶ εἰς τὸν Ἄδην. Τὸ Πρυτανεῖον ἦτο, ὡς γνωστόν, δημόσιον κτίριον, ἐνθα συνέδριαζον οἱ Πρυτάνεις, διετήρουν τὰ ἀγήματα, ἐφιλοξενοῦντο οἱ ἐπίσημοι ξένοι καὶ ἔτρωγον οἱ πολῖται εἰς δημοσίαν σίτισιν, εἰς νεωτέρους δὲ χρόνους μόνον οἱ ἀνεγνωρισμένοι σοφοί.

ΑΙΑΚΟΣ

Ἀπὸ τὴν ὥρα

ποῦ κατέβη ὁ Εὐριπίδης [εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴ χώρα],
ἐπιδείχθηκε [στοὺς δρόμους]

σὲ κακούργους¹ λωποδύτες καὶ σὲ βαλλαντιστόμους
κι' ὅσους νὰ τρυποῦν τῆς μάνδρες ξέρουνε καλὰ τὸν τρόπο,
—ὅποῦ εἶνε ἀπὸ δαῦτους πληθυσμὸς ἔς αὐτὸν τὸν τόπο,—
κι' ὅλοι αὐτοί, μὲ τὸ ν' ἀκούσουν κάθε του ἀντιλογία,
τῆς στροφές, τοὺς λυγισμούς του, τέτοια πάθαινε μανία,
ποῦ γιὰ πειρὸ σοφὸν ἀπ' ὅλους τὸν ἐπῆραν τοῦτον μόνον,
κ' ἔτσι, ἀπὸ φαντασμάρα, ἄρπαξε κι' αὐτὸς τὸ θρόνον
ποῦ καθόνταν ὁ Αἰσχύλος.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Δὲν τοῦ πέταξαν οἱ ἄλλοι
καὶ λιθάρια [στὸ κεφάλι];

ΑΙΑΚΟΣ

Μὰ τὸν Δία, δίκηο ἔχεις, μὰ [ἐβγῆκε] νὰ ζητήσῃ
μὲ τρανὴ βοήν ὁ δῆμος γιὰ τοὺς δυὸ νὰ γίνῃ κρίσι,
καὶ ν' ἀποδειχθῇ ποιὸς θᾶνε ὁ σοφώτερος στὸν τρόπον.

ΕΑΝΘΙΑΣ

[Βρὲ ποιὸς δῆμος κάνει κρίσι]; Τοῦτος ὁῶ τῶν παληανθρώπων;

(Δεικνύει τὸ κοινόν)

ΑΙΑΚΟΣ

Πὲς καὶ κάτι παραπάνω.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μὰ καλὰ καὶ ὁ Αἰσχύλος
πῶς κανένα δὲν εὗρῃκε νᾶνε σύμμαχος [καὶ φίλος];

1) Πατραλοίας.

ΑΙΑΚΟΣ

"Ε, μὰ ξέρεις, κ' ἐδῶ κάτω, ὅπως καὶ στὸν τόπον τοῦτον,
(δεικνύει τὸ κοινόν)

λίγοι ἔχουν τὴν τιμὴν τους.

ΕΑΝΘΙΑΣ

"Ε, καὶ τί θὰ κάμῃ ὁ Πλούτων;

ΑΙΑΚΟΣ

Νά, ἀγῶνα θὰ τοὺς πτιάσῃ,
εἶδος κρίσι, καὶ τὴν τέχνη καθενὸς νὰ ἐξετάσῃ.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μὰ γιὰ πές μου : τί συνέβη
ποῦ ὁ Σοφοκλῆς δὲν πῆρε τὰ πρωτεῖα;

ΑΙΑΚΟΣ

Σὰν κατέβῃ

[εἰς αὐτὰ ἐδῶ τὰ μέρη
πῆγε], τοῦ πιασε τὸ χέρι
τὸν ἐφίλησε [σὰν φίλο]

κ' ὑποχώρησεν, ὁ θρόνος ν' ἀπομείνῃ στὸν Αἰσχύλο.

Τώρα δευτερώτερός του εἰς τὸ πλάγι θὰ καθήσῃ,
ὅπως εἶπ' ὁ Κλειδημίδης¹. ὁ Αἰσχύλος ἂν νικήσῃ,
θᾶν' τὰ πράματα ὅπως πρῶτα· μ' ἂν στήν τέχνη νικηθῇ,
τότε μένει ὁ Εὐριπίδης καὶ μ' αὐτὸν θὰ μετρηθῇ.

ΕΑΝΘΙΑΣ

"Ε, καὶ τί θ' ἀκολουθήσῃ;

1) Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Σοφοκλέους, κατὰ δὲ τὸν Ἀπολλώνιον ὑποκριτῆς
τῶν σοφοκλείων τραγωδιῶν, κωμωδούμενος ὡς ξένος.

ΑΙΑΚΟΣ

Νά, ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα τὸ τρανὸ κακὸ θ' ἀρχίσῃ,
καὶ θὰ ζυγισθ' ἡ ἀξία καθενὸς στὴ ζυγαριά.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θὰ ζυγίσουν τραγωδίες [γιὰ νὰ βροῦν τὴν πειρὸ βαρειά];

ΑΙΑΚΟΣ

Ναί, καὶ θὰ μετακομίσουν
καὶ κανόνες, καὶ τὰ λόγια μὲ τὴν πήχη θὰ μετρήσουν,
καὶ περβάζια θὰ τοὺς βάλουν...

ΕΑΝΘΙΑΣ

Πλίθες ἀπ' τὴ γῇ θὰ βγάλουν; !

ΑΙΑΚΟΣ

Καὶ [θὰ βάλουνε ἀκόμη]
'ς αὐτὲς σφῆνες, διαμέτρους: Εἶν' τοῦ Εὐριπίδη γνώμη
ὅτι στίχο μὲ τὸ στίχο ἡ ἐξέτασις νὰ γίνη
εἰς τῆς τραγωδίας πρέπει.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Μὰ θαρρῶ πῶς θὰ τὸ κρίνῃ
τέτοιο πρᾶμα ὁ Αἰσχύλος σὰν πολὺ βαρὺ [καὶ μαῦρο].

ΑΙΑΚΟΣ

Βέβαια· θὰ σκύψῃ κάτω καὶ θὰ βλέπῃ σὰν τὸν ταῦρο.¹

ΕΑΝΘΙΑΣ

"Ε, κι' αὐτὰ ποῖος θὰ τὰ κρίνῃ;

ΑΙΑΚΟΣ

Βλέπω δύσκολον τὸν τρόπον,
γιατὶ βρίσκουνε κ' οἱ δύο τοὺς ἑλλειψι σοφῶν ἀνθρώπων.

1) Ἐννοεῖ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ποιητικοῦ ὕφους τοῦ Αἰσχύλου.

ἀφοῦ μάλιστ' ὁ Αἰσχύλος γιὰ κριτὰς τοῦ [καθὼς πρέπει]
οὔτε καὶ τοὺς Ἀθηναίους παραδέχεται.

ΕΑΝΘΙΑΣ

Θὰ βλέπη

[μὲ τὸ κόμμα τοῦ Εὐριπίδῃ] λωποδύτες ἀρκετοὺς.

ΑΙΑΚΟΣ

Κι' ἂν εἰπῆς καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, μήπως δέχεται κι'
[αὐτοὺς

πῶς μποροῦνε νάχουν γνώμη
καὶ γιὰ ποιητὰς ἀκόμη;

"Ετσι τὸν ἀφεντικό σου γιὰ κριτὴ θὰ φέρουν γύρα
ποῦ 'χει [λένε] γιὰ τὴν τέχνη τοῦ θεάτρου [κάποια] πεῖρα. ¹

"Ελα τώρα πᾶμε μέσα· γιατί, σὰν τ'ἀφεντικά μας
κάτι γρήγορο γυρεύουν, τὸ ξεσπᾶνε στὰ πλευρά μας!

(Εἰσέρχονται ἀμφότεροι εἰς τὸ Ἀνάκτορον).

ΣΚΗΝΗ Ι'.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Στὴν ψυχὴ τοῦ δίχως ἄλλο
ὁ βροντόφωνος Αἰσχύλος θάχῃ τὸ θυμὸ μεγάλο,
ὅταν τὸν ἀντίπαλό τοῦ τὸν σκουζιάρῃ θ' ἀντικρύζῃ,
ποῦ τὰ δόντια θ' ἀκονίζῃ.
'Απ' τὴ μανία τὴ μεγάλη

1) Ὁ Διόνυσος ἦτο θεὸς καὶ προστάτης τῆς τέχνης, ἀνεφέρθη ὡς καὶ ἄλλαχοῦ.

καὶ τρομερὴ
 θὰ γίνη πάλῃ
 μὲ λόγια, ποῦ θὰ μοιάζουνε μὲ κράνη ἀστραφτερά
 ποῦ νάχουν κι' ἀλογοουρά,
 [λόγια]—ἀγκίδες καλαμιοῦ—παρακινδυνευμένα,
 μὰ κ' ἔργα τορνευμένα·
 Κι' ὁ [Εὐριπίδης] ἀπὸ δῶ προφύλαξι θὰ πάρῃ
 [ἀπ' τὸν Αἰσχύλο τὸν ἀντίπαλό του],
 ποῦ μοιάζει κάθε λόγος του μὲ καθαλλάρη,
 κ' ἔχει τὴν τέχνη μέσα στὸ μυαλό του.
 Καὶ ὁ [Αἰσχύλος ἀπὸ κεῖ] τὴ χαίτη του τινάζοντας
 ἀπ' τὰ δικά του τὰ μαλλιά, τὰ πυκνωμένα,
 θὰ εἰπῇ μὲ βροντερὴ φωνὴ καὶ σκουντουφλιάζοντας
 λόγια σφιχτοδεμένα,
 καὶ ξεκολλῶντας [τῶνα μὲ τὸ ἄλλο],
 ὅπως σανίδες καραβιοῦ ἀπὸ σεισμὸ μεγάλο! ¹
 Μὰ καὶ τοῦ ἄλλου ἢ γλῶσσα ἢ γυαλιστερὴ

1) Ἀδύνατος δι' ἐμὲ τοῦλάχιστον ἢ ἀκριβεστέρα ἀπόδοσις εἰς στίχους ὁμοιοκαταλήκτους τοῦ χορικοῦ τούτου, ἔχοντος ἐπὶ λέξει ἐν τῷ κειμένῳ ὡς ἐξῆς:

«...τότε δὴ μανίας ὑπὸ δεινῆς
 ὄμματι στροβήσεται.
 ἔσται δ' ἵππολόφων τε λόγων κορυθαίολα νείκη,
 σκινδαλάμων τε παραξόνια, σμιλεύματά τ' ἔργων,
 φωτὸς ἀμυνομένου φρενοτέκτονος ἀνδρὸς
 ῥήμαθ' ἵπποδάμονα.
 φρίξας δ' αὐτοκόμου λοφίᾳς λασιαύχενα χαίταν,
 δεινὸν ἐπισκύνιον ξυνάγων βρυχώμενος ἦσει
 ῥήματα γομφοπαγῇ, πινακῆδὸν ἀποσπῶν
 γηγενεὶ φυσήματι.

καὶ ἡ καλοδεμένη,
θα βγῇ ξετυλιγμένη·
οἱ χαλινοὶ τῆς οἱ φθονεροὶ
θα κινηθοῦνε, καὶ [δὲν θ' ἀργήσῃ]
να κομματιάσῃ, να λεπτολογήσῃ,
τὰ λόγια, ποῦ [για να τὰ εἰπῇ κανέννας μόνο,
θα νοιώσῃ να τοῦ φέρνουνε μέσ'] στὰ πλεμόνια πόνο!

ΑΥΛΑΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

[Αἰθουσα τοῦ ἐν τῇ ᾠδῇ ἀνακτόρου τοῦ Πλούτωνος, ἐν εἶδει προαυλίου. — Ὁ Πλούτων κάθηται ἐπὶ θρόνου εἰς τὸ μέσον τοῦ βάθους τῆς σκηνῆς, παραπλεύρως δὲ αὐτοῦ ἐπὶ μικροτέρου θρόνου ὁ Αἰσχύλος. — Ὁ Διόνυσος κάθηται εἰς ἕτερον θρόνον, τοποθετημένον πρὸς τὸ ἀριστερὸν παρασκήνιον, ὁ δὲ Ξανθίας ἵσταται ὀπισθὲν του. — Ὁ Χορὸς τῶν Μυστῶν ἔναντι τοῦ Διονύσου πρὸς τὸ δεξιὸν παρασκήνιον καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Εὐριπίδης ὄρθιος, μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα προκλητικῶς τοποθετημένην ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Αἰσχύλου].

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ — ΑΙΣΧΥΛΟΣ — ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ — ΠΛΟΥΤΩΝ — (ΞΑΝΘΙΑΣ)
ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (πρὸς τὸν Διόνυσον)

Μὴ χάνης τὰ λογάκια σου· τὸ θρόνο δὲν ἀφίνω·
εἶμαι στὴν τέχνη πειὸ καλὸς ἀπ' [τὸν Αἰσχύλο] ἐκεῖνο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αἰσχύλε, τί ἐσώπασες; Ἀκοῦς τὸ τί σοῦ ψάλλει;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Στάσου, τὴ σοβαρότητα νὰ πάρῃ τὴ μεγάλη,
ὅπως στῆς τραγωδίες του φορὲς παρὰ πολλὰς
μᾶς τὸ σκαρώνει.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, καὶ σύ! πολὺ χονδρὰ τὰ λές!
εὐλογημένε ἄνθρωπε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὸν ξέρω ἀπὸ προτήτερα
 κι' ἀπ' ὅλους πειὸ καλήτερα:
 ποῦ φτιάνει ἀγρίους ἥρωας [στὰ ἔργα του], κι' ἀκόμα
 ἔχει τὴ γλῶσσ' αὐθάδικη, μὰ ἔχει καὶ τὸ στόμα
 ἀκράτητο κι' ἀπύλωτο καὶ δίχως χαλινούς·
 ποῦ [ὁ δικός του νοῦς]
 δὲν εἶπε τίποτε σωστά,
 καὶ βγαίνουνε τὰ λόγια του ξυλοδεματιαστά. ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

᾽Ω γυιὲ τῆς Λαχανοθεᾶς! ² νὰ λές ἀλήθεια τάχα;
 σύ, ποῦ μαζεύεις ὅπου βρῆς φαφλαταριές ³ μονάχα
 [κ' ἔχεις γιὰ μόνη σου δουλειά]
 φτωχὸν τὸν κάθε βασιλῆα ⁴
 νὰ φτιάνης, —σὺ λοιπὸν μιλεῖς 'ς ἐμένα μὲ τὴ γλῶσσ' αὐτή,
 ὦ κουρελομπαλωματή;⁵
 Ἡσύχασε, κι' ὥρες πολλές
 δὲν θὰ χαρῆς γι' αὐτὸ ποῦ λές!

1) Κομποφακελλορρήμων.

2) «᾽Ω παῖ τῆς ἀρουράϊας θεοῦ»: πικρῶδεϊ τὸν στίχον τοῦ Εὐριπίδου «ὦ παῖ τῆς θαλασσίας θεοῦ», ἐνῶ τυτοχρόνως ὑπαινίσσεται καὶ τὴν μητέρα τοῦ Εὐριπίδου Κλειτώ, ἡ ὅποια ἦτο λαχανοπωλὶς.

3) Κατὰ τὸ δυνατόν ἀπόδοσις τῆς λέξεως: «ὦ στωμυλιοσυλλεκτάδη», συντεθείσης κατὰ το ὕφος τοῦ Αἰσχύλου.

4) «Πτωχοποιέ»: Κατὰ τὸν σχολιαστήν ἐννοεῖ τὸν βασιλέα τῶν Μυσῶν Τήλεφον, τὸν ὅποιον ὁ Εὐριπίδης εἰς τὸ δῶνυμον δρᾶμα ἐπαρουσίασε πτωχόν (ἴδε καὶ Νεφέλας στ. 922).

5) «Ῥακιοσυρραπτάδη».

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κόφ'το, Αἰσχύλε! [στάσου!]

δὲν πρέπει καὶ ν' ἀνάρτουνε πολὺ τὰ αἵματά σου.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δὲν παύω τούτη τῇ φορά,

πρὶν ἀποδείξω καθαρά

ποιὸς εἶν' ἡ ἀφεντιὰ του,

ποῦ φτιάνει [ὅλο ἥρωας] κουτσοὺς [στά δράματά του]. ¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Χορὸν)

Μαῦρο ἀρνὶ φέρτε, παιδιὰ! ² ὅπου κι' ἂν ἦνε τώρα

θὰ μᾶς πλακώσ' ἡ μπόρα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην)

Σύ, μονολόγους κρητικοὺς στά ἔργα σου συνάζεις, ³

καὶ γάμους ὅλο ἀνόσιους μέσα στὴν τέχνη βάζεις ⁴

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αἰσχύλε πολυτίμητε! κρατήσου ἀπ' τὸ βρισίδι.

— Καὶ σύ, ἂν εἶσαι φρόνιμος, ὦ πονηρὲ Εὐριπίδη,
φυλάξου ἀπ' τὸ χαλάζι αὐτό, μήπως καὶ σοῦ τινάξῃ
κανένα λόγο ἀπ' τὸ θυμὸ βαρὺ στὸν κρόταφό σου,

1) Ἐννοεῖ τὸν Βελλεροφόντην, Τήλεφον καὶ Φιλοκτήτην.

2) Εἰς τὸν Τυφῶνα, κατὰ τὴν λῆξιν τῆς καταιγίδος, ἐθυσίαζον οἱ ἀρχαῖοι μαύρην προβατίναν.

3) Εἰς τοὺς «Κρήτας», ἔργον ἀπολεσθὲν τοῦ Εὐριπίδου, εἰσάγεται ὁ Ἴκαρος μονολογῶν διὰ μακρῶν.

4) Ἐννοεῖ τὴν Ἀερόπην εἰς τὴν αὐτὴν τραγωδίαν, πορνευομένην μετὰ τοῦ Θυέστου, ἢ τὴν μῖξιν τῆς Πασιφάης πρὸς τὸν Ἰαῦρον. Ὑπαινίσσεται ἀκόμη τὴν ἄνομον μῖξιν τῶν ἀδελφῶν Κανάχης καὶ Μακαρέως εἰς τὸ δράμα «Αἴολος» καὶ τὸν ἔρωτα τῆς Φαίδρας πρὸς τὸν Ἰππόλυτον.

σάν τὸ ραπανοκέφαλο, ¹ καὶ ὄξω σοῦ πετάξῃ
τὸν Τήλεφό σου!

— Ἀλλὰ καὶ σὺ δίχως θυμούς, Αἰσχύλε, ρώτησέ τον
κ' ἥσυχα ξέτασέ τον·
γιατὶ κανεῖς δὲν πρέπει
τοὺς ποιητὰς νὰ βλέπῃ
ὥς εἰδός τι φουρνάρισσες ν' ἀλλάζουνε βρισίδια·
μὰ σάν πουρνάρι, ποῦ ἀναψε, τριζοβολᾷς τὰ ἴδια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐγὼ εἶμαι τώρα ἔτοιμος καὶ τόπο δὲν θὰ δώσω,
ἢ πρῶτα τὸν δαγκώσω,
ἢ πρῶτα δαγκωθῶ ἐγώ· ἅς κάμῃ ὅπως ξέρει, —
στοὺς στίχους καὶ στὰ λυρικά καὶ 'ς [ὅτ' ἀκόμα μέρη
ἔχουνε] νεῦρο τραγικό· [κι' ἂν θέλῃ ἅς ὀρίσῃ
νὰ βάλουμε σὲ κρίσι]
Αἰόλο καὶ Μελέαγρο καὶ τὸν Πυλέα ἀκόμῃ. ²

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ σὺ ποιὰν ἔχεις γνώμη;
γιὰ πές, Αἰσχύλε, τί ζητεῖς;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Θὰ ἤθελα ἡ κρίσι
νὰ μὴ γενῇ στὸν τόπο αὐτόν, γιὰτὶ δὲν εἶνε ἴση
ἡ θέσις καθενός.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιατί;

1) «Κεφάλαιον»: ἄδρὸν λόγον ὡς κεφαλὴν ραφανίδος (Νεφέλαι 981).

2) Δράματα ἀπολεσθέντα τοῦ Εὐριπίδου.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Γιατὶ μαζὺ μ' ἐμένα

τὰ ἔργα δὲν πεθάνανε, ποῦ ἔχω ἐγὼ γραμμένα,
[καὶ μένουν μὲ τοὺς ζωντανοὺς μαζύ], μὰ ἡ δική του
ἡ ποίησις, ἐπέθανε καὶ ἦλθ' ἐδῶ μαζύ του,

καὶ θάχῃ νὰ μᾶς ψάλλῃ·

μὰ σὰν σοῦ φαίνεται καλό, κ' ἔτσι θὰ γίν' ἡ πάλῃ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν χορόν)

Ἐμπρός! ἄς ἔλθῃ κάποιος νὰ μοῦ φέρῃ

λίγο λιθάνι καὶ φωτιά στὸ χέρι·

θέλω νὰ εὐχρηθῶ προτοῦ ν' ἀρχίσῃ

τῶν ἐπιχειρημάτων τους ἡ κρίσις,

νὰ κρίνω τοῦτον τὸν ἀγῶνα

μὲ κάθε μουσικὸν κανόνα.

Καὶ τώρα σεῖς ν' ἀρχίσετε,

στῆς Μοῦσες ἕναν ὕμνο σας νὰ σιγοτραγουδήσετε.

(Εἰς ἐκ τοῦ Χοροῦ προχωρεῖ καὶ φέρει εἰς τὸν Διόνυσον πύραυρον
καὶ λιθανωτόν).

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ὦ Μοῦσες, [κόρες] τοῦ Διός, ἀγνές ἐννεῖα παρθένες,
ποῦ τῶν ἀνδρῶν τῆς φρόνιμες καὶ λεπτολόγες φρένες,

μὲ τῆς μεγάλης σκέψεις τους,¹ ἀπάνωθε κυττᾶτε,

ὅταν καυγάδες πιάνουνε,

καὶ τρικλοπόδια² βάνουνε,

κι' ἀντιλογοῦν,—ἐλᾶτε,

γιά νὰ ἐπιτηρήσετε

1) «Ἀνδρῶν γνωμοτύπων».

2) «Στρεβλά παλαίσματα».

δυὸ στόματα, ποῦ ἔχουνε τὴ δύναμι τὴν ἴδια,
καὶ λόγια νὰ χαρίσετε
καὶ λογοπριονίδια ¹!

(Πρὸς τοὺς Εὐριπίδην καὶ Αἰσχύλον)

— Ἐλᾶτε τώρα ἐμπρός,
ὁ ἀγώνας τῆς σοφίας ν' ἀρχίσῃ ὁ λαμπρός,

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

(πρὸς τὸν Εὐριπίδην καὶ Αἰσχύλον)

Πρέπει καὶ σεῖς νὰ εὐχρηθῇτε
τοὺς στίχους τας προτοῦ νὰ εἰπῇτε.

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Δήμητρα! ποῦ τὴν ψυχὴ μου ἔθρεψες [μὲ τόσα δῶρα], ²
καὶ γιὰ τὰ μυστήριά σου νὰ μὲ κρίνης ἄξιον τώρα!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην)

Νὰ καὶ σὺ λιθάνι, ρίχ' το.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

(λαμβάνων καὶ ρίπτων εἰς τὸ πῦρ τὸν λιθανωτὸν)

Ναί, καλὰ· μὰ εἶνε ἄλλοι
οἱ θεοί, ὅπου θὰ κάνω προσευχὴν ἐγὼ [μεγάλῃ].

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τί; θεοὺς δικούς σου; ἔχεις καὶ 'ς αὐτιὺς καινούργιο κόμμα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βέβαια.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, προσευχήσου καὶ στοὺς ἰδικούς σου ἀκόμα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αἰθήρια μου βοσκίσματα, ³

1) «Παραπρίσματα ἐπῶν».

2) Ὁ Αἰσχύλος ἐπικαλεῖται τὴν Δήμητρα, διότι κατήγετο ἐξ Ἐλευσίνο.

3) Σατυρίζει τὸν Εὐριπίδην ὡς ἀνυπόμονον συχνὰ τὸν Αἰθέρα εἰς τοὺς στίχους του.

γλώσσας στριφογυρίσματα,
 σκέψι μὲ πονηρὸ σκοπό,
 ρουθούνια ποῦ βοηθᾶτε στὴ φωνή, ¹ —
 δόστε, δόστε νὰ βγοῦν ἀληθινοὶ
 οἱ λόγοι ποῦ θὰ εἰπῶ.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Κ' ἐμεῖς ἐπιθυμοῦμε
 λόγους καλούς, ἀρμονικούς,
 ἀπὸ δυὸ ἄνδρες λογικοὺς
 ν' ἀκούσουμε, καὶ τὸ σοφὸ τὸ δρόμο τους νὰ ἰδοῦμε.
 Ἡ γλῶσσ' ἀγρίεψε βαρειά,
 καὶ ἡ καρδιά τοῦ καθενὸς ἔχει ἀρκετὴ παλληκαριά,
 κι' ὁ νοῦς τους δὲν εἶν' ἥσυχος κι' ἀκίνητος δὲν μένει.

Πρέπει νὰ περιμένῃ
 καθένας μας ν' ἀκούσῃ, ἀπὸ τὸν ἕνα
 (δεικνύει τὸν Εὐριπίδην)
 λόγια κομψά, καλολιμαρισμένα,
 κι' ἀπὸ τὸν ἄλλο
 νὰ βγῇ μὲ κάθε λόγο του μεγάλο
 καὶ μὲ ὀρμὴ πολλή,
 καὶ λογομπουρμπουλῆθρες ² νὰ διαλῇ!
 Τὸ λόγο γρήγορα λοιπὸν καθένας σας ἅς πάρῃ

1) «Μυκτῆρες ὀσφραντήριοι» — ὡς συντελούντων τῶν μυκτῆρων εἰς τὴν φωνήν (Σχολιαστής).

2) «Ἀλινδήθρας ἐπῶν»: Κυρίως ἀλινδῆθρας εἶναι ὁ τόπος ποῦ κυλίσονται αἱ ἀθληταὶ εἰς τὴν ἄμμον, κυλίστρα, μεταφορικῶς δὲ συνάγωγη ἁτακτος λόγων μὲ δίχως (ἢ μὲ στρυφνὴν) σημασίαν. Ὡς ἐκ τούτου ἐθεώρησα τὴν λέξιν ἀποδοτέαν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν.

καὶ νὰ μιλήσετε κ' οἱ δυὸ μὲ εὐγένεια καὶ μὲ χάρι
 δίχως πολλές εἰκόνες
 κι' αὐτά, ποῦ ἄλλοι θάκαναν [σὲ ὁμοίους ἀγῶνες].

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἄ, ὅσο πειὰ γιὰ μένα
 ποιὸς εἶμαι γιὰ τὴν ποίησι [καὶ τί ἔχω καμωμένα],
 αὐτο στὸ τέλος θὰ τὸ εἰπῶ·
 ἔχω προτῆτερα σκοπὸ
 αὐτὸν νὰ ἐξετάσω,
 καὶ νὰ τὸν ξεσκεπάσω,
 ἡ ψωροπερηφάνεια του, ποῦ εἶχε, νὰ φανῇ
 καὶ ἡ ἀπάτη [του ἡ τρανή],
 ὅπου τοὺς κουτοθεατὰς τοὺς εἶχε κοροϊδέψῃ,
 μὲ ὅλο ποῦ ὁ Φρύνιχος ¹ [καλὰ] τοὺς εἶχε θρέψῃ.
 Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἔβγαλε πρόσωπα καθισμένα
 καὶ καλοσκεπασμένα:
 τὸν Ἀχιλλέα [δηλαδή], ἢ τὴ Νιόβη [στὴ σκηνή], ²
 πρόσωπο δίχως νὰ φανῇ,
 — τύπους μονάχα τραγικούς, —
 χωρὶς οὔτ' ἓνα τόσο δὲ μουρμούρισμα ν' ἀκοῦς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸν Δία, ἔχει δίκηο· οὔτε λέξι δὲν μιλοῦσαν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κι' ἀπὸ τέσσαρες ἀρμάθες οἱ χοροὶ ἐκοπανοῦσαν

1) Ὁ Φρύνιχος ὑπῆρξε πρὸ τοῦ Αἰσχύλου· τοῦτον ἐπαινεῖ ὁ Ἄρ. καὶ εἰς τοὺς «Ὀρνιθας» (ἰδὲ μετάφρασίν μου. Ἔκδ. Φέξη, 1910 σελ. 64).

2) Εἰς τὸ δράμα τοῦ Αἰσχύλου «Φρύγες» ὁ Ἀχιλλεὺς φέρεται καθήμενος εἰς τὴν σκηνὴν καὶ σιγῶν. Ἐπίσης καὶ ἡ Νιόβη ὡς ἀπολιθωθείσα.

τῆς στροφῆς, κι' ἐκεῖνοι πάλι
ἀπ' τὸ στόμα τους δὲν εἶχαν οὔτε μία λέξι βγάλη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὲ διασκεδάζει τοῦτο καὶ μ' ἀρέσει πειρὸ πολὺ
ἀπ' τὰ λόγια, ποῦ καθέννας στὸν καιρὸν αὐτὸν μιλεῖ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τότε, ξέρε το καλά,
εἶσαι βλάκας στὰ μυαλά!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναί, αὐτὸ κ' ἐγὼ νομίζω. Μὰ [γιὰ πές μου, σὲ ρωτῶ]:
καὶ γιατί τὸ κάνει αὐτό;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πονηριά: τὸ θεατὴ του νὰ τὸν κάνη νὰ καθίση,
καὶ νὰ περιμένη πότε ἡ Νιόβη θὰ μιλήση.

Κ' ἔτσι πειὰ [μ' αὐτὸ τὸ πρᾶμα]
παίρνει δρόμο του τὸ δρᾶμα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ἐγνοῶν τὸν Αἰσχύλον)

Κύτταξε τὸν πονηρό!

μ' ὅλ' αὐτὰ ποῦχε σκαρώσῃ μᾶς κορόϊδευε καιρό!

(πρὸς τὸν Εὐριπίδην, ὁ ὁποῖος ἐντείνει τὰ νεῦρά του ὡσεὶ ἐτοιμαζόμενος
πρὸς πάλιν:)

— Τώρα τί ἀνακλαριέσαι; ¹

βλέπω ποῦ στενοχωριέσαι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νὰ τὸν ἐλέγξω πρόκειται. Καὶ φλυαρῶντας ἀρκετά,
ὅταν ἡ τραγωδία του στῇ μέσῃ φθάνη, μᾶς πετᾷ

1) «Τι σκορδινᾷ;»

καὶ δώδεκα βοῖδόλογα, μὲ φρύδια [τοβαρά]
καὶ μὲ λοφίο, ἄγνωστα καὶ σκιάχτρα φοβερά
στοὺς θεατάς.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (εἰρωνικῶς)

Ἀλλοίμονο! τρανὴ μου συφορά!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον)

Σώπα λοιπόν!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ τίποτε δὲν εἶπε καθαρά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (ὡς ἄνω)

Μὴν τρίζης σὺ τὰ δόντια σου!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ ἄλλο δὲν λέει παρ' αὐτούς:

Σκαμάνδρους,¹ τάφρους, γρυπαητούς

ἔς ἀσπίδες καθισμένους

κι' ἀπὸ χαλκὸ φτιασμένους,

καὶ λόγους ἀλογογκρεμούς,² ποῦ νὰ τοὺς ἐννοήσῃ
κάνέννας δὲν εἶν' εὐκόλο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κ' ἐγὼ ἔχω ξενυχτίσῃ,

μὰ τοὺς θεούς, πολὺ,

σπάζοντας τὸ κεφάλι μου νὰ μάθω τί πουλὶ
εἶν' ὁ ἀλογοπετεινός.³

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (πρὸς τὸν Διόνυσον)

Βρὲ ἀμαθῇ! στὰ πλοῖα

1) Ἐννοεῖ γενικῶς τὴν κατὰχρησιν τῶν ποταμῶν παρ' Αἰσχύλῳ.

2) «Ῥήματα ἱππόκρημνα»: παρακινδυνευμένα.

3) Ἰππαλεκτρυών.

ζωγραφισμένος βρίσκεται.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

[Γιὰ κύττα τί βλακεία !]

κ' ἐνόμιζα τὸν Ἑρυξι, τὸ γυιὸ τοῦ Φιλοξένου.¹

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κ' ἦταν ἀνάγκη πετεινοῦ στὰ δράματα χωμένου ;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Καὶ σύ, βρὲ ἀθεόφοβε ! τί ἔχεις καμωμένα ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐγώ ; ἀλογοπετεινὸ δὲν ἔφτιασα κανένα,
μὰ οὔτε καὶ τραγέλαφους ἀκόμα, σὰν κ' ἐσένα,
ποῦ βρίσκονται στὰ περσικὰ πανιά ζωγραφισμένα·
μὰ μόλις τὴν παράλαβα τὴν τέχνην ἀπὸ σένα,
πρησμένην ἀπὸ λόγια σου βαρεῖα καὶ φουσκωμένα,
τὴν ἔκαμα πειὸ ἀχαμνή, τῆς ἔβγαλα τὰ βάρη

μὲ στίχους ὅλο χάρι,

μὲ λόγια, σὰν περίπατο [ἀνακουφιστικά],

καὶ σέσκουλα καθαρτικά,

καὶ τὴν ἐτάϊσα χυλὸ μὲ τόση φλυαρία,
ποῦ ὅλη τὴν ἐστράγγισα ἀπ' τᾶλλα τὰ βιβλία.

Ἐπειτα τὴν ἀνάθρεψα [καλὰ] μὲ μονολόγους,
καὶ δὸς του κι' ὁ Κηφισοφῶν στὴ μέση·¹ οὔτε λόγος
ὅ,τι μοῦ τύχη ἀρμάθιαζα,

4) Ἀσχημὸς τις καὶ ἀηδὴς κίναϊδος.

1) Δοῦλος τοῦ Εὐριπίδου βοηθὸν αὐτὸν εἰς τὰς τραγικὰς παραστάσεις· κατ' ἄλλους διερμηνεὺς τῶν ἔργων του· κατ' ἄλλους δὲ καὶ ἐραστὴς τῆς γυναικὸς του (ἴδε καὶ Θωμᾶν Μάγιστρον ἐν βίῳ Εὐριπίδου).

καὶ οὐτε τὰ σαλάτιαζα,
 μὰ ὅποιος εἶχε πρωτοβγῇ,
 ἐκεῖνος καὶ τοῦ δράματος ἔλεγε τὴν καταγωγή.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, κάλλιο γιὰ τὸ δράμα σου, παρά νὰ λέη γιὰ σένα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μ' ἀπὸ τὸν πρῶτο λόγο ἀργὸν δὲν ἄφησα κἀνένκ·
 καὶ ἡ παρθένες, κ' ἡ γρηές, ἀφεντικά καὶ δοῦλοι,
 μὰ κ' ἡ γυναῖκες [ἂν ρωτᾷς], τὰ ἴδια λένε οὔλοι.

• ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Καὶ δὲν ἤθελες σκότωμα λοιπόν, ποῦχες τολμήσῃ
 νὰ κάμῃς [πρῶτος] χρῆσι
 σὲ τοῦτο [τὸ κακό];

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὸ βρῆκα δημοκρατικὸ¹
 αὐτό, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, [γιὰ νᾶνε ὅλοι ἴσοι]

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, κάλλιο τὴ συζήτησι αὐτὴ νᾶχες ἀφήσῃ,
 φίλτατε, γιὰτὶ δὲν θαρρῶ πρὸς ὄφελός σου νᾶνε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (δεικνύων τὸ κοινόν)

Κ' ἔπειτα ἴω τοὺς ἔμαθα καὶ τούτους νὰ μιλᾷνε.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μάλιστα· τοῦτο λέω κ' ἐγώ: πῶς ἔπρεπε νὰ σκάσῃς
 προτοῦ αὐτὸ τοὺς φτιάσῃς.

1) Ἐννοεῖ τὴν ἐκ μέρους ὅλων τῶν προσώπων τοῦ δράματος ἰδεολογίαν, ὡς ἐξηγεῖται περίπου καὶ ἐν τῷ κειμένῳ διὰ τῆς ἐντὸς τῶν ἀγκυλῶν προσθέτου ἐπεξηγήσεως.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ τῶν λεπτῶν κανόνων
 τῇ χρῇσι ἐγὼ μόνον
 τοὺς δίδαξα, καὶ πῶς [μπορεῖ καθένας τους] τῇ σκέψι
 πρὸς τὰ λοξὰ νὰ στρέψῃ,
 νὰ νοιώθουνε, νὰ βλέπουνε, νὰ στρίβουν, ν' ἀγαπᾶνε,
 νὰ κάνουνε τεχνάσματα καὶ νὰ φιλονεικᾶνε,
 καὶ νὰ καταλαβαίνουν
 μ' ἀλληγορίες τὸ κακό, κ' εἰς κάθε τι νὰ μπαίνουν.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Σωστά· μὰ τοῦτο λέω κ' ἐγώ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἔβαλα στὴ σκηνή
 καὶ πράματ' ἀπὸ τῇ ζωῇ τὴν καθημερινή,
 πράματα ποῦ τὰ ξέρουμε κ' ἐμπρὸς μας ἔχουν γίνη,
 κ' ἔτσι μπορεῖ τὴν τέχνη μου καθένας νὰ τὴν κρίνῃ.

[Δρᾶμα ἐγὼ κανένα]

ποτέ δὲν παραγέμισα μὲ λόγια φουσκωμένα, ¹
 τὴν προτοχὴ τῶν θεατῶν μὲ βιά νὰ τὴν τραβήξω,
 οὔτε νὰ τοὺς ἐκπλήξω
 μὲ Κύκνους καὶ μὲ Μέμνονες ², νὰ βγαίνουνε στὸ δρᾶμα
 φουντοκουδουνοστόλιστοι ³ σὰν τᾶλογα. Τί πράμα

1) «Ἐχομπολάκουν».

2) Δύο Κύκνοι ὑπῆρξαν: ὁ εἰς υἱὸς τοῦ Ἄρεως, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ὁ ἕτερος δὲ τοῦ Ποσειδῶνος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. Διὰ δὲ τοῦ Μέμνονος, ἢ ἐννοεῖ ὁμώνυμον τραγῳδίαν τοῦ Αἰσχύλου, ἄγνωστον ἐν τῇ καταλόγῳ τῶν ἔργων του, ἢ τὸν ὁμώνυμον Αἰγύπτιον σύμμαχον τῶν Τρώων, τοῦ ἑποίου ὁ ἵππος εἶχε κώδωνας καὶ στολισμούς. Ὡς εἰκάζεται ἐκ τῶν κατωτέρω, ἐννοεῖ μάλλον τὸν δεύτερον.

3) «Κωδωνοφαλαροπώλους».

εἶν' οἱ δικοί μου μαθηταὶ καὶ τ' εἶν, οἱ μαθηταὶ του,
εὐθύς θὰ καταλάβετε, περὶ τοῦ Μεγαινέτου

ἂν πῶ τοῦ Μαγνητίου, ¹

μὰ καὶ τοῦ Φορμησίου ²

[ποῦνε παλληκαράδες]

σαλπιγγολογχογένηδες, ³ χονδροκοροῖδευτάδες. ⁴

Δικός μου εἶν' ὁ Κλειτοφῶν ⁵ [αὐτὸς ὁ χατομέρης]

κι' ὁ Θηραμένης ὁ κομψός. ⁶

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὁ Θηραμένης ; [ξέρεις]

εἶν' ἄνθρωπος πολὺ σοφὸς καὶ ἄξιος [ὁ καυμένος],

κι' ὅπου βρεθῇ βρωμοδουλειὰ εἶν' ἀνακατωμένος·

μὰ τὴ γλυτώνει, λέγοντας [μὲ τρόπο ποῦχει τακτικὸ]

πότε πῶς εἶν' ἀπὸ τῇ Χιό, πότε πῶς εἶν' ἀπὸ τὴν Κῷ. ⁷

1) Τὸ στερεότυπον κείμενον ἔχει Μ α ν ῆ ς· προτιμότερα ὅμως ἡ γραφὴ Μ ἄ γ ν η ς, ἀπαντῶσα εἰς τὸν Σχολιαστὴν, προτιμηθεῖσα δὲ καὶ ἀπὸ τὸν σοφὸν Νεόφ. Δούκαν.

2) Ὁ Φορμήσιος καὶ ὁ Μεγαινέτος ἦσαν δύο ὀνομαστοὶ παλληκαράδες ἐν Ἀθήναις, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος ἦτο δασύτριχος, ὥστε τὸν ὀνόμαζον μαθητὴν τοῦ Αἰσχύλου.

3) «Σαλπιγγολογχοπηνάδαι».

4) «Σαρκασμοπιτυοκάμπται». Πιτυοκάμπτης εἶνε ὁ μυθολογικὸς ληστής ἐν ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου, ἐνταῦθα δὲ παρωδεῖ τὸν Αἰσχύλον εἰς τὴν σύνθεσιν λέξεων πομπωδῶν.

5) Ὁ Κλειτοφῶν ἐκωμωδεῖτο ὡς ἄργός.

6) Περὶ Θηραμένου ἴδε πλείοτερα εἰς σημειώσεις σελίδος 56—7.

7) «Οὐ Κεῖτος, ἀλλὰ Χίος»: «παρόσον ποικίλος τις ὢν καὶ ἀχίστροφος, καθωμίλει τοὺς καιροὺς πρὸς τὸ κρεῖττον μέρος αἰεὶ διδοὺς ἑαυτὸν· Κῆρος δὲ ἐλέγετο εἶναι». (Δίδυμος ἐν Σχολιαστῇ)· ὡς ἐκ τούτου ἀπέδωκα τὴν φράσιν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐρμηνείας, ἐπεχούσης καὶ θέσιν παροιμίας ὡς πλείοτερον ἐκδηλωτικῆς τοῦ ἀγχιστρόφου τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Θηραμένου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νὰ λοιπὸν τὸ κάθε πρᾶμα
 ποῦχω γιὰ τὴν κριτική·
 ἐγὼ ἔβαλα στὸ δρᾶμα
 σκέψι, μὰ καὶ λογική,
 ποῦ νὰ νοιώθῃ ὅπως πρέπει
 ὁ καθένας, καὶ νὰ βλέπῃ
 εἰς τὸ βάθος κάθε τί.

καὶ τὸ σπíti νὰ κρατῇ

πειὸ καλὰ καὶ ἀπὸ πρῶτα, καὶ νὰ μπαίνει ν' ἀνακρίνῃ:
 «πῶς ἐγίνη αὐτό; κ' ἐκεῖνο ποιὸς τὸ πῆρε; τί ἔχει γίνη;»

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ναί, μὰ τοὺς θεούς, τὸ πρᾶμα [ὅπως σὺ τὸ λές] συμβαίνει·
 γι' αὐτὸ τώρα καὶ στὸ σπíti ὅποιος [Ἀθηναῖος] μπαίνει,
 τὰ λοπέλια του ρωτάει:

— «Ποῦχετε τὴ χύτρα βάλῃ;»

— «Ἀπὸ σᾶς ποιὸς ἔχει φάῃ
 » τῆς μαρίδας τὸ κεφάλι;»

« — Ποιὸς ἔσπασε τὸ περσινὸ
 » τὸ πιάτο; » — «Ποιὸς τὸ χθесινὸ
 » τὸ σκόρδο ἔχει φάῃ;»

— «Ποιὸς ἔφαγε καὶ τῆς ἐλήξ;» ; Κι' ὥς τώρα [ἔτσι πάει]
 καὶ μένουνε ἀκόμα

[οἱ Ἀθηναῖοι] σὰν χαῖοι καὶ μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον)

ᾠ ἔνδοξ' Ἀχιλλέα! αὐτὰ τὰ βλέπεις [τάχα];¹

1) «Τάδε μὲν λεύσσεις, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ!» Ὁ στίχος οὗτος εἶνε καὶ ὁ
 πρῶτος ἐκ τῆς ἀρχῆς τῶν «Μυρμιδόνων», τραγωδίας τοῦ Αἰσχύλου.

νά ἰδοῦμε τώρα 'ς ὅλα τί ἔχεις νάπαντήσης ;

μὰ πρόσεξε μονάχα

μὴν τύχη καὶ πηδήσης

τὰ ὄρια [καὶ πάλι.] ¹,

γιατὶ κατηγορία σοῦ σκάρωσε μεγάλη.

Μὰ πρέπει, παλληκάρι μου, ν' ἀρχίσης,

χωρὶς καὶ μὲ θυμό, νάντιμιλήσης,

τὸ δρόμο σου νά λιγοστέψης

καὶ τὰ πανιά σου νά μαζέψης·

λίγο-λίγο νά ὀρμήσης

μὲ προφύλαξι πολλή,

ὥς ποῦ ἀγέρα νάπαντήσης.

ἐλαφρὸ καὶ ἀσφαλῆ.

Μὲ θάρρος λοιπὸν ἄφητε τῇ βρύσι [τὴν ὀρμητική],
ποῦ μόνος σὺ στοὺς Ἑλληνας λόγια ἐπύργωσες τρανὰ

κ' ἐστόλισες [παντοτινά]...

τὴν φλυαρία τὴν τραγική.²

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Αὐτὸ τὸ συναπάντημα [δῶ κάτω] μὲ θυμώνει

κι' ἀγανακτοῦν τὰ σπλάγχνα μου, ποῦ μὲ ὑποχρεώνει

γιὰ ν' ἀπαντήσω ἐγὼ 'ς αὐτόν. Ἀλλά, μὴν [καταντήση]

νά εἰπῇ πῶς ἐσυγχύσθηκα, ρωτῶ κι' ἄς ἀπαντήση:

[νά μᾶς εἰπῇ λοιπὸν] σὲ τί

1) «Ἐκτὸς οἶσαι τῶν ἐλκῶν»: Ὁ σχολιαστὴς εἰκάζει ὅτι εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἵπποδρόμων ἦσαν ἐλαιόδενδρα, τὰ ὁποῖα ἐσημείουσαν τὰ ὄρια τοῦ σταδίου· ἐκ τούτου ἀπέδωκα τὴν φράσιν ταύτην διὰ τῆς «ὑπερπηδᾶς τὰ ὄρια».

2) «Τραγικὸν λῆρον»: παρ' ὑπόνοιαν, λέγει ὁ Σχολιαστὴς, ἔθεσε τὴν λέξιν λῆρον ἀντὶ τοῦ τέχνην, καὶ τοῦτο διότι κωμικοὶ καὶ τραγικοὶ ποιηταὶ ἐσατύριζον ἀλλήλους.

θαυμάζουνε τὸν ποιητή;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Στὴν ἐπιτηδειότητα

καὶ συμβουλευτικότητα,

[νὰ βρίσκουμε τοὺς τρόπους]

νὰ φτιάχνουμε καλῆτερους στῆς πόλεις τοὺς ἀνθρώπους.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Καὶ ἂν δὲν τό καμες αὐτό, καὶ οἱ καλοὶ [στὴν πόλι]

καὶ οἱ γενναῖοι, ἀπὸ σέ κακοὶ ἐβγῆκαν ὅλοι,

τί πρέπει, — πές καὶ μόνος σου — κἀνένας νὰ σοῦ κἀνη;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αὐτὸν τὸν ἴδιον μὴ ρωτᾷς· νά, πρέπει νὰ πεθάνῃ!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Σκέψου, τί Ἀθηναίους

πρωτοπαράλαβε ἀπὸ ᾧ: εἰς τὴν ψυχὴ γενναίους,

τετράπηχους, χωρὶς ποτὲ νὰ κρύβωνται στὴ χώρα,

κι' ὄχι ἀνθρώπους πρόστυχους καὶ πονηροὺς ¹ σὰν τώρα,

ἀλλὰ ποῦ ἐπιθυμούσανε τὴ λόγχῃ, τὸ κοντάρι,

[ποῦ τοὺς ἀνάβανε] θυμοὶ μ' ἑπτὰ βωδιῶν τομάρι, ²

περκεφαλαῖες τρίλοφες, περικνημῖδες, κράνη!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (μὲ κωμικὴν ἀπελπισίαν)

Ἄν πάῃ ἔτσι τὸ κακὸ θρίψαλα θὰ μὲ κἀνη

1) Αἱ λέξεις «κοθάλους» καὶ «πανούργους» τοῦ κειμένου συμπίπτουν εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ πονηρός.

2 «Θυμοὺς ἐπταβοείους» κατὰ παραβολὴν πρὸς τὴν ἀσπίδα τὴν ἐπταβόειον, ἥτοι τὴν ἀποτελουμένην ἀπὸ ἐπταπλοῦν δέρμα βοός.

μέ τήν κρανοποιητική ¹! Ποιά τέχνην εἶχες πάρη,
ποῦ ἔτσι δά τὸν ἔφτιασες καθένα παλληκάρι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐμπρός, Αἰσχύλε, μίλησε καὶ μὴ στενοχωρῆσαι·
μόνον ἀρκεῖ περήφανος κι' αὐθάδης νὰ μὴν ᾔσαι.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μὲ δρᾶμά μου πολεμικό.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ποιὸ εἶνε;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

«Οἱ ἑπτὰ

»οἱ ἐπὶ Θήβας». Εἶδανε [οἱ Ἀθηναῖοι αὐτὰ
ποῦ ἔγραψα], κ' ἠθέλησαν νὰ γίνουνε γενναῖοι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὲ τοῦτο ἔκαμες κακό· ἐβγῆκαν οἱ Θηβαῖοι
πειὸ δυνατοὶ στὸν πόλεμο· — καὶ ξύλο σοῦ χρειάζεται.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἀλλὰ γιὰ τοῦτο ἔπρεπε καὶ σεῖς νὰ τοὺς ὠμοιάζετε,
καὶ ὅμως δὲν τὸ κάνατε. Καὶ μὲ τοὺς «Πέρσας» [πάλι],
τὸ δρᾶμά μου τὸ ἄριστο, τέχνη σᾶς ἔμαθ' ἄλλη,
πῶς νὰ νικᾶτε τοὺς ἐχθρούς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀλήθεια· μιὰ φορὰ

πῶς ὁ Δαρεῖος πέθανε ἀκούοντας, πολλὴ χαρὰ
αἰσθάνθηκα· μὰ κι' ὁ χορὸς [τὸ ἴδιο], ἀπ' τῇ χαρᾷ του

1) «Κρανοποιῶν»: — ὑποθέτω ὅτι διαλανθάνει λογοπαίγνιον ἐνταῦθα με-
ταξὺ τοῦ ποιῶν στίχους καὶ ποιῶν κράνη, ὡς μεταχειριζομένου
τοῦ Αἰσχύλου κράνη ἐν τῇ ποιήσει, ὅπερ ἀπεδόθη ὡς ἀνωτέρω.

φωναξε : « ᾄ ! » καὶ χτύπησε τὰ χέρια [τὰ δικά] του.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ναί, τοῦτο πρέπει [πάντοτε] οἱ ποιηταὶ ν' ἀκολουθοῦν,
κι' ἀπ' τὴν ἀρχὴν νὰ τὸ σκεφθοῦν,

πῶς οἱ γενναῖοι ὠφελοῦν τὸν κάθε ποιητή.

Μὰ κι' ὁ Ὀρφεὺς μᾶς δίδαξε τὴν ἱερὰ τὴν τελετὴ
κι' ἀπὸ τοὺς φόνους ἀποχή.

Μὰ κι' ὁ Μουσαῖος ¹ τῶν χρησμῶν [μᾶς ἔκαμε τὴ διδαχὴ]
καὶ κάθε ἀρρώστειας γιαντρειά· τὸ ἔδαφος τὸ καρπερὸ
μᾶς ἔμαθ' ὁ Ἡσίοδος, καὶ τῶν καρπῶν κάθε καιρό,
καὶ τῶργωμα· κι' ὁ Ὅμηρος ὁ θεῖος, ποῦθε πάλι
τὴ δόξα [τὴ μεγάλη]

καὶ τῆς τιμῆς του ἔλαβε, παρ' ἀπὸ τῆς περιγραφῆς
ὀπλων, τῆς ἀρετῆς ἀνδρῶν, τῆς παρατάξεως καὶ στροφῆς
πολέμου;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ ὅμως μάθημα δὲν ἔδωκε πολὺ καλὸ
στὸν Παντακλέα ² τὸν δειλό,
[αὐτὸν] ποῦ βγῆκε μιὰ φορὰ
εἰς τὴν πομπὴ τὴν ἱερὰ,
καὶ ἔβαλε προτήτερα τὸ κράνος στὸ κεφάλι,
χωρὶς καὶ τὸ λοφίον του νὰ θυμηθῇ νὰ βάλῃ.

1) Ὁ Μουσαῖος ἀναφέρεται ὡς ποιητὴς τῶν μυθικῶν χρόνων, υἱὸς τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Εὐμόλπου, κατ' ἄλλους δὲ Θρᾷξ καὶ μαθητὴς τοῦ Ὀρφέως, πρῶτος εἰσαγαγὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν τελετὴν τῶν Ἐλευσινίων, καὶ γράψας ὕμνους θρησκευτικούς. Ὁ δὲ ὁμώνυμος ποιητὴς τοῦ εἰδυλλίου « Ἡρὼ καὶ Λέανδρος » φέρεται νεώτερος.

2) Ἀθηναῖος ἀμαθὴς εἰς τὸν ὅπλισμόν.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μὰ δίδαξε τὸ Λάμαχο ¹ τὸν ἥρωα, κι' ἄλλους πολλοὺς
μεγάλους καὶ καλοὺς.

Σὰν τὸ σφουγγάρι ἐρρούφηξε τὸ πνεῦμά μου τῆς ἀρετῆς
κ' ἔφτιασε κι' ἄλλες σὰν αὐτές,

Πατρόκλους λεοντόκαρδους καὶ Τεύκρους, ² γιὰ νὰ δώσω
στὸν κάθε ἄνδρα τόσο

φρόνημα, ποῦ ἴσα μ' αὐτοὺς νὰ τὴν τεντώνῃ τὴν ψυχὴ,
ὅταν ἀκούῃ σάλπιγμα πολέμου ν' ἀντηχῇ.

Καὶ πόρνες καὶ Σθενέβοιες καὶ Φαῖδρες ³ — [τέτοια πράματα]
δὲν ἔφτιασα σὲ δράματα,
οὔτε γυναῖκα εἶδε κανεὶς ἐρωτευμένη μιά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἡ Ἀφροδίτῃ χάρι τῆς δὲν σοῦ ἔδωκε καμμιὰ.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τί λές! δὲν μοῦ χειάστηκε!

Στὸ σβέρκο σου θρονιάστηκε

μονάχα ἡ Ἀφροδίτῃ,

κ' ἐχτύπησε καὶ σένανε, καὶ ὅλο σου τὸ σπίτι! ⁴

1) Γενναῖος στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ἀκμάσας εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους.

2) Ἐννοεῖ τοὺς γνωστοὺς ὁμηρικοὺς ἥρωας.

3) Σθενέβοια, σύζυγος τοῦ Προίτου, ἡ παρ' Ὀμήρῳ Ἄντεια, ἐρασθεῖσα τοῦ προγονοῦ αὐτῆς Βελλεροφόντου, ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ καταστῇ ἐρωμένη του· ἐν ἀρνήσει δὲ τοῦ Βελλερ. τὸν κατήγγειλεν αὐτὸν ψευδῶς εἰς τὸν Προίτον, ὅτι ἠθέλησε νὰ τὴν βιάσῃ καὶ ἀποκαλυφθείσης τῆς συκοφαντίας, ἐδηλητηριάσθη, λαβοῦσα κώνειον.

4) Κατηγορεῖ τὸν Εὐριπίδην ὡς φιλήδονον, ὑπαινίσσεται δὲ ταυτοχρόνως καὶ τοὺς ἐρωτας τῆς συζύγου του μὲ τὸν δοῦλόν της, ὡς ἐσημείωσα κατ' ἐν σελ. 93.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸ θεό, πολὺ σωστά· ὅ,τι μὲ κάθε ἄλλη
ἔφτιασες σὺ προτῆτερα, σὲ βρῆκε στὸ κεφάλι!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον)

Δυστυχισμένε ἄνθρωπε! τί; ἔχεις καταλάβῃ
πῶς ἔφερε ἡ Σθενέβοια στὴν πόλι καμμιά βλάβῃ;

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Γυναῖκες τίμιων ἀνδρῶν, ὅπου κι' αὐτὲς εἶχαν τιμὴ,
μὲ τοὺς Βελλεροφόντες σου, κώνειο πῆραν [στὴ στιγμὴ]
ἀπ' τῇ ντροπῇ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ ποῖος θὰ 'πῇ

πῶς σύμφωνα δὲν ἔγραψα καὶ μὲ τὴν ἱστορία
τῆς Φαίδρας;

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Μὰ τὸν Δία

ὑπάρχει τὸ ἱστορικό,

μὰ πρέπει πάντα ὁ ποιητὴς νὰ κρύβῃ τὸ κακό,
καὶ ὅχι, δείχνοντας αὐτὸ [στοὺς θεατὰς κάθε φορὰ],
νὰ τὸ διδάσκῃ [φανερὰ].

γιατ' οἱ δασκάλοι δίνουνε εἰς τὰ παιδιὰ μαθήματα,
κ' οἱ ποιηταὶ διδάσκουνε τοὺς νέους μὲ ποιήματα,
καὶ πρέπει πράματα καλὰ νὰ λέμε πάντοτε 'ς αὐτοὺς.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὲ τὸ νὰ ψάλλῃς Παρνασσοὺς μεγάλους καὶ Λυκαβηττοὺς
αὐτὰ εἶνε τάχα τὰ καλὰ, ποῦ πρέπει νὰ τοὺς λένε
οἱ ποιηταί, κι' ἀνθρωπινά;

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Μά, βρὲ δυστυχισμένε,

[ὄν ἐνοιωτες ἀκόμῃ]

πῶς εἶν' ἀνάγκη πάντοτε ἀπὸ μεγάλης γνώμῃ
καὶ ἀπὸ σκέψιν ὑψηλῇ,
ποῦ ἀπ' αὐτὲς νὰ γεννηθοῦν λόγοι μεγάλοι καὶ καλοί;
μὰ πρέπει κ' οἱ ἡμίθεοι λόγια νὰ λέν τρανότερα,
ὅπως φοροῦνε κι' ἀπὸ μᾶς τὰ ροῦχα πειρὸ σεμνότερα.

Γιὰ τοῦτο λοιπόν, ὅσα
εἶπα σεμνά, τὰ λέρωτες [μὲ τῇ δικῇ σου γλῶττα]!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί ἔκαμα;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἔβγαλες ντυμένους
κουρέλια, ποῦ ἐλεεινοὺς καὶ κακομοιριασμένους
τοὺς εἶδανε οἱ ἄνθρωποι. ¹

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί ἔβλαψα μὲ τοῦτο;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Γιατί, ὅς' εἶχαν πλοῦτο
καὶ ἦσαν ἄξιοι τὴν ἀρχὴ νὰ πάρουνε στὴν πόλι,
ἐκλαίγανε τὴν φτώχεια τους, καὶ ὅξω βγαῖναν ὅλοι
κουρελοφορεμένοι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀλήθεια, μὰ τὴν Δήμητρα· μὰ ἦσαν ντυμένοι
[καὶ ἀπ' αὐτοὺς πολλοί]
μ' ἓνα χιτῶνα κάτῳθε μὲ κατσαρὸ μαλλί·
κ' ἐνῶ τὸν κόσμον μ' ὅλ' αὐτὰ ἐκοροῦδεῦαν ἄδικα,

1) Ἐννοεῖ τὸν Τήλεφον κλπ., ὡς ἐν σελ. 84

[ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴ μεριά] τραβοῦσαν στὰ ψαράδικα ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἐπειτα τοὺς ἐδίδάξεις λόγια πονηρεμένα
καὶ ἐπιτηδευμένα,

τοὺς τόπους τῆς γυμναστικῆς ἄφησες ὅλους ἀδειανούς,
κι' ὅπου γλωσσούδικα παιδιὰ, τοὺς χάλασες τοὺς πισινούς,
καὶ ἔκαμες τοὺς ἄτιμους νὰ βγαίνουνε στὴ χώρα
καὶ φανερά στοὺς ἄρχοντες ν' ἀντιλογοῦνε τώρα.

Στὴν ἐποχὴ ποῦ ζοῦτα ἐγώ, ἄλλο δὲν ἤξευρε νὰ εἰπῇ
κανεῖς, παρὰ «ξερὸ ψωμί» ² καὶ νὰ φωνάζῃ «στὸ κουπί». ³

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

ὦ ναί, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα· καὶ κλάνανε ἀκόμα
οἱ κωπηλάται, ποῦ ἔστεκαν ψηλότερα, στὸ στόμα
τῶν ἄλλων, ποῦ ἦσαν χαμηλά, ⁴ καὶ τοὺς μοσχομυρίζανε,
καὶ βγαίνοντας, μὲ τὴ κλεψιά κάποιον θὰ συγυρίζανε.
Μὰ ὁ κωπηλάτης σήμερα σοῦ κάνει ἀντιλογία,
καὶ πάει τὸ πλοῖο ὅω κ' ἐκεῖ.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Καὶ ποιῶν κακῶν αἰτία
δὲν εἶν' αὐτός; δὲν ἔφτιασε προαγωγούς [ἓνα σωρό];

1) Ἡ χρῆσις τῶν ἰχθύων ἐθεωρεῖτο μᾶλλον ὡς πολυτέλεια.

2) Μ ᾱ ζ α ν : εἶδος στρατιωτικοῦ ἄρτου, κατεσκευασμένου ἐξ ἀλεύρου, ἐλαίου καὶ οἴνου (ἴδε καὶ Θουκυδίδην III. 49 καὶ Ἡσύχιον ἐν λ.).

3) Ῥ υ π π α πα ῖ : παράγγελμα ναυτικὸν διὰ τὴν παρασκευὴν πρὸς κωπηλασίαν.

4) Οἱ κωπηλάται εἰς τὰς τριήρεις ἐκάθηντο εἰς τρεῖς σειράς καθ' ὕψος: οἱ κατωτέρω ἐλέγοντο θ α λ ᾱ μ α κ ε ς ἢ θ α λ α μ ῖ τ α ι, οἱ μέσοι ἐλέγοντο ζ υ γ ῖ τ α ι καὶ οἱ ἀνωτέρω θ ρ α ν ῖ τ α ι.

γυναῖκες ποῦ κατάφυγαν καὶ γέννησαν στὸ ἱερό ; ¹
 κι' ἄλλες, ποῦ τῆς πλακώνανε [κρυφά] οἱ ἀδελφοί τους, ²
 κι' ἄλλες ποῦ λέγαν τῇ ζωῇ πῶς δὲν εἶνε ζωή [τους] ; ³

Ἄπ' ὅλ' αὐτὰ στὴν πόλι
 γραφειάδες βγῆκαν ὅλοι,
 στὰ λόγια τους ἀνήθικοι
 κι' ὡς εἶδος δημοπίθηκοι,
 καὶ ἀπατοῦν τὴ χώρα.
 Ἀγύμναστ' εἶνε τώρα,
 κι' οὔτε μπορεῖ νὰ φέρῃ
 κανέννας τὴ λαμπάδα [τοῦ παλαιστοῦ στὸ χέρι]. ⁴

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸ θεό, κανέννας δὲν εἶνε [στὴν ἐντέλεια].
 ξεράθηκα στὰ γέλια,
 ὅταν στὰ Παναθήναια ἐγώ
 ἔτυχε νὰ παρατηρήσω
 ἄνθρωπον ἄσπρο, παχουλὸ κι' ἀργό,
 μένοντας ὅλο πίσω-πίσω,
 νὰ φτιάγῃ τουρλωμένος πολὺ κακὴ δουλειά.

1) Ἐννοεῖ τὸ δράμα τοῦ Εὐριπίδου «Αὐγή», τοῦ ὁποῖου ἡ ἡρώϊς γεννᾷ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ.

2) Εἰς τὸ δράμα «Αἴολος» φέρει τὰς θυγατέρας τοῦ Αἰόλου εἰς ἐρωτικὰς σχέσεις μὲ τοὺς ἀδελφούς των.

3) Σατυρίζει στίχους ἐκ τοῦ «Φρίξου» τοῦ Εὐρ. ἔχοντας οὕτω :

τίς δ' οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν
 τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν ;

4) Κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Προμηθείων, τῶν Ἡφαιστείων καὶ τῶν Παναθηναίων ἐτελοῦντο ἀγῶνες, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ γυμναζόμενοι ἐλαμπαδηφόρου. (Ἴδε καὶ σημ. σελίδος 19).

Κι' ὅσ' ἦσαν στοῦ Κεραμεικοῦ τῆς πύλες [στοὺς ἀγῶνες]
 τὸν ἐχτυποῦσαν ¹ στῆς πλευρὲς καὶ στὴν κοιλιά,
 στὸν κῶλο, στοὺς λαγόνες,
 κ' ἐκεῖνος, τρώγοντας πλατεῖες ξυλιές, ἐπῆρε πόδι
 σβύνοντας τὴ λαμπάδα του μὲ μιὰ πορδὴ [εὐώδη]!

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Πρᾶμ' ἀρχίζει σοβαρό·
 θάχουμε τρανὸ καυγᾶ,
 καὶ θὰ ἰδοῦμε φοβερὸ
 πόλεμο [σιγὰ-σιγὰ].
 Εἶνε δύσκολο κανέννας
 ἔννοια σωστὴ νὰ παίρνη,
 σὰν μὲ βιά χτυπάη ὁ ἕνας
 καὶ ὁ ἄλλος γύρω φέρνη,
 κ' εἶνε ἄξιος [ταχτικά]
 ν' ἀπαντάη παστρικά.

(πρὸς τοὺς Εὐριπίδην καὶ Αἰσχύλον)

— Μὰ μὴν κάθεσθε στὰ ἴδια, [ξεκολλήστε καὶ μιὰ στάλα]·
 ἔχετε πολλὰ νὰ εἰπῆτε καὶ σοφίσματα μεγάλα.

Ἐμπρὸς λοιπὸν κ' οἱ δυὸ ριχθῆτε
 καὶ πιάστε στὸν καυγᾶ [δουλειά],
 νὰ εἰπῆτε καὶ νὰ ξαναεἰπῆτε
 τὰ νέα [σας] καὶ τὰ παληά,
 καὶ κάποιον πρᾶμα μὲ γενναιότητα

1) Κατὰ τὸν Εὐφρόνιον οἱ ὑστεροῦντες εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Κεραμεικοῦ, ἐδέροντο εἰς τὰ νῶτα ἀπὸ τοὺς νέους, ἐλέγοντο δὲ οἱ δαρμοὶ οὗτοι «κεραμει-
 καὶ πληγαί».

καὶ μὲ σοφία καὶ μὲ λεπτότητα.
καὶ ἂν φοβῆσθε μήπως ποτὲ
δὲν καταλάβουν οἱ θεαταὶ
ὅποιο θὰ πῆτε πρᾶμα λεπτό,
νὰ μὴ σᾶς μέλῃ ὅσο γι' αὐτό.
Δὲν εἶνε πειὰ τὸ ἴδιο σὰν καὶ τότε
[ὅλ' οἱ ἱκανοὶ στήν τέχνη τοῦ κριτῆ].
ἔγιναν ὅλοι τῶρα στρατιῶται·
ἀλλὰ μπορεῖ στὸ χέρι νὰ κρατῇ
καθένας τὸ βιβλίο γιὰ νὰ βλέπη,
καὶ νὰ καταλαβαίνει ὅ,τι πρέπει.
Πάντοτε εἶχανε πολὺ καλὴ τὴ φύσι,
κ' ἔχουνε τῶρα καὶ τὸ νοῦ τους ἀκονίσῃ.
Εἶν' οἱ θεαταὶ σοφοί· τίποτε μὴ φοβηθῆτε,
καὶ νὰ εἰπῆτε [καθαρά] ὅ,τι ἔχετε νὰ εἰπῆτε
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον)
Καὶ λοιπὸν [θὰ προχωρήσω
κι'] ἀπ' τοὺς ἰδίους σου προλόγους τὴν ἐξέτασι θ' ἀρχίσω,
— πρῶτο μέρος ἀπ' τὸ δράμα,
ποῦνε μπερδεμένο πρᾶμα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, καὶ ποιὸν θὰ ἐξετάσῃς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ποιὸν νὰ πάρω, ποιὸν ν' ἀφήσω!

Ἄς εἰπῇ τῆς «Ὀρεστείας» ¹ [λίγον] πρόλογο—[ν' ἀρχίσω].

1) Κατ' ἄλλους τετραλογία ἦτο ἡ Ὀρέστεια : Ἀγαμέμνων, Χοηφόροι, Εὐμενίδες, Πρωτεύς (σατυρικόν)· ὁ Ἀρίσταρχος ὁμοῦς καὶ ὁ Ἀπολλώνιος ἀφαιροῦσι τὸν Πρωτέα καὶ ἀφίνουν τὴν Ὀρέστειαν τριλογίαν, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐδέχθημεν αὐτήν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν χορόν)

"Ελα ! ὅλοι ! σιωπή !

— ὁ Αἰσχύλος ἄς εἰπῇ !

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (ἀπαγγέλλων)

« Ἑρμῇ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κρότη,
 » σωτὴρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτουμένω,
 » ἦκω γὰρ ἐς γῆν· τήνδε καὶ κατέρχομαι ». ¹

(πρὸς τὸν Εὐριπίδην)

Βρίσκεις λάθη 'ς ὅλα τοῦτα γιὰ νὰ τὰ χτυπήσης; [χτύπα] !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ περσσότερ' ἀπὸ δέκα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μὰ ἐγὼ τρεῖς στίχους εἶπα !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Ε καλὰ· μὰ βρίσκω λάθη δυὸ δεκάδες στὸν καθένα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τί μᾶς λές; καταλαβαίνεις; Ἄλλὰ τί μὲ νοιάζει ἐμένα !

[ὅ,τι θέλει ἄς εἰπῇ].

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Συμβουλεύω σιωπὴν

στὸν Αἰσχύλο· γιὰτ' οἱ στίχοι θὰ γινοῦν, οἱ τρεῖς, αἰτία
 ποῦ νὰ τοῦ χρωστᾶς στὸ τέλος κι' ἄλλη μιὰ κατηγορία.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μὰ ἐγὼ νὰ σιωπήσω μπρὸς 'ς αὐτόν;

2) Οἱ τρεῖς πρῶτοι στίχοι τῶν «Χοηφόρων»: «Ὑποχθόνιε Ἑρμῇ ! ὁ
 » ὁποῖος ἐποπτεύεις τὸ μέρος ὅπου εὐρίσκεται· τώρα ὁ πατήρ μου, σὲ ἰκε-
 τεύω νὰ γίνῃς σωτὴρ καὶ σύμμαχός μου. "Ερχομαι καὶ καταφεύγω εἰς αὐ-
 τὸν τὸν τόπον...» Ἐπρωτίμησα ν' ἀφήσω αὐτούσια τὰ ἀρχαῖα κείμενα ἐγτὸς
 τῆς μεταφράσεως, διὰ νὰ ἐννοηθῇ ὁ ἐλεγχος καὶ ἡ ὑπόδειξις τῶν κατ' Εὐρι-
 πίδην σφαλμάτων.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

"Ακουσ' ἐμένα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νά, ἀμέσως ἔκαν' ἓνα
μέγα λάθος, ὅπου φθάνει

ὥς τὸν οὐρανό !

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἀλήθεια ; σὰν τί λάθος νάχω κἀνή ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

[Στάσου καὶ θὰ τὸ πιτύχω].
πὲς ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὸ στίχο.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (ἀπαγγέλλων)

« Ἑρμῇ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπιεύων κροαίη ».

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δὲν μοῦ λές ; αὐτὰ τὰ λέει
ὁ Ὀρέστης εἰς τὸν τάφο τοῦ πατέρα του [ποῦ κλαίει] ;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Βέβαια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ τί μᾶς εἶπε ; ὅτι ὁ Ἑρμῆς στεκόταν
ἀπὸ πάνω [ἀπ' τὸ κρεβάτι] κ' ἐπιθεωροῦσεν, ὅταν
ὁ πατέρας του, μὲ δόλιο καὶ μὲ φονικὸ [μαχαῖρι],
σκοτωνόταν ἀπ' τῆς ἴδιας τῆς γυναίκας του τὸ χέρι ; ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Γιὰ τὸν [δόλιον] δὲν λέει τὸν Ἑρμῆ, μὰ γιὰ τὸν ἄλλο,
(ποῦ γιὰ) βοηθὸ μεγάλο ¹

1) Ἐννοεῖ τὴν Κλυταίμνηστραν δολοφονοῦσαν ἐν τῇ κλίνῃ τὸν Ἀγαμέμνονα χάριν τοῦ ἐραστοῦ τῆς Αἰγίσθου.

1 Μία ἐκ τῶν πολλῶν ιδιοτήτων τοῦ Ἑρμοῦ, ὅφ' ὅς ἐλατρεῖτο ἦτο καὶ ἡ τοῦ Ἑριουνοῖου (ἀγαθοῦ, χρησίμου).

[τὸν λατρεύουν] καὶ γιὰ τοῦτο χθόνιον τὸν ἐκαλοῦσε·
 μ' ἄλλους λόγους ἐννοοῦσε
 πῶς, μαζὶ μὲ τὸν πατέρα,
 ἦταν κι' ὁ Ἑρμῆς κεῖ πέρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὰ μπερδεψες περσσότερο, [στοὺς στίχους καὶ στὰ κείμενα]
 παρ' ὅ,τι ἐγὼ περίμενα:

νὰ λέη τὸν πατέρα του, ποῦ ἦταν πεθαμένος,
 καὶ χθόνιον, σὰν τὸν Ἑρμῆ!..

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θὰ ἦταν ἐπομένως
 καὶ τυμβωρύχος! ὁ Ἑρμῆς δὲν κάθετ' ὅλο κάτω ¹...

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Διόνυσε! πίνεις κρασί ποῦ δὲν εἶνε μοςχᾶτο! ²

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον)

Πες κι' ἄλλο στίχο ἀπ' τοὺς δικούς σου.

(Πρὸς τὸν Εὐριπίδην)

Κ' ἔχε στὰ λάθη ἐσὺ τὸ νοῦ σου.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (ἀπαγγέλλων)

«Σωτήρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτουμένω·

1) Τὸ κείμενον ἔχει: «ΕΥΡ. Εἰ γὰρ πατρῶον τὸ χθόνιον ἔχει γέρας,
 » ΔΙΟΝ. οὕτως ἂν εἴη πρὸς πατρός τυμβωρύχος». Τὸ χωρίον εἶνε πολὺ ἀσα-
 φές· ὁ Σχολιαστής τὸ ἀποδίδει εἰς τοὺς λωποδυτοῦντας τὰ ὑπὸ τὴν γῆν,
 (ἦτοι τοὺς τάφους) ὁ δὲ Νεοφ. Δούκας παραιτεῖται πάσης ἐρμηνείας διὰ τὴν
 ἀσάφειαν. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐπροτίμησα τὴν ἀνωτέρω ἀπόδοσιν ὡς σατυρικωτέραν,
 ἦτοι: ἀφοῦ ὁ Ἑρμῆς δὲν εἶνε μόνον χθόνιος, ἀλλὰ καὶ ἐξέρχεται, τοῦτο θὰ
 πράξη καὶ ὁ πατήρ του, ἐπομένως ὁ υἱός, ὁ τοποθετῶν αὐτὸν μετὰ τοῦ
 Ἑρμοῦ, καθίσταται τυμβωρύχος (εἰ γὰρ ἔχει πατρῶον τὸ χθόνιον γέρας).

2) Ἄνθος μίαν: ὁ οἶνος οὗτος ἐθεωρεῖτο ἐλαφρότερος καὶ λεπτότε-
 ρος τῶν ἄλλων.

«ἤκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι».

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εἶπ' ὁ Αἰσχύλος ὁ σοφὸς τὰ ἴδια γιὰ διπλῇ φορά.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Διπλῇ φορά ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ναί· πρόσεξε καὶ θὰ στὸ δείξω [καθαρά] :

«Ἦκω εἰς γῆν—κατέρχομαι» λές καὶ τὰ δυὸ συνάμα.

Τὸ ἤκω καὶ κατέρχομαι» εἶνε τὸ ἴδιο πρᾶμα·

εἶνε [ἀπάνου-κάτου]

τὸ ἴδιο πρᾶμα, σὰν νὰ εἰπῇ κανεὶς στὸ γείτονά του :

«τῇ σκάφῃ τοῦ ζυμώματος ἔστειλα καὶ σοῦ πῆρα, ⁴

»κι' ἂν δὲν σ' ἀρέσῃ πάλι αὐτό, παίρνω τῇ ζυμωτήρᾳ» !

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Δὲν εἶν' τὰ ἴδια ὅλ' αὐτά,

μὰ εἶν' οἱ στίχοι ἄριστοι, ἄνθρωπε φαφλατᾶ !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πῶς ; ἀπόδειξε 'ς ἐμένα

ὅσα εἶπες ἓνα-ἓνκ.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἐλθεῖν εἰς γῆν, πάει νὰ 'πῇ πῶς νόμιμα καὶ ταχτικά

ἐπῆγε στὴν πατρίδα του, χωρὶς νὰ πάθῃ καὶ κακά·

Τὸ ἤκει καὶ κατέρχεται,

ὥς ἔννοια, περσσότερο γιὰ τοὺς φυγάδες ἔρχεται.

4) «Χρῆσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει κάρδοπον : κάρδοπον καὶ μάκτρα λέξεις ταυτόσημοι : ἡ σκάφη τοῦ ζυμώματος. Ἡ ἔκφρασις ἔρχεται ὡς παροιμία, τὴν ὁποῖαν ἠναγκάσθην ν' ἀποδώσω δι' αὐτοτελοῦς διστίχου, προσομοιάζοντος πρὸς παροιμίαν, θυσιάσας τὴν κατὰ λέξιν ἀπόδοσιν τοῦ κειμένου, ἀδύνατον οὖσαν νὰ περιληφθῇ, ὑπ' ἐμοῦ τοῦλάχιστον, εἰς δίστιχον.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, καλὲς
τῆς ἐξηγήσεις ἔδωκε.—Σύ, Εὐριπίδη, σὰν τί λές;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐγὼ δὲν παραδέχομαι πῶς ὁ Ὅρεστής [πάλι]
κατηλθε στὴν πατρίδα του, ἀλλὰ [μὲ βιά μεγάλη
καὶ] μυστικά ἔφθασ' ἐκεῖ,
χωρὶς νὰ πάρῃ κι' ἄδειαν ἀπ' τὴν ἀρχὴ τὴν τοπικὴ!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην:)

Μὰ τὸν Ἑρμῆ, εἶνε κι' αὐτὸ πολὺ καλὰ εἰπωμένο,
καὶ μοναχὰ ποῦ ὅ,τι λές δὲν τὸ καταλαβαίνω!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον:)

Ἔλα τώρα, πέες μας πάλι κι' ἄλλο στίχο ἀπ' τοὺς δικούς
[σου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔμβα γρήγορα, Αἰσχύλε.

(πρὸς τὸν Εὐριπίδην:)

Καὶ στὰ λάθῃ σὺ τὸ νοῦ σου.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (ἀπαγγέλλων:)

«Τύμβου δ' ἐπ' ὅχθῳ τῷδε κηρύσσω πατρὶ
κλύειν, ἀκοῦσαι.....». ¹

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κλύειν κι' ἀκοῦσαι [δηλαδὴ] τὸ ἴδιον δὲν σημαίνει;
Νὰ κι' ἄλλο λάθος!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μοχθηρέ, αὐτ' εἶνε πεθαμένοι.

1) Συνέχεια τῆς προηγουμένης περικοπῆς: «Καὶ ἀπὸ τὴν ἄκρῃ τοῦ τά-
φου αὐτοῦ φωνάζω τὸν πατέρα μου ν' ἀκροασθῇ καὶ ν' ἀκούσῃ...»

καὶ τρεῖς φορές [τὸ ῥῆμα]
 νὰ τοὺς τὸ εἰπῇς, δὲν θ' ἀκουσθῇ ποτὲ μέσα στὸ μνημα.
 Μὰ πές μας καὶ τοῦ λόγου σου
 πῶς εἶχες τοὺς προλόγους σου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ, κι' ἂν δυὸ φορές τὰ ἴδια θ' ἀπαντήσης,
 ἢ δόχως νόημα σωρὸ κουδέντες, — νὰ μὲ φτύσης!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔλα καὶ λέγε μας λοιπόν· ἄλλη δουλειὰ δὲν ἔχω,
 στοὺς στίχους τῶν προλόγων σου μονάχα νὰ προσέχω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων·)

«*Ἦν Οἰδίπους τὸ πρῶτον εὐδαίμων ἀνὴρ...*».¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (ὁρμητικῶς διακόπτων·)

ὦ, μὰ τὸν Δία, τίποτε! Αὐτὸς τὴν δυστυχία
 τὴν εἶχε μέσ' στὴ φύσι του· καὶ πρῶτο, προφητεία
 ὑπῆρχε τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅτι αὐτὸς μιὰ μέρα
 τὸν ἴδιο του πατέρα
 θὰ σκότωνε, κ' εἰπώθη αὐτὸ πρὶν νᾶνε γεννημένος·²
 πῶς ἦτάν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ λοιπὸν εὐτυχισμένος;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων·)

«*Εἴτ' ἐγένετ' αὐθις ἀθλιώτατος βροτιῶν*».

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

ὦ, μὰ τὸν Δία, τίποτε! ποτὲ δὲν ἤλθεν ἐποχὴ

1) Ἡ ἀρχὴ τῆς «Ἀντιγόνης» τοῦ Εὐριπίδου: «Ἦτο εὐτυχὴς ἀνὴρ κατ' ἀρχὰς ὁ Οἰδίπους..».

2) Ἐννοεῖ τὴν γνωστὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰδίποδος, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε πρόρρησις ὅτι θὰ ἐφόνευε τὸν πατέρα του Λαῖον κλπ.

νά μὴ τὸν ποῦνε δυστυχῇ.

Καὶ πῶς ; μόλις γεννήθηκε ἀμέσως τὸν ἀρπάξανε,
καὶ μέσα ᾿ς ἓνα ὄστρακο, χειμῶνα, τὸν πετάξανε,
μὴν τύχη, μεγαλώνοντας, σκοτώσῃ τὸν πατέρα.
Κατόπιν γιὰ τὸν Πόλυβο ἐσύρθηκε μιὰ μέρα
μὲ τὰ πρησμένα πόδια του· τραβῶντας παρὰ πέρα
πῆρε γυναῖκα μιὰ γρηά, τὴν ἴδια του μητέρα,
καὶ τέλος ἐκατάντησε τὰ μάτια του νὰ βγάλῃ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κι' ὅμως ἡ εὐτυχία του θὰ ἦτανε μεγάλη,
[καῦμένε Εὐριπίδη],
ἂν εἶχε κάνῃ στρατηγὸς μὲ τὸν Ἑρασινίδῃ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (πρὸς τὸν Διόνυσον:)

Ἄνόητα μᾶς λές πολλὰ·
μὰ τοὺς προλόγους μου ἐγὼ τοὺς ἔφτιανα πολὺ καλὰ.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μὰ τὸν Δία, δὲν θ' ἀρχίσω
ὅσα λόγια θὰ μοῦ ψάλλῃς στίχο-στίχο νὰ σοῦ ξύσω,
μὰ μὲ τῶν θεῶν τὴν χάρι
τοὺς προλόγους σου θὰ κάψω μὲ τὸ ἴδιό σου λυχνάρι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τοὺς προλόγους τοὺς δικούς μου εἶπες στάχτη πῶς θὰ κάνῃς
μὲ λυχνάρι ;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Μ' ἓνα μόνο· γιατί ἔτσι ποῦ τοὺς φτιάνεις
ἤμπορεῖ κάνεις, ἂν θέλῃ, μέσ' στοὺς στίχους σου νὰ χώσῃ
καὶ σακκοῦλι καὶ λυχνάρι καὶ προβιά ποῦ νᾶνε τόση !
Τώρα θὰ σοῦ τἀποδείξω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νά τος! σὺ θ' τὰποδείξεις;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἔτσι λέω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην:)

Μίλει τώρα [τοὺς προλόγους σου νὰ δείξης].

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων:)

«*Αἴγυπτος, ὡς ὁ πλεῖστος ἔσπαρται λόγος,
 ξὺν παισὶ πεντήκοντα ναυτίλῳ πλάτῃ
 Ἄργος κατασχών*». ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι! ²

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὸ λυχνάρι τ' εἶνε πάλι;
 Δὲν θὰ βγῇ, μωρέ, κἀνένας νὰ τοῦ σπάσῃ τὸ κεφάλι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην:)

Ἔ, γιὰ νὰ ξαναμπορέσῃ
 νὰ σὲ κρίνῃ, βγάλε πάλι ἄλλο πρόλογο στὴ μέση.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων:)

«*Διόνυσος ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς*

1) Στίχοι ἐκ τοῦ δράματος «Ἀρχέλαος» τοῦ Εὐριπίδου, ἀμφισβητούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀριστάρχου.

2) «Ληκύθιον ἀπώλεσεν»: Ἡ φράσις αὕτη εἶνε ἐντελῶς σκοτεινὴ, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ σχολιαστὴς τὴν παρατρέχει. Ἀ λ η κ ὕ θ ι ο ν ἐσήμαινε μικρὸν δοχεῖον ἰδίως ἐλαίου, συνεκδοχικῶς δὲ καὶ τὸν λύχνον. Φαίνεται, ὅπως εἰκάζει καὶ ὁ Blondel (Γάλλος κριτικὸς καὶ ποιητὴς τοῦ 12ου αἰῶνος) ὅτι ἡ φράσις αὕτη θὰ ἦτο ἐπὶ τὸν ἀρχαίου τινὸς ἔσματος μὲ συμβολικὴν σημασίαν ἀπορρεῦσχαν τίς οἶδεν ἐκ τίνος γεγονότος. Ἡ πιθανωτέρα ἀντιστοιχία τῆς εἶνε: «ἔχασε τὸν κόπον του».

καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασὸν κάτα
πηδᾶ χορεύων». ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὦχ! τί συφορά μεγάλη!

Ξαναπῆρε τὸ λυχνάρι νὰ μᾶς κοπανίση πάλι!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὰ δὲν θὰ σοῦ γίνη ἡ χάρι,
καὶ στὸν πρόλογό μου τοῦτον δὲν κολλάει τὸ λυχνάρι.

(ἀπαγγέλλει :)

«Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ·
ἢ γὰρ πεφυκὼς ἐσθλὸς οὐκ ἔχει βίον,
ἢ δυσγενὴς ὢν». ²

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εὐριπίδη!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Νὰ πιάσης

τὸ πανὶ νὰ κατεβάσης,
γιατὶ [ἀγέρας ἔχει πάρη]
καὶ φυτάει τὸ λυχνάρι.

1) Ἀρχὴ τοῦ δράματος τοῦ Εὐριπίδου «Υψιπύλη».

2) Ἀρχὴ ἐκ τῆς «Σθενεβοίας» ἢ «Βελλεροφόντου».

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὰ τῇ Δήμητρα, [σοῦ λέω] πῶς καθόλου δὲν μὲ νοιάζει,
καὶ θὰ βαρεθῇ [στὸ τέλος τὰ λυχνάρια] νὰ φωνάζη!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔλα κάνε μου τὴ χάρι
πὲς καὶ ἄλλον πρόλογό σου, — μακριὰ ἀπὸ λυχνάρι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων)

«Σιδώνιον ποί' ἄστν Κάδμος ἐκλιπὼν
'Αγήνορος παῖς». ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι!

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην)

Γιὰ νὰ μὴ μᾶς ἀφανίσῃ
τοὺς πρόλογους μὲ τὸ λύχνο, δὲν τοῦ λὲς νὰ στὸν πουλήσῃ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ πῶς τάχα; θάγοράσω πρᾶμα ὅπου τοῦτος τῶχει;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἀκουσέ με ἐμένα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅχι·

γιατ' οἱ πρόλογοι, ποῦ ἔχω ν' ἀραδιάσω, εἶνε τόσοι,
ποῦ αὐτὸς δὲν θὰ μπορέσῃ τὸ λυχνάρι νὰ ζυγώσῃ.

(ἀπαγγέλλει:)

«Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πῖσαν μολὼν
θροαῖσιν ἵπποις». ²

1) Ἀρχὴ ἀπὸ τὸν «Φρίξον» τοῦ Εὐριπίδου.

2) Ἐκ τῆς «Ἰφιγενείας ἐν Τάυροις» τοῦ Εὐριπίδου: «Πέλοψ υἱὸς τοῦ Ταντάλου, φθάσας εἰς τὴν Πῖσαν μὲ τοὺς ταχεῖς ἵππους του»...

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εἶδες ; πάλι τὸ λυχνάρι
 τοῦ τὸ κόλλησε μὲ τρόπο· δός του, φίλε μου, νὰ πάρη
 μ' ἓναν ὀβολὸ
 ἄλλο πειὸ καλό.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅχι ἀκόμα, μὰ τὸν Δία,
 ἔχω κι' ἄλλην ἐσοδεία.

(ἀπαγγέλλει·)

«Οἶνεὺς ποτ' ἐκ γῆς . . . ». ¹

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὰ δὲν ἄφητες [ὥς τόσο]
 καὶ τὸ στίχο νὰ τελειώσω.

(ἀπαγγέλλει·)

«Οἶνεὺς ποτ' ἐκ γῆς πολύμετρον λαβὼν στάχυν,
 θύων ἀπαρχάς». ²

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Πάει, πάει τὸ λυχνάρι !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Στῇ θυσία τῷχε χάτη ;
 ποιὸς τὸ πῆρε ;

1) Ἐκ τοῦ «Μελεάγρου».

2) «Δρέψας δ' Οἶνεὺς μίαν φορὰν πλουσίαν ἐσοδείαν καὶ προσενεγκὼν τὰς ἀπαρχὰς [εἰς τοὺς θεοὺς]...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Αφησέ τον τοῦτο δὰ νὰ σχολιάσῃ:

(ἀπαγγέλλει:)

«Ζεὺς, ὥς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὑπο . . . »¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην:)

Μὰ θαρρῶ θὰ ξαναχάσῃς, γιατί θὰ σοῦ εἶπῃ καὶ πάλι
ὅτι «πάει τὸ λυχνάρι.»· φαίνεται πῶς ἔχουν βγάλη
τὸ λυχνάρι οἱ πρόλογοί σου, ὅπως βγάζουν κριθαράκι
καὶ τὰ μάτια. Στούς θεούς σου! ἔλα πέρασε [λιγάκι]
στοὺς χορούς.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Θὰ κατορθώσω

κι' ἀπ' τὰ [χορικά] νὰ δώσω

μιὰν ἀπόδειξι καὶ πάλι

ποιητῆς κακὸς πῶς εἶνε κι' ὅλο καὶ τὰ ἴδια ψάλλει.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Τὸ πρᾶμα τοῦτο ποῦ θὰ καταντήσῃ;

εἶμαι περίεργος νὰ ἰδῶ

τί κατηγορία θαῦρη νὰ κολλήσῃ

στὸν ἄνδρ' αὐτὸν ἐδῶ,

ποῦ 'φτιασε τὰ περσσότερα

μὰ καὶ τὰ ὠμορφότερα

ποιήματα, ποῦ ἔχουμε σὲ τοῦτον τὸν καιρό·

κι' ἀνησυχῶ γιὰ τοῦτον, κι' ἀπορῶ

πῶς θὰ κατηγορήσῃ αὐτὸν

1) Ἀρχὴ ἐκ τῆς [σοφῆς] «Μελανίππης: «Ὁ Ζεὺς, κατὰ τὰ ἀληθῶς
λεγόμενα...».

τὸν βασιλῆα τῶν τελετῶν !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ποῦ ὥραϊα λυρικά !

θ' ἀκούσης ἀπὸ μένα

πῶς ὅλα τοῦ τὰ χορικά

θὰ τοῦ τὰ κάνω ἓνα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἐμπρὸς κ' ἐγὼ [θὰ πιάσω]

μὲ τὰ χαλίκια τοῦτα δῶ νὰ τοῦ τὰ λογαριάσω.

(Λαμβάνει χάλικας καὶ προσποιεῖται ὅτι μετρεῖ.)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων:)

«Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδάϊκτον ἀκούων·

»ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν ; ¹

(Μετὰ στιγμιαίαν παῦσιν:)

«Ἑρμᾶν μὲν πρόγονον πίομεν γένος οἱ περὶ λίμναν.

»ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν ; » ²

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αἰσχύλε [μὲ τὸν ἴδιον τρόπο]

τὸν εἶπες δυὸ φορές τὸ κόπο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων:)

«Κύδισι' Ἀχαιῶν Ἀτρεῶς πολυκοίρανε, μάνθανέ μου,

ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν ; ³ [παῖ·

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αἰσχύλε, [μὲ τὸν ἴδιον τρόπο]

μᾶς ἔφτιασες καὶ τρίτον κόπο.

1) Ἐκ τῶν «Μυρμιδόνων» τοῦ Αἰσχύλου.

2) Ἐκ τῶν «Ψυχαγωγῶν» τοῦ αὐτοῦ.

3) Ἐκ τοῦ «Τηλέφου» τοῦ αὐτοῦ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων:)

«Εὐφαιμεῖτε· μελισσονόμοι δόμον Ἀρτέμιδος πέλας οἶγειν·

«ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;

«κύριός εἰμι θροεῖν ὄδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν·

«ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;»¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

ὦ Ζεῦ! [μεγάλε] βασιληᾶ! τί κόπους καὶ κακὸ μετρῶ!

θέλω νὰ πάω στὸ λουτρό,

γιατ' ἀπ' τοὺς κόπους τοὺς πολλοὺς [ποῦ ἄκουσαν ταῦτιά μου]

πρησθῆκαν τὰ νεφρά μου!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅχι ἀκόμα, πρὶν ἀκούσῃς κι' ἄλλο στάσιμον² νὰ εἰπῶ
τραγουδιῶν, ποῦνε φτιασμένο στῆς κιθάρας τὸ σκοπό.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γρήγορα νὰ τελειώνης

κι' ἄλλους κόπους μὴ φορτώνης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἀπαγγέλλων:)³

«Τῆς νεαρᾶς Ἑλλάδος, πῶς τῶν Ἀχαιῶν

1) Ἐκ τῶν «Ἱερείων» τοῦ αὐτοῦ.

2) «Στάσιν μελῶν»! ᾄσμα ἐκ τοῦ χοροῦ ψαλλόμενον ὑπὸ τῶν χορευτῶν ἱσταμένων· ἀποκαλεῖται παρὰ τοῖς νεωτέροις στάσιμον μέλος, ἀντιστοιχοῦν περίπου πρὸς τὸ στάσιμον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑκκλησίας.

3) Αἱ περικοπαὶ αὗται ἐκ τῶν δραμάτων τοῦ Αἰσχύλου εἶνε ἀνάμικτοι καὶ συντεθειμένοι κατὰ τρόπον ἀσυνάρτητον καὶ ἀνανταπόδοτον. Οὕτω τὸ ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος, Ἑλλάδος ἦβας (ἔλαθεν ἐκ τοῦ «Ἀγαμέμονος») — «Σφίγγα δὲ δυσαμεριᾶν πρύτανιν κύνα πέμπει» (ἐκ τῆς «Σφιγγός») — «σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι θούριος ὄρνις». «κυρεῖν παρασχών ἱταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις» (ἐξ «Ἀγαμέμονος») — «τὸ συγκλινὲς ἐπ' Αἴαντι» (κατ' Ἀπολλώνιον ἐκ τῶν «Θρησσῶν», ἀλλ' ἀμφισβητεῖται ὑπ' ἄλλων). Τὸ δὲ παρεντιθέμενον μεταξὺ τῶν στίχων «τοφλαττόθρατ» ἀποτελεῖ χλεύην πρὸς τὴν κατὰχρησιν τοῦ Αἰσχύλου εἰς τὴν σύνθεσιν πομπωδῶν καὶ πρηχητικῶν λέ-

»τὸ δίδυρονον τὸ κράτος

»τοφλατιτόθρατ ! τοφλατιτόθρατ !

»σκύλλα φύλακα

»τὴν τρομερὴ τὴ Σφίγγα στέλνει

»τοφλατιτόθρατ ! τοφλατιτόθρατ !

»τὸ πουλί,

»ποῦχει νυχᾶτο χέρι, τὸ πολεμικόν,

»μέ τὸ κοντάρι

»τοφλατιτόθρατ ! τοφλατιτόθρατ !

»τὰ σκυλλιά τὰ τολμηρὰ

»ὅπου πετᾶνε στὸν ἀγέρα ἄφησε

»τοφλατιτόθρατ ! τοφλατιτόθρατ !

»᾽ς ἐκείνους ποῦ πηγαίνουν μὲ τὸν Αἴαντα

»τοφλατιτόθρατ ! τοφλατιτόθρατ !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον:)

Τί «τοφλατιτόθρατ» εἶν' αὐτὸ καὶ ποῦθε τῶχρεις φέρη;

ἀπὸ τοῦ Μαραθῶνα ¹ [τὰ λιβάδια],

ἢ ἀπ' αὐτοὺς ποῦ τραγουδοῦν, καὶ μὲ σχοινὶ στὸ χέρι

τραβᾶνε τὸ νερὸ ἀπ' τὰ πηγάδια; ²

ξεων. Τὴν περικοπὴν ταύτην καὶ τὰς ἐξῆς, ὡς μακροτέρας τῶν προηγουμένων καὶ στηριζομένων ἐπὶ τῆς ἐννοίας, προσεπάθησα ν' ἀποδώσω εἰς στίχους ἐν τῇ ἰδίῳ κειμένῳ, ὅπως ἐννοηθῇ κάλλιον τὸ κωμικὸν τῆς ἀσυναρτησίας κατὰ τὴν ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλίαν τῆς παραφράσεως.

1) Τὸ «ἐκ Μαραθῶνος» προέρχεται ἐκ λογοπαιγνίου, καθόσον εἰς τοὺς λειμῶνας τοῦ Μαραθῶνος ἐφύετο ὁ φλέω (φλόμος), παίζει δὲ οὕτω πρὸς τὴν συλλαβὴν φ λ ᾶ τ τοῦ «τοφλατιτόθρατ».

2) Τὸ ἀνωτέρω δίστιχον εἶνε ἀναγκαστικὴ ἐξήγησις τῆς λέξεως «ἰμο-
νιοστρόφου» (=σχοινοστρόφου, ἱμονιά=τὸ σχοινὶ τοῦ πηγαδιοῦ), καθό-
σον οἱ ἀντλοῦντες ὕδωρ ἀπὸ τὰ φρέατα ἑφαλλον ἄσμα «ἱμαῖον» καλούμενον,

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Στὴν τραγωδία πέρασα τὰ πειρὸ καλὰ τραγούδια,
 νὰ μὴ φανῇ πῶς ἔκοφα τὰ ἴδια τὰ λουλούδια
 μέσα στὸ ἴδιο τῶν Μουσῶν λιβάδι, τὸ ἱερό,
 ποῦ ἔκοβε κι' ὁ Φρύνιχος ¹ [σὲ πειρὸ παληὸν καιρό].

Μ' αὐτὸς τ' ἄχει παρμένα
 ἀπ' ὅλα τὰ πορνίδια κι' ἀπὸ τὰ μεθυσμένα
 τραγούδια τοῦ Μελήτου, ²
 κι' ὅλοι οἱ χοροὶ οἱ δικοί του
 ἀπὸ τραγούδια Καρικὰ
 [καὶ βάρβαρα] καὶ χορικά,
 καὶ θρήνους ἔχουν μαζευθῇ.

Τώρα κι' αὐτὸ θ' ἀποδειχθῇ :

Φέρτε τὴ λύρα· μὰ γιὰ αὐτὰ οὔτε κι' ἡ λύρα πάει·
 φέρτε μου κάλλιο τῶργανο ποῦ μ' ὅστρακα χτυπάει.
 ὦ μοῦσα Εὐριπίδειος ! μόνο μὲ σὲ βοήθεια,
 μπορεῖ νὰ τραγουδῇ κἀνεῖς τέτοια τραγούδια [ἡλίθια] !

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην):

Ἔ, τοῦτ' ἡ Μοῦσα ποῦ θὰ φέρῃ,
 ἀπὸ λεσβιασμὸ ³ δὲν ξέρει ;

ὥς καὶ ὁ Καλλίμαχος ἀναφέρει εἰς τὰ Ἀποσπάσματα τὸν ἀρχαῖον στίχον :

αἰεῖδει καὶ που τις ἀνὴρ ὕδατηγὸς ἱμαῖον.

1) Ὁ Φρύνιχος ἐθεωρεῖτο ὁ ἀρμονικώτερος τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, ὑπῆρξε δὲ προγενέστερος τοῦ Αἰσχύλου, ὥς πολλαχοῦ ἀναφέρεται παρ' Ἀρ. Ἰδὲ καὶ σελ. 7, 70.

2) Μέλητος ἦτο ψυχρὸς τραγικὸς ποιητὴς ἐν Ἀθήναις, εἶπε δὲ αὐτὸς ὁ μετὰ τοῦ Ἀνύτου κατηγορήσας τὸν Σωκράτην.

3) «Λεσβιασμὸς» : παρὰ φύσιν πρόκλησις ἡδονῆς διὰ τῆς γλώσσης ἐν Λέσβῳ μετὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἢ καὶ γυναικῶν μόνον· ὁμοίως καὶ «φοινικισμὸς» ἐλέγετο ἡ πρᾶξις αὕτη, ἐκτελουμένη ὑπὸ πολὺ χειροτέρας συνθήκας

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

(ἀπαγγέλλων μὲ κωμικὴν ἑξαρσιν:) ¹

«³Ω ἀλκύνες, ποῦ μὲ κελαδήματα
 »ἀπάνω στὰ τρεχούμενα κύματα
 »μὲ ὑγρὲς ρανίδες τὰ φτερὰ ποτίζετε
 »κ' ἔτσι τὰ σώματά σας τὰ δροσίζετε...
 »Καὶ σεῖς, σφαλάγγια, στής γωνιὲς [πηγαίνετε]
 »κάτω στής στέγες τῶν σπιτιῶν κ' ὕνυνυφαίνετε ²
 »εἰς τὸν ἀγέρα τεντωμένα ὑφάσματα,
 »ποῦ ἢ σαγίττα τὰ δουλεύει μ' ἄσματα...

ἐν Φοινίκῃ, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Γαληνοῦ: «τῶν αἰσχρορργῶν μᾶλλον βδελυττόμεθα τοὺς φοινικίζοντας τῶν λεσβιαζόντων». Ἐπαναλαμβάνει τὴν λ. ὁ Ἄρ. καὶ εἰς «Σφήκας» (σ. 1346) καὶ εἰς «Ἐκκλησιαζούσας» (στ. 920)· ἴδε παράφρασίν μου ἐκδ. Φέξη, 1910, σελ. 59).

1) Νέον συνονθύλευμα στίχων ἀπὸ διαφόρους τραγωδίας τοῦ Εὐριπίδου μὲ ἐκζητημένην ἀσυναρτησίαν. Τὸ κείμενον ἔχει οὕτως:

Ἄλκυνες, αἱ παρ' ἀενάοις θαλάσσας
 κύμασι στωμύλλετε,
 τέγγουσαι νοτίοις πτερῶν
 ῥανίσι χρóa δροσιζόμεναι... (Ἐκ τῆς «Ἰφιγενείας»)
 αἱ θ' ὑπωρόφιοι κατὰ γωνίας
 εἰειειειειλίσσετε δσκτύλοις φάλαγγες
 ἰστότονα πηνίσματα καὶ
 κερκίδος (ἐκ τοῦ «Μελεάγρου») αἰδοῦ μελέτας, (ἀσυνάρτητα)
 ἴν' ὁ φίλαυλος (ἐκ τῆς «Ἡλέκτρας») ἔπαλλε δελ-
 φὶς πρῶραις κυανεμβόλοις...
 μαντεῖα καὶ σταδίους...
 οἰνάνθας, (ἐκ τῆς «Ὑψιπύλης») γάνος ἀμπέλου,
 βότρουος ἔλικα παυσίπονον... (αὐτόθι)
 περιβαλλ', ὦ τέκνον, ὠλένας... (αὐτόθι).

2) Πρωψοία τῆς μελοποιίας καὶ τῆς ἐκζητημένης παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀρμονίας τῶν στίχων διὰ τῆς ἀπαγγελίας· μέθοδος παρεμφερῆς περίπου πρὸς τὴν ἐν χρήσει σήμερον παρὰ τοῖς ἡθοποιοῖς τῆς Γαλλικῆς Κωμωδίας.

» Τὸ μουσικὸ δελφίνι
 » χτυπήματα ν' ἀφίγη
 » σιῶν καραβιῶν τὴν πρῶρα,
 » ποῦ χώνεται στὴ χώρα
 » τῆς θάλασσας τὴ γαλανή...
 » Ἀγάλματα, χρησμοὶ [τρανοί],
 » ἀμπελανθοί, κρασὶ τοῦ ἀμπελιοῦ,
 » πανσίπονο βλαστήρι σταφυλιοῦ.....
 » ἀγκάλῃσας, παιδί μου,
 » μὲ τοὺς βραχίονές σου τὸ κορμί μου !.. » .

(πρὸς τὸν Διόνυσον·)

Βλέπεις ἐστὺ τὸν πόδ' αὐτό.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (δεικνύων τὸν πόδα τοῦ Αἰσχύλου)

Βλέπω.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Αὐτόν ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Αὐτὸν κυττῶ.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (πρὸς τὸν Εὐριπίδην μὲ ὀργήν·)

Μ' ὅλα λοιπὸν αὐτὰ ποῦ καταφέρνεις,
 τολμᾷς ἐστὺ τὰ μοῦτρά σου νὰ παίρνῃς
 καὶ τὰ δικά μου λυρικά
 κατηγορῶντας [τακτικά]
 νὰ τραγουδᾷς τῆς δώδεκα τῆς στάσεις,¹ ποῦ ἐκείνη
 λαβαίνει στὸ κρεβάτι τῆς ἡ τὸρνη ἡ Κυρήνη ;

1) «Δωδεκαμήχανον Κυρήνης»: ἡ Κυρήνη ἦτο γνωστὴ ἐταίρα, γνωρίζουσα κατὰ δώδεκα τρόπους νὰ περαδίδῃ ἐκυτὴν εἰς ἡδονήν, ἐκ τούτου δὲ καὶ δωδεκαμήχανος ἐκαλεῖτο.

[Νάτα] λοιπὸν τὰ λυρικά σου,
 τέτοια εἶν' ὅλα. Τώρα [στάσου].
 θὰ ἐξετάσω [δίχως κόπο]
 τῶν μονολόγων σου τὸν τρόπο:
 (ἀπαγγέλλει μὲ κωμικὸν στόμφον!) ¹

1) Καὶ ἄλλο τοῦτο συνονθύλευμα στίχων ἀπὸ τραγωδίας τοῦ Εὐριπίδου,
 ἔχον οὕτως ἐν τῷ κειμένῳ :

ὦ Νυκτὸς κελαινοφαῆς
 ὄρφνα, τίνα μοι δύστανον ὄνειρον
 πέμπεις ἐξ ἀφανοῦς, Ἀΐδα πρόπολον,
 ψυχὰν ἄψυχον ἔχοντα, μελαίνας
 Νυκτὸς παῖδα,
 φορικώδη δεινὰν ὄψιν
 μελανονεκνεύμονα,
 φόνια φόνια δερκόμενον,
 μεγάλους ὄνυχας ἔχοντα...
 ἀλλὰ μοι, ἀμφίπολοι, λύχρον ἄνρατε
 κάλπισί τ' ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
 ὥς ἂν θεῖον ὄνειρον ἀποκλύσω.
 ἰὼ πόντιε δαῖμον,
 τοῦτ' ἐκεῖν'. ἰὼ ξύννοικοι,
 τάδε τέρα θεάσαοιθε. τὸν ἀλεκτρονύγα μου συναρπάσασα
 φρούδη Γλύκη.
 Νύμφαι ὄρεσσίγονοι,
 ὦ Μανία, ξύλλαβε.
 ἐγὼ δ' ἂ τάλαινα
 προσέχουσ' ἔνυχον ἐμαυτῆς
 ἔργοισι, λίκρου μεσιὸν ἄτρακτον
 εἰειειλίσσουσα χεροῖν,
 κλωστήρη ποιούσ', ὅπως
 κνεφαῖος εἰς ἀγορὰν
 φέρουσ' ἀποδοίμαν...
 ὁ δ' ἀνέπιατ' ἀνέπιατ' ἐς αἰθέρα
 κουφοτάταις πτερύγων ἀκμαῖς·
 ἐμοὶ δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπε,
 δάκρυα δάκρυά τ' ἀπ' ὀμμάτων

«Μαυροφάνερο τῆς νύκτας σκοτάδι,¹
 »ποιὸ ἀπάντεχο, κάτω ἀπ' τὸν Ἄδη,
 »σιέλνεις ὄνειρο δυστυχισμένο,
 »δοῦλο, νεκρικομαυροντυμένο,
 »μὲ τὴν ἄψυχη ψυχὴ του
 »καὶ τῆς μαύρης τῆς νύκτας παιδί,
 »ὅπου φρίττει [ὅποιος ἔδῃ]
 »τὴν τρομερὴ μορφή του·
 »τὰ μεγάλα τὰ νύχια του [δείχνει]
 »καὶ τὸ μάτι του [τακτικά]
 »γύρω βλέμματα ρίχνει
 »φονικά-φονικά!
 »ᾧ δοῦλές μου! ἀνάψτε τὸ λυχνάρι,²
 »κ' ἢ κάθε μιὰ μὲ τὸ σταμνὶ ἄς πάρῃ
 »δροσὰ στὸν ποταμὸ [τὸν δροσερό].
 »ζεστάνετέ μου τὸ νερὸ
 »νὰ ξεπλυνθῶ ἀπ' τὸ ὄνειρο τὸ θεϊκὸ αὐτό...
 »Ἐλα τῆς θάλασσας θεέ! [ἔσὲ ζητῶ]

ἔβαλον ἔβαλον ἅ τλάμων...
 ἀλλ', ὦ Κρηῆτες, Ἰδας τέκνα,
 τὰ τόξα τε λαβόντες ἐπαμύνατε,
 τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε, κυκλούμενοι τὰν οἰκίαν.
 ἅμα δὲ Δίκτυννα παῖς Ἀρτεμὶς καλὰ
 τὰς κυνίσκας ἔχουσ' ἐλθέτω
 διὰ δόμων πανταχῇ.
 σὺ δ', ὦ Διός, διπύρους ἀνέχουσα
 λαμπάδας ὀξυτάτας χειροῖν, Ἑκάτα, παράφηρον
 ἐς Γλύκης, ὅπως ἂν
 εἰσελθοῦσα φωράσω.

1) Παρωδία ἐκ τῆς «Ἑκάτης» στ. 68) καὶ τὸ πλεῖστον κατασκευάσμα.

2) Παρωδία ἐκ τῶν «Τημενιδῶν».

» ποῦνε τὸ ἴδιο πρᾶμα...

» ἐλᾶτε σεῖς, συγκάτοικοι, ἀντάμα

» νὰ ἰδῇτ' αὐτὸ τὸ θᾶμα...

» Ἡ Γλύκη γίνηκε ἄφαντη, μοῦ πῆρε τὸ κοκκόρι....

» Πιάστε, Μανία! Νύμφες σεῖς, ποῦ σᾶς γεννοῦν τὰ
[ὄρη....

» Εἶχα κ' ἐγὼ ἡ δύστηχη τὸ νοῦ μου στὴ δουλειά μου

» κ' ἔεεεεεστριβα μέσ' στὰ δάχτυλά μου

» ἔν' ἀδράχτι μὲ λινάρι καὶ μὲ γνέματα [γερά]

» γιὰ νὰ πάω νὰ τὰ πουλήσω τὴν αὐγὴ στὴν ἀγορά.....¹

» Κι' αὐτὸς πέταγε-πέταγεν² ἀπάνω στὸν αἰθέρα

» στὰ κούφια του φτερά,

» καὶ λύπη-λύπην ἄφησε 'ς ἐμέναν' [ἐδῶ πέρα]

» καὶ δάκρυα-καὶ δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια [καφτερά]

» ἔχυνα-ἔχυνα ἡ δυστυχισμένη!...

» Πάρετε σεῖς τὰ τόξα σας, Κρηῖτες [ἀνδρειωμένοι],³

» παιδιὰ τῆς Ἰδης, νὰ μ' ὑπερασπίσετε,

» γρήγορα τὰ ποδάρια νὰ κινήσετε,

» τὸ σπίτι μου νὰ περιτριγυρίσετε....

» Κ' ἡ Διχτένια⁴ ἡ Ἀρτεμις τὰ σκυλλάκια της ἄς φέρη

» 'ς ὅλα τοῦ σπιτιοῦ τὰ μέρη...

1) Κωμῶδει τὸν Εὐριπίδην διὰ τούτων ὡς ἐπιρρεπῇ εἰς θέματα μικρο-
πρεπῇ καὶ κακόζηλα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

2) Κωμῶδει τὰς ἐπαναλήψεις τῶν λέξεων, συνήθεις παρ' Εὐριπίδῃ.

3) Ἐκ τῶν «Κρητῶν» τοῦ Εὐριπίδου.

4) «Δίκτυνα Ἀρτεμις»: Ὁ τίτλος οὗτος τῆς Ἀρτέμιδος προῆλθεν ἐκ
τοῦ ὅτι νύμφη τις, Βριτόμαρτις καλουμένη, θηρεύουσα ἐνέπεσεν ἡ ἰδία εἰς
δίκτυα κυνηγετικά, σωθεῖσα δὲ ὑπὸ τῆς θεᾶς, ἔδρυσεν ἱερὸν τῆς Δικτύννης
Ἀρτέμιδος.

»Καὶ σύ, ὦ κόρη τοῦ Διός, Ἑκάτη,
 »τῆς δίπυρες καὶ καφτερὲς λαμπάδες ἔλα κράτει,
 »φωτίστε μ' ὥς τῇ Γλύκῃ [τῇ γειτόνισσά μου]
 »νὰ μπῶ μέσα καὶ νὰ ψάξω [γιά νὰ βρῶ τὸν κόκκορά
 [μου]» ¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πάψτε πειὰ τὰ λυρικά σας!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ναί, αὐτὸ θὰ προτιμήσω·
 μὰ τὴν ποίησι τῶν δυό μας θέλω τώρα νὰ ζυγίσω,
 καὶ νὰ μπῇ σὲ ζυγαριά,
 νὰ δειχθῇ, ποιὸς ἀπ' τοὺς δυό μας εἶπε λόγια πειὸ βαρειά.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, κοπιάστε, ὅπως πρέπει καὶ τὸ ζύγισμα [ν' ἀρχίσω]
 καὶ τῶν ποιητῶν τὴν τέχνη σὰν τυρὶ νὰ τὴν πουλήσω.

(Εἰς νεῦμα τοῦ Πλούτωνος δύο ἐκ τῶν θεραπόντων φέρουν πλάστιγγα
 καὶ τὴν τοποθετοῦν εἰς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς).

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Ὅλ' οἱ σοβαροὶ
 εἶνε πονηροί.

Τέτοιο ἀνήκουστο ποιὸς ἄλλο ἐφάντάσθη ὥς τώρα θᾶμα,
 καὶ καινούργιο τέτοιο πρᾶμα;

Ὅρκο κάνω πῶς ἐκεῖνος ποῦ ἔχ' τό 'χεν ἰδωμένα
 καὶ θὰ τῷ λεγε 'ς ἐμένα,

1) Ἡ προσθήκη αὕτη ἦτο ἀναγκαία ὄχι μόνον χάριν τῆς ὁμοιοκαταληξίας, ἢ ὁποία ἔπρεπεν ἀπαραιτήτως νὰ συμπληρωθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς κωμικῆς ταύτης περιόδου, ἀλλὰ καὶ διότι ἔπρεπε νὰ κλεισθῇ κατ' ἀντιληπτὸν διὰ τὸ θέατρον τρόπον ἢ ἔννοια τοῦ Κωμῳδοῦ, ὅτι δι' ὅλων αὐτῶν τῶν ψευδοποιητικῶν λοξοδρομιῶν καταλήγει καὶ πάλιν εἰς τὴν κωμικὴν ὑπόθεσιν τῆς κλοπῆς ἐνὸς πετεινοῦ!

ἀπὸ τὴν παραξενιά,
 Ἠάλεγα πῶς μοῦπε τρέλλες [καὶ πῶς εἶνε γιὰ σχοινιά].

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ οἱ δυὸ λοιπὸν ἐρθῆτε
 καὶ στὴ ζυγαριὰ σταθῆτε.

(Ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Εὐριπίδης προχωροῦν καὶ λαμβάνουν θέσιν ἐκκτέρωθεν
 τῆς πλάστιγγος, ὃ δὲ Διόνυσος τοποθετεῖται ὀπισθεν, ὥστε νὰ εἶνε ἄνω-
 θεν αὐτῆς).

ΑἰΣΧΥΛΟΣ καὶ ΕὐΡΙΠΙΔΗΣ

Νά με.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἀκουμπῆστε τώρα καὶ τὸ χέρι σας ἀπάνω,
 καὶ νὰ πῆτε ἀπὸ 'να στίχο πρὸ τοῦ «κούκκου»¹ ἐγὼ σᾶς κάνω.

ΑἰΣΧΥΛΟΣ καὶ ΕὐΡΙΠΙΔΗΣ (ἐκτελοῦντες:)

Νά, ἐπιάσαμε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, πέστε καὶ τὸ στίχο σας ἐγκαίρως
 πρὸς τῆς ζυγαριᾶς τὸ μέρος.

ΕὐΡΙΠΙΔΗΣ

(ἀπαγγέλλων πρὸς τὸ μέρος τῆς πλάστιγγος).

«*Εἴθ' ὦφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπιάσθαι σκάφος*».²

ΑἰΣΧΥΛΟΣ (ὡσαύτως)

«*Σπερχειὲ ποταμὲ βουνόμοι τ' ἐπιστροφαί*».³

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Κούκκου!... ἔ! ἀφῆστε τώρα!...

(Ἡ πλάστιγγὲς θαρύνει πρὸς τὸ μέρος τοῦ Αἰσχύλου).

Οὐ! τὸ μέρος του πηγαίνει

1) Καθὼς βλέπομεν, ἡ προσφώνησις «κούκκου» τῶν παιδιῶν τῆς σήμε-
 ρον, ἐκφωνουμένη ὡς σύνθημα παιδιᾶς, εἶναι ἀρχαιοτάτης καταγωγῆς (κόκκυ).

2) Ἐκ τῆς «Μηδείας».

3) Ἐκ τοῦ «Φιλοκτήτου».

πολύ κάτω, [καὶ βαραίνει].

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ ποιά εἶνε ἡ αἰτία ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔχει τὸ ποτάμι βάλη
μέσ' στὸ στίχο, καὶ τὸν φτιάνει μὲ ὑγρότητα μεγάλη,
σὰν ἐκείνους ποῦ πουλᾶνε τὰ μαλλιά [στὴν ἀγορά].¹
στὸ δικό σου δὲ τὸ στίχο ἔβαλες ἐσὺ φτερά !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τότε ἄς εἰπῇ ἐν' ἄλλον καὶ στὴ ζυγαριὰν ἄς βάλη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ξαναπιάστε λοιπὸν τώρα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ καὶ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἐκτελοῦντες)

Πιάσαμε.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εἰπῆτε πάλι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὥς ἀνωτέρω)

«Οὐκ ἔστι πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο πλὴν λόγος»²

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (ὥσυχτως)

«Μόνος θεῶν γὰρ θάνατος οὐ δώρων ἐρᾷ».³

(Ἡ πλάστιγξ ἀποκλίνει πρὸς τὸ μέρος τοῦ Αἰσχύλου).

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ! ἀφῆστ' ἀφῆστε !.. Νά το !

πάλι ξαναπέφτει κάτω

1) Ἐννοεῖ τοὺς ἐριοπώλας τῆς ἐποχῆς, οἱ ὅποιοι ἔδρεχον τὰ ἔρια διὰ νὰ βαρύνουν περισσότερο εἰς τὸ ζύγισμα.

2) Ἐκ τῆς «Ἀντιγόνης».

3) Ἐκ τῆς «Νιόβης».

πρὸς αὐτὸν ἡ ζυγαριὰ,
 γιὰτὶ θάνατο ἔχει βάλῃ,
 ποῦν' ἀπ' ὅλες [πειὸ μεγάλη]
 συφορὰ καὶ πειὸ β α ρ ε ι ἄ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὴν Πειθῶ ἔχω βαλμένη
 κ' εἶνε ἄριστα οἱ στίχοι ἀπὸ μένα εἰπωμένοι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Εὐρυπίδην·)

Ἡ Πειθῶ εἶνε κ ο ύ φ ι ο πρᾶμα καὶ δὲν ἔχει νοῦ μεγάλο. ¹
 Ἀπὸ τὰ βαρεῖα τὰ λόγια νὰ μᾶς εὖρης κάνέν ἄλλο
 πειὸ τρανὸ καὶ δυνατό,
 ποῦ ἡ ζυγαριὰ νὰ γύρῃ πρὸς τὸ μέρος σου μ' αὐτό.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Χέμ! γιὰ πές μου τέτοιο πρᾶμα [τάχα] βρίσκεται 'ς ἐμένα;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Θὰ σοῦ εἰπῶ [ἀμέσως ἓνα]:

(ἀπαγγέλλει)

«Βέβληκ' Ἀχιλεὺς δύο κύβω καὶ τέτταρα». ²

Πές αὐτὸν [εἰς τὴ στιγμὴ]

γιὰτὶ θᾶν' ἡ τελευταία γιὰ τοὺς δύο σας δοκιμὴ.

(τοποθετοῦν ἀμφότεροι ἐκ νέου τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς πλάστιγγος)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὥς ἄνωτέρω)

«Σιδηροβριθές τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.

ΑἰΣΧΥΛΟΣ (ὥσυχώς)

«Ἐφ' ἄρματος γὰρ ἄρμα καὶ νεκρῶ νεκρός.

(Ἡ πλάστιγξ κλίνει πρὸς τὸ μέρος τοῦ Αἰσχύλου)

1) «Νοῦν οὐκ ἔχει»: δὲν ἔχει βαθεῖαν ἔννοιαν, σημασίαν.

2) Παρωδία ἐκ τινος στίχου ἐν τῷ «Τηλέφῳ», ἐνθ' εἰσάγονται πρόσωπα παίζοντα κύβους.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Νά, σὲ γέλασε καὶ πάλι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὲ ποῖον τρόπο;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔχει βάλῃ

δυὸ νεκροὺς μέτα στὸ στίχο καὶ δυὸ ἄρματα, γι' αὐτὰ
δὲν μποροῦν νὰ τὸν σηκώσουν ἀραπάδες ἑκατό!

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Τότε νὰ μὴ βάλῃ στίχους [ἀπὸ τὰ ποιήματά του]
εἰς τὴ ζυγαριά, μ' νὰ ἔμβῃ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του
κι' ἡ γυναῖκα του αὐτῇ
κι' ὁ Κηφισοφῶν [ὁ δοῦλος] τὰ βιβλία νὰ κρατῇ.

Μὰ κ' ἐγὼ [σᾶς βεβαιώνω
μοῦ ἀρκεῖ] νὰ εἰπῶ δυὸ στίχους ἀπὸ τοὺς δικούς μου μόνο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Χορόν:)

Ἄνδρες, φίλοι μου, δὲν κρίνω ἀπὸ αὐτοὺς ἐγὼ κανένα,
γιατὶ ἔτσι ἀπ' τοὺς δυὸ τοὺς ἔχθρα θάχω μὲ τὸν ἕνα.
Γιὰ τὴ γνώμη μου καὶ τοῦτος εἶν' ἕνας σοφὸς [μεγάλος]

(δεικνύει τὸν Αἰσχύλον:)

καὶ μ' ἀρέσει καὶ ὁ ἄλλος.

(δεικνύει τὸν Εὐριπίδην).

ΠΛΟΥΤΩΝ

Πῶς; δὲν θὰ ἐκτελέσῃς τὸ σκοπὸ σου,
σύμφωνα καὶ μ' αὐτὸν τὸν ἐρχομό σου;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἔ, καλὰ, κι' ἂν γίν' ἡ κρίσις;

ΠΛΟΥΤΩΝ

Πᾶρ' τὸν ἓν' ἀπὸ τοὺς δύο τοὺς, ὅποιον σὺ θὰ προτιμήσης,
ἄδικα μὴν πῆς πῶς ἤλθες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γειά σου ! Νά, ἀκοῦστ' αὐτό :
ἐδῶ κάτω ἐγὼ ζητῶ
ναῦρω ἓναν ποιητή.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μπᾶ ! Καὶ νὰ τὸν κάμης τί ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Καὶ τὴν πόλι μας νὰ σώσῃ
κ' ἔργα [πειὸ καλὰ] νὰ δώσῃ.

Κ' ἔτσι ἀπ' τοὺς δύο νὰ πάρω τοῦτον ποῦ τὴν πειὸ καλή,
θὰ εἶν' ἄξιος νὰ δώσῃ γιὰ τὴν πόλι συμβουλή.

Καὶ γιὰ τὸν Ἀλκιβιάδῃ ποιά καθένας ἔχει γνώμη
ᾶς μᾶς πῆ τρῶτ' ἀπὸ τᾶλλα·
γιατ' ἡ πόλις μας ἀκόμη
βάσανα τραβᾷ μεγάλα ¹

ΠΛΟΥΤΩΝ

Κ' ἡ πόλις τί φρονεῖ γι' αὐτόν ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τί ; πότε τὸν σιχαίνεται

καὶ πότε τὸν ἀποζητεῖ.

1) «Ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ»: νομίζω ὅτι ἡ σημασία εἶναι διπλῇ ἐνταῦθα: ἢ διὰ τοῦ δυστοκεῖ σημαίνει ὅτι δὲν δύναται ἡ πόλις νὰ γεννήσῃ γνώμην εὐκόλως περὶ Ἀλκιβιάδου, ἢ ὅτι διατελεῖ εἰς ᾧδινας, ὑποφέρουσα ἐκ τοῦ πολέμου, ὅπερ παρὰδέχεται καὶ ὁ σχολιαστής. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἐκουσίως φυγαδευθῇ ὁ Ἀλκιβιάδης εἰς Λακεδαιμόνα, πείσας τοὺς Λακεδαιμονίους νὰ πολιορκήσουν τὴν Δεκέλειαν.

(Πρὸς τὸν Εὐριπίδην καὶ Αἰσχύλον :)

Ὅ,τι [καταλαβαίνετε,
κι' ὅ,τι] ἐσεῖς φρονεῖτε
γι' αὐτόν, νὰ μᾶς τὸ πῆτε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μισῶ ἐκεῖνον ποῦ ἄργεῖ τὸν τόπον του νὰ ὠφελῇ,
μὰ γιὰ νὰ κάνῃ τὸ κακὸ γίνεται γρήγορος [πολύ.
Ποῦ ζητεῖ στὸν ἑαυτό του τὴν ὠφέλεια ν᾿ἀχῇ ὅλη
κ' εἶνε ἀνωφελὴς στὴν πόλι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εὐγε, μὰ τὸν Ποσειδῶνα! —Σύ, Αἰσχύλε, τί φρονεῖς;

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Μέσ' στὴν πόλι νὰ μὴν τρέφῃ λιονταρόπουλο κανεῖς,
μάλιστα κι' οὔτε λιοντάρι· κι' ἂν κανεῖς τροφὴ τοῦ δώσῃ
πρέπει καὶ νὰ τὸ ἡμερώσῃ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μὰ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα! πολὺ δύσκολα θὰ κρίνω·
μὲ σοφία εἰπώθη τοῦτο, παστρικά εἰπώθη ἐκεῖνο.

Μὰ κανένας σας ἀκόμη,
πῶς θα σώσουμε τὸν τόπο, ἅς εἰπῇ ποιὰν ἔχει γνώμη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἄν κανεῖς τὸν Κινησίᾳ στὸν Κλεόκριτο ¹ κολλήσῃ
γιὰ φτερά, ποῦ ὁ ἀγέρας νὰ τὸν πάρῃ ὅταν φυσήσῃ
ἀπ' τὲς θάλασσες ἀπάνω.

1) Ὁ Κλεόκριτος κωμωδεῖται ἐνταῦθα ὡς κακὸς καὶ μοχθηρὸς, ὁ δὲ Κινησίας ἦτο ἰσχνός, ὡς καὶ πολλαχοῦ ἀνκφέρεται πρὸς Ἄρ. ἰδίᾳ εἰς τοὺς «Ὀρνιθας» (ἐκδ. Φέξη, 1910, σελ. 111 καὶ ἐξῆς).

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τέτοιο πράμα [νὰ σοῦ εἰπῶ]

θὰ φαινότανε γι' ἀστεῖο. Καὶ ποῖον ἔχει αὐτὸ σκοπό!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Στάμνες τοῦ ξειδιοῦ νὰ παίρνουν ὅταν ναυμαχία γίνη,
στοῦ ἐχθροῦ τὰ μάτια ξεῖδι ὁ καθένας τους νὰ χύνη.
Θέλω νὰ σοῦ εἰπῶ κ' ἐν' ἄλλο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πές.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αὐτοὺς ποῦ γιὰ προδότες
τοὺς περνούσαμε ὡς τώρα, νὰ τοὺς ποῦμε πατριῶτες,
καὶ προδότες, ὅσους λέμε πατριῶτες τακτικά.¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Πῶς; δὲν νοιώθω· ξαναπές τα πειρὸ ἀπλᾶ καὶ παστρικά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅταν ἐμπιστευώμεθα, ὅσους μὲ δυσπιστία
τοὺς βλέπουμε, κι' ὅλους αὐτοὺς ποῦ εἶνε 'ς ἀχρηστία
τοὺς χρησιμοποιοῦμε, μποροῦμε νὰ σωθοῦμε.
Γιατὶ ἀφοῦ τώρα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους δυστυχοῦμε,
πῶς τάχα ἡ σωτηρία
δὲν θὰ μᾶς ἔλθῃ, κάνοντας [εὐθύς] τὰ ἐναντία;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εὐγέ σου, Παλαμήδῃ μου! ² κεφάλι μέγα καὶ σοφόν.

1) Εἰς τὴν περίοδον ταύτην ὁ Ἄρ. σχτυρίζει ταυτοχρόνως καὶ ἐπὶ ἀσαφείᾳ τὸν Εὐριπίδην, τὴν ὁποίαν καὶ προσεπάθησα νὰ μιμηθῶ ἐν τῇ ἀποδόσει.

2) Ὁ Παλαμήδης ἦτο υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Εὐβοίας Ναυπλίου, περίφημος διὰ τὰς ἐφευρέσεις του, καὶ φονευθεὶς ὡς προδότης διὰ ῥαδιουργίας τοῦ Ὀδυσσεύς, ἐχθρευομένου αὐτόν, διότι εἶχεν ἀποκαλύψῃ τὴν προσποιημένην

Ἐσὺ τὸ σκέφθηκες αὐτό, ἢ μήπως ὁ Κηφισοφῶν;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μόνος μου· ὁ Κηφισοφῶν ἐσκέφθηκε μονάχα
γιὰ τῆς ξειδόσταμνες.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ (πρὸς τὸν Αἰσχύλον·)

Καὶ σὺ ποιὰν γνώμην ἔχεις τάχα;

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Ποιοὺς ἀνθρώπους ἔχ' ἡ πόλις; τοὺς καλοὺς; γιὰ πές μοι σύ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Μπᾶ! καὶ ποῦθε; τοὺς μισεῖ
φοβερά!

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Καὶ προτιμᾷει
τοὺς κακοὺς; ¹

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Δὲν ἀγαπάει
τοὺς κακοὺς, ἀλλὰ σὲ χρῆσι
μὲ τῇ βιά τοὺς ἔχει [πάντα καὶ χωρὶς νὰ τὸ θελήσῃ].

ΑἰΣΧΥΛΟΣ

Τότε πῶς τῇ σωτηρίᾳ ἴμπορεῖ κανεὶς νὰ φέρῃ

τρέλλαν του διὰ νὰ μὴ ἐκστρατεύσῃ εἰς Τροίαν. Λέγεται ὅτι ὁ Παλαμήδης ἐφεῦρε τοὺς κύβους, τὰ σταθμὰ καὶ τέσσαρα ἐκ τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφαβήτου, ζ, π, φ, χ· ἐξ αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἡ παροιμία «Παλαμήδειον εὖρημα».

1) Τὸ χωρίον τοῦτο νομίζω ἐσφαλμένον ἐν τῷ κειμένῳ, ἔχον ὡς ἐξῆς:

ΔΙΟΝ. Μισεῖ κάκιστα. [ΑἰΣ.] τοῖς πονηροῖς δ' ἡδεται;

[ΔΙΟΝ.] Αἰ. Οὐ δῆτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρῆται πρὸς βίαν.

[ΑἰΣ.] πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν

ἢ μήτε χλαῖνα, μήτε σίσυρα συμφέρει;

Ὅθεν ἐπροτίμησα τὴν διαίρεσιν τοῦ διαλόγου συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ταῖς ἀγκύλαις ὀνόματα, ὡς συμφωνοτέραν πρὸς τὴν ἔννοιαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας καὶ μετέφρασα.

σὲ μιὰ πόλι, π' οὔτε γούνα, οὔτε χλαῖνα τῇ συμφέρει;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Βρές μας σὺ τὸν τρόπο πάλι
ποῦ καθέννας θὰ μπορέσῃ ἀπ' τὸν πάτο νὰ τῇ βγάλῃ.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ἄπο δῶ δὲν θὰ θελήσω
νὰ τὸ εἰπῶ· μόνο 'κεῖ πέρα θὰ μπορέσω νὰ μιλήσω.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τέτοιο πρᾶμα μὴν τὸ λές,
γιατ' ἀπὸ δῶ πέρα βγαίνουν καὶ ἡ γνώμης ἡ καλές.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

Ὅταν τοῦ ἐχθροῦ τῇ χώρα ἐπιβλέπουν σὰν δική τους,
μὰ καὶ τῇ δικῇ τους χώρα σὰν νὰ ἦταν ἐχθρική τους, ¹
κι' ὅταν νοιώσουν πῶς τὰ πλοῖα εἶνε δύνამεις τρανὴ
κ' ἔλλειψις τὸ κάθε πρᾶμα ποῦ γιὰ δύνამεις φανῇ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Εἶν' ἡ γνώμη σου σωστή,
γιατὶ καταπίνοντ' ὅλα ἀπ' τὸν κάθε δικαστῇ. ²

ΠΛΟΥΤΩΝ (πρὸς τὸν Διόνυσον·)

Κάμε σὺ λοιπὸν τὴν κρίσι.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Σὺ ν' ἀποφασίσῃς τώρα· κι' ὅποιον ἡ ψυχὴ θελήσῃ
ἡ δική μου, θὰ διαλέξω.

1) Ὑπαινίσσεται τὴν γνώμην τοῦ Περικλέους νὰ ἐγκαταλίπῃσιν τὴν Ἀττικὴν καὶ νὰ πολιορκήσουσιν τὴν Λακεδαίμονα διὰ τοῦ στόλου.

2) Ἐγγαστὶ τὴν πληθῆραν τῶν δικῶν καὶ τοὺς μισθοὺς τῶν δικαστῶν καταναλίσκοντας μέγα μέρος τοῦ δημοσίου θησαυροῦ. Τὸ δικαστήριον ἀπετελεῖτο ἀπὸ 3 χιλιάδας ἐνόρκους.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τοὺς θεοὺς μόνο θυμήσου
 ποῦ ὠρκίσθης νὰ μὲ φέρῃς στὴν πατρίδα μου [μαζύ σου],
 κ' ἔτσι διάλεξε τὸ φίλο.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

[Μὰ] «ἡ γλῶσσά μου ὠρκίσθη» ¹ [καὶ] θὰ πάρω τὸν
 [Αἰσχύλο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ἐν ὀργῇ πρὸς τὸν Διόνυσον)

Σιχαμένε! τί μοῦ κάνεις;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ἡ δική μου εἶν' ἡ κρίσις
 πῶς ἐνίκησ' ὁ Αἰσχύλος.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ τολμᾷς νὰ μ' ἀντικρύσης,
 ὕστερα ἀπὸ τῆς τόσες ποῦ μοῦ φτιάνεις προσβολές;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Ὅταν καὶ οἱ θεαταί σου δὲν τὸ κρίνουν ὅπως λές,
 ποῦνε τὸ κακό; ²

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μ' ἀφίνεις γιὰ νεκρὸν 'ς αὐτὰ τὰ μέρη,
 ὦ σκληρέ;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Τάχα ποιὸς ξέρει
 ἂν δὲν εἶναι ἡ ζωὴ

1) «Ἡ γλῶσσά μου ὠρκίσθη»: πρὸς μείζονα εἰρωνεῖαν ἐδανείσθη τὴν φράσιν
 ὁ Διόνυσος ἀπὸ τὸν «Ἰππόλυτον» τοῦ Εὐριπίδου.

2) Παρωδία ἐκ τοῦ «Αἰόλου» τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ στίχου: «τί δ' αἰσχρόν,
 ἦν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ»;

θάνατος, ¹ καὶ τὸ φαῖ
 ἂν ζωὴ δὲν εἶναι τάχα, καὶ ὁ ὕπνος μαλακὸν
 καὶ παχὺ γουναρικό ;

ΠΛΟΥΤΩΝ

Πέρασε στ' ἀνάκτορά μου.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

Γιατί ;

ΠΛΟΥΤΩΝ

Πρὶν ἀναχωρήσης

σὲ φιλοξενῶ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

ὦραϊα ! δὲν θὰ μὲ στενοχωρήσης !

(Ὁ Πλούτων καὶ ὁ Διόνυσος εἰσέρχονται εἰς τὸ Ἀνάκτορον.—Ὁ χορὸς
 τῶν Μυστῶν ἀπαγγέλλει τὰς κάτωθι στροφάς).

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Εὐτυχισμένος εἶν' αὐτὸς ποῦχει συλλογισμοὺς καλοὺς
 καὶ τοὺς μαθαίνει σὲ πολλοὺς.

Καὶ τοῦτος ποῦ ἐδείχθηκε μὲ σύνεσι μεγάλη,
 στὸ σπίτι, στὴν πατρίδα του ξαναπηγαίνει πάλι,
 γιὰ τὸ καλὸ τῶν πολιτῶν, καὶ καθενὸς του συγγενοῦς
 καὶ φίλου του,—ἀφοῦ σοφὸς εἶν' ὁ δικὸς του νοῦς.

Καὶ εἶν' ὦραϊο πρᾶμα
 τὸ νὰ μὴ κάθεται κἀνείς μὲ τὸ Σωκράτη ἀντάμα
 νὰ φλυαρῇ, ἀφίνοντας τὴ μουσικὴ
 καὶ κάθε μέρος ὑψηλὸ στὴν τέχνη τὴν τραγωδική.

Γιατί, ὅποιος γυρεύει
 μ' ἀεροκοπανίσματα καὶ λόγια νὰ χαζεύη

1) Παρφθία στίχου τοῦ Εὐρ., περὶ οὗ ἐσημείωσα καὶ ἐν σελ. 140.

καὶ νὰ σκοτώνῃ τὸν καιρό,
δὲν ἔχει τὸ μυαλὸ γερό.

(Ἐπανέρχεται ὁ Πλούτων καὶ ὁ Διόνυσος)

ΠΛΟΥΤΩΝ

Προχώρα με χαρὰ τὴν πόλιν μας νὰ σώσῃς
μὲ γνῶμες ἀγαθές, Αἰσχύλε, καὶ νὰ δώσῃς
στοὺς ἀνοήτους συμβουλή, —
ποῦ τέτοιοι βρίσκονται πολλοί.

(Παραδίδει εἰς τὸν Αἰσχύλον τεμάχιον σχοινίου)

Στὸν Κλεοφῶντα ¹ νὰ τὸ δώσῃς τοῦτο.

(Τοῦ παραδίδει ἕτερα τεμάχια)

κι' αὐτὰ 'ς ὅσους βυζαίνουνε τὸν πλοῦτο
τῆς πόλεως, ² στὸ Μύρμηκ' ἀπὸ ἓνα,
Νικόμαχο κι' Ἀρχέμονα. ³ 'ς ἐμένα
πές τους νὰ ῥθοῦν χωρὶς ν' ἀργοπορήσουν.
κι' ἂν ἴσως δὲν θελήσουν,

ἐγώ, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ ἴδιος δὲν θ' ἀργήσω
νὰ δέσω χέρια-πόδια τους, καὶ νὰ τοὺς στιγματίσω,
ὁποῦ καθένας γρήγορα ριχμένους κάτω θὰ τοὺς 'δῇ
εἰς τὸν Ἀδείμαντο ⁴ κοντὰ τοῦ Λευκολόφου τὸ παιδί.

1) Δημαγωγός, ὁ ἑποῖος, ἐπικειμένης εἰρήνης, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ πόλεμος, ἐὰν οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲν ἄφινον ὅλας τὰς πόλεις. Κωμωδεῖται καὶ ὡς ξένος τὴν κατὰγωγὴν, ἦτο δὲ καὶ εἰδός τι ἐκ τῶν σήμερον παρ' ἡμῖν καλουμένων ζητωπολέμων.

2) «Τοῖς πορισταῖς»: οἱ ἐπιβάλλοντες τοὺς φόρους.

3) Ὀνόματ' ἀφ' ὧν ἀρχόντων τὸ ὄνομα Μύρμηξ ὑποτίθεται μᾶλλον πλαστόν, ληφθὲν ἐκ τοῦ ὁμωνύμου ἐντόμου καὶ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν λ. ἀποθηκευτής.

4) Οὗτος ἦτο ἐκ τῶν στρατηγούντων καὶ διοικητῆς μέρους τοῦ στόλου, αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου κατὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίαν.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ (παραλαμβάνων τὰ σχοινία)

Θὰ τὸ κάμω. Δὸς τὸ θρόνο
εἰς τὸ Σοφοκλῇ καὶ μόνο·
αὐτὸς πρέπει νὰ τὸν ἔχῃ
καὶ καλὰ νὰ τὸν προσέχῃ,
ὥς ποῦ πάλι κάμμιὰ μέρα
νὰ ξανάρθω ἐδῶ πέρα.
Γιατὶ μοναχὰ ἐκεῖνο
δεύτερο στὴν τέχνη κρίνω.

(δεικνύων τὸν Εὐριπίδην)

Καὶ θυμήσου το καλὰ,
πῶς αὐτὸς ὁ βωμολόχος, ποῦ 'πε ψέματα πολλά,
εἰς τὸ θρόνο μου δὲν πρέπει τὸ ποδᾶρι του νὰ βάλῃ,
οὔτε κι' ἂν μὲ βιὰ τὸν πιάσουν γιὰ νὰ τὸν καθίσουν ἄλλοι.

ΠΛΟΥΤΩΝ (πρὸς τὸν Χορόν:)

Σεῖς μὲ λαμπάδες ἱερὲς φωτίστε του
ξεπροβοδάτέ τον καὶ τραγουδῆστε του
αὐτὰ τὰ ἁρμονικά του
τραγούδια, τὰ δικά του.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

Δαίμονες ! ποῦ εἴσθε κάτω ἀπὸ τὴ γῆ,
δόστε καλὸ ταξεῖδι
στὸν ποιητῇ, ὅποῦ στὸ φῶς θὰ βγῇ,
καὶ ξαναπάει στὴν πόλι του, νὰ δίδῃ
σκέψεις καλές
καὶ γιὰ νὰ εὐτυχήσῃ συμβουλές.

Κ' ἔτσι τέλος κάθε λύπη, κάθε στεναγμός μας θάχῃ,
κάθε συμπλοκὴ μὲ ὅπλα φοβερῇ, [καὶ κάθε μάχη].

Καὶ ὁ Κλεοφῶν κ' οἱ ἄλλοι, ποῦ τῆς ἰδίας γνώμης θᾶνε,
στὴ δίκη τους τὴ πατρίδα ἄς τραβοῦν νὰ πολεμᾶνε.

(Ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Αἰσχύλος προχωροῦν πρὸς τὴν ἐξοδον.— Ὁ Ξανθίας λαμβάνει ἐπ' ὤμου τὰ στρώματα καὶ ἀκολουθεῖ μετὰ κόπου).

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελίς 10 στ. 8

ἀντὶ τάχ'

διορθ. τᾶχα

» 12 » 9,10 ἀναγνωστέον οὕτω :

λίγάκι ἀλληγορικά·

πές μου θὰ σ' ἐρωτήσω :

μήπως καὶ σοῦρθε ὄρεξι γιὰ φάβα ξαφνικά
καμμιά φορά :

Σελίς 15 στ. 8

ἀντὶ τραγωδίας

διορθ. τραγωδίες

» 21 » 11,12 ν' ἀναγνωσθοῦν ὡς εἰς στίχος.

» 24 » 1 (σημειώσεις) ἀντὶ ἐδῶ

» ἐνῶ

» 27 » 1

» μὰ

» μὴ

» » » 1 (σημειώσεις) » Αἰναίου

» Αἰναίου

» 28 » 4

» φέρε

» φέρ'

» 30 » 22

» ὅλος]

» ὅλος

» 31 » 10

» κάππαρες

» κύπερες

» 41 » 8

» διώχνουνε

» διώχνουν

» 45 » 7

» πηδήματα

» ποδήματα

» 46 » 11

» που μαδᾶ

» του μαδᾶ

» 50 » 16

» τὸν χύσουν

» τὰ χύσουν

» 57 » 1 (σημειώσεις) » «Κόρινθος»

» «κόθορνος»

» 73 » 6

» γερὸ ξύλο

» γερὸ τὸ ξύλο

» » » 7

» φόλα

» φίλο

» » » 16

» σοῦ δωκα

» σοῦ δωκε

» 74 » 1 (σημειώσεις) » παρατεθειμένων

» παρεντεθειμένων

» 77 » 1

» ἀπὸ τὴν

» ἀπ' τὴν

4α
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Μ. ΑΥΓΕΡΗ

3419

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΕΞΗ

1912

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ὁ Εὐριπίδης ἔμαθε πὼς οἱ γυναῖκες στὴν ἐορτὴ τῶν Θεσμοφορίων, ποὺ πανηγύριζαν χάριν τῶν Θεσμοφόρων Θεαινῶν Δήμητρας καὶ Περσεφόνης, θὰ συνεδρίαζον στὸ ναὸ ν' ἀποφασίσουν τί τιμωρία νὰ τοῦ ἐπιβάλουν, γιὰ τίς τόσες κατηγορίες ποὺ ἐξεστόμισε ἐναντίον τῶν γυναικῶν στὰ δράματά του.

Ὁ Εὐριπίδης ἀνήσυχος βρίσκει τὸν Μνησίλοχο τὸν πεθερό του καὶ τὸν πείθει νὰ ντυθῇ γυναῖκεια ροῦχα καὶ νὰ πάη στὸ ναό, ν' ἀνεκατευτῇ μὲ τίς γυναῖκες καὶ νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ. Ὁ Μνησίλοχος συβάζεται, τρυπώνει μεσ' στὸ ναὸ κι ἀπαντᾷ μὲ θάρρος στὶς γυναῖκες ποὺ κατηγοροῦσαν τὸν Εὐριπίδη, λέγοντας πὼς χάρις πρέπει νὰ χρωστοῦνε στὸν ποιητὴ, γιὰτὶ ἂν καὶ ἤξερε ὅλες τίς παnouργίες τῶν γυναικῶν, ὅμως πολὺ ὀλίγες ξεσκέπασε στοὺς ἄντρες.

Θορυβοῦν κι ἀγαναχτοῦν οἱ γυναῖκες κι ὅταν μαθαίνουν ἀπὸ τὸν Κλεισθένη καὶ πιστοποιοῦν καὶ μόνες τους πὼς ὁ Μνησίλοχος εἶναι ἄντρας, τότε φωνάζουν κ' ἔρχεται ὁ Πρύτανις, κι αὐτὸς ἀμέσως διατάσσει ἓνα Σκύθη τοξότη νὰ δέσῃ τὸν ἀπατεῶνα καὶ νὰ τὸν φυλάσῃ.

Ἔρχεται ὁ Εὐριπίδης ντυμένος πότε ὡς Μενέλαος, πότε ὡς Ἡχῶ, πότε ὡς Περσεὺς (κ' ἔτσι βρίσκει ὁ Ἀριστοφάνης εὐκαιρία νὰ κοροϊδέψῃ τὰ δράματα τοῦ Εὐριπίδη), μὰ δὲν κατορθώνει μὲ ὅλα του τὰ τεχνάσματα νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Μνησίλοχο. Ὅποτε τέλος ντύνεται ὡς γραῖδιο, φέρνει μαζί του δυὸ ὁμορφες πεταχτὲς γυναῖκες ποὺ πλανεύουν τὸν ἀπλοϊκὸ Σκύθη, τὸν τραβοῦν μαζί τους κ' ἔτσι βρίσκει καιρὸ ὁ Εὐριπίδης καὶ σώζει τὸ γέρο πεθερό του.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ, (πεθερός τοῦ Εὐριπίδη)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΘΕΡΑΠΩΝ (τοῦ Ἀγάθωνος)

ΧΟΡΟΣ (» »)

ΑΓΑΘΩΝ

ΚΗΡΥΞ

ΧΟΡΟΣ (Θεσμοφοριαζουσῶν)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

ΠΡΥΤΑΝΙΣ

ΣΚΥΘΗΣ ΤΟΞΟΤΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ θεέ μου πότε θάρθη
ἡ στιγμή πού θ' ἀνασάνω!
αὐτὸς ὁ ἀλιτῆριος θά μὲ φάη
ἔτσι πού ἀπ' τὸ πρωὶ μὲ τριγυρνάει.
Πιά καταδέξου νὰ μοῦ πῆς,
πριχοῦ μοῦ βγάλης τὴν ψυχὴ μου,
ὦ Εὐριπίδη ποῦ μὲ πᾶς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ν' ἀκούσῃς δὲν πρέπει ὅσα εὐτὺς
μὲ τὰ μάτια σου θὰ ἰδῇς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί λές, γιὰ ξαναπέστο πάλι!
ν' ἀκούω δὲν πρέπει;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ν' ἀκοῦς δὲν πρέπει ὅσα θὰ ἰδῇς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὴν τάχα οὔτε νὰ βλέπω πρέπει;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅχι ὅσα μέλλει νὰ τ' ἀκούσῃς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τί μοῦ λές; δὲ σ' ἐννοῶ.

Κι ὅμως καλὰ ἐκφράζεσαι.

Δὲ λές πῶς δὲ χρειάζεταιαι

μήτε ν' ἀκούω μήτε νὰ βλέπω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ναί, τὸ ἓνα ἀπ' τ' ἄλλο διαφέρει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἡ ἀκοὴ κ' ἡ ὄρασις;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βέβαια, ἐννοεῖται.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πῶς εἶναι διαφορετικά;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νά, ἀκούτε νὰ σοῦ πῶ πῶς.

Ὅταν ὁ Αἰθέρας στὴν ἀρχὴ

ἀπὸ τὸ Χάος χώριτε

καὶ ζῶα μ' ἐντελῶς δική τους

κίνησις γεννοσπόρησε,

τότε ἐσοφίστη κ' ἔδωτε
 σ' ὅσα νὰ βλέπουν πρέπει
 μάτια ὀλοστρόγγυλα ὡτὰν τοῦ ἡλίου τὸ δίσκο.
 Κ' ὕστερα τρύπησε χωνὶ
 κ' ἐσκάρωτε τ' αὐτιά τους.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιὰ τὸ χωνὶ λοιπὸν αὐτὸ
 μήτε νὰ βλέπω μήτε καὶ ν' ἀκούω μπορῶ;
 Θεέ μου πόσο χαίρομαι
 γιὰ τοῦτο ποὺ μαθαίνω!
 Τί πράμα ποὺ εἶναι ἡ συντροφιά
 ἀλήθεια τῶν σοφῶν!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πολλὰ ἓνα πλῆθος ἤμπορῶ
 τέτοια νὰ σοῦ μάθω ἐγώ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

"Αχ καὶ μέσα σ' ὅλα αὐτὰ
 τὰ ὥραϊα νὰ μποροῦσα
 νὰ μάθαινα νὰ μὴν πηγαίνουν
 τὰ πόδια μου κουτσά!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐδῶ ἔλα καὶ πρόσεχε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἐδῶ 'μαι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βλέπεις τὸ πορταλάκι αὐτό;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ναί, μὰ τὸν Ἡρακλέα, θαρρῶ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα, κλειῖσε τὸ στόμα σου!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νὰ κλείσω τὸ πορτάκι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἦ Ἀκουε!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ν' ἀκούω καὶ κλειστὸ τὸ πορτάκι νὰ βαστῶ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐδῶ ὁ περίφημος Ἀγάθων
κάθεται ὁ τραγωδοποιός.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ ποιὸς ὁ Ἀγάθων εἶναι αὐτός;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἕνας Ἀγάθων κάποιος ποῦ...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἕνας μὴν εἶναι μελαψὸς καὶ δυνατός;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅχι αὐτός, κάποιος ἄλλος.

Ποτέ σου δὲν τὸν εἶδες;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αὐτὸς μὲ τὰ μακρὰ τὰ γένεια;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὰ δὲν τὸν ἔχεις 'δῆ ποτέ σου;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τὸ Θεό, δὲν τὸ θυμοῦμαι
ποτέ μου νὰ τὸν ἔχω ἰδῆ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κι ὅμως τὸν ἐκαβάλλησες,
ἀλλὰ δὲν τὸ θυμᾶσαι.
Μὰ ἄς τραβήχτοῦμε, νά, προβαίνει
ἓνας του δοῦλος, μὲ φωτιά βγαίνει
καὶ μὲ μυρσίνες· θυσία θὰ γίνη,
θαρρῶ, τὸ δρᾶμα νὰ πετύχη.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Μ' εὐλάβεια ὁ λαὸς
ἄς κλείσῃ τὸ στόμα του·
τῶν Μουσῶν ὁ χορὸς
μέσα στὸ σπίτι μας
τριγύρω στὸν ἀφέντῃ μου χορεύει.
Μ' εὐλάβειαν ἄς σταθοῦν
κ' οἱ πνοές τοῦ ἀνέμου
κι ἄς μὴν κελαδοῦν
τοῦ πόντου τὰ κύματα τὰ γαλάζια.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μωρὲ τί μᾶς λές!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί λείει;

ΘΕΡΑΠΩΝ

Τὸ κάθε πετούμενο
 ἄς κοιμηθῇ κι ἄς ἡσυχάσῃ
 καὶ τῶν θεριῶν τὰ πόδια
 ἄς μὴ λυθοῦν μέσα στὰ δάση.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πῶ πῶ πῶ! Σὰν πολλὰ τὰ λές!

ΘΕΡΑΠΩΝ

Γιατὶ ὁ κύριός μας ἐτοιμάζεται
 ὁ ὁμορφος Ἀγάθων...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τὴ δουλειὰ νὰ πάθῃ.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Ποιὸς φώναξε;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Μεγαλόπρεπῃ νὰ ὑψώσῃ τραγωδία.
 Σὲ νέες ἀψίδες λυγίζει τὰ λόγια
 κι ἄλλα κολλᾷ κι ἄλλα τορνεύει
 καὶ σκέψες σκαρώνει κι ἀντίθετες
 κι ὡτὰν κερὶ τίς χύνει καὶ τίς στρογγυλεύει,
 τίς χωνεύει.....

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ τίς ξερνᾷ.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Ποιὸς πρόστυχος ἐμίλησε ξανά ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἐνας ποῦ ἐσὲ καὶ τὸ γλυκόστομο τὸν ποιητὴ σου
 μπαίνοντας εἰς τὸ σπίτι σας μπορεῖ
 νὰ σᾶς τρυπήσῃ καὶ τοὺς δύο μαζί
 μ' αὐτὸ τὸ σουβλερό του τὸ τρυπάνι.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Στὰ νιάτα σου, γέρο, μοῦ φαίνεται πῶς θᾶχες κάνῃ...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἄφινε, φίλε μου, ἐδῶ τοῦτον νὰ φωνάζῃ
 καὶ τρέχα, πὲς τοῦ Ἀγάθωνος νάρθῃ.

ΘΕΡΑΠΩΝ

Καθόλου μὴν παρακαλεῖς, νὰ βγῇ πιά πλησιάζει.
 Γιατὶ νὰ γράφῃ πιά τὸ δράμα του ἔχει ἀρχίσῃ.
 κι ὅταν εἶναι χειμῶνας, νὰ λυγίσῃ
 εὐκόλα τίς στροφές δὲν ἔμπορεῖ,
 ἂν δὲν ἐβγῇ στὸν ἥλιο νὰ καθίσῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ τί νὰ κάνω ἐγὼ στὸ μεταξύ ;

ΘΕΡΑΠΩΝ

Περίμενε τώρα θὰ βγῇ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θέ μου, τί μοῦχεις σήμερα γραφτὸ νὰ πάθω !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τὸ θεό, πιά δὲ βαστῶ καὶ θέλω νὰ τὸ μάθω.
 Τί τρέχει; γιατί ἀναστενάξεις κι ἄνω κάτω βρίσκεσαι;
 εἶναι σωστὸ ἀπὸ 'μὲ νὰ κρύβεσαι τὸν πεθερό σου;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐνα κακὸ πολὺ μεγάλο μὲ προσμένει!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί, λέγε!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θὰ κρίνη τοῦ Εὐριπίδη αὐτὴ
 ἡ μέρα θάνατο ἢ ζωή.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί λές! Καὶ πῶς ἀφοῦ οὔτε δικαστήρια τώρα
 οὔτε βουλὴ βρίσκεται γιὰ νὰ σὲ δικάσουν,
 ἀφοῦ 'ναι ἡ τρίτη μέρα τῶν Θεσμοφορίων;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αὐτὸ εἶναι ἴσα ἴσα ποὺ θὰ μὲ ξεκάμῃ.
 Οἱ γυναῖκες συνωμοτοῦν ἐνάντιά μου
 καὶ στὸ ναὸ τῆς Δήμητρας σήμερα μαζευτῆκαν
 ζητώντας νάβρουν τρόπο γιὰ νὰ μὲ ξεκάμουν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ γιὰ ποιὸ λόγο;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιατὶ στὰ δράματά μου τίς κακολογῶ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καλὰ νὰ πάθῃς, ἔχουν δίκιο, μὰ τὸν Ποσειδῶνα.

Καὶ τώρα πιά πῶς θὰ τὰ καταφέρῃς νὰ γλυτώσῃς ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὸν Ἀγάθωνα θέλω τὸν τραγωδιδάσκαλο
νὰ καταφέρω, στὸ ναὸ τῆς Δήμητρας νὰ πάῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νὰ κάμῃ τί ; Λέγε μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιὰ νὰ λάβῃ μέρος
στῇ σύναξῃ τῶν γυναικῶν κι ἂν γίνῃ ἀνάγκη
τὸ μέρος μου νὰ πάρῃ καὶ νὰ πῇ γιὰ μένα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πῶς ; φανερά ἢ κρυφὰ στὶς γυναῖκες νὰ τρυπώσῃ ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κρυφὰ μὲ ροῦχα γυναικεῖα ντυμένος.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κομψότατη εἶναι ἡ σκέψῃ σου καὶ σοῦ ταιριάζει !
στὴν πανουργία τίς γυναῖκες ὅλες ξεπερνᾷς.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί τρέχει ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὁ Ἀγάθων ἔξω βγαίνει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ ποῖος εἶναι ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νά τον, ἔξω ἢ μηχανή αὐτὸν ¹
τὸν φέρνει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄλλα στραβώθηκα λοιπόν;
ἐγὼ δὲ βλέπω ἄντρα κανέναν ἐδῶ πέρα,
παρὰ μονάχα τὴν Κυρήνη τὴν ἐταίρα ².

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα· τοιμάζεται τραγούδια ν' ἀπαγγείλῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Χαρὰ σ' αὐτὸν καὶ στὴ φωνή του·
ἴδες τὸν ψύλλο, ἴδες τὸ ἄσκι του.

ΑΓΑΘΩΝ

Τὴν ἱερὴ λαμπάδα πάρετε, Παρθένες,
τῶν ὑποχθόνιων ³ καὶ στὸ χορὸ γυρίστε
μὲ πόδι ἀνάλαφρο, καὶ τραγουδίστε.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ ποῖον θεὸν θὰ ὑμνήσομε; γιὰ πές μας·
ἀνοιχτὲς θέλουν τοὺς θεοὺς
νὰ δοξάσουν οἱ καρδιές μας.

ΑΓΑΘΩΝ

ὦ Μοῦσα, δοξολόγητε

1) Ἡ μηχανή αὐτὴ τοῦ θεάτρου λεγόταν ἐκκύκλωμα. Καὶ ἦτο ὑψηλὸν βά-
θρον ἐκ ξύλων, ἐν ᾧ ἐπέκειτο θρόνος.

2) Κοροΐδεύει τῇ θηλυπρέπειᾳ τοῦ Ἀγάθωνος.

3) Τῆς Δήμητρας καὶ τῆς Περσεφόνης.

τὸν χρυσότοξον Φοῖβον
ὅπου τὰ κάττρα ἐπύργωτε
στὴ Σιμουντίδα γῇ¹.

ΧΟΡΟΣ

ὦ χαῖρε Φοῖβε, ὑπέροχε
τραγουδιστή· ἐσὺ παίρνεις
τὸ γέρας στοὺς ἀγῶνες τῶν Μουσῶν
νικῶντας!

ΑΓΑΘΩΝ

Καὶ τὴν Παρθέναν Ἄρτεμη, ποὺ κυνηγᾷ
σὲ πυκνοφύτευτα βουνά
ὑμνήστε!

ΧΟΡΟΣ

Χορεύω καὶ δοξολογῶ
τὸ σεμνὸ γόννο τῆς Λατοῦς
τὴν Ἄρτεμη παρθένα.

ΑΓΑΘΩΝ

Καὶ τὴ Λατὼ καὶ τοὺς ἀνατολίτικους
σκοπούς, μὲ ρυθμικοὺς κι ἀταίριαστους
χορούς τῶν Φρυγικῶν χαρίτων.

ΧΟΡΟΣ

Ἡ ἀνατσα ἡ Λατὼ σεβάσμια εἶναι
σ' ἐμὲ κ' ἡ κιθάρα ἡ μητέρα τῶν ὕμνων,
μὲ τοὺς ἀντρώπρεπους κ' εὐγενικοὺς ἀχρούς·

1) Στὴν Τροία.

ἀπ' αὐτὴ κι ἀπ' τὴν πρόσχαρη φωνή μας
 φῶς πετιέται κι ἀνάβει τῆς θεᾶς τὰ μάτια.
 Τίμα λοιπὸν τὸν βασιλέα Φοῖβον·
 χαρά σου ὦ τρισμακάριο τῆς Λατοῦς τέκνο.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ! τί γλυκὸς σκοπός, σεβάσμιες Γενετυλλίδες,¹
 γυναίχειος καὶ σὰ φίλημα γλῶττα μὲ γλῶττα
 πιπιλιστό· τόσο τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἄκουα
 ἡδονικὰ γαργαλιζόντανε τὰ πισινά μου.
 Καὶ σένα, μικρούλη μου, ὅποιος κι ἂν εἴσαι, ὥτ' ἂν
 τὸν Αἰσχύλο στὴν Λυκουργεία του,² σ' ἐρωτῶ:
 «Ἀπὸ ποῦ μᾶς ἦρθεν αὐτὸ τὸ γυναικάκι;
 ποιά 'ναι ἡ πατρίδα του; καὶ ποιά 'ναι ἡ φορεσιά του;»
 Τί ζωὴ παραλυμένη εἶναι αὐτή; τί σχέστην ἔχει
 ἡ βάρβιτος μὲ τὴ γυναίχεια ρόμπα, ἡ λύρα
 μὲ τὸν κεκρύφαλο, κ' ἡ λήκυθος μὲ τὸ ζωνάρι;
 Πράγματα ἀταίριαστα. Πῶς πᾶν μαζί μαζί
 καθρέφτης καὶ ξίφος; Κ' ἐσύ, μικρούλη μου, εἴσαι ἀλήθεια
 ἄντρας σωστός; ποῦ 'ναι ἡ ἀπαυτὴ σου; ποῦ 'ναι ἡ χλαῖνα;
 καὶ ποῦ τ' ἀντρίκια πέδιλα; Ἄν πάλι εἴσαι γυναίκα
 ποῦ 'ναι τὰ βυζιά σου; Λοιπὸν, γιατί σωπαίνεις;
 Μὰ ἀπ' τὸ τραγοῦδι σὲ μαντεύω, ἀφοῦ νὰ πῆς δὲ θέλεις.

ΑΓΑΘΩΝ

ὦ γεροντάκο, γεροντάκο, ἀπὸ ζήλεια βρίζεις,

1) «Δαίμων ἡ Γενετυλλίς περὶ τὴν Ἀφροδίτην» (Σχολ.)

2) Λυκουργεία=τριλογία τοῦ Αἰσχύλου.

μ' ἀπὸ βρισιῆς τ' αὐτί μου ἐμένα δὲν ἰδρώνει.
 Ἐγὼ μὲ τὴν ψυχὴ μου ἀρμονικὰ διαλέω τὰ ροῦχα.
 Γιατ' εἶναι χρεία ν' ἀρμονίζῃ ὁ ποιητὴς
 τοὺς τρόπους του σύμφωνα μὲ τὰ δράματα ποὺ γράφει.
 Λέει γιὰ γυναῖκες; πρέπει τὸ κορμί του εὐθύς
 νὰ τὸ μάθῃ νὰ φέρνεται μὲ τρόπο γυναικίσιο.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὡστε καθαλλικεύεσαι ὅταν γράφῃς τὴ Φαίδρα;

ΑΓΑΘΩΝ

Λέει πάλι γι' ἄντρες; τότε πρέπει τὸ κορμί του
 δυνατὸ ν' ἀντροφέρνῃ· τί πάντα ζητοῦμε
 ὅσα μᾶς ἀρνήθη ἡ φύση στὴ μίμησιν νὰ βροῦμε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὅταν γιὰ σάτυρους γράφεις, παρακαλῶ σε,
 κράξε κ' ἐμὲ ἀπὸ πίσω σου νὰρθῶ νὰ σὲ βοηθήσω.

ΑΓΑΘΩΝ

Ὡραῖο δὲν εἶναι ποτὲ τὸν ποιητὴ νὰ ἰδῇς
 ἀγροῖκο καὶ τριχωτό. Συλλογίσου πῶς ὁ Ἴβυκος,
 ὁ Ἀνακρέων κι ὁ Ἀλκαῖος ποὺ τὴ μελωδία
 γλύκαναν, ζῶνες ἀπαλὲς στὴ μέση τους φοροῦσαν
 κ' εἶχαν τοὺς τρόπους τῶν Ἰώνων στὴ ζωὴ τους.
 Κι ὁ Φρύνιχος, τὸν ξέρεις δά, γιὰτ' ἦταν Ἀθηναῖος,
 κι ὁ ἴδιος ἦταν ὁμορφος κι ὁμορφα στολιζόταν.
 Γι' αὐτὸ καὶ τόσο ὠραῖα ἦταν τὰ δράματά του.
 Φυσικὰ βάζει στὰ ἔργα του καθεὶς τὸν ἑαυτό του.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Λοιπὸν γι' αὐτὸ ὁ ἄσκημος Φιλικλῆς ἄσκημα γράφει,

κι ὁ μοχθηρὸς ὁ Ξενοκλῆς, μοχθηρὲς τραγωδίες,
κι ὁ κρύος Θεόγνις, κρύα τραγούδια κάνει.

ΑΓΑΘΩΝ

Ἀνάγκη πᾶσα. Καὶ γι' αὐτὸ τὸ πάθημά τους
μοῦγινε μάθημα καὶ γιάτρεψα τὸν ἑαυτό μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πές μου το πῶς, γιὰ τοὺς θεοὺς ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πάψε τις φλυαρίες.
τόσο μικρὸς ἤμουν κ' ἐγὼ σὰν ἄρχιτα τις τραγωδίες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νὰ χαίρεται, παιδί μου, τὴν ἀνατροφή σου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἔλα, ἄφηνέ με νὰ τοῦ πῶ γιὰτὶ τὸν θέλω.

ΑΓΑΘΩΝ

Λεγε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σοφός, Ἀγάθων, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μὲ λίγα
λόγια λέει πράγματα πολλὰ· ¹ μεγάλη συμφορὰ
μὲ βρῆκε κ' ἐρχομαι σὲ σένα ἰκέτης τώρα.

ΑΓΑΘΩΝ

Τί θέλεις ἀπὸ 'μέ ;

1) Παρωδαὶ στίχον τοῦ Εὐριπίδου ἀπὸ τὸν Αἰόλον.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Οἱ γυναῖκες σήμερα ἀποφάσισταν
στὰ Θεσμοφόρια νὰ μὲ σκοτώσουν, γιατί τόσες
κακολογίες ἔχω 'πῇ ἐνάντιά τους.

ΑΓΑΘΩΝ

Καὶ τί μπορῶ ἐγὼ νὰ σοῦ κάμω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νὰ μὲ σώσης·

κρυφὰ μέσ' στὶς γυναῖκες τρέξε καὶ κάμε πὼς εἶσαι
γυναίκα, ὑπερασπίτου με κι ἀμέσως θὰ σωθῶ.
Μόνος ἐσύ γιὰ μένα εἶσαι ἄξιος νὰ μιλήσης.

ΑΓΑΘΩΝ

Καὶ ν' ἀπολογηθῇς μονάχος σου γιατί δὲν πᾶς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νὰ σοῦ τὸ πῶ· γιατί ὅλες ἐκεῖ πέρα μὲ γνωρίζουν,
ἔπειτα γέρος εἶμαι ¹ καὶ γεμάτος γένεια
κ' ἐσύ 'σαι ὁμορφονιός, ἄσπρος καὶ ξυρισμένος,
γυναικόφωνος, ἀπαλός, χαριτωμένος.

ΑΓΑΘΩΝ

ὦ Εὐριπίδη!

Ἐσύ, θαρρῶ, δὲ γράφεις κάπου ²:

1) Ἐβδομήντα ἐτῶν ἦταν τότε ὁ Εὐριπίδης.

2) Στὴν Ἀλκυστιν (στίχ. 694).

« Ἐσὺ χαίρεται ποὺ τὸ φῶς θωρεῖς,
κι ὁ γονιός σου δὲ χαίρεται θαρρεῖς ; »

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ναὶ τὸ γράφα.

ΑΓΑΘΩΝ

Λοιπὸν καθόλου μὴν ἐλπίσης
γιὰ τὴ δική σου συμφορὰ νὰ κινδυνέψω.
Τρελλὸς δὲν εἶμαι. Μοναχός σου τράβα τὸ δικό σου.
Σωστὸ δὲν εἶναι νὰ ξεφεύγομε μὲ δόλους
τίς δυστυχίες· μὲ ὑπομονὴ πρέπει νὰ ὑποφέρης.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πραγματικά, ὀλοτρύπητο κορμί, μὲ ὑπομονὴ
τὴν πάθαινες κι ἀνοῖξαν τὰ νεφρά σου, ὅχι μὲ λόγια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί 'ναι ποὺ σὲ φοβίζει καὶ δὲν πᾶς μαζί τους ;

ΑΓΑΘΩΝ

Μὲ πιότερη λύσσα θὰ σκότωναν ἐμένα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιατί ;

ΑΓΑΘΩΝ

Ρωτᾶς ; θὰ νόμιζαν πὼς πάω τῶν γυναικῶν τὰ ἔργια
νὰ μάθω καὶ τίς θηλυκές τους ἡδονές νὰ κλέψω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νὰ κλέψης ; καὶ δὲ λές μὴν πάθης κ' ἐκεῖ τὴ δουλειά !

Μ' ἀλήθεια, ἔξυπνα ὁ διάολος σοφίστηκε τὸ λόγο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Λοιπὸν θὰ πᾶς ; δέχεται ;

ΑΓΑΘΩΝ

Ἀπὸ τὸ νοῦ σου βγάλτο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἄλλοι σ' ἐμὲ καὶ τρισαλλοί, εἶμαι χαμένος !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦ Εὐριπίδη, ἀγαπημένε μου γαμπρέ μου, σῶπα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐχάθηκα. Τί θὰ γενῶ ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄς τον αὐτὸν νὰ πάη
στὸ διάβολο κ' ἐμένα κάνε με ὅ,τι θέλεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἀφοῦ γιὰ 'μὲ θυσιάζεσαι, ξεντύσου, πεθερέ μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τί σκοποὺς ἔχεις λοιπόν ; γιατί μὲ γδύνεις ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αὐτὰ τὰ γένεια ξούρισε καὶ τ' ἀποκάτω κάψε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἀφοῦ γιὰ 'σὲ θυσιάστηκα, νά, κάμε τα ὅ,τι θέλεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἀγάθωνα, πάντα κρατεῖς ξουράφι ἐσὺ μαζί σου.

Δὲ μᾶς τὸ δίνεις μιὰ στιγμή;

ΑΓΑΘΩΝ

Νά, πάρε το ἀπ' τῇ θήκη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εὐχαριστῶ· κάτσε ἐπὶ τώρα καὶ τὸ μάγουλό σου
τὸ δέξιό φύσα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὦχ ὦχ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί φωνάζεις; θὰ σοῦ φράξω
τὸ στόμα, σῶπα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὦχ ὦχ, ἀλλοίμονο, βοήθεια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἔ σύ, ποῦ τρέχεις;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στὸ ναὸ τῶν Ἑριννύων.

Γιατὶ, μὰ τῇ Δήμητρα, δὲ θὰ σοῦ σταθῶ
πιά νὰ μὲ πετσοκόβῃς.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θὰ γενῆς γελοῖος.

Ξουριτμένος στὸ ἓνα μάγουλο κι ἀξούριστος στὸ ἄλλο.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Λίγο μὲ γνοιάζει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ κ' ἐστὶ
μή μ' ἀφήσης. Ἔλα κοντά μου!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄλλοι στή συμφορά μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὴν κουνιέσαι. Σήκωτε τὸ κεφάλι. Ποῦ κυττᾶς;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μοῦ... μοῦ...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί μурμουρίζεις; Πάει, τελείωσε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄλλοίμονο, ἐλαφρὰ ὀπλισμένος θὰ ἐκστρατέψω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νὰ μὴ σὲ νοιάζῃ, πολὺ ὥραϊος ἔχεις γίνῃ.

Θέλεις νὰ ἰδῇς τὸ πρόσωπό σου στὸν καθρέφτη;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δός μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βλέπεις;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ναί, μὰ τὴν πίστη μου, θαρρῶ δὲν εἶμαι ἐγώ·
ὁ ὁμορφος Κλεισθένης εἶναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σήκω νὰ σοῦ κάψω
καὶ τ' ἀποκάτω γένεια· σκύψε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὡμένα θὰ γενῶ
σὰ γουρουνάκι θηλυκό.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κανένας ἄς μοῦ φέρη
δαυλὸν ἢ λύχνον ἀπὸ μέσα. Σκύψε τώρα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἔ, τὴν οὐρά μου πρόσεχε μὴν τύχη καὶ μοῦ κάψης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καλὰ προσέχω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ μὲ καῖς ! Ἐκάηκα ! Νερό,
νερό, γειτόνοι ! Πρὶν βαλθοῦν τὰ πισινά μου
μονάχα τοὺς τὴ φλόγα ποὺ ἔχουνε νὰ σβύσουν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κουράγιο !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μωρὲ τί κουράγιο, ἀφοῦ φωτιά μοῦ βάζεις !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα τὸ δυσκολώτερο ἔχει τελειώση πιά.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πῶ πῶ ! Τσουρούφλισμα· ὁλόμαυρος γίνηκα ἀπὸ πίσω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὴ στενοχωρεῖται· ἄλλος θὰ σοῦ τὰ σφουγγίσῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κακὰ τὴν ἔχει ποῦ τὰ πισινὰ μου πλύνη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἀγάθων, σὰν ἀρνιέσαι ἐσὺ νὰ μοῦ κάμῃς τὴ χάρη,
δός μου τοῦλάχιστον τὴ ρόμπα αὐτὴ καὶ τὸ ζωνάρι·
νὰ πῆς δὲν ἔχεις δὲ μπορεῖς.

ΑΓΑΘΩΝ

Εὐχαρίστως, σᾶς δίνω·

πάρτε τα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί νὰ πάρω;

ΑΓΑΘΩΝ

Τί; νὰ, πρῶτα πρῶτα αὐτὴ
τὴν κίτρινη τὴ ρόμπα πάρε νὰ φορέσῃς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὦχ, μὰ τὴν Ἀφροδίτῃ, πῶς μυρίζει βαρβατιά!

ΑΓΑΘΩΝ

Γρήγορα ντύσου τὴν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δῶτε μου τώρα καὶ τὴ ζώνη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νά τὴν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Περίντυτέ μου τώρα καὶ τὰ σκέλια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κεκρύφαλο χρειάζεται καὶ μήτρα.

ΑΓΑΘΩΝ

Εἶναι ὥραϊο
τῇ σκούφια πού τῇ νύχτα βάζω νὰ φορέσης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

"Α, μὰ τὸ Δία, νά, ἀκριβῶς μιὰ τέτοια χρειάζοταν!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Λές νὰ μοῦ πάη;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σοῦ πάει ὥραϊα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δός μου κ' ἓνα πέπλο.

ΑΓΑΘΩΝ

Πάρε, εἶναι ἀπάνω στὸ κρεβάτι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πέδιλα πιά λείπουν.

ΑΓΑΘΩΝ

Νά, πάρε τὰ δικά μου αὐτά.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Λές νὰ μοῦ κάνουν;

Γιατί ὅλα ἐσὲ τὰ πράγματά σου ὀρθάνοικτα εἶναι.

ΑΓΑΘΩΝ

Βάλε τα καὶ παραίτα με· ὅσα θέλητες τάχεις.

Καὶ τώρα ἐμὲ στὸ σπίτι μου γρήγορα ἄς μὲ γυρίσουν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μωρὲ φαίνεται, ἀλήθεια, τὰ γυναῖκα αὐτὸς ὁ ἄντρας.

Κι ὅταν μιλεῖς κύττα γυναῖκια τῇ φωνῇ νὰ κάνης.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καλὰ θὰ προσπαθήσω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἔλα πήγαινε λοιπόν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τὸ θεό, δὲν τὸ κουνῶ, ἂν δὲν μοῦ ὁμώτης πρῶτα ...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πῶς ὅσο μπορεῖς, ἂν κιντυνέψω, θὰ μὲ σώσης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅρκο σοῦ κάνω στὸν αἰθέρα, ποὺ κάθεται ὁ Δίας.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τότες ὀρκίσου καὶ στὸ σπίτι τοῦ γλύπτη Ἰπποκράτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τότε σὲ ὅλους μαζὶ τοὺς θεοὺς ὀρκο παίρνω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὴν τὸ ξεχνᾷς πὼς ἡ ψυχὴ σου ὠρκίστηκε κι ἡ γλῶσσα
ὄρκο δὲν πῆρε¹, μήτε ἐγὼ τὴν ἔχω ὀρκίστη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὰ τρέξε γρήγορα, νά, δόθηκε τῆς συνεδρίας
τὸ σύνθημα στὸ Θεσμοφόριο. Ἐγὼ φεύγω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἦλα Θραῦττα, ἀκολούθα με. ὦ Θραῦττα, κύττα
μέσ' στῶν λαμπάδων τὸν καπνὸ τί κόσμος ἀνεβαίνει!

Μά, ὦ Θεσμοφόρα Δήμητρα περίλαμπρη, εὐτυχία
χάρισέ μου καὶ τώρα ποὺ ἔρχομαι κι ὅταν θὰ φύγω.

ὦ Θραῦττα, ἄφητε κάτω τὸ πανέρι σου καὶ βγάλε
τὴν ξύγκινη τὴν πῆττα νὰ κάμω θυσία².

ὦ τιμημένη Δέσποινα, Δήμητρα ἀγαπημένη
καὶ Περσεφόνη, ὅπου συχνότατες θυσίες

θὰ σᾶς προσφέρω, κάντε με νὰ μὴ μὲ καταλάβουν.

Καὶ κάμετε τὴν κόρη μου πλούσιον ἄνδρα νὰ πάρη,
μὰ ἀράθυμο καὶ βλάκα, νὰ τὸν σέρνῃ ἀπὸ τῆ μύτη.

Καὶ στὸν υἱοῦ μου νοῦ καὶ κρίση νὰ χαρίσῃς.

Μὰ ποῦ πρέπει νὰ κάτσω γιὰ ν' ἀκούω καλὰ
τοὺς ρήτορες ; ἀλλὰ ἐστὶ Θραῦττα γρήγορα νὰ φύγῃς.

1) Ὑπαινίσσεται τὸν περίφημο στίχο τοῦ Εὐριπίδου στὸν Ἰππόλυτο (στ. 612) «Ἡ γλῶσσ' ὁμώμῃχ' ἡ δὲ φρήν ἀνώμοτος».

2) Οἱ φτωχοὶ θυσίαζαν συχνὰ μεγάλη πῆττα ἀπὸ ξύγκι.

Δὲν πρέπει οἱ δοῦλοι ἐδῶ νὰ βρίσκωνται μαζί μας.

ΚΗΡΥΞ

Σιωπή! σιωπή! Προσευχηθῆτε στὶς δυὸ Θεσμοφόρες
θεές, στὴ Δήμητρα καὶ στὴν κόρη τῆς Περσεφόνη,
στὸν Πλούτωνα, στὴν Καλλιγένεια, καὶ στὴ Μάννα γῆ,
στὸν Ἑρμῆ καὶ στὶς Χάριτες, αὐτὴ τὴ σύναξή μας
καλὰ κι ὥς πρέπει νὰ τὴν εὐοδώσουν, νὰ σκορπίσουν
χίλια καλὰ στὴν πόλη μας καὶ σ' ἐμᾶς εὐτυχία.
Κι ὅποια τὰ πιὸ καλὰ γιὰ τὸ λαὸ τῶν Ἀθηναίων
καὶ τῶν γυναικῶν κάνη ἢ πῆ, σ' αὐτὴν ἡ νίκη πρέπει.
Αὐτὰ εὐχηθῆτε καὶ σ' ἐμᾶς τίς ἴδιες εὐτυχία.
Ἰὼ Παιάν! Ἰὼ Παιάν! Χαρὰ μαζί μας νᾶναι.

ΧΟΡΟΣ

Τέτοιες προσευχὲς τελοῦμε,
καὶ τοὺς θεοὺς κράζουμε
εὐμενεῖς νὰ μᾶς φανοῦν.
ὦ Ἀπόλλων χρυτολύρα,
κι ὦ κόρη παντοδύναμη,
γαλανομάτα, ποὺ χρυσῇ
λόγχῃ στὰ χέρια σου κρατεῖς,
προστάτρια τῆς ἑνδοξῆς
τῆς πόλεως νὰ φανῆς.
Καὶ μυριονόματῃ ἐσὺ κυνηγήτρα
τῆς ὁμορφῆς Λατοῦς βλαστάρη,
καὶ σεβαστὲ θαλασσοκράτορα,
θεὲ ἐσὺ τῶν κυμάτων,

ἔβγα ἀπὸ τὸ πολὺψαρο
 φουρτουνιασμένο σπήλιο σου,
 κ' ἐσεῖς θαλασσινὲς νεράϊδες
 καὶ νύφες τῶν βουνῶν, ἐλάτε.
 Ἡ χρυσῇ φόρμιγξ ἄς ἡχήσῃ
 τίς προσευχὴς μας ν' ἀκλουθήτῃ.
 Καὶ μὲ τάξην ἄς γίνῃ τέλεια,
 ὦ εὐγενεῖς τῶν Ἀθηνῶν
 γυναῖκες, τὸ συνέδριό μας.

ΚΗΡΥΞ

Προσευχηθῆτε στοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους
 καὶ στὶς Ὀλύμπιες θεῆς καὶ στοὺς Πυθίους
 καὶ στοῦ Πυθίου τίς θεῆς καὶ στοὺς Δηλίους
 καὶ στὰς Δηλίας καὶ στοὺς ἄλλους τοὺς θεοὺς.
 Ἐὰν κανένας σκέπτεται κακὸ κανένα
 στῶν γυναικῶν τὸ γένος, ἢ προτείνῃ εἰρήνῃ
 μὲ τὸν Εὐριπίδῃ ἢ μὲ τοὺς Πέρσες γιὰ βλάβῃ
 τῶν γυναικῶν κ' ἔχει στὸ νοῦ του τύραννος
 νὰ γίνῃ ἢ τύραννο νὰ φέρῃ, ἢ καταγγέλλει
 τῇ γυναίκα πού ξένο παιδί στὴ γέννα της δείχνει,
 ἢ ἂν δούλα καμμιά μεσίτρα τὰ λέει ὕστερα ὅλα
 στὸν ἄντρα ἢ ψεύτικες εἰδήσεις φέρνει,
 ἢ ἂν κανεῖς μοιχὸς μὲ ψέμματα πλανεύῃ
 κι ἀπ' ὅσα ὑπόσχεται κανένα δὲν κρατάῃ
 ἢ ἂν καμμιά παληόγρηα στὸ μοιχὸ δίνῃ δῶρα
 ἢ δέχεται τὸ φίλο σ' ἄλλη φίλῃ νὰ τὸν δώσῃ
 κι' ἂν ταβερνιάρης ἢ καὶ ταβερνιάρισσα πουλάῃ
 κρασί λειψό—εὐχηθῆτε στοὺς θεοὺς συφάμελους

νά τοὺς ξεκάμῃ καὶ σ' ἐμᾶς τίς ἄλλες ὅλες
μύρια ἀγαθὰ νὰ μᾶς χαρίτουν δεηθῇτε.

ΧΟΡΟΣ

Ὅλες μαζὶ στὴν πόλῃ,
ὅλες μαζὶ στὸ δῆμο
εὐχόμεσθε οἱ εὐχές μας νὰ πιαστοῦν.
Κι ὅσες μας τὰ καλλίτερα θὰ ποῦν
ἐτοῦτες νὰ νικοῦν.

Ὅμως ὅσες μᾶς ξεγελοῦνε
καὶ γιὰ δικά τους δόλια κέρδη
τοὺς ὅρκους τους πατοῦνε,
ἢ ζητοῦν νὰ παραβοῦνε
τὰ ψηφίσματα ἢ τοὺς νόμους
κι ὅσες τὰ μυστήριά μας
στοὺς ἐχθροὺς μας ξεσκεπάζουν
ἢ τοὺς Πέρσες μπάζουν
μέσα στὴ χώρα μας, ἐχθροὶ
Θρησκείας καὶ Πατρίδας εἶναι.
Ἀλλά, ὦ Δία παντοδύναμε,
ἐπάκουτέ μας κ' οἱ θεοί,
ἂν κ' εἴμαστε γυναῖκες,
καλοπροαίρετοι ἅς σταθοῦν.

ΚΗΡΥΞ

Ὅλες ἅς ἀκούσουν. Αὐτὰ τῶν γυναικῶν ἡ σύναξις
ἀποφάσισε. Ἦταν πρόεδρος ἡ Τιμόκλεια,
γραμματικὸς ἡ Λύσιλλα καὶ μίλησε ἡ Σωτράτη.
Συνέδριο νὰ κάνομε τῆς τρίτης μέρας τὸ πρωὶ

τῶν Θεσμοφορίων, ὁπότεν πιότερο εὐκαιροῦμε·
καὶ πρῶτα πρῶτα ἄς κρίνομε ποιά τιμωρία
στὸν Εὐριπίδην νὰ ἐπιβάλουμε γιὰ τὶς βρισιές του
ἐνάντια τῶν γυναικῶν. Ποιά θέλει νὰ μιλήσῃ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ἐγώ.

ΚΗΡΥΞ

Λοιπὸν βάλε αὐτὸ τὸ στεφάνι πρὶν μιλήσῃς.

ΧΟΡΟΣ

Σιωπή, ἡσυχία. Τὸ νοῦ σας γιὰτὶ νὰ τὴν ποὺ φτύνει,
ὅπως κάνουν οἱ ρήτορες. Αἶ, τί θὰ κόψῃ ἡ γλῶσσα τῆς!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Γυναῖκες, ὄρκο παίρνω στὶς θεές μας πῶς καθόλου
δὲ βγῆκα ἀπὸ φιλοδοξία νὰ μιλήσω.
Μὰ δὲ βαστῶ τόσον καιρὸ ν' ἀκούω ποὺ ὁ Εὐρυπίδης
μᾶς βρίζει, μιᾶς μανάβισσας ὁ γυιὸς¹. Πόσες βρισιές
καὶ πόσες δὲ μᾶς ἔφαλλε συκοφαντίες;
Εὐτύς, ὡς θεατές, τραγωδοὺς καὶ χοροὺς μαζέψῃ,
μοιχοὺς μᾶς λέει καὶ πῶς τοὺς ἄντρες κυνηγοῦμε,
κρασοκανάτες, προδότρες, γλωσσοκοπάνες,
τιποτένιες καὶ τῶν ἀντρῶν θανάσιμη πληγὴ!
Κ' εὐτύς καθὼς γυρίζουν ἀπ' τὸ θέατρο στὸ σπίτι
λοξὰ μᾶς βλέπει ὁ ἄντρας μας κι ὁλοῦθε ψαχοῦλεύει.

1) Ἡ μητέρα τοῦ Εὐριπίδου ἦταν ἡ Κλειτὼ ἡ λαχανοπώλις.

τὸν ἀγαπητικὸν μας νᾶβρη πουθενὰ κρυμμένον.
 Χάσαμε τὴν παλιά μας πιά τὴ λευτεριά μας.
 Τέτοια κακὰ στοὺς ἄντρες μας ὁ ἄτιμος αὐτὸς
 ἔμαθε· κι ἂν τύχη καὶ θέλουμε στεφάνι
 νὰ πλέξουμε, μᾶς κράζει ὁ ἄντρας μας ἐρωτευμένες.
 Κι ἂν τύχη τρέχοντας μᾶς πέσῃ ἀγγεῖο καὶ σπάσῃ
 ρωτάει ὁ ἄντρας μας: «Τὸ σπᾶς γιὰ χάρη τίνος;
 βέβαια τὸ σπᾶς γιὰ χάρη τοῦ Κορίνθιου ξένου!»
 Ἄν ἀρρωστήσῃ μιὰ κοπέλλα, ὁ ἀδελφός της κράζει:
 «Τὸ χρῶμα αὐτὸ τὸ κίτρινο καθόλου δὲ μ' ἀρέσει».
 Κι ἂν θέλῃ μιὰ λεχὼνα στεῖρα νὰ παρουσιάσῃ
 ξένο μωρό, μήτε καὶ τοῦτο ἀκόμα δὲ μπορεῖ·
 γιὰτὶ κοντὰ στέκουν οἱ ἄντρες της. Στὰ παλιὰ χρόνια
 οἱ γέροι παῖρναν κοπελλοῦδες, ὅμως τώρα
 κανέναν γέρος δὲν παντρεύεται γιὰτὶ ἔχει ἀκούσῃ:
 «Τὸ γέρον ἄντρα ἀπὸ τὴ μύτη ἢ κόρη τὸν τραβάει».
 Ὁ Εὐριπίδης φταίει ποὺ κλειοῦνε τὸ γυναικωνίτη
 μὲ βούλλες καὶ μαντάλους κ' ἐπίτηδες θρέφουν
 μαντρόσκυλα, τρομάρα φοβερὴ τῶν ἐραστῶν μας.
 Κι αὐτὰ στὸ δαίμονα· μὰ δὲν ἔχομε πιά σὰν πρῶτα
 τὸ ἐλεύτερο ὅ,τι θέλουμε ἀπὸ τὸ κελλάρι
 νὰ παίρνουμε, οὔτε λάδι, οὔτε κρασί, οὔτε κι ἀλεύρι.
 Γιὰτὶ μάθαν οἱ ἄντρες μας μαζί τους πάντα νᾶχουν
 ἄθλια κρυφὰ Λακωνικὰ κλειδιὰ μὲ τρία δόντια.
 Ἄλλῃ φορὰ μπορούσαμε κι ἀνοίγαμε τὶς πόρτες
 κάνοντας μὲ τρία ὄβολα ἄλλῃ πανόμοια βούλλα.
 Μὰ τώρα αὐτὸς ὁ ἀναθεματισμένος ὁ Εὐριπίδης
 τοῦτ' ἔμαθε μὲ ξύλο τὶς βούλλες νὰ κάνουν
 λαθρακισμένο. Καὶ γι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται πὼς πρέπει

νά τὸν ξεκάμομε μὲ κάθε τρόπο, μὲ φαρμάκι
ἢ μ' ὅποιο μέσον ἄλλο. Τοῦτα φανερά κηρύχνω
καὶ τ' ἄλλα μπρὸς στή γραμματέα θά καταθέσω.

ΧΟΡΟΣ

Γυναίκα ἀκούω πρώτη φορά
τόσο εὐγλωττα καὶ πονηρά
νά βράζει λόγῳ.

Ὅλα τὰ λέει πολὺ σωτὰ,
ὅλες τὶς ιδέες ξετάζει
κι ὅλες ἔτσι τὶς ζυγιάζει
ἐπιτήδεια καὶ σοφὰ
καὶ μὲ τόση τέχνην, ὅπου
τοῦ Καρκίνου ὁ Ξενοκλῆς ¹,
ἂν κοντά τῆς ἐμιλοῦσε,
θὰ φαινόταν σ' ὅλες σας,
θαρρῶ, πὼς λέει βλακεῖς.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β'

Λίγα ἐγὼ θά μιλήσω. Ἐκείνη ποὺ πρὶν ἀπὸ μένα
μίλησε, δίκαια καὶ σωτὰ εἶπε τὴν κατηγορία·
γι' αὐτὸ θὰ πῶ μόνο τὰ ὅσα ἐγὼ ἔχω πάθῃ.
Ἐμένα ὁ ἄντρας μου στὴν Κύπρο ἔχει πεθάνῃ
καὶ χήρα μ' ἄφητε πέντε παιδιῶν ὅπου μὲ κόπο
μποροῦσα νὰ τὰ θρέψω στέφανα ἀπ' ἀνθούς πουλώντας.
Κι ὥς τώρα βέβαια κουτσὰ στραβά ὀτωχοπερνοῦσα·
μὰ νά, ποὺ τώρα αὐτὸς στὰ δράματα τ' ἀνόςιά του
στοὺς ἄντρες εἶπε πὼς καθόλου θεοὶ δὲν ὑπάρχουν.
Κ' ἔτσι οὔτε τὰ μιτὰ στεφάνια νὰ πουλήσω

1) Τραγῳδοποιός· τοῦ κοροῖδεύει τὴ βλακεία του.

δὲν ἡμπορῶ καὶ τώρα σὲ ὅλες σας κηρύχνω
καὶ λέω: τὸν ἄντρα αὐτὸν γιὰ τὰ τόσα τὰ ἐγκλήματατά του
πρέπει νὰ τιμωρήσουμε· γιὰτὶ ἄγρια κακὰ
αὐτὸς μᾶς ἔκανε, ὡς εἶναι ἀναθραμμένος
μ' ἄγρια λάχανα. Ἐγὼ τώρα πάω στὴν ἀγορά·
μοῦχαν οἱ ἄντρες εἴκοσι στεφάνια παραγγεῖλη.

ΧΟΡΟΣ

Ἄλλη πάλι ἐτούτη!
Μὲ πιότερη χάρη
ἀπὸ τὴν πρώτη τᾶπε·
πόσα δὲν ἔκοψε
τὸ γλωτσαράκι της
ὅλα ἐπιτυχεμένα
ὅλα σωστά, πανοῦργα
καὶ μὲ τέχνη πλεγμένα.
Ναί, ἄγρια καὶ σκληρὰ
τοῦ ἀξίζει τιμωρία
τοῦ ὕβριστῇ μας.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Παράξενο δὲν εἶνε νὰ θυμώσετε ἔτσι
γυναῖκες καὶ νανάφουνε τὰ αἵματά σας
ἀπ' τοῦ Εὐριπίδη τὶς βριτιές. Ἔτσι καὶ ἡ ἴδια ἐγώ,
ναί, νὰ χαρῶ τὰ τέκνα μου, υἱστῶ τὸν ἄντρα τοῦτον,
γιὰτὶ τρελλὴ καμμιὰ δὲν εἶμαι. Ὅμως μεταξύ μας
ἐλάτε τώρα φανερὰ νὰ ἐξηγηθοῦμε.
Ἐδῶ εἵμαστε ἐμεῖς κ' ἐμεῖς κ' ἔξω δὲ θάβγῃ λόγος.
Γιὰ πέστε μου τάχα γιὰτὶ νὰ τὸν βρίζομε τόσο
πὼς δυὸ τρία κακὰ μας εἶπε ἐνῶ ἔχομε μύρια;

Νά, ἐγὼ ποὺ σᾶς μιλῶ, γιὰ νὰ μὴν ἀναφέρω κι ἄλλες,
 πόσα κακὰ δὲν ἔκαμα. Ὅμως τὸ πιὸ μεγάλο
 σᾶς λέω : ἤμουν μόνο τριῶν μερῶν νύφη ἢ ἀθλία
 καὶ δίπλα ὁ ἄντρας μου κοιμόταν. Κ' εἶχα φίλο
 ὁποῦ ἀπὸ ἑφτὰ χρονῶν μ' ἐξεπαρθένεψε κοράσι.
 Αὐτὸς ποθώντας με κρυφὰ μοῦ χτύπησε τὴν πόρτα·
 κ' ἐγὼ κατάλαβα κ' εὐτὺς κατέβηκα κρυφὰ
 κι ὁ ἄντρας μου μὲ ρώτησε· «Ποῦ πᾶς; —Ποῦ πάω; τοῦ λέω,
 κοφίματα μὲ πιάσαν, ἄντρα μου, καὶ πόνους ἔχω
 καὶ τρέχω στὴν ἀνάγκη μου.—Τράβα λοιπόν, μοῦ λέει.»
 Κι ἄρχισε αὐτὸς κυπαρισσόμηλα νὰ τρίβῃ κι ἄνηθο·
 κ' ἔχυσα ἐγὼ νερὸ στὶς στρόφιγγες τῆς πόρτας
 κ' ἐβγῆκα τὸ φίλο νὰ βρῶ· καὶ στὸ βωμὸ σκυμμένη
 πλακώθηκα στὴ δάφνη τοῦ Ἀπόλλωνα στηριγμένη.
 Αὐτὰ ποτέ του, βλέπετε, δὲν τᾶπε ὁ Εὐριπίδης·
 μήτε λέει πῶς μὲ τοὺς δούλους καὶ μὲ τοὺς βορδονάρηδες
 τὰ φτειάνουμε, ὅταν δὲ βρίσκομε ἄλλον κανένα.
 Κι ὅταν κανέννας μᾶς φιλεῖ ὅλη τὴ νύχτα,
 ἐμεῖς ἀπ' τὸ πρωὶ ὅλο μασοῦμε σκόρδα,
 ὅταν ὁ ἄντρας μας γυρίσῃ ἀπ' τὴ φρουρά
 καὶ μᾶς μυρίσῃ νὰ μὴν ἔμπῃ ὁ νοῦς του σ' ὑποψία.
 Αὐτὰ ποτέ του, βλέπετε, δὲν τᾶπε ὁ Εὐριπίδης.
 Κι ἀνίσως καὶ τὴ Φαίδρα βρίζει, ἐμᾶς τί μᾶς σκοτίζει;
 ποτέ δὲν εἶπε πῶς, δείχνοντας στὸν ἄντρα ἢ γυναῖκα
 ἓνα μανδύα γιὰ νὰ ἰδῇ τί λογῆς εἶναι τάχα,
 δίνει καιρὸ στὸν ἐραστὴ κρυφὰ νὰ φύγῃ.
 Καὶ ξέρω ἐγὼ μιὰν ἄλλη ποὺ κοιλοπονοῦσε τάχα
 ἡμέρες δέκα, ὥσπου βρῆκε παιδὶ ν' ἀγοράσῃ,
 ἐνῶ ὁ ἄντρας ζητοῦσε γιὰτρικὰ ὁ ἡλίθιος.

Μέσα σὲ χύτρα φέρνει τὸ μωρὸ ἓνα γραίδιο,
τὸ στόμα του γεμᾶτο μέλι γιὰ νὰ μὴ φωνάζῃ.
Γνέφει ἡ γρηοῦλα κ' ἡ λεχώνα ἀμέσως ξεφωνίζει:
"Ἄντρα μου, φεύγα, φεύγα! τώρα μ' ἐπιασαν οἱ πόνοι,
τὴ χύτρα . . . πῶς τὸ λέει; τὴ μήτρα τὸ παιδὶ κλωτσᾷ.
Χαρούμενος ὁ ἄντρας φεύγει καὶ βγάζουν τὸ μέλι
ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μωροῦ κ' ἐκεῖνο εὐτὺς φωνάζει.
Κ' εὐτὺς ἡ ἄθλια γρηᾷ, πού τὸ μωρὸ εἶχε φέρῃ,
τρέχει πασίχαρῃ στὸν ἄντρα καὶ τοῦ λέει:
Δράκος, δράκος γεννήθηκε ὁ ἴδιος ἀπαράλλαχτος
μὲ σένα; νά, κ' ἡ ἀπαυτὴ του μοιάζει τὴ δική σου,
εἶναι γαντζουνωτὴ! Αἶ, ὅλες τέτοια κι ἄλλα
δὲν κάνομε; Κατόπι μὲ τὸν Εὐριπίδῃ
θυμῶνουμε, πού ἀπ' ὅσα κάνομε λιγώτερα εἶπε.

ΧΟΡΟΣ

Πῶ πῶ! Ἄπὸ ποῦ μᾶς ἤρθε
καὶ ποῦ ἐγεννήθη ἐτούτῃ
ἡ ξεδιαντροπιασμένη;
Δὲν τὸλπιζα ποτέ μου
μὲ τόσῃ ἀδιαντροπιᾷ
μπροστὰ μας τέτοιες νάρθη
νὰ πῇ ἀτιμίες.

Πιά τώρα ὅλα μποροῦν
νὰ γίνουν κ' ἔχει δίκιο
ἡ παλιὰ παροιμία:
«Ὅπου σηκώσῃς πέτρα
καὶ ρήτορα θὰ βρῇς
σὰ σκορπιὸς νὰ δαγκάνῃ».

Μόνο γυναίκες ἤμποροῦν νὰ φτάσουν
τὴν ἀδιαντροπιὰ τῆς γυναίκας.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ναί, μὰ τὴν Ἀγραυλο, τί πάθατε γυναίκες;
μάγια ἢ μήπως καμμιὰν ἀρρώστεια κι ἀφήνετε τούτη
τὴν πανούκλα ὅλες ἔτσι μαζὶ νὰ μᾶς βρίζη!
Ἄς πῇ τὸ δίκιο μόνη της· ἄλλιῶς ὅλες ἐμεῖς
κ' οἱ δοῦλες μας, στάχτη ἀφοῦ πάρουμε ἀπὸ κάτου,
θὰ τῆς μαδῆσουμε τὸ πρᾶμμα της, νὰ μάθῃ
ἄλλη φορὰ κακὸ νὰ λέῃ γιὰ τὶς γυναίκες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιὰ τὸ θεό, μή, ἀφήστε μου τὶς τρίχες μου γυναίκες.
πολίτις δὲν εἶμαι κ' ἐγώ; δικαίωμα δὲν ἔχω
νὰ λέω μὲ θάρρος γιὰ τὸ δίκιο τοῦ Εὐριπίδη;
γιατί λοιπὸν τὶς τρίχες μου νὰ μοῦ μαδᾶτε;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Καὶ δὲ σοῦ πρέπει τιμωρία ἐσέ, ποῦχες τὸ θράσος
νὰ πάρῃς τὸ μέρος ἀντὺρς ποὺ μᾶς ἔβρισε τόσο
παίρνοντας πάντα θέμα του Μελανίπες καὶ Φαῖδρες,
μὰ γιὰ τὴ φρόνιμη ποτὲ δὲν εἶπε Πηνελόπη;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἐγὼ τὸ λόγο νὰ σᾶς πῶ γιὰτὶ καμμιὰ ἀπὸ 'μᾶς
δὲν εἶναι Πηνελόπη· εἵμαστε Φαῖδρες ὅλες.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ἀκοῦτε ἀκοῦτε, γυναίκες, τί λέει; μᾶς βρίζει ἀκόμα!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τὸ θεό, κι ἀκόμα δὲν εἶπα τὰ ὅσα γνωρίζω.
Θέλετε κι ἄλλα νὰ σᾶς πῶ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

“Ὅλα τὰ ξέρασες κακούργα· ἄλλα νὰ πῆς δὲν ἔχεις.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δὲν εἶπα οὔτε σταγόνα ἀπὸ τῇ θάλασσα ποὺ ξέρω.
Δὲν εἶπα ἀκόμα πὼς ἐμεῖς παίρνομε καλαμάκια
καὶ πὼς μ’ αὐτὰ σιγὰ σιγὰ ρουφοῦμε τὸ κρασάκι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Νὰ σκάσῃς!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δὲν εἶπα ἀκόμα πὼς στὸ πανηγύρι στ’ Ἀπατούρια
τὸ κρέας στὶς μεσίτρες δίνουμε κ’ ὕστερα λέμε,
ὅπως ἡ γάτα . . .

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Θὰ σωπάσῃς, ὦ συφοριασμένη;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ πὼς ἡ μιὰ μ’ ἓνα μπαλτᾶ τὸν ἄντρα τῆς σκοτώνει
καὶ ἡ ἄλλη μὲ φαρμάκια τοῦ παίρνει τὸ νοῦ του·
δὲν εἶπα ἀκόμα πὼς μιὰ μέρα μέσα στὸ λουτρό

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Σφαγὴ ποὺ νὰ σὲ κόψῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

τὸν πατέρα τῆς σκοτώνει..

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ἄλλὰ θὰ τὴν ἀκοῦτε ἀκόμα, ὦ ἑτεῖς γυναῖκες ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἀκόμα πὼς ἡ δούλα σου γέννησε γυιὸ καὶ τότες
τὸ γυιό της μὲ τὴν κόρη σου, ἄλλαξες τὴ δική σου.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ἄ, μὰ τὴν πίστη μου, γι' αὐτὰ τὰ λόγια τὰ μαλλιά σου
σοῦ ξεριζώνω !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ τὸ Δία, ὅχι δὲ θὰ μ' ἀγγίξης.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Νά, νά, ποὺ δὲ σ' ἀγγίζω !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νά, κ' ἐγὼ λοιπὸν ἐσένα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Κράτα τὸν πέπλο μου, Φιλίστη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κάμε πὼς σιμώνεις,
καὶ μὰ τὴν Ἀρτεμη . . .

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τί θὰ μοῦ κάμης ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θὰ σὲ κάνω
τὴ σουσαμόπηττα ποὺ πούλαες νὰ ξεράσης.

ΧΟΡΟΣ

Σωπάτε, μὴ φαγώνεστε κ' ἔρχεται, νά, μὲ βιάση
μιά γυναίκα. Ν' ἀκούσομε σταθῇτε τί θὰ πῇ.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Γυναίκες πολυαγαπημένες ποῦ ὅ,τι κ' ἐγὼ κάνετε,
πόσο σᾶς ἀγαπῶ τὰ μαλακά μου δείχνουν μάγουλα·
εἶμαι τρελλὸς μὲ τίς γυναίκες, πάντα σᾶς παϊνεύω
καὶ τώρα ποῦ ἄκουσα γιὰ σᾶς κάτι σπουδαῖο νὰ λένε
στὴν ἀγορά, ἔτρεξα νὰ σᾶς τὸ ἀναγγεῖλω,
ἀνύποπτες μὴν πάθετε καμμιά ἱστορία.

ΧΟΡΟΣ

Τί τρέχει, παιδί μου; γιατί παιδί ταιριάζει
νὰ λέγεσαι ὅσο ἔχεις γυναίκεια μαγουλάκια.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Λένε πῶς ἓνα γέρο συγγενῇ του ὁ Εὐριπίδης
ἔστειλε σήμερα ἐδῶ πέρα ἀνάμεσό σας.

ΧΟΡΟΣ

Νὰ κάμη τί; γιὰ ποιὸ σκοπὸ τὸν ἔχει στείλῃ;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Κατάσκοπο νὰ κρυφακούῃ ὅσα ἐδῶ μέσα
θὰ πῇτε μεταξύ σας καὶ θ' ἀποφασίσετε.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ πῶς ἀφοῦ εἶναι ἄντρας θάμπῃ ἀνήξερά μας;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τίς τρίχες τοῦ ἔκοψε καὶ τοῦ βγαλεν ὁ Εὐριπίδης,

καὶ σ' ὅλα τ' ἄλλα τὸν ἔντυσε σὰ γυναῖκα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πῶς τέτοιες κάθεστε κι ἀκοῦτε ἀνοησίες;
ποιὸς βλάκας θάφινε τὶς τρίχες νὰ τοῦ βγάλουν;
Ὅχι, δὲν τὸ πιστεύω, ὦ Δήμητρα καὶ Περσεφόνη!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἄλλὰ δὲν ξέρεις· ἂν δὲν ἤμουν βέβαιος,
πῶς θάρχομουν ἐδῶ νὰ σᾶς τὰ μαρτυρήσω;

ΧΟΡΟΣ

Τὸ πρᾶμμα ποὺ λὲς εἶναι φοβερό·
μά, ὦ γυναῖκες, χωρὶς νὰ χάνουμε καιρό,
ἄς ψάξουμε νὰ βροῦμε ποὺ κρύβεται ὁ ἄντρας.
Ψάχνε μαζί μ' ἐμᾶς κ' ἐσύ, Κλεισθένη,
διπλῇ χάρη, ὦ προστάτη μας, νὰ σοῦ χρωστοῦμε.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἔλα ἐσὺ πρώτη ἐδῶ. Ποιὰ εἶσαι;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ! ποὺ νὰ χωθῶ!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἔλα νὰ σ' ἐξετάσω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦμιέ τί θὰ γενῶ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Ποιὰ εἶμαι; τοῦ Κλεώνυμου εἶμαι ἡ γυναῖκα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἔσεῖς ὅλες τὴν ξέρετε;

ΧΟΡΟΣ

Καὶ βέβαια τὴ γνωρίζουμε.

Ἄλλες ἐξέταζε.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Καὶ ποιά 'ναι αὐτὴ μὲ τὸ μωρό;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Αὐτὴ 'ναι ἡ παραμάνα μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Χάθηκα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἔ, τοῦ λόγου σου!

Γιὰ ποῦ; γιὰ στάσου!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί μὲ θέλεις; πρὸς νεροῦ μου πάω.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἀδιάντροπη! τράβα κ' ἐδῶ θὰ σὲ προσμένω.

ΧΟΡΟΣ

Αὐτὴ, Κλεισθένη μου, πολὺ νὰ τὴν προσέχης.

Ἀπ' ὅλες μας αὐτὴ δὲν ξέρουμε μονάχα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ἔ σύ, κυρά, πολλὴν ὥρα κάνεις νὰ κατουρήσης.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

"Αχ! χτέες, παιδί μου, κάρδαμα ἔχω φαγωμένα καὶ . . . ¹

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Μωρὲ τί κάρδαμα ἔφαγες· γιὰ κόπιας' ἀπ' ἐδῶ!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὴ μὲ τραβᾷς κ' εἶμαι ἄρρωστη, ἢ δυστυχισμένη!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Πές μου πὼς λέν τὸν ἄντρα σου;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τὸν ἄντρα μου ρωτᾷς;
γνωρίζεις τὸ δεῖνα τὸν κάποιον ἀπ' τὴν Κολοκυθοῦ;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τὸ δεῖνα τὸν κάποιον;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ναὶ τὸ δεῖνα ποῦ μιὰ φορὰ
τὸν τάδε τοῦ κάποιου τὸ γυιό . . .

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Παραμιλῆς, θαρρῶ.

Ἐδῶ ξανάρθεις;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

"Αν ξανάρθα, λέει; κάθε χρονιά.

1) Ἐπισχετικὰ γὰρ εἰσιν οὖρου τὰ κάρδαμα (Σχολ.).

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Καὶ σὺ νὰ μὲ ποιά ἐσκήνωνες;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὲ τὴν . . . πὼς τὴ λένε;

Ἄχ! χάθηκα!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Χαμένα τάχεις!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Παραμέρισε.

Ἐγὼ θὰ τὴν ρωτήσω ποιὲς κάμαμε τελετὲς
 πέρυσι· πέρα τράβα ἐσύ, ν' ἀκοῦν οἱ ἄντρες δὲν πρέπει
 τὰ μυστικά μας. Λοιπὸν πές, ποιά τελετὴ πρωτόγινε;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στάσου . . . στάσου . . . πρῶτα πρῶτα . . . πίναμε.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Βέβαια· κ' ὕστερα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὑστερα πίναμε ἢ μιὰ στὴν ὑγείᾳ τῆς ἄλλης.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αὐτὰ κάπου θὰ τᾶκουσες. Ὑστερα τρίτα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ποτῆρι ζήτησε ἡ Ξένιλλα γιατί δὲν ὑπῆρχε
 καθίκι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τίποτε δὲ λές. Γιὰ ἔλα ἐδῶ, Κλεισθένη.
Ἐλᾶτε, νὰ ὁ ἄντρας ποὺ ζητοῦμε, νάτον!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τί θέλεις νὰ τοῦ κάμω;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Νὰ τὸν γδύσης· μπερδεμμένα
τὰ λέει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ ἄχ! θὰ γδύσετε ἐννιὰ παιδιῶ μητέρα;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Γιὰ λύσε γρήγορα τὴ ζώνη σου, ἀδιαντροπιασμένη!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μὰ τί γερὴ καὶ δυνατὴ ποὺ φαίνεται.
Πῶ! πῶ! βυζιὰ σὰν τὰ δικά μας δὲν τὴ βλέπω νάχη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στεῖρα εἶμαι καὶ δὲ γέννησα, γι' αὐτό!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τώρα στεῖρα μοῦ γίνηκες· πρωτῆτερα
ἐννιὰ παιδιῶν ἐλέγοςουν μητέρα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Σηκώσου ὀρθός. Τί σπρώχνεις κάτω τὴν παντέρημή σου;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Νά, πρόβαλε ἀπ' ἐδῶ ὀλοκόκινη, δυστυχισμένε!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ποῦ τὴ θεωρεῖς ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Πάλι ἀπ' ἐμπρὸς τὴν πῆγε.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Δὲν τὴ βλέπω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πάλι ἀπὸ πίσω πρόβαλε.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

"Ἐχεις κανένα ἰσθμὸ

κι ἄνω κάτω τὴν πᾶς ὡς πᾶν τὰ καράβια οἱ Κορίνθιοι ; ¹

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

"Α! τὸν κακοῦργο! Λοιπὸν γιὰ χατήρι τοῦ Εὐριπίδη
μας ἔδριζε!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

"ὦχ ὦιμέ, σὲ τί μπελάδες μπῆκα!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Φυλάτε τον καλὰ μὴ σᾶς φύγη! Τρέχω
εὐτὺς γιὰ νὰ τὸν καταγγείλω στοὺς πρυτάνεις.

ΧΟΡΟΣ

Τώρα ἄς ἀνάψουμε ἐμεῖς τίς λαμπάδες,

1) Τὰ πλοῖα διὰ ξηρᾶς τραβοῦσαν οἱ Κορίνθιοι στὸν ἰσθμὸ ἀπὸ τῆ μιᾶ
θαλάσσης σιγὴν ἄλλη.

ἄς βγάλουμε τοὺς πέπλους κι ἐλαφροντυμένες
 ἄς ψάξουμε ὅλη τὴν πνύκα, τίς σκηνές καὶ τοὺς δρόμους
 μὴν τύχη κι ἄλλος ἐδῶ μέσα κρύβεται ἄντρας.

Ἐμπρὸς ἐλαφρόποδες χορεύοντας πᾶμε,
 ἄς ψάχνουμε παντοῦ σιωπώντας· γρήγορα μονάχα
 ἢ πρώτη πετώντας ἄς κάμῃ τοῦ χοροῦ τὸν κύκλο.

Κύτταζε καὶ ψάχνε

γοργὰ παντοῦ,
 μὴν κι ἄλλος βρεθῇ
 κάπου κρυμμένος.

Δεξιὰ καὶ ζερβά
 τὸ μάτι σου ρίχνε
 γοργὰ παντοῦ.

Ἄχ! ἂν πιαστῇ ὁ ἀνόσιος
 θενὰ τιμωρηθῇ
 παραδειγματικά.

Θὰ θύσῃ στοὺς θεοὺς
 κι ὅλοι τους θέλει μάθουν
 τὰ ἱερά, τὸ δίκιο
 καὶ τὰ ὅσια νὰ τιμοῦν.

Ἀλλιῶς, ὅταν ἀνόσια κανεῖς φερθῇ
 μανιακός, ξεφρενιασμένος ἄς γενῇ,
 σ' ὅλους, γυναῖκες κι ἄντρες, νὰ δειχτῇ
 πόσο σκληρὴ καὶ γρήγορη εἶν' ἡ θεία τιμωρία.

Ἐψάξαμε, θαρρῶ, καλὰ· πιά δὲν ὑπάρχει φόβος
 κανέννας ἄντρας βέβηλος μαζί μας νᾶναι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Ἐ! ἔ! πὺ πᾶς; Βρὲ στάσου, μωρέ, στάσου!

ἄλλοι καὶ τρισαλλοὶ μου! ἄρπαξε τὸ παιδί μου,
ἀπὸ τὸν κόρφο μου· τὸ πῆρε κ' ἔφυγε καὶ πάει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄν δὲ βαρειέσαι φώναζε· μὰ πιά ποτέ σου
δὲ θὰ χαρῆς τὸ τέκνο σου, ἂν δὲ μὲ γλυτώτης.
Ἐδῶ μὲ τὸ μαχαῖρι θὰ τὸ σφάξω,
τὸ βωμὸ μὲ τὸ αἶμα του θ' ἀλικοβάψω.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Ἄχ! ἄχ! τί ἔπαθα! βοηθήστε με γυναῖκες!
δὲ μὲ λυπᾶστε νὰ χάσω τὸ μοναχὸ παιδί μου;

ΧΟΡΟΣ

ὦ! ὦ! πάλι αὐτὰ τί 'ναι τὰ φριχτὰ πού βλέπω;
Ποτέ μου τόσο ἀδιάντροπο δὲν εἶδα τέρας.
Γιὰ 'δέστε αὐτὸ τὸ τέρας, 'δέστε το τί κάνει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄ! ξέρω ἐγὼ πῶς νὰ σᾶς κόψω πιά τὴ φόρα.

ΧΟΡΟΣ

Κακοῦργε, τί τοιμάζεις ἀκόμα νὰ κάμης;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

ὦιμὲ τί φρίκη, νὰ μοῦ ἀρπάξῃ τὸ παιδί μου!

ΧΟΡΟΣ

Τί νὰ τοῦ πῆς, ἀφοῦ ντροπὴ δὲν ἔχει πλέον.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κι ἀκόμα τί ἔχω νὰ σᾶς κάμω!

ΧΟΡΟΣ

Μ' ἀπ' ὅπου κι ἂν ἦρθες
 ἀπ' ἐδῶ δὲ γλυτώνεις,
 γιὰ νὰ πᾶς νὰ καυχιέσαι
 γι' αὐτὰ ποὺ μᾶς κάνεις·
 τὰ μάτια σου κάλλιο νὰ βγοῦνε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θέ μου καὶ γλύτωτέ με ἀπὸ τέτοιο κακό!

ΧΟΡΟΣ

Ποιὸς τοὺς κακούργους ἤμπορεῖ θεὸς νὰ σώσῃ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τοῦ κάκου φωνάζεις· καλὰ τὸ κρατῶ.

ΧΟΡΟΣ

"Α! σὲ πιάνουμε κ' εὐτύς,
 ἀδιάντροπε, παύεις
 βρισιὲς νὰ ξερνᾶς·
 ἀνόσιοι ὥσάν ἐτὲ
 σκληρὰ τιμωροῦνται.
 Κ' ἡ τύχη συχνὰ
 ἀπὸ καλὴ ἀλλάζει στρίγγλα.
 Γυναίκες μπρὸς νὰ φέρτε ξύλα
 φωτιά νὰ τοῦ βάλουμε, στάχτη νὰ γίνῃ.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Ἐμπρὸς στὰ κλήματα πᾶμε, Μανία.
 Κ' ἐγὼ κάρβουνο θὰ σὲ κάμω τώρα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ψήνετε, καῖτε. Κ' ἐγώ, μικρούλι μου, βγάζω
 τὸ κοντό σου φουστάνι. Καὶ μόνο στή μάνα σου
 νὰ χρωστᾷς τὸ χαμό σου. "Α! τί βλέπω;
 ἀσκή γίνηκε ἡ κόρη, γεμάτο κρασί
 καὶ μὲ παντούφλες. Πῶ πῶ τίς κρασοκουρούπες,
 τί τέχνες ποὺ σοφίζονται κρασί νὰ πιοῦν!
 καλὲς γιὰ τοὺς κακῆλους, γιὰ μᾶς δυστυχίες·
 κάλλιο γιὰ σᾶς εἶναι ἡ ταβέρνα ἀπ' ἀργαλειὸ καὶ σπίτι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Φέρε, κουβάλιε κλήματα, Μανία.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κουβάλησε ὅσα θέλεις· μὰ γιὰ πές μου ἐσύ
 τέτοια παιδιὰ τοῦ λόγου σου γεννᾷς;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Καὶ δέκα μῆνες στὸν κόρφο μου τὸ κρατοῦσα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἐσύ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

Ναί, μὰ τὴν "Αρτεμη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τρεῖς κοτίλους χωρεῖ;
 ἢ πιὸ πολὺ; Πές μου.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α'

"Ω! τί κάνεις αὐτοῦ πέρα;

τόσο μικρὸ θὰ γδύσης, ὦ κακοῦργε ! "Αχ ! θὰ πουντιάση !

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μικρὸ σοῦ φαίνεται, κυρά μου ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

'Αμ' τί ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πόσω χρονῶν ;

"Η μοῦστο ἀκόμα τὸ θαρρεῖς ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Πέρυσι στὰ Διονύσια
γεννήθηκε. "Αχ ! δός μου το.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

"Οχι, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Λοιπὸν σὲ καῖμε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πολὺ καλὰ, κάψτε με κ' ἐγὼ ἀμέσως θὰ τὸ σφάξω.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

"Αχ ! μὴ σοῦ δέομαι ! "Ο,τι θέλεις πρὸς χάρη του κάνω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πολὺ φιλόστοργη μητέρα. Μὰ ἐγὼ θὰ τὸ σφάξω.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

'Ωιμένα τέκνο μου. Μανία, δῶτε μου ποτήρι
τὸ αἶμα του κἄν τὸ γλυκὸ νὰ τοῦ μαζέψω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Βάλτο ἀποκάτω. Ἄς εἶναι, σοῦ κάνω τὴ χάρη.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ἄτιμε! Ποτέ μου δὲ εἶδα κακὸ σὰν κ' ἐσένα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πάρε αὐτό· τὴν προβιά τὴ δίνουν πάντα στὴν ἱέρεια.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τί δίνεις τῆς ἱέρειας;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νά, αὐτὸ τὸ δερμάτι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Ἄχ Μίκα χιλιοδύστυχη ποὺ ἐξεκορίτσεψέ σε!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ἄχ ὁ κακοῦργος τοῦτος. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐδῶ πέρα βρίσκεσαι
κράτει τον κ' ἐγὼ τρέχω ἀμέσως στὸν Κλεισθένη,
μαζί στὸν πρύτανη νὰ πᾶμε νὰ τὸν καταδώσουμε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τί τέχνασμα, τί σόφισμα, τί τρόπο τώρα νάβρω
γιὰ νὰ σωθῶ; Αὐτὸς ποὺ σ' αὐτοὺς μ' ἔρριξε τοὺς μπελάδες
ἀκόμα δὲν ἐφάνηκε. Καὶ ποιὸν πιά νὰ τοῦ στείλω;
Ἄ, ἓναν τρόπον ἐξοχὸν μοῦ δίνει ὁ Παλαμήδης¹.
Θὰ γράψω κ' ἐγὼ ἀπάνω στῶν κουπιῶν τίς πλάτες.
Μὰ ποῦ κουπιά; Ἄλλὰ γιατί νὰ μὴ γράψω τάχα

1) Δράμα τοῦ Εὐριπίδου.

στις πλάτες ἐδῶ τῶν θεῶν ἀπάνω ; "Α ! τέλεια !

Εὖλο καὶ τοῦτος εἶναι, ξύλα κ' ἐκεῖνα.

"Ω χέρια μου, χεράκια μου,
ἐλάτε ν' ἀρχίστε τῆς σωτηρίας τὸ ἔργο.

Κ' ἐσεῖς σμιγμένοι πίνακες
δεχθῆτε τῆς σμίλας σημάδια,
ὅπου νὰ λέν τὰ πάθη μου.

"Ω ! ὦ ! νὰ κ' ἓνα ἄτιμο ρὸ
πάει πάει, κ' ἡ οὐρά του
δὲν ἔχει τελειωμό.

Ἐμπρός, τρεχᾶτε σ' ὅλα μέσα τὰ δρομάκια
σὲ τοῦτον, σ' ἐκεῖνον· ἐμπρὸς σ' ὅλους τρεχᾶτε.

ΧΟΡΟΣ

Ἐμεῖς τώρα ἄς στραφοῦμε κι ἄς ποῦμε παινάδια
γιὰ τίς ἐαυτές μας. "Αν καὶ τῇ γυναικείᾳ φύτρᾳ ὅλοι
κακολογοῦν. Λέν πῶς πανοῦκλες εἵμαστε στὸν κόσμον
κι ὅ,τι κακὸ ἔμεῖς τὸ γεννοῦμε : δίκες καὶ καυγάδες,
στάσεις καὶ λύπες καὶ πολέμους. Μὰ γιὰ πέστε τότε
γιατὶ μᾶς παντρεύεστε, ἂν εἵμαστε τέτοιες,
καὶ μᾶς φυλάττε στοὺς δρόμους μὴ βγοῦμε καὶ στὴν πόρτα ;
πῶς μὲ τόση στοργὴ φυλάγετε πανοῦκλες ;

"Αν ἔξω βγῇ καὶ δὲ βρῇτε γυρίζοντας στὸ σπίτι
τῇ γυναικούλᾳ σας, γίνεστε ἔξω φρενῶν ἀντὶ
νὰ χαρῇτε ποὺ ὄξω ἀπ' τὸ σπίτι σας εἶναι ἡ πανούκλα.
Κι ἂν ἀπὸ τὸ πολὺ παιχνίδι κουρασμένες πέσουμε
στὸν ὕπνον, ὅλοι σας τὴν πανούκλα ἀποζητᾶτε
σὰν πεινασμένοι τίς κλίνες μας τριγυρνώντας.

"Αν στὴν πόρτα προβάλουμε ζητᾶτε νὰ μᾶς ὀρῇτε.

Κι ἂν θὰ κρυφτοῦμε ἀπὸ ντροπῇ, ὁ πόθος σας κορώνει.
 Βλέπετε εἴμαστ' ἐμεῖς ἀπὸ σᾶς πολὺ πιὸ καλές.
 Θέλετε τὴν ἀπόδειξη; Σὰν ποιὸς χειρότερος εἶναι;
 Ἐμεῖς φωνάζουμε γιὰ σᾶς κ' ἐσεῖς λέτε γιὰ ἡμᾶς.
 Ἐναν ἄντρα ἅς συγκρίνουμε τώρα μὲ μιὰ γυναῖκα.
 Μιὰ Ναυτιμάχη¹ ἀξίζει δυὸ Χαρμίνους·² τὰ ἔργα δείχνουν.
 Κι ὁ Κλεοφών³ χειρότερος τῆς Σελαβάκχης⁴ εἶναι.
 Καὶ ποιὸς τολμᾷ μὲ τὴν Ἀριστομάχη⁵ νὰ συγκρίνη
 καὶ μὲ τὴ δική μας Στρατονίκη τὸ Μαραθῶνα;
 κι ἀπὸ τοὺς περσινοὺς τοὺς βουλευτὲς εἶναι κανένας
 σοφώτερος ἀπ' τὴ Σοφία; Ποιὸς θ' ἀντιμιλήσῃ;
 Πολὺ λοιπὸν ἀνώτερες εἴμαστε ἀπὸ τοὺς ἄντρες.
 Καὶ ποιά ποτὲ γυναῖκα ἔκλεψε τάλαντα πενήντα
 τοῦ δημοσίου κ' ἐγύρνα μ' ἅμαξα ὕστερα τοὺς δρόμους;
 ἀλλὰ πολλοὺς μέσα σ' ἐτᾶς ἐμεῖς θωροῦμε
 ποὺ κάνουν περισσότερα ἀπ' ὅσα κατηγοροῦνε
 ἡμᾶς καὶ περιστότερο ἀπὸ ἡμᾶς αἰσχρολογοῦνε,
 κι ἀπὸ ἡμᾶς ὀλιγώτερο μποροῦνε
 τὴν πατρικὴ κληρονομία νὰ σώσουν.
 Ἐχομ' ἐμεῖς ἀκόμα
 τὸ ἀντί, τίς σαῖτες, τὰ ματούρια, τὸ σκιάδι.
 Μὰ οἱ ἄντρες μας αὐτοὶ
 καὶ τὴ λόγχη τους χάσανε

1) Ἐλέγετο μία γνωστὴ πόρνη.

2) Ἀθηναῖος στρατηγός· ἐνίκηθη στὴ Σύμη.

3) Ὁ λυροποιός, γνωστὸς κίναϊδος.

4) Σελαβάκχη, γνωστὴ πόρνη.

5) Ὁχι γυναῖκα· ὄνομα πλαστό, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ κατωτέρω: Στρατονίκη καὶ Σοφία.

καὶ πολλῶν ἢ ἄσπίδα ἀπὸ τοὺς ὤμους
ἔπεσε στοὺς πολέμους.

Τὸ πιὸ μεγάλο ἀπ' τὰ παράπονά μας ὅλα ἀκούστε :

Ἔπρεπε, σὰν γεννήτῃ μιὰ γυναίκα ἔξοχον ἄντρα,
ταξίαρχον ἢ στρατηγό, νᾶχῃ κι αὐτὴ τιμές,
στὰ Στήνια ¹ πρόεδρος νὰ γίνεται ἢ στὰ Σκίρα ²
καὶ στὶς ἄλλες μας ὅλες τὶς γυναικίστιες γιορτές.

Ἄν πάλι γεννήτῃ δειλὸν κι ἀνίκανον πολίτη,
δειλὸν καραβοκύρη ἢ κακὸν κυβερνήτη,
πίσω νὰ κάθεται σὰ δούλα κουρεμμένη.

Γιατὶ τοῦ Ἰπέρβολου ἢ μητέρα δὲν εἶναι σωστὸ
νὰ κάθεται λευκὰ ντυμένη καὶ πολυμαλλοῦσα
δίπλα στὴ μάνα τοῦ Λαμάχου, λεπτὰ νὰ δανείζῃ
καὶ νὰ συνάζῃ τόκους, αὐτὴ ποὺ μὲ βία

τὰ χρήματα ἔπρεπε νὰ τῆς ἀρπάξουν λέγοντάς της :
«τόκοι δὲ σοῦ πρέπουν, ὦ τέτοιου τέκνου μάνα».

ΜΝΗΣΙΔΟΧΟΣ

Γυαλὶ κάμαν τὰ μάτια μου νὰ τὸν προσμένω,
μὰ αὐτὸς ἀκόμα νὰ φανῇ· τί ἐμπόδιο εἶναι τάχα ;
Χωρὶς ἄλλο θὰ ντρέπεται τὸν ψυχρὸ Παλαμήδη.
Ποιὸ δρᾶμα τὸ λοιπὸν θὰ ἡμπόρει νὰ τὸν φέρῃ ;
Ἄ ! ξέρω τὴν κακούργα τὴν Ἑλένη του θὰ κάμω.
Εὐτυχῶς νά, ποὺ ἔχω γυναίκεια φορεσιά.

1) Ἀθηναϊκὴ ἑορτὴ διὰ τὴν ἀνοδὸν τῆς Δήμητρος· τῇ νύχτᾳ ἐλοιδο-
ροῦντο μεταξὺ τοὺς αἱ γυναῖκες.

2) Τὰ γινόμενα ἱερὰ στὴν ἑορτὴ αὐτὴ τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Πάλι τί μηχανεύεσαι; τάχα τί νὰ ζητᾷς;
 ξυνή ἡ Ἑλένη θὰ σοῦ βγῇ, ἂν φρόνιμα δὲν κάτσης
 ὅσο πὺν ὁ πρύτανις νάρθῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ (ὡς Ἑλένη)

Ἴδου οἱ ροῆς τοῦ Νείλου οἱ ὁμορφονεραηδοῦτες ¹
 πὺν τὰ νερά τους ἀντὶ γιὰ βροχὴ ποτίζουν
 τὴν ἀσπροχώματη Αἴγυπτο καὶ τὸ μαῦρο λαό.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Τί πανουργίες, μὰ τὴ φωτοδόλα Ἑκάβη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κι ἀπὸ τὴ δόξα λάμπει ἡ πατρίδα μου ἡ Σπάρτη
 κι ὁ Τινδάρεως ὁ πατέρας μου.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Αὐτός; Πατέρας σου εἶναι ἐσένα ὁ Πονηρίδης.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὲ λέν Ἑλένη.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Πάλι ἀλλάζεις σὲ γυναῖκα, πρὶν
 λόγο νὰ δώσης γιὰ τὴν πρώτην ἀλλαγὴ σου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιὰ μένα στοῦ Σκαμάνδρου τὶς ροῆς χιλιάδες

1) Διαικωμωδεῖ τοὺς πρώτους στίχους τῆς «Ἑλένης» τοῦ Εὐριπίδου.

ψυχές πεθάναν.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Κ' ἐσὺ πιὸ καλὰ 'ταν νὰ πεθάνης.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ τώρα μ' ἔφεραν ἐδῶ· κι ὁ ἄθλιος ἄντρας μου
ἀργεῖ ὁ Μενέλαος νὰ φανῇ· τότε πρὸς τι νὰ ζῶ.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Χρώστα τὴ χάρη στῶν κοράκων τὴν ἀχρειότητα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ κάτι γλυκὸ γαργαλίζει τὴν καρδιά μου.
ὦ Ζεῦ! στὰ χέρια σου εἶναι κ' ἡ στερνὴ μου ἐλπίδα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὧς Μενέλαος)

Ποιὸς εἶναι ὁ κύριος αὐτῶν τῶν ὑψηλῶν ἀνακτόρων;
Ξένους θαλασσοδαρμένους καὶ ναυαγοὺς λὲς νὰ ἐλεήσῃ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Εἶν' τὰ παλάτια τοῦ Πρωτέως.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Μωρὲ ποιοῦ Πρωτέως;
ὦ τὸν κακοῦργο ψέμματα λέει· ὁ Πρωτέας ¹
χρόνους μᾶς ἄφητε τώρα καὶ δέκα χρόνια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πές μου σὲ ποιά χώρα τὸ καράβι μας ἔχει ἀράξῃ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στὴν Αἴγυπτο.

1) Γνωστὸς Ἀθηναῖος πολίτης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἄχ ! ἀλλοίμονο, ποῦ μ' ἔρριξε ἡ φουρτούνα !

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Αὐτοῦ τοῦ τρισκατάρατου τίς φλυαρίες πιστεύεις ;
βρίσκεσαι μέσ' στῆς Δήμητρας τὴν ἐκκλησία.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ μέσα εἶν' ὁ Πρωτέας τάχα ἢ ἔξω βγῆκε ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Ἀκόμῃ σὲ ζαλίζει ἡ θάλασσα, νομίζω, ὦ ξέने !
ἐνῷ σοῦπα πὼς πέθανε ὁ Πρωτέας, μ' ἐρωτᾷς
ἀκόμα : μέσα βρίσκεται ἢ ἔξω βγῆκε ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πέθανε ὠιμένα ; καὶ ποῦ βρίσκεται θαμμένος ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἀπὸ τὸ μνηῆμα του νὰ κάθωμαι μὲ βλέπεις.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Ἀπάνω σου νὰ πέσῃ τοῦ θεοῦ ἡ κατάρρα, ψεύτη !
Καὶ πὼς τολμᾷς μνηῆμα νὰ λὲς τὴν ἐκκλησιὰ μας ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ γιατί, ὦ ξένη, κάθεσαι ἐδῶ ντυμένη
μὲ ροῦχα πένθιμα σ' αὐτὸ τὸ μνηῆμα ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὲ βιάζανε νὰ παντρευτῶ μὲ τοῦ Πρωτέως τὸ γυιό..

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Γιατί, ὦ ἄθλιε, ἀπατᾷς ἔτσι τὸν ξένο ;

Τοῦτος ἐδῶ μὲ δόλους μπῆκεν ἐδῶ, ὦ ξένε,
μεσ' στίς γυναῖκες, τὰ χρυσαφικά μας νὰ μᾶς κλέψῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φώναζε κι ὅσο θέλεις βρίζε ἐσὺ τὸ πρόσωπό μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ὦ ξένη, ποιά 'ναι τούτῃ ἡ γραία πού σέ βρίζει ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἡ Θεονόη ἡ κόρη τοῦ Πρωτέως εἶναι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Ὅχι, ἐγὼ εἶμαι ἡ Κρίτιλλα ἡ κόρη τοῦ Ἀντιθέου,
ὀρκίζομαι στίς δυὸ θεές, κ' ἐσύ 'σαι μιὰ κακούργα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὅσο κι ἂν θέλεις βρίζε με, ὅμως ἐγὼ ποτέ μου
τὸν ἀδερφό σου γι ἄντρα μου δὲν παίρνω
προδίδοντας τὸ Μενέλαό μου ποῦναι στὴν Τροία.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πῶς ; τί 'πες ; γιὰ στρέψε ἐδῶ τὰ λαμπρά σου μάτια.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ντρέπομαι· θὰ ἰδῇς δαχτυλιές στὰ μάγουλά μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ὦχ θεέ μου, ποιά εἶναι ; τὸ νοῦ μου πάω νὰ χάσω.
Τί πρόσωπο εἶναι αὐτὸ πού βλέπω ; ποιά εἶσαι, γυναῖκα ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κ' ἐσύ ; τὸ νοῦ μου κ' ἐγὼ θωρώντας σε χάνω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εἶσαι Ἑλληνίδα ἢ γεννήθηκες ἐδῶ ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἑλληνίδα.

Κ' ἐσύ ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὅσο σὲ βλέπω τόσο μοῦ φαίνεται ἡ Ἑλένη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τόσο κ' ἐσύ μοῦ φαίνεται ὁ Μενέλαος νᾶται.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ναί, βλέπεις ἐμπροστά σου αὐτὸν τὸν ἄμοιρο.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ πόσον ἄργητες νάρθηες στήν ἀγκαλιά μου !

Ἀγκάλιασέ με, σφίξε με, ἀγάπη μου. Ἔλα

νὰ σὲ φιλήσω Κ' ἔλα, ἔλα, ἔλα φεύγουμε !

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Σκοῦρα θὰ τάβρη αὐτὸς ποὺ θὰ σὲ πᾶρη, ἀπ' τὸ δαυλί μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ποῖος εἶσαι ἐσύ, ποὺ τῇ γυναίκα μου νὰ πάρω

δὲ μ' ἀρίνεις, τὴν κόρη τὴν Τινδάρεια, στὴ Σπάρτη ;

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Ἄ ! τοῦ διαόλου φαίνεται νᾶται κ' ἐσύ, θαρρῶ,

κι αὐτοῦ συνένοχος· μ' ἀκριβὰ θὰ μοῦ τὸ πληρώστε·

νὰ τον, ὁ πρύτανης ὅπου μὲ τὸν τοξότη φτάνει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἡ δουλειὰ στράβωτε καὶ πρέπει νὰ τοῦ δίνω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κ' ἐγὼ ὁ κακόμοιρος λοιπὸν τί θ' ἀπογίνω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὴ φοβᾶσαι. Ποτέ μου ἐγὼ δὲ θὰ σ' ἀφήτω·
ἀρίφνητες γιὰ σένα θάβρω πονηρίες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ! τ' ἀγκίστρι σου αὐτὸ δὲν ἔπιασε καθόλου.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Αὐτὸς εἶναι ὁ κακοῦργος ὅπου μοῦλεγε ὁ Κλεισθένης;
Ἔ σὺ τί σκύφτεις; δέστον καὶ βάλτον, τοξότη,
στὸ μάγγανο, κ' ἔπειτα ἐδῶ καλὰ νὰ τὸν φυλᾷς
καὶ μὴν ἀφήσῃς σὲ κανένα νὰ τὸν πλησιάσῃ·
κράτει τὸ καμουτσί σου καὶ διώχνε τοὺς ὅλους.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ'

Ἄ ἔτσι... γιατί ἐμένα λίγο ἀκόμα κ' ἓνας
πανοῦργος θὰ τὸν ἄρπαζε μέσα ἀπ' τὰ χέρια μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πρύτανι, νὰ χαρῆς τὸ δεξί σου χέρι,
ποὺ ἄδειο τ' ἀπλώνεις καὶ γεμᾶτο τὸ τραβᾷς, μιὰ χάρη
μικρὴ κάνε μου, ἂν θὰ πεθάνω.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Τί χάρη ζητᾷς;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τοῦ τοξότῃ νὰ πῆς νὰ μὲ γδύσῃ κι ὁλόγυμνο
νὰ μὲ δέσῃ νὰ μὴ γενῶ γελοῖος στὰ κοράκια
ποῦ θὰ μὲ τρῶν, γέρος ὡς θᾶμαι μὲ ρόμπες καὶ μίτρες.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Τῶν Ἀθηνῶν ἡ βουλὴ ἀποφάσισε νὰ σὲ δέσουν
ἔτσι μὲ τίς ρόμπες σου, γιὰτ' εἶσαι πανοῦργος.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦμιέ σ' ἐμένα, ἀλλοίμονο! ρόμπα τί μοῦχεις κάνῃ!
καρμιά πιά δὲν ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ γλυτώσω.

ΧΟΡΟΣ

Λᾶτε ἐσεῖς νὰ χορέψουμε ὅπως προστάζει ὁ νόμος,
ὅταν στίς σεβαστὲς θεῆς γιορτὲς τελοῦμε,
ποῦ κι ὁ ἀπένταρος Παύτων¹ νηστεύει καὶ σέβεται
κι ἄς εὐχρηθοῦμε συχνὰ τέτοια πανηγύρια
γιὰ τὸ χατήρι του νὰ γίνουν.

Ἐμπρὸς ἐμπρός,
ἀλαφροπόδαρες κύκλω χορεῦτε·
πιαστεῖτε χέρι χέρι,
στὸ χορὸν ὁ ρυθμὸς
ἄς φτερώνη τὰ πόδια σας.

Καὶ γύρω κυττᾶτε
τοῦ χοροῦ τὸν κύκλο.

Ἵμνεῖτε καὶ ψάλλετε

1) Παύτων, ζωγράφος φτωχότατος· ἐνήστευεν ὅχι γιὰ τὴ γιορτὴ, ἀλλὰ
γιὰτὶ δὲν εἶχε νὰ φάῃ.

υἱὲ χορὸ καὶ τραγούδι
τοὺς Ὀλύμπιους θεούς.
Κι ἂν κανεῖς σας προσμένῃ,
ὥς εἶμαι γυναῖκα
κακὸ γιὰ τοὺς ἄντρες νὰ πῶ
τὴν ἐλπίδα του ἅς χάσῃ.
Μέσ' στὸ ναὸ τῆς θεᾶς
σεμνὰ θὰ σωπάσω.
Ἐμπρός,
γύρω τραβᾶτε πάλι
ρυθμικὰ τὸ χορό·
ὕμνεῖτε χορεύοντας
τῆς λύρας τὸ θεὸ
καὶ τὴν τοξοφόραν Ἀρτεμη
τῇ σεβάσμιαν ἄναστα.
Χαῖρε ὦ Απόλλωνα,
δός μας τὴ νίκη.
Καὶ τώρα ἅς ὑμνήσουμε,
ὅπως ταιριάζει,
τὴν τέλειαν Ἥρα,
ποὺ τοὺς χοροὺς ὅλους ρυθμίζει
καὶ τὰ κλειδιὰ κρατᾷ τοῦ γάμου.
Καὶ τὸν Ἑρμῇ τὸν Νόμιον
μαζὶ μὲ τὸν Πᾶνα,
καὶ τίς Νύμφες ποὺ ἀγαποῦμε
δέομαι νᾶρθουν μὲ χαρὰ
μέσ' στοὺς χορούς μας τώρα.
Χτύπα χτύπα χαρούμενα
τὸν διπλογύριστο χορό.

Γυναίκες, ἄς χαροῦμε,
 ὅπως προστάζει ὁ νόμος,
 κρατώντας τίς νηστεῖες.
 Στρέψε τώρα κι ἄλλοῦ
 ρυθμικὰ τὸ ποδάρι
 κάθε τραγούδι λέγοντας
 κ' ἔλα τράβα τὸ χορό μας,
 Κισσοφόρε Βάκχε ὁ ἴδιος.
 Μαζί μὲ κώμους καὶ χοροὺς
 ἐγὼ θέλει σ' ὑμνήσω,
 ὦ Βρόμιε, ὦ Διόνυσε,
 γυιὲ τῆς Σεμέλης, Εὐΐε,
 ὅπου ὀλονύχτιους χαίρεσαι
 χοροὺς στὰ ὄρη καὶ τραγούδια
 μὲ τίς χαριτωμένες νύμφες
 κ' εὐθυμα λὲς στὸ γύρισμα :
 Εὐοῖ, εὐάν, ὦ Εὐΐε.
 Κι ἀντιλαλεῖ τριγύρω σου
 ἡ Ἥχῳ τοῦ Κιθαιρώνα·
 καὶ τὰ μαυρόφυλλα βουνὰ
 καὶ τὰ δασυὰ τὰ δάση,
 τὰ βράχυνα τὰ σπήλαια
 βροντολαλοῦνε
 καὶ γύρω σου ὁ καλλίφυλλος
 κισσὸς στριφτὸς φουντώνει.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τὸ κακόμοιρο ἐσένα πολὺ τὰ κρυώνη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦ τοξότη, λυπήσου με.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Νὲ τέλω παραγκάλιες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἐέσφιζε λίγο.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τώρα αὐτὸ κ' ἐγὼ τὰ γκάνει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄχ! θε' μου, πιότερο τὸ σφίγγεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Νά, τέλεις ἀγκόμη;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦ! ὦ! ὁ διάολος νὰ σὲ πάρῃ.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Σώπα, γκέρο, ψάθα

θὰ σοῦ δώσω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Νὰ τὰ καλὰ ποῦ σοῦ χρωστῶ, Εὐριπίδη!

Ἄλλὰ δὲ χάθηκεν, ὦ Ζεῦ, ἀκόμα κάθε ἐλπίδα.

Δὲ θὰ μ' ἀφήσῃ μόνον ὁ Περτέας μου, ἀλλὰ νεῦμα
μουῦκαμε καθὼς ἔφευγε πὼς θὰ γυρίτῃ.Κ' ἐγὼ ἀλλαγμένος σ' Ἀνδρομέδα θᾶμαι. Καὶ νά, ἀλήθεια
δεμένος εἶμαι. Θάρθῃ χωρὶς ἄλλο νὰ μὲ σώσῃ.

Θάρθη· ἀλλιῶς δὲ θὰ πετοῦσε μακρὰ μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὡς Περσεύς)

Κόρες μου πολυαγαπημένες,
 μὲ ποιὸν τρόπο νὰ σᾶς σιμώσω,
 χωρὶς ὁ Σκύθης νὰ μὲ ἰδῇ;
 Μ' ἀκοῦς; ἐσὺ ὅπου στὰ σπήλαια
 φωλιάζεις· ἀκουσέ με Ἥχώ!
 Ἄσε με στὴ γυναίκα μου νὰ πάω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ἄκαρδος ἦταν ὅποιος μ' ἔχει δέση
 ἐμὲ τὸν πιὸ δυστυχισμένο ἀπ' τοὺς θνητούς·
 ἐγλύττωσα ἀπὸ μιὰ παληόγρηνα
 καὶ τώρα πάλι εἶμαι χαμένος.
 Δὲν ξεμακραίνει αὐτὸς ὁ Σκύθης·
 παντέρημη μὲ κρέμασε
 νὰ μὲ φᾶν τὰ κοράκια.
 Θωρεῖς; χοροὶ δὲν εἶναι πιά
 κ' οἱ συνομίληκές μου φίλες·
 στὸ δικαστήριον δὲν δικάζω.¹
 μὰ σ' ἄσπαστα δεσμὰ δεμένη
 θὰ μὲ φάῃ τὸ φριχτὸ τὸ κῆτος·
 τραγούδησέ μου μὰ ὅχι γάμου
 ἀλλὰ σκλαβιάς πικρὸ τραγούδι·
 γυναῖκες κλάψτε με· πικρὲς
 ἔπαθα ὁ δόλιος συμφορές.

1) Πότε μιλεῖ σὰν Ἀνδρομέδα, πότε ξεχνιέται καὶ θρηνεῖ τ' ἀληθινὰ τοῦ πάθου.

Κακόμοιρος ἐγώ, κακόμοιρος,
ὅπου ἔπαθα ἀπὸ συγγενεῖς
πάθη φριχτά, πού καὶ τὸ Χάρο
τὸν κάνουν δάκρυα νὰ χύνη·

ὦ ὦ! ὦ ὦ!

Παρακαλῶ ἐσύ πού με ζούριτες
πρῶτα κ' ὕστερα τῇ ρόμπα
αὐτῇ τὴν κίτρινη μοῦ φόρεσες
καὶ μ' ἔστειλες σὲ τούτῃ ἐδῶ
τὴν ἐκκλησιὰ μέσ' στὶς γυναῖκες.
Ἀνάθεμα τῇ Μοῖρα μου
καὶ τρισαναθεμάτῃ!
καὶ ποιὸς θὰ ἰδῇ τὰ πάθη μου
χωρὶς πικρὰ νὰ κλάψῃ;
Τ' ἀστροπελέκι σου, οὐρανὲ
ρίξε μου νὰ με κάψῃ.

Παρηγοριὰ θὰ μοῦναι ὁ Χάρος,
τὸ φῶς τοῦ ἥλιου μοῦ εἶναι βάρος
στὸ μάγγανο αὐτὸ πού με πνίγει
καὶ με τραβᾷ γοργὰ στὸν τάφο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὡς Ἡχῶ)

Χαῖρε, φιλτάτῃ μου. Στὸν πατέρα σου τὸν Κηρέα,
πού σ' ἔθρεψε, κακὸ θάνατο ἄς δώσουν οἱ θεοί!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ (ὡς Ἀνδρομέδα)

Ποιὰ εἶται ἐσύ πού μ' ἔλεεῖς μέσ' στὰ δεινά μου;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἡ Ἡχῶ πού στέλνω πίσω τὰ λόγια γελώντας

πού πέρσῃ στὸν ἀγῶνα βγῆκα μὲ τὸν Εὐριπίδη ¹.
Μὰ ἐσύ νὰ κάνῃς τὴ δουλειά σου, ἄθλια νὰ κλαῖς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καὶ πίσω ἐσύ νὰ μοῦ στέλνῃς τὰ κλάμματά μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αὕτῃ ἡ φροντίδα εἶναι δική μου· ὅμως ἐσύ ἀρχίνα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦ νύχτα ἀγία,
πόσο μακρυοὺς δρόμους διαβαίνεις,
τ' ἀστροφέγγα περνώντας πλάτῃ
τοῦ αἰθέρα τοῦ ἱεροῦ
καὶ τοῦ τρισέβαστου τοῦ Ὀλύμπου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὀλύμπου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιατὶ τὴν Ἀνδρομέδαν ὅλα νᾶβρουν τὰ κακά;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κακά.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦ μὲ τί θάνατος φριχτός.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί θάνατος φριχτός!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τὴν κεφαλὴ μου ζάλισες γρηᾶ νὰ φλυαρῇς.

1 Ὅτι ἐνὰ ἔτος πρὸ τῶν «Θεσμοφοριαζουσῶν» εἶχε διδαχθῇ ἡ «Ἀνδρομέδα» τοῦ Εὐριπίδου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γρηὰ νὰ φλυαρῆς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Εἶσαι ἀνυπόφορη, μωρή!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μωρή.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

"Αχ ἄσε με μονάχη μου νὰ κλαίω·
 σοῦ τὸ ζητάω γιὰ χάρη. Πάψε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πάψε!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ὁ διάολος νὰ σὲ πάρῃ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ὁ διάολος νὰ σὲ πάρῃ..

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πανούκλα!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πανούκλα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Παράμιλεῖς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Παραμιλεῖς..

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κλάψε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κλάψε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θρήνα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θρήνα.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἦ ἐσύ, τί λέει;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί λέει;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἐγὼ φωνάζω τοὺς πρυτάνεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τοὺς πρυτάνεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Μὰ τί ἔναι τοῦτο;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τί ἔναι τοῦτο;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἐφώναζες;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐφώναζες;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἐσὺ μιλάει;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἐσὺ μιλάει;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πρόσεκε !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πρόσεκε.

ΤΟΞΟΤΗΣ

"Ε σὺ χοροῖντεύεις ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σὺ χοροῖντεύεις ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μὰ ὄχι ἐγώ, στήν πίστη μου· νά, αὐτή.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ποῦναι τὸ ἄτιμο ; "Ε ; φεύγει ;

ποῦ, ποῦ, ποῦ ὁρὲ φεύγεις ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ποῦ, ποῦ, ποῦ ὁρὲ φεύγεις ;

ΤΟΞΟΤΗΣ

"Α τὰ σὲ πιάνω !

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὰ σὲ πιάνω !

ΤΟΞΟΤΗΣ

'Αγκόμα μιλάεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

'Αγκόμα μιλάεις ;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πιάστε τὸ ἄτιμη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πιάστε τὸ ἄτιμη.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Γκλωσσοῦ γυναίκα καὶ καταραμένο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὥς Περσεύς)

Ποιὰ βάρβαρη χώρα, ὦ θεοί, ἐγὼ ὁ Περσεάς
 βρῆκα πετώντας; δρόμους ἀνοίγουν αἰθέριους
 τὰ φτερωτά μου πόδια καὶ τρέχω στὸ Ἄργος
 κρατώντας τῆς Γοργόνας τὸ κεφάλι.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τί λέει; τοῦ γραμματίκου ¹ τὸ γκεφάλι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὴν κεφαλὴν λέω τῆς Γοργόνας.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κ' ἐρχὼ τοῦ Γκοργκόνου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ ποῖος ὁ βράχος εἶναι τοῦτος ὅπου βλέπω;
 κ' ἡ πανώρια κόρη ποὺ ἄραξε σὰ φρεγάτα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ὦ ξένε, λυπήτου με καὶ λύσε μου τὰ δεσμά μου!

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἐστὺ νὰ σκάσης. Τώρα τὰ πετάνης κ' ἔχεις
 κουράγιο ἀγκόμα τὸ γλῶσσα νὰ κοπανίζης;

1) Γόργος, γνωστὸς γραφεὺς εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ὦ παρθένα, λυποῦμαι σε νὰ κρέμεσαι ἔτσι.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Παρτένα ντὲν εἶναι, παραλυμένο γκέρος εἶναι
καὶ γκλέφτρο καὶ μπανούργκο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Φλυαρεῖς, ὦ Σκύθη.

Αὐτὴ 'ναι ἡ Ἀνδρομέδα, ἡ κόρη τοῦ Κηφέως.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Γιὰ γκύττα, τὸ κοκόνά του μικρὸ ταρρεῖ πῶς εἶναι!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ὦ! δῶσε μου τὸ χέρι τῆς κόρης νὰ ἐγγίσω.

Δῶσε μου, ὦ Σκύθη, ὅλοι μας ἔχουμε ἀδυναμίες
στὸν κόσμον αὐτόν. Κ' ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν κόρη ἐτούτη.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἀγκάπα, νὰ τὸ καίρεσαι. Κι ἂν εἵτανε μπροστά σου
τὰ πισινά του, ντὲ μὲ μέλλει τὸ ντουλειὰ νὰ κάνης.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιατί λοιπόν, ὦ Σκύθη, δὲ μ' ἀφήνεις
μ' αὐτὴ νὰ πέσω στὸ γαμήλιο κρεβάτι;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἄν τόσο ὀρέχτηκες τὸ γκέρικο τὸ πισινό της
τρύπα τὸ σανίντα ἀπὸ πίσω της καὶ γκόλλησέ τον.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μὰ θὰ τῆς λύσω τὰ δεσμὰ λοιπόν.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Μὰ τὰ τίς φᾶς.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ναί, θὰ τὴ λύσω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τὸ γκεφάλι μὲ σπατὶ σοῦ κόφτω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἄχ! τί νὰ κάνω; καὶ τί τρόπο νὰ ζητήσω;
 ὅσο θέλεις χτύπησε στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα·
 ἄς βροῦμε τρόπο νὰ πλανέψουμε τὸ Σκύθη αὐτόν.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τὸ ἄτιμο ἀλεμποῦ κορόϊντευέ με.

ΜΝΗΣΙΑΧΟΣ

Ἄχ! μὴν ξεχνᾶς,

Περσέα, ποῦ μ' ἀφίνεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Εὐλο ἐσύ τέλεις νὰ φᾶς.

ΧΟΡΟΣ

Τὴν Παλλάδα ποὺ ἀγαπᾶ τοὺς χοροὺς

ὁ νόμος προστάζει ἐδῶ νὰ καλοῦμε,

τὴν παρθένα, τὴν ἀνύμφευτη κόρη,

τὴν Πολιοῦχο,

ὅπου κρατεῖ στὰ χέρια τῆς τῶν Ἀθηνῶν

τὰ κλειδιά καὶ τὴ δύναμη.

Ἔλα ἐσύ, ὦ ἐχθρὰ τῶν τυράννων·

ὁ γυναῖκειος λαὸς τώρα ἐδῶ

σέ καλεῖ καὶ μαζί σου σὰν ἔρθης

τὴν Εἰρήνην νὰ φέρῃς,
 ποὺ ἀγαπᾷ τὶς γιορτές.
 Ἐλᾶτε ἴλεες κ' εὐνοϊκές, ὦ τρισαγίες·
 ἐδῶ στὸ ἱερό σας τὸ ἄλσος
 ὅπου ἄντρας ποτὲ δὲν θωρεῖ
 τῶν θεῶν τὰ ἱερὰ μυστήρια,
 κι ὅπου τὴν ἀθάνατη ξεσκεπάζετε
 μορφὴ σας στὸ φῶς τῶν λαμπάδων.
 Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε, ὦ Δήμητρα καὶ Περσεφόνη,
 ἐλᾶτε ὦ Θεσμοφόρες,
 ἂν κι ἄλλη φορὰ ἀκούσατε τὶς προσευχὲς μας,
 ἐλᾶτε τώρα ἐδῶ μαζί μας, σᾶς παρακαλοῦμε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γυναίκες, ἂν θέλετε εἰρήνην πιά μαζί
 νὰ κλείσουμε, δέχομαι νὰ μὴν πῶ ποτέ μου
 πιά τὸ κακό σας. Οἱ ὅροι ποὺ προτείνω αὐτοί 'ναι.

ΧΟΡΟΣ

Καὶ ποῖος εἰρήνην σ' ἀναγκάζει νὰ προτείνῃς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αὐτὸς ποῦναι δεμένος στὴ σανίδα, ὁ πεθερός μου.
 Ἄν μοῦ τὸν δώσετε πίσω ποτέ σας πιά
 λόγο πικρὸ δὲ θέλει ἀκούσετε ἀπὸ μένα.
 Ἄν ἀρνηθῇτε, ὅσα στὰ σπίτια σας κάνετε τώρα
 κρυφά, στοὺς ἄνδρες σας ἐγὼ θέλει τὰ μαρτυρήσω,
 ὅταν ἀπὸ τὸν πόλεμο πίσω γυρίσουν.

ΧΟΡΟΣ

Ἄ! τότε ἡμεῖς δεχόμαστε, μὰ δύσκολο

μᾶς φαίνεται τὸν βάρβαρον αὐτὸν νὰ καταφέρῃς.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ (ὥς γρη῏)

Τώρα θὰ ἰδῇτε ἐσεῖς· καλὴ μου Ἐλάφιον, σκέψου
νὰ κάμῃς ὅ,τι σοῦ παράγγελνα στὸ δρόμο.

Πέρνα ἀπὸ μπρὸς τοῦ κι ἀνασῆκωτε τὸ πέπλο
κ' ἐσὺ τραγούδα, Τερηδών, τὸν περσικὸ χορὸ σου.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ποιὸ τραγκουντᾶ καὶ ντὲ μ' ἀφήνει νὰ ἡσυχάσω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νὰ γυμναστῇ, τοξότη, θέλει τὸ κορίτσι·
γιατὶ θὰ πάῃ μπροστὰ στοὺς ἄντρες νὰ χορέψῃ.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Νὰ κορέψῃ ὅσο τέλει· ντὲ μὲ μέλει.
᾽Ω! ᾽ω! ἐλαφρὸ ἐλαφρὸ, σὰν φύλλος εἶναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πέτα πέρα τὸν πέπλο σου, παιδί μου.
Κάτσε στὰ γόνατα τοῦ Σκύθῃ ἀπάνω.
Καὶ στάσου ἀπὸ τὰ πόδια σου τὰ πέδιλα νὰ λύσω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κάτησε, κάτησε, κάτησε, κοκονίτσα.
Πὼ πὼ! πόσο σκληρὰ ἔναι τὰ μπουζιά της, σὰ γογγύλια.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τραγούδα γλήγορα καὶ παῖζε· φοβᾶσαι τὸ Σκύθῃ;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Καρῶ τα τὰ μεριά σου! Σσσ! ἐσὺ μέτα νὰ μένης.
Μὴ μοῦ σηκώνεσαι! Πὼ πὼ! καὶ τὰ μπουζιά σου!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ἔλα, βάλε τὸν πέπλο σου κι ἄς πᾶμε πιά, παιδί μου.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ἐμένα ντὲ τὰ μοῦ ντώσης ἓνα φιλάκι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Καὶ βέβαια· δώτε του ἓνα φιλί, παιδί μου.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πὼ πὼ! πὼ πὼ! τὸ γκλῶσσα σου εἶναι γκλυκὸ σὰ μέλι.

Ἔλα νὰ κοιμητῆς μαζί μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Χαῖρε, γενναιότατε·

ποτὲ αὐτὸ δὲ θὰ γίνη.

ΤΟΞΟΤΗΣ

ὦ γκραῖδιο, γκάμε χάρη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μιά δραχμὴ θέλω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ναί, τὸ ντίνω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τὸν παρὰ στὸ χέρι.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ντὲν ἔχει· τὸ φαρέτρα μου πάρε· ἔπειτα σοῦ φέρνω·

ἔλα ψυχή μου. Κ' ἐσύ, γκραίντιο, βλέπε τὸ γκέρο.

Καὶ πῶς σὲ λένε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

'Αρτεμισία.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τυμοῦμαι. 'Αρτομουξία.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

'Ω 'Ερμῇ, θεὲ τοῦ δόλου, ὅλα τὰ βγάζεις πέρα.

'Εστὶ τρέχα τώρα ἀπὸ πίσω της, δυστυχισμένε.

'Εγὼ θὰ λύσω αὐτὸν ἐδῶ. "Ελα εὐτὺς τρέχα
στὴ γυναῖκα σου καὶ στὰ παιδιὰ σου στὸ σπίτι.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Λύσε με πρῶτα κ' ὕστερα γι' αὐτὸ ἐγὼ θὰ φροντίσω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Νά, λύθηκες. Τώρα φύγε πρὶν ὁ τοξότης ἔρθῃ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τοῦ δίνω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

'Ω γκραίντιο γκόμματος ποῦταν ἡ κόρη!

"Οχι ντύσκολο καὶ γκαλό... "Α! ποῦναι τὸ γκραίντιο;

"Αχ! κάτηκα! τὸ γκέρο μου πάει! 'Ω γκραίντιο,

ὦ γκρηά! ντὲ ντρέπεται ἐσένα 'Αρτομουξία;

Στὸ ντιάολο! μὲ γκέλασε! "Α! τί νὰ γκένω τώρα;

ποῦσαι γκραίντιο; 'Αρτομουξία! ποῦται 'Αρτομουξία;

ΧΟΡΟΣ

Τὴ γραία θέλεις ποῦχε τὰ κορίτσια;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ναί, ναί, ναί.

Τὸ εἶντες;

ΧΟΡΟΣ

Τώρα πέρασε ἀντάμα μ' ἓνα γέρο.

ΤΟΞΟΤΗΣ

"Ἐνα γκέρο πὺ γκίτρινο ρόμπα φοροῦσε ;

ΧΟΡΟΣ

Ναί. Αἶγο ἂν τρέξης τοὺς προφταίνεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ

"Ατιμο γκραίντιο !

Καὶ ντώρα ποιὸ ντρόμο νὰ πάρω ; 'Αρτομουξία !

ΧΟΡΟΣ

'Απάνω τράβα. Ποῦ πᾶς ; ἀπ' ἐδῶ. "Οχι ! 'Απὸ τᾶλλο.

ΤΟΞΟΤΗΣ

"Αχ ! πιά καὶ τᾶλλα φεύγκουν τώρα. 'Αρτομουξία !

ΧΟΡΟΣ

Τώρα πιά πήγαινε
τρέχα κατὰ διαόλου.

Κ' ἐμᾶς ὁ χορὸς ἄς σταθῇ.

Καιρὸς ἢ κάθε μιά μας

στὸ σπίτι της νὰ μπῇ.

Τῆς Δήμητρας καὶ Περσεφόνης

ἢ ἅγια χάρη νὰ μᾶς σκέπη.

Τ Ε Λ Ο Σ

